

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2021–2030

ජාතික සංවර්ධන අධිකාරිය

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම

2021–2030

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍යාංශය

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2021-2030

© නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - ශ්‍රී ලංකාව - 2021

සියළුම හිමිකම් ඇවිරිණි.

මෙම ප්‍රකාශය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කෙරේ. මෙම ප්‍රකාශය, සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ කොටසක් මෙම අධිකාරියේ පූර්ව අනුමැතියකින් තොරව ප්‍රතිප්‍රකාශනය කිරීම, විකිණීම, බෙදා හැරීම, ලිඛිත අවසරයකින් තොරව පිටපත් කිරීම හෝ නවීන තාක්ෂණික ක්‍රම භරණා කැටයන කිරීම, බෙදාහැරීම හෝ වෙළඳ අරමුණක් සඳහා යොදා ගැනීම සිදු නොකළ යුතුය.

ප්‍රකාශය

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - ශ්‍රී ලංකාව
6 වන 7 වන හා 9 වන මහල, සෙන්සිටිව් අදියර I,
බත්තරමුල්ල, ශ්‍රී ලංකාව.

වෙබ් අඩවිය - www.uda.gov.lk
විද්‍යුත් තැපෑල - info@uda.gov.lk
දුරකථන අංක - + 94112 873 637
ප්‍රකාශනය 2021

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම (2021-2030), I වන කොටස, II වන කොටස සහ III කොටස වශයෙන් ප්‍රධාන කොටස් තුනකින් සමන්විත වේ. පළමුවන කොටස සමන්විත වන්නේ සංවර්ධන සැලැස්මේ පසුබිම, මූලික අධ්‍යයන, සැලැස්මේ අවශ්‍යතාවය, සැලසුම් රාමුව, SWOT විශ්ලේෂණය සහ සැලැස්මය. දෙවන කොටස 2021-2030 කාල පරිච්ඡේදය සඳහා සැලසුම් සීමාවට අදාළ සැලසුම් හා ගොඩනැගිලි නියමනා සහ කලාපීකරණ නියමනා වලින් සමන්විත වේ. III කොටස කලාප සීමා මායිම් ඛණ්ඩාංක සහ සියලුම ඇමුණුම් වලින් සමන්විත වේ.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම (2021-2030) සකස් කර ඇත්තේ සබරගමුව පළාත් කාර්යාලය සැලසුම් අංශය විසිනි.

අධීක්ෂණය

වරලත් වාණිජ විද්‍යාඥ භරතන් ද සිල්වා සභාපති, නා.සං.අ., නගර නිර්මාණ ශිල්පී එන්. පී. කේ. රණවීර අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් - නා.සං.අ., නගර නිර්මාණ ශිල්පී එච්. ඒ. දයානන්ද අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් - නා.සං.අ., නගර නිර්මාණ ශිල්පී එම්. පී. රණතුංග නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (සැලසුම්) - නා.සං.අ., හිතියලා පී. ජයවර්ධන - උපදේශක (නීති) - නා.සං.අ., නගර නිර්මාණ ශිල්පී ප්‍රියානි නවරත්න - අධ්‍යක්ෂ (උපායමාර්ගික සැලසුම්) නා.සං.අ.

සැලසුම් කණ්ඩායම :

න.නි.ශී. සිසිර එම්. දිසානායක හිටපු අධ්‍යක්ෂ, සබරගමුව පළාත (2017-2019), න.නි.ශී. අනුර මැදවල හිටපු අධ්‍යක්ෂ, සබරගමුව පළාත (2019-2020), න.නි.ශී. තුෂානි ද අල්මිස් අධ්‍යක්ෂ, සබරගමුව පළාත (2020 සිට), න.නි.ශී. ඩී. ඒ. ඩී. අනුකේරල නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ (පරිපාලන), රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය, න.නි.ශී. ඩී. පී. ආර්. කේ. ගුණතිලක, නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම්), රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය, න.නි.ශී. එච්. එම්. පී. එම්. මැණිකේ සහකාර අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම්), රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය, න.නි.ශී. හසිනි එන්. ආචාර්‍ය නගර නිර්මාණ ශිල්පී, රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය, කේ. ඒ. එස්. ගුණසේකර සැලසුම් නිලධාරී, රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය, එම්. කේ. ඩී. එම්. කේ. පතිරණ සැලසුම් නිලධාරී, රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය, සන්ධ්‍යා බඹරන්ද ඇගෝලිය පද්ධති නිලධාරී, රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය, බබ්. එම්. බබ්. මැණිකේ සැලසුම් ශිල්පී, රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය

සහය කණ්ඩායම්

උපායමාර්ගික සැලසුම් අංශය - නා.සං.අ. (අධීක්ෂණය, නියාමනය සහ ගැසට් කිරීම)
පරිසර හා දැරියම අංශය - නා.සං.අ. (PORS සැලසුම සකස් කිරීම සහ DRR රෙගුලාසි සකස් කිරීම)
භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති අංශය - නා.සං.අ. (භූගෝලීය තොරතුරු හා දත්ත සැපයීම, සිතියම් සැකසීම සහ තාක්ෂණික සහය සැපයීම)
පර්යේෂණ හා සංවර්ධන අංශය - නා.සං.අ. (නව තාක්ෂණික ක්‍රම හඳුන්වාදීම සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහන් පැවැත්වීම)

පරිවර්තන කටයුතු

ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනය
1 කොටස - න.නි.ශී. කනිෂ්ක ගුණවර්ධන
11 කොටස හා 111 කොටස - නිලකා ජයකොඩි මහත්මිය

දෙමල පරිවර්තනය
1 කොටස හා 111 කොටස - සිවගුරු මහත්මිය
11 කොටස - න.නි.ශී. වික්සන් ඥානපති මහතා

පිටු සැකසුම් කටයුතු

මුහුණතේ ආයතනය

ප්‍රධාන මය

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම (2021-2030) සැකසීම, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සංවර්ධන සැලසුම් අංශයේ මූලික අධීක්ෂණය යටතේ සිදුවිය. හරිත වර්ණ වූ මැණික් පුරවරයක් බවට රත්නපුර නගරය පත් කිරීම මෙම සැලැස්මේ අරමුණයි. රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2021-2030 ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තීන්ට අනුව සකස් කර ඇති අතර අතිගරු ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මැතිතුමාගේ "රට හදන සෞභාග්‍යයේ දැක්ම" ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශයට ද අනුකූල වේ.

මෙහිදී 1982 අංක 04 දරණ පණත මගින් සංශෝධනය කරන ලද 1978 අංක 41 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි පනතේ විධි විධාන යටතේ රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2021-2030 සඳහා අනුමැතිය ලබාදීම සිදු කරන ලද නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස සංවර්ධන විෂයභාර ගරු අමාත්‍ය මහින්ද රාජපක්ෂ මැතිතුමන්ටත් මෙම ක්‍රියාවලියේදී අවශ්‍ය මගපෙන්වීම හා සහාය ලබාදුන් නාගරික සංවර්ධන, වෙරළ සරණාගාර, අපද්‍රව්‍ය බැහැරලීම හා ප්‍රජා පවිත්‍රතා කටයුතු පිළිබඳ ගරු රාජ්‍ය අමාත්‍ය ආචාර්ය නාලක ගොඩහේවා මැතිතුමන්ටත්, රත්නපුර දිස්ත්‍රික් පාර්ලිමේන්තු මැති ඇමතිවරුන්ටත්, සබරගමුව පළාත් ගරු ආණ්ඩුකාරතුමන්ටත්, රත්නපුර මහ නගර සභාවේ ගරු නගරාධිපතිතුමා ඇතුළු මන්ත්‍රීවරුන්ටත් අපගේ ගෞරවනීය ස්තූතිය පුදකර සිටිමු.

මෙම සැලැස්ම සාර්ථකව නිමා කිරීම සඳහා අවශ්‍ය මගපෙන්වීම ලබාදුන් නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් සිරිනිමල් පෙරේරා මහතා වෙත අපේ ස්තූතිය පුදකොට සිටිමු. තවද, මෙම නගර සැලැස්ම සඳහා තොරතුරු සහ අදහස් ලබාගැනීමේදී රත්නපුර දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය, රත්නපුර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය හා රත්නපුර මහා නගර සභාව ඇතුළු රාජ්‍ය ආයතන රැසක් තම සම්පත් දායකත්වය ලබාදෙන ලද බැවින් දිස්ත්‍රික් ලේකම්තුමිය, ප්‍රාදේශීය ලේකම්තුමිය, නාගරික කොමසාරිස්තුමිය ඇතුළු අදාළ ආයතනයන්හි කටයුතු කරන කාර්ය මණ්ඩලයන්ට අපගේ ස්තූතිය පුදකර සිටිමු.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම (2021-2030) සකස් කිරීම සඳහා ධෛර්යය හා මගපෙන්වීම ලබාදුන් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ ගරු සභාපති වරලත් වාස්තු විද්‍යාඥ හර්ෂාන් ද සිල්වා මහතාට, අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් නගර නිර්මාණ ශිල්පී එන්.පී.කේ.රණවීර මහතාට, අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් නගර නිර්මාණ ශිල්පී එච්.ඒ. දයානන්ද මහතාට, නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (සැලසුම්) නගර නිර්මාණ ශිල්පී එම්.පී.රණතුංග මහතාට, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ උපදේශක (නීති) නීතීඥ සී. ජයවර්ධන මහත්මියට, උපාය මාර්ගික සැලසුම් අංශයේ අධ්‍යක්ෂ නගර නිර්මාණ ශිල්පී ප්‍රියානි නවරත්න මහත්මියට හා සබරගමුව පළාත් අධ්‍යක්ෂ නගර නිර්මාණ ශිල්පී තුෂානී ද අල්විස් මහත්මියට අපගේ ස්තූතිය පුදකර සිටිමු.

එමෙන්ම, මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම පිළියෙල කිරීම ආරම්භයේ සිට මනා මාර්ගෝපදේශකත්වයක් හා නායකත්වයක් සපයමින් නව මුහුණවරකින් මෙම සැලැස්ම ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කළ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හිටපු සභාපති වරලත් නගර නිර්මාණ ශිල්පී සහ වරලත් වාස්තු විද්‍යාඥ ආචාර්ය ජගත් මුණසිංහ මැතිතුමාට සහ හිටපු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ඉංජිනේරු එස්.එස්.පී. රත්නායක මැතිතුමන්ට විශේෂ ස්තූතිය පළකර සිටින්නෙමු. එම කාලසීමාව තුළ මෙම සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා ධෛර්යය හා මගපෙන්වීම ලබාදුන් හිටපු අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් නගර නිර්මාණ ශිල්පී කේ.ඒ.ඩී. චන්ද්‍රදාස (2017), හිටපු අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් නගර නිර්මාණ ශිල්පී ඩී.එම්.බී. රණතුංග (2018-2019) සහ සබරගමුව පළාත් අධ්‍යක්ෂතුමන්ලා ලෙස සේවය කරන ලද නගර නිර්මාණ ශිල්පී සීසිර එම්. දිසානායක සහ නගර නිර්මාණ ශිල්පී අනුර මැදවල මහත්වරුන් වෙත ද අපගේ ස්තූතිය පුදකර සිටිමු.

මෙම සැලැස්මේ කටයුතු සඳහා නන් අයුරින් සහයෝගය දැක්වූ පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන අංශයේ අධ්‍යක්ෂ නගර නිර්මාණ ශිල්පී ජනක් රණවීර මහතාටත්, භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති අංශයේ අධ්‍යක්ෂ, නගර නිර්මාණ ශිල්පී ජේ.පී.එස්.සෝමසේකර මහත්මියටත්, පාරිසරික හා භූ දර්ශන අංශයේ අධ්‍යක්ෂ භූ දර්ශන ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පී ඩී.කේ.රී. කළුපහන මහත්මියටත් අදාළ අංශයන්හි සියළුම නිලධාරීන්ටත්, රත්නපුර කාර්යාලයට අනුයුක්තව සේවය කරනු ලබන සියලුම සේවක මහත්ම මහත්මීන්ටත් අපගේ හෘදයාංගම ස්තූතිය පුදකර සිටිමු.

එමෙන්ම, මෙම සංවර්ධන සැලැස්මෙහි සමාලෝචන කටයුතු සඳහා සහාය වූ නගර සැලසුම්කරණ ශිල්පී කනිෂ්ක ගුළුවිට මහතාට ද ලේඛන කටයුතු සඳහා සහාය වූ ඕෂිනි කුලරත්න මෙනවියට සහ ප්‍රදීපා තෙන්නකෝන් මහත්මියට ද අපගේ ස්තූතිය පල කිරීමට මෙය අවස්ථාවක් කරගනු කැමැත්තෙමු.

අවසාන වශයෙන්, රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම (2021-2030) සකස් කිරීමේදී මූලික දත්ත රැස් කිරීමේ අදියරෙහි සිට ගැසට් පත්‍රයෙහි පළකිරීම දක්වා සියලු අදියරයන් වලදී සෘජුව සහ වක්‍රව සහයෝගය ලබාදුන් රාජ්‍ය ආයතන, අර්ධ රාජ්‍ය ආයතන, පෞද්ගලික ආයතන, විවධ සම්පත්දායකයන් හා නාගරික ප්‍රජාව වෙත හදුසිරි ප්‍රණාමය පළකර සිටින්නෙමු.

ගරු අමාත්‍යතුමාගේ පෙරවදන

1978 ජි අංක 41 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි පනත යටතේ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය පිහිටවනු ලැබූ අතර එමඟින් ප්‍රකාශිත නාගරික බල ප්‍රදේශ තුළ විධිමත් සැලසුම් සහගත නාගරික සංවර්ධනයක් සඳහා සක්‍රීය දායකත්වයක් මේ මොහොත වන විට ද සපයනු ලබයි.

රටේ සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම ප්‍රදේශයකටම සමාන දායකත්වයක් සැපයෙන ආකාරයට භෞතික අවකාශය කාර්යක්ෂමව හා ඵලදායී ලෙස භාවිතයට ගැනීම මූලික කරගනිමින් පුළුල් සංවර්ධන සැලසුම් සෑම නාගරික සංවර්ධන ප්‍රදේශයක් සඳහාම සකස් කිරීමට කටයුතු යොදා ඇත.

රත්නපුර නගරය විශාල ජන සංඛ්‍යාවකට සේවා සපයනු ලබයි. ඒ අනුව රත්නපුර සැලසුම් බල ප්‍රදේශය රත්නපුර මහ නගර සභා සීමාව වශයෙන් නවදුරටත් සේවා සපයන නගරයක් බවට පත් කිරීමට විභවතාවයක් පවතී. ඒ අවට ප්‍රදේශය සතු ස්වභාවික පරිසර පද්ධතිය හා පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකම් සහිත ස්ථාන පිහිටා තිබීම මෙම විභවතාවය නවදුරටත් ඉහළ නංවයි. මෙම සංවර්ධන සැලසුම් මඟින් අපේක්ෂා කරන්නේ රත්නපුර ප්‍රදේශය එම විභවතාවය ප්‍රයෝජනයට ගෙන නගරය සංවර්ධනය කිරීමයි.

අතිගරු ජනාධිපතිතුමාගේ සෞභාග්‍යයේ දැක්ම ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය යථාර්තයක් බවට පත් කරනු වස් නව ප්‍රතිනාගරිකරණ වැඩසටහන් සහිතව සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා වෘත්තීයවේදීන්, විශේෂඥයන්, පාර්ශවකරුවන් හා ප්‍රජාවන්ගේ පුළුල් උපදේශනය සමඟින් නවීන ක්‍රමෝපායන් සමඟ විශිෂ්ට තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයක් හා නවෝත්පාදන ප්‍රවේශයක්ද මේ සඳහා ලැබී ඇත.

ඒ අනුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සභාපතිතුමා, අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්තුමා, සැලසුම් කණ්ඩායම් හා නන් අයුරින් මෙම කාර්යය සාර්ථක කර ගැනීමට උපකාර කල නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සියලුම නිලධාරීන්ගේ සේවය මම අගය කොට සලකමි. නවදුරටත් අදාල පළාත් පාලන ආයතන, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන හා සාමාන්‍ය ජනතාවගේ සහයෝගය හා දායකත්වය තුලින් රත්නපුර සංවර්ධන සැලසුම් සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීමට මග සැලසෙනු ඇතැයි විශ්වාස කරමි.

මහින්ද රාජපක්ෂ (පා.ම)
නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍ය

ගරු රාජ්‍ය අමාත්‍යතුමාගේ පෙරවදන

නූතන තීරසාර සංවර්ධන අභිමතාර්ථ සපුරා ගැනීමේ ශ්‍රී ලංකාවේ පුරෝගාමී ආයතනයක් ලෙස නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය සතුව විශාල වගකීමක් පැවරී ඇත. ඒ අනුව ගරු විෂයභාර අමාත්‍යවරයා විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද නාගරික සංවර්ධන බල ප්‍රදේශ සඳහා අංක 1982 අංක 04 දරණ සංශෝධිත පනතෙහි (II කොටස 8 වන වගන්තිය 8අ(1)) අනුව සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය කරුණක්ව ඇත.

මෙලෙස සකස් කරනු ලබන සංවර්ධන සැලසුම් තුලින් සෞභාග්‍යයේ දැක්මෙහි ඇතුළත් මූලික අපේක්ෂාවන් වන ඵලදායී පුරවැසියෙක්, සතුටින් ජීවත්වන පවුලක්, ගුණගරුක සමාජයක් සහ සෞභාග්‍යමත් දේශයක් ගොඩනැගීම මූලික වශයෙන් අපේක්ෂා කරයි. නවද නාගරික ජනතාවගේ ආර්ථික ස්ථායීතාව ඇති කරමින් විධිමත් ප්‍රතිනාගරිකරණ සැලැස්මක් ඔස්සේ නාගරික ප්‍රදේශ සංවර්ධනය හා නියාමනය යන පරමාර්ථ සාක්ෂාත් කර ගැනීමට මෙම සංවර්ධන සැලසුම් මහත් පිටිවහලක් වනු ඇති බවට විශ්වාස කරමි.

ඵබැවින් මෙම සැලැස්ම පිලියෙල කිරීමේදී ඉතා වගකීමෙන් තම කාර්යභාරය ඉටු කරන ලද සැලසුම් කණ්ඩායමට හා නන් අයුරින් සහයෝගය දැක් වූ සැමට හෘදයාංගම කෘතඥතාවය පිරිනමන අතර සෞභාග්‍යයේ දැක්මේ අපේක්ෂාවන් ඉටුකර ගැනීම සඳහා ඔබ සැමගේ දායකත්වය ලැබෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරමි.

ආචාර්ය නාලක ගොඩහේවා (පා.ම)
නාගරික සංවර්ධන, වෙරළ සරණික,
අපද්‍රව්‍ය බැහැරලීම හා ප්‍රජා පවිත්‍රතා කටයුතු රාජ්‍ය අමාත්‍ය

ගරු සභාපතිතුමාගේ පෙරවදන - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

දශක හතරක් පුරාවට ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීමටත් එම සැලසුම් බලාත්මක කිරීමටත් බලය හිමි ප්‍රධානතම ආයතනය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වේ.

නාගරික සංවර්ධන සැලසුම් තුළින් ප්‍රශස්ථ, චලදායී හා කාර්යක්ෂම හුම් පරිහරණ රටාවක් මෙන්ම පරිසරය ගුණාත්මක ලෙස කළමනාකරණය ඇතුළු ක්ෂේත්‍ර ගණනාවක් ආවරණය කරනු ලබයි. ඒකාබද්ධ සැලසුම් සකස් කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් නාගරික ප්‍රදේශවල හා එහි ජනතාවගේ පොදු යහ පැවැත්ම ප්‍රවර්ධනය හා නියාමනය යන පරමාර්ථ මුදුන් පමුණුවා ගැනීම සඳහා මෙම සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කරනු ලබයි.

1982 අංක 04 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි (සංශෝධිත) පනතේ II කොටස 8අ(1) පරිදි අමාත්‍යවරයා විසින් නාගරික සංවර්ධන ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ප්‍රදේශයන්හි සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීම වර්තමාන රජයේ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය අනුව අත්‍යවශ්‍ය කරුණක්ව ඇත.

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය සතු මෙවලම් හා ක්‍රමෝපායන් තුළින් සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී මතු වූ අභියෝගයන්ට ඉතා සාර්ථකව මුහුණ දෙමින් ප්‍රදේශයේ භෞතික, ආර්ථික, සාමාජීය හා පාරිසරික කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා වන සංවර්ධන සැලැස්ම 2021-2030 වසර දක්වා බලාත්මක වන ලෙස පිළියෙල කර ඇත.

එබැවින් මෙම සැලැස්ම සාර්ථකව නිම කිරීම සඳහා ඇපකැපවී කටයුතු කල නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් කණ්ඩායම් හා නොයෙක් අයුරින් සහාය දැක්වූ සැමට මාගේ හෘදයාංගම ස්තූතිය පුදකරන අතරම මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී සියලු පාර්ශවයන්ගෙන් ලද සක්‍රීය දායකත්වය සංවර්ධන සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ද ඉදිරියටත් බලාපොරොත්තු වෙමි.

වරලත් වස්තු විද්‍යාඥ භර්ෂාන් ද සිල්වා
සභාපති
නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

ගරු නගරාධිපතිතුමාගේ පෙරවදන

රත්නපුර නගරය මැණික් සම්පත සහ ජල විභවයන් සහිත රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටා ඇති සුවිශේෂිත නගරයකි. එබැවින් නගරයේ පවත්නා එම අනන්‍යතාවය මතුකරමින් උපායමාර්ගික ප්‍රවේශයක් සහිතව නව සංවර්ධන සැලැස්මක් සකස් කිරීම පිළිබඳව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත අපගේ කෘතඥතාව පළ කරමු. රත්නපුර මහා නගර සභා බල ප්‍රදේශයට අදාළව 2030 වසර අරමුණු කොටගෙන "ශ්‍රී ලංකාවේ හරිත වර්ණ වූ මැණික් පුරවරය" යන දැක්ම මත පදනම්ව සැකසුනු මෙම සැලැස්ම නීතිමය ලියවිල්ලක් වශයෙන් රත්නපුර මහා නගර සභාවට වැදගත් වන බව ද මෙහිදී ප්‍රකාශ කර සිටිමු.

මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් රත්නපුර නගර ආර්ථිකයේ ප්‍රධාන අංශයක් වන මැණික් කර්මාන්තය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා මෙන්ම මෙතෙක් විවරව නොපැවති සංචාරක කර්මාන්තය වැඩි-දියුණු කිරීම සඳහා ද ධනාත්මක වේදිකාවක් විවෘත කර ඇත. එමෙන්ම, පළාතේ ප්‍රධාන වාණිජ සහ ප්‍රවාහන මධ්‍යස්ථානය, පරිපාලන හා සෞඛ්‍ය සේවා සැපයුම්කරු වශයෙන් රත්නපුර නගරයට විශාල වටිනාකමක් එකතු කර ඇත. එබැවින්, මෙම ප්‍රයත්නය රත්නපුර නගරයට වැඩි ආයෝජකයින් ප්‍රමාණයක් පැමිණීම දිරිගැන්වීමට සහ පළාත තුළ ස්වයංපෝෂිත නගර ආර්ථිකයක් නිර්මාණය කිරීමට හේතු වේ.

රත්නපුර නගර සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී මහා ජනතාව වෙනුවෙන් අප විසින් ලබාදුන් නිර්දේශ, යෝජනා සහ විවේචන සැලකිල්ලට ගෙන සහභාගීත්ව ව්‍යායාමයක් වශයෙන් සැලසුම සකස් කිරීමට නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය දැරූ උත්සාහය සැබවින්ම අගය කරමු. එබැවින්, එය අපගේ සැලැස්ම ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරමින් ඉදිරි එකොළොස් වසර තුළ රත්නපුර සංවර්ධන සැලැස්ම ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා අපගේ අනාගත සහයෝගීතාව සහතික කරමු. එසේම රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මේ දැක්මට අනුව 2021-2030 කාල පරිච්ඡේදය තුළ දී දර්ශනය වන නගරය කරා යාමට සහයෝගීතාවයෙන් කටයුතු කරන ලෙස රත්නපුර නගරයේ සියලු පුරවැසියන් හා පාර්ශ්වකරුවන්ගෙන් ඉල්ලා සිටිමු.

විරෝන් අත්තනායක
නගරාධිපති
රත්නපුර මහ නගර සභාව

පූර්විකාව

නිරසාර සංවර්ධන අරමුණු අතර එකොළොස්වන අරමුණ වන නිරසාර නගර නිර්මාණය කිරීම ඉලක්ක කරගනිමින් රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම නිර්මාණය කර ඇත. ඒ අනුව, රත්නපුර නාගරීය සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය තුළ ඉදිරි කාලය තුළ දී සංවර්ධන කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීමේ මාර්ගෝපදේශකත්වය මෙම සැලැස්ම මගින් ලබා දීමට අපේක්ෂිත ය.

ජාතික භෞතික සැලැස්මට අනුව පාරිසරික සංවේදී කලාපයක පිහිටා තිබෙන සබරගමුව පළාතේ අග නගරය වන රත්නපුර නගරයේ භූමි පරිහරණ රටාව විධිමත් කිරීම සහ නගර වාසිත්යේ ජීවන තත්ත්වය ක්‍රමිකව ඉහළ නැංවීම මෙම නගර සංවර්ධන සැලැස්මේ මූලික අරමුණ වේ. රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2021-2030 කාල සීමාව සඳහා වලංගු වන අතර එය සකස් කිරීමේ දී පවත්නා භූමි පරිහරණ රටාව, නගරයට පැමිණෙන සංක්‍රමණික ප්‍රජාව, නේවාසික ප්‍රජාවගේ ඝණත්වය හා ස්වභාවය, ආර්ථික රටාව, මහා මාර්ග ව්‍යාප්තිය හා එහි වර්ගීකරණය, සෞඛ්‍ය සේවාවල ස්වභාවය, ආයතනික රටාවේ ස්වභාවය යනාදී ක්ෂේත්‍ර ගණනාවක් අධ්‍යයනය කර ඇත. ඒ අනුව, වැඩිදුර විශ්ලේෂණ කටයුතු සිදුකර ඇති අතර 2030 වසර සඳහා හඳුනාගත් දැක්ම ඉලක්ක කරගනිමින් උපායමාර්ග හා ව්‍යාපෘති සකස් කර ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම (2021-2030) ප්‍රධාන කොටස් තුනකින් සමන්විත වේ. I කොටස තුළ සංවර්ධන සැලැස්මේ පසුබිම, මූලික අධ්‍යයනය, සැලැස්මෙහි අවශ්‍යතාවය, දැක්ම, ශුද්ධන විශ්ලේෂණය, සැලැස්ම, හඳුනාගත් ව්‍යාපෘති හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ උපායමාර්ග ඇතුළත් කොට ඇත. II කොටස තුළට 2021-2030 කාල පරිච්ඡේදය සඳහා වන භෞතික සංවර්ධන උපායමාර්ග සහ නියමනා අන්තර්ගත කර ඇත. ඒ අනුව, සැලසුම් බල ප්‍රදේශයට අදාළව සකස් කරන ලද කලාපීකරණය, අනුමත භාවිතාවන් සහ විශේෂ නියමනා මෙම කොටස තුළට ඇතුළත් වේ. III කොටස තුළ සංවර්ධන සැලැස්මට අදාළ කලාපීකරණ මායිම්, භූ බණ්ඩාංක සහ සියළුම ඇමුණුම් ඇතුළත් කර ඇත.

මැණික් සහ සංචාරක කර්මාන්තයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමුකර ඇති මෙම නගර සැලැස්මෙහි අරමුණ රත්නපුර නගරය මිනිසුන්ගේ වාසයට යෝග්‍ය වූ සුසැදි, සුරැකි, සෞදුරු නගරයක් බවට පත් කිරීමයි. එබැවින්, නගරයේ ආර්ථික සංවර්ධනයට අමතරව භෞතික, සමාජීය හා පාරිසරික සංවර්ධනය ඇති කිරීම කෙරෙහි ද නගර සැලැස්මේ අවධානය යොමු වී ඇත. රත්නපුර නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ පවත්නා සම්පත් තුළින් නගරයට ප්‍රතිලාභ ලබා කර දීම මෙහිදී අපේක්ෂා කරනු ලබන අතර, ඒ තුළින් නාගරීය ජනතාවට ජීවත්වීම සඳහා සුදුසු වටපිටාවක් හා පවතින පරිසර පද්ධතිය ආරක්ෂා කරමින් ඒ ආශ්‍රිත සෞඛ්‍ය සෞන්දර්ය වැඩිදියුණු වූ ආකර්ෂණීය නගරයක් ඇති කිරීම නවදුරටත් අපේක්ෂිත ය.

රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා වූ සංවර්ධන සැලැස්ම අනුමත කිරීම.

නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍ය, මහින්ද රාජපක්ෂ වන මම 1982 අංක 4 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි(සංශෝධන) පනතේ 8 "ඊ" වගන්තියෙන් මා වෙත පැවරී ඇති බලතල ප්‍රකාර 2020 සැප්තැම්බර් 24 දින නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ කළමනාකරණ මණ්ඩලය විසින් කරන ලද නිර්දේශයන් සැලකිල්ලට ගෙන රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා වූ සංවර්ධන සැලැස්ම මෙයින් අනුමත කරමි.

මහින්ද රාජපක්ෂ (පා.ම)

නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍ය

නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍යාංශය,

17 හා 18 මහල,

"සුභරූපය",

සුභනිපුර පාර,

බත්තරමුල්ල.

2021 අප්‍රේල් මස 15 වන දින.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රය

අති විශේෂ

අංක 2236/7 - 2021 ජූලි මස 13 වැනි අඟහරුවාදා - 2021.07.13

(රජයේ බලයපිට ප්‍රසිද්ධ කරන ලදී)

I වැනි කොටස: (I) වැනි ඡේදය - සාමාන්‍ය රජයේ නිවේදන

රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා වූ සංවර්ධන සැලැස්ම අනුමත කිරීම

නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍ය, මහින්ද රාජපක්ෂ වන මම, 1982 අංක 4 දරන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි (සංශෝධිත) පනතේ 8 "ඊ" වගන්තියෙන් මා වෙත පැවරී ඇති බලතල ප්‍රකාර 2020 සැප්තැම්බර් 24 දින නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ කළමනාකරණ මණ්ඩලය විසින් කරන ලද නිර්දේශයන් සැලකිල්ලට ගෙන රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා වූ සංවර්ධන සැලැස්ම මෙයින් අනුමත කරමි.

මහින්ද රාජපක්ෂ (පා.ම.),
නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍ය.

2021 අප්‍රේල් මස 15 වැනි දින,
නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍යාංශය,
17 සහ 18 මහල,
"සුභරූපය",
සුභතිපුර පාර,
බත්තරමුල්ල.

07 - 483/1

රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා වූ සංවර්ධන සැලැස්ම අනුමත කිරීම පිළිබඳ දැන්වීමයි

1982 අංක 4 දරන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (සංශෝධිත) පනතින් සංශෝධිත 1978 අංක 41 දරන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය පනතේ 8 (අ) වගන්තිය ප්‍රකාරව පිළියෙල කරන ලද රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා වූ සංවර්ධන සැලැස්ම, 2021 ක් වූ අප්‍රේල් මස 15 වැනි දින, නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍ය මහින්ද රාජපක්ෂ වන මා විසින්, උක්ත පනතේ 8 (ඊ) වගන්තිය යටතේ මා වෙත පැවරී ඇති බලතල ප්‍රකාරව අනුමත කළ බව, එකී පනතේ 8(උ) වගන්තිය ප්‍රකාරව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ජනතාව වෙත දැනුම් දෙමි.

මහින්ද රාජපක්ෂ (පා.ම),
නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍ය.

2021 ජූලි මස 12 වැනි දින,
නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍යාංශය,
17 සහ 18 මහල,
"සුභරූපය",
සුභතිපුර පාර,
බත්තරමුල්ල.

07 - 483/2

රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා වූ සංවර්ධන සැලැස්ම අනුමත කිරීම

1982 අංක 4 දරන පනතින් සංශෝධිත 1978 අංක 41 දරන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය පනතේ 8 (අ) වගන්තියේ බලතල ප්‍රකාරව රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා සකස් කරන ලද සංවර්ධන සැලැස්ම නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍ය ගරු මහින්ද රාජපක්ෂ මැතිතුමා විසින්, එකී පනතේ 8 (ඊ) වගන්තියෙන් එතුමන් වෙත පැවරී ඇති බලතල ප්‍රකාරව 2021 අප්‍රේල් මස 15 වැනි දින අනුමත කරන ලද බව මහජනතාව වෙත මෙයින් දැනුම් දෙමි.

වරලත් වාස්තු විද්‍යාඥ හර්ෂාන් ද සිල්වා,
සභාපති,
නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය.

2021 ජූලි මස 12 වැනි දින,

07 - 483/3

පටුන

ප්‍රණාමය	III
ගරු අමාත්‍යතුමාගේ පෙරවදන	IV
ගරු රාජ්‍ය අමාත්‍යතුමාගේ පෙරවදන	V
ගරු සභාපතිතුමාගේ පෙරවදන - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	VI
නගරාධිපතිතුමාගේ පෙරවදන	VII
පූර්විකාව	VIII
ගරු අමාත්‍යතුමාගේ අනුමැතිය	IX
ගැසට් නිවේදනය	X
පටුන	XII
I වන කොටස - දත්ත විශ්ලේෂණය සහ සැලැස්ම	XVII
පරිච්ඡේදය 01 : සංවර්ධන සැලැස්මේ පසුබිම	01
1.1. හැඳින්වීම	02
1.2. සැලසුම් කණ්ඩායම	03
1.3. විෂය පථය	05
1.4. සැලසුම් ක්‍රියාවලිය	05
පරිච්ඡේදය 02 : මූලික අධ්‍යයනය	09
2.1. අධ්‍යයන ප්‍රදේශය	10
2.2. සැලසුම් සහ අවස්ථා සන්දර්භය	16
2.3. සැලසුම් සීමාව නිර්ණය කිරීම	18
පරිච්ඡේදය 03: සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය	25
3.1. සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ පවත්නා ගැටලු	26
3.2. සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ පවත්නා විභවතා	37
පරිච්ඡේදය 04 : සංවර්ධන සැලසුම් රාමුව	47
4.1 දැක්ම	48
4.2 දැක්මේ ප්‍රකාශනය	48
4.3 අරමුණු	49
4.4 අභිමතාර්ථ	49
පරිච්ඡේදය 05 : ශක්තීන්, දුර්වලතා, අවස්ථා සහ තර්ජන විශ්ලේෂණය	51
පළමු අරමුණ	52
දෙවන අරමුණ	60
තෙවන අරමුණ	69
පරිච්ඡේදය 06 : සංවර්ධන සැලැස්ම	75
6.1. සංකල්පිත සැලැස්ම	76
6.2. යෝජන ඉඩම් පරිහරණ සැලැස්ම	78
6.3. භෞතික හා සමාජීය අපරිවෘද්ධ පහසුකම් සංවර්ධන උපායමාර්ග	82
6.3.1. සේවා සැලැස්ම	82
6.3.1.1. නේවාසික පහසුකම්	82

6.3.1.2. අධ්‍යාපන පහසුකම්	87
6.3.1.3. සෞඛ්‍ය පහසුකම්	91
6.3.1.4. පරිපාලන සේවා පහසුකම්	93
6.3.2. ප්‍රවාහන සේවා සැලැස්ම	94
6.3.3. ජල සැපයුම් සැලැස්ම	103
6.3.4. විදුලි හා දුරකථන රැහැන් පිළිබඳ සැලැස්ම	106
6.3.6. ස්ථ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම	111
6.4. ආර්ථික සංවර්ධන උපායමාර්ග	122
6.5. තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ග	139
6.5.1. සංරක්ෂණ සැලැස්ම	140
6.5.2. භූ දර්ශන කළමනාකරණ සැලැස්ම	143
6.5.3. ආපදා අවදානම අවම කිරීමේ සැලැස්ම	152
6.5.4. පොදු අවකාශ සැලැස්ම	168
6.6. සංස්කෘතික සහ උරුමයන් පිළිබඳ උපායමාර්ග	174
6.6.1. උරුමයන්ට අයත් වන ස්ථාන	174
6.6.2. සංස්කෘතික උන්සව (සමන් දේවාල පෙරහැර)	175
6.6.3. පුරාවිද්‍යා සංරක්ෂණ ප්‍රදේශ	175
6.7. ක්‍රියාත්මක කිරීමේ උපායමාර්ග	182
6.7.1. උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති	182
6.7.2. ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති	188
II වන කොටස – භෞතික සංවර්ධන උපායමාර්ග සහ නියමනා	257
පරිච්ඡේදය 07 : සංවර්ධන කලාප සහ කලාපීකරණ නියමනා	259
7.1. හැඳින්වීම	260
7.2. සංවර්ධන කලාප	260
7.2.1. කලාපීකරණ සැලැස්ම (2021–2030)	261
7.3. කලාප සංගුණකය	262
7.3.1. කලාප සංගුණකය නිර්ණය කිරීම	263
7.3.2. කලාප සඳහා අදාළ කලාප සංගුණකය (2021–2030)	266
7.4. සැලසුම් ප්‍රදේශය සඳහා වූ පොදු කලාපීකරණ නියමනා	267
පරිච්ඡේදය 08 : කලාපීකරණ නියමනා	271
8.1. වන සංරක්ෂණ කලාපය	272
8.1.1. වන සංරක්ෂණ කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්	272
8.2. ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය	273
8.2.1. ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්	273

8.3. වාණිජ කලාපය	276
8.3.1. වාණිජ කලාපය සඳහා වන කලාපිකරණ නියමතා සහ අනුමත භාවිතයන්	276
8.4. පරිපාලන කලාපය	279
8.4.1. පරිපාලන කලාපය සඳහා වන කලාපිකරණ නියමතා සහ අනුමත භාවිතයන්	279
8.5. සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය	281
8.5.1. සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය සඳහා වන කලාපිකරණ නියමතා සහ අනුමත භාවිතයන්	281
8.6. සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය	284
8.6.1. සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය සඳහා වන කලාපිකරණ නියමතා සහ අනුමත භාවිතයන්	284
8.7. වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය	287
8.7.1. වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය සඳහා වන කලාපිකරණ නියමතා සහ අනුමත භාවිතයන්	287
8.8. නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය	289
8.8.1. නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය සඳහා වන කලාපිකරණ නියමතා සහ අනුමත භාවිතයන්	289
8.9. මධ්‍ය ස්ථර නේවාසික කලාපය	291
8.9.1. මධ්‍ය ස්ථර නේවාසික කලාපය සඳහා වන කලාපිකරණ නියමතා සහ අනුමත භාවිතයන්	291
8.10. අඩු ස්ථර නේවාසික කලාපය	293
8.10.1. අඩු ස්ථර නේවාසික කලාපය සඳහා වන කලාපිකරණ නියමතා සහ අනුමත භාවිතයන්	293
පරිච්ඡේදය 09 : යෝජිත මාර්ග පළල, ගොඩනැගිලි සීමා සහ රක්ෂිත	295
9.1. පවත්නා මාර්ග සඳහා යෝජිත මාර්ග පළල සහ ගොඩනැගිලි සීමා	296
9.1.1. පවත්නා A මාර්ග	296
9.1.2. පවත්නා C මාර්ග	297
9.1.3. පවත්නා E මාර්ග	298
9.1.4. සංවර්ධනය කළයුතු මාර්ග සඳහා යෝජිත මාර්ග පළල සහ ගොඩනැගිලි සීමාව	304
9.2. ගංගා සහ ඇළ මාර්ග සඳහා රක්ෂිත	305
සිතියම් ලැයිස්තුව	306
රූප සටහන් ලැයිස්තුව	307
වගු ලැයිස්තුව	308
කෙටි යෙදුම්	309

ඇමුණුම 01	ජනගහන ව්‍යාප්තිය - 2017	312
ඇමුණුම 02	පවත්නා භූමි පරිහරණ රටාව - 2017	313
ඇමුණුම 03	වාර්ෂික වර්ෂාපතන රටාව	314
ඇමුණුම 04	ගංවතුර සඳහා හඳුනාගත් හේතු	314
ඇමුණුම 05	නගර මධ්‍යය තුළ ගංවතුර ආපදාවට ලක්වන ස්ථාන	315
ඇමුණුම 06	නගර මධ්‍යයෙහි උදේ කාලයේදී පවතින රථවාහන තදබදය පිළිබඳ තොරතුරු	316
ඇමුණුම 07	නගර මධ්‍යයෙහි දහවල් කාලයේදී පවතින රථවාහන තදබදය පිළිබඳ තොරතුරු	316
ඇමුණුම 08	නගර මධ්‍යයෙහි සවස් කාලයේදී පවතින රථවාහන තදබදය පිළිබඳ තොරතුරු	317
ඇමුණුම 09	වාහන ප්‍රවාහයට අනුව රථවාහන තදබදය (නගරයට ඇතුළුවීම)	318
ඇමුණුම 10	වාහන ප්‍රවාහයට අනුව රථවාහන තදබදය (නගරයෙන් පිටවීම)	318
ඇමුණුම 11	වාහන වර්ග අනුව කොළඹ පාරේ රථවාහන තදබදය	319
ඇමුණුම 12	වාහන වර්ග අනුව කරවිට පාර තුළ රථවාහන තදබදය	319
ඇමුණුම 13	සැලසුම් ප්‍රදේශයේ පනල් කැණීම් ප්‍රදේශ	320
ඇමුණුම 14	රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය පිළිබඳ තොරතුරු	321
ඇමුණුම 15	2021-2030 රත්නපුර මහ නගර සභා ප්‍රදේශය සඳහා වන පොදු ච්ඡිමහන් විනෝද පහසුකම් සපුරාගත් හැකි ස්ථාන (PORS) සඳහා වන සැලැස්ම පිළිබඳ තොරතුරු	322
ඇමුණුම 16	පාර්ශ්වකරුවන්ගේ රැස්වීම් විශ්ලේෂණ වාර්තාව (NIVIVO Analysis)	327
ඇමුණුම 17	කලාපකරණ මායිම්	338
ඇමුණුම 18	කලාපකරණ භාවිතයන්	389
ඇමුණුම 19	කලාපකරණ සංගුණකය සකස් කරන ලද ආකාරය	393
ඇමුණුම 20	ඓතිහාසික / පුරාවිද්‍යාත්මක හා ගෘහ නිර්මාණාත්මක වටිනාකමකින් යුත් ගොඩනැගිලි	402
ඇමුණුම 21	ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපයට අදාළ උපලේඛනය	403

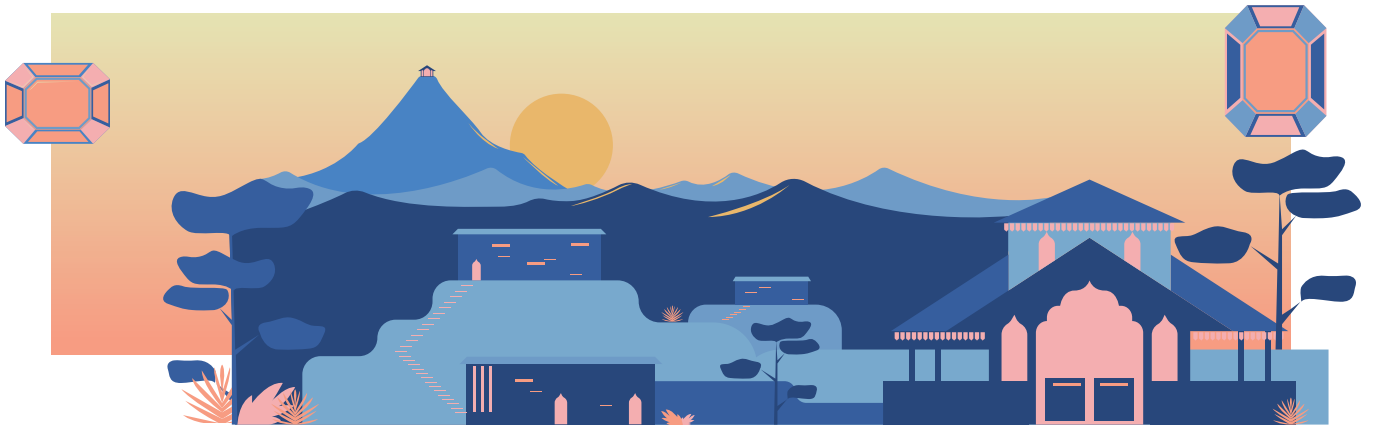

I කොටස

දත්ත විශ්ලේෂණය
සහ සැලැස්ම

පරිච්ඡේදය 01

සංවර්ධන සැලැස්මේ පසුබිම

01 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන
සැලැස්මේ පසුබිම

හැඳින්වීම

1.1. හැඳින්වීම

නාගරයක සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලන සහ පාරිසරික අංශයන් අතර පවතින අන්‍යෝන්‍ය සබඳතා සහ ප්‍රවණතා නාගරයක අනාගත සංවර්ධනය පුරෝකචනය කිරීම සඳහා ප්‍රබල පදනමක් සපයයි. එබැවින් නාගරයට අනාගත සංවර්ධන සැලැස්මක් සකස් කිරීමේ, සැලසුම් ක්‍රියාවලිය තුළ මෙම විචල්‍යයන් හඳුනා ගැනීම අවශ්‍යය වේ.

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික සංවර්ධනය නියාමනය කරන ආයතනයයි. 1978 වසරේ අංක 41 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරී පනත යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය වශයෙන් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට බලය පවරා ඇත. අධිකාරියට පැවරී ඇති නීතිමය බලතල යටතේ, ප්‍රකාශිත නාගරික ප්‍රදේශයන් සඳහා සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීම මෙහි ප්‍රධාන අංගයයි. නාගරයේ සැලසුම්ගත ඉදිරි දැක්ම ඉලක්කකර නව සංවර්ධන අවස්ථා ප්‍රයෝජනයට ගෙන නගරය දියුණු කිරීම සහ අපේක්ෂිත ප්‍රතිලාභ එහි වැසියනට ලබාදීම සඳහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ කාර්ය මණ්ඩලය විසින් සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කරනු ලැබේ.

රත්නපුර නගරයේ පරිපාලන හා කළමනාකරණ කටයුතු උදෙසා රත්නපුර නගරය පදනම් කරගත් ප්‍රාදේශීය මණ්ඩලය 1887 වසරේ දී පිහිටුවන ලද අතර 1922 වසරේ පළාත් පාලන කවුන්සිලයට අනුකූලව ස්ථාපනය කරන ලද පළාත් පාලන මහා මණ්ඩලය යටතට එම කටයුතු අනුයුක්ත කරන ලදී. පසුකාලීනව, නගරයේ ක්‍රමික වර්ධනය පිළිබඳව සැලකිලිමත් වෙමින් නාගරිකයන්ගේ ජීවන තත්ත්වය උසස් කිරීමේ අරමුණ සහිතව 1968 වසරේ දී රත්නපුර මහා නගර සභාව පිහිටුවන ලදී. 1978 වසරේ දී අංක 41 දරන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය පනත යටතේ රත්නපුර මහ නගර සභා සීමාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට අයත් බල ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීම 1979 වසරේ ජූනි මස 1 වන දින අංක 38/16 දරන අනිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය යටතේ සිදු කරන ලදී.

මෙම නාගරික බල ප්‍රදේශය ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ ප්‍රතිපලයක් වශයෙන් රත්නපුර නගරයට ආපදා රහිත විකල්පයක් ලෙස නව නගරයක අවශ්‍යතාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් හඳුනාගත් අතර ඒ සඳහා අවශ්‍ය ඉඩම් 1981 වසරේ දෙසැම්බර් මස 23 දින අංක 172/8 දරන අනිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය යටතේ පවරා ගන්න ලදී.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීම මෙම 'ද්විත්ව නගර සංකල්පය' මත පදනම්ව 2006 වසරේ දී ආරම්භ කරන ලද අතර එය 2007 වසරේ පෙබරවාරි මස 07 වැනි දින අංක 1483/8 දරන අනිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය යටතේ ගැසට් කර තිබේ. ආපදා කළමනාකරණ අංශය වැඩිදියුණු කිරීම පිළිබඳව සැලකිලිමත් වෙමින් එම සංවර්ධන සැලැස්ම යාවත්කාලීන කිරීමේ ක්‍රියාවලිය 2013 වසරේ දී ආරම්භ කරන ලද අතර මෙම යාවත්කාලීන කරන ලද සැලැස්ම 2014 වසරේ ඔක්තෝබර් මස 14 වන දින අංක 1884/25 දරන අනිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය යටතේ ගැසට් කර ඇත.

වර්තමාන රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීම 2017 වසරේ මුල් භාගයේ ආරම්භ විය. ඒ අනුව, රත්නපුර නගරයේ නැගී එන නාගරික සංසිද්ධි පිළිබඳව සැලකිලිමත් වෙමින් ඉදිරි දශකය තුළ භෞතික, පාරිසරික, ආර්ථික සහ සමාජ සුබසාධනය වැඩි දියුණු කිරීම පිළිබඳව මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම අවධානය යොමුකර ඇත. මෙම අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා සංවර්ධන උපාය මාර්ග හා මාර්ගෝපදේශයන් ද හඳුන්වා දී ඇති අතර රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මට අදාළ සැලසුම් ක්‍රියාවලිය 2017 වසරේ මාර්තු 15 දින ආරම්භ විය.

1.2. සැලසුම් කණ්ඩායම

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ ප්‍රධාන අංගයක් ලෙස පුළුල් පරාසයක් නියෝජනය කරන පහත සඳහන් පාර්ශවකරුවන්ගේ උපදෙස් ලබාගෙන ඇත.

1.2.1. ප්‍රධාන පාර්ශවකරු

- රත්නපුර මහා නගර සභාව

1.2.2. පරිපාලන කටයුතු සම්බන්ධ උපදේශක ආයතන

- සබරගමුව පළාත් සභාව
- දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය
- ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය
- රත්නපුර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයට අනුබද්ධ ග්‍රාම නිලධාරීවරුන්

1.2.3. ආර්ථික කටයුතු සම්බන්ධ උපදේශක ආයතන

- ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය
- කෘෂි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
- පළාත් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
- අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
- වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය
- ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය
- පළාත් සංචාරක අමාත්‍යාංශය
- පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව
- වෙළඳ සංගමය
- මැණික් වෙළඳ සංගමය

1.2.4. පරිසර කටයුතු සම්බන්ධ උපදේශක ආයතන

- භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පනල් කාර්යාංශය
- වාර්මාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව
- මිනින්දෝරු දෙපාර්තමේන්තුව
- කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව
- වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
- මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය
- ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය
- ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය
- පළාත් ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය
- ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව

01 වන පරිච්ඡේදය

සංවර්ධන

සැලැස්මේ පසුබිම

සැලසුම් කණ්ඩායම

ප්‍රධාන පාර්ශවකරු

පරිපාලන කටයුතු සම්බන්ධ
උපදේශක ආයතන

ආර්ථික කටයුතු සම්බන්ධ
උපදේශක ආයතන

පරිසර කටයුතු සම්බන්ධ
උපදේශක ආයතන

01 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන
සැලැස්මේ පසුබිම

සැලසුම් කණ්ඩායම

යටිතල පහසුකම් සම්බන්ධ
උපදේශක ආයතන

සමාජ උපදේශක ආයතන

තොරතුරු ලබාගත්
අනෙකුත් අධ්‍යයන වාර්තා

1.2.5. යටිතල පහසුකම් සම්බන්ධ උපදේශක ආයතන

- මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
- පළාත් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
- රත්නපුර අධිවේගී මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය
- රත්නපුර ඩිපෝව
- මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහන අධිකාරිය
- ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය
- පුජා ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය
- ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය
- ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම්
- ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය
- සෞඛ්‍ය සේවා දෙපාර්තමේන්තුව
- පළාත් අධ්‍යාපන කාර්යාලය
- ශ්‍රී ලංකා පොලීසිය

1.2.6. සමාජ උපදේශක ආයතන

- ප්‍රදේශයේ ආගමික නායකයන්
- පුජා මූල සංවිධාන
- ලේස්බ්‍රැක් සමාජ මාධ්‍ය ජාලය
- විවිධ අංශයන්හි විශේෂඥ දැනුම සහිත පුද්ගලයන්
- සාමාන්‍ය ජනතාව (අහඹු ලෙස හා අරමුණක් සහිතව තෝරාගත්)

1.2.7. තොරතුරු ලබාගත් අනෙකුත් අධ්‍යයන වාර්තා

- මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලයේ නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුවේ (2006/2010) සිසුන් කණ්ඩායම රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය සම්බන්ධයෙන් 2009 වසරේදී සිදු කළ ප්‍රාදේශීය අධ්‍යයනය
- එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව ජනාවාස වැඩසටහන විසින් 2013 වසරේදී රත්නපුර නගරය සඳහා සිදුකරන ලද ආපදාප්‍රත්‍ය නගර සංවර්ධන උපායමාර්ග සකස් කිරීමේ අධ්‍යයනය
- කොළඹ වාස්තු විද්‍යා පාසැලේ ස්ටුඩියෝ 5 (2017/18) සිසුන් කණ්ඩායම රත්නපුර නගරය සම්බන්ධයෙන් 2018 වසරේදී සිදු කළ අධ්‍යයනය

1.3. විෂය පථය

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යනු රත්නපුර නගරයේ අනාගත සංවර්ධනය පිළිබඳ දැක්ම වේ. එමගින්, රත්නපුර නගරයේ වර්තමාන තත්ත්වය පිළිබඳව අදහසක් ලබා දෙන අතර නගරයෙහි අපේක්ෂිත ඉදිරි දර්ශනය කුමක්ද, එහි ප්‍රමුඛතා ක්ෂේත්‍ර හඳුනාගන්නේ කෙසේද, අපේක්ෂිත වෙනස්කම් මොනවාද, අපේක්ෂිත වෙනස්කම් සිදු කිරීම සඳහා ගතයුතු විකල්පයන්, උපායමාර්ගයන් මෙන්ම මැදිහත්වීම් මොනවාද යන්න පිළිබඳව ද අදහසක් ලබා දෙයි. මෙහිදී අනාගත සංවර්ධනය සඳහා වන ඉදිරි දැක්ම සඳහා රත්නපුර නගරයේ වර්තමාන සංවර්ධන තත්ත්වය, එය වෙනස් කළයුතු දිශාව සහ සුදුසුකම ඉදිරි දැක්ම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් පෙන්නුම් කරයි. ඒ අනුව, රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් වසර 2030 වනවිට රත්නපුර නගරය ආර්ථික වශයෙන් ඵලදායී, කාර්යක්ෂම සහ සියලුම සමාජ ස්ථරයන්ට ප්‍රතිචාර දක්වන නගරයක් බවට පත් කිරීම පිණිස උපායමාර්ගයන් යෝජනා කර ඇත.

මෙම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 18 කින් සමන්විත රත්නපුර මහා නගර සභාව සඳහා සකස් කර ඇති අතර වර්ග කි.මී. 22.2 ක වර්ග ප්‍රමාණයකින් සමන්විත එම භූමි ප්‍රමාණය තුළ 2020 වසර වනවිට 49,083 ක ජන සංඛ්‍යාවක් වාසය කරයි.

ඉතිහාසයේ සිටම මැණික් වෙළඳාම සහ මැණික් කර්මාන්තය සම්බන්ධ කේන්ද්‍රස්ථානය වශයෙන් රත්නපුරය ප්‍රසිද්ධ ය. එබැවින්, නගර සංවර්ධන සැලැස්මේ අවශ්‍යතම අංගයක් වශයෙන් ප්‍රදේශයේ මූලික පාරිසරික සහ සංස්කෘතික අංගයන් ආරක්ෂා වනසේ මැණික් වෙළඳාම සහ මැණික් කර්මාන්තය ව්‍යාප්ත කිරීමෙන් දේශීය ආර්ථිකය ශක්තිමත් කිරීම හඳුනාගෙන ඇත. රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මෙහි අවසන් ඉලක්කය වන්නේ ශක්තිමත් ආර්ථික, පාරිසරික සහ සංස්කෘතික වටිනාකමකින් යුතු වූ ජීවත් වීමට සුදුසු පරිසරයක් රත්නපුර නාගරික ප්‍රජාව සඳහා නිර්මාණය කිරීමයි.

1.4. සැලසුම් ක්‍රියාවලිය

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මේ සැලසුම් ක්‍රියාවලිය පියවර දහයක් යටතේ සිදු වූ අතර පළමු පියවර යටතේ, පහත සඳහන් කරුණු උදෙසා භූගෝලීය දත්ත ගබඩාවක් ස්ථාපනය කිරීමට අවශ්‍ය පසුබිම් අධ්‍යයනයන් සිදු කරන ලදී.

- අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයට අදාළ මූලික දත්ත සොයා බැලීම
- දත්ත පරහරය හඳුනාගැනීම
- ක්ෂේත්‍ර දත්ත සමීක්ෂණ සහ අනෙකුත් දත්ත මූලාශ්‍ර උපයෝගී කරගනිමින් මූලික දත්ත යාවත්කාලීන කිරීම
- විශ්ලේෂණය සඳහා අවශ්‍ය අනෙකුත් දත්ත රැස් කිරීම

මෙම සියලු දත්ත සහ තොරතුරු එක් රැස් කිරීමටත් භූගෝලීය දත්ත පද්ධතිය තුළ ගබඩා කිරීමටත් එම තොරතුරු ආධාරයෙන් විවිධ විශ්ලේෂණයන් සිදු කිරීමත් මෙම අදියරේ දී සිදුවිණි.

දෙවන පියවර යටතේ රත්නපුර නාගරික ප්‍රදේශය පුළුල් පරාසයක් තුළ හඳුනා ගන්නා ලදී. ඒ යටතේ ජාතික සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ ප්‍රතිපත්ති සහ රෙගුලාසි සමාලෝචනය කිරීමත් ගමනාගමනය, ඉඩම්වල වටිනාකම් හා පදික වෙලඳාම ආදී කටයුතු පිළිබඳව විවිධ සමීක්ෂණ සිදු කිරීමටත්, ඒ වනවිට ක්‍රියාත්මක වූ සහ යෝජිත ව්‍යාපෘතීන්හි බලපෑම් පිළිබඳ ඇගයීමටත් කාලය වෙන් කරන ලදී.

01 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන
සැලැස්මේ පසුබිම

විෂය පථය

සැලසුම් ක්‍රියාවලිය

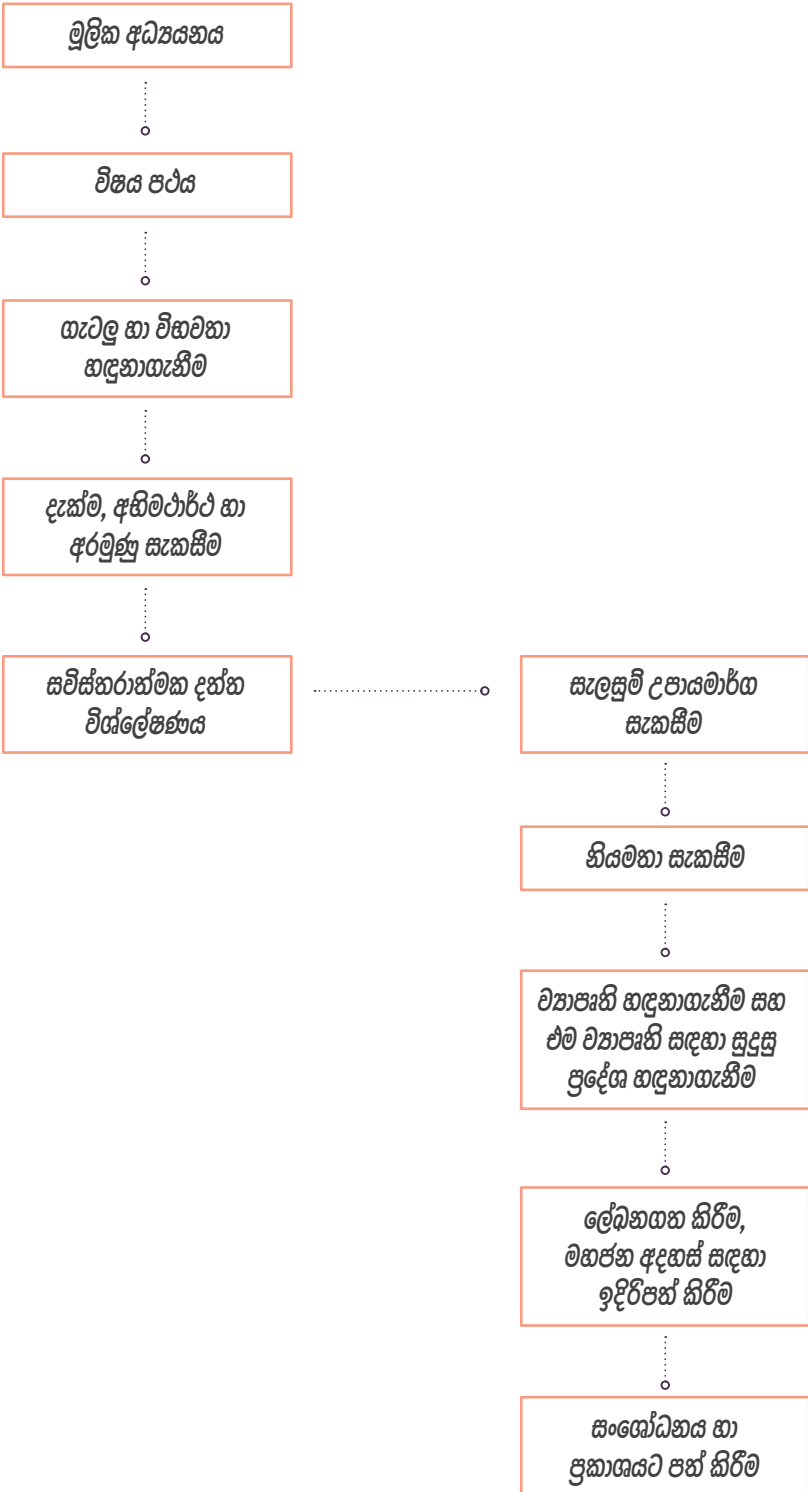
01 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන
සැලැස්මේ පසුබිම
සැලසුම් ක්‍රියාවලිය

නෙවන පියවරේ දී රත්නපුර නගරයට අනන්‍ය වූ ගැටලු හා විභවතා හඳුනාගත් අතර මෙම අදියරේ දී රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මට අදාළ සියලු පාර්ශවකරුවන්ගේ අදහස් හා යෝජනා ලබා ගැනීම ද සිදුකෙරිණි. මෙම සියලු අධ්‍යයනයන් සහ අදහස් උපයෝගී කරගනිමින් දැක්ම, අභිමතාර්ථ සහ අරමුණු සැකසීම ඉන් පසුව සිදු කරන ලදී. එයට අනුකූලව සවිස්තරාත්මක දත්ත විශ්ලේශණය කිරීම ඉන් අනතුරුව සිදු වූ අතර මේ සඳහා පාරිසරික සංවේදීතා විශ්ලේෂණය (Sensitivity Analysis), සංවර්ධන ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය (Development Pressure Analysis), සම්බන්ධතා විශ්ලේෂණය (Connectivity Analysis), වාසයට සුදුසු පරිසර නිර්ණය කිරීමේ විශ්ලේශණය (Livability Analysis) ආදී විවිධ විශ්ලේෂණයන් සිදු කරන ලදී.

ඉහත අධ්‍යයනයන් හා විශ්ලේෂණයන්ට අනුකූලව උපායමාර්ග සැකසීම අනතුරුව සිදුවිය. භූමි පරිහරණ සැලැස්ම, අපරව්‍යුහ පහසුකම් පිළිබඳ සැලැස්ම, ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම, පාරිසරික සැලැස්ම, උරුමයන් ආරක්ෂා කරගැනීම පිළිබඳ සැලැස්ම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ සැලැස්ම ආදී සැලසුම් මෙහිදී සකස් කරන ලද අතර එම සැලැස්ම බලාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය රෙගුලාසි සකස් කිරීම ද මෙම අදියරේ දී සිදු කෙරිණි.

ඉහත සැලසුම් වලට අදාළව ව්‍යාපෘති සහ එම ව්‍යාපෘති සඳහා යෝග්‍ය භූමි ප්‍රදේශයන් හඳුනාගැනීම මිලදා අදියරේ දී සිදු විය. එහිදී, රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මේ අනාගත දැක්ම සහ මූලික විශ්ලේෂණ කටයුතු මත එළඹී නිගමන මත පදනම්ව ප්‍රමුඛතාව ලබාදිය යුතු ව්‍යාපෘති ලැයිස්තුව සකස් කරන ලදී. මෙම සැලැස්මෙන් යෝජිත ඇතැම් ව්‍යාපෘති රත්නපුර නගරයේ පවතින ගැටලු සහ විභවතාවයන්ට සෘජුවම ප්‍රතිචාර දක්වන ආකාරයටත් ඇතැම් ව්‍යාපෘති වක්‍රව ප්‍රතිචාර දක්වන ආකාරයටත් පෙළගස්වා ඇත. ව්‍යාපෘතීන්හි ප්‍රමුඛතාව නිර්ණය කිරීමේදී සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලනික සංවේදීතාවයන් පිළිබඳව සලකා බලා පවත්නා විකල්ප අතරින් යෝග්‍යතම විකල්පය තෝරාගෙන ඇත. අනතුරුව, මෙම සැලැස්මට අදාළව රෙගුලාසි සකස් කිරීම සිදුකරන ලදී. ඒ අනුව, කලාපිකරණ නියමනා, කලාපිකරණ භාවිතයන් සහ පොදු රෙගුලාසි සකස් කරන ලද අතර විටින් විට පැන නැගුණු යෝජනා සහ සංශෝධනයන් හේතුවෙන් මේ සඳහා වසර එක හමාරක පමණ කාලයක් ගත වීණි.

අවසන් අදියරේ දී සැලැස්ම පිළිබඳව මහජන අදහස් ලබා ගැනීම සිදු විය. මූලික අදියරයන්හි දී සිදු කරන ලද අධ්‍යයනයන් උදෙසා මහජන අදහස් ලබා ගැනීම වාචිකව හා ලිඛිතව සිදු වූ අතර මෙම අදියරේ දී ද එලෙසින්ම අදහස් ලබා ගන්නා ලදී. මේ සඳහා රත්නපුර මහ නගර සභාව තුළ දින හැටක කාලයක් නගර සැලැස්ම තබා තිබූ අතර එම යෝජනාවන්ට අනුකූලව අවශ්‍ය වෙනස්කම් පසුව සිදු කරන ලදී. අනතුරුව සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සහ සංශෝධන කටයුතු සිදු කෙරුණු අතර පාර්ශවකරුවන් හා සැලසුම් කමිටු සමග සම්බන්ධීකරණය හා උපදේශනය, අභ්‍යන්තර සමාලෝචන හා තත්ත්ව සහතික කිරීම, අමාත්‍යාංශ අනුමැතීන් ලබා ගැනීම හා ගැසට් නිවේදනයට අදාළ කටයුතු වැනි කටයුතු සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සිදුවිය. එමෙන්ම, මෙම කාලය ඇතුළත දී රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සිංහල, දෙමළ සහ ඉංග්‍රීසි භාෂාවන්ට පරිවර්තනය කිරීමත් පිටු සැකසුම් සිදු කිරීමත් ආදී කටයුතු සිදු කරන ලදී.

01 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන
 සැලැස්මේ පසුබිම
 සැලසුම් ක්‍රියාවලිය

රූප සටහන් අංක 1.1 : සැලසුම් ක්‍රියාවලිය
 මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

පරිච්ඡේදය 02

මූලික අධ්‍යයනය

02 වන පරිච්ඡේදය
 මූලික අධ්‍යයනය

අධ්‍යයන ප්‍රදේශය

2.1. අධ්‍යයන ප්‍රදේශය

රත්නපුර නගරය සබරගමුව පළාතේ අගනගරය වන අතර එය කොළඹ නගරයට කිලෝමීටර් 100 ක් පමණ ගිනිකොණ දිසාවෙන් පිහිටා ඇත. රත්නපුර නාගරික සංවර්ධන සැලැස්ම සඳහා පාදක කරගන්නා ලද්දේ රත්නපුර නගර සභා බල ප්‍රදේශය යි. (සිතියම් අංක 2.1) ඓතිහාසික යුගයේ සිටම ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ප්‍රසිද්ධියට පත්ව ඇති ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සහ ජාතික වශයෙන් සැලකිය යුතු පාරිසරික පද්ධති හේතුවෙන් රත්නපුර නගරය රජවරුන් සහ ප්‍රාදේශීය පාලකයන් විසින් ආරක්ෂිත භූමියක් ලෙස ආරක්ෂා කර ඇත. යටත්විජිත යුගයේ දී පෘතුගීසීන්, ලන්දේසීන් මෙන්ම ඉංග්‍රීසීන් ද නමන්ගේ බලකොටු රත්නපුරය පාදක කරගනිමින් ගොඩනගා තිබුණු අතර රත්නපුර නගරය සම්බන්ධයෙන් පාලකයන් තුල පැවති මෙම අවධානය යටත් විජිත සමය නිමා වන තුරුම පැවතී ඇත.

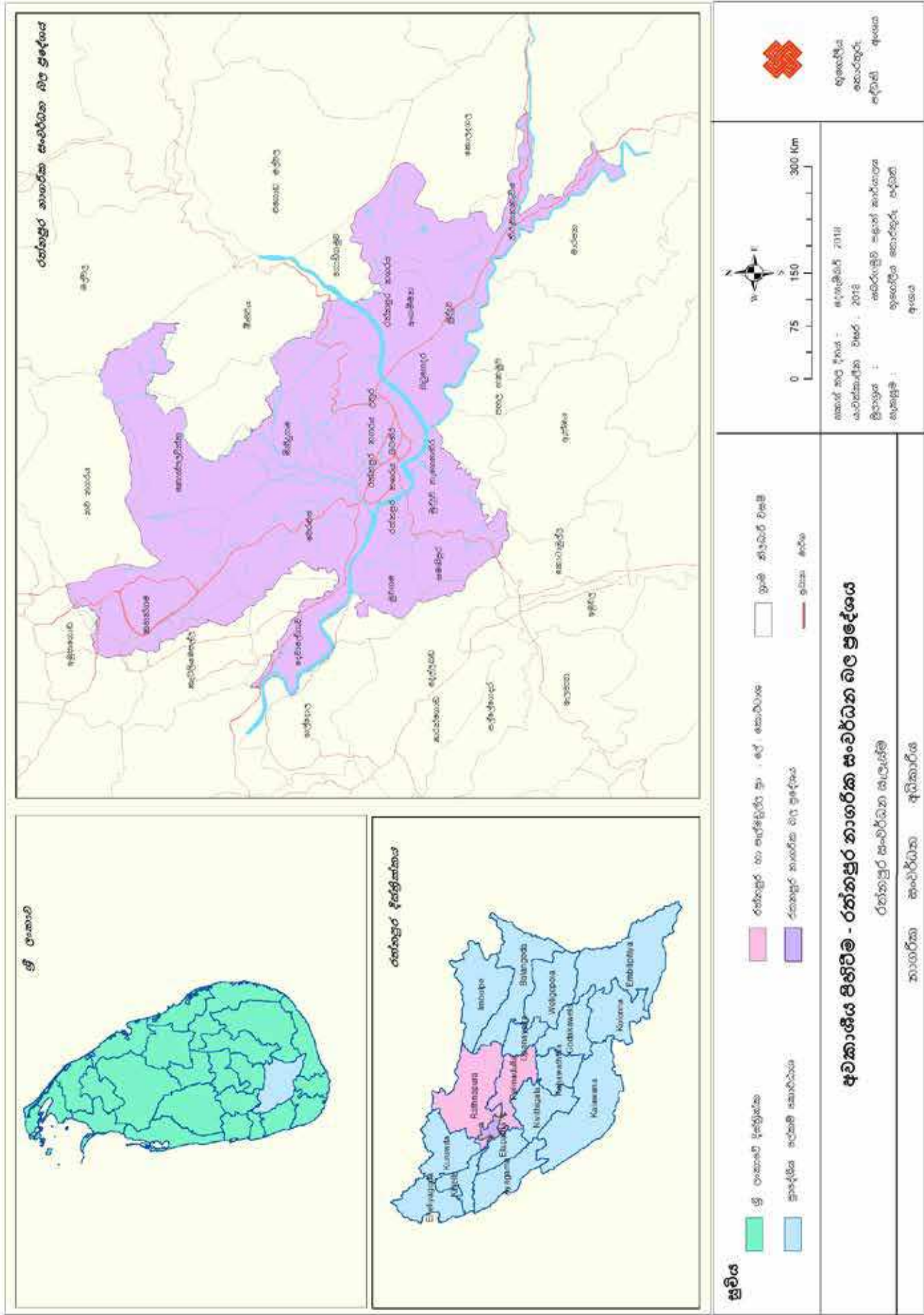
මධ්‍යම කඳුකරයේ නිරිත දිශානුගත වූ සමනළ කඳු වැටිය සහ රක්වාන කඳු වැටිය අතර පවතින නිම්නයක රත්නපුර නගරය පිහිටා ඇති අතර එම නගරයටම ආවේණික උපායමාර්ගික පිහිටීමක් පාරිසරික සංවේදීතාවයන් ආර්ථිකමය අනන්‍යතාවය සහ සංස්කෘතික පසුබිමක් හේතුවෙන් සුවිශේෂී නගරයක් බවට පත් වී ඇත. මේ අනුව, අනාගතයේ දී ශක්තිමත් ආර්ථික සහ පාරිසරික පදනමක් සහිත ප්‍රබල නගරයක් බවට පත්වීමේ හැකියාව රත්නපුර නගරය සතුව පවතී.

උතුරු අක්ෂාංශ 600-41' හා 600-42' සහ නැගෙනහිර දේශාංශ 800-23' - 800-24' අතර මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 18 ක් උසින් රත්නපුර නගරය පිහිටා ඇත. නගරය සහ ඒ අවට ප්‍රදේශය දළ බැවුම් සහිත කඳුවැටි, ගංගා නිම්න, පහත් බිම් සහ නැතිනලා යනාදී විවිධ භූ විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ වලින් සමන්විත වේ. (රූප සටහන් අංක 2.1) මීට අමතරව ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන ගංගා හතර (04) ට අයත් වන කළු ගඟේ ජලගැලීම් සඳහා හසුවන ප්‍රදේශයේ රත්නපුර නගරය පිහිටා ඇත. එබැවින්, මෙම සංකීර්ණ ස්වභාවික පරිසරයට අනුරූප වන ලෙස නගර සැලැස්ම සකස් කිරීම රත්නපුර නගරය සංවර්ධනය කිරීමේ දී අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වේ.

රත්නපුර නගරයේ හරස් පැහැකඩ

රූප සටහන් අංක 2.1 : රත්නපුර නගරයේ හරස් පැහැකඩ
 මූලාශ්‍රය : ස්ට්‍රැටිග්‍රෆි 5 (2017/18) - කොළඹ වාස්තු විද්‍යා පාසැල

02 වන පරිච්ඡේදය
මූලික අධ්‍යයනය

අධ්‍යයන ප්‍රදේශය

රත්නපුර නගරයට අදාළව සාමාන්‍ය වාර්ෂික උෂ්ණත්වය 29.44 °C වන අතර උපරිම උෂ්ණත්වය මාර්තු මාසයේ දී ද අවම උෂ්ණත්වය ජනවාරි මාසයේ දී ද වාර්තා වේ. (රූප සටහන් අංක 2.2) නගරයේ සාමාන්‍ය වර්ෂාපතනය මිලි මීටර් 3,000 සහ මිලි මීටර් 4,000 අතර පරාසයක පවතින අතර වැඩිම වර්ෂාපතනයක් වාර්තා වී ඇත්තේ මෝසම් වර්ෂාව පවතින කාලසීමාව වන මැයි - ජූනි මාස තුළ සහ අන්තර් මෝසම් වර්ෂාව පවතින කාලසීමාව වන සැප්තැම්බර් - ඔක්තෝබර් මාස අතර කාලය ඇතුළත බව වාර්තා වේ.

පෙ.ව. 6 - 23 ° c

දහවල් 12 - 35 ° c

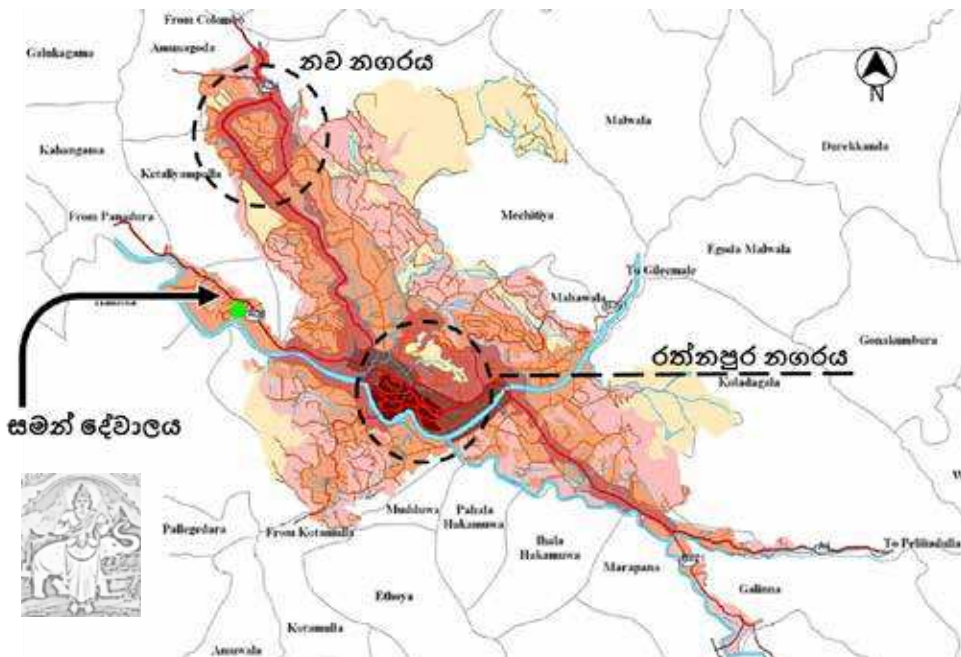
ප.ව. 4 - 26 ° c

රූප සටහන් අංක 2.2 : රත්නපුර නගරයේ කාළගුණික වෙනස්වීම් (2018)
මූලාශ්‍රය : ස්ටැටිස්ටික් 5 (2017/18) - කොළඹ වාස්තු විද්‍යා පාසැල

බෞද්ධ ප්‍රජාව අතර ගෞරවාදරයට පාත්‍ර වන ආගමික සංකේතයන් අතුරින් වසර සියයකට වඩා පැරණි සබරගමුව මහ සමන් දේවාලය රත්නපුර නගර සීමාව තුළ පිහිටා ඇති අතර (රූප සටහන් අංක 2.3) පුරාවෘත්තයකට අනුව ශ්‍රී පාදස්ථානය වෙතට යන ප්‍රධාන මාවත "රජමාවත" ලෙසින් රත්නපුර නගරයේ ඇරඹී ඇත. එමෙන්ම, ශ්‍රී පාදස්ථානය කරා යාමට පැමිණි වන්දනාකරුවන් විසින් රත්නපුර නගරයට පිවිසීමේ නාවික මාර්ගයක් වශයෙන් කලු ගඟ භාවිතා කර ඇති බවත් ගොඩබිම් මාර්ගයන් ලෙස විවිධ පෙන්නම් භාවිත කර ඇති බවත් අධ්‍යයනයන්ගෙන් හෙළි වී ඇත. (මූලාශ්‍රය : සබරගමුව වංශ කතාව) මීට අමතරව ඉහළ ගුණාත්මක බවින් යුත් මැණික් සහ මැණික් කර්මාන්තය හා සබැඳි සංස්කෘතිය සම්බන්ධව ද රත්නපුර නගරය ජාතික හා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ප්‍රසිද්ධියක් ලබා ඇත.

02 වන පරිච්ඡේදය
මූලික අධ්‍යයනය

අධ්‍යයන ප්‍රදේශය

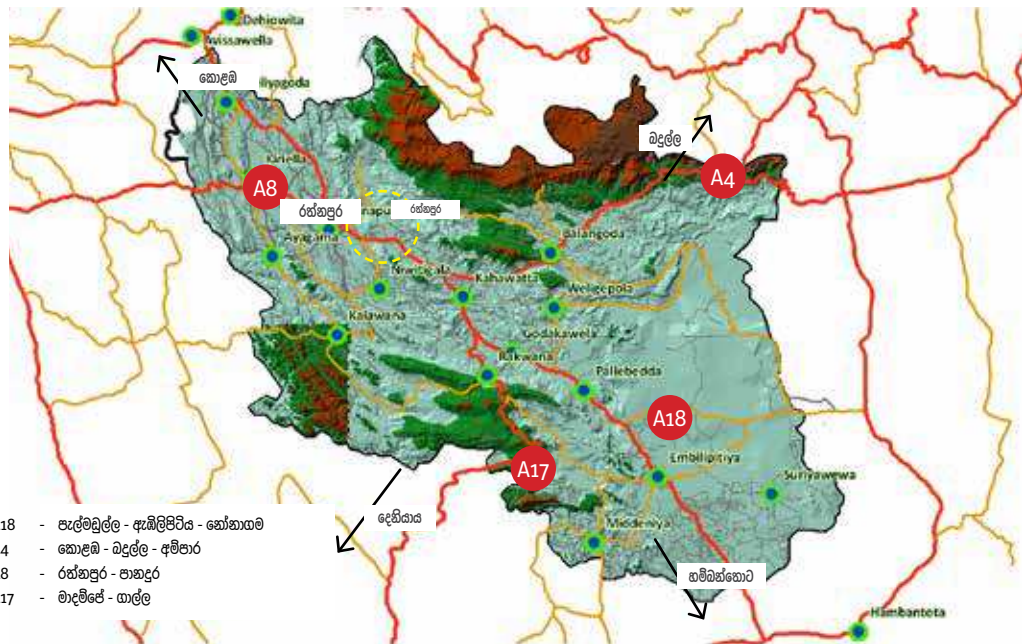
රූප සටහන් අංක 2.3 : සමන් දේවාලයේ පිහිටීම
මූලාශ්‍රය : ස්ට්‍රැටිග්‍රැෆි 5 (2017/18) - කොළඹ වාස්තුවිද්‍යා පාසැල

ජාතික භෞතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකස් කරන ලද ජාතික භෞතික සැලසුම් ප්‍රතිපත්තිය සහ ජාතික භෞතික සැලැස්මට (2030) අදාළව හඳුනාගත් අධි සංවේදී මධ්‍යම පාරිසරික කලාපය තුළ රත්නපුර නගරය පිහිටා තිබේ. ජල පෝෂක ප්‍රදේශ ආරක්ෂා කරගැනීමටත් පාරිසරික සමතුලිතතාව රඳවා ගැනීමටත් මෙමගින් අපේක්ෂිත ය. එබැවින්, රත්නපුර නගරයේ අනාගත සංවර්ධනය සැලසුම් කිරීමේ දී මෙම ජාතික ප්‍රතිපත්ති සහ ඒ සඳහා මූලික වූ අවශ්‍යතාවයන් පිළිබඳව සැලකිලිමත් විය යුතු වේ. මෙම ජාතික ප්‍රතිපත්තීන් සහ සැලසුම් වලට අනුව, රත්නපුර නගරය සබරගමුව පළාතේ අගනගරය වුව ද 2030 වසර වනවිට වාසය කළ යුතු උපරිම ජනගහනය 100,000 කට සීමාවිය යුතු ය.

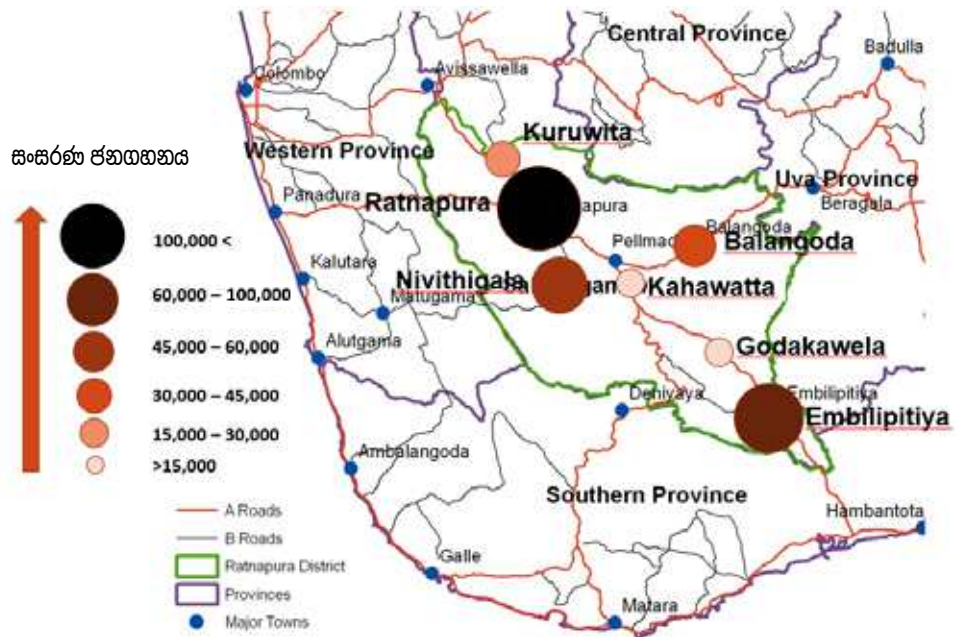
ශ්‍රී ලංකාවේ අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලය තුළ රත්නපුර නගරය ගමනාගමන කේන්ද්‍රස්ථානයක් වශයෙන් වැදගත් වන අතර බස්නාහිර, නැගෙනහිර, දකුණ සහ ඌව පළාත් එමගින් සම්බන්ධ වේ. (රූප සටහන් අංක 2.4) මේ අනුව, කොළඹ (බටහිර වෙරළ තීරය) සහ මඩකලපුව (නැගෙනහිර වෙරළ තීරය) අතර දිවෙන A 004 මාර්ගයේ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍ය ලෙස රත්නපුර නගරය බටහිර පළාත සහ නැගෙනහිර පළාත සම්බන්ධ කරයි. එමෙන්ම, රත්නපුර - කලවාන මාර්ගය මගින් එය දකුණු පළාත දක්වාත් සම්බන්ධ වේ. මෙම විශේෂිත පිහිටීම නවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ජාතික භෞතික සැලැස්මෙන් රත්නපුර නගරය හරහා දිවෙන ලෙස කොළඹ සිට පැල්මඩුල්ල දක්වා අධිවේගී මාර්ගයක් යෝජනා කර ඇති අතර කහනුඩුව අන්තර් හුවමාරුවේදී මෙම යෝජිත රැවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය, පවත්නා අධිවේගී මාර්ග ජාලය හා සම්බන්ධ වීමට නියමිත ය.

02 වන පරිච්ඡේදය
 මූලික අධ්‍යයනය
 අධ්‍යයන ප්‍රදේශය

රූප සටහන් අංක 2.4 : කලාපීය සම්බන්ධතා ජාලය
 මූලාශ්‍රය : මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලයේ නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුවේ 2006/2010 සිසුන් කණ්ඩායම රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය සම්බන්ධයෙන් 2009 වසරේදී සිදු කළ ප්‍රාදේශීය අධ්‍යයනය

රූප සටහන් අංක 2.5 : රත්නපුර සංසරණ ජනගහනය
 මූලාශ්‍රය : මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලයේ නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුවේ 2006/2010 සිසුන් කණ්ඩායම රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය සම්බන්ධයෙන් 2009 වසරේදී සිදු කළ ප්‍රාදේශීය අධ්‍යයනය

02 වන පරිච්ඡේදය
මූලික අධ්‍යයනය

අධ්‍යයන ප්‍රදේශය

2018 වසර වනවිට රත්නපුර නගරයේ නේවාසික ජනගහනය 49,083 ක් වන අතර මෙහි පවත්නා සුවිශේෂීත්වය වන්නේ දෛනික සංසරණ ජනගහනය නේවාසික ජනගහනය මෙන් දෙගුණයකට ආසන්න වීමයි. එහෙයින්, ප්‍රවාහන කේන්ද්‍රස්ථානයක් වශයෙන් පැවතීමත් සේවා පදනම් කරගත් පළාත් අග නගරයක් වීමත් හේතුවෙන් දෛනිකව රත්නපුර නගරයට 100,000 ක පමණ සංසරණය ජනගහනයක් පැමිණෙයි. (රූප සටහන් අංක 2.5) එමෙන්ම, පහත සඳහන් කරුණු හේතුවෙන් මෙම සංසරණ ජනතාව රත්නපුර නගරය වෙත පැමිණෙන බව හඳුනාගත හැකි වේ.

- රැකියා අරමුණු
- සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපන පහසුකම්
- මැණික් ව්‍යාපාරය වැනි ආර්ථික අරමුණු
- ප්‍රවාහන සේවා
- කෘෂිකාර්මික සේවා
- බැංකු සහ මූල්‍ය පහසුකම්

රත්නපුර නගරයේ ආර්ථික කටයුතුවල අවකාශීය ව්‍යාප්තිය මැණික් කර්මාන්තය මත පදනම් වී තිබීමත් නිම් ඇඳුම් වෙළඳාම සහ තොග බඩු වෙළඳාම සම්බන්ධයෙන් රත්නපුර නගරය ඒ වටා පවත්නා ග්‍රාමීය ජනතාව අතර ප්‍රචලිතව පැවතීමත් මත රත්නපුර නගරයට දෛනිකව විශාල ජන සංඛ්‍යාවක් පැමිණෙයි. එලෙස පැමිණෙන ජනතාවට අමතරව නගරයට මධ්‍යගත වී ඇති පරිපාලන කටයුතු, අධ්‍යාපනික කටයුතු මෙන්ම මෑතක දී ඉහළ නැංවූ සෞඛ්‍ය පහසුකම් ද හේතුවෙන් සංසරණ ජනගහනය ඉහළ ගොස් ඇත. එමෙන්ම, ඉහත සඳහන් සේවාවන් වල ධාරක ප්‍රදේශය ඇතැම්විට රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයම ආවරණය කරනු දැකිය හැකි වේ. මේ අනුව, සබරගමුව පළාතේ පළමු පෙළ සේවා නගරය ලෙස සලකනු ලබන රත්නපුර නගරය යනු බොහෝ සමාජ හා ආර්ථික සේවාවන්වල කේන්ද්‍රස්ථානයක් වන අතරම ඉතා විශාල ප්‍රදේශයක් ආවරණය වන පරිදි සේවා සපයන මධ්‍යස්ථානයක් ද වේ.

02 වන පරිච්ඡේදය
 මූලික අධ්‍යයනය

සැලසුම් සහ
 අවස්ථා සන්දර්භය

2.2. සැලසුම් සහ අවස්ථා සන්දර්භය

රත්නපුර නගර සැලැස්ම සඳහා අධ්‍යයනය කරන ලද සමස්ත භූමි ප්‍රමාණය ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 29 කින් යුත් වර්ග කි.මී. 70.43 ක ප්‍රදේශයකින් සමන්විත වන අතර වසර 2016 වන විට එහි වාසය කරන ලද ජනගහනය 69,994 කි. ජනගහන වර්ධන වේගය 1.0 % ක් ලෙස හඳුනාගත් එම ප්‍රදේශය තුළ වසර 2030 වසර සඳහා ප්‍රක්ෂේපිත අපේක්ෂිත ජනගහනය 77,925 කි.

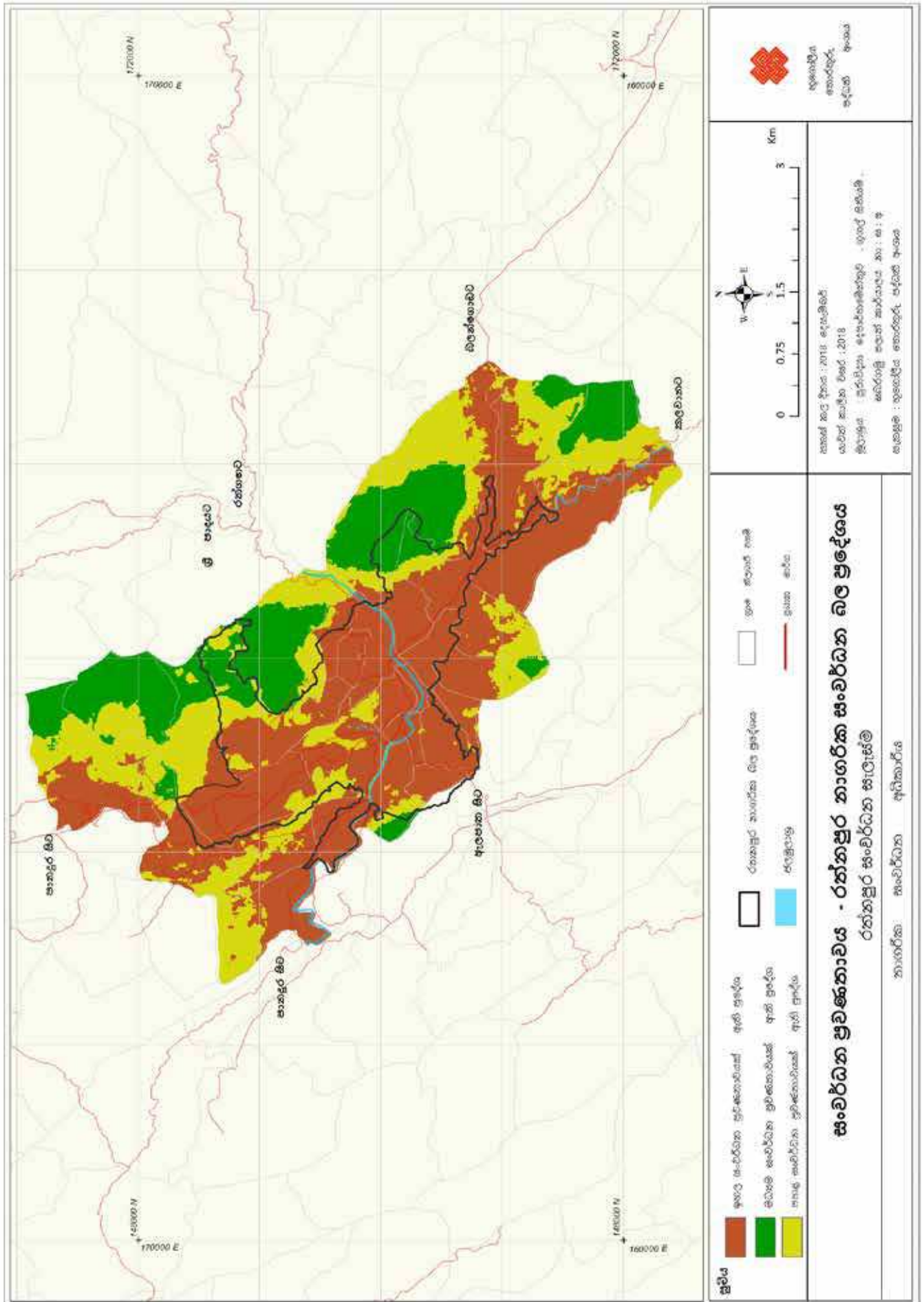
රත්නපුර නගරය නිරන්තරයෙන්ම ආපදාවන්ට ලක්වීම හේතුවෙන් ආපදා රහිත ප්‍රදේශයකට නගරය විතැන් කිරීම අරමුණු කරගනිමින් 1980 - 2015 අතර කාලසීමාව තුළ භෞතික සැලසුම් සකස් වී තිබීම දැකිය හැකි වේ. මේ හේතුවෙන් රත්නපුර නගරය 'ද්විත්ව නගර' සංකල්පය යටතේ සංවර්ධනය වී ඇත. (රූප සටහන් අංක 2.6) මෙම නගර ද්විත්වය කි.මී. 5 ක පමණ දුරකින් පිහිටා ඇති අතර එම නගර ද්විත්වය සම්බන්ධ කෙරෙන මාර්ගය දෙපස පවත්නා බැවුම් සහිත පිහිටීම හේතුවෙන් අතරමැදි සංවර්ධනයක් (Corridor Development) සිදු නොවේ. කෙසේ නමුත් 2020 වසර වනවිට, රත්නපුර නගරය හෙවත් වෙළඳ නගරය මැණික් කර්මාන්තය ප්‍රමුඛ වෙනත් වෙළඳ කටයුතු ද පවතින වෙළඳ මධ්‍යස්ථානය වශයෙන් ක්‍රියා කරන අතර නව නගරය පරිපාලන මධ්‍යස්ථානය වශයෙන් ක්‍රියා කරන අයුරු දැකිය හැකි වේ.

රූප සටහන් අංක 2.6 : රත්නපුර නගරය ද්විත්ව නගරයක් ලෙස පිහිටීම
 මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

වසර 2030 සඳහා සකස් කරන ලද රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මේදී ඉහත තත්ත්වයන් සලකා බලන ලද අතර සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ සංවර්ධනයේ ගලායාම හඳුනා ගැනීම සඳහා සංවර්ධන ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණයක් සිදු කරන ලදී. (සිතියම් අංක 2.2) එහිදී ප්‍රවේශකත්වය, සම්පත්වය, දේපළ වෙළෙඳපොළ සහ භූමි භාවිතයේ වර්ගීකරණය වැනි සාධක සලකා බලන ලද අතර සැලසුම්ගත සහ නිරායාස සංවර්ධන ප්‍රවණතාව මෙහිදී සලකා බලන ලදී. එයට අදාළ සංවර්ධන ප්‍රවණතා දර්ශකය යටතේ ප්‍රවේශකත්ව මට්ටම (Level of Accessibility), සම්බන්ධතාවන්ට අනුකූලව නාගරික විභවතාව (Urban Potential as a result of connectivity), වර්තමාන ජන සමන්වය සහ ඉඩම් පරිහරණ රටාව ආදිය සැලකිල්ලට ගන්නා ලද අතර මෙම අධ්‍යයනයන්ට අනුව රත්නපුර නගරයේ සංවර්ධනයේ ගලායාම කැරවීම සහ පැල්මඩුල්ල දිශාවන්ට පවතින බව හඳුනා ගන්නා ලදී. එම ප්‍රවණතාවය තවදුරටත් අධ්‍යයනය කිරීමේදී නාගරික සංවර්ධන ප්‍රවණතාවය නගරයේ සිට පර්යන්ත ප්‍රදේශ දක්වා ප්‍රධාන මහා මාර්ග පදනම් කරගනිමින් වර්ධනය වනු දක්නට ලැබේ.

සිතියම් අංක 2.2 : සංවර්ධන ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

02 වන පරිච්ඡේදය
 මූලික අධ්‍යයනය

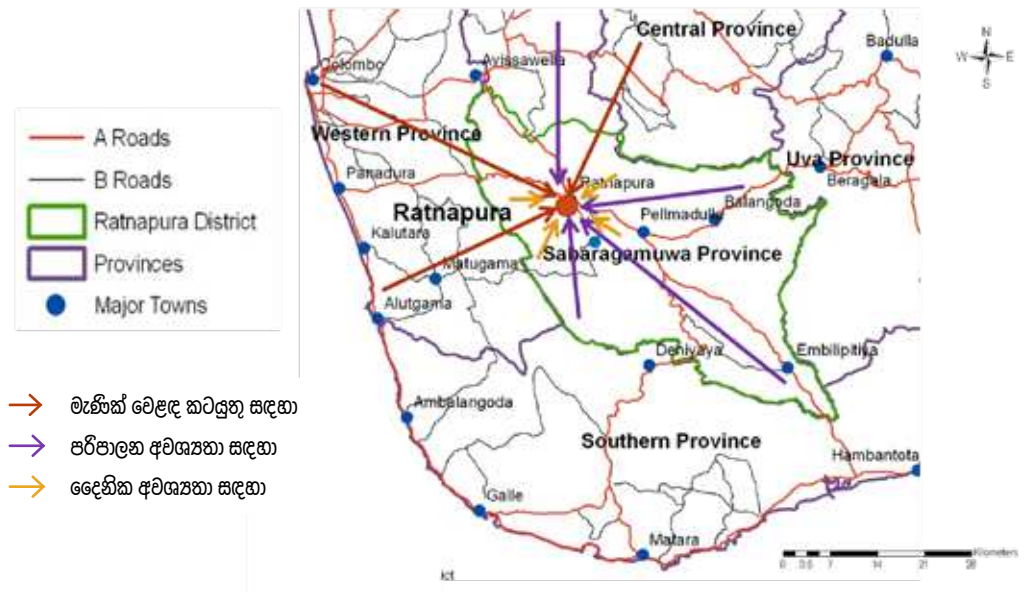
සැලසුම් සීමාව
 නිර්ණය කිරීම

2.3. සැලසුම් සීමාව නිර්ණය කිරීම

පහත සඳහන් කරුණු ත්‍රිත්වයට අනුකූලව සැලසුම් මායිම නිර්ණය කරන ලදී.

අ) ක්‍රියාකාරීත්ව කලාපය

රත්නපුර නගරයේ නේවාසික ජනගහනයට සපේක්ෂව අනිවිශාල සංසරණ ජනගහනයක් වැඩිනොදා කටයුතු සඳහා පැමිණේ. සමීක්ෂණවලට අනුව දෛනිකව පැමිණෙන සංක්‍රමණිකයින් අතර මැණික් වෙළඳුන් සහ වෙනත් ව්‍යාපාරිකයන් මෙන්ම පරිපාලන සේවාවන් සහ වාණිජ අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට පැමිණෙන පිරිස ද වේ. රත්නපුර නගරය පරිපාලන අගනගරය මෙන්ම සේවා අගනගරය ද වශයෙන් එකිනෙකට වෙනස් ධාරක ප්‍රදේශ ද්විත්වයකට පහසුකම් සලසන බැවින් රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මේදී මෙම ආවරණ ප්‍රදේශ ද්විත්වය පිළිබඳවම සලකා බලන ලදී.

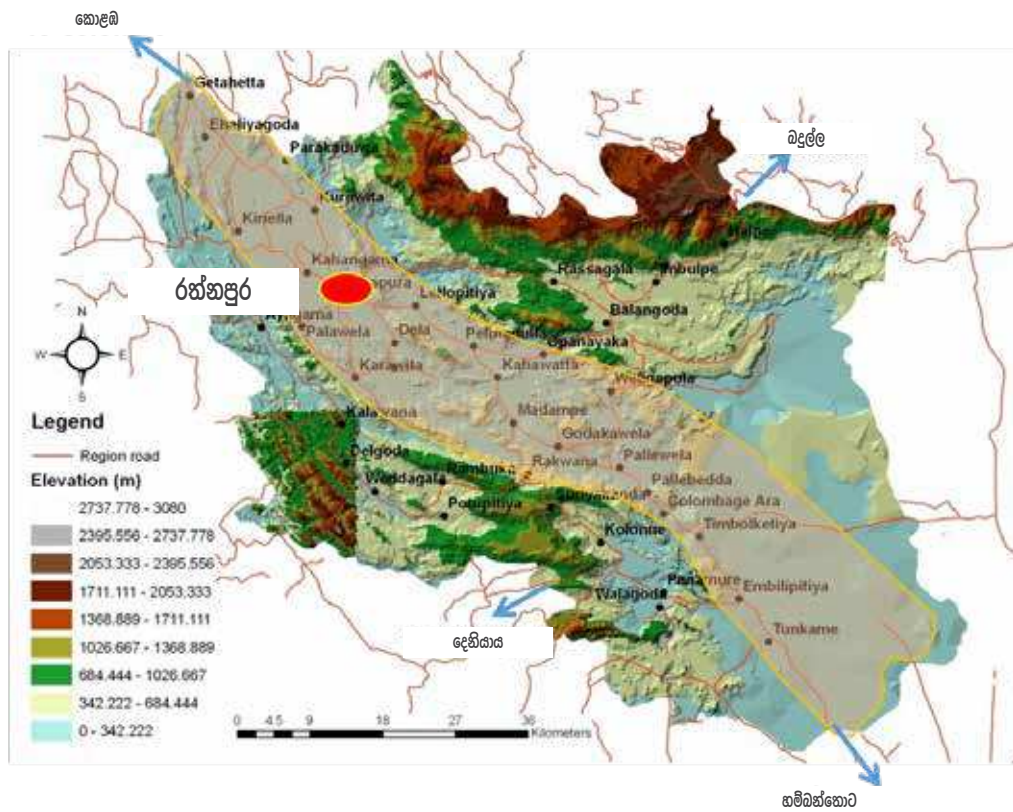
රූප සටහන් අංක 2.7 : රත්නපුර ක්‍රියාකාරී සීමාව
 මූලාශ්‍රය : මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලයේ නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුවේ 2006/2010 සිසුන් කණ්ඩායම රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය සම්බන්ධයෙන් 2009 වසරේදී සිදු කළ ප්‍රාදේශීය අධ්‍යයනය

ආ) භූගෝලීය ලක්ෂණ

ශ්‍රී ලංකාවේ නිරිත දිග ප්‍රදේශයට වන්නට රත්නපුර නගරය පිහිටා ඇත. රත්නපුර නගරය නිම්නයක පිහිටිය ද නගරයේ උන්නතාංශ පිහිටීම මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 18 සහ මීටර් 305 අතර වෙනස් වන අතර නගර මධ්‍යයේ දී එය මීටර් 50 නොඉක්මවයි. මෙම අධ්‍යයන ප්‍රදේශය තුළ කඳු බෑවුම්, ගංගා නිම්න, පහත් බිම් බිම් හා තැනිතලා ලෙස එකිනෙකට වෙනස් වූ භූගෝලීය ලක්ෂණ හතරක් හඳුනා ගත හැකිය. ගොඩගමුව, කැටන්දොළ, මුද්දුව, මුවගම, වෙරළප සහ රත්නපුර නගරය, මහ නගර සභා සීමාව තුළ පිහිටි අවම උන්නතාංශ සහිත ප්‍රදේශ වන අතර මහවල සහ නිර්වානකැටිය ඉහල උන්නතාංශයකින් යුක්ත වේ. කොස්පැලවින්න උතුර, ගල්කඩුව සහ මුද්දුව බටහිර යන ප්‍රදේශ අධික දළ බෑවුම් සහිත කඳුකර ප්‍රදේශයකි. එබැවින් රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මේදී මෙම භූගෝලීය ලක්ෂණ පිළිබඳව සලකා බලන ලදී.

02 වන පරිච්ඡේදය
මූලික අධ්‍යයනය

සැලසුම් සීමාව
නිර්ණය කිරීම

රූප සටහන් අංක 2.8 : රත්නපුර නගරයේ භූගෝලීය පසුබිම
 මූලාශ්‍රය : මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලයේ නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුවේ 2006/2010 සිසුන් කණ්ඩායම
 රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය සම්බන්ධයෙන් 2009 වසරේදී සිදු කළ ප්‍රාදේශීය අධ්‍යයනය

02 වන පරිච්ඡේදය
 මූලික අධ්‍යයනය

සැලසුම් සීමාව
 තීරණය කිරීම

ඇ) පරිපාලන කොට්ඨාශ

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් ස්වකීය නාගරික බල ප්‍රදේශය ලෙස රත්නපුර මහා නගර සභා බල ප්‍රදේශ සීමාව 1979 වසරේ දී ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත. එම ප්‍රදේශය ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ 18 කින් සහ වර්ග කිලෝ මීටර් 22.2 ක ප්‍රදේශයකින් සමන්විත වේ. මේ අනුව, වසර 2016 වන විට රත්නපුර මහා නගර සභා සීමාව තුළ වාසය කරන 49,083 ක නේවාසික ජනගහනය ද විවිධ අවශ්‍යතා සඳහා දෙනෙහිකව රත්නපුර නගරයට පැමිණෙන 100,000 ක සංසරණ ජනගහනය ද රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීමේ දී සැලකිල්ලට ගෙන ඇත. (වැඩිදුර තොරතුරු සඳහා ඇමුණුම 01 බලන්න)

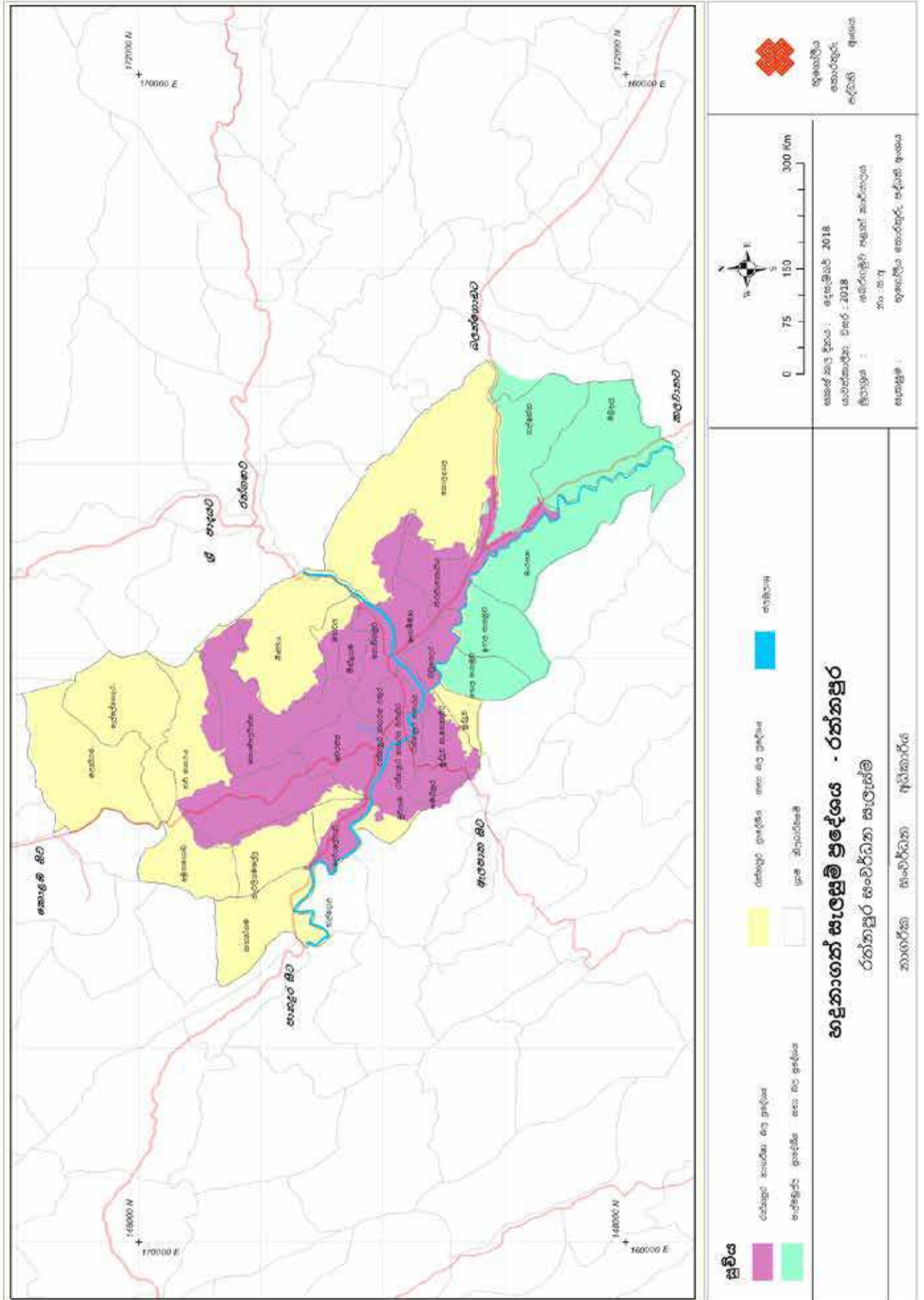
වගු අංක 2.1 : සැලසුම් ප්‍රදේශය පිළිබඳ තොරතුරු සාරාංශය

	සැලසුම් ප්‍රදේශය (අධ්‍යයනය කරන ලද ප්‍රදේශය)	බලපැවැත්වෙන ප්‍රදේශය (නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය බලාත්මක කල ප්‍රදේශය/ මහ නගර සභා බලප්‍රදේශය)
ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ ගණන	02	01
ග්‍රාමසේවක කොට්ඨාශ ගණන	29	18
භූමි ප්‍රමාණය (වර්ග කිලෝ මීටර්)	70.43	22.2
නේවාසික ජනගහනය	69,994	49,083
2030 වසරේ දී අපේක්ෂිත ජනගහනය	77,824	64,340
ජනගහන වර්ධන අනුපාතය	1.0	1.0
සංසරණ ජනගහනය	100,000	100,000
2030 වසරේ දී අපේක්ෂිත සංසරණ ජනගහනය	150,000	150,000

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිලාභ උපරිම වන ආකාරයෙන් සැලසුම් සීමාව නිර්ණය කර ඇති අතර එම සැලසුම් සීමාවට සෘජු ප්‍රතිලාභ ලැබෙන ආකාරයටත් යාබදව ඇති ප්‍රාදේශීය සභා 3 සඳහා වකු ප්‍රතිලාභ ලැබෙන ආකාරයටත් රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කොට ඇත.

සිතියම් අංක 2.3 : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් ප්‍රදේශය

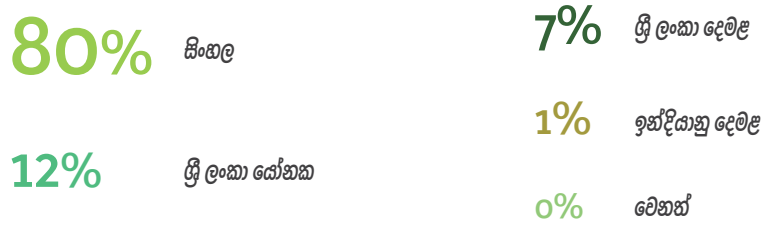

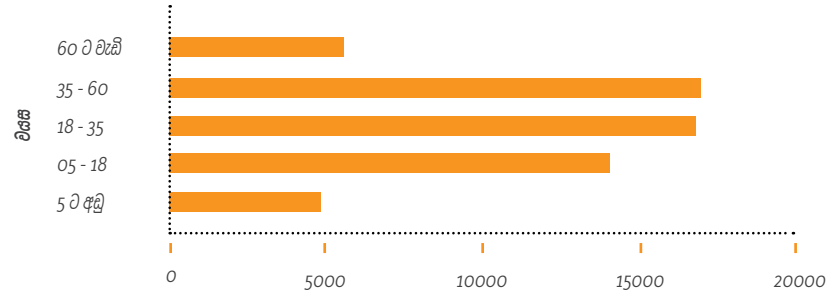
02 වන පරිච්ඡේදය
මූලික අධ්‍යයනය

සැලසුම් සීමාව
 නිර්ණය කිරීම

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම බලපැවැත්වෙන ප්‍රදේශය (නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය බලාත්මක කල ප්‍රදේශය/ මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය) තුල බහුතර ජනවාර්ගික කණ්ඩායම ලෙස සිංහල - බෞද්ධ ජනතාව වාසය කරන අතර අනෙකුත් ආගම් අදහන ජාතීන් ද නගර සීමා බල ප්‍රදේශය තුළ වාසය කරනු දැකිය හැකි වේ. එමෙන්ම, වයස අවුරුදු 18-60 අතර ශ්‍රම බලකාය 70% ක් පමණ වන බැවින් අනාගතයේ දී නගරයට විශාල ශ්‍රමික පිරිසක් නිමි වේ. කෙසේ නමුත්, අ.පො.ස. සා/පෙළ විභාගයෙන් පසු පාසල් හැර යාමේ අනුපාතයෙහි ඉහළ යාමක් දැකිය හැකි බැවින් නගර සංවර්ධන සැලැස්මෙහි දී ඒ පිළිබඳව අවධානය යොමු කර ඇත.

රූප සටහන් අංක 2.9 : ජන සංයුතිය - 2017
 මූලාශ්‍රය : සම්පත් පැහැකි - රත්නපුර (2016)

රූප සටහන් අංක 2.10 : වයස පදනම් කරගෙන ජනගහනය බෙදී යාම - 2017
 මූලාශ්‍රය : සම්පත් පැහැකි - රත්නපුර (2016)

රත්නපුර නගර සීමාව තුළ සමස්ත සේවා නියුක්තිය ප්‍රධාන ආර්ථික අංශ 8 ක විසිරී පවතින අතර ඉන් 30% කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් රාජ්‍ය අංශයේ සේවය කරනු ලබයි. සමස්ත රැකියා නියුක්තියෙන් අඩකට ආසන්න ප්‍රමාණයක් පෞද්ගලික අංශයේ සේවය කිරීමත් ඉතිරි ප්‍රතිශතය ස්වයං රැකියාවල හෝ මැණික් කර්මාන්තය වැනි ක්ෂේත්‍ර වලට සම්බන්ධව සේවය කිරීමත් මෙහිදී දැකිය හැකි වේ.

29 %
රාජ්‍ය අංශය

18 %
ස්වයං රැකියා

16 %
ව්‍යාපාරික අංශය

02 වන පරිච්ඡේදය
මූලික අධ්‍යයනය

18 %
සමාගම්

11 %
කෘෂිකාර්මික අංශය

සැලසුම් සීමාව
නිර්ණය කිරීම

8 %
වෙනත්

රාජ්‍ය සටහන් අංක 2.11 : රැකියාව පදනම් කරගෙන ජනගහනය බෙදී යාම - 2017
මූලාශ්‍රය : සම්පත් පැහැකි - රත්නපුර (2016)

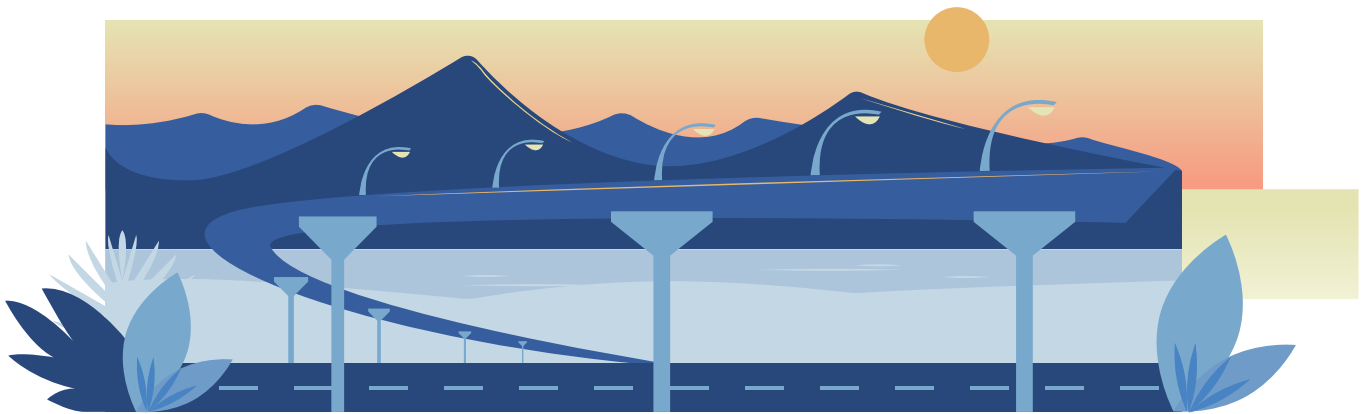
නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් හඳුනාගත් පරිදි ප්‍රදේශයේ භූමි පරිභෝගයෙන් 40% ක් නේවාසික භාවිතයන් වන අතර කෘෂිකාර්මික ඉඩම් ආශ්‍රිතව පොකුරු ජනාවාස සහ ප්‍රධාන මාර්ග දෙපස රේඛීය සංවර්ධනයක අකාරයට නේවාසික භාවිතය වර්ධනය වී ඇත. එමෙන්ම, නව නගරය ප්‍රදේශයේ ඉඩම් නේවාසික භාවිතයන් සඳහා පරිවර්තනය වීමේ ප්‍රවණතාවක් ද වර්තමානයේ දී දක්නට ලැබේ. භූමි පරිභෝගයෙන් 14% ක් පමණ වනුයේ වලින් ද 13% ක් පමණ වනාන්තර සහ ළඳු කැලෑ වලින් ද 11% ක් පමණ කුඹුරු ඉඩම් වලින් ද සමන්විත වන අතර මෙම කුඹුරු ඉඩම් බොහෝ විට මැණික් පතල් කැණීම් සඳහා භාවිත වේ. (වැඩිදුර තොරතුරු සඳහා ඇමුණුම 02 බලන්න)

රත්නපුර නගර සීමාව තුළ පවත්නා අර්ථික කටයුතු පිළිබඳව සලකා බලන විට ඔරලෝසු කනුව අවට සහ අඹගහයට මැණික් කොටුව ද දෙමුවාවන විදිය ද පදනම් කරගනිමින් මැණික් වෙළඳාම ස්ථාපිතව පවතිනු දැකිය හැකි වේ. පුළුගුපිටිය සිට මුද්දුව පාලම අතර ප්‍රදේශය තුළ නොග සහ සිල්ලර වෙළඳාම ද කුඩුගල්වත්ත ප්‍රදේශය තුළ භාර්ච්චෙයාර් වැනි දෑ ද පොකුරු වී ඇති අතර පල්ලිය පාර තුළ පදික වෙළඳාම ස්ථාපිතව කිබෙන අයුරු වැඩිදුර අධ්‍යයනයන්හි දී දැකගත හැකි වේ. සෞඛ්‍ය සේවා හා ඒ ආශ්‍රිත නොයෙකුත් අවශ්‍යතා පදනම් කරගනිමින් රෝහල් මංසන්ධිය ගොඩනැගී ඇති අතර උසාවි කටයුතු සහ වෙනත් පරිපාලන අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් පැමිණෙන ප්‍රජාවගේ ආර්ථික අවශ්‍යතා සැපිරීම පිණිස උසාවි මංසන්ධිය ගොඩනැගී ඇත. එමෙන්ම, ප්‍රජා අවශ්‍යතා මත ගොඩනැගෙමින් පවත්නා මංසන්ධි ලෙස වෙරළිප සහ බටුගෙදර හඳුනාගත හැකි වේ.

ප්‍රාදේශීය ආර්ථිකය නංවාලීමට නව නගරය සහ පැරණි නගරය යන දෙකම දායක වුවද එම නගර ද්විත්වය සතු වපසරිය වෙනස් වේ. පැරණි නගරයේ සේවා සැපයීම නාගරික ජනතාව සහ නගර සීමාව අවට වෙසෙන ග්‍රාමීය ජනතාව අරමුණු කරගනිමින් සිදුවන අතර පළාත් පරිපාලන කේන්ද්‍රය ලෙස නව නගරයේ සේවා සැපයීම සබරගමුව පළාතම ආවරණය කරනු ලබයි. එබැවින්, රත්නපුර නගරයට අදාලව සැලසුම් සකස් කිරීමේදී මෙම සීමාවන් වෙන් වෙන්ව හඳුනා ගැනීමත් එම සේවා වපසරියට අනුකූලව රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සැකසීමත් අත්‍යවශ්‍ය වේ.

පරිච්ඡේදය 03

සංවර්ධන සැලැස්මක
අවශ්‍යතාවය

03 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්මක
අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය
තුළ පවත්නා ගැටලු

අධ්‍යයන ප්‍රදේශය තුළ හඳුනාගත් ගැටළු විසඳීම සහ විභවතාවන් වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කර ඇත. එනිදී සංවර්ධන ප්‍රවණතාවයන් ඇති ප්‍රදේශ සහ සංවර්ධනයට අවාසිදායක බලපෑම් ඇති ප්‍රදේශ හඳුනාගෙන ඇත. එබැවින්, එම ගැටලු සඳහා උපායමාර්ගික විසඳුම් සොයා ගැනීම සහ ප්‍රාදේශීය සැලසුම්කරණය මගින් හඳුනාගත් ප්‍රදේශයන් කෙරෙහි අනාගත සංවර්ධනය යොමු කරවීම මෙහි අරමුණයි. අධ්‍යයන ප්‍රදේශය තුළ හඳුනාගත් ගැටළු විසඳීම සඳහා විශ්ලේෂණය කර ඇති අතර ඒවායේ නිවැරදි බව පාර්ශවකරුවන්ගෙන් තහවුරු කරගෙන ඇත. අනතුරුව, මෙම ගැටළු වල ස්වභාවය, විශාලත්වය සහ වැදගත්කම අනුව ප්‍රමුඛතා ලබා දී ඇත. ඒ අනුව රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මේ අවශ්‍යතාවය පහත සඳහන් පරිදි හඳුනා ගත හැකිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ අනෙකුත් අගනගර මෙන්ම ජාතික වැදගත්කමක් සහිත පරිසරයක් තුළ රත්නපුර නගරය ද පිහිටා ඇත. දිවයිනේ මැණික් කර්මාන්තයේ කේන්ද්‍රස්ථානය ලෙස අනෙක් නගර අතර විශේෂ ස්ථානයක් රත්නපුර නගරයට හිමි වී ඇති අතර වර්තමානයේ දී රත්නපුර මහ නගර සභා ප්‍රදේශය තුළ නාගරිකයන් වාසය කරන නිර්මිත පරිසරයට අමතරව ස්වභාවික වටිනාකමින් යුත් පරිසරයක් ද දැකිය හැකි වීම මෙම පළාත් අග නගරයේ විශේෂත්වයකි. මධ්‍යම කඳුකරයට පිවිසෙන දොරටුවක් වන රත්නපුර නගරය ස්වභාවික වනාන්තර, නාගරික වනාන්තර, ඉහල ජෛව විවිධත්වයකින් යුතු කඳුකර ප්‍රදේශ හා ගංගා, ඇළදොළ සහිත සංකීර්ණ ජලවහන රටාවකින් ද සමන්විත වනු දැකිය හැකි වේ.

එසේ වුවද, මිනිසා විසින් නිර්මාණය කරගනු ලබන ව්‍යසනයන්ට අමතරව ස්වභාවිකව සිදුවන ව්‍යසනයන්ට ද නිරන්තරයෙන් හසු වීමට රත්නපුර නගරයට සිදුව ඇත. නාගරික ප්‍රදේශය තුළ සිදුවන ගංවතුර වැනි ස්වභාවික විපත් සහ මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් ඇතිවන වනාන්තර විනාශ කිරීම, නීති විරෝධී කැණීම් කටයුතු, අනවසර ඉදිකිරීම් වැනි ගැටළු මේ යටතේ හඳුනාගත හැකිය. මෙම තත්ත්වය සලකා බලන විට, ස්වභාවික පරිසරය හා මානව අවශ්‍යතා අතර නිරතුරුවම පවතින ගැටුම්කාරී බවක් පැහැදිලි වන අතර රත්නපුර නගරයට අනන්‍ය වූ ගැටළු සහ විභවතා පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක විශ්ලේෂණයක් මෙම පරිච්ඡේදය මගින් සිදු කර ඇත.

3.1. සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ පවත්නා ගැටලු

- ගංවතුර

ඉතිහාසයේ සිටම රත්නපුර නගරයට ගංවතුර තත්වයන් මට්ටම් තුනකින් බලපා ඇත. එනම් දැඩි අවදානම්, මධ්‍ය අවදානම් සහ සුළු අවදානම් සහිත ජල ගැලීම් වශයෙනි. (වගු අංක 3.1) මෝසම් වර්ෂාපතනය හේතුවෙන් මැයි - ජූනි සහ ඔක්තෝබර් මාසයන්හි දී රත්නපුර නගරය ගංවතුරට ගොදුරු වීමේ ප්‍රවණතාවයක් පවතින අතර (රූප සටහන 3.1) සෑම වසර 10 කට ආසන්න කාලසීමාවකදී ම ඇතිවන විශාල ගංවතුර තත්වය හේතුවෙන් දේපල හා ජීවිත හානි ද සිදු වේ. ගංවතුර කාලසීමාවකදී සාමාන්‍යයෙන් රත්නපුර නගර මධ්‍යයෙන් 80% ක පමණ ප්‍රමාණයක් යටවන අතර මෙම තත්ත්වය දින 2-5 අතර කාලයක් පවතී. (වැඩිදුර තොරතුරු සඳහා ඇමුණුම් 03, 04, 05 බලන්න) ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය විසින් සපයන ලද සංඛ්‍යාලේඛනයන්ට අනුව, 2003 ට පසු ඇති වූ විශාල ගංවතුරට 2017 දී රත්නපුර නගරය මුහුණ දුන් අතර ඒ හේතුවෙන් පවුල් 206 ක් හා මිනිසුන් 1203 ක් පීඩාවට පත්ව තිබිණි. මෙහි පවතින විශේෂත්වය වන්නේ රත්නපුර නගරයට බලපාන ගංවතුර තත්ත්වය ප්‍රාදේශීය, කලාපීය මෙන්ම ජාතික මට්ටමින් ද ආර්ථික හා සමාජීය බලපෑමක් සිදු කිරීමයි.

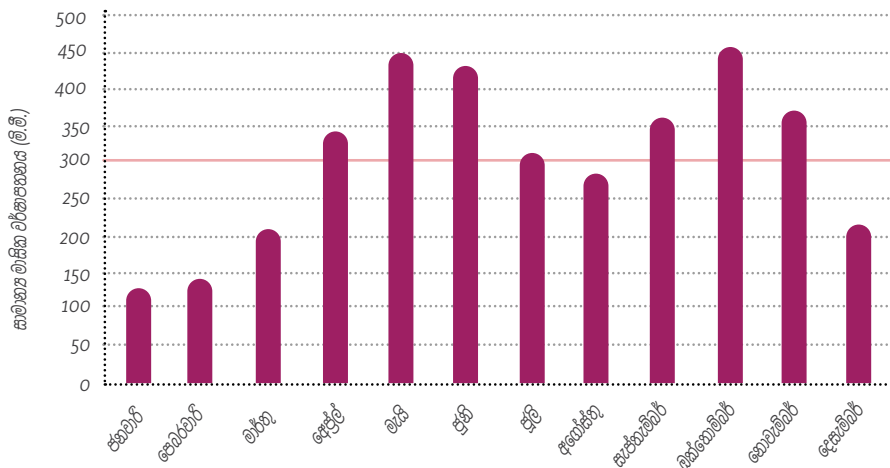
වගු අංක 3.1 : රත්නපුරයේ ගංවතුර ආසදා ඉතිහාසය (2018 වසර වනවිට)

ගංවතුර වර්ගය	නැවත පැමිණෙන කාලය	ගංවතුර මට්ටම	වාර්තාගත වර්ෂයන්
දැඩි අවදානම් ගංවතුර	වසර 50 කට වරක්	මුහුදු මට්ටමේ සිට අඩි 80 ට වඩා උස	1913, 1947, 1989 , 2003 , 2017
මධ්‍ය අවදානම් ගංවතුර	වසර 10 කට වරක්	අඩි 70 (MSL) – අඩි 80 (MSL)	1857, 1872, 1893, 1924, 1957, 1969, 1978, 1982,1993, 2017
සුළු අවදානම් ගංවතුර	වසරකට වරක්	අඩි 66 (MSL) – අඩි 70 (MSL)	1939, 1940, 1966, 1967 , 2006 , 2017

03 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්මක
අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය
තුළ පවත්නා ගැටලු

මූලාශ්‍රය : වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව

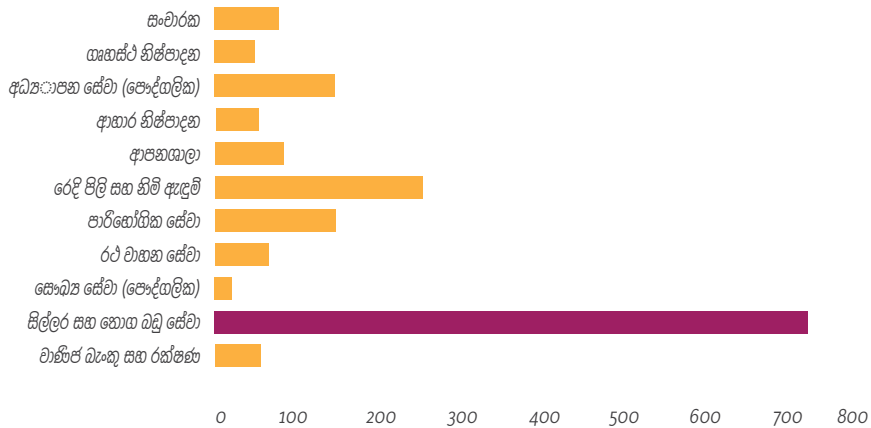
රූප සටහන් අංක 3.1 : සාමාන්‍ය මාසික වර්ෂාපතනය - 2016

මූලාශ්‍රය : වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව

ප්‍රාදේශීය වශයෙන් සිදුවන සෘජු හා වක්‍ර බලපෑම සලකා බලන විට ප්‍රජාව සතු දේපළ ගංවතුරට හසුවීමෙන් කෙටිකාලීනව සහ දිගුකාලීනව ඇතිවන ආර්ථිකමය හානිය සහ මානසික ආතතිය ඉන් ප්‍රධාන වේ. මීට අමතරව, රත්නපුර නගරය මෙම කලාපයට අයත් ප්‍රධානතම සේවා නගරයක් වන බැවින් එය කේන්ද්‍රස්ථානය කරගත් නොග හා සිල්ලර වෙළඳාමක් පවතින අතර සංඛ්‍යාලේඛනයන්ට අනුව 700 කට වැඩි ලියාපදිංචි ව්‍යාපාර කටයුතු ප්‍රමාණයක් එයට අයත් වේ. (රූපසටහන 3.3) වාර්ෂික ගංවතුර තත්වය මෙම වෙළඳ ව්‍යාපාර වලින් 80% කට පමණ බලපාන අතර මෙම නොග හා සිල්ලර වෙළඳාම සහිත කිහිපයකට බිඳ වැටීම නගරයේ මෙන්ම ප්‍රාදේශීයවද වාසය කරන ජනතාවගේ අහාර හා වෙනත් අවශ්‍යතා සැපයුම් ජාලය බිඳ වැටීමට හේතු වේ. එය මෙම සේවා ජාලය හරහා යැපෙන 70,000 පමණ වන ජනගහනයට බලපෑම් ඇති කරයි. එමෙන්ම, ප්‍රාදේශීය සහ ග්‍රාමීය මහාමාර්ග ජාලයටද රත්නපුරයේ ගංවතුර තත්වය බලපෑම් කරන අතර ගොඩනැගිලි හා වෙනත් නාගරික ස්ථාන පිරිසිදු කිරීමට හා පිළිසකර කිරීමට ද අදාළ ආයතන සහ පළාත් පාලන ආයතන වලට සැලකිය යුතු වාර්ෂික පිරිවැයක් දැරීමට හා අමතර මිනිස් ශ්‍රමයක් යෙදවීමට සිදු වේ.

03 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්මක
 අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය
 තුළ පවත්නා ගැටලු

රූප සටහන් අංක 3.2 : රත්නපුර වෙළඳ කටයුතු වල පසුබිම - 2016
 මූලාශ්‍රය : මහ නගර සභාව, රත්නපුර

කලාපීය වශයෙන් සළකා බලන විට, කලාපීය ගමනාගමන ජාලයටත් පළාතේ පරිපාලන කටයුතු සඳහාත් දැඩි බලපෑමක් කිරීමට රත්නපුර නගරයට ඇතිවන ගංවතුර හේතු වේ. මෙම නගරය ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණු දිග කොටසට අදාළ මාර්ග ජාලයේ කේන්ද්‍රස්ථානයක පැවතීම මිට හේතුවයි. (රූපසටහන 2.4) කොළඹ සහ මඩකලපුව අතර දිවෙන A 004 මාර්ගයේ පිහිටා තිබීමත් දිස්ත්‍රික්ක නමයකට මැදිව තිබීමත් මෙම නගරය මග හැර යා හැකි විකල්ප මාර්ග ඒ ආසන්නයෙන් නොතිබීමත් හේතුවෙන් රත්නපුර නගරය ගංවතුරට ලක් වීම කලාපීය මාර්ග ජාලය බිඳ වැටීමට හේතු වේ. මිට අමතරව, රත්නපුර නගරය සබරගමු පළාතේ සහ රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ පරිපාලන අගනුවර වේ. එබැවින්, පරිපාලන කටයුතු සඳහා රත්නපුර වෙළඳ නගරයට සහ නව නගරයට පැමිණෙන පිරිස ඉතා ඉහළ අගයක් ගනී. සේවා ලබාදීම සඳහා පැමිණෙන පිරිස ද සේවා ලබාගැනීමට පැමිණෙන පිරිස ද මේ අතර වේ. අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය, අධිකරණ කටයුතු, ව්‍යාපාරික අවශ්‍යතා හා වෙනත් කටයුතු සඳහා පැමිණෙන පිරිස ද අනුච්ච දෛනිකව නගරයට පැමිණෙන ජනගහනය 100,000 කට අධික වන අතර ඒ හේතුවෙන් සතියකට වැඩි හෝ අඩු කාලයක් මෙම කටයුතු සඳහා බාධා වීම කලාපීය වශයෙන් අවාසිදායක තත්ත්වයකි.

ජාතික මට්ටමින් සළකා බලන විට රත්නපුර නගරය මුහුණ දෙනු ලබන ගංවතුර ආපදා තත්ත්වය හේතුවෙන් කෙටිකාලීනව සහ දිගුකාලීනව සහන සැපයීමට රජයට සිදු වේ. ආපදාවට පත් ජනතාව නැවත පදිංචි කිරීම, අපරවෘද්ධ පහසුකම් යටා තත්ත්වයට පත් කිරීම, සේවා සහ පහසුකම් නැවත ලබාදීම, දුෂිත පරිසරය හේතුවෙන් සිදුවන ද්විතීයික බලපෑම අවම කිරීම, රෝග පැතිර යාම අවම කිරීම හා වැළැක්වීම ආදී කටයුතු මේ යටතේ සිදු කළ යුතු වේ. ඇතැම් අවස්ථාවන්හිදී ජාතික ආපදා තත්ත්වයක් රත්නපුර නගරය මූලික කරගනිමින් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට සිදු වීම ද සියලු පරිපාලන කටයුතු මෙම ආපදා තත්ත්ව පිළිබඳව සැලකිළිමත් වෙමින් සිදු කළ යුතු වීම ද දැකිය හැකි වේ. එබැවින්, මහජනතාවගේ සහ ආයතනයන්හි දේපල යටාතත්වයට පත්කිරීමට මෙන්ම ජීවන තත්ත්වය යළි නගා සිටුවීම වෙනුවෙන් රජයේ මූල්‍ය සහ අනෙකුත් සේවා ජාලයට, වාර්ෂිකව අතිරේක ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීමට සිදු වීම ජාතික මට්ටමේ මූල්‍ය ස්ථාවරත්වය බලපෑමක් ඇතිකරයි.

වගු අංක 3.2 : වසරේ ඇති වූ ගංවතුර හානිවලට සංචිතය

දිස්ත්‍රික්කය	බලපෑමට ලක් වූ		බලපෑම			අවහැන්වූවන්
	පවුල්	මිනිසුන්	මරණ	අතුරුදහන්	නුවාල ලැබූ	
කෑගල්ල	1,437	5,250	2	2	6	2,261
රත්නපුර	4,815	18,031	47	-	2	4,844
කළුතර	8,606	37,492	37	72	22	4,829
ගම්පහ	4,41	19,535	2	-	1	7127
මාතලේ	*	6,003	11	17	-	*
හම්බන්තොට	1,860	4,405	1	-	-	-
ගාල්ල	32,215	128,047	-	-	2	1,218
මාතලේ	7	31	-	-	1	-
කොළඹ	2,672	10,849	-	-	-	772
නුවර	9	40	-	-	-	-
මඩකලපුව	4	20	-	-	-	-
හිඟුණාමලය	206	696	-	-	-	-
වවුනියාව	31	102	-	-	-	-
මුලතිව්	26	70	-	-	-	-
එකතුව	56,529	230,571	100	91	34	27,054

03 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්මක
අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය
තුළ පවත්නා ගැටලු

මූලාශ්‍රය : ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය

මේ අනුව, රත්නපුර නගරය තුළ ඇති වන ගංවතුර හානිවලට සංවර්ධන ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය වන අතර සංවර්ධන සැලසුම මගින් ඒ සඳහා උපායමාර්ගික විසඳුම් සකස් කළ යුතු වේ.

• නගරයේ අනන්‍යතාවය ගිලිහී යාම

ලෝකයේ බොහෝ නගර සඳහා එකිනෙකට වෙනස් අනන්‍යතාවයන් ඇත. ඇතැම් අතරින් සිටිම රත්නපුර නගරය ප්‍රසිද්ධව පවතින්නේ "මැණික් නගරය" ලෙසිනි. මෙම නගරයෙන් හමු වූ සහ නුවමාරු වූ මැණික් වල පැවති ගුණාත්මකභාවය සහ ඒ සම්බන්ධයෙන් ජාත්‍යන්තරව පැවති ආකර්ෂණීය බව ප්‍රති, හියුන්සන් සහ ඉබාන් බනුතා වැනි දේශ ගවේශකයන්ගේ ඓතිහාසික වාර්තා වලින් ද පැහැදිලි වේ. මැණික් බහුලව පැවතීම හේතුවෙන් ප්‍රචලයෙන් 'රැවන්පුරය' ලෙස ද අනතුරුව 'රත්නපුර' ලෙස ද මෙම නගරය හැඳින්වූ බව විශ්වාස කෙරේ. (මූලාශ්‍රය : සබරගමුව වංශ කතාව)

මීට අමතරව, රත්නපුර නගරය මැණික් වෙළඳාම සහ පතල් කර්මාන්තය කටයුතු යන දෙවර්ගය සඳහාම ප්‍රසිද්ධියක් උසුලයි. කැණීම් කටයුතුවල යෙදෙන ජනගහනයෙන් 30% ක් රත්නපුරයේ වාසය කරන පුද්ගලයන් වන අතර 70% ක් වෙනත් ප්‍රදේශවලින් පැමිණි පුද්ගලයන් වේ. මැණික් වෙළඳුන්ගෙන් 25% ක් රත්නපුර ව්‍යාපාරිකයන් වන අතර රත්නපුර මැණික් ව්‍යාපාරිකයන්ගේ ස්වර්ණමය දශකය වූ 70 දශකය තුළදී මෙම අගය ඉතා ඉහළ වූ බව සංඛ්‍යාලේඛන සහ ප්‍රජාවගෙන් ලබාගත් තොරතුරු වලින් පැහැදිලි වේ. නමුත් වර්තමානය වන විට මෙම ව්‍යාපාරික කටයුතු බේරුවල මැණික් වෙළඳපල විසින් උකහාගෙන ඇති බව පෙනී යයි. එමෙන්ම, නායිලන් නම් මැණික් වෙළඳපල විසින් ද රත්නපුර නගරයේ වෙළඳ අධිකාරය අත්පත් කරගනිමින් පවතින බව දැකිය හැකි වේ.

03 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්මක
 අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය
 තුළ පවත්නා ගැටලු

රූප සටහන් අංක 3.3 : මැණික් ව්‍යාපාරය ආශ්‍රිත තත්ත්වය

මූලාශ්‍රය : මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලයේ නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුවේ
 2006/2010 සිසුන් කන්ඩායම

මැණික් ව්‍යාපාරකයන්ගෙන් බහුතරය සුළු පරිමාණ වෙළෙන්දන් වන අතර එම පිරිස අතර හුවමාරු වනු ලබන්නේ අඩු වටිනාකම් සහිත මැණික් වේ. මෙම ජාලය තුළ මැණික හුවමාරු වන අකාරය සහ එකිනෙකාට හිමිවන වටිනාකමේ ප්‍රමාණය පිළිබඳව දළ අදහසක් රූප සටහන 3.4 ආශ්‍රයෙන් ලබා ගත හැකි ය. කෙසේ නමුත්, මෙම පනල් කර්මාන්ත ජාලය තුළ පළමු ගැණුම්කරුගෙන් දෙවන ගැණුම්කරුට හුවමාරු වන විට මැණික් වටිනාකම ආසන්න වශයෙන් දෙගුණයක් වීම සිදු වුව ද දේශීය ජනතාවට මැණික් වල ඇති සැබෑ වටිනාකම ඒ ආකාරයෙන්ම හිමිකර ගත නොහැකි වේ. එහෙයින්, නාගරිකයින් සෘජු ව මැණික් කර්මාන්තය හා සම්බන්ධ වීම අවම මට්ටමක පවතින අතර බහුතරයක් දෙනා වක්‍රාකාරයෙන් මෙම කර්මාන්තය හා සම්බන්ධ වී සිටිනු දක්නට ලැබේ. එමෙන්ම, මැණික් ව්‍යාපාරය තුළින් හිමිවන ආදායම නැවත ආයෝජනයක් ලෙස රත්නපුර නගරය තුළ සිදු නොවීම ද අවාසි සහගත තත්ත්වයක් වේ. එබැවින් මෙම ආදායම වෙනත් නගර හා රටවල ආයෝජනය වීම මත දේශීය මුදල් කාන්දු වීමේ තත්ත්වයක් දැකිය හැකි වීම ද රත්නපුර නගරයටම ආවේණික ගැටලුවකි.

ඉහත තත්ත්වය වෙනස් කිරීම සහ යළිත් පෙර පැවති මැණික් අනන්‍යතාව නගරයට ලබා ගැනීම අභියෝගයක් වන නමුත් උපායමාර්ගික ප්‍රවේශයක් තුළ එය ළඟා කරගත හැකි වනු ඇතැයි අපේක්ෂිත ය.

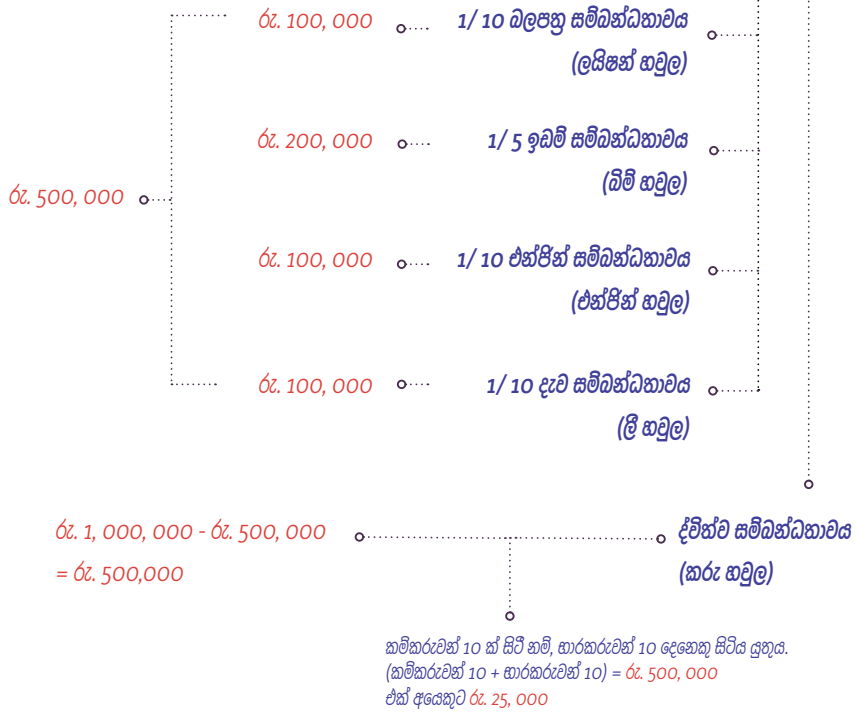
කැපීම සහ ඔප දැමීම
සමඟ වෙළඳාම් කිරීම
රු. 2, 000, 000
හෝ වැඩි

පළමු ගැණුම්කරු
රු. 1, 000, 000

03 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්මක
අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය
තුළ පවත්නා ගැටලු

ඉතිරි මුදල වන රු. 500,000 ද්විත්ව හවුල්කාරිත්වයට හෝ බාසුන්තැනේ නමින් හැඳින්වෙන නම් ද්විත්ව හවුල්කාරිත්වයේ නායකයාට ලැබෙයි. මෙහිදී, සෑම ප්‍රමිතයෙක්ටම තම සහිපතා වැටුප ගෙවීමට එක් භාරකරුවෙකු සිටී (එක් ප්‍රමිතයෙක් වෙනුවෙන් රු. 1000). එබැවින් සෑම ප්‍රමිතයෙක්ටම ඔහුගේ භාරකරු සමඟ ද්විත්ව හවුල්කාරිත්වයක් ඇත. එම අයට ඔවුන්ගේ කොටස භාගයක් (1/2) ලෙස ලැබෙනු ඇත.

රූප සටහන් අංක 3.4 : මැණික් කර්මාන්තයේදී මුදල් ගලායාම පිළිබඳ උදාහරණය
මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

03 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්මක
 අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය
 තුළ පවත්නා ගැටලු

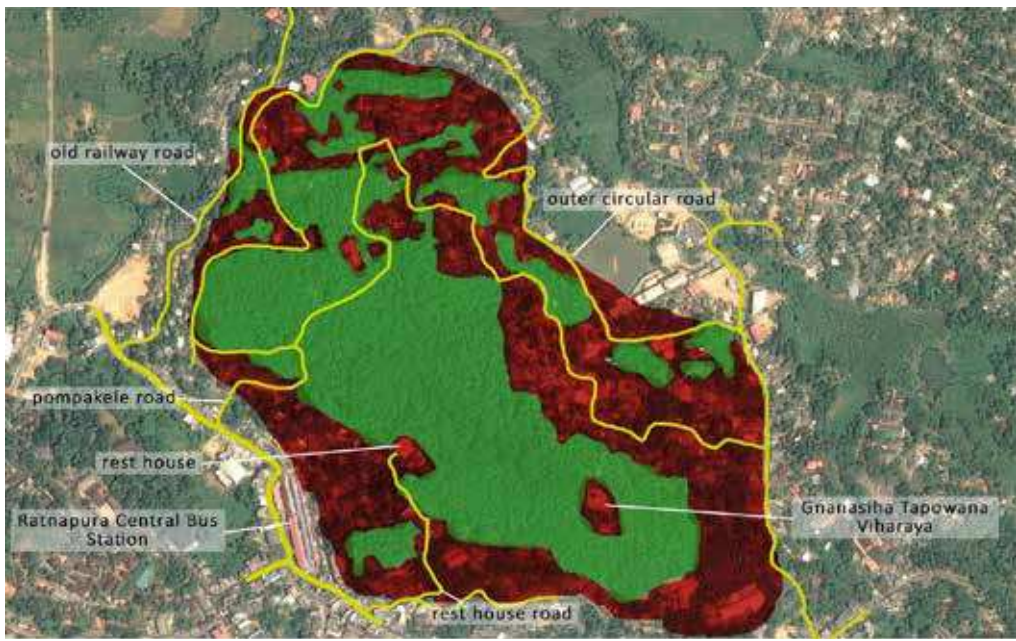
• වන ආවරණය අවම වීම

ශ්‍රී ලංකාවේ පාරිසරික නිරසර්නාවය පවත්වාගෙනයාම උදෙසා සංරක්ෂණය කළයුතු මධ්‍යම අධිසංවේදී කලාපයට රත්නපුර ප්‍රදේශය ද අයත් වන බැවින් ප්‍රාදේශීය මෙන්ම ජාතික අවශ්‍යතාවය ද සලකා රත්නපුර නගර සීමාව තුළ පවත්නා වනාන්තර සංරක්ෂණය කරගැනීම වැදගත් වේ.

කළු ගං මට්ටමක තුළ බිහි වී ඇති රත්නපුර නගරය සතුව පැවති වන ගහණය කාලයත් සමග ඉහළ ගිය මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් වර්තමානය වන විට අඩු වී ඇත. එමෙන්ම, ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල දිළිඳු ජනතාවගේ ක්‍රියාකාරකම්ද, සංවිධානාත්මකව සිදුවන වාණිජ අරමුණු මත සිදුකරන ගස් කැපීම්ද හේතුවෙන් වර්ෂ 2017 වන විට සැලසුම් ප්‍රදේශයේ වනාන්තර ආවරණය 10% ක් පමණ අඩු වී ඇතැයි ඒ පිළිබඳව සිදුකෙරුණු අධ්‍යයනයන් පෙන්වා දී ඇත. මහනුවර උඩවත්ත කැලය, කැගල්ල කුරුළු කැලය සහ ගාල්ල රුමස්සල යනාදිය හැරුණු විට නාගරික වනෝද්‍යානයක් පවතින එකම නගරය රත්නපුර ය වුවද අනවසර අල්ලා ගැනීම් හේතුවෙන් මෙම පොම්පකැලේ නාගරික වනාන්තරය (අරුණෝද උද්‍යානය) සතු වන ආවරණය මේ වනවිට 30% කින් පමණ අහිමි වී ඇත. (රූපසටහන 3.5)

එමෙන්ම, වන ආවරණය අඩුවීම නාගරික උෂ්ණත්වය ඉහළ යාමට ද බලපා ඇත. වියලි කාලවලදී (දෙසැම්බර් - මාර්තු) රත්නපුර නගරයේ උෂ්ණත්වය දිවාකාලයේදී 31 ° C පමණ දක්වා ඉහළ යන අතර ආර්ද්‍රතාවයේ බලපෑම මත ශරීරයට දැනෙන උෂ්ණත්වය සෙල්සියස් අංශක 35 ° ක් පමණ වේ. නිමිනයක පිහිටීම හේතුවෙන් ක්‍රමානුකූල සුළං ප්‍රවාහයක් නොමැතිවීම ද මෙම අධික උණුසුමට හේතු වේ.

එබැවින්, උණුසුම් දිනවල දී දිවාකාලයේ ඇවිදීම සහ වැඩ කිරීම නගර මධ්‍යයට පැමිණෙන මිනිසුන්ට අපහසු වී තිබේ. මෙවැනි පාරිසරික ගැටලු විසඳා ගැනීම උදෙසා පර්යේෂණාත්මකව සිදු කරන ලද සැලසුම්කරණ මැදිහත් වීමක් අත්‍යවශ්‍ය වේ.

රූප සටහන් අංක 3.5 : පොම්ප කැලේ නාගරික වනාන්තරයේ සිදුවන අනවසර ඉදිකිරීම් - 2017
 මූලාශ්‍රය : ස්ට්‍රැටිජි 5 (2017/18) - කොළඹ වාස්තු විද්‍යා පාසැල

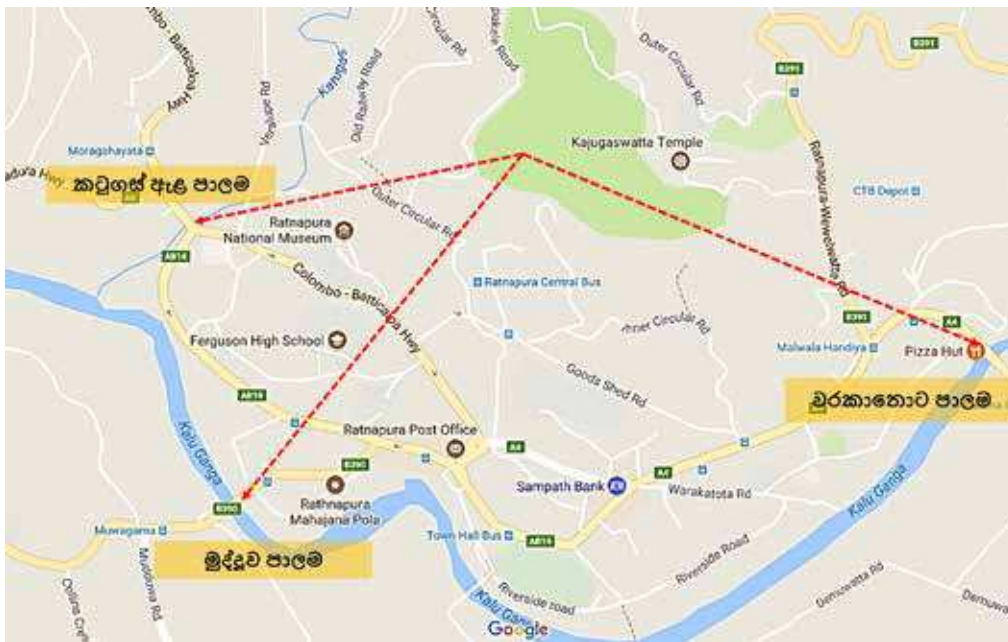
• රථවාහන හඳුබදය

රත්නපුරය නගරය දිවයිනේ නැගෙනහිර සහ බටහිර සම්බන්ධ වන කේන්ද්‍රස්ථානය වේ. එසේම මෙම නගරය හරහා දිවෙන මාර්ගය කොළඹ, පානදුර (බටහිර කලාපය) මෙන්ම හම්බන්තොට (දකුණු පළාත) සහ මඩකලපුව (නැගෙනහිර පළාත)ද සම්බන්ධ කරයි. මේ හේතුවෙන් කලාපීය ගමනාගමන ජාලය තුළ සුමට ගමනාගමන පහසුකම් සහිත නගරයක් බවට රත්නපුර නගරය පත්විය යුතු වුව ද භූගෝලීය සාධක හා අවකාශීය සැකැස්ම හේතුවෙන් එය සිදු නොවේ.

රත්නපුර නගරයෙහි පවත්නා එක් සුවිශේෂී ලක්ෂණයක් වන්නේ එහි පිවිසුම් දොරටු තුනම පාලම් වීම යි. ඊට අමතරව ස්ථාන ද්විත්වයකදී ම එම ප්‍රධාන පිවිසුම් වලට ඉතා ආසන්නයෙන් ප්‍රධාන මාර්ග නගරයට සම්බන්ධ වී ඇත. (කටුගස් ඇළ පාලම අසලින් පානදුර මාර්ගය සහ වරකානොට පාලම අසලින් මල්වල මාර්ගය) මෙම ප්‍රධාන මාර්ගයන්ගෙන් සහ A 004 මාර්ගය ඔස්සේ දිනකට විශාල වාහන ප්‍රමාණයක් නගරයට පැමිණෙන අතර එම තත්ත්වය පවතින උච්චතම අවස්ථාව වනවිට නගරයට වාහන 2500 ක පමණ ප්‍රමාණයක් ඇතුළු වේ. (ඇමුණුම් 6 – 12) එමෙන්ම, මංජීරු දෙකකට පවත්නා A 004 මාර්ගය සහ අනෙකුත් මාර්ග පළල් කිරීම කඳු සහ බෑවුම් හේතුවෙන් මෙන්ම නායයාම් හේතුවෙන් ද පහසු නොවේ.

03 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්මක
අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය
භූමි පවත්නා ඔටලු

රූප සටහන් අංක 3.6 : රත්නපුර නගරයේ භූගෝලීය සැකැස්ම - පාලම් මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

03 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්මක
 අවශ්‍යතාවය

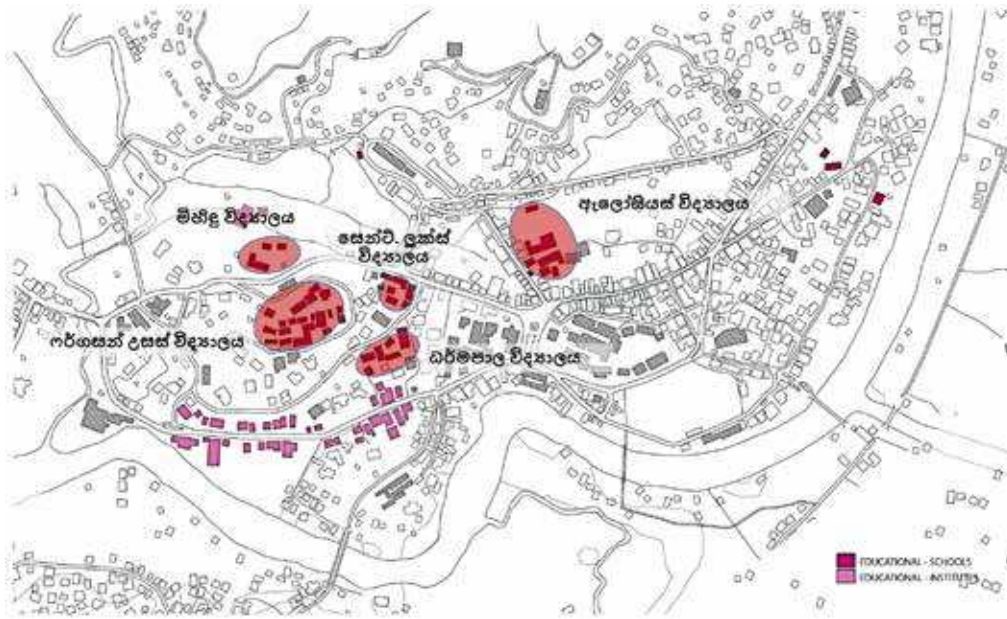
සැලසුම් ප්‍රදේශය
 තුළ පවත්නා ගැටලු

රූප සටහන් අංක 3.7 : රත්නපුර නගරයේ භූගෝලීය සැකැස්ම - මාර්ග
 මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

අවකාශීය ව්‍යුහය සලකා බැලීමේදී ප්‍රධාන පාසැල් 5ක් නගර මධ්‍යය තුළ A 004 මාර්ගය දෙපස පිහිටා ඇත. එබැවින්, පාසැල් ළමුන් 12,000 ක් පමණ සහ අමතර පන්ති සඳහා තවත් සිසුන් 10000 ක් පමණ දෙනිකව රත්නපුර නගරයට පැමිණෙන අතර ඒ වෙනුවෙන් පැමිණෙන වාහන හේතුවෙන් A 004 මාර්ගය අවහිර වනු දැකිය හැකි වේ. මීට අමතරව, නගරයේ පවත්නා වෙළඳ, බැංකු සහ වෙනත් කටයුතු අසංවිධිතව විසිරී පැවතීම හේතුවෙන් නාගරිකයන්ට යම් අවශ්‍යතාවක් ඉටුකර ගැනීමට අවශ්‍ය වූ විට නගරයේ විවිධ දිශාවන්ට යාමට සිදු වන අතර එක් දිශාවකට පමණක් ගමන් කරන මාර්ග ජාලයක් (one way system) නගර මධ්‍යයේ ඇති හෙයින් අනවශ්‍ය ගමන් වාර ප්‍රමාණයක් බොහෝවිට එක් අයෙක් විසින් සිදු කරනු ලැබීම ද මෙම තදබදයට හේතු වේ.

එසේම, නගරයට පැමිණීමේ අවශ්‍යතාවක් නොමැති, එහෙත් නගරය පසු කර යා යුතු රථවාහන බොහොමයක් දෙනිකව රත්නපුර නගරයට පැමිණෙනු දැකිය හැකිය. නගරය මගහැරීමට විකල්ප මාර්ග නොමැතිවීමත් නගර මධ්‍යය තුළ පවත්නා අතිරේක මාර්ග පිළිබඳව නිසි දැනුවත් කිරීමක් නොමැති වීමත් එම මාර්ග සංවර්ධනය වී නොතිබීමත් මේ සඳහා හේතු සාධක වේ. මේ හේතුවෙන් නගරය පසු කිරීමට දිවා කාලයේදී විනාඩි 15 ක් සහ වැසි දිනවලදී විනාඩි 20 කට ආසන්න කාලයක් ගත වන අතර එහි උච්චතම අවස්ථාවන්හි දී මෙම කාලය විනාඩි 30 ක් පමණ වේ.

03 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්මක
අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය
 භූමි පවත්නා ගැටලු

රූප සටහන් අංක 3.8 : රත්නපුර නගරයේ අවකාශීය සැකැස්ම - පාසැල් වල පිහිටීම
 මූලාශ්‍රය : ස්ට්‍රැටිජි 5 (2017/18) - කොළඹ වාස්තු විද්‍යා පාසැල

රත්නපුර නගරයේ ප්‍රවාහන සැලැස්ම ජාතික සහ ප්‍රාදේශීය ප්‍රවාහන ජාලයට සාප්‍රවම බලපාන හෙයින් සුමට ගමනාගමන සැලැස්මක් ඒ වෙනුවෙන් සකස් කර දීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. එසේ නොවුණහොත් මෙම ප්‍රමාදය සමස්ථ මාර්ග පද්ධතිය තුළම ගැටලු රැසක් නිර්මාණය කිරීමට හේතු වේ. එබැවින්, භූගෝලීය පසුබිම සහ අවකාශීය පිහිටීම වෙනස් කිරීමට උපාය මාර්ගික මැදිහත්වීමක් රත්නපුර නගරයට අවශ්‍ය වේ.

03 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්මක
 අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය
 තුළ පවත්නා ගැටලු

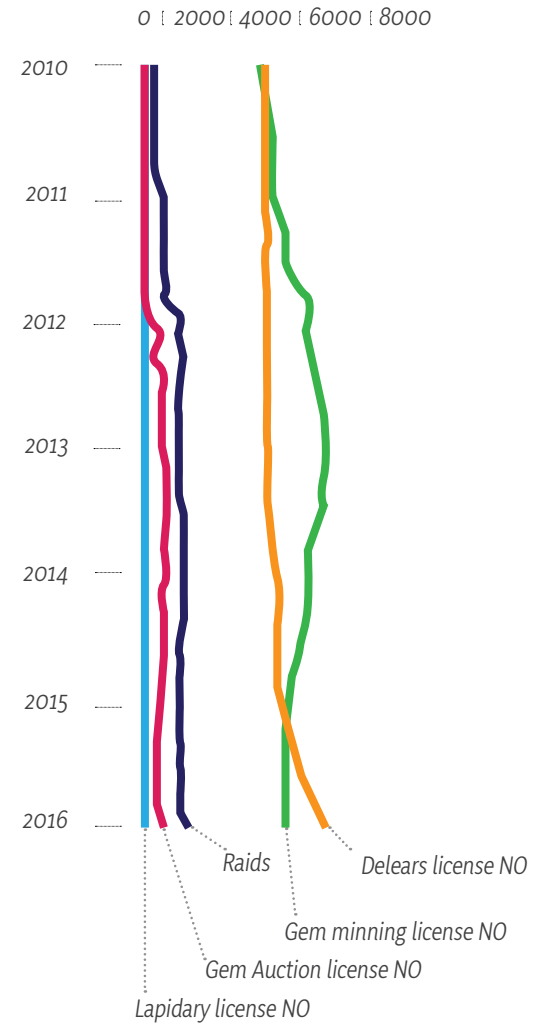
- සැලසුම් ප්‍රදේශයේ ඇති දෝෂ (නිරස් පතල්) හේතුවෙන් විශාල පරිමාණ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා භූමිය ස්ථාවර නොවීම.

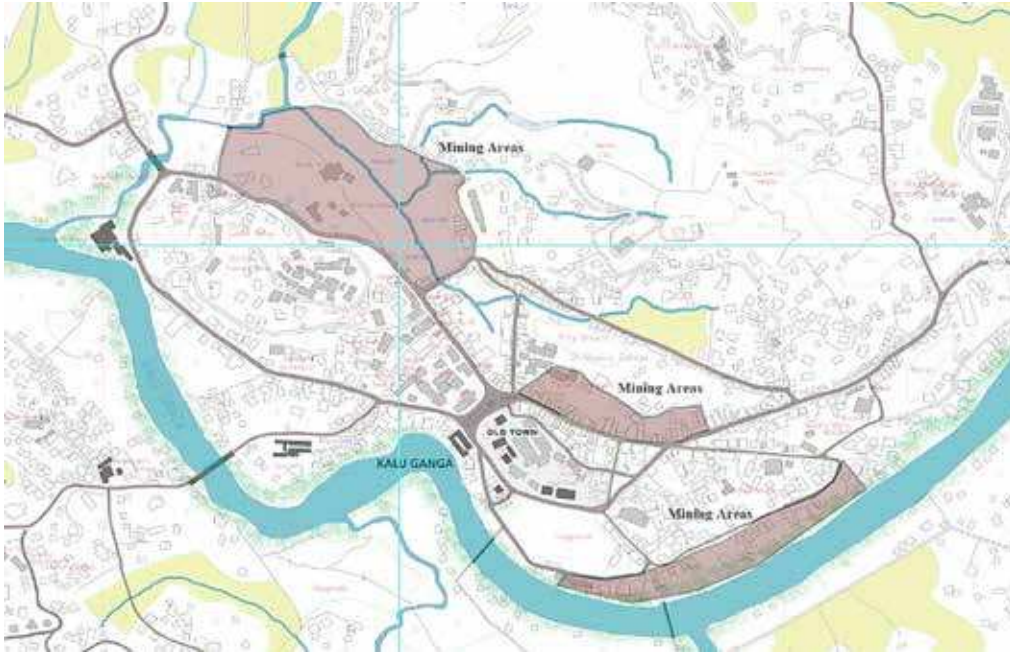
රත්නපුර නගර සැලැස්මට අයත් සම්පූර්ණ භූමි ප්‍රමාණයම මැණික් නිධි මත පිහිටා ඇතැයි යන විශ්වාසයෙන් බොහෝ ස්ථානයන්හි මැණික් කැණීම් කටයුතු සඳහා මිනිසුන් පෙළඹී ඇත. මැණික් කැණීම් සඳහා වාර්ෂිකව 6000 කට අධික බලපත්‍ර ප්‍රමාණයක් නිකුත් කරන අතර නීතිවිරෝධීව සිදු කරනු ලබන කැණීම් ප්‍රමාණය එම අගයෙන් තෙගුණයකට පමණ ආසන්න බව විශ්වාස කෙරේ. මෙම කැණීම් කටයුතු "පතල්" හෙවත් සිරස් කැණීම් ආකාරයට සිදු වුවත් යම්තාක් දුරකට ළඟා වීමෙන් අනතුරුව "දෝනා" හෙවත් නිරස් කැණීම් සිදු වේ. කැණීම් ක්‍රියාවලියෙන් අනතුරුව පතල් වසා දැමීම සිදු වුවත් දෝනා වසා දැමීමක් සිදු නොවන අතර එය ප්‍රායෝගිකව පහසු කටයුත්තක් ද නොවේ. එමෙන්ම, වසා නොදැමූ පතල් ද මේ අතර පවතින අතර සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ දෝනා කොපමණ ප්‍රමාණයක් පවතිනවාද යන්න පිළිබඳව දළ අදහසක් ලබා ගැනීම ද පවත්නා තත්ත්වය තුළ ඉතා දුෂ්කර ය.

ඉහත සඳහන් තත්ත්වය හේතුවෙන් භූමියේ ස්ථාවරත්වය පිළිබඳව ගැටලුවක් මතු වන හෙයින් විශාල පරිමාණයේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති නගර සැලසුම් කලාපය තුළ සිදු කිරීමේ අවදානමක් පවතී. එබැවින්, භූමිය සහ මිනිසුන්ගේ ජීවන රටාව හඳුනාගත් සංවර්ධන ක්‍රියාවලියක් රත්නපුර නගරය සඳහා ලබා දිය යුතු වේ.

රූප සටහන් අංක 3.9 : 2010 - 2016 අතර කාලය තුළ නිකුත් කර ඇති කැණීම් බලපත්‍ර ප්‍රමාණය

මූලාශ්‍රය : මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය

රූප සටහන් අංක 3.10 : හගරය තුළ ඇති කැණීම් ප්‍රදේශ - 2017
 මූලාශ්‍රය : ස්ට්‍රැටිජික් 5 (2017/18) - කොළඹ වාස්තු විද්‍යා පාසැල

03 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්මක
 අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය
 තුළ පවත්නා ගැටලු

සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ
 පවත්නා විභවතා

3.2. සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ පවත්නා විභවතා

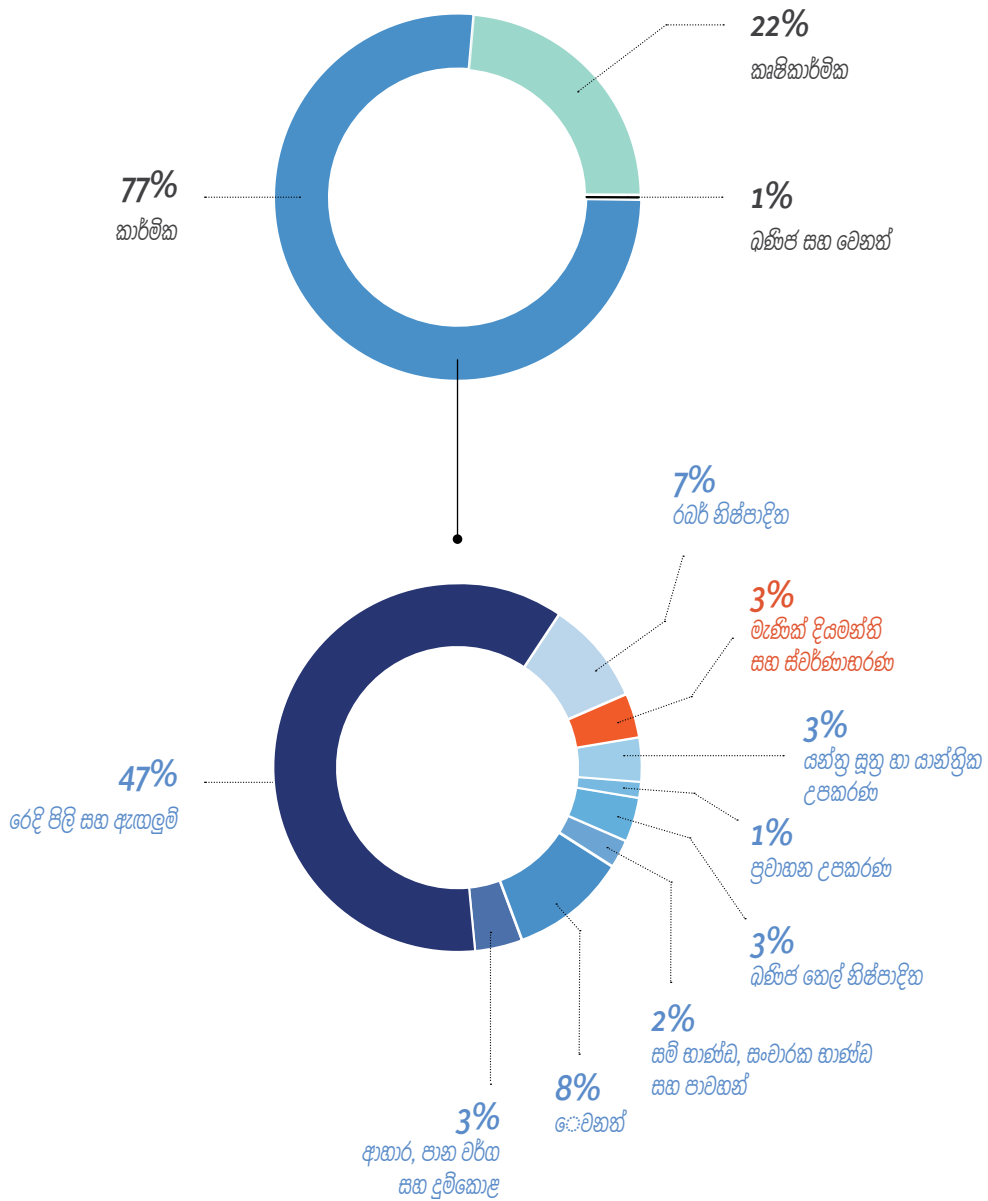
මැණික් සඳහා ඇති ජාත්‍යන්තර පිළිගැනීම

රාජ්‍යාන්ත්‍රික සහ වාණිජ අරමුණු පදනම් කරගනිමින් විශාලත්වයෙන් සහ ගුණාත්මක බවින් යුත් මැණික් වෙතත් රටවලට ලබාදීම හේතුවෙන් රත්නපුර නගරයට "මිණිපුර" ලෙසින් ජාත්‍යන්තරව හිමි වූ පිළිගැනීමක් ඇත. ඓතිහාසිකව සළකා බලන කල, මෙම කලාපයට අනන්‍ය සුවිශේෂී වූ භූගෝලීය පිහිටීම හේතුවෙන් රත්නපුර නගරය අවට ප්‍රදේශ වල මැණික් නිධි පිහිටා තිබී ඇති අතර ඒ හේතුවෙන් රාජධානි සමයේ සිට යටත් විජිත සමය දක්වා ම මෙම ප්‍රදේශය රාජ්‍ය පාලකයින්ගේ අවධානයට සහ ආරක්ෂාවට හසු වී ඇත. පසුකාලීනව යම් පසුබැස්මකට ලක් වුව ද 2016 මහ බැංකු වාර්තාවට අනුව 2017 වසරේදී ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ආර්ථිකය තුළ පස් වන ස්ථානයේ රැඳී සිටීමට මැණික් කර්මාන්තය සමත් වී ඇත. ඒ අනුව, වර්තමානයේදී දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයට මැණික් කර්මාන්තයෙන් ලැබෙන දායකත්වය 3% ක් වේ.

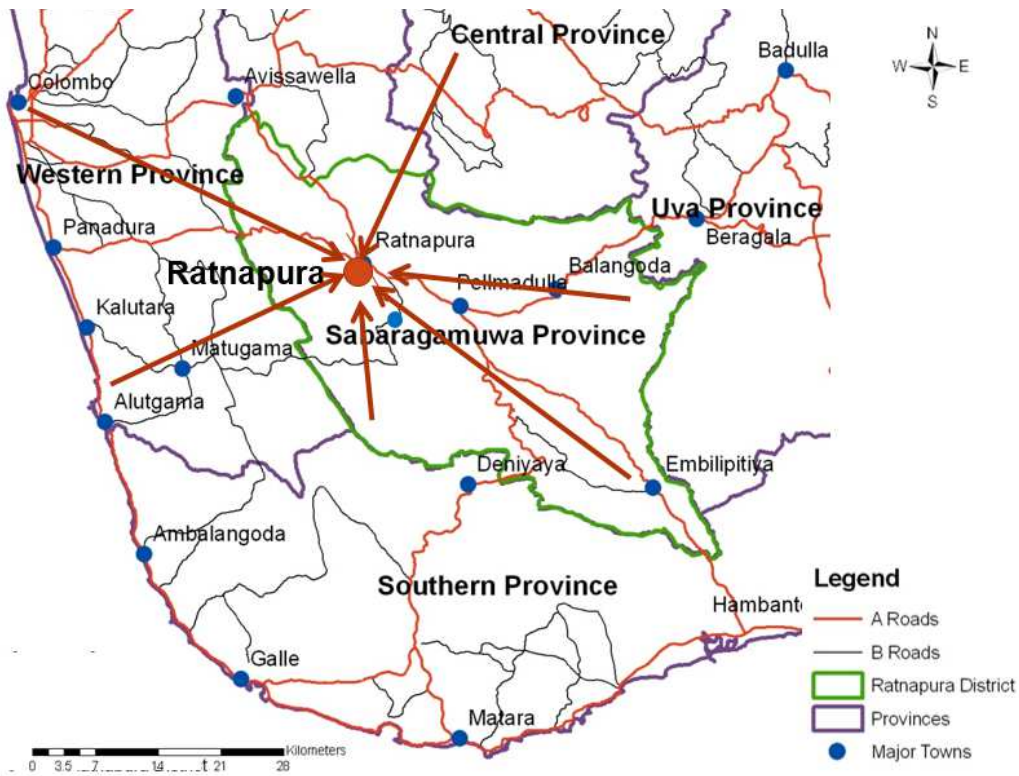
03 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්මක
 අවශ්‍යතාවය
 සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ
 පවත්නා විභවතා

අපනයන සංයුතිය - 2016

රූප සටහන් අංක 3.11 : අපනයන සංයුතිය - 2016
 මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව, 2016

කෙසේ නමුත්, 2017 වර්ෂය වනවිට ද සැලසුම් ප්‍රදේශයෙන් 90% ක පමණ භූමි ප්‍රමාණයක් සතුව මෙම මැණික් සම්පත ඇතැයි ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය සතු දත්තයන් හා ප්‍රදේශවාසීන්ගේ දැනුම මත නිගමනයන්ට එළඹිය හැකි වේ. (ඇමුණුම 13 බලන්න) එමෙන්ම, ශ්‍රී ලංකාව තුළ හමුවන සෑම මිල අධික මැණිකක්ම ජාත්‍යන්තර ගැණුම් කරුවන් වෙතට යාමට පෙර රත්නපුර නගරයේ පවතින මැණික් වෙළඳපොළට පැමිණෙන බව මැණික් කර්මාන්තයේ යෙදෙන පිරිස විශ්වාස කරන බැවින් රත්නපුර මැණික් ව්‍යාපාරය සමස්ථ ශ්‍රී ලංකාවේම මැණික් ව්‍යාපාරය නියෝජනය කරනු ලබයි. (ඇමුණුම 13)

03 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්මක
අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ
 පවත්නා විභවතා

රූප සටහන් අංක 3.12 : මැණික් ව්‍යාපාරයෙහි ධාරක ප්‍රදේශය
 මූලාශ්‍රය : මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලයේ නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුවේ 2006/2010 සිසුන් කන්ඩායම

මැණික් කර්මාන්තය සම්බන්ධ ක්‍රියාවලිය සලකා බලන කල, එය ඉතා ඈත අතීතයේ සිටම රත්නපුර නගරය පදනම් කරගනිමින් ස්ථාපිත වී තිබේ. ඇති අයුරු හඳුනාගත හැකි වේ. ඒ අනුව විදි, මංසන්ධි සහ විවෘත අවකාශයන් ව්‍යාපාරකයින් විසින් ඒ සඳහා යොදාගෙන ඇති අතර වර්තමානයේදී ද එම ක්‍රියාවලිය චලෙසින් ම සිදු වේ. එක් එක් ස්ථානයන්හි ව්‍යාපාරක කටයුතු කෙරෙන කාල සීමාවන් පිළිබඳව ද නිශ්චිත සැකැස්මක් පවත්නා හෙයින් රත්නපුර නගරය පදනම් වී ගොඩනැගී පවතින මෙම මැණික් සංස්කෘතිය වෙනත් ස්ථානයකදී දැකිය නොහැකි වේ.

මිනැම නිෂ්පාදනයක අසිරුම කාර්යය වන අලෙවිකරණයේ දී චේතිනාසිකාව මෙම නගරයට හිමිව ඇති පිළිගැනීම හේතුවෙන් එම ක්‍රියාවලිය පහසු වී ඇත. ඒ අනුව මැණික් කර්මාන්තය සඳහා ඇති ජාතික සහ ජාත්‍යන්තර පිළිගැනීම පදනම් කරගෙන මැණික් පුරවරය යන අනන්‍යතාවය සංවර්ධන සැලැස්ම හරහා ලඟා කරගැනීමේ හැකියාව රත්නපුර නගරයට ඇත.

03 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්මක
 අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ
 පවත්නා විභවතා

• නගරයේ ඇති ඓතිහාසික, ආගමික හා සංස්කෘතික අනන්‍යතාව

රාජධානි යුගයේ සිටම රත්නපුරයට ශ්‍රීපාදය සහ සුමන සමන් දෙවියන් පාදක කරගත් සංස්කෘතික අනන්‍යතාවයක් පැවතී ඇත. පැරණිම ශ්‍රීපාද ගමන් මාර්ගය රත්නපුරයෙන් ආරම්භ වී ඇති අතර නවමන් මිනිසුන් විසින් එම මාර්ගය භාවිතා කරයි. සමන් දේවාලය යනු විශේෂ අවස්ථා වලදී වෙනස්කම් පැවතියද වසර පුරා පුද්ගලයන් ආකර්ෂණය කරවන ස්ථානයකි. සාමාන්‍යයෙන් 5,000 කට අධික පිරිසකට සමන් දේවාලයට පැමිණෙන අතර දිනපතා දේවල භූමිය තුළ හා කඩ සාප්පු 20 ක් පමණ ක්‍රියාත්මක වේ. පෙරහැර සමයේදී බැතිමතුන්ගේ සංඛ්‍යාව 100,000 ක් පමණ දක්වා ඉහළ යන අතර කඩ සාප්පු ප්‍රමාණය 150 ක් දක්වා ඉහළ යයි.

රූප සටහන් අංක 3.13 : පැරණි ශ්‍රී පාද මාවත (රජමාවත)
 මූලාශ්‍රය : ස්ට්‍රිඩියෝ 5 (2017/18) - කොළඹ වාස්තු විද්‍යා පාසැල

සධරගමුව මහ සමන් දේවාලයට පැමිණෙන සංචාරකයන් සහ වෙළෙඳුන්	
දෛනිකව	5000 - 6000
සෙනසුරාදා, 9වැනි සහ පෝය දිනවල	9000 - 10,000
පාසැල් නිවාඩු කාලයේදී (දෛනිකව)	10,000 - 12,000
ජනවාරි පළමුවෙනිදා	200,000 - 400,000
පෙරහැර කාලයේදී (දෛනිකව) - අගෝස්තු	50,000 - 120,000
ශ්‍රී පාද සමයේදී (දෛනිකව)	15 - 20
දේවාල පරිශ්‍රය තුළ වෙළෙඳුන් (දෛනිකව)	80 - 150
පෙරහැර කාලයේදී ආගන්තුක වෙළෙඳුන්	80 - 150
පෙරහැර කාලසීමාවට පසු ආගන්තුක වෙළෙඳුන්	15 - 25

වගු අංක 3.3 : සමන් දේවාලයට පැමිණෙන සංචාරකයන් සංඛ්‍යාව (2017)

මූලාශ්‍රය : 2017 ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

03 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්මක
අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ
පවත්නා විභවතා

මීට අමතරව, ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පාලනය වන කෞතුකාගාර අතරට රත්නපුර ජාතික කෞතුකාගාරය ද එයට අයත් වේ.

වගු අංක 3.4 : රත්නපුර කෞතුකාගාරයට පැමිණෙන සංචාරකයන් සංඛ්‍යාව (2017)

කෞතුකාගාරය	විදේශීය ප්‍රවේශපත්‍ර		දේශීය ප්‍රවේශපත්‍ර	
	විදේශීය සංචාරකයන් ප්‍රමාණය	ආදායම (රු.)	දේශීය සංචාරකයන් ප්‍රමාණය	ආදායම (රු.)
කොළඹ ජාතික කෞතුකාගාරය	46, 643	27, 419, 700	166, 092	3, 216, 990
ස්වාභාවික ඉතිහාස කෞතුකාගාරය	5, 303	3, 061, 800	64, 887	940, 245
මහනුවර ජාතික කෞතුකාගාරය	0	0	0	0
රත්නපුර ජාතික කෞතුකාගාරය	135	38, 100	28, 327	348, 905
ගාල්ල ජාතික කෞතුකාගාරය	174	51, 000	1, 059	8, 090
අනුරාධපුර ජන කෞතුකාගාරය	164	50, 400	7, 305	94, 070
ලන්දේසි කෞතුකාගාරය	4, 090	2, 013, 000	5, 510	100, 280
ගාල්ල සමුද්‍ර කෞතුකාගාරය	2, 925	837, 000	40, 780	419, 325
නිදහස් අනුස්මරණ කෞතුකාගාරය	501	144, 000	26, 607	205, 696
හම්බන්තොට ජාතික කෞතුකාගාරය	42	21, 000	1, 987	26, 175
එකතුව	59, 982	33, 636, 000	342, 554	5, 359, 775

මූලාශ්‍රය : ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව

ඇහැලේපොල යුගයේ සහ යටත්විජිත යුගයේදී ඉදි කරන ලද ස්ථාන සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් රත්නපුර නගරය ආශ්‍රිතව පවතිනු දැකිය හැකි වේ. මෙම ප්‍රදේශය, කුරුවිට - රත්නපුර සංචාරක කලාපයට අයත් වන අතර ප්‍රධාන සංචාරක කලාප හතරක් වන සිතාවක, සමනල, උඩවලව සහ සිංහරාජ කලාපයන්ට මැදිව පිහිටා තිබීම ද සුවිශේෂී වේ. මේ අනුව, රත්නපුර නගරය සතුව වෙනිභාසික, ආගමික හා

03 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්මක
අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ
 පවත්නා විභවතා

සංස්කෘතික අංශයන්ගෙන් නගරයටම ආවේණික අනන්‍යතාවයක් පවතින අතර සංචාරක පුරවරයක් වශයෙන් සංවර්ධනය කර ඒ මගින් නගර වැසියන්ට රැකියා අවස්ථා ලබාදීමේ හැකියාවක් පවතී.

• පුළුල් ජෛව විවිධත්වය

රත්නපුර නාගරික සැලසුම් ප්‍රදේශය සතුව සාරවත් පස, ඉහළ ආර්ද්‍රතාවය, නිරන්තර වර්ෂාපතනය, වෙනස් වන උෂ්ණත්වය ආදිය තිබීම හේතුවෙන් ඉහළ ජෛව විවිධත්වයක් නිර්මාණය වී ඇත. ගස් වැල්, ගංගා ඇළ දොළ, කඳු වැටි, ස්ථාන වනාන්තර සහ නාගරික වනෝද්‍යාන ඇති බැවින් එකිනෙකට වෙනස් පරිසර පද්ධති රත්නපුර නාගරික සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ දැකිය හැකි වේ. රත්නපුර නගරයේ සාමාන්‍යය වාර්ෂික උෂ්ණත්වය සෙන්ටිග්‍රේඩ් අංශක 27.1 ක් වන අතර වාර්ෂික සාමාන්‍යය වර්ෂාපතනය මිලිමීටර් 3760 ක් පමණ වේ. වර්ෂාපතනය වසර පුරාම දැකිය හැකි වන අතර පළමු අන්තර් මෝසම කාලය මාර්තු සිට අප්‍රේල් දක්වාත් (14.8%) නිරිතදිග මෝසම කාලය මැයි සිට සැප්තැම්බර් දක්වාත් (50.6%) දෙවැනි අන්තර් මෝසම කාලය ඔක්තෝම්බර් සිට නොවැම්බර් දක්වාත් (21.55%) ඊසාන දිග මෝසම කාලය දෙසැම්බර් සිට පෙබරවාරි දක්වාත් (13.4%) දැකිය හැකි වේ.

වගු අංක 3.5 : රත්නපුර කලාපයේ පවතින ජෛව විවිධත්වය (2017)

	රත්නපුර වෙසෙන ජීවී විශේෂ	ශ්‍රී ලංකාවේ වෙසෙන ජීවී විශේෂ	100%	රත්නපුරට ආවේණික ජීවී විශේෂ	ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික ජීවී විශේෂ	100%
සමනලයන්	65	242	26.85%	21	41	51. 21%
මත්ස්‍යයන්	10	64	15.62%	7	17	41. 17%
උභයජීවීන්	19	38	50.00%	8	19	42. 10%
ස්ඵපයන්	29	90	32.22%	14	39	35. 89%
පක්ෂීන්	141	384	36.71%	24	26	95. 00%
ක්ෂීරපායීන්	40	85	47.05%	7	12	58. 33%

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකාවේ තරුණ ජීවවිද්‍යාඥයන්ගේ සංගමය

අධික වර්ෂාපතනය සහ අධික ආර්ද්‍රතාව රත්නපුර නාගරික ප්‍රදේශය තුළ නිරන්තරයෙන් දැකිය හැකි වන අතර මේ සියලු කරුණු හේතුවෙන් පුළුල් පරාසයක ශාක සහ සත්ත්ව ප්‍රජාවක් මෙන්ම ආවේණික සත්ත්ව විශේෂයන් ද රත්නපුර නගර සැලසුම් කලාපය තුළ දැකිය හැකි වේ.

• කළු ගඟ ඇතුළු ස්වභාවික ජලවහන පද්ධතිය

"කළු" ගඟ රත්නපුර නගරය පසෙකින් හෙමින් ගලා බසින අතර "වේ" ගඟ ද නගරය ආසන්නයෙන් කළු ගඟට සම්බන්ධ වේ. අනිකුත් මෙම කළු ගඟ රත්නපුර සහ කළුතර අතර නාවුක වෙළඳ මාර්ගයක් ලෙස ක්‍රියාකර ඇති බවත් රත්නපුර නගරය ආශ්‍රිත ජලනලය විවිධ ජල ක්‍රීඩා සඳහා ප්‍රසිද්ධ වූ බවත් ජනකතා සාහිත්‍යයේ කියැවේ. කටුගස් ඇල්ල සහ වෙනත් දිය ඇළි ද ලොකු කුඩා අනිරේක ජලමාර්ග ද හේතුවෙන් සැලසුම් ප්‍රදේශයෙන් 80% ක පමණ ප්‍රමාණයක් සම්පූර්ණ වශයෙන්ම අභ්‍යන්තර ජලවහන පද්ධතියකින් යුක්ත වේ. එහෙයින්, නගරයේ අවශ්‍යතාවය ඉක්ම වූ ජල ප්‍රමාණයක් නගරය තුළ පවතින අතර මේ වන විට එම ජල සම්පතීන් නිසි ප්‍රයෝජනයක් නොගෙන තිබීම අමතර ගැටලු නිර්මාණය කිරීමක් පමණක් වන අතර මෙම ජල සම්පත ආර්ථික හා සමාජයීය ප්‍රගමනය වෙනුවෙන් යොදා ගැනීම උදෙසා උපායමාර්ගික යොමුවීමක් අවශ්‍ය වේ.

03 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්මක
අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ
පවත්නා විභවතා

රූප සටහන් අංක 3.14 : කළු ගඟ
මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

• ප්‍රධාන ප්‍රවාහන කේන්ද්‍රස්ථානයක් වීම සහ රැවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය ඉදිකිරීම

රත්නපුරය නගරය දිවයිනේ නැගෙනහිර සහ බටහිර සම්බන්ධ වන කේන්ද්‍රස්ථානය වේ. එමෙන්ම, කොළඹ පානදුර (බටහිර කලාපය) මෙන්ම හම්බන්තොට (දකුණු පළාත) සහ මඩකලපුව (නැගෙනහිර පළාත) ද රත්නපුර නගරය හරහා සම්බන්ධ වේ. එනිසා මෙය බටහිර නැගෙනහිර මාර්ග ජාලය සහ බටහිර දකුණ මාර්ග ජාලය සම්බන්ධවන කේන්ද්‍රස්ථානයකි.

මීට අමතරව යෝජිත රත්නපුර අධිවේගී මාර්ගය සහ විකල්ප මාර්ගය හේතුවෙන් නුදුරු අනාගතයේදී රත්නපුර නගරයේ සංවර්ධන ප්‍රවණතාව වෙනස් විය හැකිය. මෙම මාර්ග හේතුවෙන් නගරයට ඇතුළුවීමට සහ පිටවීමට පහසු වන අතර සැලසුම් ප්‍රදේශයේ අනාගත සංවර්ධන ප්‍රවණතාව වෙනස් වීමට එය සෘජුවම බලපෑමක් සිදු කරනු ඇත.

03 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්මක
 අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ
 පවත්නා විභවතා

වගු අංක 3.6 : රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය පිළිබඳ තොරතුරු

ව්‍යාපෘතියේ නම	රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය	
ව්‍යාපෘතියේ වර්ගය	අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීම	
අරමුදල් සපයන ආයතනය	ශ්‍රී ලංකා ජනරජය	නිර්ණය කර නොමැත
ස්ථානය	<ul style="list-style-type: none"> අදියර 1 (කහනුඩුවේ සිට ඉංගිරිය දක්වා) - කි.මී. 24.3) 1 වන පැකේජය (කි.මී. 0+000 සිට කි.මී. 7+300 දක්වා) = කි.මී. 7 2 වන පැකේජය (කි.මී. 7+300 සිට කි.මී. 13+800 දක්වා) = කි.මී. 6.5 Package-3 (කි.මී. 13+800 සිට කි.මී. 20+300 දක්වා) = කි.මී. 6.5 Package-4 (කි.මී. 20+300 සිට කි.මී. 24+300 දක්වා) = කි.මී. 4 	<ul style="list-style-type: none"> ඉංගිරියේ සිට පැල්මඩුල්ල දක්වා (කි.මී. 49.6)
දුර (කි.මී)	73.9	73.9
පළල (මී)	මංහීරු 4	මංහීරු 4
ආරම්භ වීමට නියමිත දිනය	2021 වර්ෂයේ ජනවාරි මාසය තුළ (දළ වශයෙන්)	අදාළ නැත
අවසන් වීමට නියමිත දිනය	මාස 36	අදාළ නැත
2020 අගෝස්තු 07 වන දිනට අදියර - 1 හි ප්‍රගතිය	අදියර 1 ට අදාළ ඉඩම් අත්පත් කරගැනීමේ කටයුතු සිදු කෙරෙමින් පවතී. අ. තාක්ෂණික : 1. පළමු අදියරට පූර්ව සුදුසුකම් කැඳවීම" සඳහා ප්‍රවෘත්ති දැන්වීම ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත 2. පවත්නා ශාක්‍යතා අධ්‍යයනය නැවත සලකා බැලීමට උපදේශන සේවය ලබාදීම සඳහා යෝජනාව ඉදිරිපත් කරන ලෙස මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලයෙන් ඉල්ලීම් කර ඇත. B. ඉඩම් අත්පත් කරගැනීම : 1. ප්‍රගමන අනුරේඛය - 23.800 km 2. දෙවන වගන්තිය සම්පූර්ණය - 23.800 km 3. 38 වගන්තිය සම්පූර්ණය - කි.මී. 22.600 4. තත්ත්ව වාර්තාව - කි.මී. 21.000 5. 5 වන වගන්තිය යටතේ ගැසට් කිරීම - කි.මී. 19.800 6. මූලික සැලැස්ම සම්පූර්ණය - කි.මී. 11.650	

මූලාශ්‍රය : මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය

මධ්‍යම කඳුකරයට, දකුණට සහ නැගෙනහිර වෙරළට විවර වූ දොරටුවක් වන හෙයින් විශාල සංසරණ ජනගහනයක් රත්නපුර නගරයට දෛනිකව පැමිණෙන අතර අධිවේගී මාර්ගය නිම කිරීමෙන් පසුව පැයක පමණ කාලයක් ඇතුළත රත්නපුරයේ සිට කොළඹට ළඟාවිය හැකිවනු ඇතැයි අපේක්ෂිත ය. එබැවින්, රත්නපුර නගරය පදනම් කරගත් ප්‍රවාහන ජාලය උපායමාර්ගික ප්‍රවේශයක් යටතේ සැලසුම් සහගතව ගොඩනැගිය යුතු වේ.

රත්නපුර නගරයේ අනාගත සංවර්ධනය සඳහා එහි පවත්නා ගැටළු සහ විභවතා හඳුනාගැනීම සිදු කළ යුතු වේ. මේ වනවිට හඳුනාගෙන පවතින ගැටලු සඳහා හේතු සොයාගැනීමත් හඳුනාගන්නා ලද විභවතා නිසි පරිදි කළමණාකරණය කරගැනීමත් මෙතෙක් හඳුනා නොගන්නා ලද විභවතාවන් මෙම සැලැස්ම මගින් ඉස්මතු කර ගැනීමත් මගින් නගරයට මෙතෙක් හිමි නොවූ ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීම මෙහිදී අපේක්ෂිතය.

මෙම පරිච්ඡේදයේදී රත්නපුර නගරයට අනන්‍ය වූ ගැටලු සහ විභවතා හඳුනාගෙන ඇති අතර එම අධ්‍යයනයන් පදනම් කරගැනීම මත රත්නපුර නගරයේ අනාගත දැක්මක්, උපායමාර්ගික සැලසුම තුළින් එම දැක්ම ළඟා කරගන්නා ආකාරයත් තීරණය කිරීම පහසු වේ. පවත්නා තත්ත්වය මැනවින් වටහා ගැනීම අනාගතයේදී නගරය ආර්ථික සහ සමාජයීය වශයෙන් සමෘද්ධිමත් කිරීමේ පළමු පියවරයි. මෙහිදී පවතින විශේෂත්වයක් වන්නේ රත්නපුර නගරය සතුව පවතින ගැටලු තත්ත්වයන්ට සාපේක්ෂව විභවතාවන් ප්‍රමාණය ඉහළ අගයක් ගැනීමයි. එම විභවතාවයන් අතරින් මැණික් ව්‍යාපාරය හා සංචාරක ව්‍යාපාරය මත පදනම් වූ අනාගත ආර්ථිකය රත්නපුර නගරයේ අනාගතය සමෘද්ධිමත් කරනු ඇත.

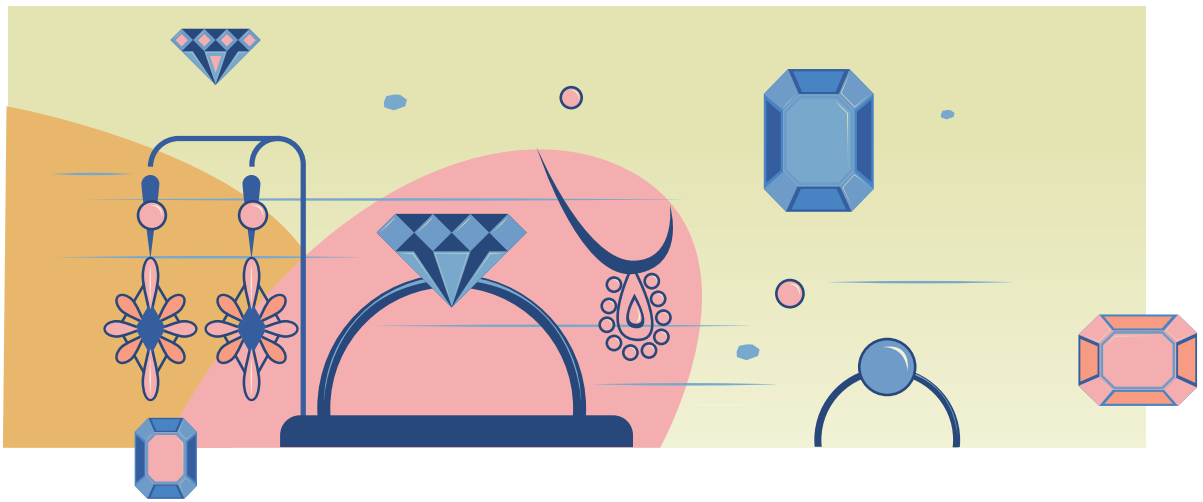
03 පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය

සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ
පවත්නා විභවතා

පරිච්ඡේදය 04

සංවර්ධන සැලසුම් රාමුව

04 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලසුම් රාමුව

දැක්ම

දැක්මේ ප්‍රකාශනය

4.1 දැක්ම

“ශ්‍රී ලංකාවේ හරිත වර්ණ වූ මැණික් පුරවරය”

4.2 දැක්මේ ප්‍රකාශනය

රත්නපුර නගරය “ශ්‍රී ලංකාවේ මැණික් පුරවරය” ලෙසට හඳුන්වන්නේ රත්නපුර නගරය සතු මැණික් අනන්‍යතාව හේතුවෙනි. මෙම දැක්මට අනුව රත්නපුර නගරය නැවත වරක් ජාතික සහ ජාත්‍යන්තර මැණික් ව්‍යාපාරයේ වෙළඳ ලකුණ බවට බවට පත් කිරීම නගර සංවර්ධන සැලැස්මේ අරමුණ වේ. ඒ අනුව, රත්නපුර නගරයට අනාගතයේ දී අනෙකුත් නගර හා නරඟ කිරීමටත් ආයෝජකයින් ආකර්ෂණය කරගැනීමටත් ව්‍යවසායකයින් ධෛර්යමත් කිරීමටත් හැකියාව උදා වේ. රත්නපුර නගරය සහ අවට ප්‍රදේශ සතුව මැණික් ඉල්ලුම් පිහිටා තිබීමත්, කැණීම් සංස්කෘතිය හා මැණික් වෙළඳ ජාලයට අනුගත වූ මිනිසුන් වාසය කිරීමත් හේතුවෙන් මැණික් නගර සංකල්පය රත්නපුර නගරයට ප්‍රායෝගික වන අතර මෙම අනන්‍යතාව සහ ශක්‍යතාව උපයෝගී කරගනිමින් නගරයේ ආර්ථිකය ශක්තිමත් කරගැනීමට ඇති හැකියාව ද රත්නපුර නගරය සතු වනු ඇත.

“හරිත වර්ණය” මගින් රත්නපුර නාගරික පරිසරයේ පවතින විවිධත්වය සහ සුන්දරත්වය වෙත අවධානය යොමු කර ඇත. ඒ අනුව, වනාන්තර හා ගංගාවන්ට අමතරව විවිධ භාවිතාවන්ට යොදා ගන්නා ක්‍රීඩාංගණ ආදී හරිත මිශ්‍ර අවකාශයන් ද වැඩි, පොකුණු ආදී නිල් පැහැති අවකාශයන් ද ‘පරිසරය’ නමැති කාණ්ඩයටම අයත් ලෙස රත්නපුර නගර සැලැස්මේ දී හඳුනාගෙන ඇති අතර එම පාරිසරික වත්කම ආරක්ෂා කරගැනීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් මිනිසුන් වෙත සෞඳරු නගරයක් අනාගතයේ දී හිමිවනු ඇත.

රත්නපුර නගරයේ භෞතික පරිසරය සංවර්ධනය කිරීම මගින්, මැණික් මත පදනම් වූ ශක්තිමත් ආර්ථික පදනමක් ගොඩනැගීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීමටත් සංස්කෘතිය, උරුමයන් සහ සෞඛ්‍යදායී මත පදනම් වූ සංචාරක ව්‍යාපාරයක් ගොඩනැගීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීමටත් අවකාශය උදා වේ. ඒ අනුව මෙම අංශයන් ද්විත්වය සංකලනය කර නිර්මාණශීලී ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීම රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මේ දැක්මෙන් අපේක්ෂිත ය. එමගින්, වසර 2030 වන විට සබරගමුව පළාත සතුව පවතින අභිමානය රත්නපුර නගරය විසින් ජාතික සහ ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පිළිබිඹු කරනු ඇත.

4.3 අරමුණු

04 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලසුම් රාමුව

අරමුණ 01

රත්නපුර නගරය ශ්‍රී ලංකාවේ මැණික් වෙළඳ කටයුතු සමබන්ධ ජාතික මධ්‍යස්ථානය බවට පත් කිරීම.

අරමුණු

අභිමතාර්ථ

අරමුණ 02

රත්නපුර නගරය ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක කටයුතු සඳහා ආකර්ශණීය ස්ථානයක් බවට පත්කිරීම

අරමුණ 03

රත්නපුර නගරය නේවාසිකයන් සඳහා පිවිසීමට සුදුසු පරිසරයක් බවට පත් කිරීම

4.4 අභිමතාර්ථ

අරමුණ 01

රත්නපුර නගරය ශ්‍රී ලංකාවේ මැණික් වෙළඳ කටයුතු සමබන්ධ ජාතික මධ්‍යස්ථානය බවට පත් කිරීම.

අභිමතාර්ථ

1. මැණික් ආශ්‍රිත කටයුතු වලින් වර්ෂ 2030 වන විට දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට 7% ක දායකත්වයක් ලබා දීම.
2. මැණික් ආශ්‍රිත කටයුතු සඳහා පහසුකම් ලබාදීමෙන් වර්ෂ 2030 වනවිට ආකර්ශණීය වීදි සහිත පරිසරයක් නගරය තුළ ඇතිකිරීම.

අරමුණ 02

රත්නපුර නගරය ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක කටයුතු සඳහා ආකර්ශණීය ස්ථානයක් බවට පත්කිරීම

අභිමතාර්ථ

1. වර්ෂ 2030 වනවිට රත්නපුර නගර සීමාව සතු හරිත ප්‍රදේශය 40% දක්වා වැඩි කිරීම.
2. වර්ෂ 2030 වනවිට රත්නපුර නගරයේ සංස්කෘතික හා ඓතිහාසික ස්ථානවල පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකම ඉහළ නැංවීම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීම සහ එම වටිනාකම ආර්ථිකමය වටිනාකම් බවට පත් කිරීම.
3. වර්ෂ 2030 වනවිට රත්නපුර නගරය කේන්ද්‍ර කරගත් මැණික් හා සම්බන්ධ වූ පාරිසරික සංචාරක ව්‍යාපාරයට වාර්ෂිකව සංචාරකයන් 100,000 ක් ආකර්ශණය කරගැනීම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීම.

04 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලසුම් රාමුව

අභිමතාර්ථ

අරමුණ

03

අභිමතාර්ථ

රත්නපුර නගරය නේවාසිකයන් සඳහා පිවිසීමේ මට්ටම සුදුසු පරිසරයක් බවට පත් කිරීම

1. වර්ෂ 2030 වනවිට මැණික් ආශ්‍රිත ආර්ථික අවස්ථාවන් රත්නපුර නාගරික ජනතාවට ලබාදීම මගින් සජීවී නගර අවකාශයක් නිර්මාණය කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීම.
2. වර්ෂ 2030 වනවිට හීල හරිත ජාලයක් නිර්මාණය කිරීම තුළින් ආපදා තත්ත්වයන්ට ගැලපෙන නගරයක් බිහිකිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීම.

පරිච්ඡේදය 05

ශක්තින්, දුර්වලතා, අවස්ථා
සහ තර්ජන විශ්ලේෂණය

05 වන පරිච්ඡේදය
ශක්තීන්, දුර්වලතා,
අවස්ථා හා තර්ජන
විශ්ලේෂණය

අරමුණ 01

උපාය මාර්ගික ශක්තීන්, දුර්වලතා, අවස්ථා සහ තර්ජන විශ්ලේෂණය (ශද්දාන/SWOT) යනු දැක්ම පදනම් කරගත් මූලික ඇගයුමකි. එහිදී දැක්ම වෙත ළඟාවීමට රත්නපුර නගරය සතුව අභ්‍යන්තරව සහ බාහිරව පවත්නා අවස්ථා සහ තර්ජන පිළිබඳව සළකා බලා ඇත. මෙම පරිච්ඡේදයෙන් රත්නපුර නගරය හරිත වර්ණ මැණික් පුරවරයක් වශයෙන් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ඇති ශක්‍යතා, දුබලතා, අවස්ථා සහ තර්ජන විශ්ලේෂණය කර තිබේ.

වගු අංක 5.1 : පළමු අරමුණ සඳහා වූ ශද්දාන විශ්ලේෂණය

අරමුණ 01

පළවන අරමුණ: රත්නපුර නගරය ශ්‍රී ලංකාවේ මැණික් වෙළඳ කටයුතු සම්බන්ධ ජාතික මධ්‍යස්ථානය බවට පත් කිරීම

ශක්‍යතා

ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළ තුළ පැවැත්ම : මැණික් කර්මාන්තය අපනයන ආර්ථිකයේ 5 වන ස්ථානය හිමිකර ගැනීම සහ 2017 වර්ෂයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයෙන් 3% ක් මැණික් කර්මාන්තය තුළින් හිමිවීම.

පිහිටීම : යෝග්‍ය වූ භූගෝලීය පිහිටීම

සංස්කෘතිය : දැනටමත් ස්ථාපිත වී ඇති මැණික් වෙළඳාම් ආශ්‍රිත සංස්කෘතිය සහ වෙළඳ ජාලය

පුහුණු ශ්‍රම බලකාය : සැළකිය යුතු ප්‍රමාණයක් මැණික් පතල් ක්ෂේත්‍රයට හා වෙළඳාමට සම්බන්ධ වී සිටීම

සන්නාමයක් ලෙස හඳුනාගැනීම: මැණික් වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයක් වශයෙන් රත්නපුර නගරය සතුවන අන්තර් ජාතික අනන්‍යතාවය සහ ගුණාත්මක මැණික් සඳහා වන ජාත්‍යන්තර පිළිගැනීම

ප්‍රවේශකර්මය : කොළඹ (වාණිජ අගනුවර) සිට කි.මී. 100 ක් දුරින් මාර්ග ජාලයේ ප්‍රධාන සංධිස්ථානයක පිහිටා තිබීම

දුබලතා

මැණික් කර්මාන්තයට අදාළ පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම

අවස්ථා

යෝජිත රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය

තර්ජන

ගංවතුර

මැණික් වෙළඳාම හරහා අනෙකුත් නගර හා රටවල් වෙත දේශීය මුදල් කාන්දු වීම

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් කමිටුව - 2018

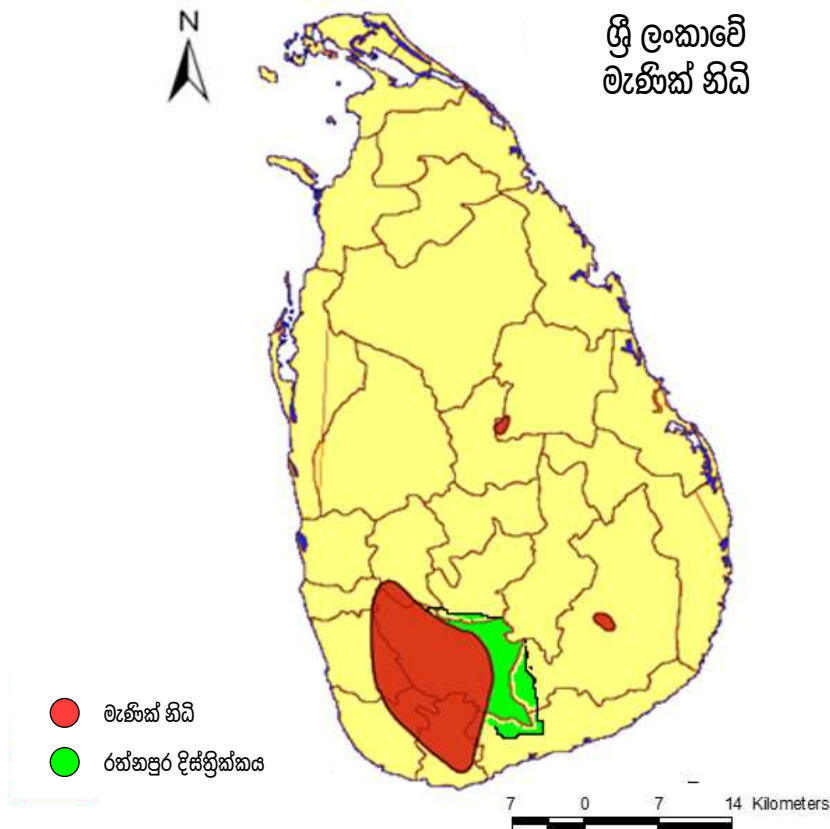
1. මැණික් කර්මාන්තය අපනයන ආර්ථිකයේ 5 වන ස්ථානය හිමිකර ගැනීම සහ 2017 වර්ෂයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයෙන් 3% ක් මැණික් කර්මාන්තය තුළින් හිමිවීම.

පූර්ව යටත්විජිත යුගයේ සිටම මැණික් කර්මාන්තයට රත්නපුර ආර්ථිකය තුළ විශාල ස්ථානයක් හිමිව ඇත. 2017 වසර වනවිට ද ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ආර්ථිකයේ 5 වන ස්ථානය හිමිකරගෙන පැවති මෙම මැණික් කර්මාන්තය මහ බැංකු වාර්තා සංඛ්‍යාලේඛන වලට අනුව ජාතික ආර්ථිකය සඳහා 3% ක දායකත්වයක් ලබා දී ඇත. (රූපසටහන 3.3)

අරමුණ 01

2. යෝග්‍ය වූ භූගෝලීය පිහිටීම

නිර්නදිග කඳු බෑවුම් සහ මධ්‍යම කඳුකර ප්‍රදේශ අතර කළු ගං මිටියාවන තුළ රත්නපුර නගරය පිහිටා ඇති අතර මෙම කලාපයෙහි සුවිශේෂී පිහිටීම හා දේශගුණික තත්ත්වය හේතුවෙන් මැණික් නිධි ස්ථානගත වී ඇත. එමෙන්ම සැලසුම් ප්‍රදේශයේ 90% ක පමණ භූමි ප්‍රමාණයක මැණික් පවතින බව අධ්‍යයනයන්ගෙන් හෙළි වී ඇත. (මූලාශ්‍රය: මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය) (ඇමුණුම 13 බලන්න)

රූප සටහන් අංක 5.1 : ශ්‍රී ලංකාවේ මැණික් නිධිවල පිහිටීම
මූලාශ්‍රය : ප්‍රාදේශීය අධ්‍යයනය (2006/10 කණ්ඩායම) - නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුව,
මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලයය

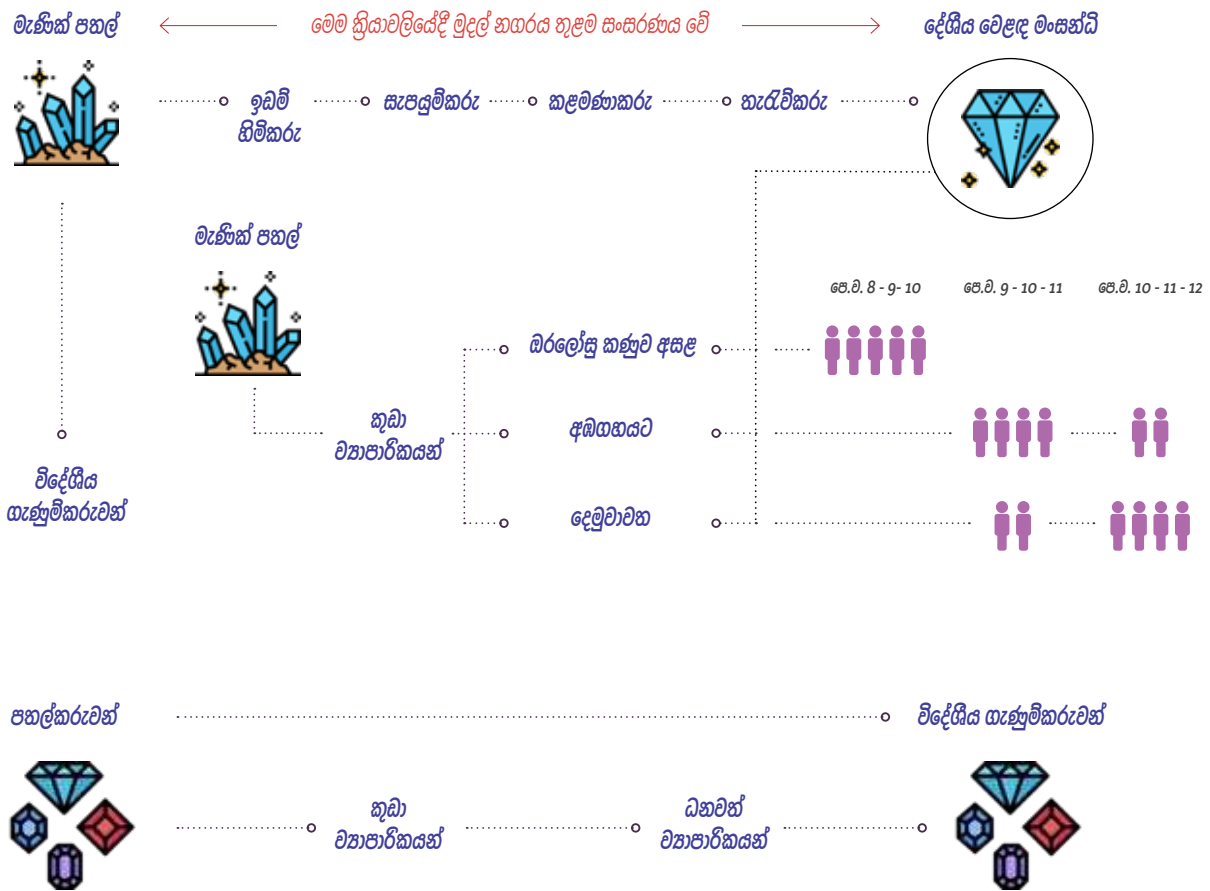

05 වන පරිච්ඡේදය
 ශක්ති, දුර්වලතා,
 අවස්ථා හා තර්ජන
 විශ්ලේෂණය

අරමුණ 01

3. දැනටමත් ස්ථාපිත වී ඇති මැණික් වෙළඳාම ආශ්‍රිත සංස්කෘතිය සහ වෙළඳ ජාලය.

මැණික් කර්මාන්තය ආශ්‍රිත ක්‍රියාවලිය සලකා බැලීමේදී ඇතැම් අතීතයේ සිටම රත්නපුර නගරය කේන්ද්‍ර කරගනිමින් මැණික් සංස්කෘතිය ස්ථාපිත වී ඇත. ඒ අනුව විශේෂිත වෙළඳ විදි සහ වෙළඳ අවකාශයන් ද ඒ හා සම්බන්ධ වූ විශේෂිත දෛනික කාලසටහන් ද මිනිසුන් විසින් සංවිධානය කරගෙන ඇත. පහත දැක්වෙන රූප සටහන මගින් එම වෙළඳ රටාව සහ ජාලය හඳුනා ගත හැකි වේ. එබැවින්, නව වෙළඳ රටාවක් රත්නපුර නගරයේ වෙළෙඳන්ට හඳුන්වා දීමට අවශ්‍ය නොවීම වාසිදායකය.

රූප සටහන් අංක 5.2 : මැණික් කර්මාන්තයට අදාළ ක්‍රියාවලිය සහ ජාලය
 මූලාශ්‍රය : ස්ට්‍රැටිජි 5 (2017/18 කණ්ඩායම) - වාස්තු විද්‍යා පාසල, කොළඹ

4. ග්‍රම බලකායෙන් සැළකිය යුතු ප්‍රමාණයක් මැණික් පහල් ක්ෂේත්‍රයට හා මැණික් වෙළඳාමට සම්බන්ධ වී සිටීම

මැණික් කර්මාන්තය හා සබැඳි පහල් කර්මාන්තය සහ වෙළඳ කටයුතු යන ද්විත්වයම උදෙසා රත්නපුර නගරය ප්‍රසිද්ධය. අධ්‍යයනයන්ට අනුව වර්තමානයේදී පහල් කර්මාන්තය හා සෘජුව සම්බන්ධ ජනගහනය සමස්ත ජනගහනයෙන් 1/3 ක් (ආසන්න වශයෙන් 30%) වන අතර මැණික් වෙළඳ කර්මාන්තයේ නිරතව සිටින ජනගහනය මුළු ජනගහනයෙන් 1/4 ක් (25%) පමණ වේ. (රූප සටහන 3.3) මීට අමතරව මෙම කර්මාන්තය සමග වක්‍රව සම්බන්ධ ජනගහනය ඉහත සඳහන් ප්‍රමාණයට වඩා ඉහළ අගයක් ගනී.

05 වන පරිච්ඡේදය
ශක්තීන්, දුර්වලතා,
අවස්ථා හා තර්ජන
විශ්ලේෂණය

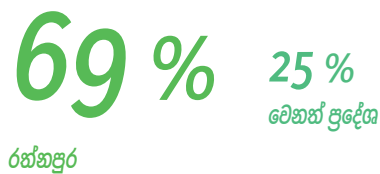
අරමුණ 01

5. මැණික් වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයක් වශයෙන් රත්නපුර නගරය සතුවන අන්තර්ජාතික අනන්‍යතාවය සහ ගුණාත්මක මැණික් සඳහා වන ජාත්‍යන්තර පිළිගැනීම

ලොව හමු වූ විශාලතම නිල් මැණික් අතරින් ත්‍රිත්වයක් ම හමු වී ඇත්තේ රත්නපුර ප්‍රදේශයෙනි. බ්‍රිතාන්‍යයේ කිරිටයේ සවිකර තිබුණු "ආසියාවේ නිල් සිනුව" නමින් විරුදාවලිය ලත් මැණිකක් නිවෙය්රික්ති ස්වභාවික ඉතිහාස කෞතුකාගාරයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන මැණිකක් ඒ අතර වේ. එමෙන්ම, සොලමන් රජතුමා සෙරන්ඩිබ් (ශ්‍රී ලංකාවේ පැරණි නම) හි සංචාරයෙන් අනතුරුව ශිඛා රැජින වෙත රැගෙන ගිය විශාල රතු මැණික හමු වූ ප්‍රදේශයන් සින්බැඩ් ගේ චාරිකාවේදී සඳහන්ව ඇති ප්‍රදේශයන් රත්නපුරය බවට විශ්වාස කෙරේ. (මූලාශ්‍රය: සබරගමුව වංශ කතාව) ඒ අනුව ඉතිහාසය පුරාවටම මැණික් සම්බන්ධ භූමිය ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ රත්නපුර ප්‍රදේශය අන්තර්ජාතිකව හඳුනාගෙන ඇත.

මැණික් බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම - රත්නපුර

ශ්‍රී ලංකාවේ මැණික් අපනයනයේ ප්‍රතිශතය

රූප සටහන් අංක 5.3 : මැණික් බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම
මූලාශ්‍රය : මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය

රූප සටහන් අංක 5.4 : මැණික් අපනයනය
මූලාශ්‍රය : මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය

6. කොළඹ (වාණිජ අගනුවර) සිට කි.මී. 100 ක් දුරින් මාර්ග ජාලයේ ප්‍රධාන සංධිස්ථානයක පිහිටා තිබීම

ව්‍යාපාර සඳහා බලපාන ප්‍රධාන සාධකයක් වන්නේ ප්‍රවේශ වීමේ පහසුවයි. රත්නපුර නගරය පිහිටා තිබෙන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණු දිග ප්‍රදේශයේ පවතින මහාමාර්ග ජාලය තුළ ප්‍රධාන මංසන්ධිස්ථානයක වන අතර එහි සිට කොළඹ වාණිජ අගනගරයට A 004 මාර්ගය හරහා ඇති දුර ප්‍රමාණය කිලෝමීටර් 101 කි. මෙම දුර ප්‍රමාණය පැය 3 කින් ළඟාවිය හැකි කාලසීමාවකි. මීට අමතරව රත්නපුර නගරයට දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයේ ගැලනිගම අන්තර් හුවමාරුව හරහා පානදුර මාර්ගය භාවිත කිරීමෙන් ද පැමිණිය හැකි අතර එම මාර්ගයෙහි දුර කි.මී. 97 කි.

05 වන පරිච්ඡේදය
ශක්තීන්, දුර්වලතා,
අවස්ථා හා තර්ජන
විශ්ලේෂණය

දුබලතා | අරමුණ 01

අරමුණ 01

1. මැණික් කර්මාන්තයට අදාළ පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම

- අමතර ප්‍රවාහන ක්‍රම (දුම්රිය, ගුවන්, ජල) නොමැතිවීම
- මැණික් පිළිබඳ අධ්‍යයන සහ පර්යේෂණ සඳහා වැඩිදුර අවස්ථා නොමැතිවීම.
- විශාල පරිමාණයේ රජයේ මැණික් කෞතුකාගාරයක් නොමැති වීම.
- විවිධාංගීකරණය වූ, වටිනාකම් එකතු කරන මැණික් ආශීන ආර්ථිකයක් නොමැති වීම
- මැණික් ආශ්‍රිත ආර්ථිකයට පහසුකම් සැලසීම සඳහා වූ ආකර්ශනීය විදි දර්ශන නොමැතිවීම

රත්නපුර නගරය සඳහා පිවිසිය හැකි වන්නේ මහා මාර්ගය හරහා පමණක් වන අතර කොළඹට පැමිණීමට පැය 3ක කාලයක් ගතවේ. එම කාලය අවම කරගැනීම වෙනුවෙන් සහ විකල්ප ප්‍රවාහන මාධ්‍යයක් ලෙස දුම්රිය මාර්ගයක්, අධිවේගී මාර්ගයක් හෝ ගුවන් තොටුපොළක් යොදා ගැනීමට රත්නපුර නගරය ආශ්‍රිතව පවතින භූගෝලීය පිහිටීම හේතුවෙන් නොහැකිවීම ව්‍යාපාර හා සංචාරක කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ දී පවතින විශේෂ දුර්වලතාවයකි.

පුහුණු ශ්‍රම බලකායක් දැනට මැණික් කැණීමේ හා වෙළඳාමේ නියුතුව සිටින අතර එම වෙළෙඳුන්ගෙන් බහුතරයක් දැනුම ලබාගෙන ඇත්තේ පරම්පරාවෙනි. එබැවින් පාරම්පරික උරුමයකින් තොරව මැණික් කර්මාන්තයට පිවිසීමට කැමති හා හැකියාව ඇති පිටත සිට පැමිණෙන ජනයාට මෙම කර්මාන්තයට පිවිසීමට නිසි ක්‍රමයක් නොමැත. එසේම, මැණික් කර්මාන්තය පිළිබඳව ඉගෙනීමට හා පර්යේෂණ සඳහා උනන්දුවක් දක්වන අය සඳහා විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනය දක්වා අධ්‍යාපන අවස්ථාවක් ලබා ගැනීමට මාර්ගයක් ද නොමැත.

මැණික් ව්‍යාපාරය ආශ්‍රිතව ආර්ථික විවිධාංගීකරණයක් නොමැති වීම සහ වෙන්දේසි පහසුකම් සහිත රජය අනුමත මැණික් කෞතුකාගාර නොමැතිවීම වර්තමාන මැණික් වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාකාරීත්වයේ අහිතකර තත්ත්වයක් නිර්මාණයට හේතු වී තිබේ. එමෙන්ම, රත්නපුර නගරයේ මැණික් වෙළඳාම තුළ වෙළෙඳපොළ ඉලක්ක කරගනිමින් මැණික් සඳහා අගයන් එකතු කිරීම සිදු නොකරන හෙයින් වර්තමානයේ එය නගරයෙන් පිටතට විශාල මුදල් කාන්දුවක් ඇති කර තිබේ. (වැඩිදුර තොරතුරු රූප සටහන 3.4)

මෙම ජාලය තුළ පළමු ගැණුම්කරුවාට වඩා දෙවන නෙවන ගැණුම්කරුවන්ට ලැබෙන වටිනාකම ක්‍රමයෙන් වැඩි වේ. එහෙයින්, දේශීය වෙළෙඳුන්ට මැණික් ගලකින් ලැබිය යුතු උපරිම වටිනාකම නොලැබේ. එසේම, රත්නපුර නගරයේ මැණික් කර්මාන්තය විවිධාංගීකරණය වී නොමැති අතර අගය එකතු කළ මැණික් ආශ්‍රිත ආර්ථිකය ද මෙතෙක් උපරිම ප්‍රයෝජනයට ගෙන නොමැත.

වර්තමානයේ මැණික් කර්මාන්තයේ අනන්‍යතාව පිළිබිඹු කරන ආකාරයේ ආකර්ෂණීය විදි දර්ශනයක් රත්නපුර නගරයේ නොමැති නමුත් ආගන්තුකයන්ගෙන් සැමවිටම මෙම විදි සියල්ලම පිරි පවතී. නමුත් මැණික් පුරවරයේ අනන්‍යතාව නගරයේ විදි දෙස බලනවිට නැති වී යන අතර නගරය තුළ දක්නට ඇත්තේ ව්‍යාකූලත්වය හා කඳබදය පමණි.

1. යෝජිත රැවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය

යෝජිත රැවන්පුර අධිවේගී මාර්ගයේ සම්පූර්ණ දුර ප්‍රමාණය කහකුඩුව අන්තර් හුවමාරුව සිට පැල්මඩුල්ල දක්වා කිලෝ මීටර් 73.9 ක් වන අතර එමගින් මාර්ග සම්බන්ධතාව වර්ධනය වීමෙන් මනා ප්‍රවේගකත්වයක් නගරයට ඇති වනු ඇත. නව අධිවේගී මාර්ගය හේතුවෙන් කොළඹ සහ රත්නපුර අතර කාලය විනාඩි 45 ක් දක්වා අඩුකරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර ව්‍යාපාරික ප්‍රජාව උදෙසා එය වැදගත් වනු ඇත.

අරමුණ 01

05 වන පරිච්ඡේදය
 ශක්ති, දුර්වලතා,
 අවස්ථා හා තර්ජන
 විශ්ලේෂණය

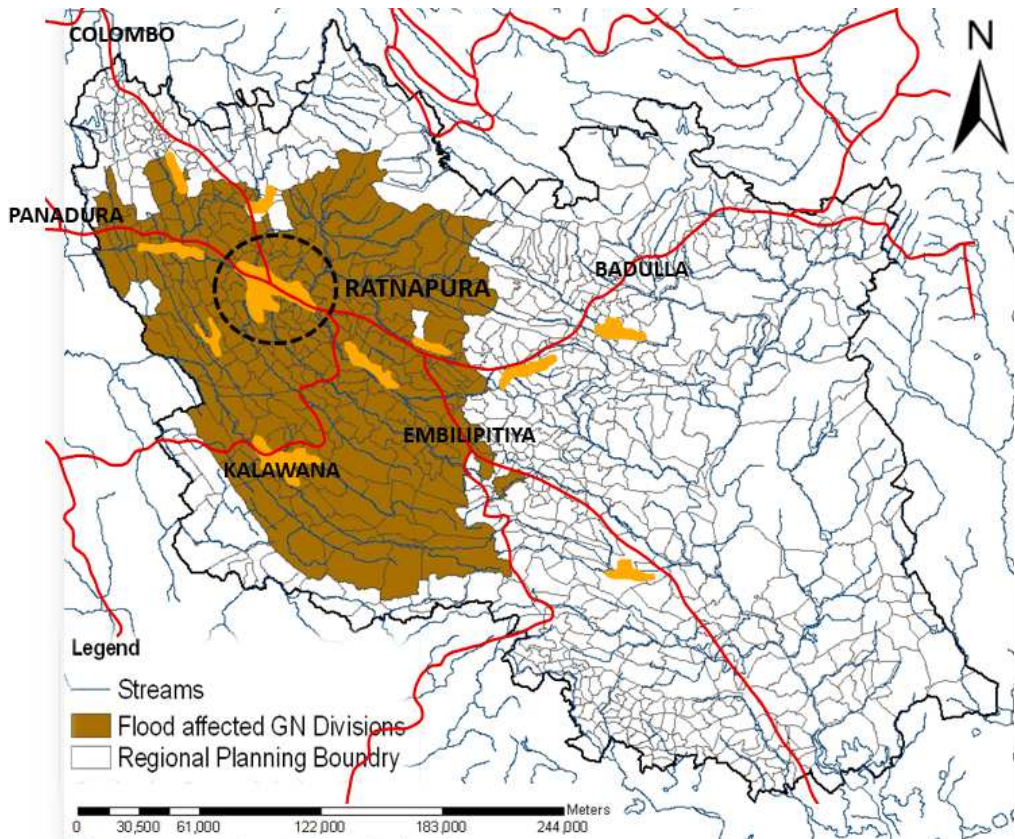

තර්ජන | අරමුණ 01

1. ගංවතුර

අරමුණ 01

රත්නපුර නගරයට, දැඩි අවදානම් සහිත ගංවතුර, මැදි අවදානම් සහිත ගංවතුර සහ සුළු අවදානම් සහිත ගංවතුර වශයෙන් තුන් ආකාරයකින් ගංවතුර තර්ජන ඇතිවේ. වර්ෂාපතන රටාව නිසා මැයි - ජූනි හා ඔක්තෝබර් මාසවල වාර්ෂික ගංවතුරක් ඇති වීමට ඉඩ ඇත. (වැඩි විස්තර සඳහා 3 වන පරිච්චේදය බලන්න) මෙම ගංවතුර ව්‍යාප්තියෙන් දින 2 න් 5 න් අතර කාලයක් නගරය අවට 80% ක් පමණ භූමිභාගය ජලයෙන් යට වීමෙන් පීඩාවට පත් වේ. මෙම කාලය තුළ නගරයට ඇති සම්බන්ධතාව, ප්‍රවේශකත්වය, භෞතික යටිතල පහසුකම් ව්‍යුහය සහ නගර අලංකාරය සඳහා හානි සිදුවේ. ඒ සමගම දේශීය මට්ටමේ ආයතන වලට පිරිසිදු කිරීම් සහ සැපයුම් දාමයන් නැවත යථාතත්වයට පත්කිරීමට අමතර ශ්‍රමයක් සහ වියදමක් දැරීමට සිදුවේ. ඊට අමතරව, වසර 10 කට වරක් පමණ ඇතිවන විශාල ගංවතුර හේතුවෙන් ජාතික ආපදා තත්ත්වයක් රත්නපුර නගරය මූලික කරගනිමින් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට සිදුවන බැවින් ජාතික වශයෙන් පුළුල් අවධානයක් නගරය විසින් දිනාගෙන තිබේ.

රූප සටහන් අංක 5.5 . රත්නපුර සහ අවට කලාපය තුළ ගංවතුර බලපාන ප්‍රදේශ
 මූලාශ්‍රය : ප්‍රාදේශීය අධ්‍යයනය (2006/10 කණ්ඩායම) - නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුව,
 මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලය

2. මැණික් වෙළඳාම හරහා අනෙකුත් නගර හා රටවල් වෙත දේශීය මුදල් කාන්දු වීම

මැණික් වෙළඳාම තුළ නිරත වෙළඳුන්ගෙන් 25% ක් පමණ රත්නපුර නගරය පදනම් කරගත් අය වන අතර අනෙකුත් ගැණුම්කරුවන් වන බේරුවල වැනි ප්‍රදේශයන්ගෙන් පැමිණෙන වෙළෙඳුන් විසින් රත්නපුර නගරය සතුව පැවති වෙළඳ ඒකාධිකරය වර්තමානය වනවිට නමත් සතු කරගනිමින් පවතී. එමෙන්ම, නායිලන්තය වැනි ජාත්‍යන්තර වෙළඳ පොළවලින් ද රත්නපුර මැණික් වෙළඳපොළට නර්ජන ඵල්ල වෙමින් පැවතීම වර්තමානයේ දී දැකිය හැකි වේ.

05 වන පරිච්ඡේදය
ශක්තීන්, දුර්වලතා,
අවස්ථා හා තර්ජන
විශ්ලේෂණය

අරමුණ 01

රූප සටහන් අංක 5.6 : මැණික් වෙළඳාම
මූලාශ්‍රය : ප්‍රාදේශීය අධ්‍යයනය (2006/10 කණ්ඩායම) - නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුව,
මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලයය

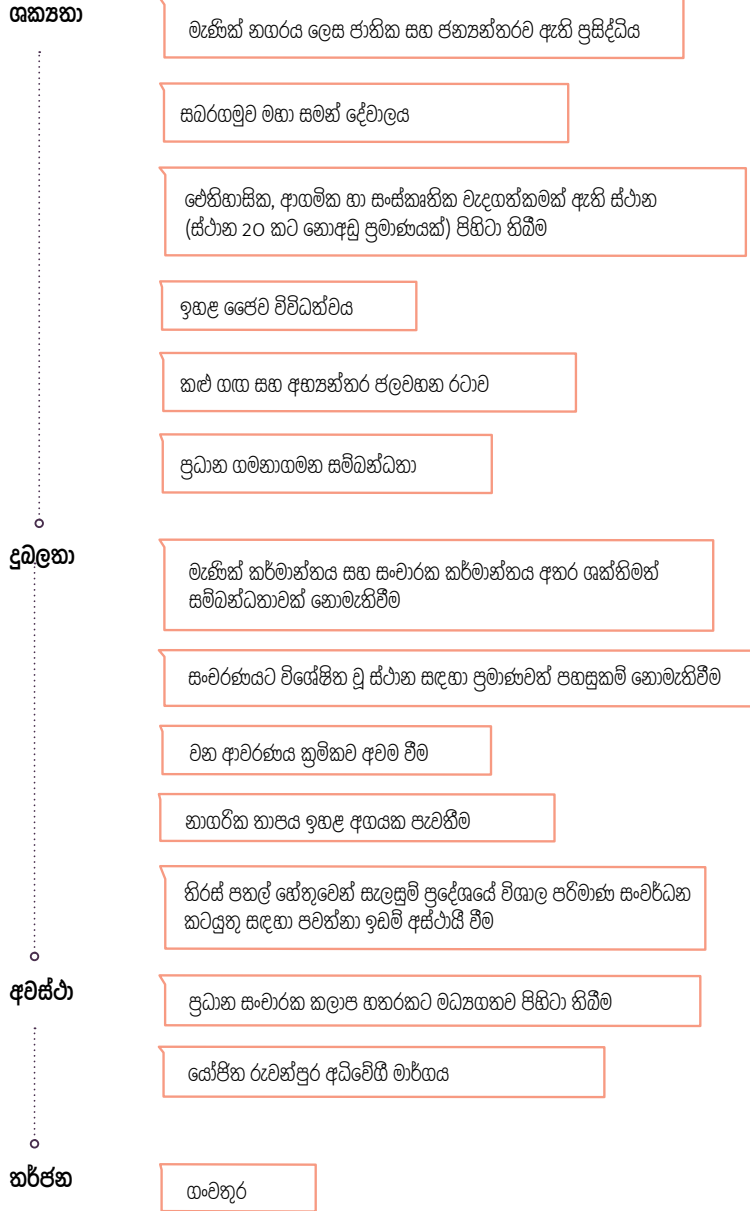
05 වන පරිච්ඡේදය
 ශක්ති, දුර්වලතා,
 අවස්ථා හා තර්ජන
 විශ්ලේෂණය

වගු අංක 5.2 : දෙවන අරමුණ සඳහා වූ ශුද්ධ අනුමැතිය

අරමුණ 02

රත්නපුර නගරය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ ආකර්ෂණීය ස්ථානයක් බවට පත්කිරීම

අරමුණ 02

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් කමිටුව

1. මැණික් නගරය වශයෙන් ජාතික සහ ජාත්‍යන්තරව ඇති ප්‍රසිද්ධිය

ඇත අතීතයේ සිටම රත්නපුර නගරය "මැණික් නගරය" වශයෙන් ලොව පුරා මිනිසුන් අතර අනන්‍යතාවයක් ඇතිකරගෙන සිටි බවත් රත්නපුර නගරයේ මැණික්වල ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර තලයේ ප්‍රසිද්ධියක් ලබා සිටි බවටත් ප්ලිනි, හියුන්සන් සහ ඉබන් බතූතා වැනි දේශ ගවේෂකයන් ලියූ ඓතිහාසික වාර්තාවලින් පැහැදිලි වේ. අතීතයේ සිටම මෙම ප්‍රදේශයේ මැණික් බහුලව පැවතීම හේතුවෙන් 'රුවන් පුරය' ලෙස හැඳින්වී ඇති අතර අද වන විට 'රත්නපුර' යනුවෙන් හැඳින්වේ. (මූලාශ්‍රය: සබරගමු වංශ කතාව)

2. සබරගමුව මහා සමන් දේවාලය

සුමන සමන් දෙවියන් සමග බැඳුණ රත්නපුරයට ආවේණික වූ සංස්කෘතියක් රත්නපුර නගරයට ඇත. ශ්‍රී පාදය සහ සුමන සමන් දෙවියන් ජනනාව බැති සිතීන් ස්මරණය කරන ප්‍රධාන සිද්ධස්ථාන ද්විත්වයකි. කෙසේ නමුත්, ශ්‍රී පාදයට සිව් දෙසින් පිහිටා ඇති සමන් දේවාල හතර අතුරින් මහා සමන් දේවාලය ලෙස සැලකෙනු ලබන සබරගමුව මහා සමන් දේවාලයට වසර සිය ගණනක ඉතිහාසයක් හිමිව ඇත. 2018 වසර දත්තයන්ට අනුව එක් දිනකදී 5000 කට අධික පුද්ගලයින් ප්‍රමාණයක් පැමිණෙන වැදගත් ස්ථානයක් වන මෙම සමන් දේවාලය විශේෂිත කාලවලදී ඉහත අගයට වඩා වැඩි බැතිමතුන් සංඛ්‍යාවක් ආකර්ෂණය කරගනී. එසේම වාර්ෂික ඇසල පෙරහැර කාලවලදී මෙම ස්ථානයට පැමිණෙන සංචාරකයින් ගණන දිනකට 150,000ක් පමණ වේ.

3. ඓතිහාසික, ආගමික හා සංස්කෘතික වැදගත්කමක් ඇති ස්ථාන

රත්නපුර නගරය යනු රාජධානි යුගයේ සිටම ශ්‍රී පාදය සහ සුමන සමන් දෙවියන් සම්බන්ධව සංස්කෘතික අනන්‍යතාවයක් තිබුණු නගරයකි. ඊට අමතරව, යටත්විජිත සමයේ හා ඇහැළේපොල යුගයේ ඉදි කරන ලද ස්ථාන රාශියක් ම ඇති අතර එවැනි ඓතිහාසික, ආගමික හා සංස්කෘතික වැදගත්කමක් ඇති ස්ථාන 20 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් සැලසුම් ප්‍රදේශයේ ස්ථානගතව පවතී.

4. ඉහළ ජෛව විවිධත්වය

රත්නපුර නගරය තෙත් කලාපය තුළ පිහිටීම නිසා, මෙම ප්‍රදේශයටම අවේණික සහ ඒකදේශීය ජීවීන් වර්ග රැසක් දැකිය හැක. මෙම නගරයේ සාමාන්‍ය වාර්ෂික උෂ්ණත්වය 27.1° C වන අතර වාර්ෂික වර්ෂාපතනය මිලිමීටර් 3760 ක් වේ. එසේම රත්නපුර ප්‍රදේශයේ ස්වභාවික වනාන්තර ආවරණය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ප්‍රයෝජනවත් වන විවිධ පස් වර්ග ඇති අතර ඒවා ස්වභාවික වන ආවරණය ආරක්ෂා කර ගැනීමට උපකාරී වේ.

බොහෝ රටවල ශ්‍රී ලංකාවේ මෙන් ස්වභාවික නාගරික වනාන්තර නොමැති අතර ශ්‍රී ලංකාවේ ද මහනුවර, කැගල්ල සහ ගාල්ල යන නගරවල පවත්නා නාගරික වනාන්තර හැරුණුවිට නගරය අසලින්ම වනාන්තරයක් ඇත්තේ රත්නපුර නගරයේ පමණි. ඒ අනුව, මෙම සියළුම සාධක රත්නපුර නගරය සතු ජෛව විවිධත්වයට ඉහළ නැංවීමට හේතු වේ.

05 වන පරිච්ඡේදය
ශක්තීන්, දුර්වලතා,
අවස්ථා හා තර්ජන
විශ්ලේෂණය

අරමුණ 02

5. කළු ගඟ සහ අභ්‍යන්තර ජලවහන රටාව

ඓතිහාසික වාර්ථාවන්ට අනුව පුරාණ කාලයේ දී බස්නාහිර සිට සබරගමුව (කළුතර - රත්නපුර) දක්වා කළු ගඟ හරහා නාවික වෙළඳ මාර්ගයක් තිබී ඇත. කළු ගඟ රත්නපුර නගරයට සම්පව පිහිටා ඇති අතර නගර සීමාව තුළ සෙමින් ගලා යයි. මෙම කළු ගඟට අමතරව, වේ ගඟත් නවත් ඇළ මාර්ග සහ දිය ඇලි කිහිපයකින් සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ දක්නට ලැබේ. එමෙන්ම සැලසුම් ප්‍රදේශයෙන් 80%කම අභ්‍යන්තර ජල මූලාශ්‍රවලින් සමන්විත වේ.

6. ප්‍රධාන ගමනාගමන සම්බන්ධතා

රත්නපුර නගරය ප්‍රධාන ගමනාගමන සන්ධිස්ථානයක් තුළ පිහිටා ඇති අතර එය ශ්‍රී ලංකාවේ නැගෙනහිර, බටහිර සහ දකුණු ප්‍රදේශ වලට සම්බන්ධ වේ. එබැවින්, සංචාරක ආකර්ෂණ නගරයක් ලෙස එයට ප්‍රවේශවීමට පහසු වන අතර පැය 3 ක් ඇතුළත කොළඹ සිට රත්නපුර නගරයට (කි.මී. 101) ලඟා විය හැකිය.

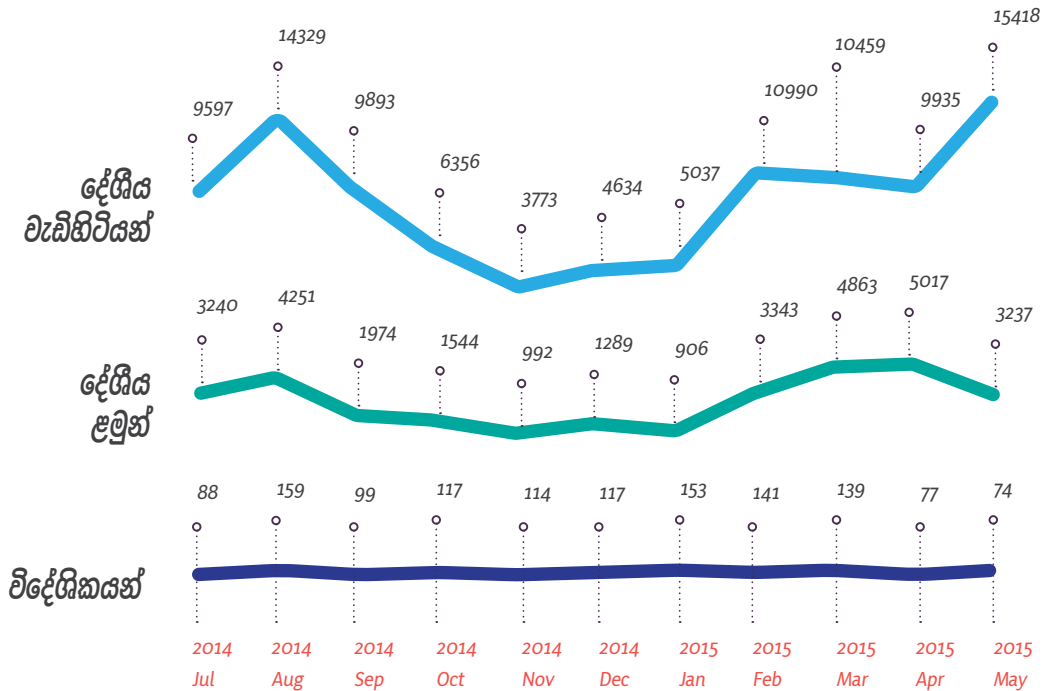

1. මැණික් කැණීමේ කාර්යය සහ සංචාරක කැණීමේ කාර්යය අතර ශක්තිමත් සම්බන්ධතාවක් නොමැතිවීම.

ප්‍රධාන සංචාරක කලාප හතරක් මධ්‍යයේ රත්නපුර නගරය පිහිටා ඇති නමුත් රත්නපුර නගරයට වෙන පවත්නා විදේශ සංචාරක ආකර්ෂණය ඉතාම පහළ මට්ටමක පවතී. එසේම මෙම නගරයේ මැණික් කැණීමේ කාර්යය, සංචාරක ව්‍යාපාරය සමඟ බැඳී නොමැති හෙයින් දේශීය ආර්ථිකයට විදේශ විනිමය ළඟා කර ගත හැකි පහසු මාර්ග බොහෝමයක් ඇතිවී ඇත.

අරමුණ 02

දේශීය සහ විදේශීය සංචාරකයන් - සබරගමුව කළාපය

රූප සටහන් අංක 5.7 : සබරගමුව පළාතට පැමිණි දේශීය සහ විදේශීය සංචාරකයන් (2014 - 2015)
මූලාශ්‍රය : සබරගමුව පළාත් සංචාරක අමාත්‍යාංශය

05 වන පරිච්ඡේදය
ශක්ති, උර්වලතා,
අවස්ථා හා තර්ජන
විශ්ලේෂණය

අරමුණ 02

2. සංවරණයට විශේෂිත වූ ස්ථාන සඳහා ප්‍රමාණවත් පහසුකම් නොමැතිවීම

දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයින් රැසක් ආකර්ෂණය කර ගත හැකි ස්ථාන රැසක් රත්නපුර නගරයේ ඇත. නමුත්, ප්‍රමාණවත් තරම් පහසුකම් නොමැති වීම හා නගරයට පැමිණෙන සංචාරකයින්ගේ අවශ්‍යතා සපුරා දීමට හා නිසි පරිදි කළමනාකරණය කිරීමට නොහැකි වීම නිසාම මෙම ස්ථාන පිළිබඳව සංචාරකයින් එතරම් දැනුවත් නොමැති අතර මේ හේතුවෙන් නගරයට විදේශ විනිමය ඇදී ආ යුතු මාර්ග රැසක් වැසී ඇත. එසේම, පහසුවෙන් සංචාරකයන් ආකර්ෂණය කර ගත හැකි ස්ථාන සඳහා නිසි සංචාරක මාර්ගෝපදේශ හා සංචාරක පුවරු රත්නපුර නගරයේ දැකිය නොහැක. (උදා: ඓතිහාසික වටිනාකම් ඇති වෙහෙර විහාර)

3. වන ආවරණය ක්‍රමිකව අවම වීම

ජාතික භෞතික සැලැස්මට අනුව, රත්නපුර නගරය පාරිසරික අධිසංවේදී කලාපයට අයත් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර, පාරිසරික නිරාසාරභාවය රැක ගැනීමට නම්, මෙම නගරයේ වන ආවරණය ආරක්ෂා කර ගත යුතු වේ. නමුත් වනාන්තර හෙළිකිරීම් හේතුවෙන් 2007 සිට 2017 වනවිට සැලසුම් ප්‍රදේශයේ වන ආවරණය 10% කින් පමණ අඩුවී ඇත. එසේම, ශ්‍රී ලංකාවේ මහනුවර, කැගල්ල සහ ගාල්ල හැරුණු විට ස්වභාවිකව වර්ධනය වූ නාගරික වනාන්තරයක් ඇත්තේ රත්නපුර නගරයේ පමණි. වර්තමානයේ දී එම පොම්පකැලේ නාගරික වනාන්තරය (අරුණෝද උද්‍යානය) අනවසර අල්ලාගැනීම් හේතුවෙන් 30% කින් පමණ අඩුවී ඇත. (රූප සටහන් 5.8 හා 5.9) මෙම වන ආවරණය අඩුවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අයුරින් පැවතියහොත් 2030 වනවිට රත්නපුර නගරය ආකර්ෂණීය සංචාරක මධ්‍යස්ථානයක් බවට පත්කිරීමට සැලසුම් කිරීමේ දී සාණන්මක බලපෑම් ඇති කරනු ඇත.

රූප සටහන් අංක 5.8 : 2007 වසර වනවිට වන ආවරණය
මූලාශ්‍රය : ස්ටැටිස්ටික් 5 (2017/18) - කොළඹ වාස්තු විද්‍යා පාසල

05 වන පරිච්ඡේදය
 ශක්තින්, දුර්වලතා,
 අවස්ථා හා තර්ජන
 විශ්ලේෂණය

අරමුණ 02

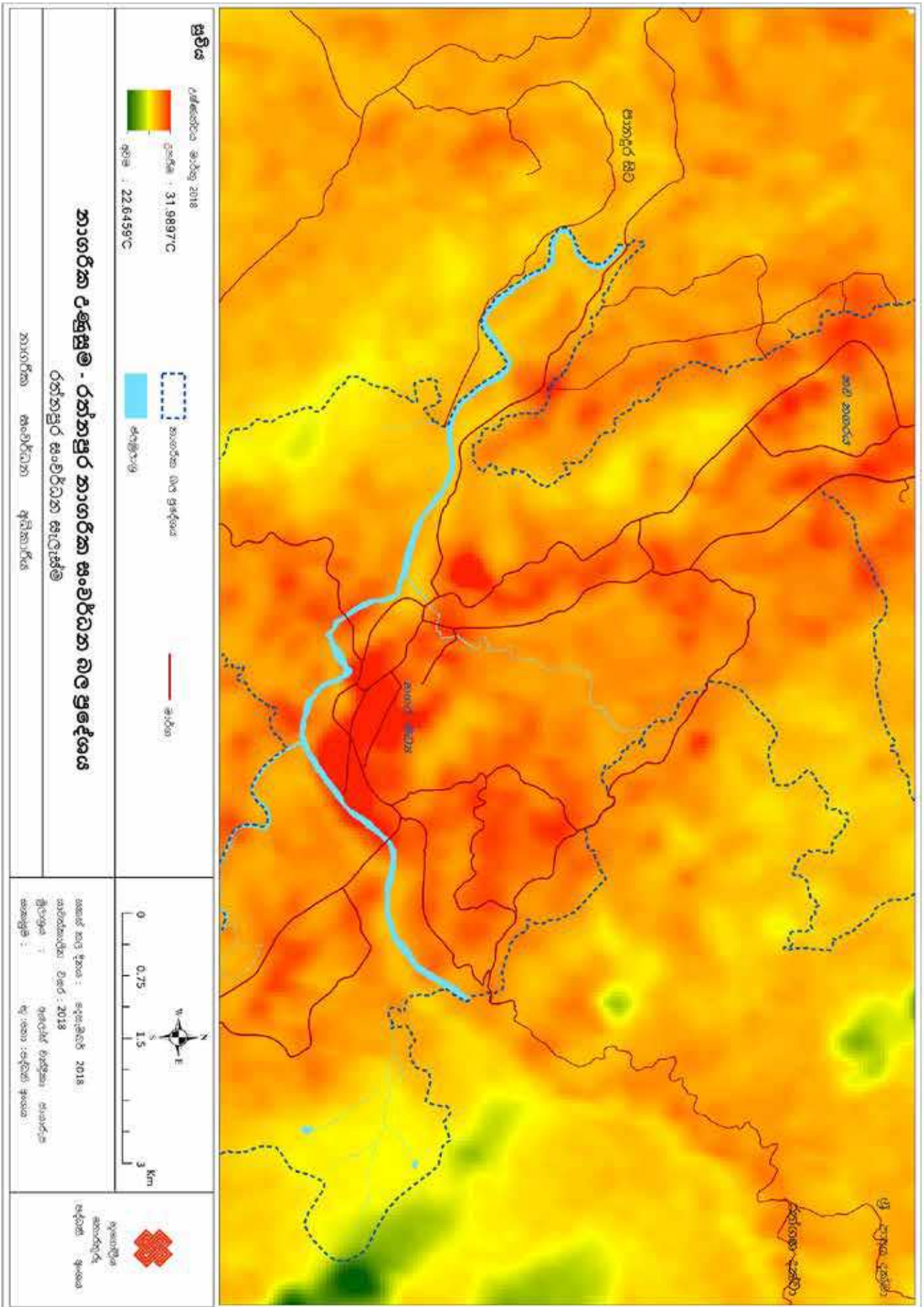
රූප සටහන් අංක 5.9 : 2017 වසර වනවිට වන ආවරණය අඩු වීම
 මූලාශ්‍රය : ස්ටැඩියෝ 5 (2017/18) - කොළඹ වාස්තු විද්‍යා පාසැල

4. නාගරික තාපය ඉහළ අගයක පැවතීම

වියළි කාලයේදී (දෙසැම්බර්- මාර්තු) රත්නපුර නගරයේ දිවා කාලයේ උෂ්ණත්වය 31 ° C ක් පමණ වේ. කෙසේ නමුත්, මනා සුළං ප්‍රවාහයක් නොමැති ද්‍රෝණියක පිහිටා ඇති නිසා ද, වෙනත් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් බලපාන කාළගුණික හා භූගෝලීය තත්වයන් නිසා ද, වියළි දිනවල දිවා කාලයේ උෂ්ණත්වය මිනිසුන්ට දැනෙනුයේ 35 ° C ක් පමණ තරමටය. මෙම තාප තත්වය දිගටම පැවතියහොත් දිවා කාලයේ දී සංචාරකයන්ට නගරය තුළ ඇවිදීමට හා විවේකීව කාලය ගත කිරීමට අපහසු වනු ඇත. (සිතියම 5.1 බලන්න)

5. තිරස් පතල් (දෝනා) හේතුවෙන් සැලසුම් ප්‍රදේශයේ විශාල පරිමාණ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා පවත්නා ඉඩම් අස්ථායී වීම.

සැලසුම් ප්‍රදේශය පුරාම මැණික් නිධි පිහිටා ඇති හෙයින් බොහෝ තැන්වල මැණික් කැණීම සඳහා තිරස් කැණීම් (දෝනා) සිදුකර ඇත. වාර්ෂිකව මැණික් කැණීම් සඳහා 6000 කට අධික බලපත්‍ර සංඛ්‍යාවක් නිකුත් කරනු ලැබුණද, සමහර ප්‍රදේශවල අනවසර මැණික් කැණීම් බහුල වේ. කැණීම් කටයුතු නිම කිරීමෙන් පසු පතල් නිසි පරිදි වැසි තැබිය යුතු වුව ද, නිසි අයුරින් නොවැසූ පතල් බොහොමයක් වර්තමානයේ දක්නට ලැබේ. එමෙන්ම පතල් වසා දැමුවද තිරස් අතට ගමන් කරන ලද දෝනා වසා දැමීමක් සිදු නොවන බැවින් භූමිය අස්ථාවර වන අතර රත්නපුර නගරයේ සංචාරකයන් ඉලක්ක කරගනිමින් මහා පරිමාණ ඉදිකිරීම් සිදු කිරීමට, භූමියේ පවත්නා මෙම අස්ථාවර බව බාධාවක් වනු ඇත.

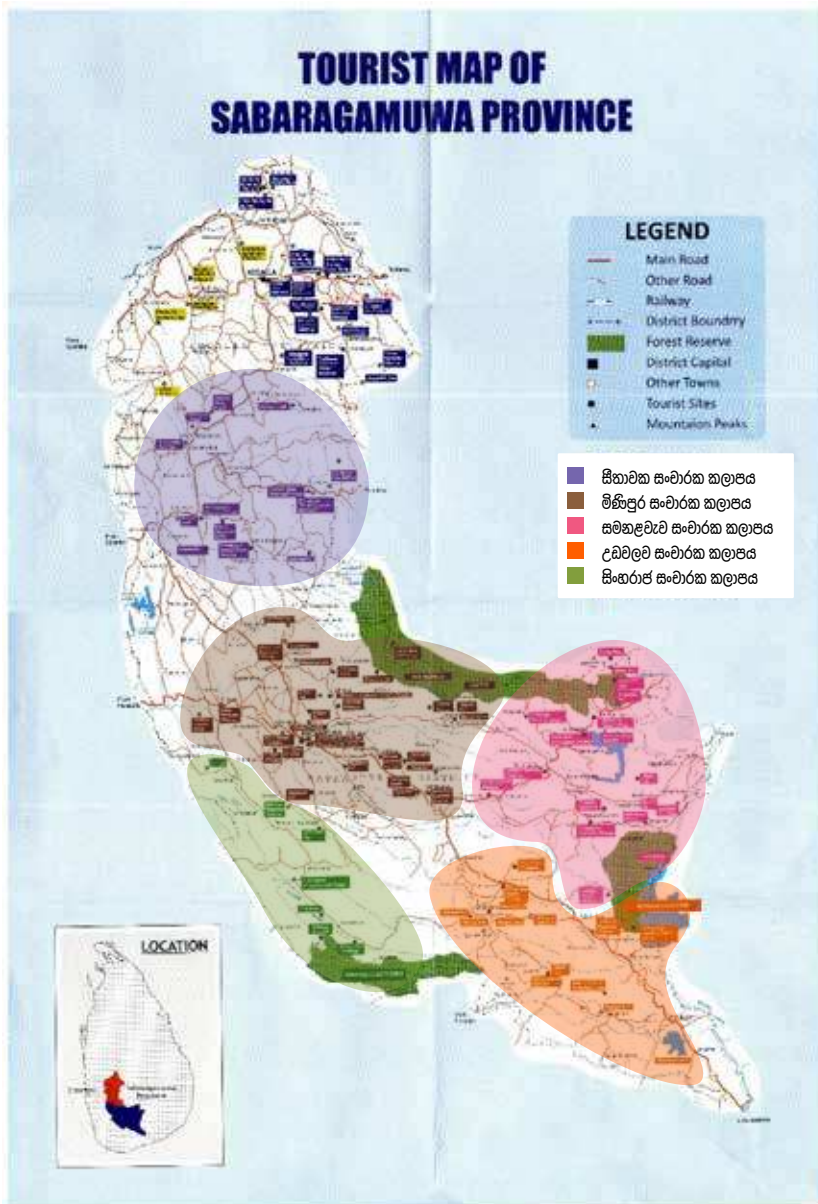

1. රත්නපුර නගරය පාරිසරික අධිසංවේදී කලාපයට අයත් වන අතර ප්‍රධාන සංචාරක කලාප හතරකට මධ්‍යගතව පිහිටා තිබීම.

අරමුණ 02

මිණිපුර සංචාරක කලාපයට කුරුවිට සහ රත්නපුර අයත් වන අතර එය සීතාවක, සමනල, සිංහරාජ සහ උඩවලව යන ප්‍රධාන සංචාරක කලාප හතරට මධ්‍යගතව පිහිටා ඇත. එය ජාතික භෞතික සැලැස්මට අනුව, පාරිසරික අධි සංවේදී කලාපයට අයත් වන අතර එයට අනුකූලව දැනට පවත්නා මෙම ස්වභාවික පරිසරය රැක ගැනීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කර ඇත. එසේම, මේ හරහා සැලසුම් ප්‍රදේශයේ, පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තය දියුණු කිරීමට හැකි වනු ඇත.

රූප සටහන් අංක 5.10 : සබරගමුව පළාත් සංචාරක සිතියම - 2017
මූලාශ්‍රය : සබරගමුව පළාත් සංචාරක දෙපාර්තමේන්තුව

05 වන පරිච්ඡේදය
ශක්ති, දුර්වලතා,
අවස්ථා හා තර්ජන
විශ්ලේෂණය

අරමුණ 02

2. ශේෂිත රැවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය සහ විකල්ප මාර්ගය

කහනුඩුව අන්තර් හුවමාරුවේ සිට පැල්මඩුල්ල දක්වා යෝජිත රැවන්පුර අධිවේගී මාර්ගයේ සම්පූර්ණ දුර ප්‍රමාණය කිලෝ මීටර් 73.9 ක් වන අතර එමගින් කොළඹ සිට රත්නපුර අතර ගමන් කාලය විනාඩි 45 ක් දක්වා අඩු වනු ඇත. මෙමගින්, මෙම නගර දෙක අතර මනා සම්බන්ධතාවක් ඇති කරනු ඇති අතර, රත්නපුර නගරයට ප්‍රවේශ වීමේ හැකියාව වැඩිකර, ගමන් කාලය අඩු කරනු ඇත. එබැවින් මෙම යෝජිත රැවන්පුර අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය හා විකල්ප මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය හරහා දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයින්ට ගමනාගමන පහසුකම් රැසක් අත්වනු ඇත. (වැඩි විස්තර සඳහා ඇමුණුම 14 බලන්න)

තර්ජන | අරමුණ 02

1. ගංවතුර

රත්නපුර නගරයට, අවදානම් සහිත ගංවතුර, ප්‍රධාන ගංවතුර සහ සුළු ගංවතුර වශයෙන් තුන් ආකාරයකින් ගංවතුර තර්ජන ඇතිවේ. එසේම, වර්ෂාපතන රටාව නිසා මැයි - ජූනි හා ඔක්තෝබර් මාසවල වාර්ෂික ගංවතුර ඇති වීමට ඉඩ ඇත. (වැඩි විස්තර සඳහා ඇමුණුම 5 බලන්න). මෙම ගංවතුර ව්‍යසනයෙන් දින 2 න් 5 න් අතර කාලයක් නගරය 80% ක් පමණ ජලයෙන් යටවීමේ අවදානම පවතින අතර බොහෝ සංචාරක නිකේතන පාරිසරික සංවේදී කලාප ආශ්‍රිතව ගොඩනගනු ලැබීම හේතුවෙන් ගංවතුර තත්ත්වය සෘජුවම සංචාරක කර්මාන්තය වෙත බලපානු ඇත.

අරමුණ 03

රත්නපුර නගරය නේවාසිකයන් සඳහා පිවිසීමේ වීමට සුදුසු නගරයක් බවට පත් කිරීම.

අරමුණ 03

ශක්තිය

සුදුසු ජනවිකාශන තත්වය

සමාජ යටිතල පහසුකම් පිළිගත හැකි තත්වයක පැවතීම

නගරය ද්විත්ව නගර සංකල්පය මත විකාශය වීම සහ පොකුරු වශයෙන් සේවාවන් සැපයීම

දුර්වලතා

ශක්තිමත් ආර්ථික පදනමක් පවත්නා නමුත් එය නගරයේ හෝ එහි ජනතාවගේ පිවින තත්වය උසස් කිරීම සඳහා මෙතෙක් භාවිත කර නොමැති වීම

මාර්ග තදබදය

හරිත ස්වභාවය ක්‍රමිකව අහිමිවීම සහ ඇවිදීම වෙහෙසකර වීම

විකල්ප ප්‍රවාහන ක්‍රම නොමැති වීම

ආපනශාලා සහ අවන්හල් අවම වීම

රත්නපුර නගරයේ සංස්කෘතික හා ඓතිහාසික උරුමයන් ප්‍රවර්ධනය අවම වීම

ක්‍රියාශීලී හා උදාසීන විනෝදාස්වාද පහසුකම් නොමැති වීම

අවස්ථා

යෝජිත රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය සහ විකල්ප මාර්ගය

තර්ජන

ගංවතුර

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් කමිටුව

05 වන පරිච්ඡේදය
ශක්තීන්, දුර්වලතා,
අවස්ථා හා තර්ජන
විශ්ලේෂණය

ශක්තතා | අරමුණ 03

අරමුණ 03

1. සුදුසු ජනවිකාශ තත්වය

රත්නපුර නගරයේ ජනවාර්ගික විවිධත්වය සැලකිල්ලට ගත්විට ජනගහනයෙන් බහුතරය සිංහල-බෞද්ධ කාණ්ඩයට අයත් වන නමුත් අනිකුත් ජන වර්ගයන්ද එහි ජීවත් වේ. රත්නපුර නගරයේ ශ්‍රම බලකායෙන් 70% ක් 18 - 60 වයස් කාණ්ඩයේ වේ. ජනගහන විශ්ලේෂණයට අනුව ස්වභාවික වර්ධන වේගය 1.0 ක් වන අතර 2030 දී අපේක්ෂිත ජනගහනය 64,340 ක් වේ. 2030 දී රත්නපුර නගරය ජීවත් වීමට සුදුසු නගරයක් බවට පත් කිරීම සඳහා මෙම ජනවිකාශීය තත්වය වැදගත් වේ.

2. සමාජ යටිතල පහසුකම් පිළිගත හැකි තත්වයක පැවතීම

රත්නපුර නගරය සබරගමු පළාතේ ප්‍රධාන සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපන හා අධිකරණ සේවා සැපයුම් මධ්‍යස්ථානය වේ. ඒ අනුව ප්‍රධාන පාසල 5ක් (එක් ප්‍රධාන පිරිමි පාසලක්ද, ප්‍රධාන කාන්තා පාසල 3ක්ද එක් ප්‍රධාන මිශ්‍ර පාසලක් ද), ශික්ෂණ රෝහලක්, පෞද්ගලික රෝහල් තුනක් සහ සියළු පහසුකම් සහිත අධිකරණ සංකීර්ණයකින්ද සමන්විත වේ. එපමණක් නොව රත්නපුර නගරයේ පවත්නා නිවාසවලින් 90% ක්ම ස්ථිර නිවාස වේ.

3. නගරය ද්විත්ව නගර සංකල්පය මත විකාශය වීම සහ මංසන්ධි කේන්ද්‍ර කරගනිමින් පොකුරු වශයෙන් සේවාවන් සැපයීම

රත්නපුර නගරය පරිපාලන කටයුතු සහ වාණිජ ක්‍රියාකාරකම් වශයෙන් කොටස් දෙකකින් පිහිටුවා ඇත. නව නගරය සබරගමුව පළාතේ පරිපාලන අගනුවර ලෙස සලකන අතර එම ප්‍රදේශයෙන් 90% ක්ම ඉඩම් රජයේ ආයතන වලට අයත් වේ. පැරණි නගරය වාණිජ අග නගරය ලෙස කටයුතු කරන අතර එහි කටයුතු වලින් 90% ක් පමණ වාණිජ කටයුතු වේ. සේවා සැපයීම මත මෙම කොටස් දෙක වෙන්වන අතර නව නගරය පරිපාලන කටයුතු සඳහා ද, රෝහල හංදිය සෞඛ්‍යය කටයුතු සඳහා ද, පැරණි නගරය වාණිජ සහ අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා ද වෙන්වී තිබෙනු දැකිය හැක. මේ හේතුවෙන් සේවා සැපයීමේදී අදාළ සේවාවන්ට අවශ්‍ය සේවා පහසුවෙන් සැපයිය හැකි අතර මිනිසුන්ට ද නම අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමේදී ව්‍යාකූල වීමේ ඉඩකඩ අවමය.

1. ශක්තිමත් ආර්ථික පදනමක් පවත්වා නමුත් එය නගරයේ හෝ එහි ජනතාවගේ ජීවන තත්වය උසස් කිරීම සඳහා මෙහෙක් භාවිත කර නොමැත.

රත්නපුර නගරයේ ආර්ථික කටයුතු භූගෝලීය ලක්ෂණ සහ පිහිටීම මත පදනම් වේ. නගරයේ බොහෝ ආර්ථික කටයුතු පදනම් වන්නේ මැණික් කර්මාන්තය මතය. එබැවින්, මැණික් කර්මාන්තයට පහසුකම් සැපයීම සඳහා බොහෝ අනුපුරක ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් නගරය තුළ කේන්ද්‍රගත වී ඇති නමුත් එම කර්මාන්තයෙන් ලැබෙන මුදල් හරහා සමස්ත ආර්ථිකයට සැලකිය යුතු දායකත්වයක් නොලැබේ.

අරමුණු 03

2. මාර්ග තදබදය

රත්නපුර නගරයේ අවකාශීය විවිධත්වය සැලකිල්ලට ගත්විට ප්‍රධාන පාසැල් පහක් නගරය තුළ පිහිටා ඇත. ඒ අනුව, පාසැල් 12,000 ක් පමණ සහ පෞද්ගලික උපකාරක පංති කටයුතු සඳහා තවත් සිසුන් 10,000 ක් පමණ නගරයට පැමිණීම හේතුවෙන් A 004 මාර්ගය නිරන්තරයෙන් අවහිර වේ. එමෙන්ම වාණිජ, අධ්‍යාපන හා ඇතැම් පරිපාලන සේවා නගරය කේන්ද්‍ර කරගනිමින් පැවතීම හේතුවෙන් එකම වේලාවක දී නගරය තුළ මිනිසුන් හා වාහන වැඩි වශයෙන් සංසරණය වේ. (ඇමුණුම් 6-12 දක්වා බලන්න)

එසේම, විකල්ප මාර්ග නොමැතිවීම හේතුවෙන් නගරයට ඇතුල් වීමට අනවශ්‍ය වාහන නගරය හරහා ගමන් කරයි. මෙම තත්වය A-004 මාර්ගයේ විශාල වාහන තදබදයක් නිර්මාණය කරන අතර මෙම ගමනාගමන තදබදය මහජන කටයුතුවලට බාධා ඇති කරයි. රත්නපුර නගරය දිස්ත්‍රික් සේවා සැපයුම් මධ්‍යස්ථානයක් වීම හේතුවෙන් මෙමගින් නාගරික ප්‍රදේශයේ ජීවත්වන පුද්ගලයන් අපහසුතාවන්ට පත්වේ.

3. හරිත ස්වභාවය ක්‍රමිකව අහිමිවීම සහ ඇවිදීම වෙහෙසකර වීම

වසර 2007 ට සාපේක්ෂව වසර 2017 දී රත්නපුර නගරය ආශ්‍රිතව වන ආවරණය 10% කින් පමණ අඩුවී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ පවත්නා ස්වභාවික නාගරික වනාන්තර හතර අතුරින් එකක් වන පොම්පකැල්ලේ නාගරික වනාන්තරයේ ද අනවසර අල්ලා ගැනීම හේතුවෙන් වනාන්තර ප්‍රදේශයෙන් 30%ක් පමණ අහිමි වී තිබේ. මෙම වන ආවරණය අඩුවීම, නගරය තුළ උණුසුම ඉහළ යාමට ද හේතුවක් වී ඇත. රත්නපුර නගරය මනා සුළං ප්‍රවාහයක් නොමැති ද්‍රෝණියක පිහිටා ඇති හෙයින් වියලි දිනවල දිවා කාලයේ උෂ්ණත්වය ඉහල යාම හේතුවෙන් දිවා කාලයේදී වැඩකිරීම සහ ඇවිදීම වෙහෙසකර වේ.

4. විකල්ප ප්‍රවාහන ක්‍රම නොමැතිවීම

රත්නපුර නගරයට පිවිසිය හැකි එකම මාර්ගය ඒ 004 මාර්ගය වන අතර මෙම ප්‍රදේශයේ විශේෂිත වූ පිහිටීම හේතුවෙන් දුම්රිය මාර්ග, අධිවේගී මාර්ග, ගුවන්නොටුපොළ යනාදිය දැනට නොමැත.

5. ආපනශාලා සහ අවන්හල් අවම වීම

සාමාන්‍ය නගරයක් වාසයට සුදුසු බව හඳුනා ගැනීමේදී විවේකීව කාලය ගත කිරීමට පවත්නා ආපනශාලා සහ අවන්හල් සංඛ්‍යාව හොඳ නිර්ණායකයකි. බොහෝ ප්‍රධාන නගරවල සංචාරකයන් සහ ජනතාව අතර විවිධ ආකාරයෙන් ප්‍රසිද්ධියට පත් වූ අවන්හල් ඇති නමුත් රත්නපුර නගරයේ ඇත්තේ එවැනි අවන්හල් 5කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් පමණක් වන අතර ඒවා තුළද මෙම ලක්ෂණය නවදුරටත් ප්‍රවර්ධනය විය යුතු මට්ටමේ පවතී. (පීසා හට්, KFC, කැල් කඩේ, P & S, රත්නාලෝක).

05 වන පරිච්ඡේදය
ශක්ති, දුර්වලතා,
අවස්ථා හා තර්ජන
විශ්ලේෂණය

අරමුණ 03

6. රත්නපුර නගරයේ සංස්කෘතික හා ඓතිහාසික උරුමයන් ප්‍රවර්ධනය අඩු වීම

රත්නපුර නගරයට සමන් දෙවියන් හා සබැඳුණ ගන්නිමන් සංස්කෘතික පදනමක් ඇත. අගෝස්තු මාසයේ සමන් දේවාලයේ පෙරහැර ඇරඹීම සමග නගරය ජනාකීර්ණ වේ. මේ හැර නගරය ස්වකීය සංස්කෘතික හා ඓතිහාසික උරුමයන් කිසිවක් වර්තමානයේදී ප්‍රවර්ධනය කර නැත. එසේම මෙම නගරයට ජාතික කෞතුකාගාරයක් සහ පුස්තකාල 02 ක් පැවතිය ද එම ස්ථානවල ප්‍රමාණවත් ඉඩ පහසුකම් සහ සෞන්දර්යාත්මක සුන්දරත්වයක් නොමැත.

7. ක්‍රියාශීලී සහ අනෙකුත් විනෝදාස්වාද ක්‍රියාකාරකම් සඳහා ප්‍රදේශ අඩුවීම

රත්නපුර නගරය තුළ වර්ග කිලෝ මීටර් 0.066 ක භූමි භාගයක් විනෝද කටයුතු සඳහා වෙන්කර තිබුණද මේ වන විට එය සම්පූර්ණයෙන් ම භාවිත කොට නොමැත. එසේම අනවසර පදිංචිකරුවන් විසින් කලු ගං ඉවුරේ ඇති ළමා උද්‍යානය අත්පත් කරගෙන ඇති අතර ඇතැම් පොළ කෞතුකාගාර භූමියේ ඇති අලංකාරවත් බවටද ගංවතුර හේතුවෙන් වාර්ෂිකව හානි සිදුවීම රත්නපුර නගරයට අවාසිදායක තත්ත්වයකි.

1. යෝජිත රැවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය සහ විකල්ප මාර්ගය

යෝජිත රැවන්පුර අධිවේගී මාර්ගයේ සම්පූර්ණ දුර ප්‍රමාණය කහනුඩුව අන්තර් හුවමාරුවේ සිට පැල්මඩුල්ල දක්වා කිලෝ මීටර් 73.9 ක් වන අතර එමගින් කොළඹ නගරය හා රත්නපුර නගරය අතර ගමන් කාලය විනාඩි 45 ක් දක්වා අඩුවේ. මෙමගින්, මෙම නගර දෙක අතර මනා සම්බන්ධතාවක් ඇති කරනු ඇති අතර, රත්නපුර නගරයට ප්‍රවේශ වීමේ හැකියාව වැඩිකර, ගමන් කාලය අඩු කරනු ඇත. එබැවින් මෙම යෝජිත රැවන්පුර අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය හා විකල්ප මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය හරහා දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයින්ට පහසුකම් රැසක් අත්වනු ඇත. යෝජිත විකල්ප මාර්ගය උසාවි හන්දියේ සිට වරකානොට පාලම දක්වා කිලෝමීටර් 3.5 ක් වූ මංතීරු 4 කින් සමන්විත මාර්ගයකි. මෙම විකල්ප මාර්ගය, නගරය මගහර්මින් දිවෙන ආකාරයට කණු මත ඉදිකිරීමට බලාපොරොත්තු වන බැවින් එය ගංවතුර හානිය මගහර්මට හේතුවේ. එසේම මෙම මාර්ගය ගංවතුර සමයේදී රත්නපුර නගරයට ඇති ප්‍රධාන සම්බන්ධිත මාර්ගය ලෙස භාවිත කල හැක.

1. ගංවතුර

රත්නපුර නගරය වාර්ෂිකව ගංවතුර ආපදාවට ලක්වන අතර මෙම තත්ත්වය හේතුවෙන් දිගු කාලීනව රජයේ සහනාධාර මත යැපෙන ප්‍රජාවක් ඇති කරයි. (වැඩි විස්තර සඳහා තෙවන පරිච්ඡේදය බලන්න) රත්නපුර නගරය යනු සබරගමු පළාතේ සැපයුම් දාමයේ ප්‍රධාන කේන්ද්‍රස්ථානයයි. එසේම රත්නපුර නගරයේ වාණිජ කටයුතු පිළිබඳ සැලකීමේදී සිල්ලර සහ නොග වෙලඳ කටයුතු ප්‍රධාන ස්ථානයක් ගනී. කඩ සාප්පු 700 ක් පමණ නගර සභාව තුළ ලියාපදිංචි වී ඇති අතර වාර්ෂිකව ගංවතුරින් මෙම වෙළඳසැල්වලින් 80% කට පමණ බලපෑම් ඇති කරයි. සැලසුම් ප්‍රදේශයේ සිටින ජනගහනයෙන් 70,000 ක් පමණ මෙම ප්‍රධාන සැපයුම් මධ්‍යස්ථානය මත යැපෙයි. ගංවතුරෙන් ප්‍රදේශයේ ජල සැපයුමට වාර්ෂිකව හානි සිදුවෙන අතර පළාත් පාලන ආයතන සහ ප්‍රදේශීය මට්ටමේ ආයතන වලට සැපයුම් ක්‍රියාදාමය නැවත විධිමත් කිරීමට සහ පරිසරය පිරිසිදු කිරීමට අමතර මුදලක් වය කිරීමට සිදුවේ. වාසයට සුදුසු තිරසර නගරයක් බිහිකිරීමෙහිලා මෙම තත්ත්වය ඉතාම අවාසිදායක වේ.

පරිච්ඡේදය 06

සංවර්ධන සැලැස්ම

06 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්ම

සංකල්පිත සැලැස්ම

6.1. සංකල්පිත සැලැස්ම

2030 වසරේ දී රත්නපුර නගරය හරිත වර්ණ මැණික් පුරවරයක් බවට පත් කිරීමේ දැක්ම පෙරදැරි කරගත් රත්නපුර සංවර්ධන සැලැස්මේ සංකල්පය නිල් ආරනුල් මැණිකයි. රත්නපුරය මැණික් සඳහා ප්‍රසිද්ධ ජලයෙන් වටවුන නගරයක් වන අතර මාර්ග හයකින් රත්නපුරයට ප්‍රවේශ විය හැක. මේ අනුව මාර්ග ජාලය සම්මිශ්‍රනය වූ රත්නපුර නගරයේ භෞතික පිහිටීම, ගුවනින් දකින විට නුල් හයකින් දිස්වන ආරනුලට සමාන කල හැකිය. මෙම පසුබිමට අදාළව රත්නපුර නගරයේ ජල අනන්‍යතාවය නිල් පැහැයෙන් භෞතික පිහිටීමේ අනන්‍යතාවය ආරනුල් මැණිකක් වශයෙන් පදනම් කරගනිමින් සැලසුම් සංකල්පය ලෙස නිල් ආරනුල ඉස්මතු කරගෙන ඇත.

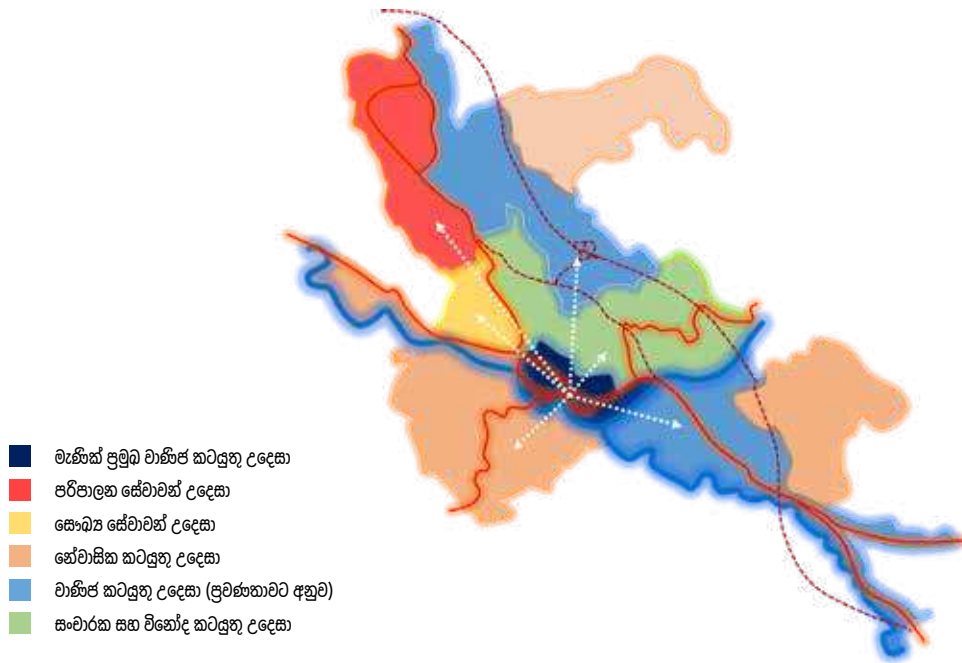
රූප සටහන් අංක 6.1 : නිල් ආරනුල සංකල්පය

නිල් ආරනුලට විශේෂිතවූ මූලික ලක්ෂණ තුනක් තිබේ. පළමුවැන්න එය හඳුනාගත හැකි වන්නේ ඒ සඳහා යෝග්‍ය පරිසරය සැකසුනු අවස්ථාවේදී ය. දෙවැන්න නම් පුහුණුව ලත් හා පළපුරුදු බව මන මැණික් ගල නිසි පරිදි කැපූ විට පමණක් මැණිකේ නියම වටිනාකම ලබාගත හැක. එසේම මෙම මැණික වර්ණ ස්ථිර සහ රේඛා ස්ථිරය ලෙස ස්ථිර දෙකකින් සමන්විත වන අතර ස්ථිර දෙකම නියුණු හා සන වන විට මැණිකේ වටිනාකම වැඩි වේ.

ඉහත සාධක තුන සැලකිල්ලට ගනිමින්, අනාගතයේදී රත්නපුර නගරයේ මැණික් අනන්‍යතාවය ඉස්මතු වන සේ ඒ සඳහා යෝග්‍ය පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීමත්, විවිධ තාක්ෂණික උපක්‍රම උපයෝගී කොටගත් කළාපිකරණ සැලැස්මක් මගින් අනාගත සංවර්ධනය නිසි ලෙස දිශානුගත කිරීමත්, ස්ථිර දෙකක් මන සැලසුම් කර ඇති සංවර්ධන සැලැස්මක් මගින් රත්නපුර නගර සංවර්ධනය කිරීම උදෙසා මූලික ස්ථිර ද්විත්වයක් හඳුනාගැනීම හා එය සවිමත් කිරීම තුළින් නාගරික වටිනාකම වැඩි දියුණු කිරීමත් මෙම සැලසුම් සංකල්පය පසුබිමේ ඇත. ඒ අනුව ගුණාංග හයකින් සමන්විත අභ්‍යන්තර ස්ථරයන් සහ නිල හරිත වර්ණයෙන් සමන්විත වූ බාහිර ස්ථරයන් ක්‍රමිකව නිර්මාණය කිරීම දිගුකාලීන අරමුණයි.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

සංකල්පිත සැලැස්ම

රූප සටහන් අංක 6.2 : සංවර්ධන සැලැස්මේ සංකල්පය

නාගරික සැලැස්මට අනුව කලාපීකරණ රෙගුලාසි සහ උපාය මාර්ගික ඉඩම් පරිහරණ සැලසුම් මගින් 2030 වසර වන විට රත්නපුර නගරයේ සංවර්ධන දිශානතිය ප්‍රධාන කලාප හයක් වෙත යොමු කෙරෙනු ඇත. ඒ සඳහා උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති ද සැලසුම මගින් හඳුනාගෙන ඇත. වසර 2030 වනවිට නිරසාර සංවර්ධනයක් අත්කර ගැනීමේ අරමුණ ඇතිව පරිපාලන, වාණිජ, තේවාසික, සෞඛ්‍ය, විනෝදාත්මක සහ වාණිජ කටයුතු ව්‍යාප්තියේ ප්‍රවණතාවය නගර මධ්‍යයේ සිට වඩාත් සුදුසු ප්‍රදේශ වෙත යොමු කරනු ලැබේ.

ඒ අනුව, වන ආවරණය සහ ගංගා ඇළ දොළ උපයෝගී කරගනිමින් නගරයෙන් පිටත හරිත හා නිල වර්ණය සවිමත් කිරීමත් නගර අභ්‍යන්තරය ගුණාංග හයක් යටතේ අනාගතයේදී අනෙකුත් නගර අතර කැපී පෙනෙන මැණික් පුරවරයක් ලෙස ශක්තිමත් කිරීමත් අපේක්ෂා කෙරෙන අතර එම ගුණාංග පහත පරිදි වේ.

1. සුවපහසු ගමනාගමනය හරහා ස්ථානීය සම්බන්ධතා වැඩි කිරීම.
2. මැණික් කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය තුළින් අනන්‍යතාවය වැඩිදියුණු කිරීම.
3. ස්වාභාවික උපද්‍රව සඳහා ඔරොත්තු දීම තුළින් පරිසරයට අනුගතවීම වැඩිදියුණු කිරීම.
4. විවිධාංගීකරණය වූ ආර්ථික කටයුතු හරහා ඉපයීම් අවස්ථාවන් වැඩිදියුණු කිරීම.
5. පොදු ස්ථාන ඇතිකිරීම තුළින් නාගරිකයන්ගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම.
6. නිල හරිත ජාලයක් නිර්මාණය කිරීම තුළින් නාගරික අලංකාරය වැඩිදියුණු කිරීම.

එහෙයින් නිල් ආරනුල සංකල්පය මත පදනම් වෙමින් විවිධ උපායමාර්ගයන් තුළින් රත්නපුර නගරය අනාගතයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම මැණික් නගරය ලෙස දිදුලවීමට මෙම සංවර්ධන සැලැස්මේදී අවධානය යොමු කර ඇත.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

යෝජිත ඉඩම්
පරිහරණ සැලසුම

6.2. යෝජිත ඉඩම් පරිහරණ සැලැස්ම

සංවර්ධන ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණයට අනුව රත්නපුර නගරයේ සංවර්ධනය කුරුවිට සහ පැල්මඩුල්ල ඔස්සේ නවදුරටත් ව්‍යාප්ත වන බව පැහැදිලිවන අතර නව නම ප්‍රවණතාවය වන්නේ වෙරලුප සහ බටුගෙදර මංසන්ධි දෙක කුඩා නගර වශයෙන් වර්ධනය වීමයි. යෝජිත රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය සහ විකල්ප මාර්ගය හේතුවෙන් අනාගතයේදී මෙම කුඩා මංසන්ධි වේගවත් සංවර්ධනයක් කරා යොමු වනු ඇත. එසේම භූමි පරිහරණ සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී මෙම නිමිතයේ පවතින ස්වභාවික උපද්‍රව වලට ගොදුරුවීමට ඇති හැකියාව, සංවර්ධනය කළහැකි ඉඩම් හිඟ බව, ඉහල සංසරණ ජනගහනය, සහ බලපෑ හැකි අනෙකුත් සාධක සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී.

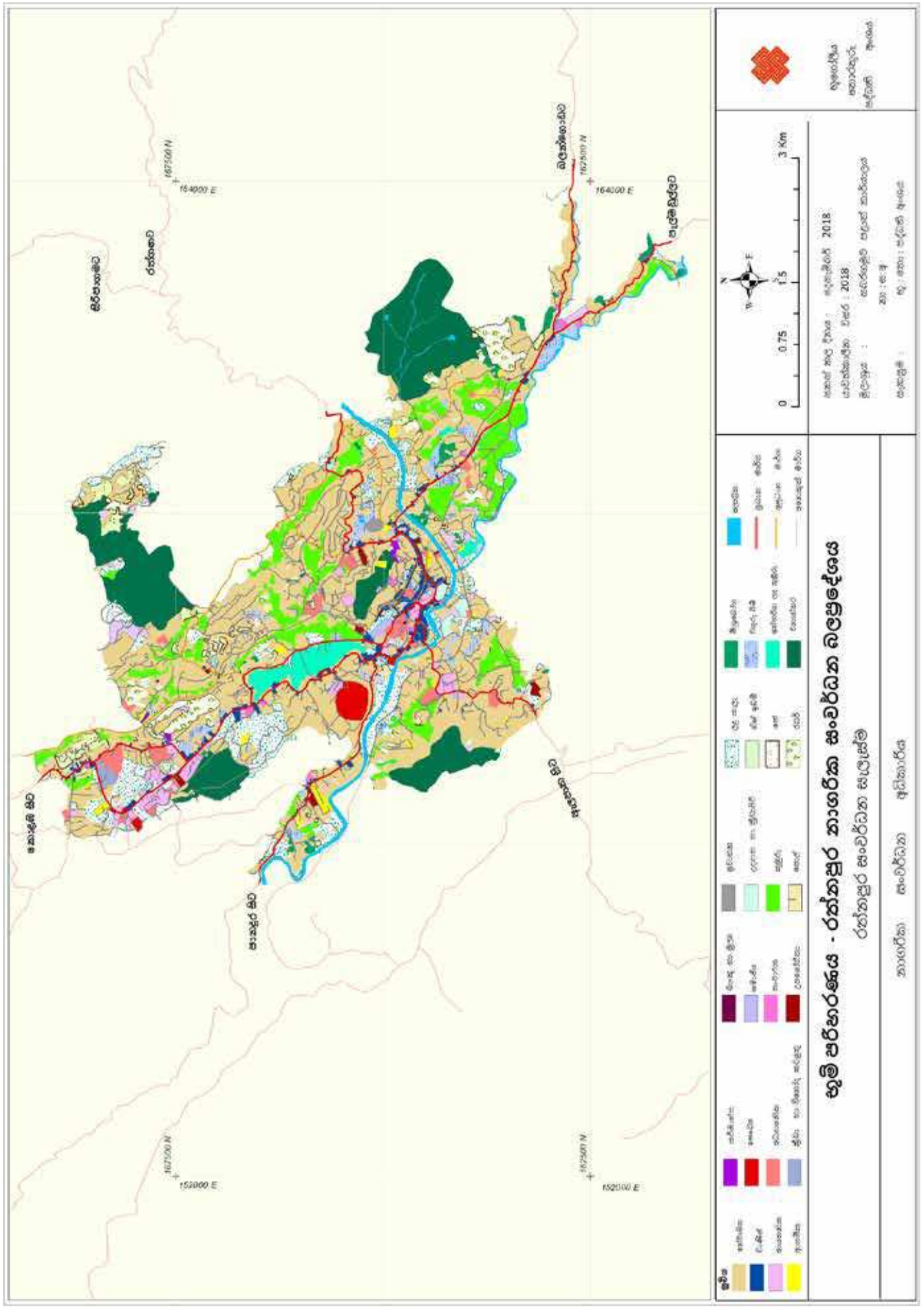
- **උපක්‍රම 6.2.1**
පවත්නා භාවිතයන් සහ ප්‍රවර්ධනය කරනු ලබන භාවිතයන්ට පහසු වීමට හා ඒ සඳහා පහසුකම් සැලසීමේ පහසුව උදෙසා එම ක්‍රියාකාරකම් එක් එක් කලාපයට වෙන් වෙන් වෙන්ව කෙන්ද්‍රගත කිරීම
- **උපක්‍රම 6.2.2.**
සංවර්ධන ප්‍රවණතා පදනම් කරගනිමින් නගරයේ වාණිජ කටයුතු වල පීඩනය කුරුවිට හා පැල්මඩුල්ල දිසාවන්ට යොමු කිරීම
- **උපක්‍රම 6.2.3.**
සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය සහ නාගරික ප්‍රජාවගේ යහපැවැත්ම උදෙසා ජල සංරක්ෂණ ප්‍රදේශ (ජලය රඳවා තබා ගත යුතු ප්‍රදේශ) විවේක හා විනෝද කටයුතු උදෙසා පරිවර්තනය කිරීම
- **උපක්‍රම 6.2.4.**
නගර මධ්‍යය පරිසරය මැණික් වෙළඳාම ආශ්‍රිත කටයුතු සඳහා පහසුකම් සහිත ප්‍රදේශයක් බවට පත් කිරීම

ඒ අනුව රත්නපුර වෙළඳ නගරය, ප්‍රසන්න සුවදාසී පරිසරයකින් සමන්විත නවාතැන් පහසුකම්, අවන්හල් පහසුකම් සහ සුමට ප්‍රවාහන ජාලයකින් යුත් නගරයක් බවට පරිවර්තනය වන අතර සංචාරක කර්මාන්තය හා සබැඳිව පාරම්පරික මැණික් වෙළඳපොළට ලබාදෙන නව අවස්ථා මගින් ජාතික මැණික් මධ්‍යස්ථානය බවට පත්කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මීට අමතරව, රත්නපුර නව නගරය පළාත් පරිපාලන අග නගරය ලෙස නවදුරටත් දියුණු කෙරෙන අතර එම සේවා ලබාගන්නා ප්‍රජාව මෙන්ම එම සේවා ලබාදෙන වෘත්තීයයන්ගේ පහසුව උදෙසා ද අවශ්‍ය පහසුකම් ලබා දෙනු ඇත.

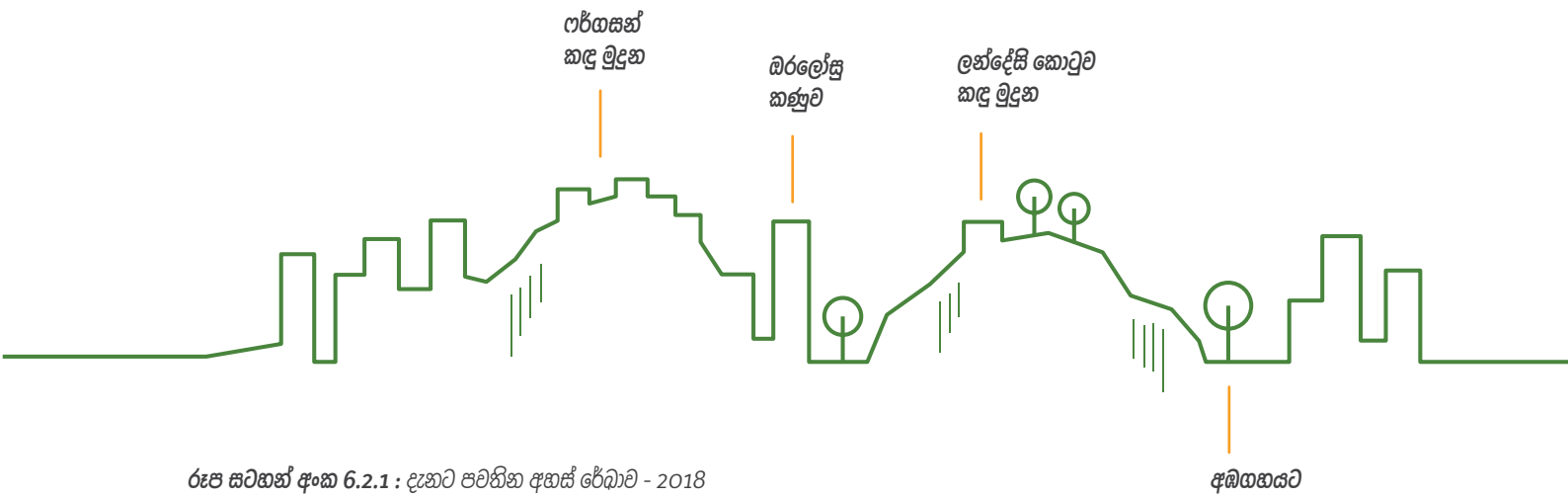
මෙම නගර ද්විත්වය අතර මේ වනවිට පැහැදිලි සබඳතාවක් නොපෙනෙන බැවින් ඒ අතර කොටස විවේක හා විනෝද කටයුතු සඳහා පරිවර්තනය කරමින් ඒ තුළින් නගර ද්විත්වය අතර ඇසට පෙනෙන සබඳතාවක් ගොඩනැගීම මෙහි එක් අරමුණක් වන අතර රත්නපුරය, අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය, අධිකරණ ආදී ලෙස විවිධ සේවා සඳහා සබරගමුව පළාතටම අදාළව ප්‍රධාන මධ්‍යස්ථානය ලෙස ක්‍රියා කරන බැවින් එම සේවාවන් එක් එක් කලාපයට කෙන්ද්‍රගත කර පහසුකම් සැපයීම මෙම ඉඩම් පරිහරණ සැලැස්මේ නවත් අරමුණකි.

රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය ඉදිකිරීමෙන් අනතුරුව රත්නපුරයේ සිට ලංකාවේ ප්‍රධාන වෙළඳ නගරයට (කොළඹ) ඉතාමත් කෙටි කාලයකදී ලඟා වීමට හැකි වන අතර එම කාලය A 004 මාර්ගයේ ගමන් ගැනීමට සිදුවන කාලයට වඩා නෙගුණයකින් අවම වේ. එසේම කළු ගඟ ප්‍රවාහන මාධ්‍යයක් වශයෙන් සංචාරක ව්‍යාපාරය සඳහා භාවිත කිරීමට සැලසුම් කිරීමත් රත්නපුර වෙළඳ නගරය හා නව නගරය අතර යෝජිත වෙරළ වැව මතට (මුහුදු) ගුවන් යානා ගොඩබැස්සවීමට සැලසුම් කර තිබීමත් හේතුවෙන් අනාගත රත්නපුර නගරය නවදුරටත් හුදකලා නගරයක් නොවනු ඇත.

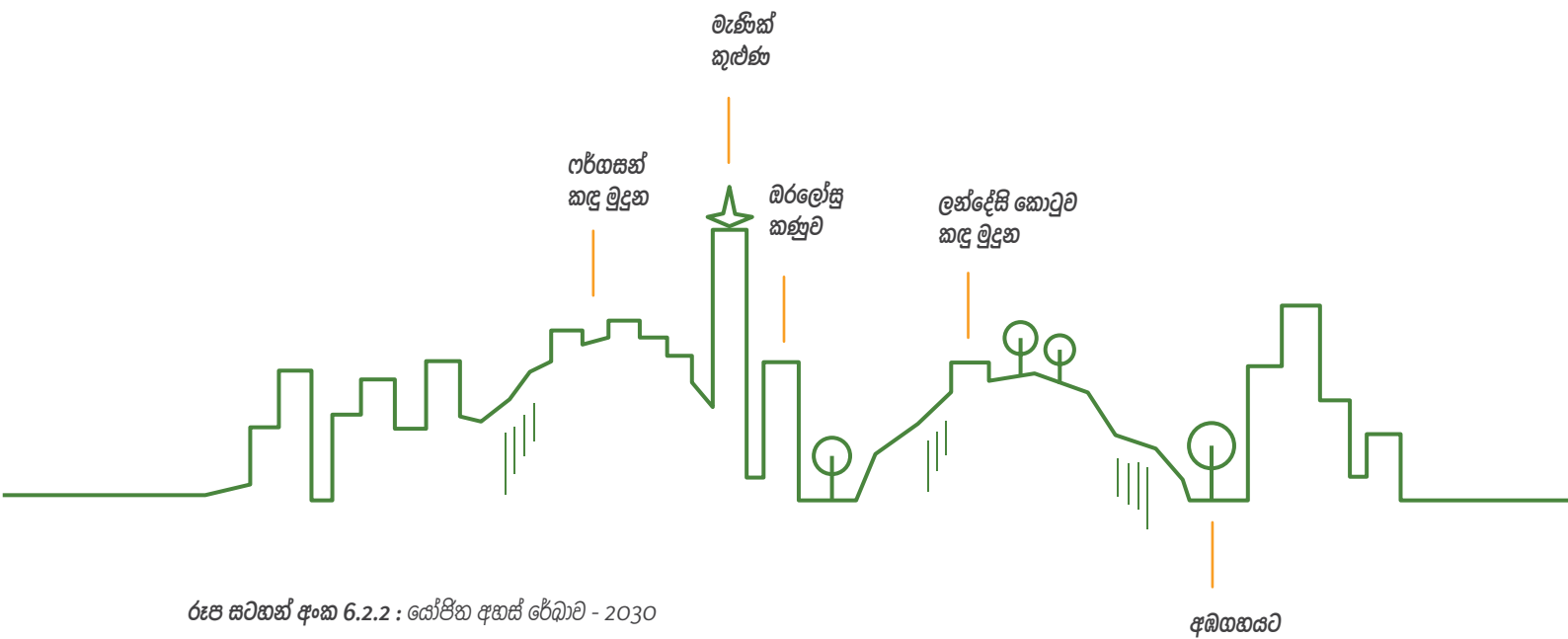
සිතියම් අංක 6.2.1 : භූමි පරිහරණ සිතියම (2017)

රූප සටහන් අංක 6.2.1 : දැනට පවතින අහස් රේඛාව - 2018

රූප සටහන් අංක 6.2.2 : යෝජිත අහස් රේඛාව - 2030

06 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
 අපරව්‍යුහ පහසුකම්
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

සේවා සැලැස්ම

හේවාසික පහසුකම්

6.3. භෞතික හා සමාජීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධන උපායමාර්ග

6.3.1. සේවා සැලැස්ම

6.3.1.1. හේවාසික පහසුකම්

රත්නපුර නගර සැලැස්මට අයත් ඉතාමත් වැදගත් අංගයක් වන්නේ නාගරිකයන්ගේ නිවාස ඉදිකිරීම උදෙසා වාසයට සුදුසු පරිසරයන් හඳුනාගැනීම සහ සුදුසු පරිදි නිවාස ව්‍යාපෘති යෝජනා කිරීමයි. රත්නපුර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල දත්තයන් පදනම් කරගෙන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ගණනය කළ දත්තයන්ට අනුව මහා නගර සභා ප්‍රදේශයේ 2017 වසරේ දී මුළු නිවාස සංඛ්‍යාව 10603 කි. ඒවායින් 79.4% ක් ස්ථිර නිවාස වන අතර 19.5% ක් අර්ධ ස්ථිර නිවාස ද, 1.4% ක් නාවකාලික නිවාස ද වේ.

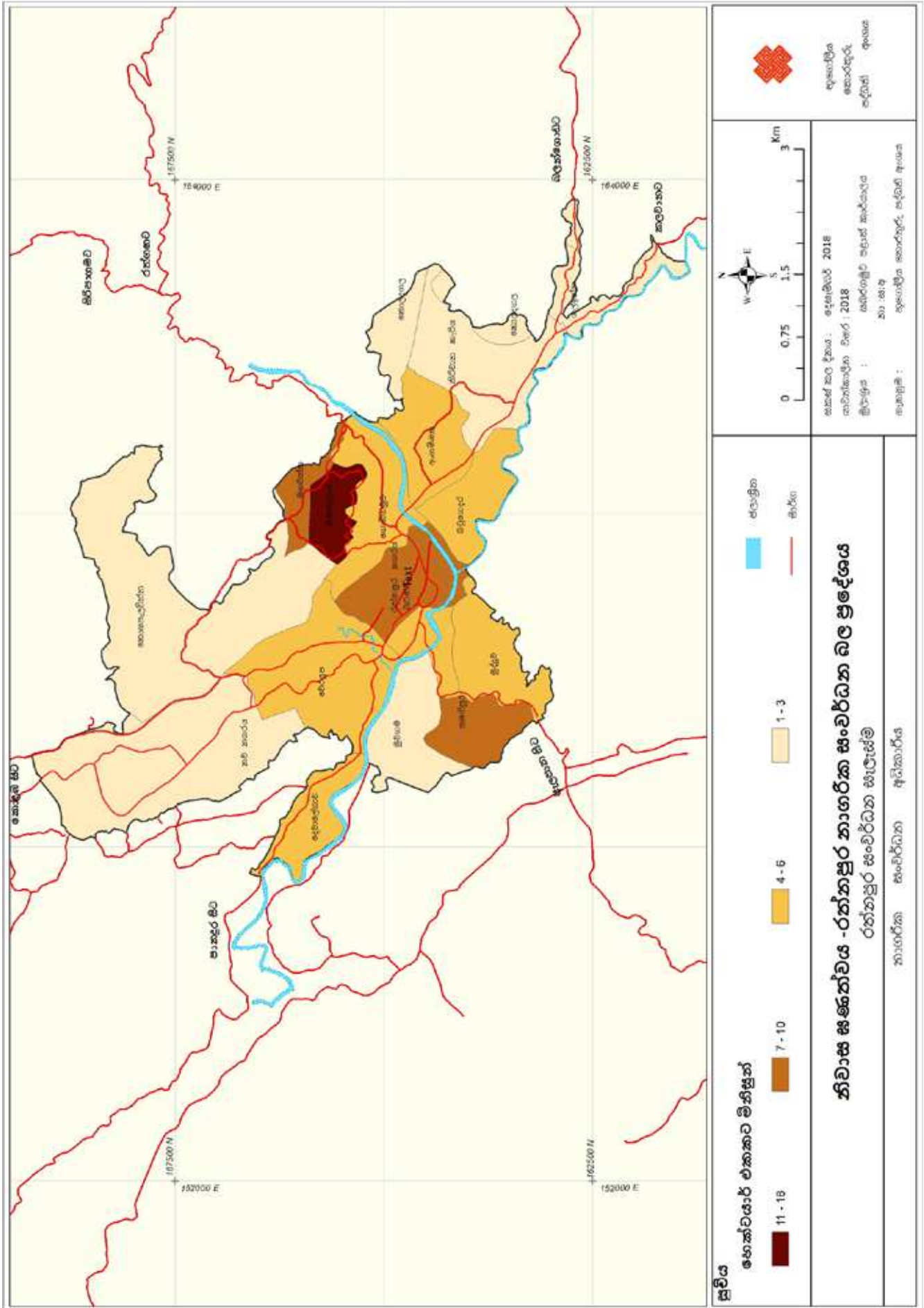
නාවකාලික නිවාස වලින් 50% ක් පිහිටා ඇත්තේ කොස්පැලවින්න , සහ මුද්දුව ප්‍රදේශවල ඇති දුම්රිය මාර්ග රක්ෂිත සහ ගංගා රක්ෂිතවලය. 50% ක් අර්ධ ස්ථිර නිවාස සමන් පෙදෙස, නව නගරය, සහ සමහර ප්‍රදේශයේ ඇති රජය සතු ඉඩම් වලය. මේවිසින් ඉඩම් හිමිකමක් නැති අඩු අදායම් ලාභීන් ජීවත් වේ. (මූලාශ්‍රය: සම්පත් පැනිකඩ - රත්නපුර 2017)

අපරව්‍යුහ පහසුකම් සඳහා ඇති පහසු ප්‍රවේශකත්වය හේතුවෙන් නගර මධ්‍යයට ආසන්නයේ ඉහළ ජන සමාජයක් දැකිය හැකි වන අතර එහිදී නාගරිකයන් මුහුණ දෙන ප්‍රධානතම ගැටලුව වන්නේ මෙම ප්‍රදේශය නිරතුරුවම ස්වභාවික උවදුරු වලට ලක්වීම යි. එහෙයින් අධික වැසි කාලයේදී මෙම ප්‍රදේශය නිරතුරුවම ගංවතුර සහ නායයෑම් වලට මුහුණ දෙන හෙයින් ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි නවාතැන් ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය වේ.

වගු අංක 6.3.1.1 : නිවාස පිළිබඳ තත්වය

වර්ෂය	ජනගහනය	නිවාස සංඛ්‍යාව	පවුල් සංඛ්‍යාව	නිවාස භිඟය
2011	49085	9864	10908	14298
2016	52520	10603	11671	1068
2021	56197	11398	12488	1089
2026	59131	12253	13362	1109
2030	62604	13171	14298	1127

මූලාශ්‍රය : ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ 2012 දත්ත පදනම් කරගෙන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් කරන ලද ප්‍රක්ෂේපණය

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
 අපරව්‍යුහ පහසුකම්
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

සේවා සැලැස්ම

තේමාසික පහසුකම්

ඉහතින් දැක්වෙන නිවාස නිලය ගණනය කිරීමේදී පහත දැක්වෙන උපකල්පනයන් කරන ලදී.

- ජනගහන වර්ධන අනුපාතය 1.5
- පවුලක ජීවත්වන සාමාජිකයන් සංඛ්‍යාව 4
- වාර්ෂික නිවාස වර්ධන අනුපාතය 4.5
- වාර්ෂික නිවාස ක්ෂය වීම 1%

වර්තමාන නිවාස සංඛ්‍යාවෙන් 1944 ක් අර්ධ ස්ථිර නිවාස වන අතර ඒවායෙන් 986 ක් එම ස්ථානවලම සංවර්ධනය කල හැක. තාවකාලික නිවාස වලින් 249 ක් පිහිට ඇත්තේ ගංවතුරට යටවන ප්‍රදේශ වල වන අතර මෙම ප්‍රමාණය සෑම වසරකම නැවත ප්‍රතිසංස්කරණය යුතු ප්‍රමාණය වශයෙන් නිවාස නිලයට එකතුවේ. විශ්ලේෂණයන්ට අනුව 2030 වසර වනවිට අපේක්ෂිත නිවාස නිලය 1127 ක් වේ.

• උපක්‍රම 1.1

මහ නගර සභා සීමාව තුළ නව නිවාස ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘති

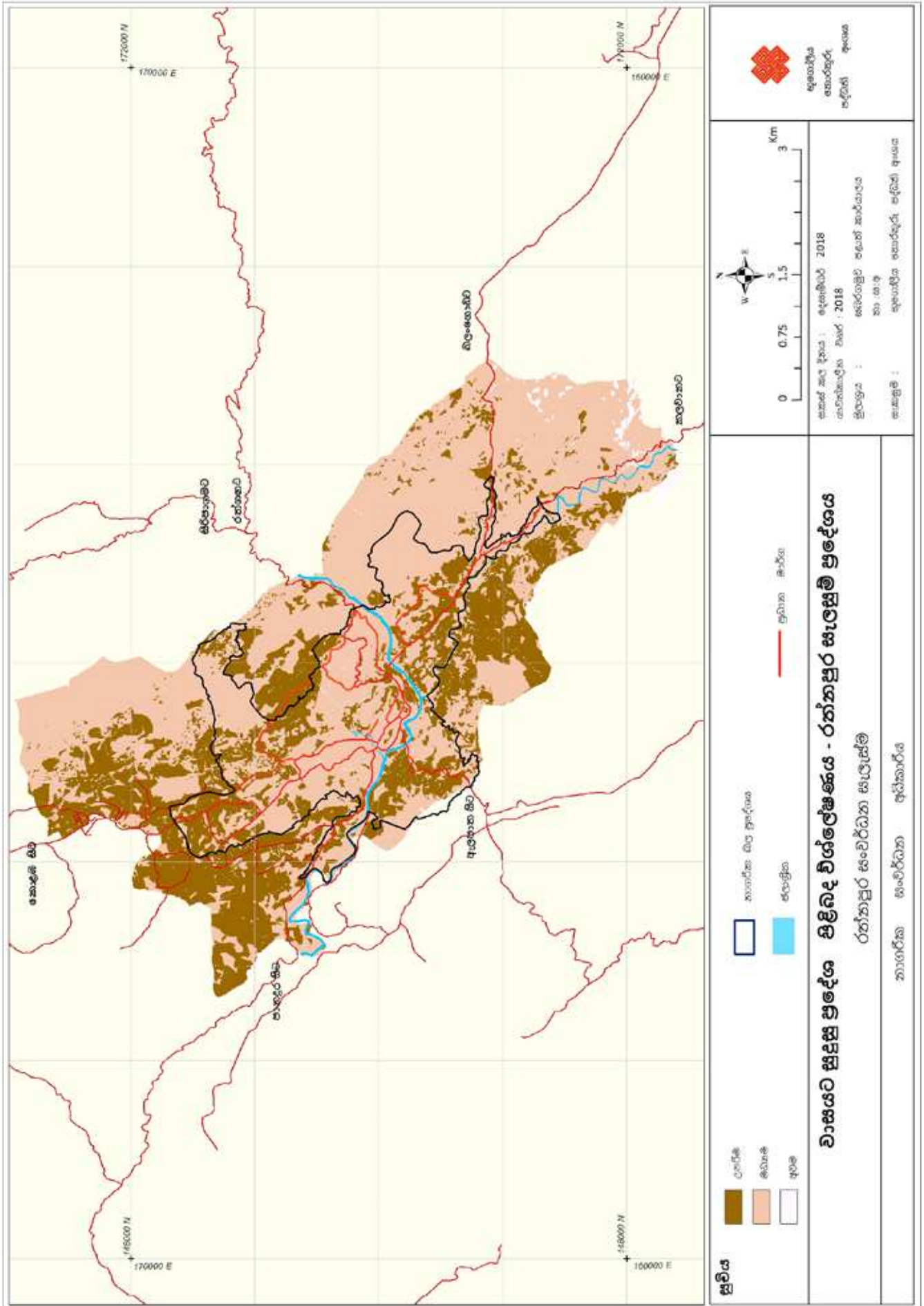
1. නව නගරය - මධ්‍යම පාංතික ආදායම් නිවාස ව්‍යාපෘතිය (එකක 400)
2. මුවගමුව (කොලින් ක්‍රෙසන්ට්) - මධ්‍යම පාංතික ආදායම් නිවාස ව්‍යාපෘතිය (එකක 200)
3. නව නගරය - රාජ්‍යය නිලධාරීන් සඳහා කුලී පදනම මත ඉදිකරන ස්ටුඩියෝ මාදිලියේ මහල් නිවාස සංකීර්ණය (එකක 200)
4. හිඳුල්ලන - අක්කර 33 ක්වූ නිවාස ව්‍යාපෘතිය (එකක 250)

• උපක්‍රම 1.2

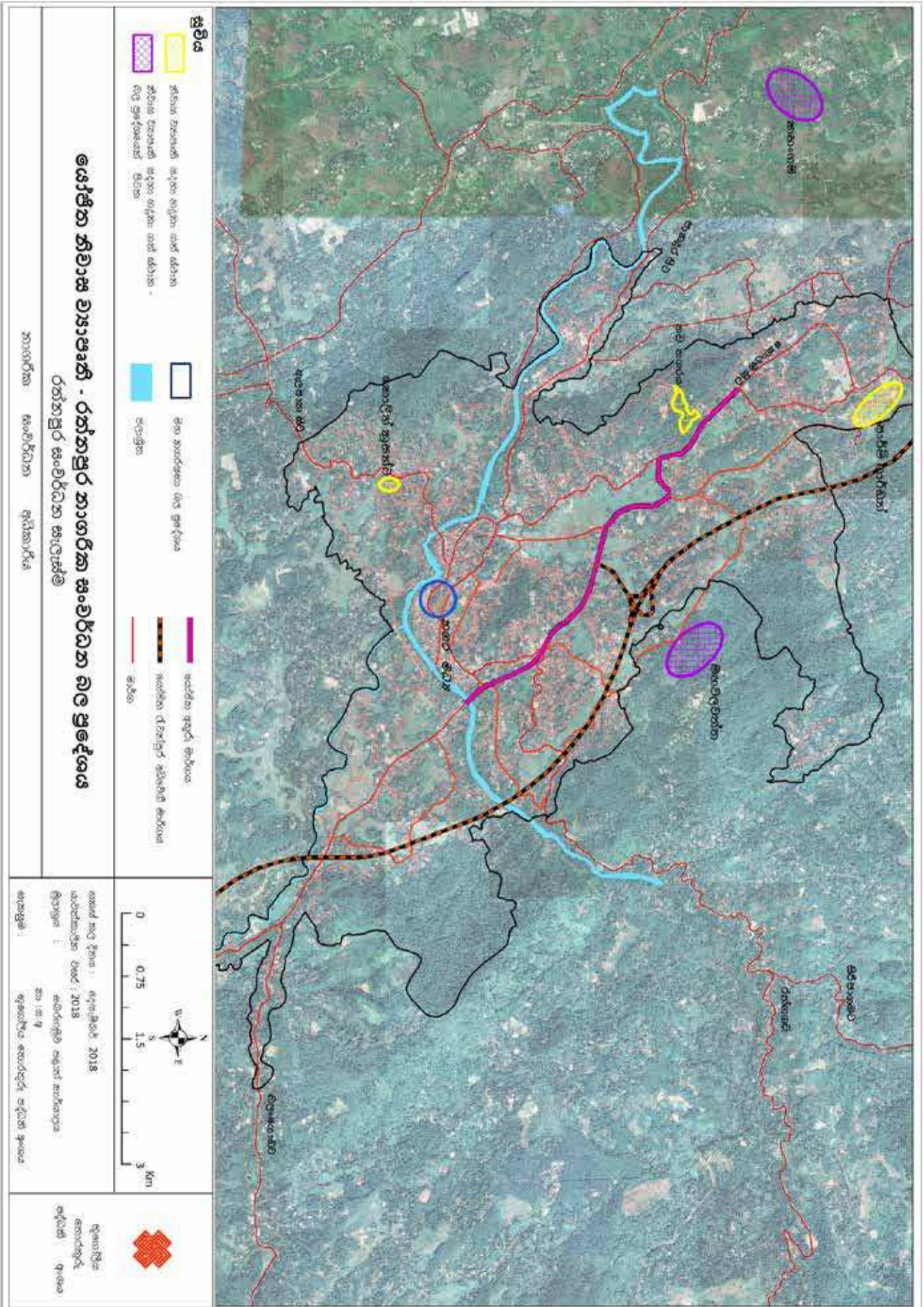
මහනගර සීමාවෙන් බාහිර නව නිවාස ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘති

1. මහවල - ඉහල ආදායම් නිවාස ව්‍යාපෘතිය (එකක 200)
2. කහංගම - අඩු ආදායම් නිවාස ව්‍යාපෘතිය (එකක 200)

සිතියම් අංක 6.3.1.1.2 : වාසය කිරීමට වඩා සුදුසු ප්‍රදේශ

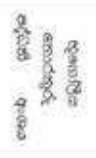

ජෛවික නිවාස ව්‍යාපෘති - රත්නපුර නගරය සංවර්ධන ලෙ ප්‍රදේශය

නාගරය සංවර්ධන අධිකාරිය

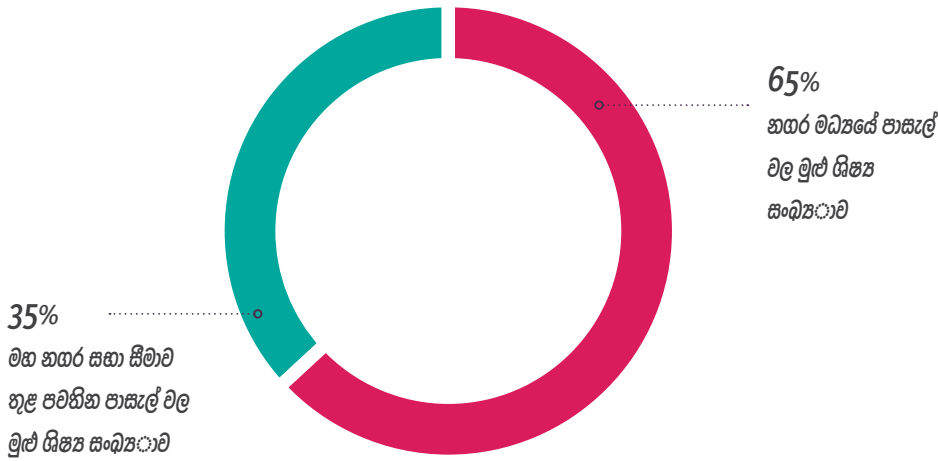
■ නිවාස ව්‍යාපෘති සඳහා වැය කළ හැකි ප්‍රදේශය
 ■ නිවාස ව්‍යාපෘති සඳහා වැය කළ හැකි ප්‍රදේශය
 ■ නිවාස ව්‍යාපෘති සඳහා වැය කළ හැකි ප්‍රදේශය
 ■ නිවාස ව්‍යාපෘති සඳහා වැය කළ හැකි ප්‍රදේශය
 ■ නිවාස ව්‍යාපෘති සඳහා වැය කළ හැකි ප්‍රදේශය
 ■ නිවාස ව්‍යාපෘති සඳහා වැය කළ හැකි ප්‍රදේශය
 ■ නිවාස ව්‍යාපෘති සඳහා වැය කළ හැකි ප්‍රදේශය
 ■ නිවාස ව්‍යාපෘති සඳහා වැය කළ හැකි ප්‍රදේශය

0 0.75 1.5 3 Km
 2018
 2018
 2018
 2018

6.3.1.2. අධ්‍යාපන පහසුකම්

අධ්‍යාපන පහසුකම් සැලකීමේදී 2017 වසරේ දී රත්නපුර මහා නගර සභා ප්‍රදේශයේ පාසල්වල මුළු සිසුන් සංඛ්‍යාව 24,705 ක් වූ අතර ගුරුවරුන් සංඛ්‍යාව 1074 කි. මෙම සිසුන්ගෙන් 17258 ක් (40%) නගර මධ්‍යයේ ඇති පාසල්වල අධ්‍යාපනය ලැබූ අතර දිනකට සිසුන් 8000 ක් පමණ අමතර පන්ති සඳහා නගරයට පැමිණ ඇත. මෙහි විශේෂත්වය වන්නේ මෙම පාසැල් සහ අමතර පන්ති තුළින් අධ්‍යාපනය ලබා ගැනීමට පැමිණෙන පිරිස සමස්ත රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයම නියෝජනය කරමින් පැමිණීමයි.

රූප සටහන් අංක 6.3.1.2.1 : ශිෂ්‍ය ව්‍යාප්තිය
මූලාශ්‍රය : අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුවේ දත්ත පදනම් කොටගෙන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය කරන ලද විශ්ලේෂණය

කි.මී එකක වපසරියක් තුළ ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය ලබාගැනීමට පාසැල් නොමැති නම් හා කි.මී. තුනක වපසරිය තුළ ද්විතීයික අධ්‍යාපනය ලබා ගැනීමට පාසැල් නොමැති නම් එම ප්‍රදේශ සඳහා නව පාසැල් ගොඩනැගිය යුතු වන අතර ප්‍රමාණවත් පහසුකම් නොමැති පාසැල් පරිශ්‍රයන් වෙනත් ස්ථාන වල ස්ථාපිත කිරීම උදෙසා සුදුසු ස්ථාන හඳුනාගත යුතුය. ඒ අනුව නගර මධ්‍යය තුළ පිහිටා ඇති පාසැල් බහුතරයක නිදහස් සුවපහසු අධ්‍යාපනයක් හිමිකර ගැනීමට අවකාශ නොමැති බව හඳුනා ගන්නා ලදී.

ඉහත සාධක පදනම් කරගෙන පාසැල් වල අනාගත වැඩිදියුණු කිරීම් හා ළමුන්ගේ සුවපහසුව උදෙසා සිසුන් 6633 ක් අධ්‍යාපනය ලබන පාසැල් හතරක් අනාගතයේදී සම්පූර්ණව හෝ අර්ධ වශයෙන් වෙනත් ප්‍රදේශයන් වල ස්ථාපිත කලයුතු බව හඳුනාගෙන ඇත. එම පාසැල් පහත පරිදි වේ.

- ශාන්ත ඇලෝසියස් පිරිමි පාසැල
- ශාන්ත ලුකස් පාසැල
- ධර්මපාල විද්‍යාලය
- මිනිඳු විද්‍යාලය

06 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය අපරිවෘත්ත පහසුකම් සංවර්ධන උපායමාර්ග

සේවා සැලැස්ම

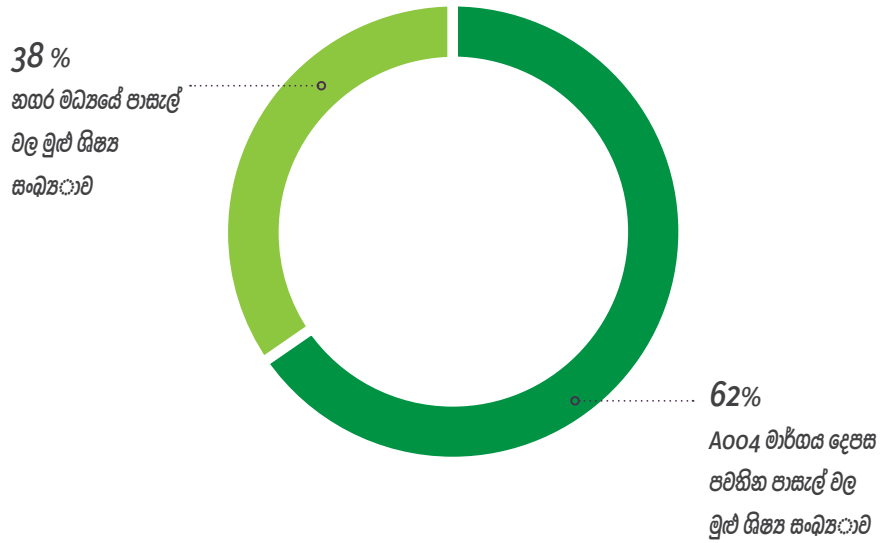
අධ්‍යාපන පහසුකම්

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
 අපරව්‍යුහ පහසුකම්
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

සේවා සැලැස්ම

අධ්‍යාපන පහසුකම්

රූප සටහන් අංක 6.3.1.2.2 : නගර මධ්‍යයේ ශිෂ්‍ය ජනගහනයේ ව්‍යාප්තිය
මූලාශ්‍රය : අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුවේ දත්ත පදනම් කොටගෙන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය කරන ලද විශ්ලේෂණය

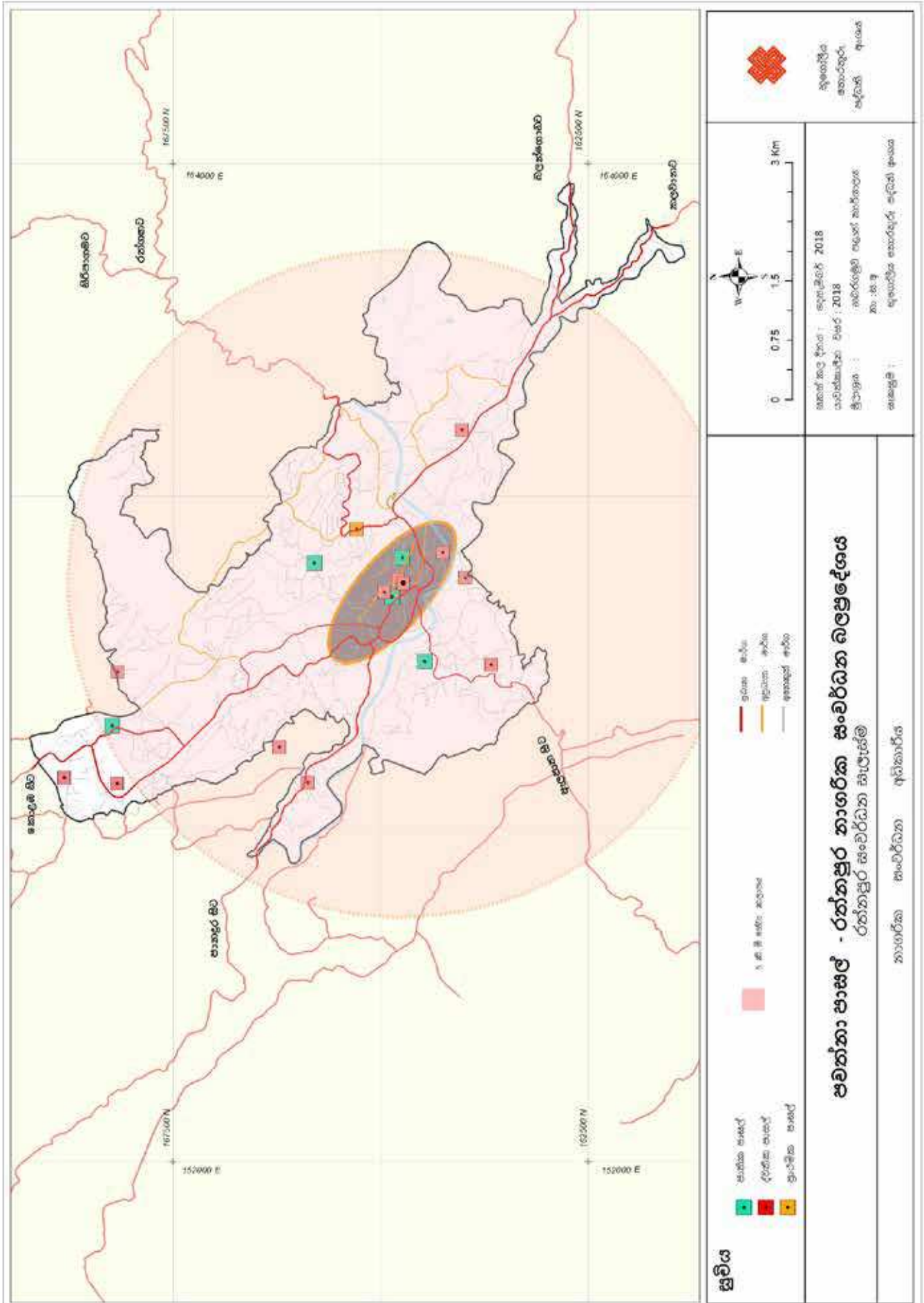
තෘතීයික අධ්‍යාපනය

මැණික් පුරවරය පිළිබඳ දැක්ම ලඟා කරගැනීමේදී තෘතීයික අධ්‍යාපන පහසුකම් දියුණුකිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ආර්ථික තරඟයට මුහුණ දීමේදී අධ්‍යාපනය මත පදනම්ව ආර්ථිකයක් ඇතිකළ යුතු වන අතර මෙහි මූලික සාධකය වන්නේ තෘතීයික අධ්‍යාපනය දියුණු කිරීමයි. නව නගරය මුල් කරගෙන පාසල් හැරගිය සිසුන්ට තෘතීයික අධ්‍යාපන ලබාදීමට කාර්මික විද්‍යාලය, හෝටල් පාසල, ජාතික ආධුනිකත්ව සහ කාර්මික සංවර්ධන අධිකාරිය, විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය සහ තෘතීයික අධ්‍යාපනය ලබාදෙන අනෙකුත් ආයතන මේ වනවිටත් ස්ථාපනය කර ඇති අතර එම ආයතන මගින් සබරගමුව පළාතටම පහසුකම් සපයනු ලබයි. මීට අමතරව සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලයේ වෛද්‍ය පීඨය රත්නපුර මූලික රෝහල් පරිශ්‍රයට ආසන්නව ස්ථානගත වේ.

මැණික් පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීමට අවශ්‍ය පිරිසට හා එම කාර්මාන්තයට විධිමත් අධ්‍යාපනයක් සහිතව පිවිසීමට කැමති ආධුනිකයින්ට ඒ සඳහා විධිමත් අධ්‍යාපන ආයතනයක් පිහිටුවීමේ අවශ්‍යතාවයක් ඇති අතර හිදැල්ලන පිහිටා ඇති වර්තමාන මැණික් පුහුණු මධ්‍යස්ථානය මේ සඳහා යොදා ගත හැකි වේ. මීට අමතරව ජාත්‍යන්තර තලයේ මැණික් අධ්‍යයන විශ්ව විද්‍යාලයක් පිහිටු වීමට මෙන්ම වැඩිදුර අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා අධ්‍යාපන ආයතන ගොඩනැගීමට සුදුසු පරිසරයන් මහවලවත්ත ආශ්‍රිතව මෙම සැලසුමෙන් හඳුනා ගෙන ඇත. යෝජිත රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ගයේ අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථානය වෙරළ ප්‍රදේශයේ ස්ථානගත වන බැවින් හා යෝජිත විකල්ප මාර්ගය එයට සම්බන්ධ වන බැවින් මෙම යෝජිත ස්ථාන සඳහා ප්‍රවේශ වීම පහසු වේ.

- උපක්‍රම 2.1
 පාසල් සඳහා සුදුසු ඉඩම් හඳුනා ගැනීම

1. යෝජිත නිර්වනකැටිය පාසැල - සිසුන් 4000
2. යෝජිත නව නගරයේ පාසැල - සිසුන් 4000
3. යෝජිත මහවලවත්ත පාසැල - සිසුන් 2000

- උපක්‍රම 2.2
මැණික් අධ්‍යාපන ආයතනය සඳහා සුදුසු ඉඩම් හඳුනා ගැනීම

1. මහවලවත්ත ප්‍රදේශය

6.3.1.3. සෞඛ්‍ය පහසුකම්

රත්නපුර පළාත් මහා රෝහල පදනම් කරගෙන සෞඛ්‍ය පහසුකම් සංවර්ධනය වී ඇත. වර්ෂ 2003 ට සාපේක්ෂව රෝගීන්ගේ සංඛ්‍යාව 100,000 වඩා වැඩිවී ඇති අතර රත්නපුර පළාත් මූලික රෝහලට අදාළව පවත්නා පහසුකම් පහත පරිදි වේ.

වගු අංක 6.3.1.3 : රත්නපුර පළාත් මූලික රෝහල - පහසුකම් සහ සේවක සංයුතිය 2017

වර්ෂය	වැනැන්දා වෛද්‍ය ආයතන	රෝගීන් සංඛ්‍යාව	(සූද්ධ) සහ (සූද්ධ) සූද්ධ	(සූද්ධ) සූද්ධ	2017 වැනැන්දා	වෛද්‍ය වෛද්‍ය සහ ප්‍රතිකර්ම	2017 වැනැන්දා වෛද්‍ය	සූද්ධ / වෛද්‍ය	අනෙක් සේවකයන්	දිනකට සායනයන්ට එන රෝගීන්	සහ සූද්ධ වෛද්‍ය
2016	1057	116749	1.2:1	924	207	1:1.3	32	674	945	1112	82%
2006	964	1600	1:7	2100	142	11:3	20	366	575	-	-

මූලාශ්‍රය : රත්නපුර මහා රෝහල

මීට අමතරව සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලයේ වෛද්‍ය පීඨය රත්නපුර මූලික රෝහලට අනුබද්ධව පිහිටුවා ඇති බැවින් 2019 වසරේ ජනවාරි මස පටන් රත්නපුර මහ රෝහල ශික්ෂණ රෝහලක් බවට පත් වී ඇත. නගර වැසියන්ට සේවය සැලසීමට පෙරදිගලික රෝහල් හතරක්, ආයුර්වේද රෝහලක් සහ අක්ෂි රෝහලක් ද රත්නපුරයේ පිහිටා ඇත. මෙම රෝහල් අතුරින් රත්නපුර මහ රෝහල සහ පෙරදිගලික රෝහල් තුනක් රෝහල මංසන්ධිය කේන්ද්‍ර කොටගෙන පිහිටා ඇති අතර රසායනාගාර සේවා ඇතුළු විවිධ අනාවරණ සෞඛ්‍ය පහසුකම් රැසක් එම ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව ලබා ගත හැකි වේ.

- උපක්‍රම 3.1
සෞඛ්‍ය සේවාවන් එක් ස්ථානයකට කේන්ද්‍රගත කිරීම

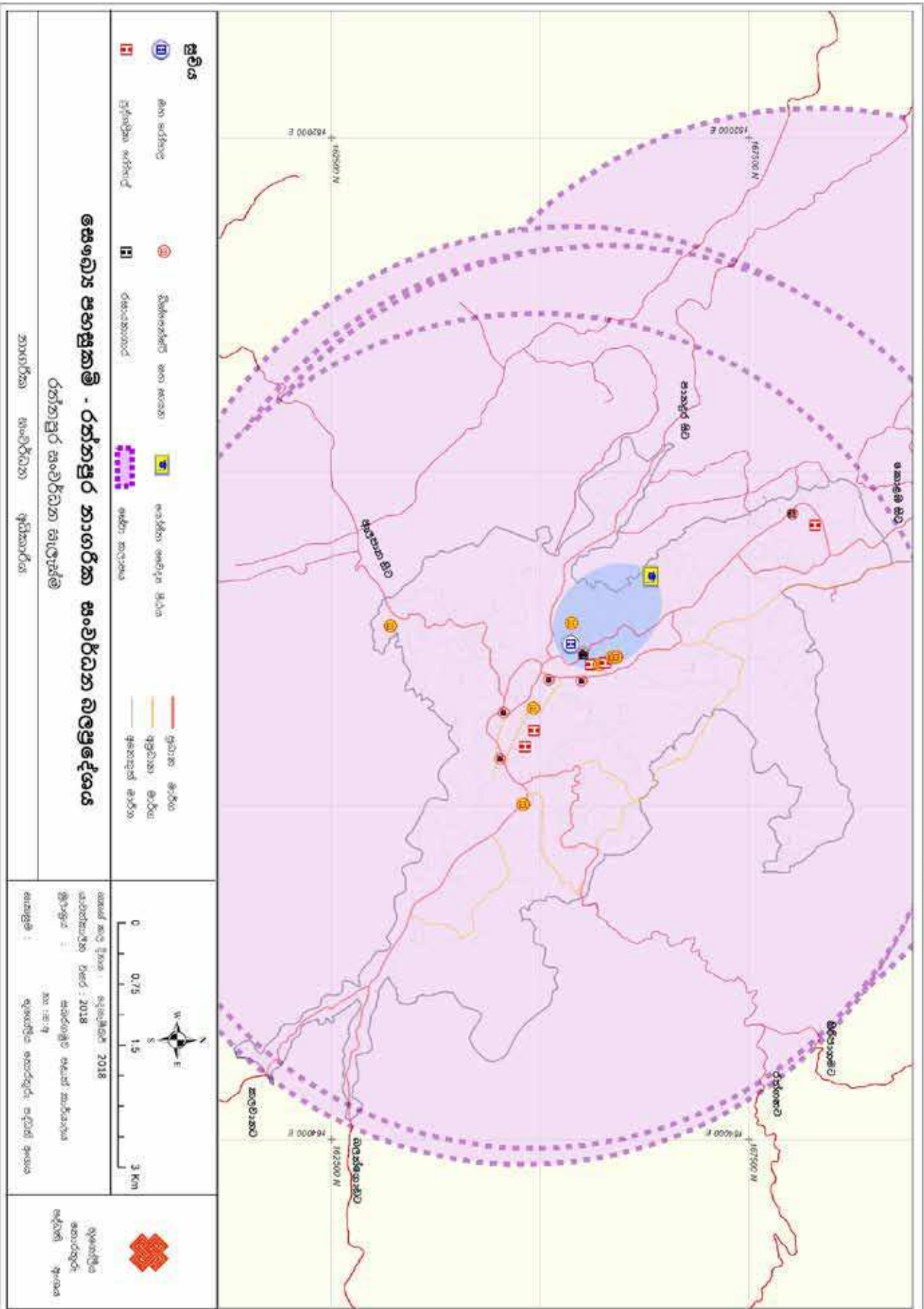
රෝහල් මංසන්ධියට ආසන්නව සෞඛ්‍ය කටයුතු බොහොමයක් ස්ථානගතව පවතින බැවින් ඊට අදාළ පහසුකම් නවදුරටත් එම ප්‍රදේශය මූලික කරගනිමින් ඒකරාශී වීමට නගර සැලසුම තුළින් පහසුකම් සපයා ඇත. එම සංවර්ධන ප්‍රවණතා ප්‍රවර්ධනයට හා නියාමනයට ද රෙගුලාසි මගින් කටයුතු යොදා ඇත. එමෙන්ම මෙම ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව ගොඩනැගීමට යෝජිත වෙරළිප වැව හේතුවෙන් සෞඛ්‍ය පහසුකම් ලබාගැනීමට පැමිණෙන පිරිසට සහ එම පිරිස හේතුවෙන් මෙම ප්‍රදේශයට පැමිණෙන හිතවතුන්ට අවශ්‍ය මානසික සුවය ලැබෙනු ඇතැයි ද අපේක්ෂා කෙරෙයි.

o6 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධන උපායමාර්ග

සේවා සැලැස්ම

සෞඛ්‍ය පහසුකම්

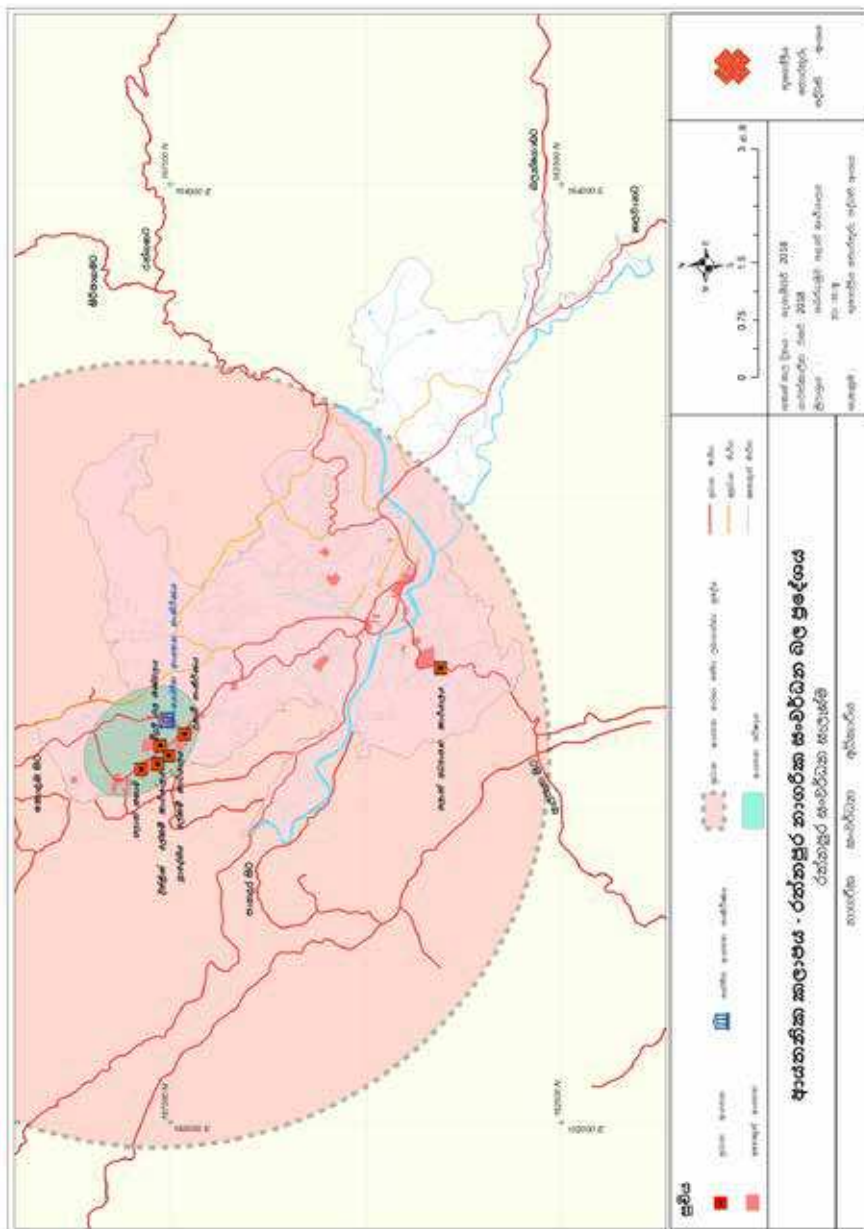

6.3.1.4. පරිපාලන සේවා පහසුකම්

රත්නපුර නගරයේ සංසරණ ජනගහනය, නේවාසික ජනගහනයට සාපේක්ෂව අධික වේ. ඒ සඳහා එක් ප්‍රධානතම හේතුවක් වන්නේ එය සබරගමුව පළාතේ පරිපාලන අග නගරය වීමයි. එම කටයුතු නව නගරය වෙත කේන්ද්‍ර වී පැවතියද වෙළඳ නගරය තුළද ඇතැම් පරිපාලන කටයුතු නවමත් සිදු වෙමින් පවතී. එහෙයින් සියලු පරිපාලන කටයුතු නව නගරය තුළම ස්ථාපනය කිරීමටත් ඒවාට අදාළ පහසුකම් ඒ වෙතට තවදුරටත් ලබාදීමටත් අදාළ කටයුතු මෙම නාගරික සැලසුමෙන් සිදු වේ.

- උපක්‍රම 4.1
නව පරිපාලන සංකීර්ණයක් ස්ථාපිත කිරීම
  - නව නගරය - උසාවිය මංසන්ධිය අසල

සිතියම් අංක 6.3.1.4.1 : පරිපාලන සේවාවන්

06 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
අපරාමසුභ පහසුකම්
සංවර්ධන උපායමාර්ග

සේවා සැලැස්ම

පරිපාලන සේවා පහසුකම්

06 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
 අපරව්‍යුහ පහසුකම්
 සංවර්ධන උපායමාර්ග
 ප්‍රවාහන සේවා සැලැස්ම

6.3.2. ප්‍රවාහන සේවා සැලැස්ම

රත්නපුරය දිස්ත්‍රික්ක නමයකින් වටවී තිබීම එක් සුවිශේෂී කරුණකි. එබැවින් බස්නාහිර පළාත (කොළඹ-පානදුර ප්‍රදේශ) හා උගව පළාතක් (බදුල්ල ප්‍රදේශය) නැගෙනහිර පළාතක් (මඩකලපුව ප්‍රදේශය) රට අභ්‍යන්තරයෙන් දකුණු පළාතක් (හම්බන්තොට ප්‍රදේශය) සම්බන්ධ වන අභ්‍යන්තර මාර්ග පද්ධතියේ කේන්ද්‍රස්ථානයක රත්නපුර නගරය පිහිටා ඇති බැවින් නගරය හරහා දිවෙන ප්‍රවාහන ජාලය පහසුවෙන් ගමන් කළහැකි සුමට ප්‍රවාහයක් විය යුතුය. නමුත් නගරයේ භූගෝලීය පිහිටීමත් සේවා නිසි පරිදි ස්ථානගත වී නොතිබීමත් හේතුවෙන් මෙම අපේක්ෂිත සුමට බව නගරයට හිමි වී නොමැත.

රථවාහන හඳුන්වන සැලැස්ම හේතු

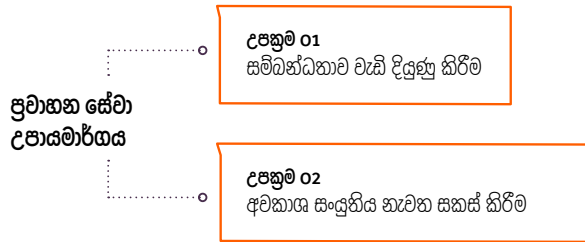
A 004 මාර්ග අවහිරවීම	<ul style="list-style-type: none"> A 004 මාර්ගය නගරයට පිවිසීමේදී සහ පිටවීමේදී පාලම් දෙකක් භූමි ඒය සිදුවීම (වරකානොට පාලම් සහ කටුගස් ඇළ පාලම් - මොරගහ යට ආසන්නයේ) නගරයට පිවිසීමේදී සහ නගරයෙන් පිටවීමේදී එයට ආසන්නයෙන් ප්‍රධාන මාර්ගයට හවුන් ප්‍රධාන මාර්ග සම්බන්ධ වීම (පානදුර පාර සහ මල්වල පාර)
අසංවිධිත සේවා සැකැස්ම	<ul style="list-style-type: none"> නගර මධ්‍යයේ පිහිටි ප්‍රධාන පාසල් පහක් A 004 මාර්ගයට මුහුණලා පිහිටා තිබීම නගරය භූමි පවත්නා වාණිජ කටයුතු වල ව්‍යාප්තිය අසංවිධිත වීම
පවත්නා ප්‍රධාන බස් නැවතුම්පොළෙහි ධාරිතාවය ප්‍රමාණවත් නොවීම	<ul style="list-style-type: none"> පැරණි දුම්රිය ස්ථානය ප්‍රධාන බස් නැවතුම්පොළ බවට පරිවර්තනය කිරීම බස් නැවතුම්පොළ පුළුල් කිරීම සඳහා සංවර්ධනය කළ හැකි අවකාශය අවම වීම බස්රථ බස් නැවතුම්පොළට ඇතුළුවීමේදී සහ පිටවීමේදී පදිකයන්ට අනතුරුදායී ලෙස එය සිදුවීම
විකල්ප මාර්ග ගැටළු	<ul style="list-style-type: none"> නගරය මගහැර යාමට වෙනත් විකල්ප මාර්ග නොමැතිවීම. දැනට පවත්නා විකල්ප මාර්ග සංවර්ධනය වී නොමැතිවීම සහ අවම ධාරිතාවයකින් යුක්තවීම (වෙරළප ගොඩවෙල මාර්ගයෙන් පිටරවුම් පාරට පිවිස මල්වල හංදියට යාමේ හැකියාව ඇත එහෙත් එහි ධාරිතාවය ප්‍රමාණවත් නොවේ)
රථ වාහන ගමනාගමන ගැටළු (Circulation Issues)	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග පද්ධතියේ එක් දිශාවකට පමණක් ගමන් කළයුතු රථවාහන සැකැස්ම (One way System) හේතුවෙන් නගරය භූමි රථවාහන ගමන්වාර ප්‍රමාණය ඉහළ යාම බත්තේ - ඉරවිටේ රථ වාහන නැවැත්වීම් ක්‍රම නිසිපරිදි සිදු නොවීම නිසා ප්‍රවාහන දුෂ්කරතා මතු වීම
රථ ගාල් පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම	<ul style="list-style-type: none"> පවත්නා ගොඩනැගිලිවල රථගාල් සඳහා ප්‍රමාණවත් අවකාශ නොමැතිවීම නගර මධ්‍යය භූමි සංවර්ධනය කළ හැකි අවකාශය අවම වීම

රූප සටහන් අංක 6.3.2.1 : මාර්ග හඳුන්වන සැලැස්මට හේතු මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

රූප සටහන් අංක 6.3.2.2 : වර්තමාන බස් නැවතුම්පොළ ඡායාරූපකරණය : හසිනි ආට්ටල, මාර්තු - 2018

ඉහත ගැටලු විසඳීම හා මගහැරීම අරමුණු කරගනිමින් ප්‍රවාහන උපායමාර්ගය සැලසුම් කර ඇත.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධන උපායමාර්ග

ප්‍රවාහන සේවා සැලැස්ම

රූප සටහන් අංක : 6.3.2.3 : ප්‍රවාහන උපායමාර්ගය

- උපකුම 01
සම්බන්ධතාව වැඩි දියුණු කිරීම

මෙම අවශ්‍යතාවයන් සපුරා ගැනීම සඳහා රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මෙන් කලාපීකරණ රෙගුලාසි සහ විශේෂ ව්‍යාපෘති හඳුන්වාදී ඇත.

- උපකුම 1.1
නව මාර්ග ඉදි කිරීම

1. රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය ඉදිකිරීම
2. උසාවි මංසන්ධියේ සිට වරකානොට පාලම දක්වා දිවෙන නව විකල්ප මාර්ගයක් ඉදිකිරීම
3. පට්ටිමිට්ට ප්‍රදේශය හරහා ගුඩ් ෂෙඩ් මාර්ගයේ සිට පල්ලිය පාර දක්වා වූ නව මාර්ගයක් ඉදි කිරීම.

- උපකුම 1.2
මාර්ග සංවර්ධනය සහ ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම

1. බටුගෙදර මංසන්ධියේ සිට කරපිට මාර්ගය විකල්ප මාර්ගයක් වශයෙන් ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම.
  - පලවන අදියර - බටුගෙදර මංසන්ධියේ සිට මුද්දුව මංසන්ධිය දක්වා මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම.
  - දෙවන අදියර - බලිබන්ගොඩ පාලම හරහා මුද්දුව මංසන්ධියේ සිට පානදුර මාර්ගය දක්වා වූ මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම.
  - තුන්වන අදියර - පානදුර මාර්ගයේ සිට කොට්ඨඛෙගොව හරහා සමන් දේවාලය දක්වා වූ මාර්ගය වැඩිදියුණු කිරීම.
  - හතරවන අදියර - පානදුර මාර්ගයේ (සමන් දේවාලය අසල) සිට කරපිට මංසන්ධිය දක්වා වූ මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
 අපරව්‍යුහ පහසුකම්
 සංවර්ධන උපායමාර්ග
 ප්‍රවාහන සේවා සැලැස්ම

2. විකල්ප මාර්ගයක් වශයෙන් පැරණි දුම්රිය මාර්ගය ආම් ගාඩ්න් සිට පිටත වට රවුම් මාර්ගය දක්වා ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම.
3. ප්‍රධාන මාවත පට්ටිම්ච්ට ප්‍රදේශයේ සිට ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම.
4. සේනානායක මාවතේ සිට කුඩුගල්වත්ත නොටුපොල දක්වා වූ මාර්ගය ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම
5. ගොඩවෙල මාර්ගය ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම.
6. රෝහලේ සිට සමන් පෙදෙස හරහා නව නගරය හරහා දිවෙන මාර්ගය විකල්ප මාර්ගයක් වශයෙන් සංවර්ධනය කිරීම.
7. දුම්රිය මාර්ගයේ සිට ගොඩවෙල මාර්ගය දක්වා වූ මාර්ගය වැඩිදියුණු කිරීම.
8. ගඟබඩ මාර්ගය වැඩිදියුණු කිරීම
9. පිටත වට රවුම් මාර්ගය විකල්ප මාර්ගයක් වශයෙන් වැඩිදියුණු කිරීම.
10. ඇතුලත වටරවුම් මාර්ගය විකල්ප මාර්ගයක් වශයෙන් වැඩිදියුණු කිරීම.
11. බේමානන්ද මාවතේ සිට ගිනිහිරිය දක්වා වූ මාර්ගය වැඩිදියුණු කිරීම

• උපක්‍රම 1.3

නව පාලම් ඉදිකිරීම සහ පවතින පාලම් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම

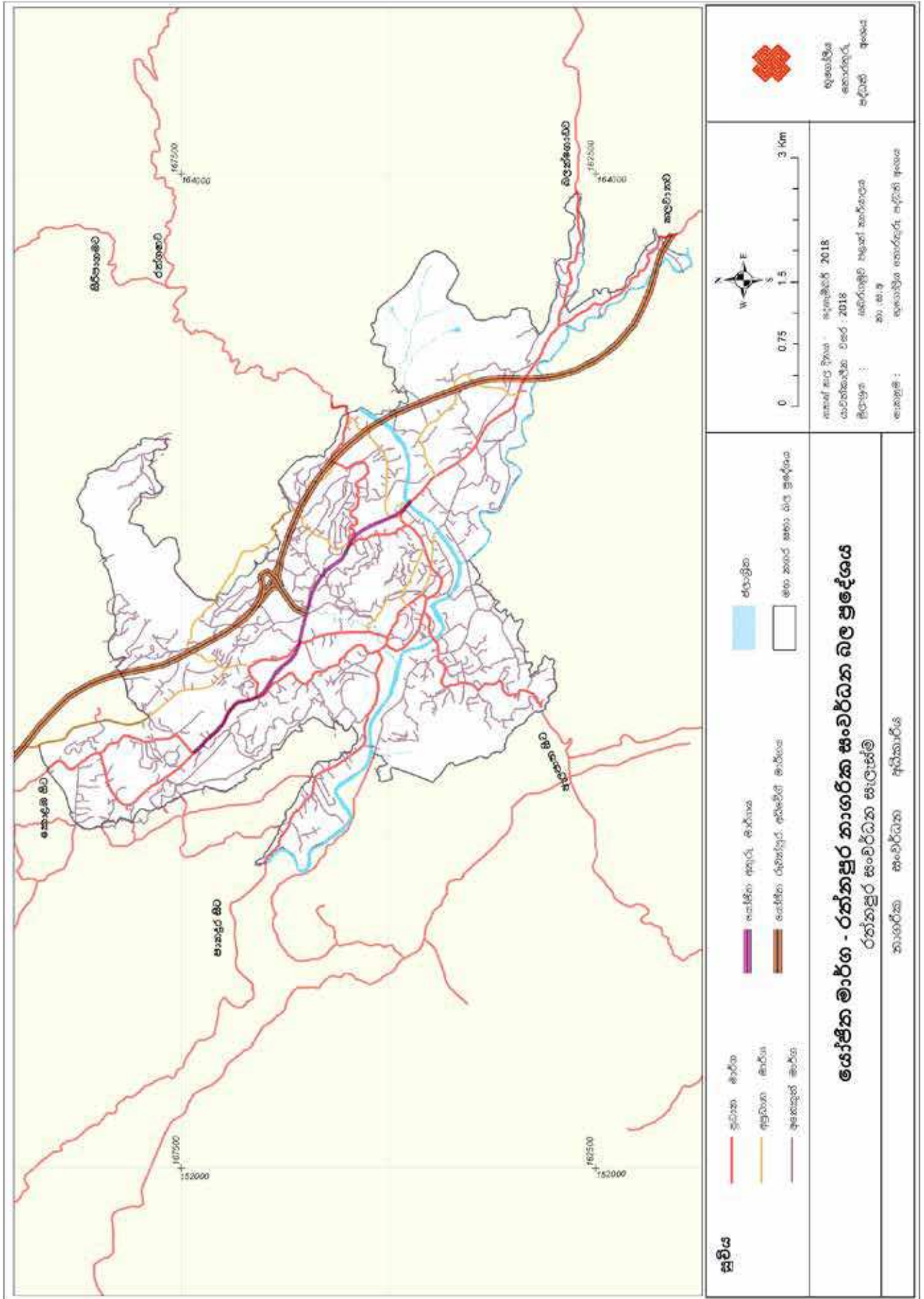
1. බලබන්ගොඩ මාර්ගය සහ පානදුර මාර්ගය සම්බන්ධ කරමින් බලබන්ගොඩ පාලම ඉදිකිරීම
2. කුඩුගල්වත්ත පාලම ඉදිකිරීම.
3. සිවලි ක්‍රීඩාංගනය අසල පාලම ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම
4. නගරයට පිවිසෙන මාර්ග අසල නිබෙන පාලම් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම

• උපක්‍රම 1.4

පයින් ගමන් කල හැකි මාර්ග වැඩි දියුණු කිරීම

- ඉන්දික හෝටලය අසල ඇති නදබදය මගහැරීමට පල්ලිය පාරේ සිට ප්‍රධාන බස්නැවතුම්පොල දක්වා උමං මාර්ගයක් ඉදිකිරීම.
- පුළුගුපිටිය මංසන්ධියේ සිට ශාන්ත ලුකස් මංසන්ධිය දක්වා මගී ගුවන් පාලමක් ඉදිකිරීම.
- නගරය තුළ පවත්නා පටු මංමාවත් පදිකයන්ට හිතකර ලෙස සංවර්ධනය කිරීම සහ පරිසර හිතකාමී ක්‍රම ඒ සඳහා භාවිත කිරීම.

සිතියම් අංක 6.3.2.1 : යෝජිත රැවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය සහ විකල්ප මාර්ගය

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
 අපරව්‍යුහ පහසුකම්
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

ප්‍රවාහන සේවා සැලැස්ම

- උපක්‍රම 1.5
 ගඟ ආශ්‍රිත ප්‍රවාහන පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම

හඳුනාගත් ප්‍රදේශවල නොටුපොළවල් ඉදිකිරීම

a. පළවන අදියර

- I. ප්‍රධාන නොටුපොළ - සිවලි ක්‍රීඩාංගනය පිටුපස ළමා උද්‍යානය නොටුපොළකට යොදාගැනීම
- II. සමන් දේවලය අසල පාලම අසලින් නව නොටුපොළක් ඉදි කිරීම

b. දෙවන අදියර

- I. වරකානොටු පාලම අසල නව නොටුපොළක් ඉදිකිරීම

c. තුන්වන අදියර

- I. කුඩුගල්වත්ත නව නොටුපොළක් ඉදිකිරීම
- II. ආයුර්වේද කාර්යාලය අසල නව නොටුපොළක් ඉදිකිරීම
- III. කොට්ඨඹෙගාව නව නොටුපොළක් ඉදිකිරීම

රූප සටහන් අංක 6.3.2.4 : යෝජිත ගඟ නොටුපොළවල්

- උපක්‍රම 2
අවකාශ සංයුතිය නැවත සකස් කිරීම

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

- උපක්‍රම 2.1
බස්නැවතුම්පොල සංවර්ධනය කිරීම

භෞතික හා සමාජයීය
අපරවක්‍රම පහසුකම්
සංවර්ධන උපායමාර්ග

1. පැරණි නගරයේ ප්‍රධාන බස්නැවතුම්පොල සංවර්ධනය කිරීම
2. පැරණි නගරයේ ප්‍රධාන බස් නැවතුම්පොලට අනුබද්ධ වාහන ගාල්කිරීමේ ස්ථානය සංවර්ධනය කිරීම
3. නව නගරයේ නව බස් නැවතුම් පොලක් ඉදිකිරීම. (පැල්මඩුල්ල පෙදෙසට යන දුර ගමන් බස් රථ සඳහා)

ප්‍රවාහන සේවා සැලැස්ම

- උපක්‍රම 2.2
රථ ගාල් කිරීමේ ස්ථාන සංවර්ධනය කිරීම

1. නගරයේ හඳුනාගත් ස්ථානවල වාහන නැවැත්වීමේ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම

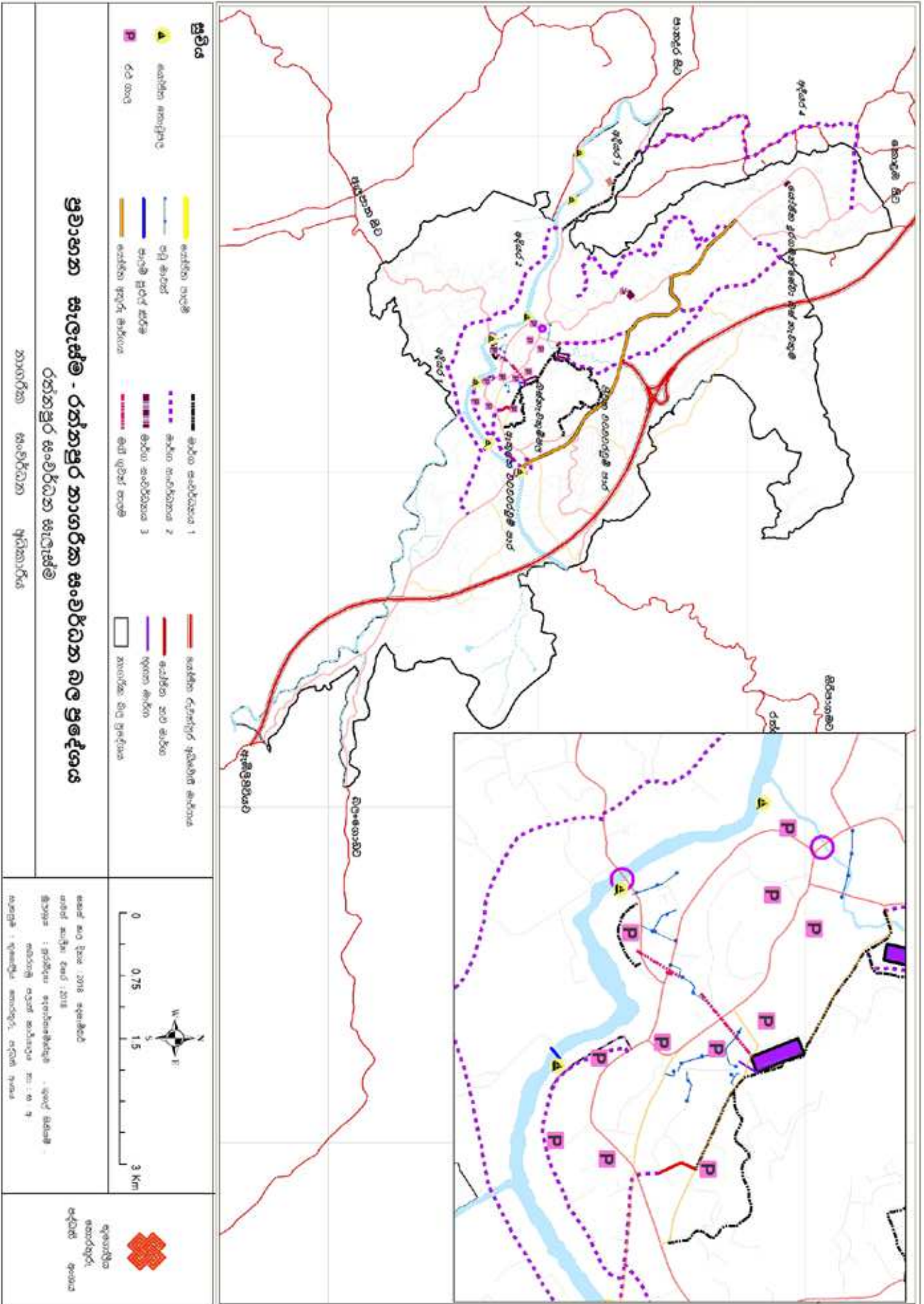
- I. පොල්හුනුව පර්ශ්‍රය - ගුඩ් ජෙඩ් මාවත
- II. මහ නගර සභා රථගාල් පර්ශ්‍රය, සිවලි ක්‍රීඩා පිටිය අසල
- III. ආයුර්වේද කාර්යාල පර්ශ්‍රය අසල
- IV. නාගහමුන්නෙට්ටුව පර්ශ්‍රය
- V. ලක්ෂ්මි සිනමා ශාලා පර්ශ්‍රයට යෝජිත වෙළඳ සංකීර්ණය තුළ
- VI. නගර මධ්‍යයට යෝජිත වෙළඳ සංකීර්ණය තුළ
- VII. නැපැල් කාර්යාල පර්ශ්‍රය තුළ

- උපක්‍රම 2.3
කලාපිකරණ සැලැස්ම හරහා මධ්‍යම වාණිජ ප්‍රදේශයේ ඇති නොගැලපෙන භූමි භාවිතයන් වෙනත් සුදුසු ස්ථානවල ස්ථානගත කිරීම

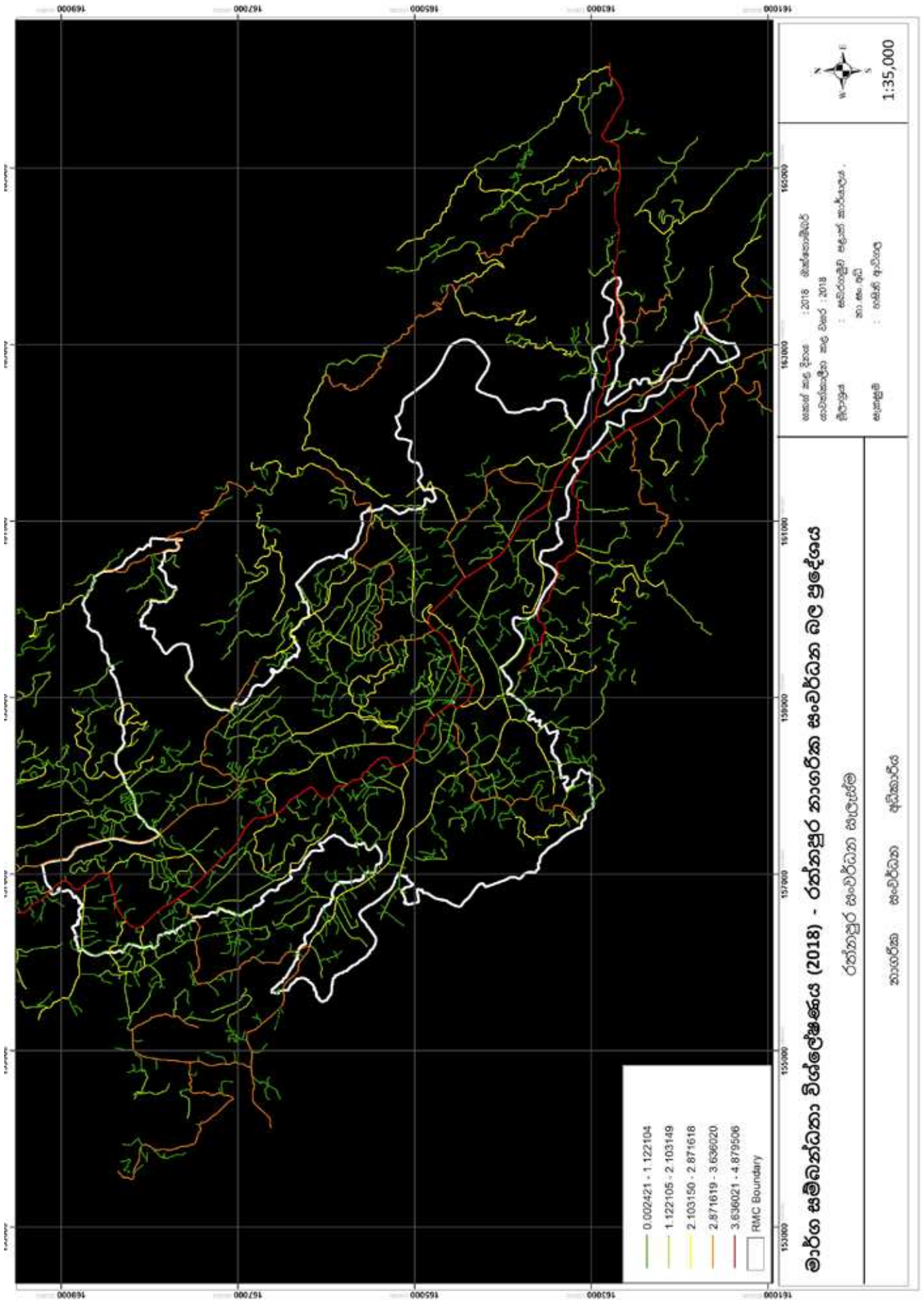
1. කලාපිකරණ රෙගුලාසි අනුව කාර්යයන් ඒකරාශී කිරීම.

රූප සටහන් අංක 6.3.2.5 : යෝජිත රථගාල් ස්ථාන

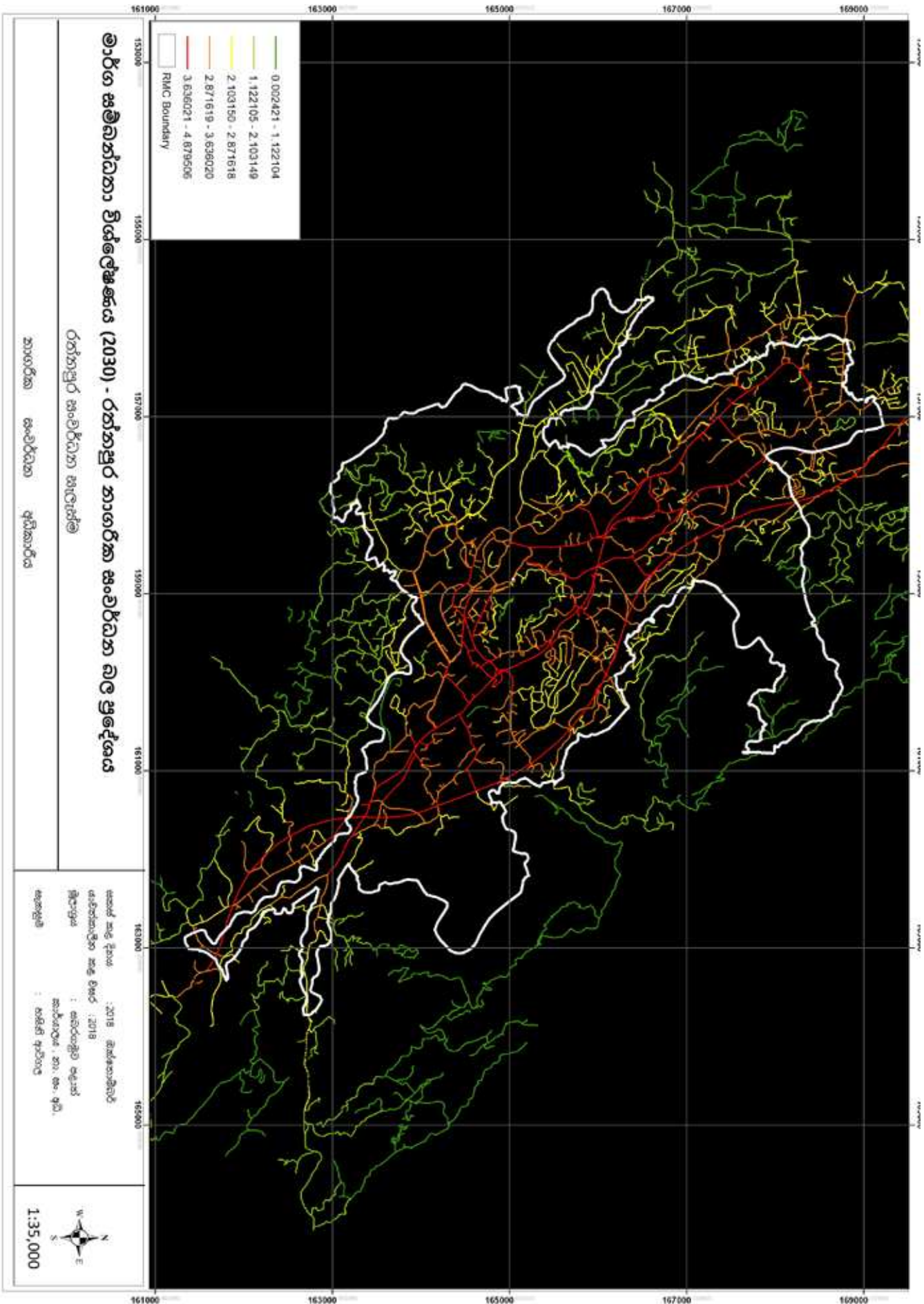

සිතියම් අංක 6.3.2.3 : යෝජිත සැලසුම් ප්‍රදේශයේ මාර්ග සම්බන්ධතාවයේ වර්තමාන තත්වය (2018)

සිතියම් අංක 6.3.2.4 : යෝජිත සැලසුම් ප්‍රදේශයේ මාර්ග සම්බන්ධතාවයේ අපේක්ෂිත තත්වය (2030)

6.3.3. ජල සැපයුම් සැලැස්ම

නගරය තුළ නල ජලය සපයනුයේ ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය මගිනි. නගරයේ ජල සැපයුම් ජාලයේ දුර ප්‍රමාණය කිලෝ මීටර් 75 ක වේ. නගරයේ දිනපතා ජල සැපයුම ලීටර් 130 ක වන නමුත් එය නාගරික පරිභෝජනය සඳහා ප්‍රමාණවත් නොවේ. නගරයේ ජල ටැංකි 5ක් ඇති අතර එහි මුළු පරිමාව සරු මීටර් 4500 කි. පහත වගුවෙන් ජල පරිභෝජනය අනුව ජල සැපයුම් සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය දැක්වෙයි.

06 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
අපරිවෘත්ත පහසුකම්
සංවර්ධන උපායමාර්ග

ජල සැපයුම් සැලැස්ම

වගු අංක 6.3.1.1 : ජල පරිභෝජනය - 2017

භාවිතය	සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය	ප්‍රතිශතය
නේවාසික	6447	80.89
වාණිජ	1233	15.47
කර්මාන්ත	44	0.55
පාසල් ඇතුළු රජයේ ආයතන	196	2.46
ආගමික	42	0.53
හෝටල්	08	0.10
එකතුව	7970	100.0

මූලාශ්‍රය : ජාතික ජලසම්පාදන සහ ජලප්‍රවාහන මණ්ඩලය 2017

ජල සැපයුම ප්‍රධාන වශයෙන් යොමුකර ඇත්තේ නේවාසික භාවිතයන් සඳහා වන අතර මුළු නිවාස ප්‍රමාණයෙන් 79.5% කට ජල සම්බන්ධතා ලැබී තිබීම ප්‍රශස්තය. නමුත් ඇතැම් ප්‍රදේශ සඳහා ජල සැපයුම නොමැති අතර ළිං මගින් සහ ගංගා ඇළ දොළ වලින්ද ජලය භාවිතයට ගන්නා අතර එය සුදුසු ක්‍රමයක් ලෙස සැලකිය නොහැකි වේ.

මහා නගර සභාව ඉදිකළ පොදු ජලනල 150 ක් නගරය තුළ ස්ථාපිත කර ඇති අතර ඒවා අඩු අදායම් ලාභීන් සහ නගරයට පැමිණෙන්නන් භාවිත කරයි. රත්නපුර නගරයේ අනාගත ජල ඉල්ලුමට බලපා ඇත්තේ නිවාස ඉල්ලුම, වාණිජ ඉල්ලුම සහ දෛනිකව සේවා අවශ්‍යතාවන් සඳහා මෙන්ම සංචාරක කටයුතු සඳහා ද නගරයට පැමිණෙන්නන් ඇතුළු මගී ජනගහනයෙන් ඇති ඉල්ලුම වේ. මීට අමතරව සමන් දේවාල පෙරහැර සමයේ (අගෝස්තු- සැප්තැම්බර් මස) අමතර ජල අවශ්‍යතාවයක් පවතී. තවද, නගර සීමාව තුළ ඇතිවිය හැකි ගිනි ගැනීමකදී ජලය ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් ලෙස ජල උද්ගාමක කාරාම (Fire hydrants) නගරය තුළ රඳවා තබා ගැනීමට නගර සැලැස්ම මගින් නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
 අපරව්‍යුහ පහසුකම්
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

 ජල සැපයුම් සැලැස්ම

වගු අංක 6.3.3.2 : ජල පරිභෝජන අවශ්‍යතාවය - 2030

		දිනකට ලීටර් 120 ක් ලෙස	2018 වසරේදී අවශ්‍යතාවය (m ³)	2030 වසරේදී අවශ්‍යතාවය (m ³)
වර්තමාන නේවාසික ජනගහනය	49,083	49083*120	5889.96	
වර්තමාන සංසරණ ජනගහනය	100,000	20 percent (24 L)	2400	
අපේක්ෂිත නේවාසික ජනගහනය	62,340	62340*120		7480.8
අපේක්ෂිත සංසරණ ජනගහනය	150,000	20 percent (24 L)		3600
විශේෂ කාලවල දිනක අවශ්‍යතාවය	100,000	20 percent (24 L)	2400	2400
මුළු එකතුව			10,689.96	13,480.8

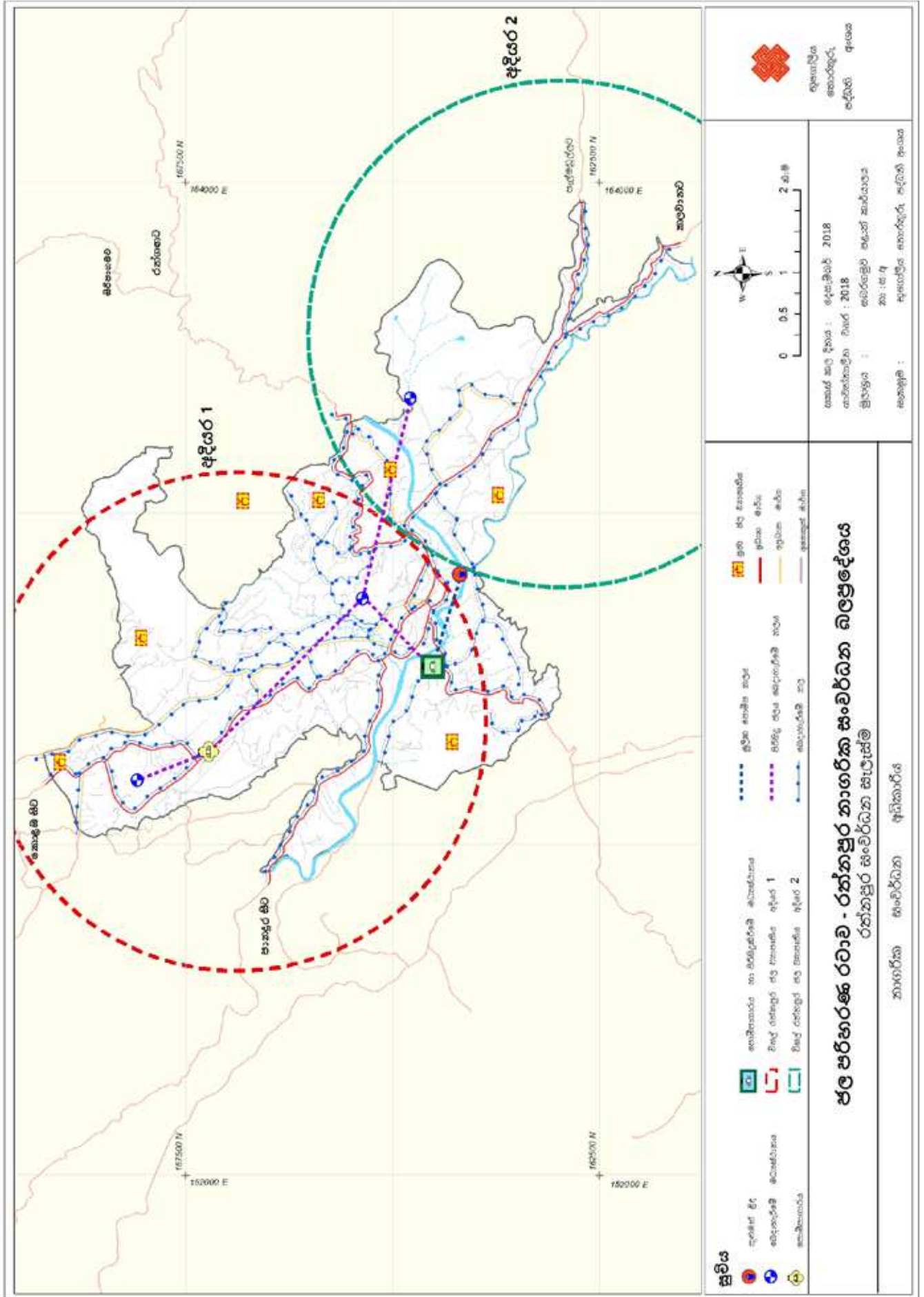
දැනට නගරයේ පවතින ඉල්ලුමට ජල සැපයුම ප්‍රමාණවත් නොවන අතර "විසල් රත්නපුර ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය" සහ "ප්‍රජා ජල ව්‍යාපෘතිය" මගින් වසර 2030 වනවිට අපේක්ෂිත ජල සැපයුම් ඉලක්කය සපුරා ගැනීමට නියමිත ය. ඉහළ යන ජල පරිභෝජනය සඳහා පහත දැක්වෙන නිර්දේශයන් ලබාදී ඇත.

- වර්තමාන ජල සැපයුම වැඩි කිරීම සඳහා වූ යෝජනා ක්‍රමය
- අනාරක්ෂිත ළිං ආරක්ෂිතව පාවිච්චි කිරීම සම්බන්ධ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම
- පොම්පකැළේ ජල ටැංකියේ පරිමාව කියුබික් මීටර් (m³) 13000 දක්වා වැඩි කිරීම
- නව නගරයේ කියුබික් මීටර් (m³) 10,000 ක් වූ ජල ටැංකියක් ඉදි කිරීම
- ගඟ අද්දර මාවතේ නව ලිද්ක් ඉදි කිරීම
- කුඩා පරිමාණ ජල ව්‍යාපෘති මගින් ජල සැපයුම් ලබාදීම

විසල් රත්නපුර ජල සැපයුම් ව්‍යාපෘතියේ තොරතුරු

මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් රත්නපුර, පැල්මඩුල්ල සහ කුරුවිට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ ආවරණය වන අතර එමගින් පහසුකම් සැලසීමට අපේක්ෂිත ජනගහනය 160,000 ක් වේ. මෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු වල පළමු අදියර 2013 වසරේ සිට 2015 වසර දක්වා සිදු වූ අතර දෙවන අදියර 2020 වසරේ සිට 2023 වසර දක්වා සිදු කිරීමට නියමිත වේ.

සිතියම් අංක 6.3.3.1 : වසර 2030 වනවිට ජල සැපයුම් ව්‍යාප්තිය

06 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
 අපරව්‍යුහ පහසුකම්
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

විදුලි හා දත්ත රැහැන්
 පිළිබඳ සැලැස්ම

6.3.4. විදුලි හා දත්ත රැහැන් පිළිබඳ සැලැස්ම

නාගරික කටයුතු පහසුවෙන් කරගෙන යාම උදෙසා අඛණ්ඩ විදුලි සැපයුමක් තිබීම අත්‍යාවශ්‍ය කාරණාවක් වන අතර ස්ථාවර විදුලි සැපයුමක් උදෙසා ශක්තිමත් සුහුරු සම්ප්‍රේෂණයක් සහ බෙදා හැරීමක් අවශ්‍යය වේ. නගරයේ විදුලිය සැපයුම සම්බන්ධ විස්තර පහත දැක්වේ.

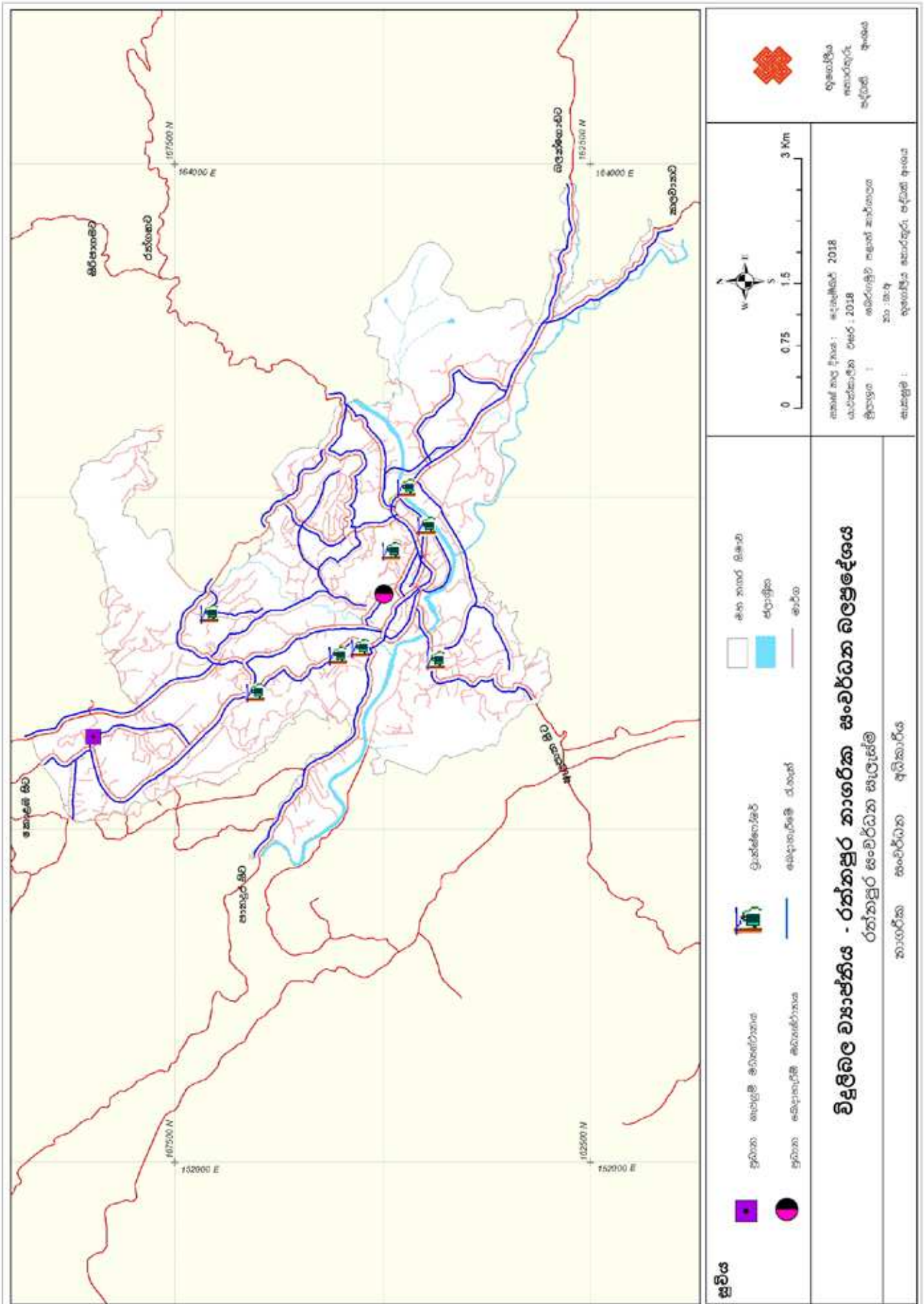
වගු අංක 6.3.1.1 : විදුලි සැපයුම - 2018

අංශය	සම්බන්ධතා	ප්‍රතිශතය %
නේවාසික	9864	74.0
වාණිජ	3213	24.0
රාජ්‍ය සහ රාජ්‍යය නොවන ආයතන	198	1.5
කර්මාන්ත	89	0.4
ආගමික	48	0.1
එකතුව	13412	100.0

මූලාශ්‍රය : විදුලිබල මණ්ඩලය

විදුලිබල මණ්ඩල තොරතුරු වලට අනුව සාමාන්‍යය භාවිතය සඳහා විදුලි ඒකක 90-120 (KW) සංඛ්‍යාවක් අවශ්‍යය වේ. අපේක්ෂිත සාමාන්‍යය විදුලි ඒකක 105 (KW) වන අතර ඉහත ඒකක ප්‍රමාණය සාමාන්‍යය නක්වයකි. වර්තමාන අවශ්‍යතාවය විදුලි ඒකක 1,408,360 (KW) වන අතර ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය දක්වන පරිදි රත්නපුර සැලසුම් ප්‍රදේශයට 100% විදුලි බල සැපයුම ලබාදී ඇත.

සෑම වසරකම ගංවතුර සහ දරුණු කාලගුණය හේතුවෙන් භූමිය මතුපිට පිහිටා ඇති සේවා ආධාරකයන් හානි වන බැවින් රත්නපුර සංවර්ධන සැලැස්මෙන් විදුලි බල මණ්ඩලයේ පර්යේෂණයන්ගේ නිර්දේශය සහිතව සංවර්ධන ප්‍රදේශය තුළ භූමි අභ්‍යන්තරයෙන් විදුලි රැහැන් යෙදීම නිර්දේශකර ඇත. ඊට අමතරව ජල නල, විදුලි රැහැන් සහ දුරකථන සේවා එකට සම්බන්ධව හා සමාන්තරව භූමි අභ්‍යන්තරයෙන් සවිකිරීම නිදේශ කර ඇත. විවිධ උපයෝගීතා සේවා එකිනෙක සම්බන්ධව ස්ථානගත කිරීමෙන් නව ක්‍රමානුකූල අපරව්‍යුහ පහසුකම් ජාලයක් සකස් කිරීම අපේක්ෂිත ය. නවද, ගොඩනැගිලි සැලසුම් අනුමත කරන විට සහ හා ව්‍යාපෘති සිදු කිරීමේදී අධිබලැති විදුලි රැහැන් පවත්නා ස්ථාන පිළිබඳව සැලකිලිමත් වීමට නගර සැලැස්ම මගින් නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

06 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
 අපරව්‍යුහ පහසුකම්
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

විදුලි හා දුරකථන රැහැන්
 පිළිබඳ සැලැස්ම

අපජලය හා
 මළාපවාහන සැලැස්ම

විදි ආලෝකකරණය

යෝජනා විදි ආලෝකකරණය සැලසුම්කර ඇත්තේ 'බුද්ධිමත්' වලන සංවේදක විදි ආලෝකකරණ පාලන පද්ධතිය' (Smart/ Intelligent Street Lighting) සංකල්පය පදනම් කරගෙනය. ඒ අනුව විදි වල මෝටර් රථ සහ පදිකයන් ගමන් කිරීමේදී ස්වයංක්‍රීයව විදි ආලෝකකරණය ක්‍රියාත්මක වන අයුරින් සැලසුම් කර ඇත. වෙළඳ නගරයේ සහ නව නගරයේ පදික වේදිකා, රේඛීය උද්‍යාන, වැව රවුම සහ ගඟ ඉවුරේ විදි ආලෝකකරණය ඉහත දක්වනලද නාක්ෂණය අනුව සකස් කල යුතුය. ප්‍රශස්ථ අවම ආලෝක මට්ටමකින් යුතු ස්වයංක්‍රීයව ක්‍රියාත්මක වන විදි ආලෝකකරණයක් යොදා ගැනීමෙන් නගරයේ බලශක්තිය නිරසාර අයුරින් යොදාගැනීමට හැකිවනු ඇතැයි අපේක්ෂිත ය.

රූප සටහන් අංක 6.3.4.1 : යෝජිත සුහුරු විදි ආලෝකකරණ පද්ධතිය

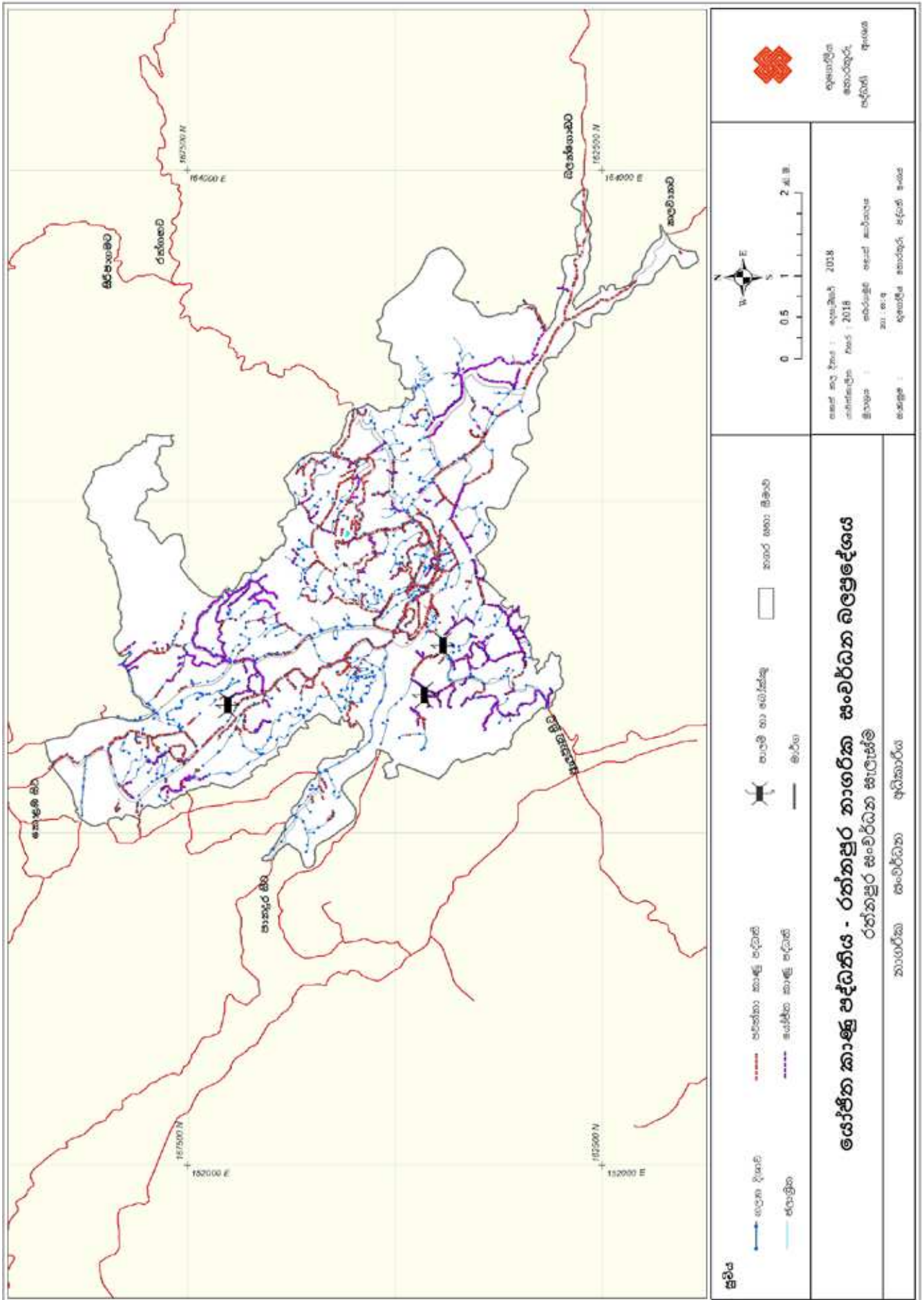
6.3.5. අපජලය හා මළාපවාහන සැලැස්ම

ජලාපවාහන සහ මළාපවාහන මාර්ග

මේ වනවිට නගරය තුළ ඇති කාණු පද්ධතියේ සම්පූර්ණ දිග කිලෝ මීටර් 31 ක් වන අතර ඉන් කොටසක් නාගරික සංවර්ධන අංශ ව්‍යාපෘතිය යටතේ ආසියානු බැංකු මූල්‍ය ආධාර ලබා වැඩි දියුණු කරන ලද වැසිදිය බැස යන කාණු වේ. මේවා කොන්ක්‍රීට් වලින් ඉදිකර ඇති අතර අනෙක් කොටස ඉදි කර නැති කාණු වේ. එමෙන්ම, රත්නපුර නගරය තුළ මධ්‍යම මළාපවාහන පද්ධතියක් ද නොමැත.

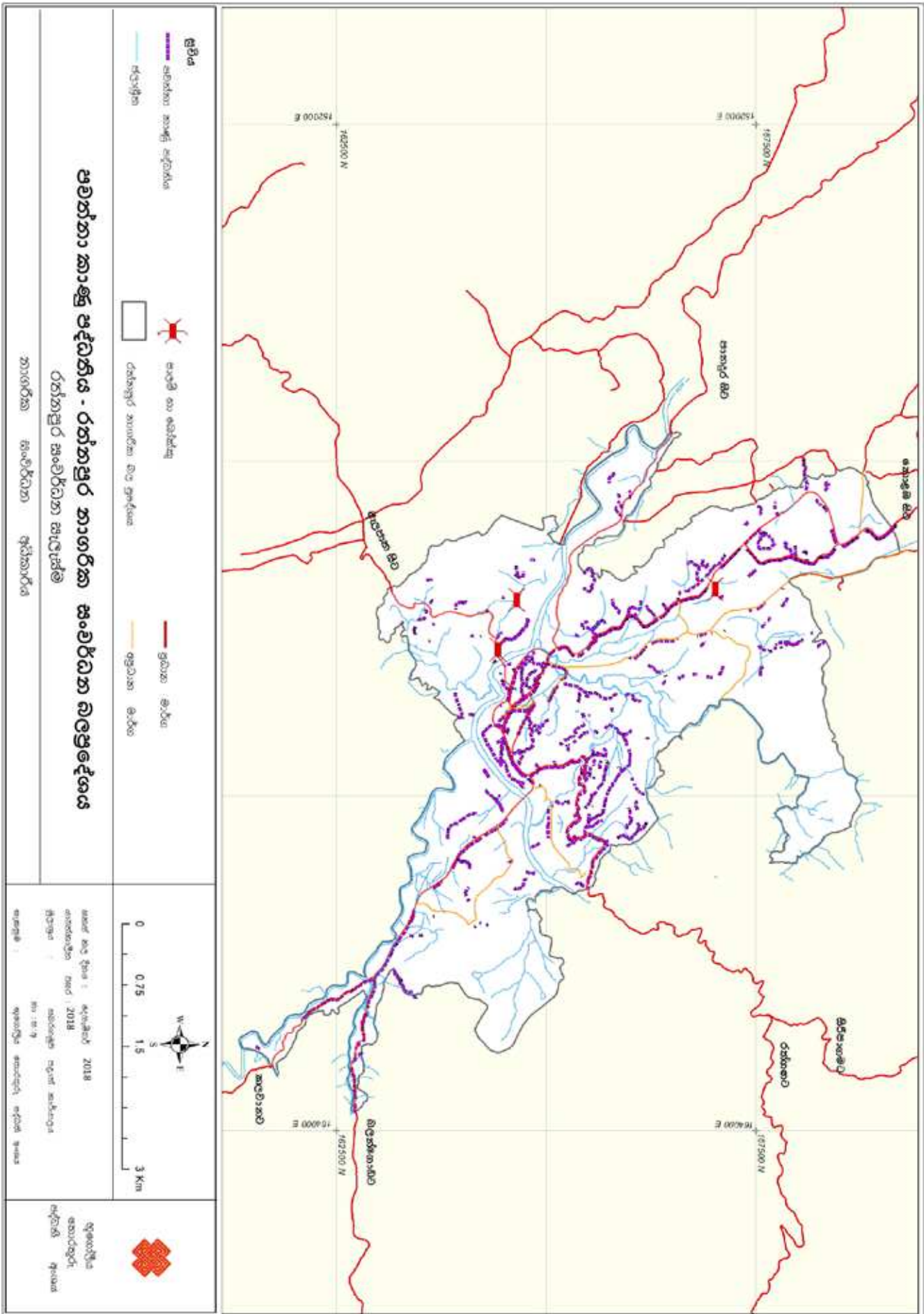
මෙම ප්‍රදේශයේ ජලාපවාහනය සංවර්ධනය කර ඇත්තේ සෘජුකෝණාස්‍රාකාර හැඩයටය. එසේ වුවද මෙම ජලාපවාහන ජාලයට අදාළ ගලා යාමේ දිශාව සහ රටාව මැණික් කැනීම් හේතුවෙන් නිරතුරුව වෙනස් වේ. මධ්‍යගතවූ මළාපවාහන පද්ධතියක් නිර්මාණය කිරීම සහ මහජනයාට ජලමුදින වැසිකිලි භාවිතය සඳහා උපදෙස් ලබාදීම සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් 2030 වනවිට අපේක්ෂා කෙරේ.

සිතියම් අංක 6.3.5.1 : රත්නපුර ජලපවහන සැලැස්මට අදාළ ගලා යාමේ දිශාවන්

සිතියම් අංක 6.3.5.2 : රත්නපුර ජලපවහන සැලැස්ම

6.3.6. සභා අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම

නාගරික සභා අපද්‍රව්‍යය ලෙස හඳුන්වනු ලබන්නේ නාගරික ප්‍රදේශය තුළ නිපදවන විවිධ අපද්‍රව්‍යයන්ගේ එකතුවක් වන අතර එය ප්‍රදේශයෙන් ප්‍රදේශයට වෙනස් වේ. (මූලාශ්‍රය: එකසන් ජාතීන්ගේ සංවිධානය, 2005). නාගරික සභා අපද්‍රව්‍යය කළමනාකරණය යනු නාගරික ප්‍රදේශවල සභා අපද්‍රව්‍යය එක්රැස් කිරීම, රැගෙන යාම, පිරිසම් කිරීම, ප්‍රතිචක්‍රීයකරණය, සම්පත් ප්‍රතිසාධනය, බැහැර කිරීම වේ. නාගරික අපද්‍රව්‍යය 'සාමාන්‍ය අපද්‍රව්‍යය' සහ 'ප්‍රතිචක්‍රීයකරණය කළහැකි අපද්‍රව්‍යය' වශයෙන් ප්‍රධාන කොටස් දෙකකට වර්ගකල හැක.

නේවාසික, වාණිජ, කර්මාන්ත, ආයතනික ඉදිකිරීම්, කඩා ඉවත්කිරීම් ක්‍රියාවලීන් හේතුවෙන් සහ නාගරික සේවාවන් හේතුවෙන් උත්පාදනය වන අපද්‍රව්‍යය, නාගරික අපද්‍රව්‍යය යනුවෙන් හැඳින්වේ. ජනගහනයේ ව්‍යාප්තිය සහ ආර්ථික සංවර්ධනය හේතුවෙන් අපද්‍රව්‍යය උත්පාදනය වන අතර නිසි අපද්‍රව්‍යය කළමනාකරණයක් නොමැතිවීම මානව සෞඛ්‍යයට සහ පරිසරයට තර්ජනයක් වේ.

සභා අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් රත්නපුර මහා නගර සභාවේ වර්තමාන තත්වය

රත්නපුර මහා නගර සභාව දිනකට සභා අපද්‍රව්‍යය අසන්න වශයෙන් ටොන් 30ක් පමණ එක්රැස් කරයි. සභා අපද්‍රව්‍යය උත්පාදනයේ සංයුතිය පහත අංක 01 දරන වගුවෙන් දැක්වේ.

වගු අංක 6.3.1.1 : සභා අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනයේ සංයුතිය

අපද්‍රව්‍යය වර්ගය	ටොන් ගණන
දිරන (කෙටිකාලීන)	17.1
කඩදාසි	1.8
දැව	1.8
ලී කුඩු/ වී කුඩු	1.8
නොදිරන (කෙටි කාලීන)	1.8
පොලිතින් සහ ප්ලාස්ටික්	1.8
අනුභේදිත අපද්‍රව්‍යය (Demolition Waste)	1.2
ලෝහ	0.9
සාහකාරී අපද්‍රව්‍යය	0.6
විදුරු සහ අනෙක්	1.2

මූලාශ්‍රය : රත්නපුර මහා නගර සභාව

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
අපරිවෘත්ත පහසුකම්
සංවර්ධන උපායමාර්ග

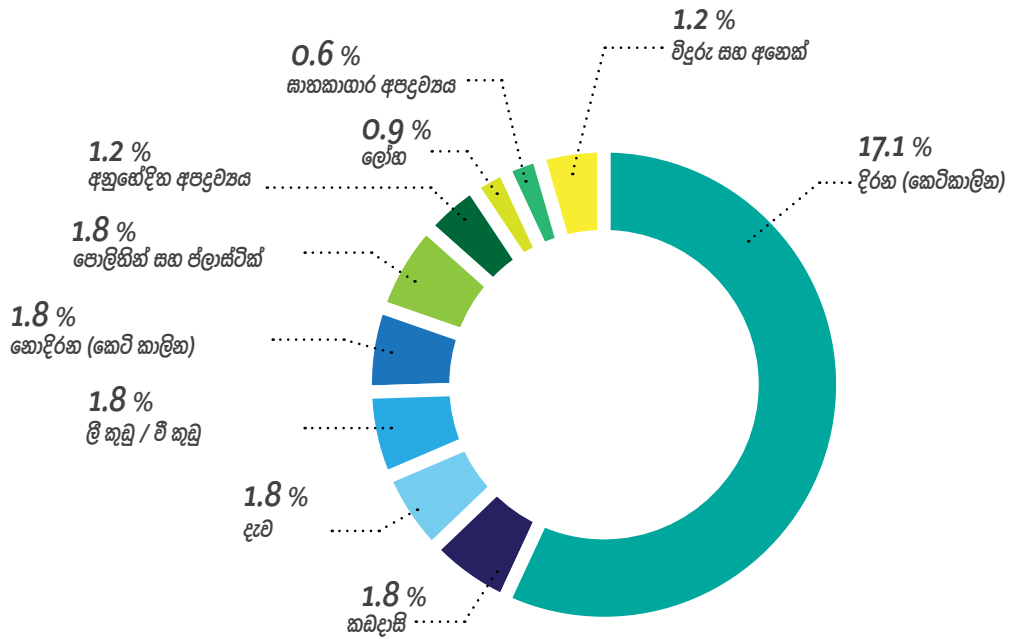
සභා අපද්‍රව්‍ය
කළමනාකරණ සැලැස්ම

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
 අපරව්‍යුහ පහසුකම්
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

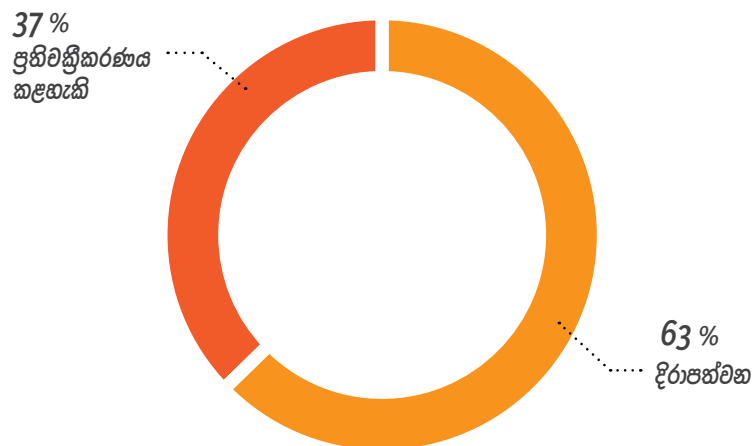
සහ අපද්‍රව්‍ය
 කළමනාකරණ සැලැස්ම

දෛනිකව රැස් කරන කසල සංයුතිය (ටොන්)

රූප සටහන් අංක 6.3.6.1 : දෛනිකව රැස් කරන කසල සංයුතිය - 2017
 මූලාශ්‍රය : රත්නපුර මහා නගර සභාව

ප්‍රජාවගේ ආර්ථික හා සමාජීය රටාව හැඩගැසී ඇති අකාරයට අනුකූලව නාගරික අපද්‍රව්‍ය සංයුතිය වෙනස් වේ. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ අනෙක් පළාත් මෙන්ම රත්නපුර මහා නගර සභා සීමාවේ දී අපද්‍රව්‍යවල කාබනික සංයුතිය ඉහලය (63%).

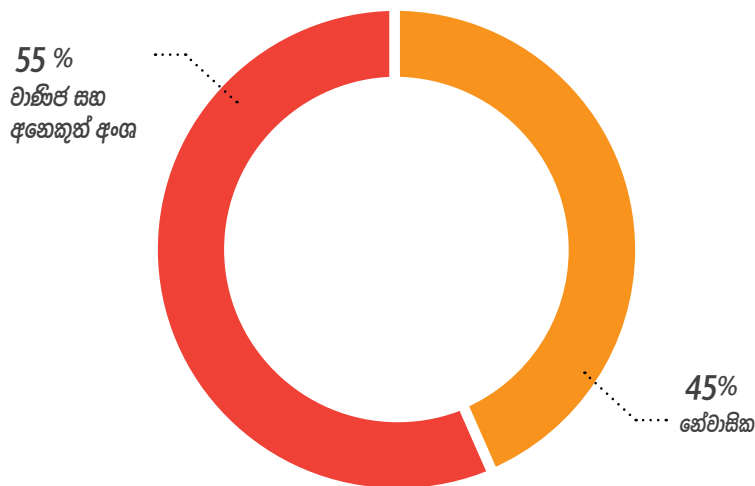

රූප සටහන් අංක 6.3.6.2 : නාගරික අපද්‍රව්‍ය රැස්කිරීම - 2017
 මූලාශ්‍රය : රත්නපුර මහා නගර සභාව

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

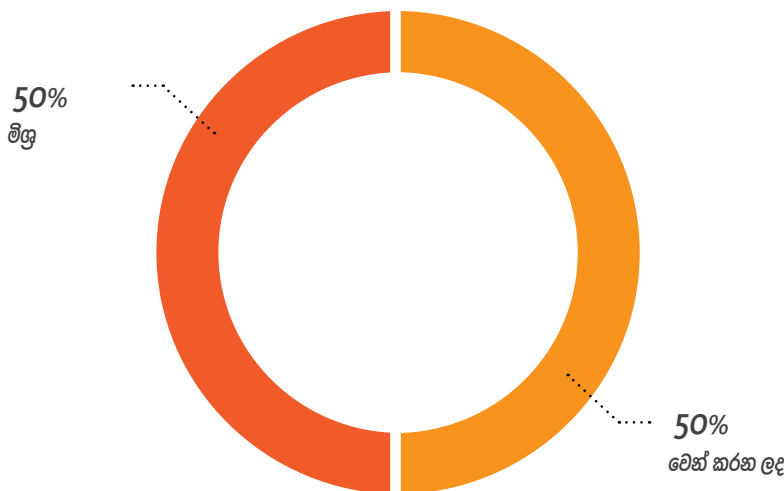
භෞතික හා සමාජයීය
අපරවක්ෂ ජනසුකම්
සංවර්ධන උපායමාර්ග

සභා අපද්‍රව්‍ය
කළමනාකරණ සැලැස්ම

රූප සටහන් අංක 6.3.6.3 : අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය කිරීමේ මූලාශ්‍ර අනුව නාගරික අපද්‍රව්‍ය රැස්කිරීම - 2017
මූලාශ්‍රය : රත්නපුර මහා නගර සභාව

මෙම සභා අපද්‍රව්‍ය එකතුවෙන් 50% ක පමණ ප්‍රමාණයක් කාබනික සහ කාබනික නොවන වශයෙන් එම අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය වන ස්ථානයේදී ම වෙන්කිරීම සිදු වේ.

රූප සටහන් අංක 6.3.6.4 : වර්ග අනුව නාගරික අපද්‍රව්‍ය එක්රැස් කිරීම - 2017
මූලාශ්‍රය : රත්නපුර මහා නගර සභාව

වර්තමානයේදී මහා නගර සභාව කසල බැහැර කරනු ලබන්නේ මහා නගර ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි අක්කර 8 ක් පමණ වූ කණාදොළ ප්‍රදේශයට වේ. ටොන් 25කට අසන්න ප්‍රමාණයක් අපද්‍රව්‍ය මෙම බැහැරලන ප්‍රදේශයට ගෙනෙන අතර එයින් 12% ක් (ටොන් තුනක) පමණ කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවීමට යොදාගනී. එසේම 1% ක් අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිචක්‍රීයකරණයට භාජනය කරන අතර ඉතිරි 84% (ටොන් 21) කිසිම ප්‍රතිකර්මයකින් තොරව කසල අංශනයට මුදා හරී.

06 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
අපරව්‍යුහ පහසුකම්
සංවර්ධන උපායමාර්ග

සභා අපද්‍රව්‍ය
කළමනාකරණ සැලැස්ම

නගර මධ්‍යයේ, පොදු ප්‍රදේශවල, සහ ප්‍රධාන මාර්ගය අසල ප්‍රදේශවල දෛනිකව දොරන් දොරට ගොස් කසල එක්රැස් කිරීම කරනු ලැබේ. එසේම අතුරු මාර්ගවල අපද්‍රව්‍යය සතියට දින තුනක් රැස්කිරීම කරනු ලැබේ. එයට අමතරව නගර සීමාව තුළ ඇති 'දේවාලේගාව' ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ සෑම නිවසකටම කොම්පෝස්ට් බඳුන් ලබාදී කසල එක් රැස් කිරීමේ වෙනස් ආදර්ශකයක් අත්හදා බලමින් පවතී.

මහජන සෞඛ්‍යය පරීක්ෂක වරයෙක්, සෞඛ්‍යය අධීක්ෂක වරුන් 4 දෙනෙක්, වැඩ අධීක්ෂක වරුන් 12 දෙනෙක්, රියදුරන් 50 දෙනෙක් සහ කම්කරුවන් 50 දෙනෙක් අපද්‍රව්‍යය එක්රැස් කිරීමේ සහ ප්‍රවාහනය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා යොදවා තිබේ. අපද්‍රව්‍යය එක්රැස් කිරීම සහ ප්‍රවාහනය සඳහා ට්‍රැක්ටර් 12, ට්‍රේලර් 13, කසල නද කිරීමේ යන්ත්‍ර 2ක් සහ අත්කරන්න 2 ක් යොදවා තිබේ (මුලාශ්‍රය: රත්නපුර මහා නගර සභාව)

ප්‍රතිචක්‍රීයකරණය කළහැකි ප්ලාස්ටික්, පොලිතින්, ටින්, යකඩ කාඩ්බෝඩ් සහ කඩදාසි ගැනුම්කරුවන් හට අලෙවි කිරීමෙන් මහා නගර සභාව මසකට රුපියල් 300,000 ක් පමණ උපාය ගනී. එසේම කසල ප්‍රතිචක්‍රීයකරණය කිරීමෙන් මාසිකව කොම්පෝස්ට් පොහොර කිලෝග්‍රෑම් 40,000ක් පමණ නිෂ්පාදනය කරයි.

2018 වසරේ දී ජනගහනය 49,083 ක් වන අතර එය ආසන්නව කුටුම්භ ඒකක 20732 ක් වේ. මහා නගර සීමාව තුළ සාමාන්‍යය දිනක ඒක පුද්ගල කසල උත්පාදනය කිලෝග්‍රෑම් 1ක් (ටොන් 0.00110231) පමණ වේ. වර්ෂ 2030 වනවිට පුරෝකථනය කළ ජනගහනය 64,340 ක් වන අතර ඒ අනුව අපේක්ෂිත එක පුද්ගල කසල උත්පාදනය ටොන් 70ක් පමණ වේ.

හඳුනාගත් ගැටළු

1. අපද්‍රව්‍යය එක්රැස් කිරීමේ සහ කසල අංගනය වෙත ප්‍රවාහනය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා යොදවා තිබෙන වාහන සහ උපකරණවල හිඟකම.
2. කසල ප්‍රතිචක්‍රීයකරණය කර කොම්පෝස්ට් සෑදීම සඳහා වර්තමාන කොම්පෝස්ට් අංගනයේ ඉඩපහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම.
3. ප්‍රතිචක්‍රීයකරණය කළහැකි කසල ගබඩා කිරීමේ පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම.

වර්තමානයේ දී දිනපතා අපද්‍රව්‍යය එක්රැස් කිරීමේ ප්‍රමාණවත් පහසුකම් මහා නගර සභාවට නොමැත. අසන්න වශයෙන් ටොන් 23 ක්වූ සභා අපද්‍රව්‍යය කණාදොළ කසල අංගනයට බැහැර කරයි. කණාදොළ ප්‍රදේශය නගරයට කිලෝමීටර් 3ක් පමණ ඇතින් පිහිටා ඇති අතර පරිසර හිතකාමී අයුරින් අපද්‍රව්‍යය රැගෙන ඒම සිදු නොවේ. එසේම වෙන් නොකරන ලද කසල බැහැර කිරීමෙන් ද බොහෝ සෞඛ්‍ය ගැටළු මතු වී තිබේ.

අපද්‍රව්‍යය උත්පාදන ප්‍රක්ෂේපනය

රත්නපුර මහා නගර සභාව තුළ කසල උත්පාදනය අනාගතයේදී පදනම් වන්නේ නිවාස ඉල්ලුම, වාණිජ ඉල්ලුම, සහ සංචාරක සහ විනෝද කටයුතු ඇතුළුව එදිනෙදා නගරයට පැමිණෙන ජනතාවගේ ඇති ඉල්ලුම මතය. ඊට අමතරව සමන් දේවාල පෙරහැර කාලය වන අගෝස්තු/ සැප්තැම්බර් මාසවලදී අමතර අපද්‍රව්‍යය උත්පාදනයක් දක්නට ලැබේ.

වගු අංක 6.3.6.2 : වසර 2030 සඳහා ප්‍රක්ෂේපිත සඳු අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය

		දිනකට ඒක පුද්ගල කසළ ජනනය (ටොන්)	දෛනිකව සමස්ත පුද්ගල කසළ ජනනය (ටොන්)	දෛනිකව සමස්ත පුද්ගල කසළ ජනනය (ටොන්)
වර්තමාන ජනගහනය	49,083	0.00110231	54.10468173	54.10468173
සංසරණ ජනගහනය	100,000	0.000220462	22.0462	22.0462
අපේක්ෂිත ජනගහනය	64,340	0.00110231	70.9226254	70.9226254
අපේක්ෂිත සංසරණ ජනගහනය	150,000	0.000220462	33.0693	33.0693
පෙරහැර කාලසීමාවේදී පැමිණෙන දෛනික බැහිමතුන් සංඛ්‍යාව	100,000	0.000220462		22.0462

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධන උපායමාර්ග

සඳු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

- උපකල්පනය කරන ලද දිනපතා ඒක පුද්ගල කසළ උත්පාදනය කිලෝග්‍රෑම් 1කි.
- මගී අපද්‍රව්‍යය උත්පාදනය පදනම් වී ඇත්තේ දිනපතා ඒක පුද්ගල කසළ උත්පාදනය දිනපතා පරිභෝජනයෙන් ප්‍රමාණයෙන් 20% යන උපකල්පනය මතය.
- පෙරහැර කාලසීමාවේදී පැමිණෙන දෛනික බැහිමතුන්ගේ අපද්‍රව්‍යය උත්පාදනය පදනම් වී ඇත්තේ ඒක පුද්ගල කසළ උත්පාදනය දිනපතා පරිභෝජනයෙන් ප්‍රමාණයෙන් 20% යන උපකල්පනය මතය.

අපද්‍රව්‍යය කළමනාකරණය

- උපක්‍රම 01 - අපද්‍රව්‍යය උත්පාදනය අවම කිරීම

ගෘහස්ථ, වාණිජ, කර්මාන්ත අංශවල අපද්‍රව්‍යය උත්පාදනය අඩුකිරීමේ ක්‍රමවේදයන් හඳුන්වාදීම.

(අ) 10R මුලධර්ම අදාල කරගැනීම, දැනුවත්කිරීමේ වැඩසටහන් හඳුන්වාදීම සහ අධ්‍යාපන වැඩසටහන් පොදු ස්ථාන සහ පාසල්වල සංවිධානය කිරීම සහ ප්‍රචලිත කිරීම, පොලිතින් සහ ප්ලාස්ටික් නිෂ්පාදන අනිරික්ත භාවිතය අධේරණය කිරීම.

(ආ) පොලිතින් සහ කඩදාසි නැවත භාවිතය සඳහා දිරිමත් කිරීම, ප්ලාස්ටික් සහ කඩදාසි නැවත, කෝප්ප සහ අන් පිස්තා වැනි නිෂ්පාදනය භාවිතා කිරීමට මහජනයා දැනුවත් කිරීම මගින් අධේරණය කර පාරම්පරික ස්ථිර ද්‍රව්‍යය එනම් මැටි බඳුන් රෙදි අත්පිසනා ප්‍රවර්ධනය කිරීම. එසේම හෝටල් ගිමන් හල් සහ ආයතන නැවත නැවත භාවිත කළහැකි ද්‍රව්‍ය භාවිතයට පෙළඹවීම.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
 අපරව්‍යුහ පහසුකම්
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

සහ අපද්‍රව්‍ය
 කළමනාකරණ සැලැස්ම

• උපක්‍රම 02 - සම්පත් ප්‍රතිසාධනය උපරිම කිරීම

(අ) මූලාරම්භක ස්ථානයේ එනම්, නිවස, කාර්යාල, පාසල හෝ ආයතන ආදියෙහි අපද්‍රව්‍යය වෙන් කිරීම. එසේම ප්‍රතිචක්‍රීය කල නොහැකි අපද්‍රව්‍යය මිශ්‍ර නොකර බැහැර කිරීමට පළාත් පාලන ආයතන යොමු කිරීම. මීට අමතරව අවිධිමත් කසල එකතු කරන්නන් සහ පළාත් පාලන ආයතන කසල එකතු කිරීම පහසු වනු වස් ජාතික වර්ණ කේතය අනුව වෙනම ලේබල් අලවා සකස් කර ඇති බඳුන නබා ගැනීමට දිරිගැන්වීම.

- ආහාර - කොළ
- කඩදාසි - නිල්
- ප්ලාස්ටික් - නැඹිලි
- යකඩ - දුඹුරු
- විදුරු - රතු

(ආ) පුජා සංවිධාන සහ අනෙකුත් රාජ්‍යය නොවන සංවිධානවල සහාය ඇතිව සෑම ප්‍රදේශයකම අඛණ්ඩ අධ්‍යාපනය සහ මහජන දැනුවත් කිරීම් සැසි සංවිධානය කළ යුතුය. එවැනි සැසිවලදී, 'වෙන්කිරීම් නොකලොත් එකතු කරන්නේ නැත" යන ප්‍රතිපත්තිය සහභාගිත්ව ශිල්පක්‍රම භාවිතයෙන් සන්නිවේදනය කළ යුතුය.

• උපක්‍රම 03 - සියලුම කෙටි කාලීනව දිරාපත් වන අපද්‍රව්‍යය කොම්පෝස්ට් බවට පරිවර්තනය කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ තිරසාර කොම්පෝස්ට් සහතික කිරීම සඳහා ප්‍රජා සහභාගිත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීම.

(අ) දිරාපත් වන අපද්‍රව්‍යය කොම්පෝස්ට් බවට පත්කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම. නිවෙස්වල කොම්පෝස්ට් බඳුන් ආධාරයෙන් ඒ අසල කුඩා විදුලි ජනන යන්ත්‍ර ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලශක්තිය නිපදවීම සහ බලශක්තිය නිපදවිය හැකි වෙනත් සුදුසු සහ අඩු වියදම් සහිත තාක්ෂණයන් මේ සඳහා හඳුන්වාදීම. නිවෙස්වල කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා කොම්පෝස්ට් බඳුන් මිලට ගැනීමට ජනතාව දිරිමත් කිරීම.

(ආ) මහා පරිමාණ විදුලි ජනක යන්ත්‍ර ක්‍රියාත්මක කිරීමට (සමහර හෝටල්, ආපනශාලා, රෝහල්, වෙලඳපොල ආදියෙන්) ගෘහස්ථ අපද්‍රව්‍යය භාවිතය ප්‍රයෝගික නොවන අතර ඒ සඳහා විමධ්‍යගත කරන ලද සරල තාක්ෂණයෙන් යුත් කොම්පෝස්ට් බලාගාර පිහිටුවීම. (windrowing, static files)

• උපක්‍රම 04 - දිරාපත් නොවන අපද්‍රව්‍යය සඳහා පරිසර හිතකාමී, ආර්ථික වශයෙන් ශේඛ්‍ය විය හැකි අපද්‍රව්‍යය ප්‍රතිකාරක තාක්ෂණය යොදාගැනීමේ පහසුකම් සැලසීම

(අ) නැවත භාවිතා කිරීමේ පුරුදු ප්‍රවලිත කිරීම සඳහා සෑම මට්ටමක්ම දැනුවත් කිරීම් වැඩසටහන් හඳුන්වා දීම

(ආ) ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කළහැකි ද්‍රව්‍ය නැවත වෙළඳ පොළ වෙත ලබාදීම.

(ඇ) අපද්‍රව්‍ය එක්රැස් කිරීමට පුද්ගලික අවිධිමත් අංශය විසින් සපයනු ලබන සේවාවන් පහසු කිරීම සඳහා මහනගර සභාව විසින් පහසුකම් සැපයීම.

නාගරික අපද්‍රව්‍යය ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කරන ප්‍රධාන අංශය මෙම අවිධිමත් අංශය හෙයින් එය සේවා අපද්‍රව්‍යය කළමනාකරණ උපායමාර්ගයේ අන්‍යවශ්‍ය අංශයක් ලෙස, මෙම සේවා සපයන්නන් ලියාපදිංචි කිරීම, නිරතුරුව විධිමත් උපදෙස් ලබාදීම, එම කසල රැස්කරන රාජ්‍ය නොවන

සංවිධානයන් හඳුනාගෙන එම සංවිධානයන් සමඟ සහයෝගයෙන් කටයුතු කිරීම, එම සංවිධාන හඳුනාගැනීම සඳහා හැඳුනුම්පත් නිකුත් කිරීම මගින් ඔවුන්ට නෛතික ආරක්ෂාව සැපයීම.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

(අ) නගර සභාව මගින් අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිචක්‍රීයකරණය කිරීම් සඳහා ප්‍රජාව දිරි ගැන්වීම.

භෞතික හා සමාජීය
අපරව්‍යුහ පහසුකම්
සංවර්ධන උපායමාර්ග

ප්‍රාදේශීය වශයෙන් අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිචක්‍රීයකරණ ව්‍යාපාරවලට පහසුකම් සැලසීම සහ විවිධ ප්‍රතිචක්‍රීයකරුවන් සම්බන්ධීකරණය කිරීම හා ඔවුන්ගේ ධාරිතාව වැඩිදියුණු කිරීමට උපකාරී කිරීම සහ රාජ්‍යය නොවන සංවිධාන, අනෙකුත් නේවාසික මට්ටම් ප්‍රතිචක්‍රීයකරුවන් සහ මිලදී ගැනීමේ නියෝජිතයන් ජාලයක් වශයෙන් හඳුනාගැනීම සහ ප්‍රජා මූල සංවිධාන වශයෙන් මෙම කාර්යයේ නිරත වීමට දිරිමත් කිරීම.

ඝණ අපද්‍රව්‍ය
කළමනාකරණ සැලැස්ම

- උපක්‍රම 05 - අන්තරාකාර ජීව අපද්‍රව්‍ය ඝන සෞඛ්‍ය සත්කාර අපද්‍රව්‍ය භාගරික අපද්‍රව්‍ය වලට එකතු වීම වැළැක්වීම සඳහා ආයතනික යාන්ත්‍රණයක් ස්ථාපිත කිරීම

(අ) සෞඛ්‍ය අපද්‍රව්‍ය අනිවාර්යය මූලාශ්‍රයක් වශයෙන් හඳුනා ගැනීම.

(ආ) සෞඛ්‍ය අපද්‍රව්‍ය, අපද්‍රව්‍ය වශයෙන් ඉවත් කිරීමට පෙර ඒ සඳහා සෞඛ්‍ය ආරක්ෂිත පිලියම්කර බැහැර කිරීම හෝ පිටකිරීම අනිවාර්යය කිරීම.

(ඇ) සෞඛ්‍ය අපද්‍රව්‍ය අවසාන වශයෙන් බැහැර කිරීම සෞඛ්‍ය ආරක්ෂිතව කලයුතු බව ස්ථාපිත කිරීම.

(ඈ) ආයතනික යාන්ත්‍රණය ස්ථාපිත කිරීම.

සියලුම සෞඛ්‍ය ආයතන වල අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිචක්‍රීයකරණය කර බැහැරකිරීම අධිකාරිය කර නඩවුරු කිරීම සඳහා නිසි පහසුකම් සහිතව ආයතනික යාන්ත්‍රණයක් ස්ථාපිත කිරීම.

- උපක්‍රම 06 - ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය

ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය හානිකර වන අතර එසේ වන්නේ සමහර ඉලෙක්ට්‍රොනික භාණ්ඩවල නිෂ්පාදිත ද්‍රව්‍ය වල තත්වය සහ ස්භාවය මතය. මේවායේ හානිකර කොටස් සෞඛ්‍යයට සහ පරිසරයට හානිදායක තර්ජනයක් වේ. ඉවතලන පරිසරයක, රූපවාහිනී යන්ත්‍ර, VCD, ස්ටීරියෝ, ෆෝටෝකොපි යන්ත්‍ර, ෆැක්ස් යන්ත්‍ර, විදුලි ලාම්පු, ජංගම දුරකථන, ශ්‍රව්‍ය උපකරණ සහ විවිධ බැටරි වර්ග නිසි ලෙස බැහැර නොකලොත් ඒවා පස සහ භූගත ජලය සමඟ එකතු වේ. මෙම භාණ්ඩ බොහෝමයක් නැවත භාවිතයට ගැනීම, අලුත්වැඩියා කිරීම, සහ පරිසර හිතකාමී ලෙස බැහැර කිරීමෙන් පරිසර පද්ධතියට විශාල හානිය අවම කල හැක. මෙම ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය සඳහා සුදුසු කළමනාකරණ සැලැස්මක් ක්‍රියාත්මක කල යුතුය.

(අ) ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය සුදුසුකම් ලත් ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කරන ආයතන වෙත යොමු කිරීම.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
 අපරව්‍යුහ පහසුකම්
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

සඳු අපද්‍රව්‍ය
 කළමනාකරණ සැලැස්ම

• උපක්‍රම 07 - කසළ එක්රැස් කිරීම සහ ප්‍රවාහනය ශක්තිමත් කිරීම

- (අ) දොරෙන් දොරට ගොස් කසල එක්රැස් කිරීමේ ක්‍රමයක් හඳුන්වාදීම.
- (ආ) පොදු ජනතාව කසල එක්රැස් කිරීමේ කාලසටහන් පිලිබඳ දැනුවත් කිරීම.
- (ඇ) නලා නාද කිරීමේ ක්‍රමයක් හඳුන්වාදීම- කසල රැස් කිරීමට එක්රැස් කිරීමේ වාහන පැමිණි බවට මහජනයාට නලා නාද කිරීමෙන් දැනුවත් කිරීම මගින් නියමිත පරිදි මහජනයාට කසල රටයට භාරදිය හැකිවීම.
- (ඈ) කොම්පෝස්ට් ප්‍රදේශවල ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සුදුසු උපකරණ / යන්ත්‍ර සැපයීමට පළාත්පාලන ආයතන වෙත සැපයීම.
- (ඊ) ඒකක වලට වෙන් කරන ලද වාහන භාවිත කිරීම.
- (උ) විශාල වාහන ගමන්කළ නොහැකි ප්‍රදේශ සඳහා අන් කරන්න භාවිත කිරීම.

• උපක්‍රම 08 - සෞඛ්‍යය ආරක්ෂිත කසළ බැහැර කිරීමේ අංගනයක් ස්ථාපිත කිරීම

අපද්‍රව්‍යය පිරිපහදු කිරීමේ ක්‍රියාවලිය හරහා ප්‍රතිචක්‍රීයකරණය කල නොහැකි, කොම්පෝස්ට් වලට පරිවර්තනය කල නොහැකි කසල හේතුවෙන් ඉඩම් ගොඩ කිරීම සීමාසහිත වේ. එහෙයින් අවශේෂ ඉවත් කිරීමේදී වන සෞඛ්‍යය හා පරිසරය කෙරෙහි බලපෑම් අවම කිරීම සඳහා සුදුසු තාක්ෂණය යොදා සකස් කරන ලද සනීපාරක්ෂක කසළ රඳවන යොදාගත යුතුය. මේ සඳහා රඹුක්කන්ද ප්‍රදේශයේ සහ කණාදොළ ප්‍රදේශයේම වෙනත් ස්ථානයක් හඳුනාගෙන ඇති අතර පරිසර නිර්දේශයන්ට අනුකූලව වඩා සුදුසු ස්ථානය යොදාගැනීමට අපේක්ෂිතය. (සිතියම් අංක 6.3.6.1) එම ස්ථාන ද්විත්වයම අක්කර පහක පමණ වපසරියකින් යුක්ත වේ.

• උපක්‍රම 09 - දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්

ප්‍රජා සහයෝගය සහ මහජන සහභාගීත්වය කසළ බැහැර කිරීමේදී අවශ්‍යය වන අනෙක් වැදගත් කරුණු වේ. 10R සංකල්පයට අනුව සකස් කළ කුටුම්භ මට්ටමේ සුදුසු ස්ථාන අපද්‍රව්‍යය කළමනාකරණයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම, දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් හා සෞඛ්‍යය සම්බන්ධ වැඩමුළු තුළින් අපද්‍රව්‍යය අවම කිරීම, ද්‍රව්‍යයන් නැවත නැවත භාවිතයට ගැනීමේ පුරුදු මහජනයා තුළ ඇතිකිරීම මේ තුළින් අපේක්ෂිත ය.

• උපක්‍රම 10 - පද්ධති වැඩි දියුණු කිරීම සහතික කිරීම සඳහා නිතිපතා අධීක්ෂණය හා ඇගයීම් පද්ධති ස්ථාපනය කළ යුතුය

ඝණ අපද්‍රව්‍යය කළමනාකරණ උපාය මාර්ග

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
අපරව්‍යුහ පහසුකම්
සංවර්ධන උපායමාර්ග

ඝණ අපද්‍රව්‍ය
කළමනාකරණ සැලැස්ම

- උපක්‍රම 01
කසල රැස් කිරීම විධිමත් කිරීම

a. කසල රැස් කිරීමේ 'බෙල් ක්‍රමය'

සනිය තුළ තෝරාගත් දිනවලදී ගෙයින් ගෙට ගොස් කසල රැස් කිරීම මෙම වර්ගයට අයත්වේ. නිවෙස් මට්ටමේ කසල අඩුකිරීම සහ නැවත භාවිතය සම්බන්ධව ප්‍රජා මූලික දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්, ගෘහස්ථ මට්ටමින් කොම්පෝස්ට් දියුණු කිරීම සඳහා ප්‍රජා මූලික වැඩ සටහන් සහ අපද්‍රව්‍ය වෙන් කිරීම සඳහා ප්‍රජා දායකත්වය වැඩිදියුණු කිරීම ද සමගාමීව සිදුවිය යුතුය.

b. GPS තක්සේරු යොදාගැනීම

වාහන ක්‍රියාකාරකම් ආරක්ෂිතව පාලනය කිරීම, ඉන්ධන පරිභෝජනය අවම කිරීම සහ නඩත්තු වියදම් අඩු කිරීම, GPS තාක්ෂණය උපයෝගී කර ගැනීමේ වාසි වේ.

c. ජංගම යෙදුම් (Mobile Application) භඳුන්වා දීම

සාමාන්‍ය ජනතාව සහ රියදුරන් (අපද්‍රව්‍යය එකතු කරන්නන්) අතර සන්නිවේදනය වැඩිදියුණු කිරීම, සහ මාර්ග කාලයන් අඩු කිරීම සඳහා මෙවැනි ආකාරයේ යෙදුම් භාවිත කල හැක. එය නවදුරටත් මහජනතාව අතර ප්‍රචලිත කිරීම සඳහා එම යෙදුම හා තවත් යෙදුම් එකිනෙකට සම්බන්ධ කිරීමේ හැකියාවක් ද පවතී. උදාහරණයක් ලෙස කසල කළමනාකරණයට සමගාමීව නව රැකියා අවස්ථා පිළිබඳ තොරතුරු, ත්‍රිරෝද රථ හෝ ටැක්සි සේවා කඩිනමින් ලබාගැනීමට හා විශේෂ ප්‍රවෘත්ති ලබාගැනීමට මෙම යෙදුම භාවිත කළහැකි විමෙන් මහජනතාවට එය දෛනිකව අවශ්‍ය වන යෙදුමක් බවට පත් වේ. මේ සඳහා වන පිරිවැය විවිධ වෙළඳ දැන්වීම් ප්‍රචාරණ මධ්‍යයන් ලෙස එම යෙදුම යොදාගැනීමෙන් පූරණය කර ගත හැකි වේ.

- උපක්‍රම 02
අපද්‍රව්‍යය වෙන් කිරීම අනිවාර්ය කිරීම

a. දිරාපත්වන අපද්‍රව්‍යය

දිරාපත්වන අපද්‍රව්‍යය සඳහා කොම්පෝස්ට් සෑදීමේ ක්‍රමය හඳුන්වාදීමට අපේක්ෂිත ය. මේ සඳහා නිවාස සහ පාසල් ඉලක්ක කරගත් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සංවිධානය කල හැකි වේ. එසේම කණාදොළ පිහිටි වර්තමාන කොම්පෝස්ට් අංගනය අමතර වෙන් 10 දිරාපත්වන අපද්‍රව්‍යය බැහැර කිරීමට හැකි වන අයුරින් විශාල කිරීම කල හැකිය.

b. අපද්‍රව්‍යය ප්‍රතිචක්‍රීයකරණය

වෙන්කළ අපද්‍රව්‍යය නැවත වෙන්කිරීම සඳහා මධ්‍යස්ථාන ඇතිකිරීම. ඉන්පසු ප්‍රතිචක්‍රීයකරණය කල අපද්‍රව්‍යය ආදායම් ලැබියහැකි සම්පත් බවට පරිවර්තනය කිරීම කල හැක. මෙහිදී ඊට සමානව වෙන් කරන ස්ථාන ඉදිකිරීම සහ ප්‍රතිචක්‍රීයකරණය කල ද්‍රව්‍යය ගබඩා කිරීමේ පහසුකම් සැපයීම කල යුතුය.

c. අපද්‍රව්‍යය ඉබ්බි ගොඩකිරීම සඳහා යොදා ගැනීම

සුදුසු පරිදි සැකසීමෙන් අනතුරුව පාරවල් සෑදීමේදී සහ වෙනත් කටයුතු සඳහා මෙම අපද්‍රව්‍යය සඳහා භාවිත කල හැක.

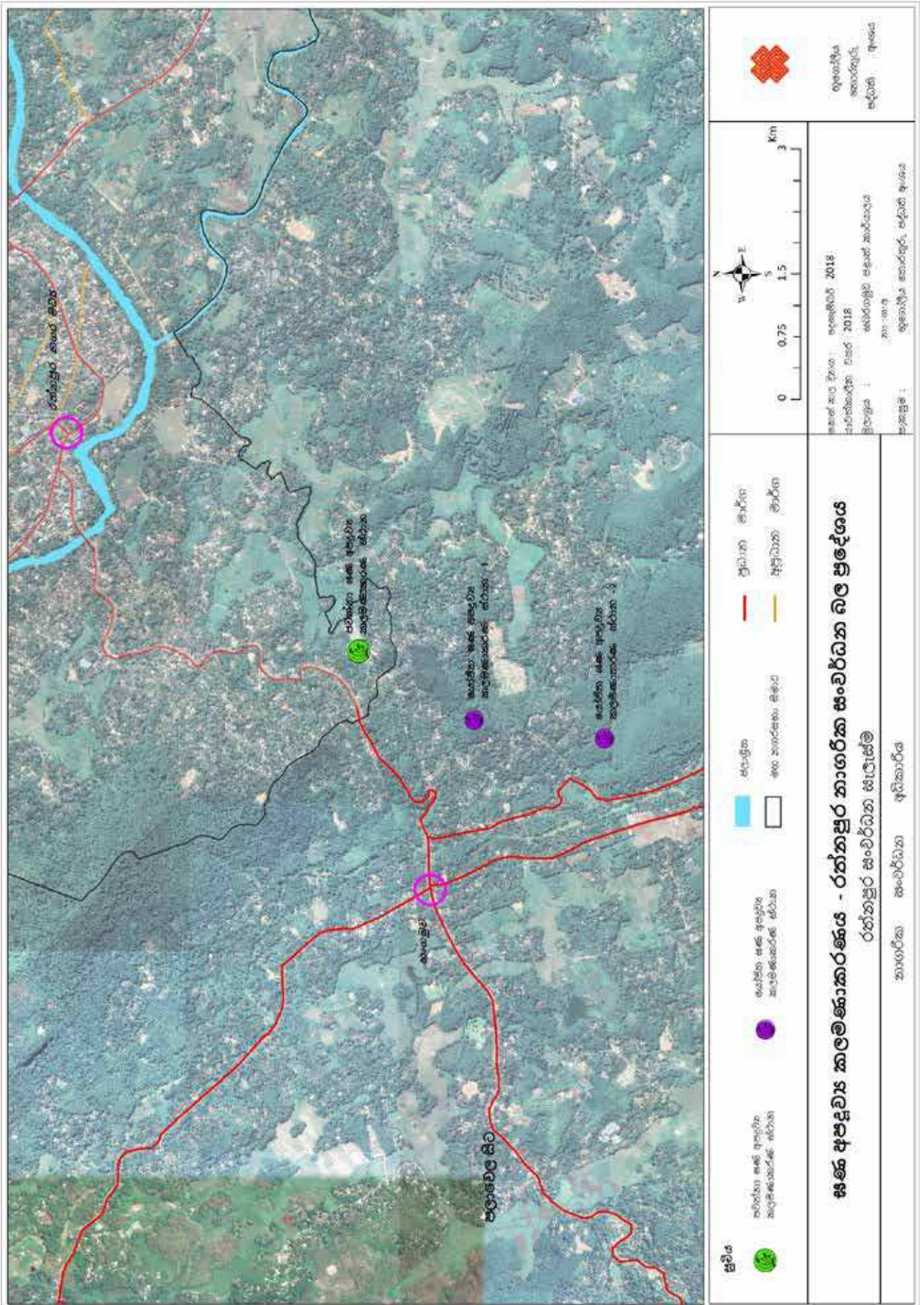
06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

භෞතික හා සමාජීය
 අපරව්‍යුහ පහසුකම්
 සංවර්ධන උපායමාර්ග
 සහ අපද්‍රව්‍ය
 කළමනාකරණ සැලැස්ම

වගු අංක 6.3.6.3 : සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම (2030) - රත්නපුර මහා නගර සභාව

අයිතම	දර්ශකය	2017 තත්වය	2022 ඉලක්කය
1. අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම (බැහැර කිරීම් ප්‍රමාණය)	නිවසේදී කොම්පෝස්ට් සාදාගන්න නිවෙස් ගණන	6% (2014)	10%
2. කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනය	අංගනයෙන් බැහැරව නිපදවූ කොම්පෝස්ට් ප්‍රමාණය (දිනකට ටොන්)	දිනකට ටොන් 2.3	දිනකට ටොන් 15 ton/day
	කණාදොළ කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනය (මාසිකව ටොන්)	මාසිකව ටොන් 2.3	මාසිකව ටොන් 15
3. ප්‍රතිචක්‍රීයකරණය	කණාදොළ ප්‍රතිචක්‍රීයකරණ ලද අපද්‍රව්‍ය (දිනකට ටොන්)	දිනකට ටොන් 0.14	දිනකට ටොන් 10.5
4. දැනුවත් කිරීම්	උත්පාදන මට්ටම අනුව වර්ග 5කට වෙන්කරන ලද ප්‍රතිශතය	0 %	80 %
	ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ටාශ 15 තුළ පවත්වන ලද සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධ වාර්ෂික දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ප්‍රමාණය	3	15
5. පුහුණුව සහ අධ්‍යාපනය	රත්නපුර මහා නගර සභාවේ පුහුණු වූ නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව	නිතිපතා නැත	ද්විවාර්ෂිකව
6. අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම	අවසානයේ බැහැර කරන ලද ප්‍රමාණය (දිනකට ටොන්)	දිනකට ටොන් 47.3	දිනකට ටොන් 27.2
	රඹුක්කන්ද ඉඩම අත්පත් කරගෙන සෞඛ්‍යාරක්ෂක අයුරින් කසල ගොඩ කිරීම	යෝජිත	සපුරා ගත යුතුය

සිතියම් අංක 6.3.6.1 : යෝජිත කසළ කළමනාකරණ සැලැස්මට අදාළ කසළ බැහැර කිරීමේ ස්ථාන

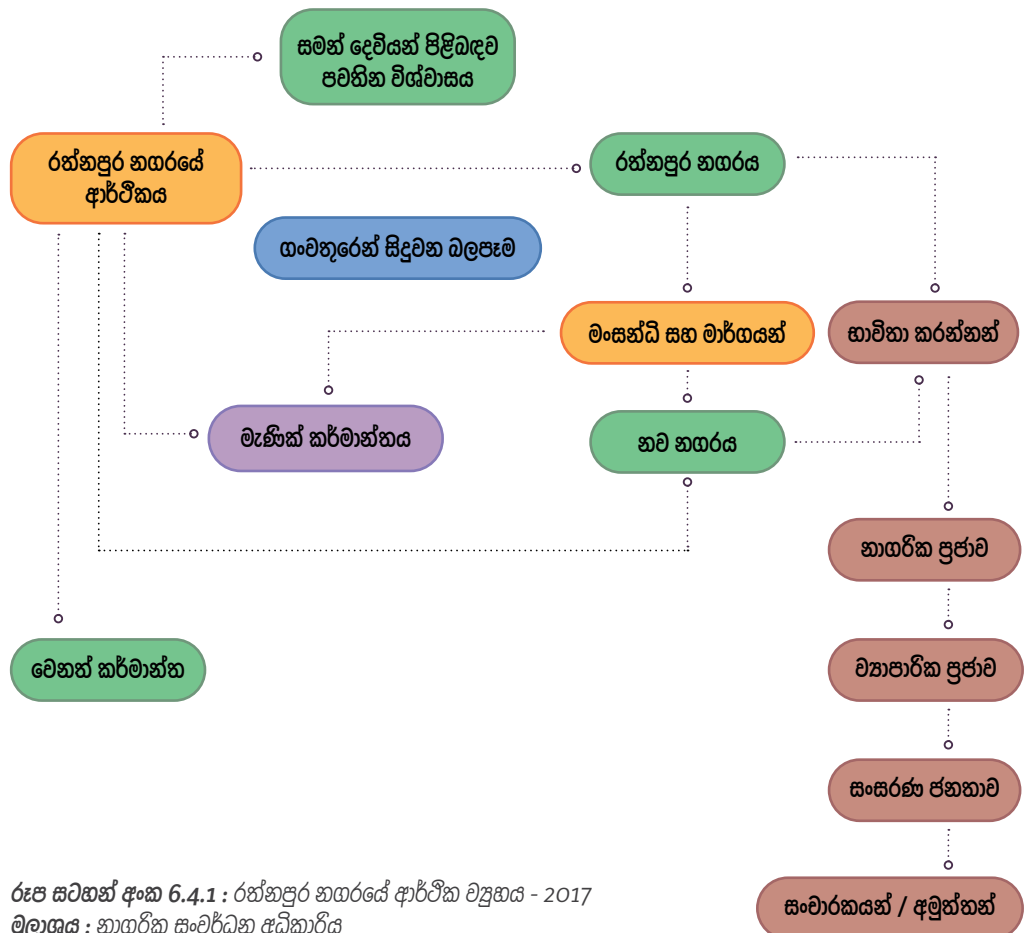
06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ආර්ථික සංවර්ධන
උපායමාර්ග

6.4. ආර්ථික සංවර්ධන උපායමාර්ග

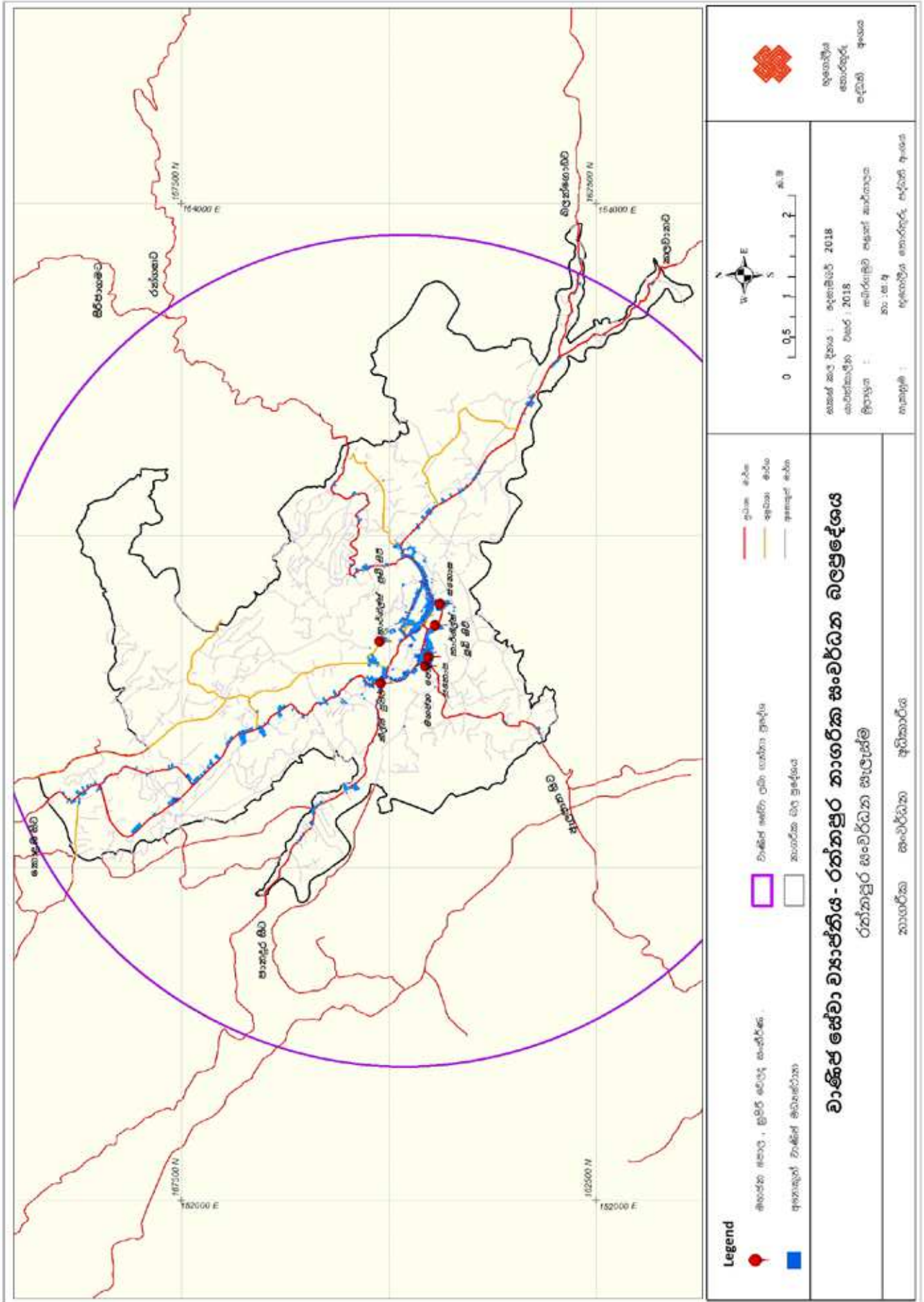
රත්නපුර නගරයේ ආර්ථික ව්‍යුහය නගර දෙකක් මත, එනම් වෙළඳ නගරය හෙවත් පැරණි නගරය සහ නව නගරය මත පදනම් වී ඇති අතර පැරණි නගරය හා නව නගරය මත පදනම් වන ආර්ථිකය එකිනෙක වෙනස් හා අනන්‍ය වීම මෙහි විශේෂත්වයකි. එමෙන්ම එම නගර තුළින් සේවා ලබාදෙන ව්‍යවස්ථාපිත ද එකිනෙකට වෙනස් වේ. වෙළඳ නගරයේ ආර්ථික කටයුතු මහ නගර සභා සීමාව තුළ වාසය කරන ප්‍රජාව සහ ඉන් පිටත ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ වල වාසය කරන ප්‍රජාව ඉලක්කගත කරමින් සිදුවන අතර නව නගරයේ ආර්ථික කටයුතු මූලිකවම පරිපාලන සේවා ලබාගැනීම උදෙසා සබරගමුව පළාතේ නන් දෙසින් පැමිණෙන ප්‍රජාව ඉලක්ක කරගෙන සිදු වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ අනෙකුත් නගර වල මෙන්ම රත්නපුරයේදී ද මංසන්ධි සහ විදි පදනම් කරගනිමින් ආර්ථික කටයුතු සිදුවීම දැකගත හැකිය. නමුත් මෙහිදී පවතින විශේෂත්වය වන්නේ නගරයේ පවතින ප්‍රධානතම ආර්ථික මූලය වන මැණික් වෙළඳ කටයුතු ද ඉහත ආකෘතියටම හැඩගැසී පැවතීමයි. ඒ අනුව වෙනත් කර්මාන්ත, කඩ කාමර පදනම් කරගනිමින් සිදු වුවත් මැණික් ආශ්‍රිත කටයුතු සාම්ප්‍රදායිකවම ආවරණ සහිත ස්ථාන වලින් බැහැරව සිදු වේ. මැණික් වෙළඳාමට අමතරව තොග බඩු කර්මාන්තය සහ නිම් ඇඳුම් වෙළඳාම ද රත්නපුර නගරය පදනම් කරගනිමින් පවතින අතර ඉහත කර්මාන්ත හේතුවෙන් බැංකු හා මූල්‍ය කටයුතු ද මෙම වෙළඳ නගරය කෙරේදී කරගනිමින් බිහිව ඇති ආකාරය දැකිය හැකි වේ.

රූප සටහන් අංක 6.4.1 : රත්නපුර නගරයේ ආර්ථික ව්‍යුහය - 2017
මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

සිතියම් අංක 6.4.1 : වසර වනවිට වාණිජ භාවිත ව්‍යාප්තිය

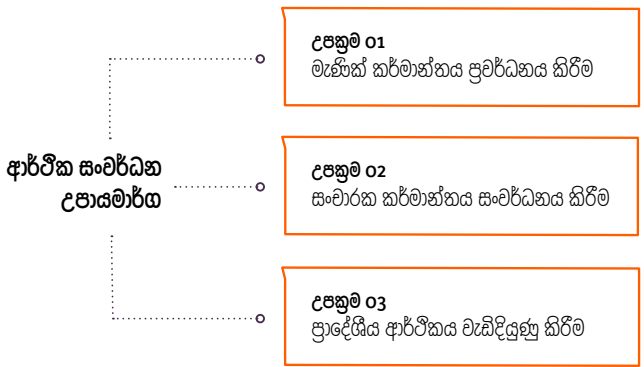
06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ආර්ථික සංවර්ධන
 උපායමාර්ග

පූර්ව යටත්විජිත යුගයේ සිට මැණික් කර්මාන්තයට රත්නපුර ආර්ථිකය තුළ සැලකිය යුතු ස්ථානයක් හිමි විය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ 2017 වාර්තාවේ සංඛ්‍යාලේඛන වලට අනුව මැණික් කර්මාන්තය ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ආර්ථිකයේ 5 වන ස්ථානයේ රැඳී තිබෙන අතර එයින් ජාතික ආර්ථිකයට වන දායකත්වය 3% ක් වේ. (වැඩි විස්තර සඳහා පරිච්ඡේද 3 සහ 5 ට යොමු වන්න) මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරියේ සංඛ්‍යාලේඛන වලට අනුව වර්තමානයේදී මැණික් වෙළඳාමට සෘජුව සම්බන්ධ වී සිටින්නන්ගෙන් 25% ක් සහ කැනීම් කටයුතුවල සිටින්නන්ගෙන් 30% ක් රත්නපුරය නියෝජනය කරන අතර වක්‍රව සම්බන්ධිත පිරිස මෙම ප්‍රතිශතයට වඩා ඉහළ අගයක් ගනී.

මේ අනුව, රත්නපුර නගරයට ආවේණික ප්‍රධානතම ආර්ථික පදනම වන මැණික් කර්මාන්තය ශක්තිමත් කර එය අනෙකුත් මූල්‍ය උත්පාදන මාර්ග හා සම්බන්ධ කිරීමත් එමගින් නව ආර්ථික අවස්ථා නාගරිකයන්ට හිමිකර දීමත් රත්නපුර සංවර්ධන සැලැස්මෙහි ආර්ථික සංවර්ධන උපාය මාර්ගය වන අතර නගරය තුළ හා අවට වාසය කරන මිනිසුන් සතු පාරිසරික, සංස්කෘතික සහ සමාජීය අනන්‍යතාවය ආර්ථිකමය ශක්‍යතාවක් බවට පරිවර්තනය කිරීම මෙහිදී අපේක්ෂිත ය.

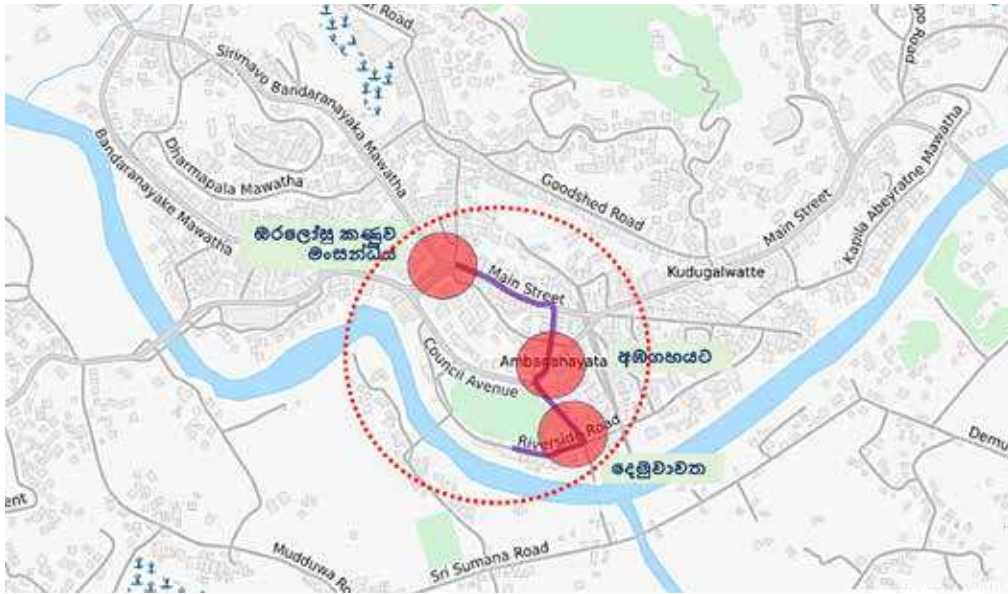
නගරයෙන් ආර්ථිකමය ප්‍රතිලාභ ලබන මිනිසුන් කොට්ඨාශ හතරකි. එනම්, නාගරිකයන්, වෙළෙඳුන්, සංසරණය වන ජනගහනය හා සංචාරකයන් ලෙසිනි. 2030 වසර ඉලක්ක කරගත් මෙම සැලැස්මට අනුව ඉහත සඳහන් සිව් පාර්ශවීයයන්ට පහසුකම් සැලසෙන ආර්ථිකමය පරිසරයක් නිර්මාණය කෙරෙනු ඇති අතර ආර්ථික සංවර්ධන උපාය මාර්ගය යටතේ රත්නපුරයේ ආර්ථිකය ප්‍රධාන අංශ තුනක් යටතේ සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂිත වේ.

රූප සටහන් අංක : 6.4.2 : ආර්ථික සංවර්ධන උපායමාර්ගය

- උපක්‍රම 01
 මැණික් කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීම

සංවර්ධන සැලැස්මේ දැක්ම වන "හරිත වර්ණ මැණික් පුරවරය" ලඟා කරගැනීම උදෙසා ආර්ථික සංවර්ධන උපක්‍රමවල ප්‍රමුඛස්ථානය මැණික් කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට ලබාදී ඇත. රත්නපුර නගරයේ අනන්‍යතාව සහ ආර්ථිකය රැඳී තිබෙන ප්‍රධානතම මූල්‍ය මැණික් කර්මාන්තය වීම මීට හේතුවයි. එබැවින් සංවර්ධන සැලැස්මේ පළමු අරමුණ වන 'රත්නපුරය ශ්‍රී ලංකාවේ මැණික් ආශ්‍රිත වෙළඳාම සම්බන්ධ ජාතික මධ්‍යස්ථානය බවට පත් කිරීම' පිණිස මැණික් කර්මාන්තය 2030 වසර වන විට දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට 7% ක දායකත්වයක් සැපයීම අවශ්‍ය වේ. මේ සඳහා මැණික් ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් සඳහා ආකර්ෂණීය පරිසරයක්, විදි හා මංසන්ධි ආශිතව ලබාදීමටත් එයට සමගාමීව වෙනත් භෞතික පහසුකම් ලබාදීමටත් සැලසුම් කර ඇත.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ආර්ථික සංවර්ධන
උපායමාර්ග

රූප සටහන් අංක 6.4.3 : වර්තමාන මැණික් කේන්ද්‍රස්ථාන සහ වීදි - 2017
මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ආර්ථික සංවර්ධන
 උපායමාර්ග

- උපක්‍රම 1.1
 මැණික් සංස්කෘතිය ආශ්‍රිත අදායම් උත්පාදන මූලාශ්‍ර විවිධාංගීකරණය කිරීම

මැණික් සංස්කෘතියට අදාළ වෙළෙඳාම් ස්ථාන, කාල සීමාවන් සහ වෙළෙඳ ජාල මේ වනවිටත් රත්නපුර නගරය කේන්ද්‍ර කරගනිමින් ස්ථාපිත වී ඇත. එබැවින් ඉහළ අදායමක් ලබාගැනීම සඳහා මෙම ජාලයන් ශක්තිමත් කිරීමට පහසුකම් සැලසීමත් රත්නපුරය නගරයට පමණක් ආවේණික මෙම සංස්කෘතිය, සංචාරක ක්ෂේත්‍රය හා සම්බන්ධ කිරීම තුළින් අදායම් උත්පාදන මාර්ග වැඩි දියුණු කිරීමත් කාලීන අවශ්‍යතාවයකි. මේ වනවිට රත්නපුර මැණික් වෙළෙඳාම, බේරුවල වැනි ප්‍රදේශවලට ව්‍යාප්තව පවතින නමුත් සාම්ප්‍රදායික කැණීම් සහ විශේෂිත කාල පරාසවල පවතින ප්‍රධාන මිලදී ගැනීම් ස්ථාන වැනි දෑ මත පදනම්ව පවතින මැණික් සංස්කෘතිය තවමත් රත්නපුර නගරය සතු ව ඇත. එහෙයින්, මැණික් වෙළෙඳාම සඳහා අවශ්‍යය භෞතික යටිතල පහසුකම් සැපයීම මගින් රත්නපුර නගරය, ශ්‍රී ලංකාවේ මැණික් වෙළෙඳ කේන්ද්‍රය බවට පත් කිරීම මෙම සැලැස්මේ අරමුණකි. නගරය තුළින් ගිලිහී යමින් පවතින මැණික් වෙළෙඳාම නැවත වරක් නගරයට සංකේන්ද්‍රණය කරගැනීම ද දිගු කාලීනව අපේක්ෂිත ය.

මැණික් කර්මාන්තයේ දියුණුවට අවශ්‍ය භෞතික කරුණු

- අගනුවර (වෙළඳ) සිට නගරයට කෙටි කාලයකදී පහසුවෙන් ළඟාවිය හැකි වීම
- ජාත්‍යන්තර වෙළඳ ප්‍රජාව සඳහා වෙළඳ අවකාශයක් තිබීම
- ව්‍යාපාරිකයන් සඳහා සුදුසු ආහාරපාන ලබා ගැනීමේ ස්ථාන තිබීම
- දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර ව්‍යාපාරිකයන් සඳහා නැවතීම් පහසුකම් තිබීම
- හමුවීමට සහ ඒකරාශී වීමට පහසු ස්ථාන තිබීම

මැණික් කර්මාන්තයේ දියුණුවට අවශ්‍ය වෙළෙඳපොල කරුණු

- සුබෝපහෝගී වෙළඳ ස්ථාන සහ ප්‍රදර්ශන ස්ථාන
- ඉහළ තලයේ දේශීය මැණික් වෙළෙඳසැල්
- මැණික් වෙන්දේසි ස්ථාන සහ කර්මාන්තයට අදාළ මෙවලම් සාප්පු
- විස්තීර්ණය වූ වෙළෙඳපොල ඉඩකඩ
- මැණික් ආශ්‍රිත ස්වර්ණාභරණ භාණ්ඩ සහ අන්කම් සහිත කුඩා කඩ සාප්පු
- දේශීය ව්‍යාපාරිකයන්ගේ භාණ්ඩ ප්‍රදර්ශනය කිරීම සඳහා අවකාශ
- DIY * මැණික් කැපීම ආශ්‍රිතව සිදු කරන නව නිර්මාණ සහ සාම්ප්‍රදායික සහ ජාත්‍යන්තර තලයේ ප්‍රදර්ශනය කිරීමේ ස්ථාන

නිවෙස් ආශ්‍රිත නව නිර්මාණ කිරීම සහ අලුත්වැඩියා කිරීම වැනි අලංකරණ කටයුතු වෘත්තීයමය ශීල්පියෙක් නොමැතිව තමන් විසින්ම කරගැනීම DIY (Do It Yourself) ලෙස හැඳින්වේ.

මෙම අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා විශේෂ ව්‍යාපෘති සහ කලාපීය සැලසුම් රෙගුලාසි සකස් කර තිබේ.

1. රැවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය ඉදි කිරීම.
2. ප්‍රධාන විදිය, ශාවියා මාවත සහ දෙමුවාවත විදිය මැණික් විදි වශයෙන් ප්‍රති සංවර්ධනය කිරීම සහ මැණික් අනන්‍යතාවය රැකෙන අයුරින් විදි පෙනුම වෙනස් කිරීම.
3. ඉහළ තත්වයේ දේශීය මැණික් සාප්පු සඳහා 'ප්‍රධාන විදිය' යොදා ගැනීම.
4. කුඩා ප්‍රමාණයේ මැණික් සාප්පු සඳහා 'ශාවියා මාවත' යොදා ගැනීම.
5. දෙමුවාවත ප්‍රදේශය DIY* මැණික් කැපීම සහ මැණික් ප්‍රදර්ශන ප්‍රදේශයක් වශයෙන් භාවිතා කිරීම. (සාම්ප්‍රදායික / ජාත්‍යන්තර)
6. ලක්ෂ්මි සිනමා සංකීර්ණය (අනහැර දමා ඇති) වෙන්දේසි ස්ථාන සහ මෙවලම් සාප්පු සහිත මැණික් ආශ්‍රිත වාණිජ ව්‍යාපෘතියකට පරිවර්තනය කිරීම.

7. මැණික් වෙළඳාම ව්‍යාප්ත කිරීම සඳහා ෆුඩ් සිටි පරිශ්‍රය මැණික් චතුරසුයක් (විවෘත අවකාශයක්) වශයෙන් සංවර්ධනය කිරීම.
8. මැණික් ආශ්‍රිත ස්වර්ණාභරණ වෙළඳාම සඳහා සුදුසු විදි රටාවක් අනුව ප්‍රදානය කිරීම හෙට්ටිආරච්චි මාවත සංවර්ධනය කිරීම.
9. අනන්‍යතාව පිළිබිඹු කිරීමට මෙන්ම වාණිජ කටයුතු සහ සන්නිවේදන කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා නැපැල් කාර්යාල පරිශ්‍රයේ මැණික් කුළුණක් ඉදි කිරීම.
10. කලාපිකරණ රෙගුලාසි හරහා විශේෂ මාර්ගෝපදේශ හඳුන්වාදීම තුළින් මැණික් ආශ්‍රිත කටයුතු සඳහා වැඩි ඉඩකඩ ප්‍රමාණයක් නගර සීමාව තුළ වෙන්කරවා ගැනීම.

• උපක්‍රම 1.2

මැණික් සංස්කෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි සොදාගැනීම

මැණික් කර්මාන්තය සඳහා කෞතුකාගාර, වෙන්දේසි අවකාශ, අවන්හල් හා නවාතැන් පහසුකම් යනාදී අනුග්‍රාහක සාධක අවශ්‍ය වන නමුත් වර්තමානයේදී එම ස්ථාන වල නිගයක් දැකිය හැකි වේ. නමුත් මේ සඳහා භාවිත කළ හැකි වසර සියයකට වඩා පැරණි ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි 15ක් පමණ නගරය පුරා විසිරී පවතී. මෙම ගොඩනැගිලි මැණික් කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට උපකාරී වන ලෙස පරිවර්තනය කිරීම මගින් පැරණි ගොඩනැගිලි නිසි පරිදි නවීකරණයන්, සංරක්ෂණයන්, ඒවායේ සැලැවුණු ආර්ථික ප්‍රතිලාභය නගරයට හිමිකර ගැනීමත් යන අරමුණු ත්‍රිත්වයම ඉටු වේ. එමෙන්ම, රත්නපුරය යනු මැණික් ආශ්‍රිත නගරයක් සහ ව්‍යාපාරිකයන්ට හිතකර ස්ථානයක් යන හැඟීම තවදුරටත් ඇති වේ.

1. මීලන්ද කොටුව ප්‍රතිසංස්කරණය කොට එහි භාවිතය සම්මන්ත්‍රණ ශාලා සහ මැණික් වෙන්දේසි පහසුකම් සහිත ජාතික මැණික් කෞතුකාගාරය බවට පත් කිරීම
2. පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ල ප්‍රතිසංස්කරණය කොට එහි භාවිතය අවන්හලක් ලෙස වෙනස් කිරීම.
3. පොලිස් ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංස්කරණය කොට එහි භාවිතය අවන්හලක් ලෙස වෙනස් කිරීම

• උපක්‍රම 1.3

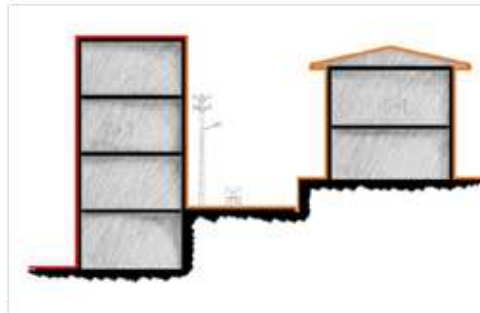
සංචාරක කටයුතු මැණික් සංස්කෘතිය සමග සම්බන්ධ කිරීම

මැණික් ආශ්‍රිත සංස්කෘතිය, සංචාරක කර්මාන්තය හා සම්බන්ධ කිරීම මගින් මෙම කර්මාන්ත ද්විත්වයටම වාසි සහගත අවස්ථාවන් උදා වේ. එකිනෙකට අනන්‍ය සම්පත් භාවිතයට ගැනීම සහ එම සම්පත් එකිනෙකට සම්බන්ධ කරගැනීම තුළින් මැණික් කර්මාන්තයට ජාතික හා ජාත්‍යන්තර තලයේ සංචාරක ආකර්ෂණයක් හිමිකර ගැනීමට හැකි වන අතර පහත සඳහන් අවස්ථා සංචාරකයන්ට ද ලබා ගත හැකි වේ.

- සම්ප්‍රදායික මැණික් කැනීම් ගවේෂණයට අවස්ථාව ලබාදීම.
- මැණික් වර්ග ගවේෂණය කර අන්දැකීම් ලබාගැනීමට අවස්ථාව ලබාදීම
- මැණික් ආශ්‍රිත ස්වර්ණාභරණ නිෂ්පාදනය සම්බන්ධව ඉගෙනීමට අවස්ථාව ලබාදීම
- මැණික් ආශ්‍රිත ස්වර්ණාභරණ නිෂ්පාදන මිලදී ගැනීමට අවස්ථාව ලබාදීම

06 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්ම

ආර්ථික සංවර්ධන
 උපායමාර්ග

රූප සටහන් අංක 6.4.4 : ෆ්‍රෑන්ක් හෙට්ටිආරච්චි මාවත ස්වර්ණාභරණ මාවතක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම මූලාශ්‍රය : ස්ට්‍රැටිජි 5 (2017/18) - කොළඹ වාස්තු විද්‍යා පාසල

- උපක්‍රම 1.4
 මැණික් ආශ්‍රිත අධ්‍යාපන අවස්ථා සහ පුහුණුවීම් කටයුතු සලසාදීම

නව නගරය ආසන්නයේ නිදැල්ලන පිහිටා ඇති ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරියට අයත් පුහුණු මධ්‍යස්ථානයට අමතරව ආධුනිකයන් සඳහා විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයකට අනුව මැණික් පිලිබඳ ඉගෙනීමට ස්ථානයක් නොමැති බැවින් රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් මේ සඳහා ස්ථානයක් සපයා දීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

- මිලන්ද කොටුව තුළ ජාතික මැණික් කෞතුකාගාරය ස්ථාපනය කිරීම
- නිදැල්ලන මැණික් පුහුණු මධ්‍යස්ථානය දියුණු කිරීම
- මැණික් සම්බන්ධ උසස් අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා අධ්‍යාපන ආයතනයක් මහවලවත්ත ප්‍රදේශයේ මූලික කොටගෙන පිහිටුවීම. (වැඩිදුර තොරතුරු සඳහා අධ්‍යාපන පරිච්ඡේදය කියවන්න)

රූප සටහන් අංක 6.4.5 : යෝජිත පහසුකම් සහිත මැණික් කේන්ද්‍රස්ථාන, විදි සහ වතුරඟු

- උපක්‍රම 02
සංචාරක කැරැල්ල සංවර්ධනය කිරීම

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ආර්ථික සංවර්ධන
උපායමාර්ග

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මේ දෙවන අරමුණ වන්නේ රත්නපුර නගරය, සංචාරකයන් හට ආකර්ශනීය ස්ථානයක් බවට පත් කිරීමයි. වර්තමානයේදී පවතින ප්‍රවණතාවයක් වන සනී අන්ත නිවාඩු ගත කිරීමේදී පවුලේ සියලුම සාමාජිකයන් හට ආකර්ෂණීය වන පහසු, සුවදායී විකල්පයක් ලෙස රත්නපුර නගරය හඳුන්වා දීම මෙහි එක් අරමුණකි. මීට අමතරව ජලය සහ වනාන්තර ආශ්‍රිත, පරිසර හිතකාමී නැවුම් අන්දැකීම් රැසක් ලබාගත හැකි ප්‍රදේශයක් ලෙසත් මැණික් සංස්කෘතිය හා බැඳුණු අන්දැකීම් ලබාගත හැකි ස්ථානයක් ලෙසත් රත්නපුර නගරය සංචාරකයන් අතර ප්‍රකට වීම නගර සැලසුමෙන් අපේක්ෂිත ය. 2030 වසර වන විට රත්නපුරය නගරය මැණික් ආශ්‍රිත පරිසරික සංචාරක කලාපයක් ලෙස ඉහළ නැංවීම සඳහා වසරකට සංචාරකයන් 100,000 ක් පමණ පිරිසක් අපේක්ෂා කරන අතර මේ ආශ්‍රිතව බිහි වේ යැයි අපේක්ෂිත සෘජු හා වක්‍ර රැකියා හේතුවෙන් නාගරිකයන්ට ආර්ථික ප්‍රතිලාභ හිමිකර දීම ද සැලැස්මේ වක්‍ර අරමුණකි. මීට අමතරව, සංචාරක කටයුතු උදෙසා සිදු කරනු ලබන ඉදිකිරීම් සහ පරිවර්තනය කිරීම් හේතුවෙන් නගර වැසියන්ට අලංකාරවත් නගරයක් හිමිකර දීමත් සංචාරකයන් ඉලක්ක කරගනිමින් සිදුවන දිවා රාත්‍රී ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් සුවපහසු, ආරක්ෂිත, සජීවී නගරයක අන්දැකීම රත්නපුර නාගරිකයන්ට විඳිගැනීමට සැලැස්වීමත් තවත් අරමුණකි.

- උපක්‍රම 2.1
රත්නපුරය නගරයට ප්‍රවේශ වීම සඳහා විකල්ප ප්‍රවේශයක් හඳුන්වාදීම

රත්නපුර නගරයට ප්‍රවිෂ්ට වියහැකි එකම ප්‍රවාහන ක්‍රමය වන්නේ මහා මාර්ගයයි (A 004 මාර්ගය) එබැවින්, සංචාරක ව්‍යාපාරය දියුණු කිරීම සඳහා විකල්ප ප්‍රවාහන මාධ්‍යයක් අවශ්‍යය වේ. රත්නපුර නගරය නිමිතයක පිහිටා ඇති අතර විශාල කඳුකරයකින් ද වටවී ඇති බැවින් බොහොමයක් විකල්ප සාර්වක නොවුවත් මුහුදු ගුවන්යානා පර්යන්තයක් රත්නපුරය පදනම් කරගනිමින් හඳුන්වාදීම තුළින් දිගුකාලීනව නගරයට හිතකර බලපෑමක් ඇති වනු ඇත.

1. වෙරළප වැව පදනම් කරගෙන මුහුදු ගුවන්යානා පර්යන්තයක් හඳුන්වාදීම

රූප සටහන් අංක 6.4.6 : යෝජිත වෙරළප වැව

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ආර්ථික සංවර්ධන
 උපායමාර්ග

- උපක්‍රම 2.2
 ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි, නවාතැන් සහ ආහාරපාන සපයන ස්ථාන ලෙස පරිවර්තනය කිරීම

සංචාරක කර්මාන්තය ස්ථාපිත වීම සඳහා උපකාරී වන ප්‍රධාන සාධකය වනුයේ ආහාර සහ නවාතැන් පහසුකම්ය. නමුත් මේ වනවිට නගරය කේන්ද්‍ර කරගනිමින් බිහිව ඇති එවන් ස්ථාන වල නිශයක් දැකිය හැකි වේ. කෙසේ නමුත්, මේ සඳහා පරිවර්තනය කළ හැකි ඇතැම් පොළ සහ ක්‍රීනාන්ත යුගයට අයත් ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි 15ක් පමණ රත්නපුර නගර මධ්‍යයේ සහ අවට ඇත. ඒවා යොදාගෙන අවන්හල් සහ නවාතැන් නිසිපරිදි ස්ථාපිත කිරීම මගින් සංචාරක කර්මාන්තයට අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයෙනු ඇත. එමෙන්ම, විවේක කටයුතු සඳහා රත්නපුර නගරයට පැමිණීමට සංචාරකයින් තුළ ද කැමැත්තක් වර්ධනය වනු ඇත.

1. වෙළඳ නගර මධ්‍යයේ පිහිටි ආයුර්වේද කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල අලුත්වැඩියා කිරීම සහ අවන්හලක් ලෙස භාවිතා කිරීම
2. වෙළඳ නගර මධ්‍යයේ පිහිටි ඇහැලේපොල මහාධිකාරම් ගේ අන්ත:පුර මාළිගා ගොඩනැගිල්ල අලුත්වැඩියා කිරීම සහ අවන්හලක් ලෙස භාවිතා කිරීම
3. වෙළඳ නගර මධ්‍යයේ පිහිටි සෞඛ්‍ය අධ්‍යක්ෂක නිල නිවස අලුත්වැඩියා කිරීම සහ නවාතැන් පහසුකම් උදෙසා භාවිතා කිරීම
4. මුවගම පිහිටි නියෝජ්‍ය පොලිස්පති කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම හා නවාතැන් පහසුකම් උදෙසා භාවිතා කිරීම
5. මුවගම පිහිටි දිස්ත්‍රික් විනිසුරුගේ නිල නිවස (අනපත්තු වලව්ව) අලුත්වැඩියා කිරීම හා නවාතැන් පහසුකම් උදෙසා භාවිතා කිරීම
6. මුවගම පිහිටි හිටපු ප්‍රධාන ඇමතිගේ නිල නිවස අලුත්වැඩියා කිරීම හා නවාතැන් පහසුකම් උදෙසා භාවිතා කිරීම
7. මුවගම පිහිටි දිස්ත්‍රික් ඉංජිනේරු නිල නිවස අලුත්වැඩියා කිරීම හා නවාතැන් පහසුකම් උදෙසා භාවිතා කිරීම

රූප සටහන් අංක 6.4.7 : භාවිතය වෙනස්කලයුතු ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි

• උපක්‍රම 2.3

සංචාරක කර්මාන්තය දියුණු කිරීම සඳහා නිල භරිත පාරිසරික ජාලයක් නිර්මාණය කිරීම

o6 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ආර්ථික සංවර්ධන
උපායමාර්ග

ගංවතුර හා අනාගත දේශගුණික විපර්යාස නර්ජන සඳහා පිළිතුරු දෙමින් වැඩි ආර්ථික අවස්ථාවන් සහිත ආකර්ෂණීය හා පරිසර හිතකාමී නාගරික පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම නිල හරිත පාරිසරික ජාලයක් නිර්මාණය කිරීමෙන් අරමුණු වේ. එය පදනම් වන්නේ ජල මාර්ග (නිල්) සහ වනාන්තර, උද්‍යාන (කොළ/ හරිත) මතය. මේ සඳහා ස්වභාවික පරිසර පද්ධතිය යළි ගොඩනැංවීමත්, මිනිසා සහ පරිසරය සම්බන්ධ වන නගර අලංකරණ සැලැස්මක් ලබාදීමත්, එයට අනුරූපී වන පරිදි අපරව්‍යුහ පහසුකම් ලබාදීමත් අපේක්ෂිත ය.

මෙම උපාය මාර්ගය ප්‍රධාන තේමාවන් හතරක් මත අවධානය යොමු කරයි. එනම්;

- තේමාව 1 - පරිසර පද්ධති සහ පාරිසරික සම්බන්ධතා වැඩිදියුණු කිරීම
- තේමාව 2 - ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා අවස්ථා ලබා දීම
- තේමාව 3 - ප්‍රජාව සමග සම්බන්ධ කිරීම
- තේමාව 4 - ස්වභාවික උවදුරෙන් ප්‍රජාව ආරක්ෂා කිරීම

රත්නපුර නගරය පසු කරමින් ගලා යන කළුගල විවේක හා විනෝද කටයුතු ලබාදීමට යොදාගැනීම තුළින් නාගරික ආර්ථිකයට ඉහළ දායකත්වයක් සපයනු ඇතැයි මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් අපේක්ෂිත ය. එබැවින්, කළු ගල මූලික කොටගෙන එයට සම්බන්ධ වන අනෙකුත් ගංගා සහ ඇළ මාර්ග උපයෝගී කරගනිමින් ජල මූලික ජාලයක් ගොඩනැගීමත් ඒ අවට පවතින වනාන්තර, ලඳු කැලෑ හා උද්‍යාන එකිනෙක සම්බන්ධ කිරීම මගින් හරිත ජාලයක් ගොඩනැගීමත් සැලසුම් කර ඇත. මේ යටතේ පරිසර පද්ධති සහ පාරිසරික සම්බන්ධතා වැඩිදියුණු කිරීම මගින් ජෛව විවිධත්වය සුරක්ෂිත කිරීම සිදු වේ. ඉහත සඳහන් ආකාරයට ගොඩනැගෙන පාරිසරික ජාලය, ආර්ථික අවස්ථා උත්පාදනය කිරීම පිණිස යොදා ගත හැකි අතර මෙතෙක් කාලයක් දෙදෙනික කටයුතු සඳහා පරිසරය හා ගැටුණු ප්‍රජාව අනාගතයේදී පරිසරය සමග සම්බන්ධ වී පරිසරය රැක ගැනීම තුළින් තමන්ගේ ආර්ථික අවස්ථා සුරක්ෂිත කරගැනීම මෙහිදී අපේක්ෂිත ය. මෙම ජාලය ශක්තිමත්ව ගොඩනැගීම තුළින් ගංවතුර, නායයාම් වැනි ස්වභාවික ව්‍යසනයන්ගෙන් ප්‍රජාව ආරක්ෂා කර ගැනීම දිගුකාලීන අරමුණක් වේ. එමෙන්ම, මෙම නිල හරිත ජාලය හරහා නගරය තුළ පිහිටි ස්ථාන අතර අන්තර් සම්බන්ධයක් ගොඩනැගීමත්, දුරින් පිහිටි උප නගර අතර සම්බන්ධතාවය ශක්තිමත් කිරීමත් අනාගතයේදී අපේක්ෂා කරන අතර අපරව්‍යුහ පහසුකම් නිසි පරිදි සැපයීම මගින් ප්‍රජාවට පහසුකම් සැපයීම ද වකු අරමුණකි.

මෙම උපාය මාර්ගය ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් ගංවතුර පිළිබඳ ගැටළුව අවම කිරීමත්, නගරය සතුව තිබූ පාරිසරික වටිනාකම නැවත වරක් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමත්, ජල මූලයන්හි ගුණාත්මක තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීමත්, "රත්නපුර නගරය සතුවන පාරිසරික අනන්‍යතාවය පිළිබඳ හැඟීම" වැඩිදියුණු කිරීමත් සහ මිනිසුන් හා ස්ථාන ඒකාබද්ධ කිරීමත් සිදුවනු ඇත. එමගින් රත්නපුරය නගරයට අනන්‍ය පාරිසරික වටිනාකම හා පිළිගැනීම ලබා ගැනීමට හැකි වනු ඇති අතර එය නගරයේ ආර්ථික සංවර්ධනය සහ සංචාරක අවස්ථා වැඩි කිරීමට යොදා ගත හැකි වේ.

1. වෙරළප ජල රඳවා ගැනීමේ වැඩ ඉදිකිරීම
2. වෙරළප ක්‍රීඩාංගනය ඉදිකිරීම
3. වෙරළප පිට්ටනිය අසල පිහිටි 'ජලය තේමාව කරගත්' උද්‍යානය ඉදිකිරීම
4. ලේන්තැඩිය පරිශ්‍රයේ තෙත් බිම් උද්‍යානය ඉදිකිරීම
5. පාසැල් ළමුන් සහ පර්යේෂකයින්ට ජෛව විවිධත්වය පිළිබඳ පර්යේෂණ කිරීම සඳහා පොම්පකැළේ නාගරික වනෝද්‍යානය සහ අංගම්මන වන රක්ෂිතය වෙත පහසුකම් සපයා දීම (පරිසර පද්ධතියට හානි නොවෙන සේ)

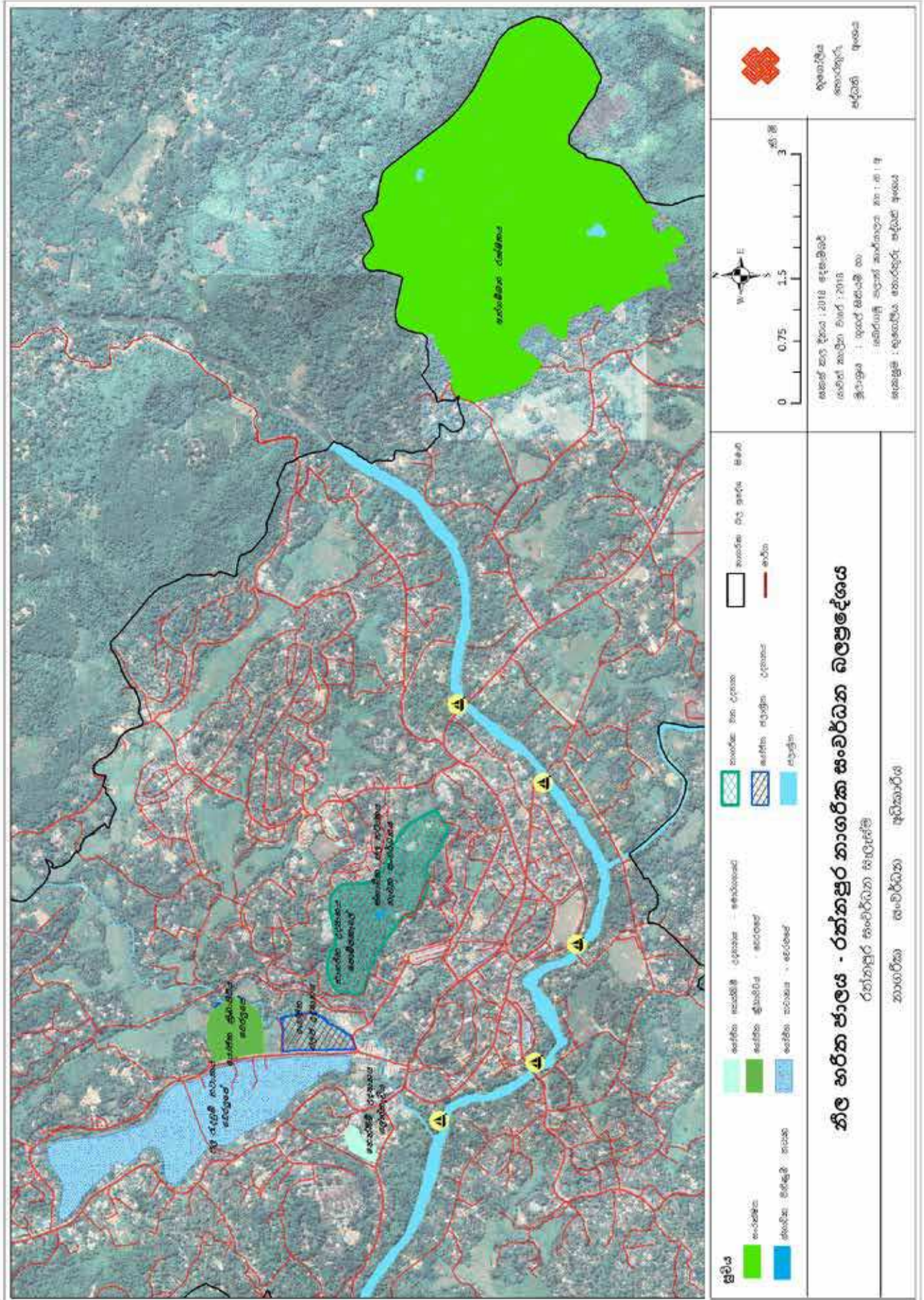
06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ආර්ථික සංවර්ධන
උපායමාර්ග

- 6. පොම්පකැළේ ස්වභාවික පිහිනුම් නටාකය නැවත ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම
- 7. කුළුබඩු උද්‍යානයක් වෙරළ තීරයේ ආශ්‍රිතව නිර්මාණය කිරීම.
- 8. කළු ගඟේ හඳුනාගත් ස්ථානවල නොටුපොළවල් ඉදිකිරීම
  - a. පලවන අදියර
    - I. ප්‍රධාන නොටුපොළ - සිවලි පිට්ටනය පිටුපස පවත්නා අනහැර දැමූ ළමා උද්‍යානය ප්‍රධාන නොටුපොළ බවට පත් කිරීම
    - II. සමන් දේවලය අසල එල්ලෙන පාලම අසල නව නොටුපොළක් ඉදිකිරීම
  - b. දෙවන අදියර
    - I. වරකානොට පාලම අසල නව නොටුපොළක් ඉදිකිරීම
  - c. හෙවන අදියර
    - I. කුඩුගල්වත්ත නව නොටුපොළක් ඉදිකිරීම
    - II. ආයුර්වේද මංසන්ධියේ නව නොටුපොළක් ඉදිකිරීම
    - III. කොට්ඨඛෙගාව නව නොටුපොළක් ඉදිකිරීම

මෙම නොටුපොළවල් පදනම් කරගනිමින් සංචාරකයින් ඉලක්ක කරගත් පියැසි සහිත බෝට්ටු සේවාවක් (Water Taxi Service) ආරම්භ කිරීම අපේක්ෂිත වේ. දිගුකාලීන අරමුණක් ලෙස එමගින් නාගරිකයන්ගේ ප්‍රවාහන අවශ්‍යතාවක් සපුරානු ඇතැයි ද අපේක්ෂිත ය.

සිතියම් අංක 6.4.2 : සංචාරක ප්‍රවර්ධනය උදෙසා නිල හරිත ජාලයක් නිර්මාණය

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ආර්ථික සංවර්ධන
 උපායමාර්ග

- උපක්‍රම 2.4
 සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා දර්ශනීය ස්ථාන සංවර්ධනය කිරීම

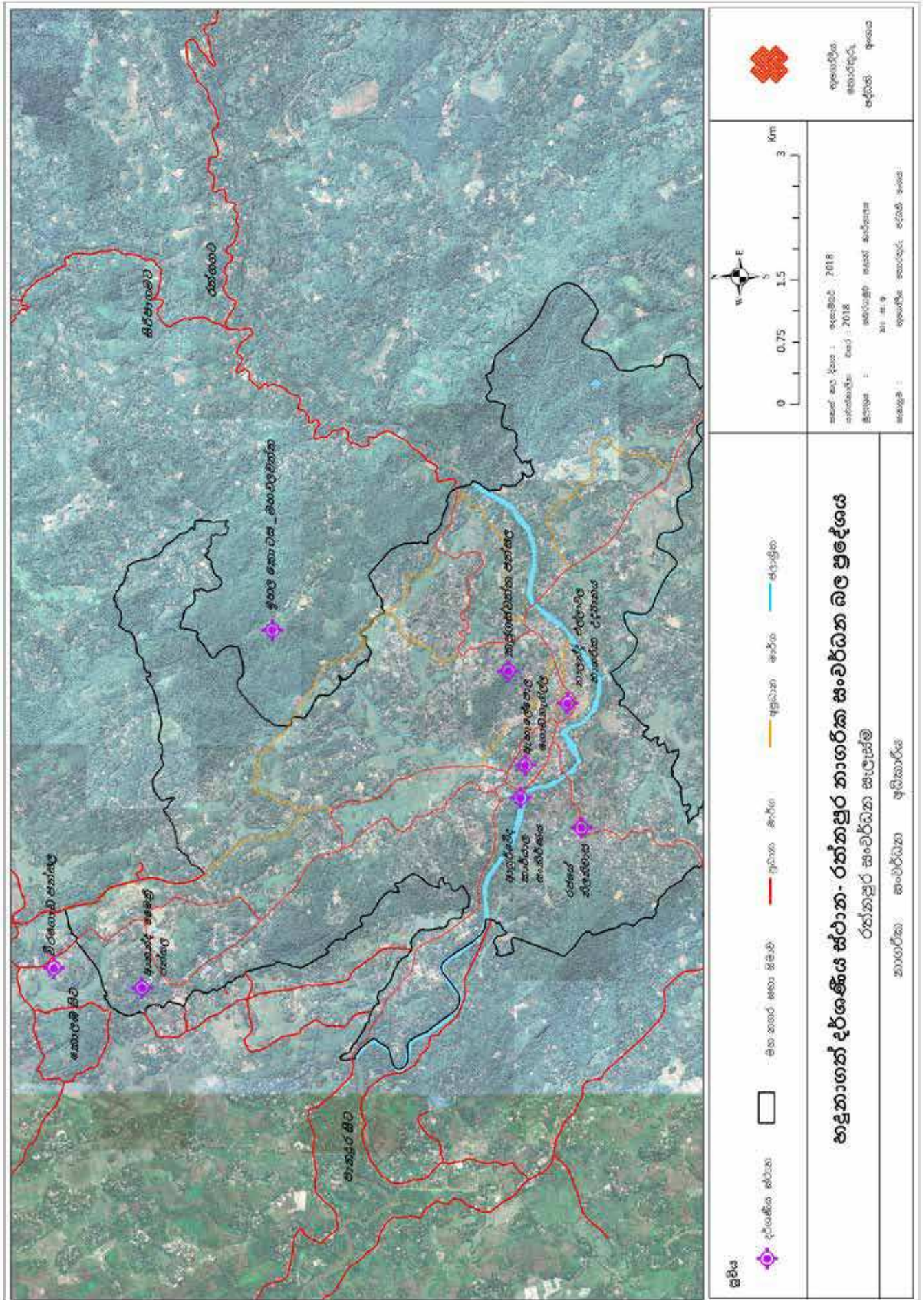
සංචාරක කර්මාන්තයේ පැවැත්ම උදෙසා දර්ශනීය ස්ථානයන්හි පවතින දර්ශනීය බව ආරක්ෂා කරගත යුතු ය. මේ සඳහා සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ ඇති හඳුනාගත් දර්ශනීය ස්ථාන ඒවායේ අනන්‍යතාවයට හානි නොකරමින් සංවර්ධනය කළ යුතු වේ. එපමණක් නොව, එම ස්ථාන වලට ප්‍රවේශ වීමේ පහසුකම් ද එම ස්ථාන පදනම් කරගනිමින් අපරව්‍යුහ පහසුකම් ද සුදුසු පරිදි ලබා දිය යුතු වේ. එමෙන්ම, මෙම දර්ශනීය ස්ථාන සඳහා පහසුකම් සැලසීමේදී රත්නපුර නගර අනන්‍යතාව ආරක්ෂා කරගැනීමත්, සංචාරක ඉලක්ක ඉටු කරගැනීමත්, ජාතික හා ජාත්‍යන්තර සම්මතයන් මත පිහිටා කටයුතු කිරීමත් අවශ්‍ය වේ.

ලෝක සංචාරක සංවිධානයේ (WTO) මතය අනුව සංචාරකයන්ගේ දැනට පවත්නා ඉල්ලීම් සපුරාලීම පමණක් නොව අනාගත අපේක්ෂාවන් ද සපුරාලිය හැකි පරිදි සංචාරක ව්‍යාපාරය කටයුතු කළයුතු වේ. එබැවින්, දර්ශනීය වටිනාකම් සහිත ස්ථානයන් ආරක්ෂා කරගැනීමත් වැඩිදියුණු කිරීමත් එම ස්ථාන භාවිත කල හැකි පිරිසගේ ධාරිතාවය වැඩි කිරීමත් ඒ තුළින් රත්නපුර නගරය සතු සංචාරක තරඟකාරී බව ඉහළ දැමීමත් මෙම උපායමාර්ගයෙන් අපේක්ෂිත ය.

වගු අංක 6.4.1 : හඳුනාගත් දර්ශනීය ස්ථාන

දර්ශනීය ස්ථානයේ නම	ප්‍රධාන ආකර්ෂණ හෝ ක්‍රියාකාරකම	ප්‍රවර්ධනය කිරීම
ආනන්ද මෙහි විහාර පරිශ්‍රය	කඳු මුදුන	දර්ශනීය පෙදෙස් සංරක්ෂණය කිරීම සහ නගරය නැරඹීමට පහසුකම් සැලසීම
කපුගස්වත්ත විහාර පරිශ්‍රය	යෝධ මුදු පිළිමය, කඳු මුදුන	දර්ශනීය පෙදෙස් සංරක්ෂණය කිරීම සහ නගරය නැරඹීමට පහසුකම් සැලසීම
වීරගොඩ විහාර පරිශ්‍රය	යෝධ මුදු පිළිමය	දර්ශනීය පෙදෙස් සංරක්ෂණය කිරීම
නාලන්ද ඵල්ලාවල නාගරික උද්‍යාන පරිශ්‍රය	නාගරික දර්ශනය	අතිරේක කලාත්මක නිර්මාණ සහ භූ දර්ශන අලංකරණය මගින් මෙම ස්ථානයේ දර්ශනීය බව ඉහළ නැංවිය හැකිය.
ඇහැලේපොල අන්ත:පුර මාළිගා පරිශ්‍රය	නාගරික දර්ශනය	අතිරේක කලාත්මක නිර්මාණ සහ භූ දර්ශන අලංකරණය මගින් මෙම ස්ථානයේ දර්ශනීය බව ඉහළ නැංවිය හැකිය.
ආයුර්වේද කාර්යාල පරිශ්‍රය (මොරගහයට පාලම අසල)	ගංගා දර්ශනය	අතිරේක කලාත්මක නිර්මාණ සහ භූ දර්ශන අලංකරණය මගින් මෙම ස්ථානයේ දර්ශනීය බව ඉහළ නැංවිය හැකිය.
හිටපු මහ ඇමති බංගලා පරිශ්‍රය (මුවගම පිහිටි රජයේ නිල නිවාස)	කඳු මුදුන	අතිරේක කලාත්මක නිර්මාණ සහ භූ දර්ශන අලංකරණය මගින් මෙම ස්ථානයේ දර්ශනීය බව ඉහළ නැංවිය හැකිය.
මහවලවත්ත ඉහළ කොට්ඨාශ (Upper Division) පරිශ්‍රය	කඳු මුදුන	අතිරේක කලාත්මක නිර්මාණ සහ භූ දර්ශන අලංකරණය මගින් මෙම ස්ථානයේ දර්ශනීය බව ඉහළ නැංවිය හැකිය.

සිතියම් අංක 6.4.3 : රත්නපුර නගරයේ දුර්ගනීය ස්ථාන

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ආර්ථික සංවර්ධන
 උපායමාර්ග

- උපක්‍රම 03
 ප්‍රාදේශීය ආර්ථිකය වැඩිදියුණු කිරීම

රත්නපුර නගරයේ ආර්ථිකය නාගරික සීමාවට අයත් ප්‍රජාව මෙන්ම නගරය අවට ප්‍රදේශ වල ප්‍රජාව මත ද පදනම් වී ඇත. එයට හේතුව වන්නේ රත්නපුර නගරය අවට පිහිටි ගම් සහ උප නගර ප්‍රදේශවල ආර්ථිකය මෙම ප්‍රධාන වෙළඳ නගරය මත පදනම්ව තිබීමයි. එහෙයින්, එම ප්‍රාදේශීය ආර්ථිකයට පහසුකම් සැපයෙන අයුරින් නාගරික සැලසුම නිර්මාණය කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය කටයුත්තකි. මෙම උපායමාර්ගය යටතේ ප්‍රාදේශීය ආර්ථික කටයුතු සඳහා වැඩි අවකාශයක් වෙන් කිරීමත්, පවතින අවකාශයන් නවදුරටත් පුළුල් කිරීමත්, එයට සමගාමීව අපරව්‍යුහ පහසුකම් ලබා දීමත්, සෘජු හා වක්‍ර රැකියා අවස්ථා සඳහා අවකාශ පුළුල් කිරීමත්, ව්‍යාපාරික කටයුතු සඳහා ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක බඩින් යුතු අවකාශ සැපයීමත් අපේක්ෂිත ය.

- උපක්‍රම 3.1
 රත්නපුර නගරයේ වෙළඳ විදි සංස්කෘතියට පහසුකම් සැලසීම

පදිකයන් ඉලක්ක කරගත් වෙළඳ විදි සංස්කෘතිය මිනිසුන්ට වඩාත් පහසුවෙන් භාණ්ඩ හා සේවා ලබාගැනීමට අවස්ථාව ලබාදෙන අතරම නගරයට වඩාත් සජීවී බවක් ලබාදෙයි. එබැවින්, මෙම වෙළඳ විදි සංස්කෘතිය මෙතෙක් නගර මධ්‍යයේ පිහිටි උග්‍ර උපයෝගීතාවක් සහිත වූ අවකාශයක් මත නිසි සැලසුමක් සහ කළමනාකරණයක් සහිතව ප්‍රවර්ධනය කිරීම තුලින් ආර්ථික ප්‍රතිලාභ රැසක් නගරයට අත්කර ගත හැකි වන අතරම පදික වෙළඳාම නොමැති වීම හේතුවෙන් පල්ලිය පාර ද රථවාහන සහ පදිකයන්ගේ ගමනාගමයට පහසුකම් සැලසෙන පරිදි සංවර්ධනය කළ හැකි වනු ඇත.

1. උග්‍ර උපයෝගීතාවක් සහිත වූ නගර මධ්‍ය අවකාශය වෙළඳ විදි ලෙස සංවර්ධනය කිරීම
2. පල්ලිය පාර රථවාහන සහ පදිකයන්ගේ ගමනාගමනයට පහසු වන පරිදි සංවර්ධනය කිරීම

රූප සටහන් අංක 6.4.8 : පල්ලිය පාර සංවර්ධනය

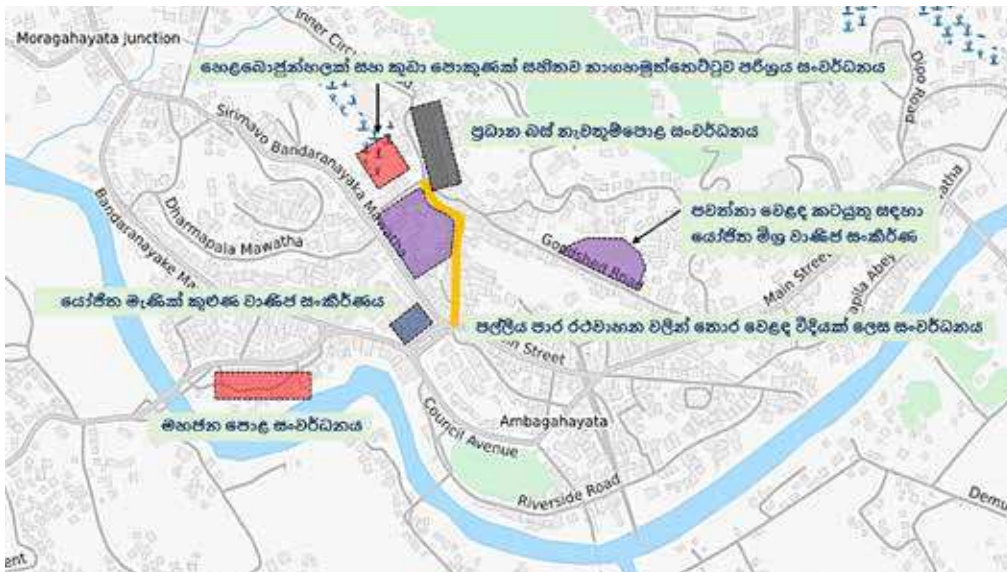
- උපක්‍රම 3.2
නගරයේ පවතින වාණිජ ව්‍යුහයට පහසුකම් සැලසීම

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ආර්ථික සංවර්ධන
උපායමාර්ග

රත්නපුර නගරය, නොග සහ සිල්ලර වෙළඳාම මත පදනම් වී ඇති අතර නගරය අවට ප්‍රදේශයේ ජීවත් වන්නේ ග්‍රාමීය ජනගහනයකි (80% ක් පමණ). මහජන පොළ දිනපතාම පවතින අතර නිම් ඇඳුම්, බැංකුකරණ කටයුතු සහ අනෙකුත් මූල්‍ය කටයුතු ද රත්නපුර නගරය මත පදනම් වී ඇත. එහෙයින්, අවට ප්‍රදේශය පෝෂණය කර පවත්වාගෙන යාම සඳහා පවත්නා වාණිජ ව්‍යුහය වෙත පහසුකම් සැපයිය යුතුය.

1. සිවලි ක්‍රීඩාංගනය යාබදව බහු කාර්ය වාණිජ ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කිරීම
2. පොදු පොළ සංකීර්ණය නෙමහල් ගොඩනැගිල්ලක් ලෙස ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ ඒ සඳහා සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සහ අනෙකුත් අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීම
3. ගුඩ් ජෙඩ් මාර්ගයේ ඇති පොල්හුනුව පර්ශ්‍රයේ වාණිජ සංකීර්ණයක් ඉදි කිරීම
4. නාගහමුන්නෙට්ටුව පර්ශ්‍රයේ හෙළ බොජුන්හලක් සහිතව (දේශීය ආහාර සඳහා) ආපනශාලාවක් ඉදිකිරීම
5. නගර මධ්‍යයේ එක් එක් කලාපයේ වැඩි ප්‍රමාණයක් පවතින ආර්ථික කටයුතු නවදුරටත් එම කලාපයටම ඒකරාශී වන ලෙස පහසුකම් සැපයීමෙන් හා නියාමනයක් සිදු කිරීම මගින් ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාව ලබා ගැනීම
6. කලාපීය රෙගුලාසි වලට අනුකූල භාවිතයන් සඳහා යොමුවීම.

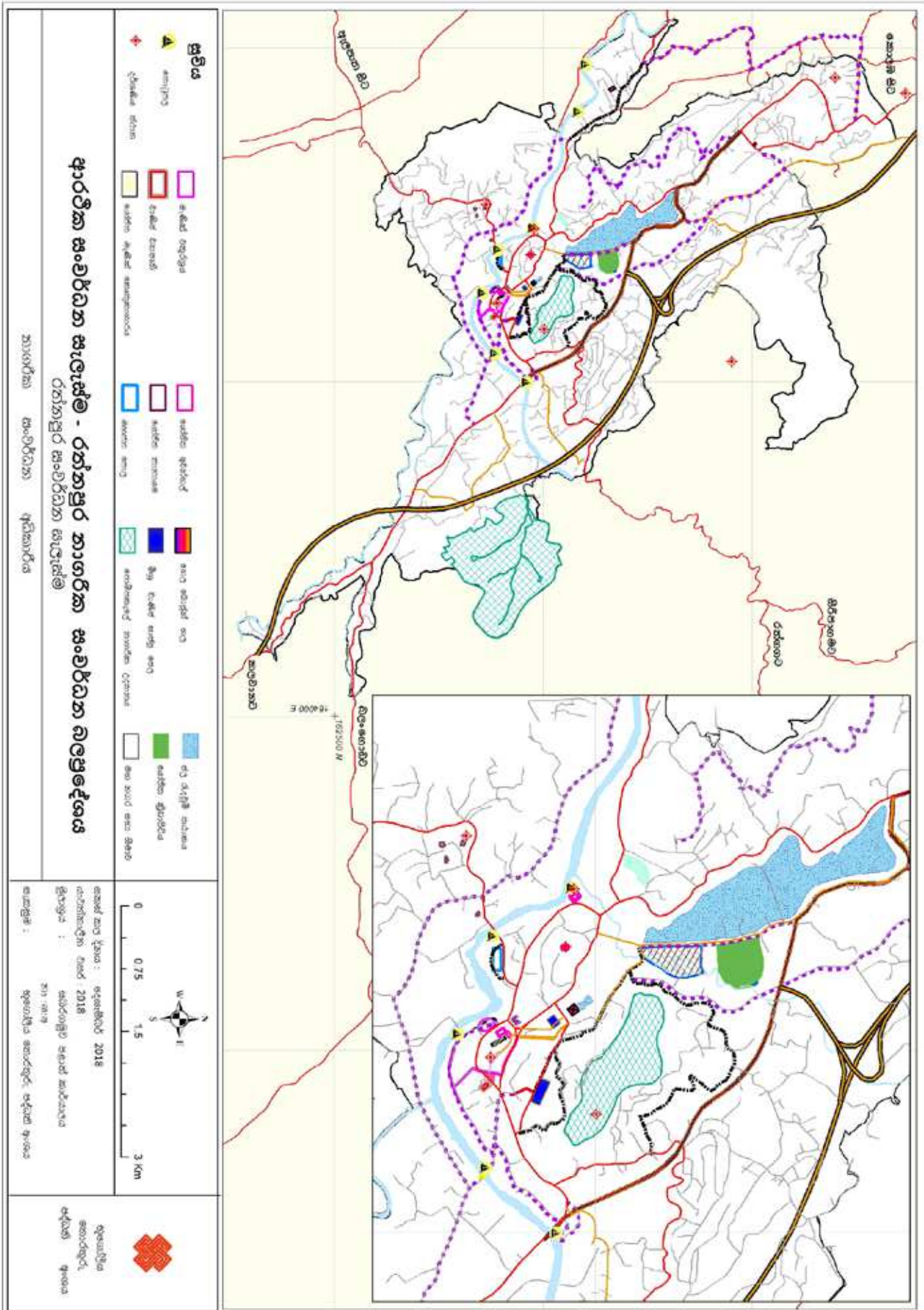

රූප සටහන් අංක 6.4.9 : දේශීය ආර්ථිකය ප්‍රශස්ථකරණ ව්‍යාපෘති

- උපක්‍රම 3.3
කලාපීකරණ රෙගුලාසි

කලාපීකරණ ක්‍රියාවලිය තුළ රත්නපුර නගර සභා ප්‍රදේශය කලාප 10 කට බෙදා ඇත. මෙහිදී ඇතැම් වෙළඳ කටයුතු සඳහා ඇතැම් කලාපවල අවකාශය ලබා දී ඇති අතර ඇතැම් ඒවා සඳහා අවකාශ ලබා දී නොමැත. එක් එක් කලාපයේ පවත්නා භාවිතය සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂිත භාවිතය මත පදනම් වෙමින් මෙම තීරණයන්ට එළඹ ඇත. මෙම ක්‍රියාවලිය ප්‍රාදේශීය ආර්ථිකය වැඩිදියුණු කිරීම අරමුණු කරගෙන සිදු කර ඇති අතර වැඩිදුර තොරතුරු 'රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම - වෙළුම් 02 හි සඳහන් වේ.

සිතියම් අංක 6.4.4 : ජෛවික ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම

6.5. තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ග

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

තිරසාර පරිසර
සංවර්ධන උපායමාර්ග

කළු ගඟ ආශ්‍රිතව බිහි වී ඇති රත්නපුර නගරය, කඳුවැටි අතර පිහිටා ඇති වනාන්තර වලින් වට වුණු නගරයක් වන අතර මධ්‍යම කඳුකරයට පිවිසීමේ දොරටුවක් ලෙස ද ක්‍රියා කරයි. පාරිසරික සංවේදී බවින් යුත් නගරයක් ලෙස ජාතික හා ජාත්‍යන්තර මට්ටමින් හඳුනාගැනීමත්, ජාතික භෞතික සැලැස්මට අනුව මෙම ප්‍රදේශය අධිසංවේදී මධ්‍යම පරිසර කලාපයට අයත් සීමාව තුළ පැවතීමත් හේතුවෙන් සමස්ත ශ්‍රී ලංකාවේ පාරිසරික සමතුලිත බව පවත්වා ගැනීම උදෙසා රත්නපුර නගරය නම අනන්‍ය පාරිසරික තත්ත්වයන් ඉදිරියටත් ආරක්ෂා කරගත යුතු වේ.

වගු අංක 6.5.1 : රත්නපුර නගරයේ පාරිසරික ව්‍යුහය

ස්වභාවික පරිසරය		
වන ආවරණය	ජලවහන රටාව	භූ විෂමතාවය
ස්වභාවික වනාන්තර	ගංගා	කඳුකරය සහ පැහැලි භූමිය
ඉහළ ජෛව විවිධත්වය	පෝෂක ප්‍රදේශ	මැණික් සහ වෙනත් ඛනිජ
අනවසරයෙන් අල්ලා ගැනීම්	පරිසර දූෂණය	නීති විරෝධී පහල් කටයුතු
වන විනාශය		අනවසර ඉදිකිරීම්
මානව ජනාවාස		

කළු ගඟ ඇතුළු විවිධ ජල මූලයන් ද අංගමීමන රක්ෂිතය ඇතුළු විවිධ වනාන්තර ප්‍රදේශයන් ද පොම්ප කැලේ වැනි නාගරික වනෝද්‍යානයන් ද රත්නපුරයට ආවේණික සහ අවේණික නොවන ශාක හා සත්ත්වයින් ඇතුළත් ජෛව විවිධත්වයෙන් ද සමන්විත මෙම සැලසුම් ප්‍රදේශය පාරිසරික වශයෙන් ඉතා සංවේදී භූමියක් වුවත් යම් යම් හේතූන් මත පෙර පැවති පරිසර පද්ධතීන් පසුකාලීනව අවදානමට ලක් වී ඇත. (වැඩිදුර තොරතුරු සඳහා නෙවන සහ පස් වන පරිච්ඡේද වෙත යොමුවන්න) එබැවින්, එම පද්ධති යළිත් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමටත් ප්‍රදේශයට ආවේණික පරිසර පද්ධතීන් නවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමටත් රත්නපුර නගර සැලැස්ම තුළින් අපේක්ෂිත ය.

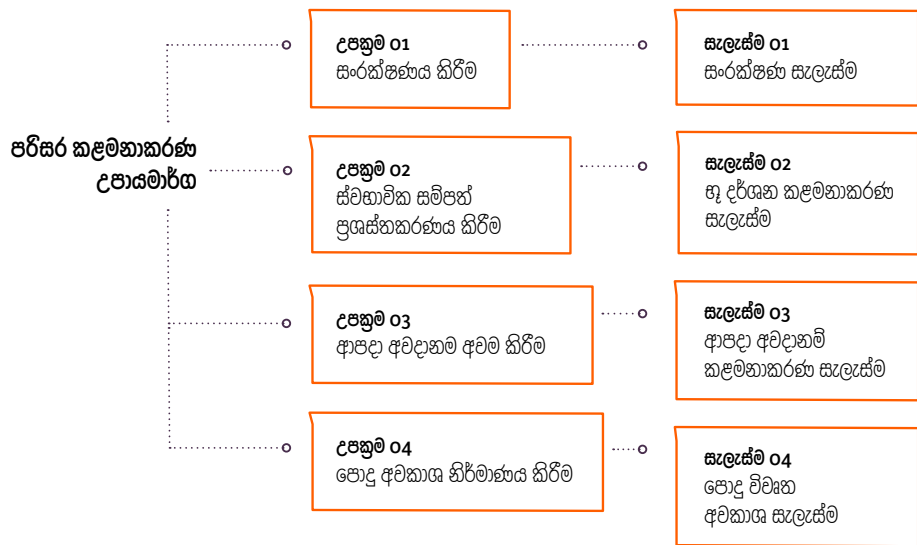
06 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

සංරක්ෂණ සැලැස්ම

පරිසර කළමනාකරණ උපාය මාර්ග

රත්නපුර නගරයේ පාරිසරික ව්‍යුහය පදනම් වන්නේ වන ආවරණය, ජලවහන රටාව, භූගෝලීය පිහිටීම සහ භූ විෂමතාව මතය. නමුත් සංවර්ධනය කළ හැකි අවකාශයන්හි පවතින හිඟ බව හේතුවෙන් වර්තමානයේ දී ස්වභාවික පරිසරය සහ මානව ජනාවාස අතර නිරන්තර අරගලයක් දැකිය හැකි වේ. එබැවින්, මෙම කොට්ඨාශ ද්විත්වය අතර ඒකාබද්ධතාවයක් ඇති කිරීමත් එම පාරිසරික සුරක්ෂිත බව තුළින් නිමවන ආර්ථික සහ සමාජීය ප්‍රතිලාභය ප්‍රජාවට හිමිකර දීමත් සංවර්ධන සැලැස්මේ පරිසර කළමනාකරණ උපාය මාර්ගය යි.

රූප සටහන් අංක 6.5.1 : හිරසාර පාරිසරික උපායමාර්ග

මෙම සැලැස්මට අනුව රත්නපුර ප්‍රජාවගේ වාසයට සුදුසු නගරයක් බිහිකිරීම යන අවසන් අරමුණ ළඟා කරගැනීම උදෙසා පරිසර කළමනාකරණ උපායමාර්ගය සෘජුවම සම්බන්ධ වන අතර හරිත ආවරණය 40% දක්වා වර්ධනය කිරීමටත් නීල හරිත ජාලයක් ගොඩනැගීම තුළින් ආපදා සඳහා ප්‍රත්‍ය නගරයක් බවට රත්නපුර නගරය පරිවර්තනය කිරීමත් මෙමගින් අපේක්ෂිත ය.

6.5.1. සංරක්ෂණ සැලැස්ම

- උපක්‍රම 1.1
 හෙක්ටේ සංරක්ෂණය, ජලය රඳවා ගැනීම සහ රැඳවුම් ප්‍රදේශ සංරක්ෂණය කිරීම.

රත්නපුර නගර සහා සීමාව තුළ පවත්නා ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශ ලෙස වගා කරනු ලබන කුඹුරු, අනහැර දමන ලද කුඹුරු, සහ වගුරුබිම් ආදිය හඳුනාගෙන ඇත. නගරය වාර්ෂිකව ගංවතුර උවදුරට මුහුණ දෙනු ලබන හෙයින් ජලගැලීම් වලින් සිදුවන හානිය අවම කිරීම සඳහා ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශ සංරක්ෂණය කර නැබීමට සැලසුමෙන් යෝජනා කර ඇත. ඒ අනුව, කුඹුරු හා අත්හරින ලද කුඹුරු ඉඩම් "ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය" යටතට ගැනෙන අතර කලාපීකරණ සැලසුමට අදාළ අනුමත භාවිතයන් පමණක් මෙම ස්ථාන වල සිදු කළ හැකි වේ. මෙහිදී ගොවිජන සේවා පනත පිළිබඳව ද සැලකිලිමත් විය යුතුය. එමෙන්ම, යාබද ප්‍රදේශවල සංවර්ධන කටයුතු අදාළ නීති හා රෙගුලාසි වලට අනුකූලව, අදාළ ආයතනවල නිර්දේශ අනුව සිදු කළ යුතුය.

• උපක්‍රම 1.2
වනාන්තර ආරක්ෂා කිරීම

පවත්නා වන වගාවන් සහ වන රක්ෂිතයන් ද (උදා : අංගම්මන රක්ෂිතය) නාගරික වනෝද්‍යාන ද (උදා : පොම්ප කැලේ) නවදුරටත් සංරක්ෂණය කළ යුතුය. මෙම ස්ථාන "වන සංරක්ෂණ කලාපය" යටතට ගැනෙන අතර කලාපීකරණ සැලසුමට අදාළ අනුමත භාවිතයන් පමණක් මෙම ස්ථාන වල සිදු කළ හැකි වේ.

o6 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
සංවර්ධන උපායමාර්ග

සංරක්ෂණ සැලැස්ම

රූප සටහන් අංක 6.5.2 : පොම්ප කැලේ හරිත තීරය

• උපක්‍රම 1.3
දර්ශනීය ස්ථාන සංරක්ෂණය කිරීම

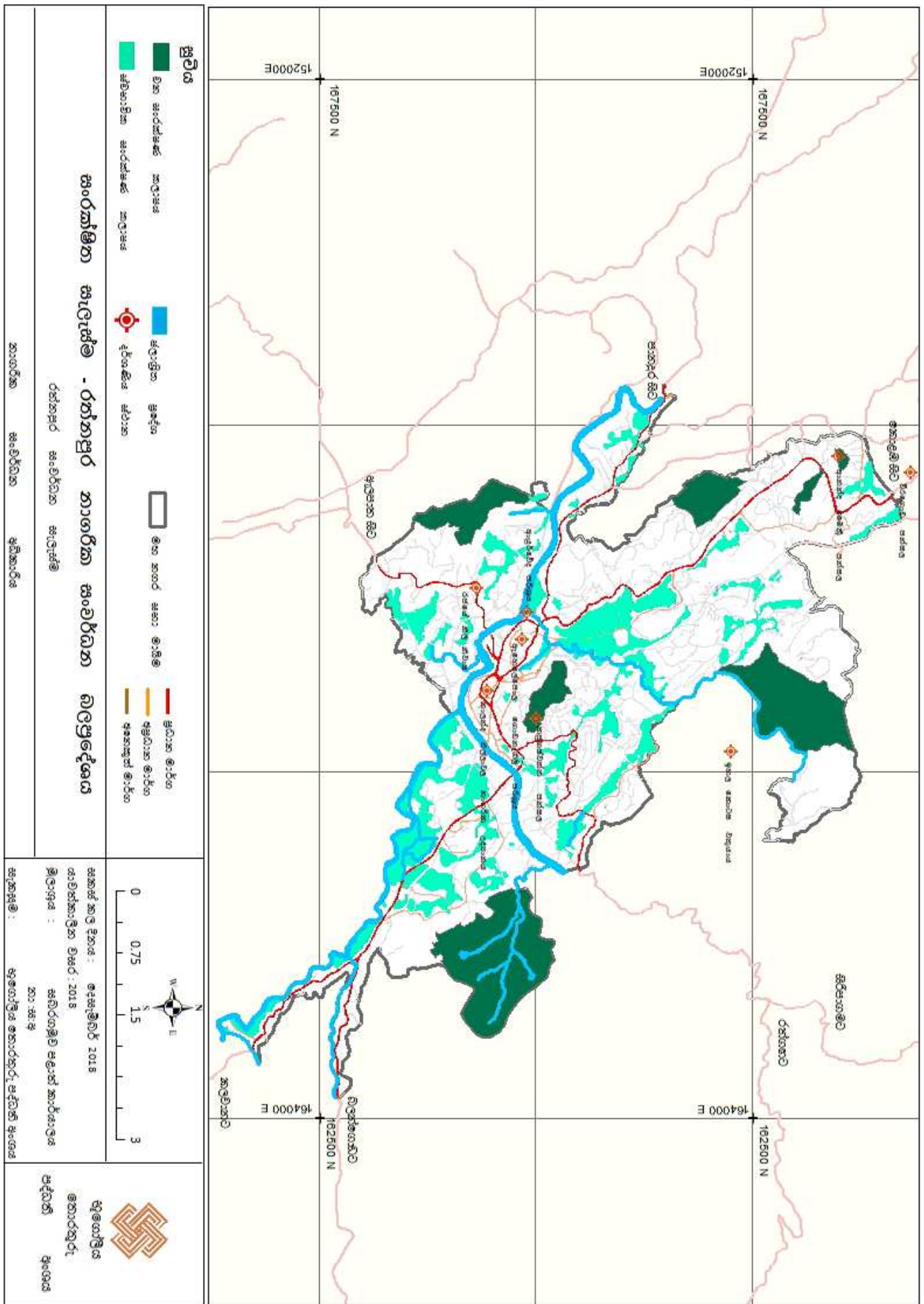
රත්නපුර නාගරික පෙදෙසෙහි පාරවල් බොහොමයක් දර්ශනීය ස්ථාන හරහා ගමන් කරයි. මේ අතර ලෝක උරුමයක් වන ශ්‍රී පාදය ද නැරඹිය හැකි වේ. ඊට අමතරව, නගර සභා සීමාව තුළ දර්ශනීය කුඩා කඳු මුදුන් දක්නට ලැබෙන අතර මේ පිළිබඳව තොරතුරු සවිස්තරාත්මකව ආර්ථික සංවර්ධන උපාය මාර්ගයේදී පැහැදිලි කර ඇත. ඒ අනුව නගරයේ හඳුනාගත් දර්ශනීය ස්ථාන සංරක්ෂණය කල යුතුය. මෙම ස්ථානවල දැන්වීම් පුවරු ප්‍රදර්ශනය කිරීමේදී ප්‍රදේශයෙහි දර්ශනීය සුන්දරත්වයට අවහිර නොවන පරිදි එය සිදු කළ යුතු අතර මෙම ස්ථානීය වටිනාකම් වලට බාධා වන පරිදි සිදු කෙරෙන සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් ද පාලනයකට යටත් වනු ඇත.

වගු අංක 6.5.2 : දර්ශනීය ස්ථානයන්හි පවත්නා ආකර්ෂණීය අංග

දර්ශනීය ස්ථානයේ නම	ප්‍රධාන ආකර්ෂණ
ආනන්ද මෙහි විහාර පරිශ්‍රය	කඳු මුදුන
කපුගස්වත්ත විහාර පරිශ්‍රය	යෝධ බුදු පිළිම, කඳු මුදුන
වීරගොඩ විහාර පරිශ්‍රය	යෝධ බුදු පිළිමය
නාලන්ද එල්ලාවල නාගරික උද්‍යාන පරිශ්‍රය	නාගරික දර්ශනය
ඇහැලේපොල අන්ත:පුර මාළිගා පරිශ්‍රය	නාගරික දර්ශනය
ආයුර්වේද කාර්යාල පරිශ්‍රය (මොරගහයට පාලම අසල)	ගංගා දර්ශනය
හිටපු මහ ඇමති බංගලා පරිශ්‍රය (මුවගම පිහිටි රජයේ නිල නිවාස)	කඳු මුදුන
මහවලවත්ත ඉහළ කොට්ඨාශ (Upper Division) පරිශ්‍රය	කඳු මුදුන

සිතියම් අංක 6.5.1 : රත්නපුර නගරයේ සංරක්ෂිත සැලැස්ම

6.5.2. භූ දර්ශන කළමනාකරණ සැලැස්ම

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
සංවර්ධන උපායමාර්ග

භූ දර්ශන
කළමනාකරණ සැලැස්ම

ශ්‍රී ලංකාව තුළ පවත්නා අනෙකුත් නගර හා සසඳන විට රත්නපුර නගරයට අනන්‍ය ප්‍රමුඛත්වය සුරක්ෂිත කර ගැනීමට මෙන්ම සංචාරකයින් ආකර්ෂණය කර ගැනීම උදෙසා ද නගරයේ සෞන්දර්යාත්මක බව වැඩි දියුණු කිරීම අත්‍යවශ්‍යය වේ. එමෙන්ම, සංවර්ධන සැලැස්මෙහි දෙවන අරමුණට අනුව අනාගත රත්නපුර නගරය සංචාරක මධ්‍යස්ථානයක් බවට පත් කිරීමට අවශ්‍ය පරිසරය සැකසිය යුතු වන අතර මෙහි වාසය කරන ප්‍රජාවට නම නගරයේ සතුටින් ජීවත් වීමටත්, රැකියාවන් කිරීමටත්, නගරයෙන් බැහැරව ගිය පසු එය සෙනෙහසින් සිහි කිරීමටත් හැකි ස්ථානයක් බවට පත් විය යුතුය.

රත්නපුර නගරය පිළිබඳව ප්‍රජාව තුළ සෞන්දර්යාත්මක හැඟීමක් ඇති කිරීම භූ දර්ශන කළමනාකරණ සැලැස්ම තුළින් අපේක්ෂිත ය. මෙහිදී දිගුකාලීන වශයෙන්, භූමි අලංකරණය සහ පවත්වාගෙන යාම පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමත් නිසි සම්බන්ධීකරණයක් තුළින් එය සිදු කිරීමත් සැලැස්මේ අරමුණකි. රත්නපුර නගරය, එකිනෙකට වෙනස් මෙන්ම විවිධ වූ භූ දර්ශන සහිතව නිර්මිත නගරයක් හෙයින් මෙම ස්වභාවික සම්පත් ප්‍රශස්තකරණය කිරීම සඳහා විශේෂඥ දැනුමක් සහ නිසි කළමනාකරණයක් යොදාගැනීම අවශ්‍යය වේ. මේ අනුව, රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම තුළ ස්වභාවික භූ දර්ශන (ගස්/ වනාන්තර/ ගංගා/ කඳු), කෘත්‍රීම භූ දර්ශන (මාර්ග / උද්‍යාන) සහ නාගරික භූ දර්ශන (නාගරික උද්‍යාන/ උද්‍යාන/ කුඩා පොදු උද්‍යාන/ ප්‍රජාන ඒකරාශී වන පරිසර) පිළිබඳව සැලකිලිමත් වී ඇත.

ඒ අනුව, රත්නපුර නගරය සඳහා වන භූ දර්ශන කළමනාකරණ සැලැස්ම මගින් පහත අරමුණු සාක්ෂාත් කරගැනීම අපේක්ෂිත වේ.

- අ. ගෝලීය දේශගුණ විපර්යාස හේතුවෙන් නගරයේ ඇතිවිය හැකි නාගරික නාපය ඉහල යාම, කාබන් පියසටහන ඉහල යාම, ගංවතුර වැනි ආපදා අවම කිරීම.
- ආ. නාගරික තුරු ගහණය පරිසරයට සුදුසු වන දේශීය ශාක මගින් වර්ධනය කිරීම
- ඇ. නාගරික ජනතාවගේ සෞඛ්‍ය රැකගනිමින්, ජීවත් වීම සඳහා සුදුසු වන පරිසරයක් ඇති කිරීම සහ විනෝද කටයුතු සඳහා ප්‍රදේශ සැකසීම.
- ඈ. නගරයට අලංකාරයක් ලබාදීම සහ එමගින් නගරයට ආර්ථික වටිනාකමක් ලබාදීම.

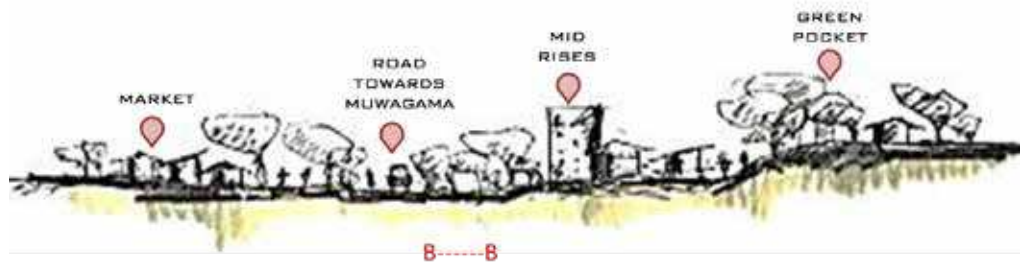
එසේම, නගරයක පවතින සෞන්දර්යාත්මක බව වැඩිදියුණු කිරීම නගර අලංකරණයෙන් සිදු කෙරේ. මෙම ක්‍රියාවලිය නගරය තුළ පැළ රෝපණය, සුදුසු පරිදි සැලසුම් කල දැන්වීම් පුවරු භාවිතය වැනි සරල දෘශ්‍ය අංගයන්ගෙන් මෙන්ම විදි ආලෝකකරණය, විදි ආශ්‍රිත ආසන සැලසුම්කරණය වැනි ක්‍රියාකාරී අංගයන්ගෙන් ද මාර්ග සහ පදික මංගීරු අලංකරණය වැනි යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘතීන් තුළින් ද සිදු කළ හැකි වේ.

මෙම උපාය මාර්ගය තුළින් ඉහත කරුණු පිළිබඳව අවධානය යොමුකර ඇති අතර, රත්නපුර නගරය සතු මැණික් සංස්කෘතිය හා ජලජ සම්පත් පිළිබඳ විශේෂ අවධානය යොමුකර ඇත. පරිසර හිතකාමී මෙන්ම සියළු සමාජ ස්ථරයන් නියෝජනය කරන මිනිසුන්ට ද හිතකාමී වූ නිල හරිත වර්ණ ඉස්මතු වූ ආකර්ෂණීය, පිරිසිදු හා නිරසාර බවින් යුත් විදි දර්ශන සහිත නගරයක් බවට රත්නපුර නගරය පත් කිරීම මෙහි අවසාන අරමුණයි.

06 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

භූ දර්ශන
 කළමනාකරණ සැලැස්ම

රූප සටහන් අංක 6.5.3 : නාගරික හරිත ස්ථාන
 මූලාශ්‍රය : ස්ට්‍රැටිජි 5 (2017/18) - කොළඹ වාස්තු විද්‍යා පාසල

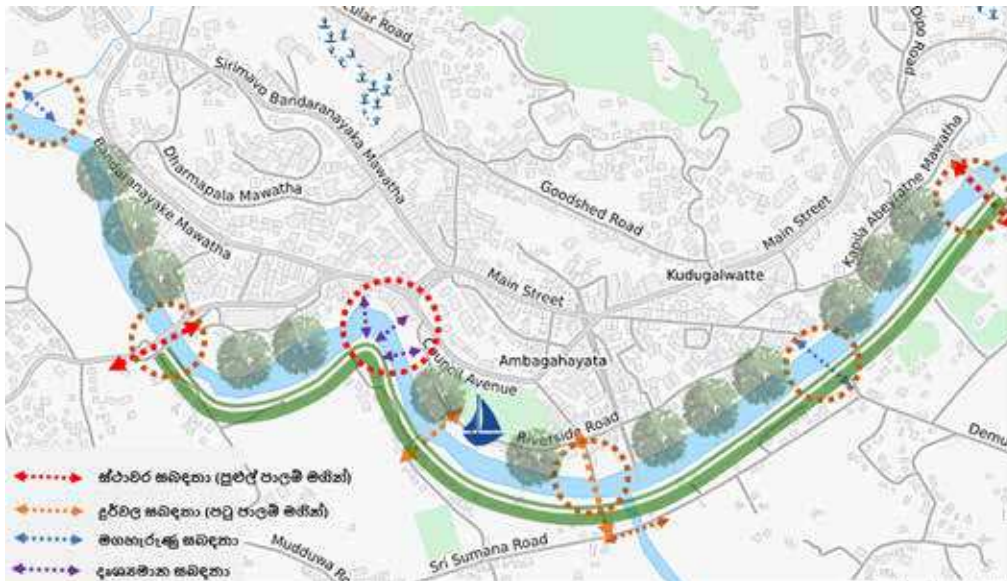
උපක්‍රම 2.1
 ගං ඉවුරු වල භූ දර්ශනය

කළු ගඟ ඉවුර රත්නපුර නගරයේ වැදගත් කොටසක් වන අතර මෙම නිශ්චිත තීරය කළුගඟ රක්ෂිතයට අයත් වේ. එබැවින්, වරකානොට පාලම සහ ආයුර්වේද මංසන්ධිය දක්වා දිවෙන අවකාශය රේඛීය උද්‍යානයක් බවට පරිවර්තනය කිරීමත් ඒ ආශ්‍රිතව පවත්නා පාලම් හා දර්ශනීය ස්ථාන සඳහා ප්‍රමුඛතාව දෙමින් දියදිසි සංවර්ධනයක් (Waterfront Development) කිරීමත් ඒ මඟින් ඉහළ සෞන්දර්යාත්මක අගයක් නගරයට හිමිකර ගැනීමත් නාගරික භූ දර්ශන සැලැස්මෙන් අපේක්ෂිතය. එසේම, මෙම අලංකරණ කටයුතු කිරීමේදී ගං ඉවුරුවල සිටුවීමට තෝරා ගනු ලබන ශාක වර්ග රත්නපුර ප්‍රදේශයට ආවේණික දේශීය ශාක වීමත් ගංවතුර තත්ත්වයට යෝග්‍ය වීමත් අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

06 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

භූ දර්ශන
 කළමනාකරණ සැලැස්ම

රූප සටහන් අංක 6.5.4 : ගං ඉවුර සංවර්ධනය හා භූ දර්ශන අලංකරණය

උපක්‍රම 2.2
 දර්ශනීය ස්ථානවල භූ දර්ශනය

රත්නපුර නගරය තුළ පවත්නා දර්ශනීය ස්ථාන පෙන්නුම් කරන්නේ මෙම නාගරික ප්‍රදේශයට අනන්‍ය වූ භූ දර්ශනයයි. එය රත්නපුර නගරයේ ප්‍රතිරූපය ගොඩනැංවීමටත් වෙනත් නගර වලින් රත්නපුර නගරය වෙන් කර හඳුනා ගැනීමටත් ඉවහල් වේ. එය මෙහි වසන ප්‍රජාවගේ ක්‍රියාකාරී ජීවිතය සමඟ සෘජුවම සම්බන්ධ වන බැවින් යෝග්‍ය පරිදි යොදා ගන්නා භූමි අලංකරණ කටයුතු තුළින් දර්ශනීය ස්ථානයන්හි වටිනාකම ඉහළ නැංවීම අවශ්‍ය වේ.

06 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
සංවර්ධන උපායමාර්ග

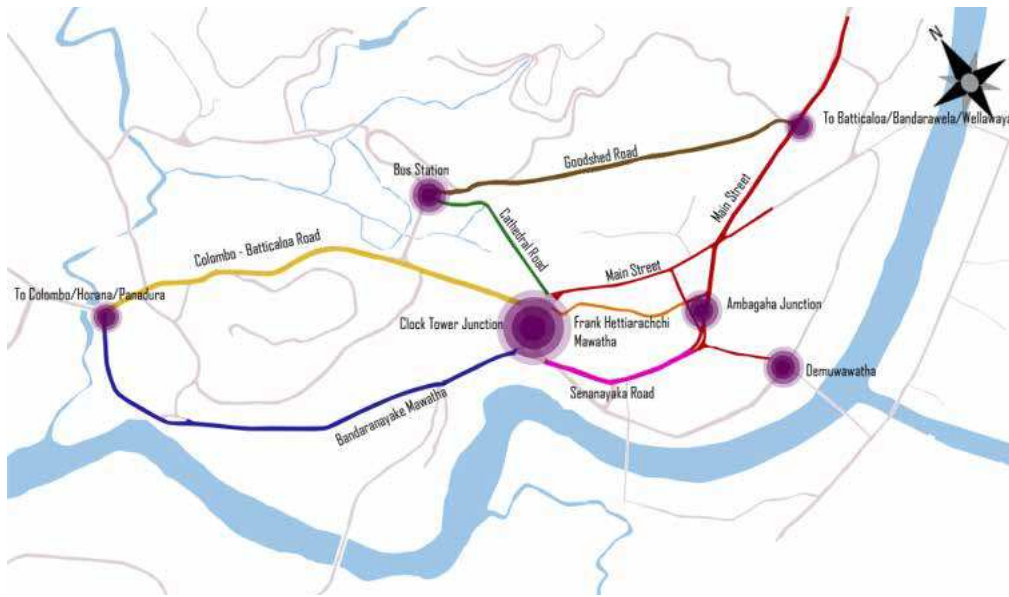
භූ දර්ශන
කළමනාකරණ සැලැස්ම

- උපක්‍රම 2.3
මාර්ගවල භූ දර්ශනය

රත්නපුර වෙළඳ නගරය ඇතැම් අතීතයේ සිටම මැණිකක් වෙළඳාම පිණිස වෙන් වූ විදි සඳහා ප්‍රසිද්ධය. එසේම සමහර විදි, ජනාකීර්ණ වෙළඳ විදි ලෙස ද කටයුතු කරයි. එමෙන්ම, නව නගරය ද දර්ශනීය ප්‍රදේශයක පිහිටා ඇති අතර එහි භූ දර්ශනය ද එම ප්‍රදේශයට අවේණික වේ. එබැවින් රත්නපුර නගර සංවර්ධනයේ දී මෙම කරුණු පිළිබඳව අවධානය යොමු කරමින් විදි අලංකරණය කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. එසේම, මාර්ග දෙපස දේශීය ශාක ශාක වගා කිරීමත් ඒ සඳහා වසර පුරා මල් පිපෙන ශාක තෝරාගැනීමත්, පදික මංකීරු සැකසීමත් එක් කරගත යුතුය.

- විදි මාදිලි 1 - ප්‍රධාන විදිය, ශාවියා මාවත සහ දෙමුවාවත විදිය මැණිකක් වෙළඳාම ආශ්‍රිත වාණිජ කටයුතු සඳහා වූ රේඛීය අවකාශ සහිත මාර්ගයන් ලෙස භූමි අලංකරණ සහ විවි අලංකරණ සහිතව පහසුකම් සැපයීමට යෝජනා ය. දෙපස විවි පුළුල් කර හඳුනාගත් ස්ථානයන්හි දී අසුන් ගැනීමේ පහසුකම් ලබාදීම මෙහිදී අපේක්ෂිත ය.
- විදි මාදිලි 2 - පල්ලිය පාර, පදික හිනකාම් විවියක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම අපේක්ෂිත බැවින් පදිකයින් උදෙසා අවශ්‍ය පදික මංකීරු, ආරක්ෂිත වැටවල් සහ අවශ්‍ය ස්ථානයන්හිදී ගැලපෙන භූමි අලංකරණ සහ විවි අලංකරණ සහිතව මෙම විවිය සැකසීම මඟින් එහි අනන්‍යතාව සුරක්ෂිත කිරීම මෙහිදී අපේක්ෂිත ය.
- විදි මාදිලි 3 - සේනානායක මාවත, බණ්ඩාරනායක මාවත, සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මාවත (කොළඹ - මඩකලපුව A 004 මාර්ගය) සහ ගුඩි ෂෙඩ් මාර්ගය පදිකයන් සහ රථවාහන ගමනාගමනයට පහසු මාර්ගයන් බවට පත් කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීම යෝජනා ය. ඒ සඳහා අවශ්‍ය පදික මංකීරු, ආරක්ෂිත වැටවල් සහ අවශ්‍ය ස්ථානයන්හිදී ගැලපෙන භූමි අලංකරණ සහ විවි අලංකරණ සහිතව මෙම මාර්ග සැකසීම මඟින් ඒවායේ අනන්‍යතාවය සුරක්ෂිත කිරීම මෙහිදී අපේක්ෂිත ය.
- විදි මාදිලි 4 - නව නගර මාර්ගය පදිකයන් උදෙසා මෙන්ම විවේකීව සහ ව්‍යායාම පිණිස ඇවිදින්නන් උදෙසා ද පහසු මාර්ගයක් බවට පත් කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීම යෝජනා ය. ඒ සඳහා අවශ්‍ය පදික මංකීරු, ඇවිදින මංකීරු, ව්‍යායාම මංකීරු සහ අවශ්‍ය ස්ථානයන්හිදී ගැලපෙන භූමි අලංකරණ සහ විවි අලංකරණ සහිතව පහසුකම් සැපයීමට යෝජනා ය. දෙපස විවි පුළුල් කර හඳුනාගත් ස්ථානයන්හි දී අසුන් ගැනීමේ පහසුකම් ලබාදීම ද මෙහිදී අපේක්ෂිත ය.
- විදි මාදිලි 5 - වෙරළ ප්‍රදේශයට යෝජනා විවේක හා විනෝද පර්ෂදය හේතුවෙන් වෙරළ මාර්ගය දෙපස පදික හිනකාම් රේඛීය අවකාශයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂිත ය. මාර්ගය දෙපස සෙවණ සහිත දේශීය ශාක වගා කිරීම සිදුකළ යුතු වේ. මෙම මාර්ග සීමාව තුළ පදික මංකීරු සැකසීමත් හඳුනාගත් ස්ථානයන්හි දී අසුන් ගැනීමේ පහසුකම් ලබාදීමත් මෙහිදී අපේක්ෂිත ය.

රට අමතරව, යෝජනා වෙරළ වැට සීමාව වටා සහ ක්‍රීඩාංගණය, ළමා උද්‍යානය සහ තේමා උද්‍යානය ඇතුළත් සීමාව වටා අවකාශයන් විවේකීව සහ ව්‍යායාම පිණිස ඇවිදින්නන් උදෙසා ද පාපැදි ගමනාගමනය උදෙසා ද පහසු ප්‍රදේශයක් බවට පත් කිරීමට යෝජනා ය. ඒ සඳහා අවශ්‍ය පදික මංකීරු, ඇවිදින මංකීරු, පාපැදි මංකීරු සහ අවශ්‍ය ස්ථානයන්හිදී ගැලපෙන භූමි අලංකරණ සහ හඳුනාගත් ස්ථානයන්හි දී අසුන් ගැනීමේ පහසුකම් සහිතව පහසුකම් සැපයීමට ද මෙහිදී අපේක්ෂිත ය.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

භූ දර්ශන
 කළමනාකරණ සැලැස්ම

රූප සටහන් අංක 6.5.5 : රත්නපුර නගර මධ්‍යයේ ඇති මාර්ග සහ මංසන්ධි මූලාශ්‍රය : ස්ට්‍රැටිජි 5 (2017/18) - කොළඹ වාස්තු විද්‍යා පාසල

- උපක්‍රම 2.4
 නගර අලංකරණ ප්‍රවේශය (Urban Design Approach)

වර්තමානයේදී, රත්නපුර නගරය එහි වාසය කරන ප්‍රජාවට හා නගරයට පැමිණෙන ආගන්තුකයන්ට ප්‍රසන්න දර්ශණයක් නොපෙන්වන අතර, සුවපහසු බවක් හා සෞන්දර්යාත්මක බවක් ලබා නොදෙයි. මිනිසුරු අනන්‍යතාව තවදුරටත් මෙම නගරයේ පිළිබිඹු නොවන අතර නගරය තුළට පිවිසීමෙන් අනතුරුව ව්‍යාකූලත්වයට හා තදබදයට හසු වීමට පමණක් මිනිසුන්ට සිදු වේ. එබැවින්, මෙම තත්ත්වය මහහරවා ප්‍රජා භිතකාමී, සුරැකි, සුසැදි, සොඳුරු නගරයක් නිර්මාණය කිරීම උදෙසා ඉහත සියලු ගැටළු සහ අනන්‍යතා පිළිබඳ සැලකිලිමත් වූ නගර අලංකරණ ප්‍රවේශයක අවශ්‍යතාවය රත්නපුර නගරයට ඇත.

- මැණික් ව්‍යාපාරිකයින්ට එක් රැස්වීමට සහ නමන්ගේ ව්‍යාපාරික කටයුතු සිදු කිරීමට නගර මධ්‍යය තුළ වතුරු මාදිලියේ විවෘත අවකාරය නිර්මාණය කිරීම.
- නගරයට ඇතුළු වන ස්ථානයන් සහ කේන්ද්‍රීය ස්ථානයන්හි මැණික් ආශ්‍රිත ස්මාරක නිර්මාණය කිරීම.

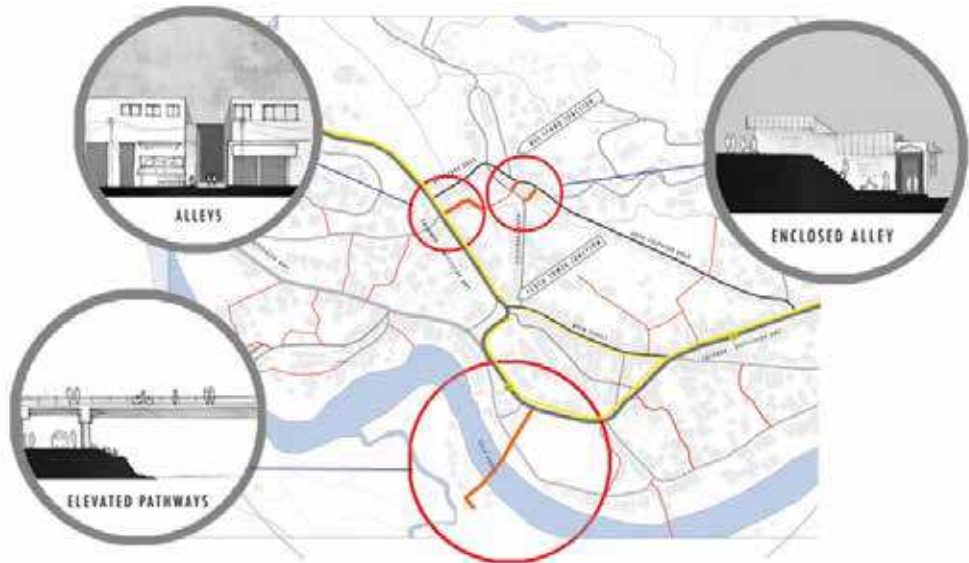
06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

භූ දර්ශන
 කළමනාකරණ සැලැස්ම

- උපක්‍රම 2.5
 පටු මංමාවත් වල භූ දර්ශනය

රත්නපුර නගර මධ්‍යය තුළ පටු මංමාවත් රැසක් දැකිය හැකි අතර පදිකයින්ගේ පහසුව උදෙසා නිර්මාණය කරගත් මෙම කුඩා අතුරු මාර්ග හේතුවෙන් ආර්ථික හා සාමාජික අවශ්‍යතා පහසුවෙන් සහ ඉක්මණින් කර ගැනීමට පුළුවනට අවකාශ සැලසී ඇත. මෙම මාර්ගයන් තුළ ආලෝකකරණය, අලංකරණය සහ සුවපහසු බවත් ආරක්ෂාවත් තහවුරු කළ හැකි අනන්‍යතාවයට හානි නොවෙන සංවර්ධන ක්‍රියාවලියක් මගින් අනාගත නාගරික ජනතාවගේ ඇවිදීමේ අවකාශය ඉහළ නැංවෙනු ඇත.

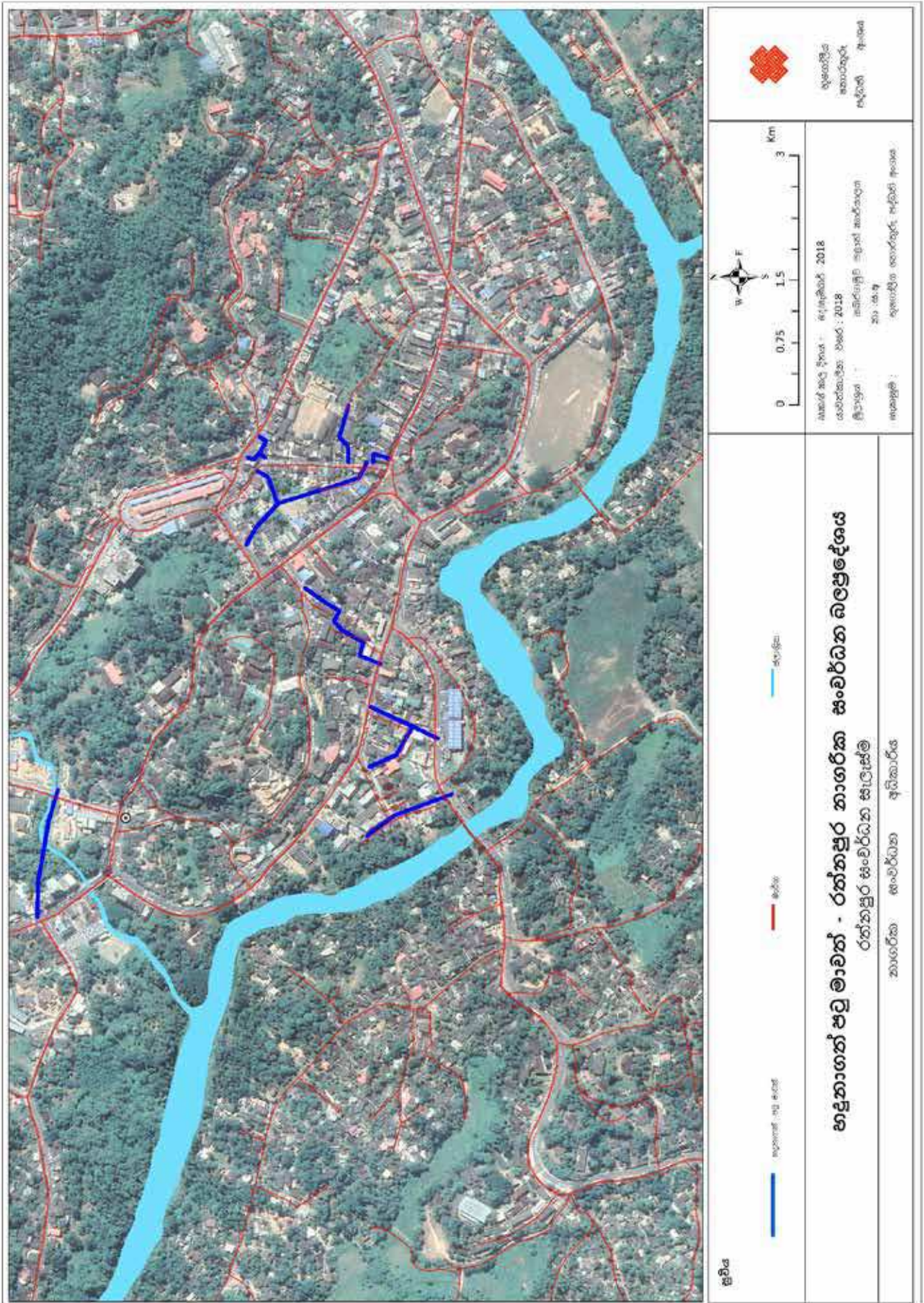

රූප සටහන් අංක 6.5.6 : හඳුනාගත් පටු මාර්ග මාදිලි
 මූලාශ්‍රය : ස්ට්‍රික්ට් 5 (2017/18) - කොළඹ වාස්තු විද්‍යා පාසල

හඳුනාගත් පටු මාර්ග

- මොරහනයට ලි මඩුව අසලින් ඇතුලු වී "කැලේ කඩේ" අවන්හල අසලින් පිටවීම
- ලෝක වෙළඳපොල අසලින් ඇතුලු වී "නවාතැන" අවන්හල අසලින් පිටවීම
- ධර්මපාල විදුහල අසලින් ඇතුලු වී IOC එක (බණ්ඩාරනායක මාවත) අසලින් පිටවීම.
- ගුඩ් ජෙඩ් මාර්ගයේ පාලින ස්ටෝර්ස් අසලින් ඇතුලු වී ආලෝක රෝහල ඉදිරිපිටින් සහ පල්ලිය පාරෙන් පිටවීම
- ඉන්දික හෝටලය අසලින් ඇතුළුවී පල්ලිය පාරෙන් පිටවීම
- මහජන පොළ අසලින් ඇතුලු වී DFCC බැංකුව එක අසලින් පිටවීම
- ශාන් වෙලඳසල (බණ්ඩාරනායක මාවත) අසලින් ඇතුලු වී මහජන පොළ ඉදිරිපසින් පිටවීම

සිතියම් අංක 6.5.2 : සංවර්ධනය කිරීම පිණිස හඳුනාගත් පටු මංචාවක්

06 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
සංවර්ධන උපායමාර්ග

භූ දර්ශන
කළමනාකරණ සැලැස්ම

• උපක්‍රම 2.6
මංසන්ධිත භූ දර්ශනය

රත්නපුර නගරයේ අනන්‍යතාවය මැණික් සහ ජලය වන අතර නගරයට පිවිසෙන ජනතාවට එය හැඟවීම මෙහි අරමුණයි. එහිදී, මංසන්ධි අලංකරණය පිණිස වෙළඳ නගරයේදී මැණික් මූලික කරගැනීමත් නව නගරයේදී ජලය මූලික කරගැනීමත් අපේක්ෂිත වේ. මේ අනුව, වෙළඳ නගරයට ඇතුළු වන පිරිසට රත්නපුර අනන්‍යතාව හැඟෙන පරිදි මැණික් ආශ්‍රිත ස්මාරක සහ මුර්ති නිර්මාණය කිරීමත් පරිපාලන නගරයට ඇතුළු වන පිරිසගේ මානසික සුවය වර්ධනය කිරීමට සහ නගර අලංකරණය පිණිස වතුරමල් ආදිය යොදා ගැනීමටත් යෝජිතය. ඒ සඳහා, යෝජිත මංසන්ධි පහත පරිදි වේ.

- නිදැල්ලන මංසන්ධිය
- උසාවිය මංසන්ධිය
- මොරගහයට මංසන්ධිය
- ආයුර්වේද මංසන්ධිය
- මරලෝසු කණුව මංසන්ධිය (නගර මධ්‍යය)
- නිර්වානාකැටිය මංසන්ධිය

• උපක්‍රම 2.7
පොදු විවෘත ප්‍රදේශවල භූ දර්ශනය

නාගරික උද්‍යාන පිහිටුවීම හා නඩත්තු කිරීම මඟින් ප්‍රතිලාභ රාශියක් ලබාකර ගත හැක. නගරයේ උෂ්ණත්වය අවම කිරීම සහ කාබන් පිය සටහන අවම කිරීම, නාගරිකයන් දිනපතා ශාරීරික ක්‍රියාකාරකම්වල නිරතවීම වැඩිවීම, සෞඛ්‍යදායී සමඟ දරුවන්ගේ ඇති බැඳීම වර්ධනය වීම, මිනිසුන් නිරතුරුව ඒ ආශ්‍රිතව රැඳී සිටීම මඟින් එකිනෙකා කෙරෙහි සුරක්ෂිත බව ඇතිවීම හේතුවෙන් අපරාද අවම වීම, මහජන සෞඛ්‍ය වැඩිදියුණු කිරීම මෙන්ම ආර්ථික සංවර්ධන අවස්ථා වැඩි වීම ආදී ප්‍රතිලාභ ප්‍රජාවට හිමිකර දීම උදෙසා නාගරික උද්‍යාන වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරන බැවින්, හඳුනාගත් පොදු විවෘත ප්‍රදේශවල ප්‍රමාණවත් සෙවන සහ යෝග්‍ය වූ භූමි අලංකරණයක් සහිතව මෙම පොදු අවකාශ නිර්මාණය කිරීමට නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

1. වෙරළිප විවේක හා විනෝද කටයුතු පරිෂදය නිර්මාණය කිරීම.
2. ඇහැල්පොළ කෞතුකාගාර පරිශ්‍රයේ පරිසර අලංකරණ කටයුතු සිදුකිරීම.
3. නාගහමුත්තෙට්ටුව පරිශ්‍රය කුඩා පොකුණක් සහ හෙලබොජුන්හලක් ඇතුළුව සංවර්ධනය කිරීම. (ඇහැල්පොළ කෞතුකාගාරය සහ නාගහමුත්තෙට්ටුව පරිශ්‍රයන් ආසන්නයේ පවතින හෙයින් සංවර්ධන කටයුතු අවසන් වීමෙන් පසු මෙම පරිශ්‍රයන් ඒකාබද්ධ කළ හැකි බැවින් එය රත්නපුර නගර මධ්‍යයේ පවතින සුවිසල් උද්‍යාන කලාපයක් බවට පත්වනු ඇත.)
4. ලේන්තැටිය රක්ෂිත ප්‍රදේශය තෙත්බිම් උද්‍යානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම.
5. නාලන්ද චල්ලාවල නාගරික උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීම.
6. නානමලදොල රක්ෂිතය කුඩා නාගරික උද්‍යානයක් බවට පරිවර්තනය කිරීම.
7. නරුණ බෞද්ධ සංගම් පරිශ්‍රය (YMBA) හරිත පොදු අවකාශයක් බවට පරිවර්තනය කිරීම.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
සංවර්ධන උපායමාර්ග

භූ දර්ශන
කළමනාකරණ සැලැස්ම

රූප සටහන් අංක 6.5.7 : නව නගරයේ භූමි අලංකරණය සඳහා තෝරාගත් අවකාශයන්

රූප සටහන් අංක 6.5.8 : වෙළඳ නගරයේ භූමි අලංකරණය සඳහා තෝරාගත් අවකාශයන්

06 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
සංවර්ධන උපායමාර්ග

භූ දර්ශන
කළමනාකරණ සැලැස්ම

ආපදා අවදානම
අවම කිරීමේ සැලැස්ම

- උපක්‍රම 2.8
පියසි මතුපිට භූ දර්ශනය

හරිත පියස වැසි ජලයෙහි දූෂක අවශෝෂණය කරන අතර වැසි ජලය පිටාර ගැලීම අඩු කිරීමෙන් සහ ප්‍රමාද කිරීමෙන් ජල කළමනාකරණයට සහාය වේ. එමෙන්ම එය වායුගෝලීය උෂ්ණත්වය අඩු කිරීමෙන් නාගරික තාප බලපෑම අඩු කිරීමට උපකාරී වේ. නගරයේ එක් පියසක් සක් වුව හරිත පියසි බවට පරිවර්තනය කිරීමෙන් විහාල වෙනසක් දැකිය හැකි වේ. එබැවින්, නගරයේ පවත්නා පියසි අතරින් හරිත පියසි බවට පරිවර්තනය කල හැකි සෑම පියසක්ම එසේ කිරීමට නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

- උපක්‍රම 2.9
පදික මංකීරු භූ දර්ශනය

ගස් වියන් බිහිවීම මගින් වායු දූෂණයෙන් අවම පරිසරයක් බිහිවන අතරම නාගරික උෂ්ණත්වය අවම කිරීම ද සිදු වේ. එබැවින්, මාර්ග දෙපස සෙවණ සහිත ශාක වගා කිරීම සහිතව පදිකයන් සඳහා සුරක්ෂිත, සෙවණ සහිත ගමන් මාර්ග නිර්මාණය කිරීම අපේක්ෂා කෙරේ. ගල් ඇතිරීම් සිදු කිරීමේදී ශාඛා මනාව වර්ධනය වියහැකි අයුරින් ගස් සිටුවීමට ප්‍රමාණවත් ඉඩකඩක් වෙන් කර එම කටයුතු සිදු කිරීමට යෝජිතය. මෙමගින්, අනාගතයේදී රත්නපුර පැරණි සහ නව නගරය තුළ ඇවිදින්නන්ව දිරිමත් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

- උපක්‍රම 2.10
භූ දර්ශනය ආලෝකකරණය

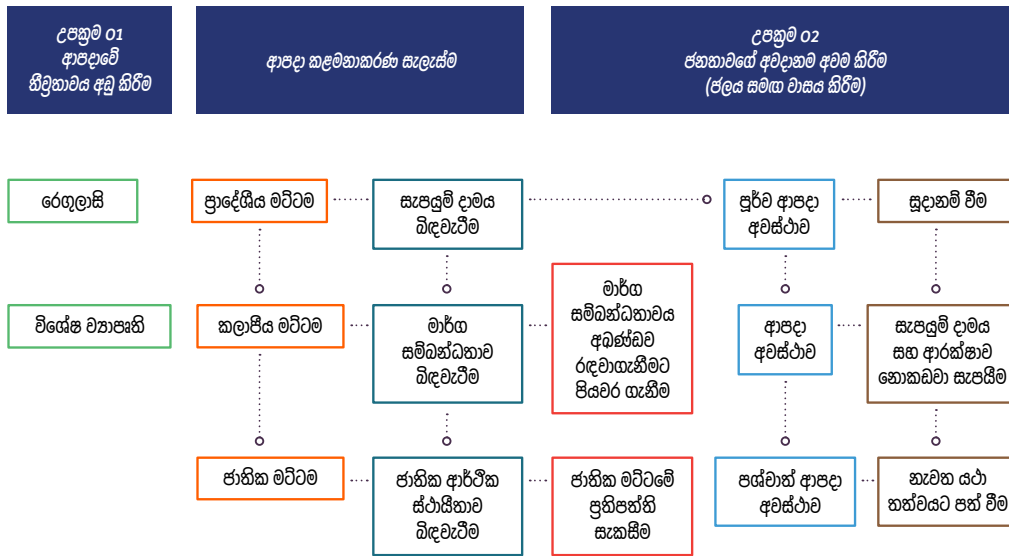
යෝජිත ආලෝකකරණයේ ප්‍රධාන ලක්ෂණය විය යුත්තේ විටී සහ අනාචාරය ස්ථාන ආලෝකමත් කරමින් ආලෝකය විහිදීමයි. මේ සඳහා විවිධ ක්‍රම, එනම් මංකීරු ආලෝකකරණය, ගස් ආලෝකකරණය, ගොඩනැගිලි පියසි මතින් මඟී සහ වාහන සඳහා ආලෝකකරණය සැපයීම ආදිය යොදාගත හැකිය. මෙහි ඉලක්කය වන්නේ ප්‍රධාන නගරයේ ආරක්ෂිතව ගමන් කිරීමයි. ඒ සඳහා "සුහුරු ආලෝකකරණ ක්‍රමය" යෝජනා කර තිබේ. (වැඩි විස්තර සඳහා විදුලි හා දත්ත පරිච්ඡේදය බලන්න) නිරසාර බලශක්ති සැපයුම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා යෝජිත ආලෝකකරණය සඳහා සූර්ය බලශක්තිය යොදාගැනීමටත් අපේක්ෂා කෙරේ.

6.5.3. ආපදා අවදානම අවම කිරීමේ සැලැස්ම

රත්නපුර නාගරික ප්‍රදේශය නිරන්තර ගංවතුරට භාජනය වන ප්‍රදේශයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර නායයෑම්, සුළි කුණාටු සහ අකුණු තත්ත්වයන් ද දැකිය හැකි වේ. මේ සඳහා බලපා ඇති හේතූන් පිළිබඳ විමසා බලන විට ඇතැම් ඒවා ස්වභාවික වන අතර ඇතැම් හේතු සාධක මනුෂ්‍යය ක්‍රියාකාරකම් සමග සම්බන්ධ වී ඇත. (වැඩි විස්තර සඳහා 3 හා 5 වන පරිච්ඡේදය බලන්න)

රත්නපුර නගරය, ආපදා සහිත පරිසරයක් වුවද නගරය සතුව මෙම ආපදා තත්ත්වයන්ට මුහුණ දීමට පවතින විභවතාවයන් ද රාශියකි. මේ යටතේ ප්‍රජාව සතුව පවතින ආපදා පිළිබඳ පාරම්පරික දැනුම මෙන්ම ආපදා කළමනාකරණ කුසලතා සහ පුහුණු නිපුණතාවන් ද රජය සහ රාජ්‍යය නොවන සංවිධාන විසින් ආපදා කළමනාකරණය සඳහා කෙරෙන සෘජු මැදිහත් වීම් ද ඒකාබද්ධ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා සිදු කෙරෙන ආයතනික මැදිහත් වීම් ද ප්‍රජා මූලික නායකත්වයන් ද වඩා සුරක්ෂිත ස්ථානයක පරිපාලන නගරය ස්ථාපිත කිරීම වැනි සැලසුම්කරණ ප්‍රවේශයන් ද හඳුනා ගත හැකිය.

ආපදා කළමනාකරණ උපක්‍රම

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
සංවර්ධන උපායමාර්ග

ආපදා අවදානම
අවම කිරීමේ සැලැස්ම

රූප සටහන් අංක 6.5.9 : ආපදා කළමනාකරණ උපායමාර්ග

- උපක්‍රම 3.1
ආපදා ස්වභාවයේ හිමිකාරීත්වය අඩු කිරීම
- උපක්‍රම 3.1.1
රෙගුලාසි
- උපාය මාර්ග 1.1 : ආපදා ප්‍රදේශ සඳහා රෙගුලාසි හඳුන්වා දීම

රක්නපුර නාගරික ප්‍රදේශයට ගලන ගංවතුර එහි ස්වභාවය අනුව සුළු ගංවතුර, ප්‍රධාන ගංවතුර, සහ අවදානම් සහිත ගංවතුර ලෙස හඳුනාගත හැකි අතර මෙම ස්වභාවයන්ට අනුකූලව එයට හසුවන භූමිය ද ඉදිකිරීම් නහනම් කලාප, සීමිත කලාප සහ අවදානම් කලාප ලෙස වර්ග කළ හැකි වේ. මේ අනුව, ගංවතුර සහ නායයාම් කලාප සඳහා සිතියම් සකසා ඇති අතර එම උපද්‍රවයන්ගේ ස්වභාවයට අනුකූල ව රෙගුලාසි ද සකස් කර ඇත.

අන්තරායකර නායයාම් සම්බන්ධයෙන් හඳුනාගත් නිර්ණායක වන්නේ බෑවුම් පරාසය සහ කාණ්ඩයන්, භූමියේ පවතින මව් පාෂාණයේ ස්වභාවය, භූමිය සැකසී ඇති ආකාරය, වර්තමාන ඉඩම් පරිහරණ රටාව, එම භූමියට අදාළව පවත්නා නාය යෑම් ඉතිහාසය, ජලවහන රටාව සහ කාණු පද්ධතිය යි. ඒ අනුව ඉදිකිරීම් සම්බන්ධයෙන් පහත දැක්වෙන සීමා කිරීම් ජනනාවට ලබා දෙනු ඇත.

නහනම් (දැඩි අවදානම් සහිත) ප්‍රදේශ

- කිසිදු ඉදිකිරීම් කටයුත්තකට අවසර නොමැත.
- පවත්නා ජනාවාස වෙනත් සුදුසු තැනක ස්ථානගත කළ යුතු ය.
- රූක රෝපණ කටයුතු නැවත සිදු කිරීමේ වැඩසටහන් සිදු කළ යුතු ය.

06 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
සංවර්ධන උපායමාර්ග

ආපදා අවදානම
අවම කිරීමේ සැලැස්ම

සීමාසහිත (මැදි අවදානම් සහිත) ප්‍රදේශ

- දැනට පවතින ජනාවාස වැඩිදියුණු කිරීමේදී ඉදිකිරීම් සම්බන්ධ රෙගුලාසි දැඩිව අනුගමනය කළ යුතු ය.
- මෙම කලාපයට අදාළ ගොඩනැගිලි රෙගුලාසි අනුගමනය කරන්නේ නම් පමණක් නව ඉදි කිරීම් අනුමත කළ යුතු ය.
- කැණීම් කටයුතු නහනම් වේ.

අනතුරු ඇඟවීම් සහිත (අඩු අවදානම්) ප්‍රදේශ

- ගොඩනැගිලි රෙගුලාසි අනුගමනය කිරීමට පදිංචිකරුවන් දිරිගැන්වේ.
- උපාය මාර්ග 1.2 : නායකත්ව හා ගංවතුරට අනුගත වීමට රෙගුලාසි හඳුන්වා දීම
  - ගංවතුර උවදුරට ලක් වන දැඩි අවදානම් සහ මැදි අවදානම් සහිත ප්‍රදේශවල ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම සඳහා මාර්ගෝපදේශ හඳුන්වා දීම
  - ගංවතුර උවදුරට ලක් වන ප්‍රදේශවල බිම් මහලේ වාහන නැවැත්වීම සඳහා රෙගුලාසි සම්පාදනය කිරීම
  - ගංවතුර ආපදා අවස්ථාවලදී සුමටව ගං වතුර ගැලීම සඳහා ඉඩ සැලසීමට, නිවාස වෙන් කිරීම සඳහා සිමෙන්ති තාප්ප නිර්මාණය කිරීම සීමා කිරීමට රෙගුලාසි හඳුන්වා දීම
  - මැදි අවදානමක් සහිත නාය යැමේ ප්‍රදේශවල ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම සඳහා මාර්ගෝපදේශ හඳුන්වාදීම

උපාය මාර්ග 02 : භූමි පරිහරණය සීමා කිරීම

කලාපීකරණ රෙගුලාසි හරහා මාර්ගෝපදේශ හඳුන්වාදීම

- උපාය මාර්ග 03 : කෝරාගත් ප්‍රදේශ වල පහල් කැඩීම් කටයුතු සඳහා සීමාවන් පැහැරීම

නායයාම් සඳහා දැඩි අවදානම් සහ මැදි අවදානම් සහිත ප්‍රදේශවල පනල් කටයුතු සඳහා මාර්ගෝපදේශ හඳුන්වාදීම

- උපාය මාර්ග 04 : ගංගා සහ ඇළ මාර්ග රක්ෂිත ආරක්ෂා කිරීම

රක්ෂිත කලාපයන්හි ඉදිකිරීම් නොකිරීමට සහ හඳුනාගත් විශේෂ ස්ථානයන්හි, අනුමත ඉදිකිරීම් පමණක් සිදු කිරීමට මාර්ගෝපදේශ හඳුන්වාදීම

- උපාය මාර්ග 05 : මතුපිට සහ භූගත ජලය නගර ජලපවහන මාර්ගයට එකතු වීම අවම කිරීම
  - ගෘහ අපජලය සඳහා ජල පෙරහන පද්ධති හඳුන්වාදීම
  - හරිත පියසි පද්ධති හඳුන්වාදීම

ඉහත කරුණු හා සම්බන්ධ රෙගුලාසි රත්නපුර නගර සැලසුම - නගර සැලසුමට අදාළ රෙගුලාසි කොටසෙහි සඳහන් ව ඇත.

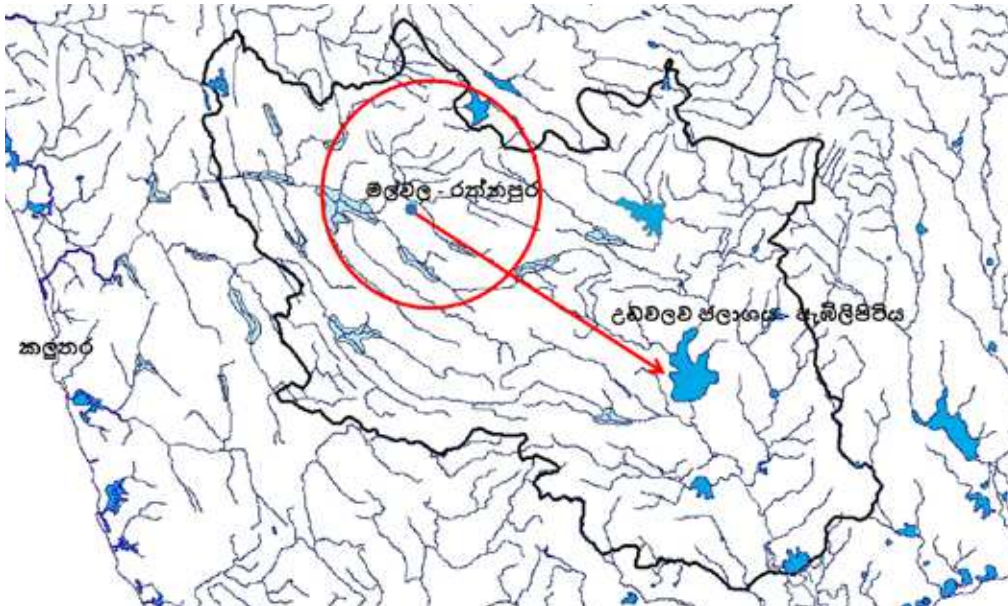
- උපක්‍රම 3.1.2
විශේෂ ව්‍යාපෘති
- උපාය මාර්ගය 1.1 :
ගංවතුර ධාරිතාව අවම කිරීම සඳහා කළු ගඟ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
සංවර්ධන උපායමාර්ග

ආපදා අවදානම
අවම කිරීමේ සැලැස්ම

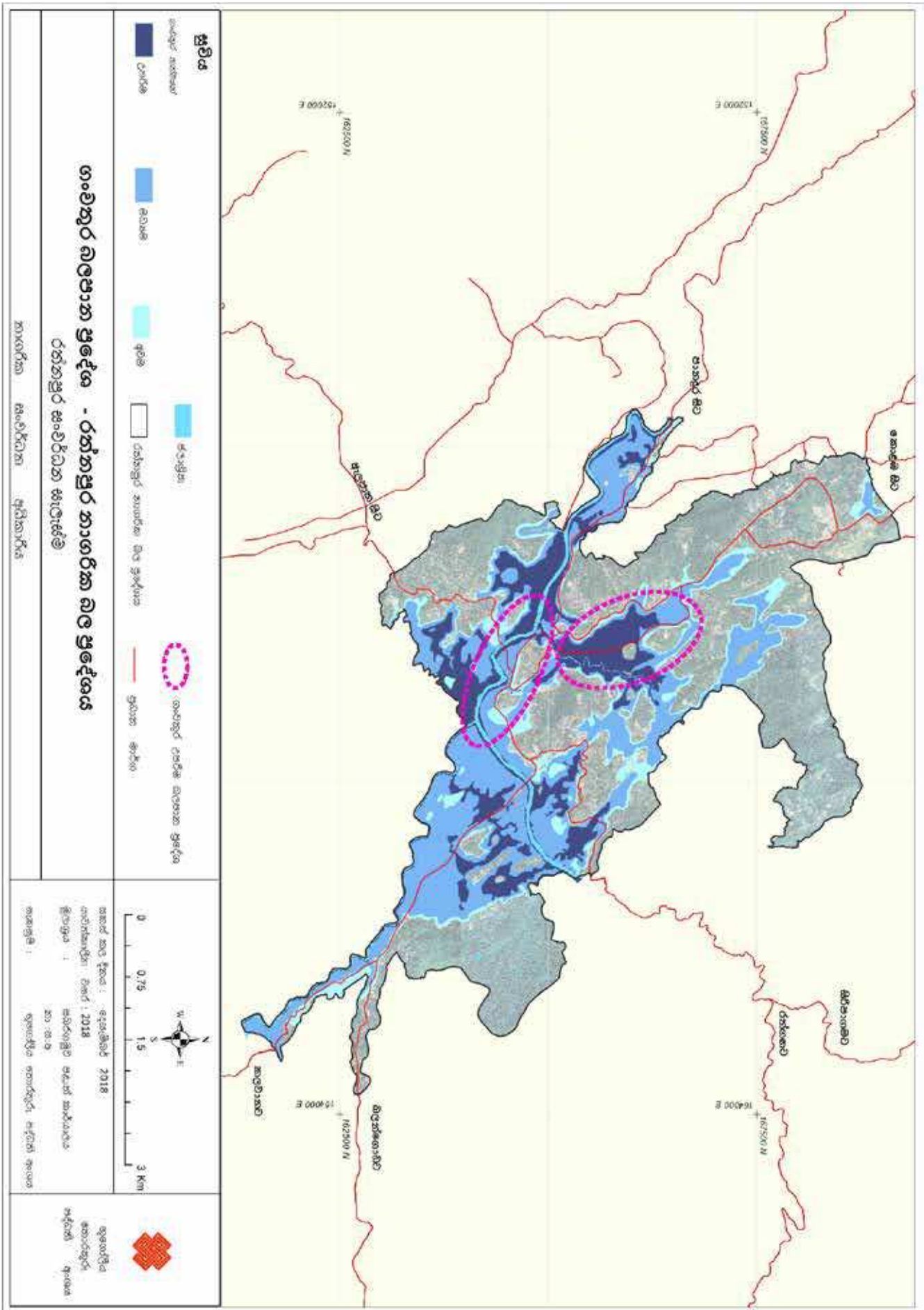
විකල්ප 01 : කළු ගඟ උඩවලව ජලාශයට හැරවීම

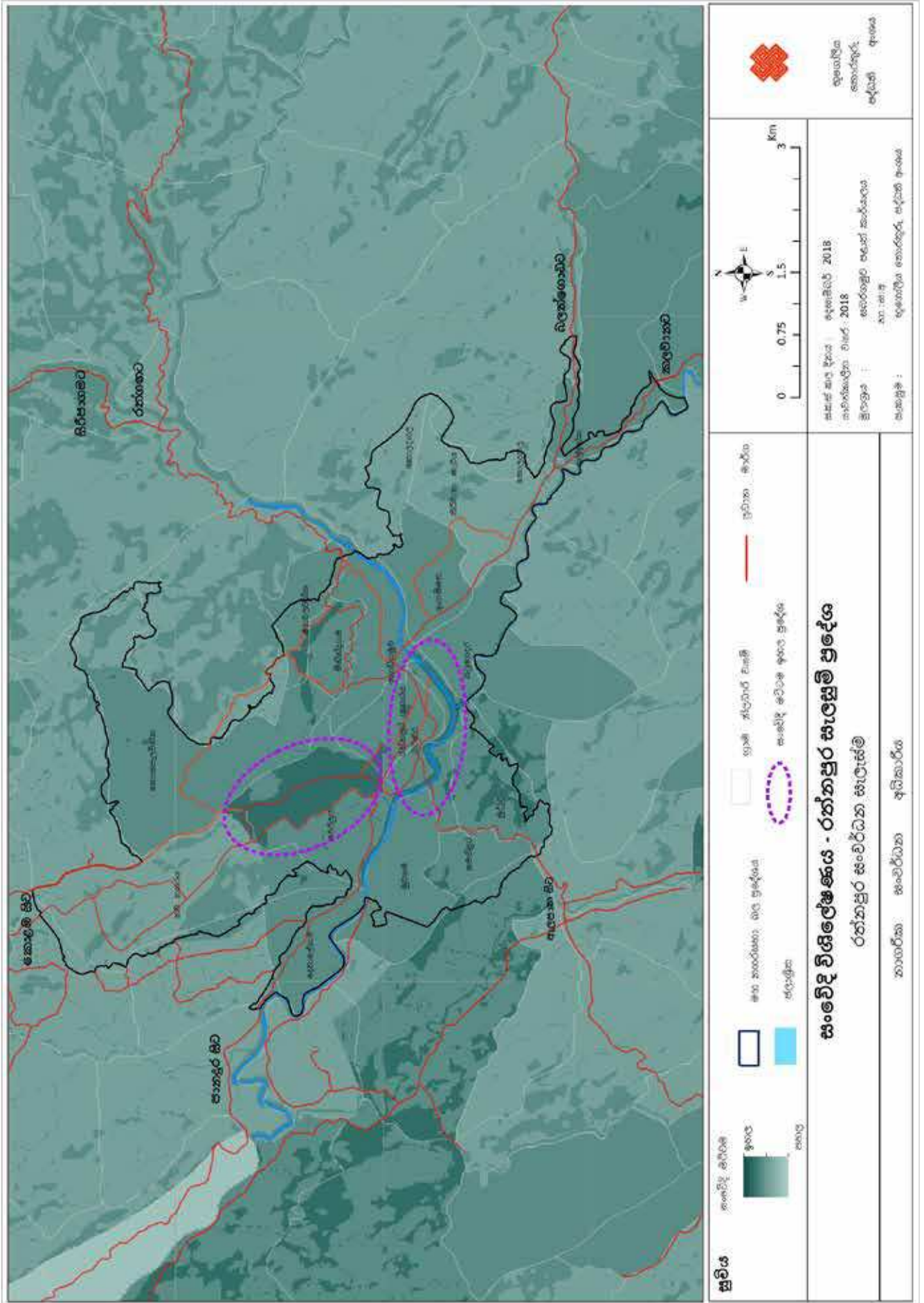
රූප සටහන් අංක 6.5.10 : කළු ගඟ හැරවීම

විකල්ප 02 : ගංවතුර කාලයේදී වෙරළේ වැව ආසන්නයෙන් කළු ගඟ හැරවීම (අතිරික්ත ජල ප්‍රවාහය)

- උපාය මාර්ගය 1.2 :
වියළි වේලි (Dry Dam) සංකල්පය ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- උපාය මාර්ගය 02 :
ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශ විනෝදජනක අවකාශයක් සඳහා පරිවර්තනය කිරීම
  - ව්‍යාපෘතිය 01: වෙරළ ජල රැඳවුම් වැව ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
  - ව්‍යාපෘතිය 02: වෙරළ ක්‍රීඩාංගනය ඉදිකිරීම
  - ව්‍යාපෘතිය 03: ලේන්කැඩිය වගුරු භූමිය නෙත්බිම් උද්‍යානයක් ලෙස පරිවර්තනය කිරීම
  - ව්‍යාපෘතිය 04: කලු ගඟ රක්ෂිත ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව නෝරාගන් ප්‍රදේශ වල ගං ඉවුරු සංවර්ධනය කිරීම
  - ව්‍යාපෘතිය 05: කළු ගඟ ඉවුර හරහා ජල පාලන පැන බැම්මක් ගොඩනැගීම සහ දියදිසි සංවර්ධනයක් (Waterfront Development) සිදු කිරීම

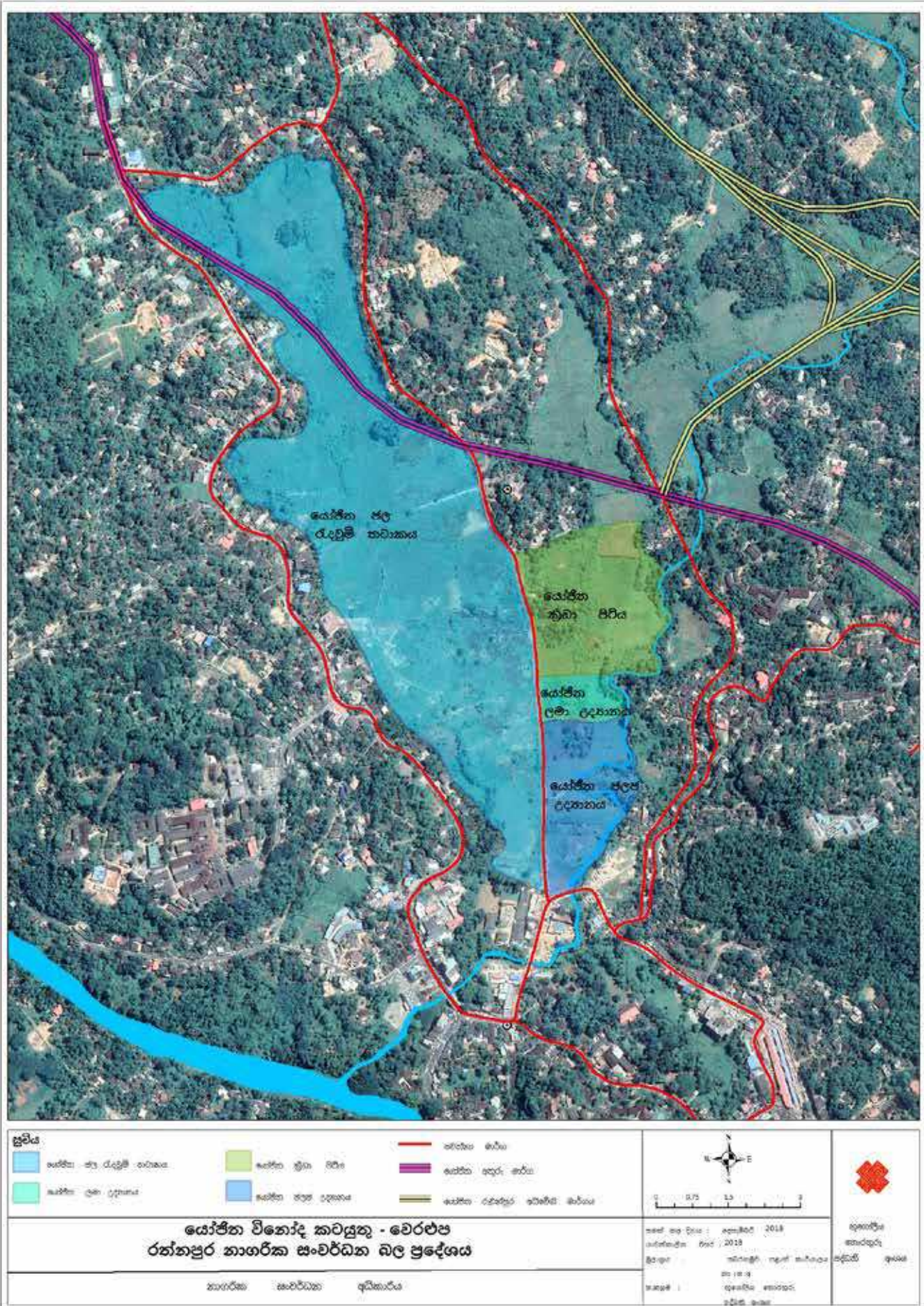

සිතියම් අංක 6.5.4 : පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ

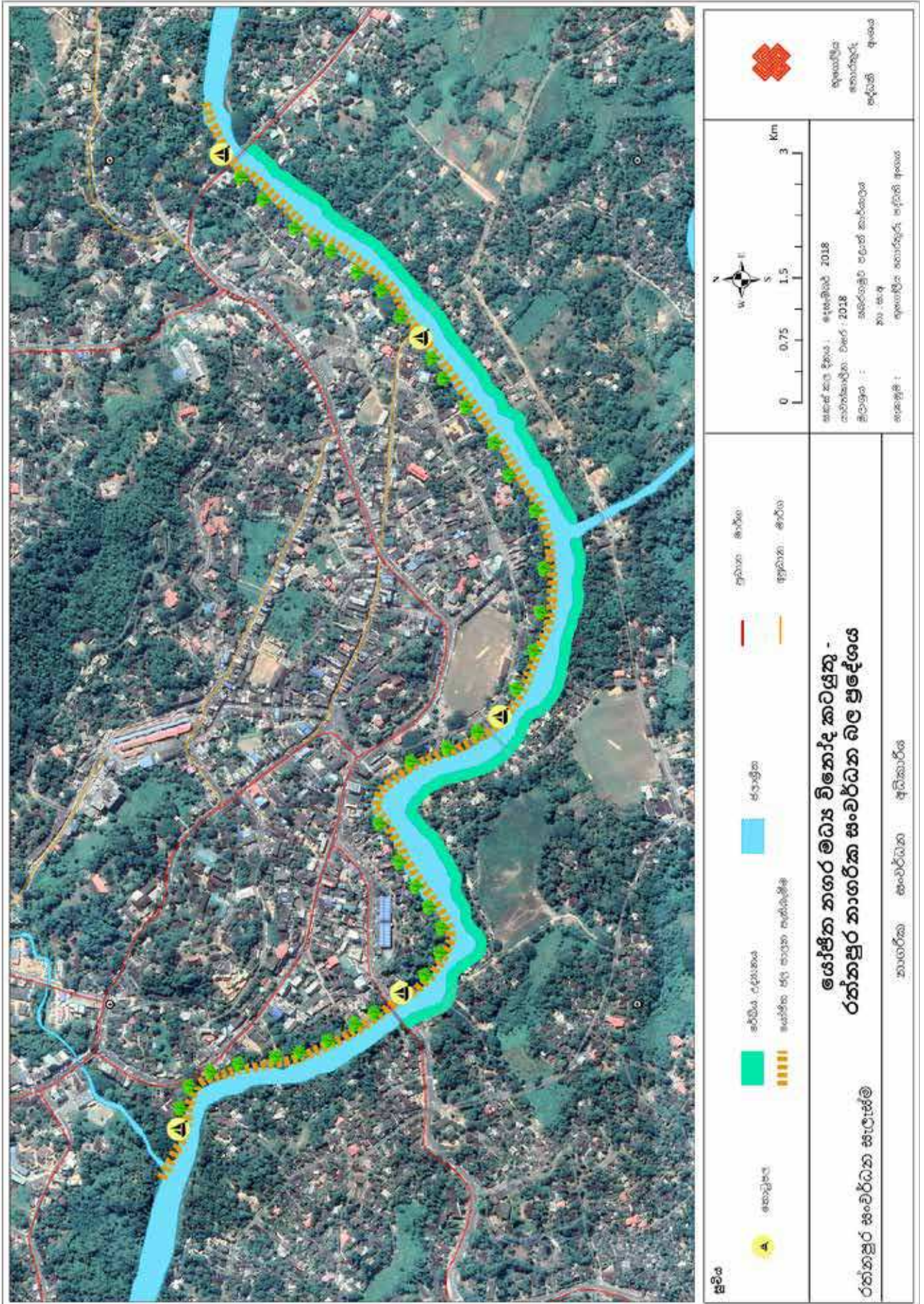

සිතියම් අංක 6.5.5 : විවේක හා විනෝද කටයුතු සඳහා යෝජිත වෙරළ කලාපය

සිතියම් අංක 6.5.6 : විවේක හා විනෝද කටයුතු සඳහා යෝජිත නගර මධ්‍යය කලාපය

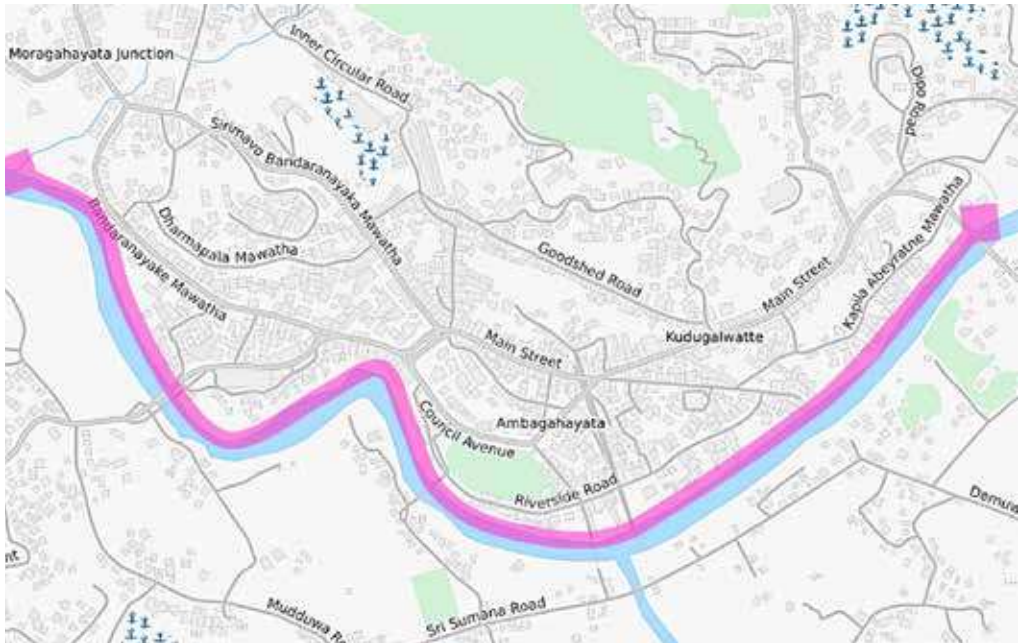
06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

ආපදා අවදානම
 අවම කිරීමේ සැලැස්ම

- උපාය මාර්ගය 02 :
 ජල පාලක පැති බැම්මක් ඉදිකිරීම

ජල පාලක පැති බැම්ම යනු ගංවතුර වළක්වා ගැනීම හෝ එහි නිවුනාවය අවම කරගැනීම සඳහා ගොඩනගන බාධකයකි. මෙය ජලජ ඉංජිනේරු විද්‍යාවේ ප්‍රධාන තාක්ෂණික අංග අතරින් එකක් වන අතර ජලය ඉවත් කර භූමිය ප්‍රයෝජනවත් ලෙස යොදාගැනීමට එය උපකාරී වේ. එබැවින්, වරකානොට පාලම ප්‍රදේශයේ සිට ආයුර්වේද කාර්යාල ප්‍රදේශය දක්වා ජල පාලක පැති බැම්මක් ඉදි කිරීම වාර්ෂික ගංවතුර උවදුරෙන් නගරය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ප්‍රයෝජනවත් වේ.

රූප සටහන් අංක 6.5.11 : ජල පාලක පැති බැම්ම

- උපාය මාර්ගය 03 :
 බෑවුම් ස්ථානයන්හි ස්ථායීතාවය වැඩි දියුණු කිරීම
  - රත්නපුර - කොළඹ මාර්ගයේ ජාතික කෞතුකාගාරය ඉදිරිපිට බෑවුම සඳහා ජෛව තාක්ෂණික ස්ථායීකරණ හා පාංශු ජීව විද්‍යාත්මක ස්ථායීකරණ (මෘදු - ඉංජිනේරු විසඳුම්) යෙදීම.
  - වටරවුම් මාර්ගය ආරම්භක ස්ථානය ආසන්නයේ ඉහළ භූමි ප්‍රදේශයේ බෑවුම නාය යාම වැලැක්වීම සඳහා දැල් යොදා ගැනීමේ තාක්ෂණය (Mesh Net Technology) භාවිතා කිරීම. (බෑවුම් ස්ථානයන්හි ස්ථායීතාවය ඇති කිරීම සඳහා)
- උපාය මාර්ගය 04 :
 ආපදා කාල සීමාව තුළ ගමනා ගමන ජාලය පහසු කිරීම
  - යෝජිත විකල්ප මාර්ගය - වෙරළි පහන්දිය සිට වරකානොට පාලම දක්වා
  - මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම - රත්නපුර මූලික රෝහලේ සිට නව නගරය වෙත (සමන් පෙදෙස ප්‍රදේශය)
  - A 004 මාර්ගයේ රෝහල සහ නව නගරය අතර දුරියන්ගස්දෙක මංසටිය ප්‍රදේශයේ මාර්ගය ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම

උපාය මාර්ග 05 :

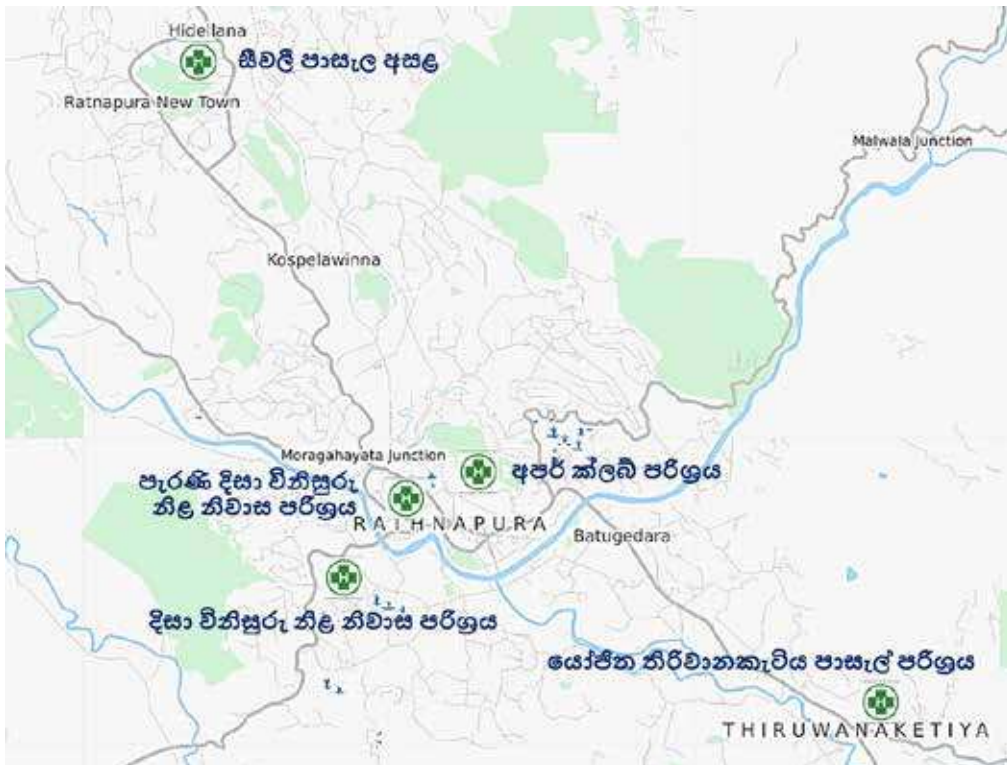
හදිසි සේවා සඳහා සැහැල්ලු ගුවන් යානා ගොඩබැස්වීමේ ස්ථාන ඉදිකිරීම්

- ගොඩබැස්වීමේ ස්ථාන 01 - නිටපු දිස්ත්‍රික් විනිසුරු බංගලාව
- ගොඩබැස්වීමේ ස්ථාන 02 - පැරණි සමාජ ශාලා (Upper Club) පර්ශ්‍යය
- ගොඩබැස්වීමේ ස්ථාන 03 - සිවලි විදුහල් ක්‍රීඩාංගනය
- ගොඩබැස්වීමේ ස්ථාන 04 - දිස්ත්‍රික් විනිසුරු බංගලාව (අනපන්තු වලව්ව) පර්ශ්‍යය
- ගොඩබැස්වීමේ ස්ථාන 05 - යෝජිත නිර්වානකැටිය පාසල් පර්ශ්‍යය

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
සංවර්ධන උපායමාර්ග

ආපදා අවදානම
අවම කිරීමේ සැලැස්ම

රූප සටහන් අංක 6.5.12 : යෝජිත ගුවන්යානා ගොඩබැස්වීමේ ස්ථාන

උපාය මාර්ගය 06 :

ආපදා සහන සැපයිය හැකි මධ්‍යස්ථාන වෙත ආපදාවන්ට පූර්වයෙන් පහසුකම් සැලැස්ම

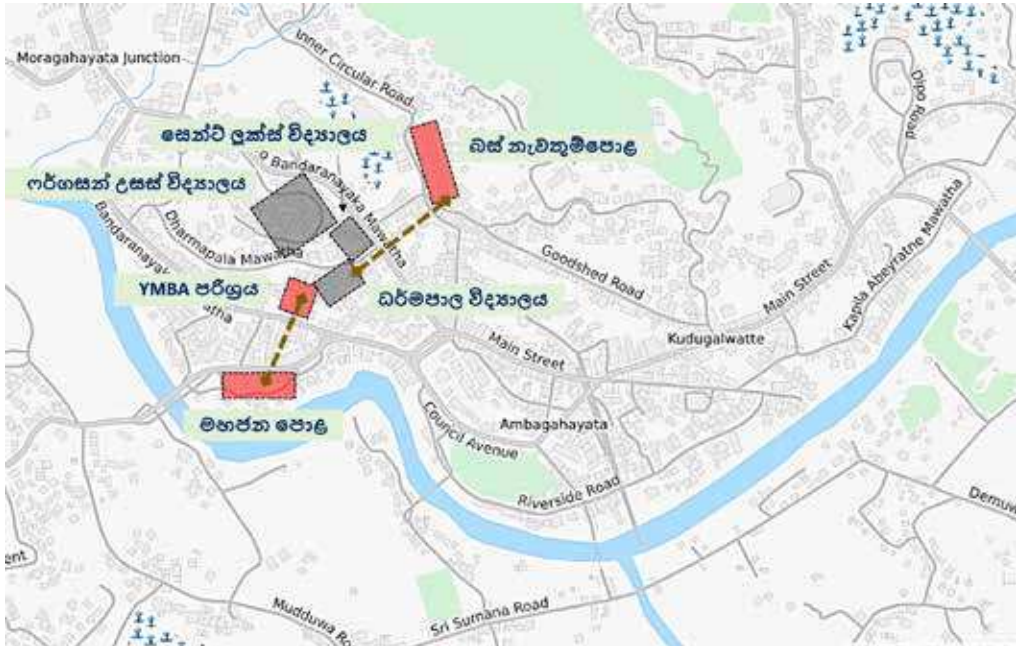
- බටුගෙදර - ශෛලනලාරාම පන්සල පර්ශ්‍යය
- නිර්වානකැටිය පන්සල (කෝවිල අසල) පර්ශ්‍යය
- කොස්පැලවින්න පාසැල් පර්ශ්‍යය
- මුවගමකන්ද පන්සල් පර්ශ්‍යය
- රත්නපුර කනාරාම පාසැල් පර්ශ්‍යය
- ලන්දේසි කොටුව පර්ශ්‍යය
- ශාන්ත ඇලෝසියස් පල්ලිය පර්ශ්‍යය
- රත්නපුර සුමනා බාලිකාව ඉදිරිපිට පිහිටා ඇති රජයේ නිල නිවාස
- කහන්ගම පාසැල් පර්ශ්‍යය
- ටර්ගසන් උසස් බාලිකා විද්‍යාල පර්ශ්‍යය

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

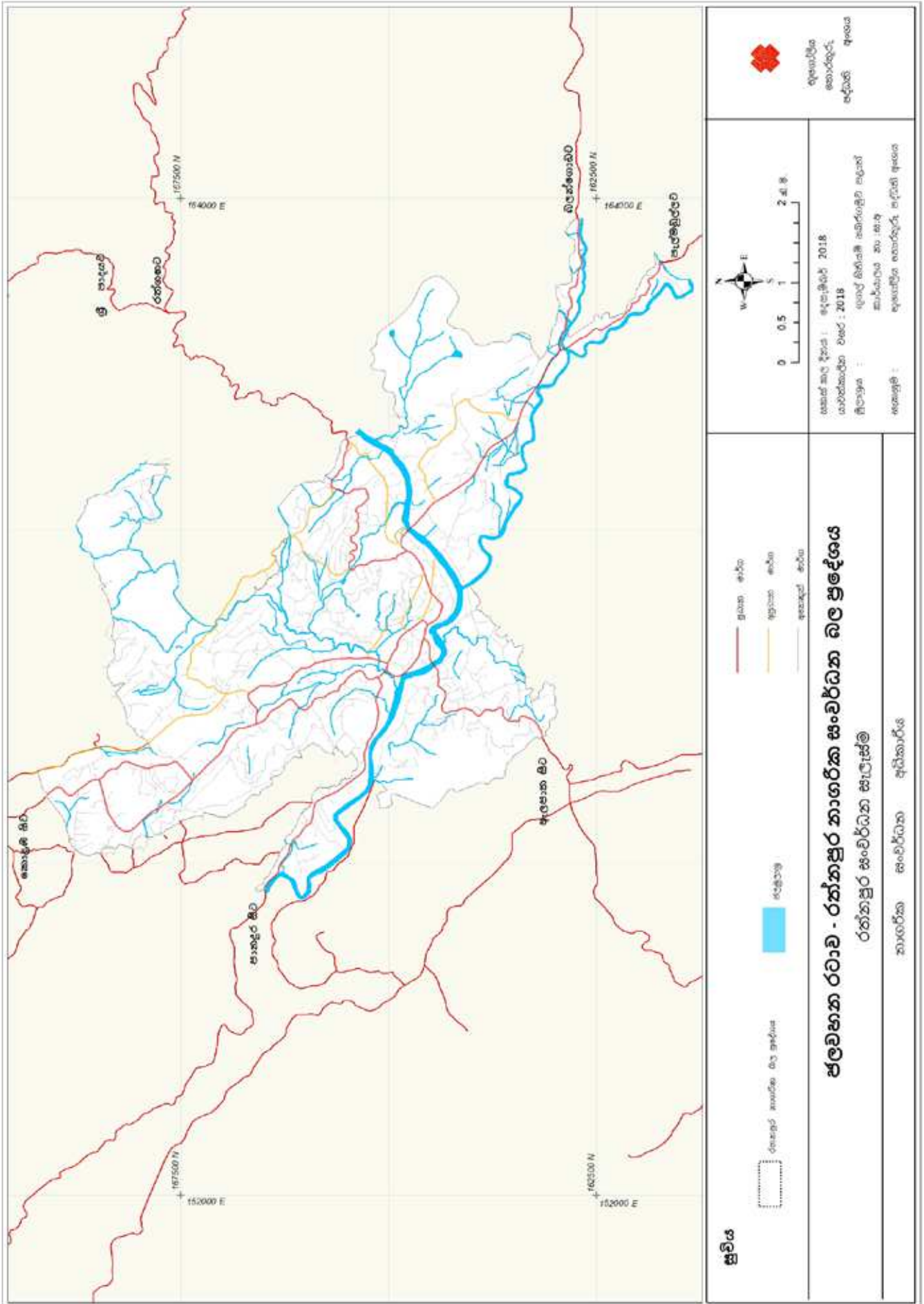
ආපදා අවදානම
 අවම කිරීමේ සැලැස්ම

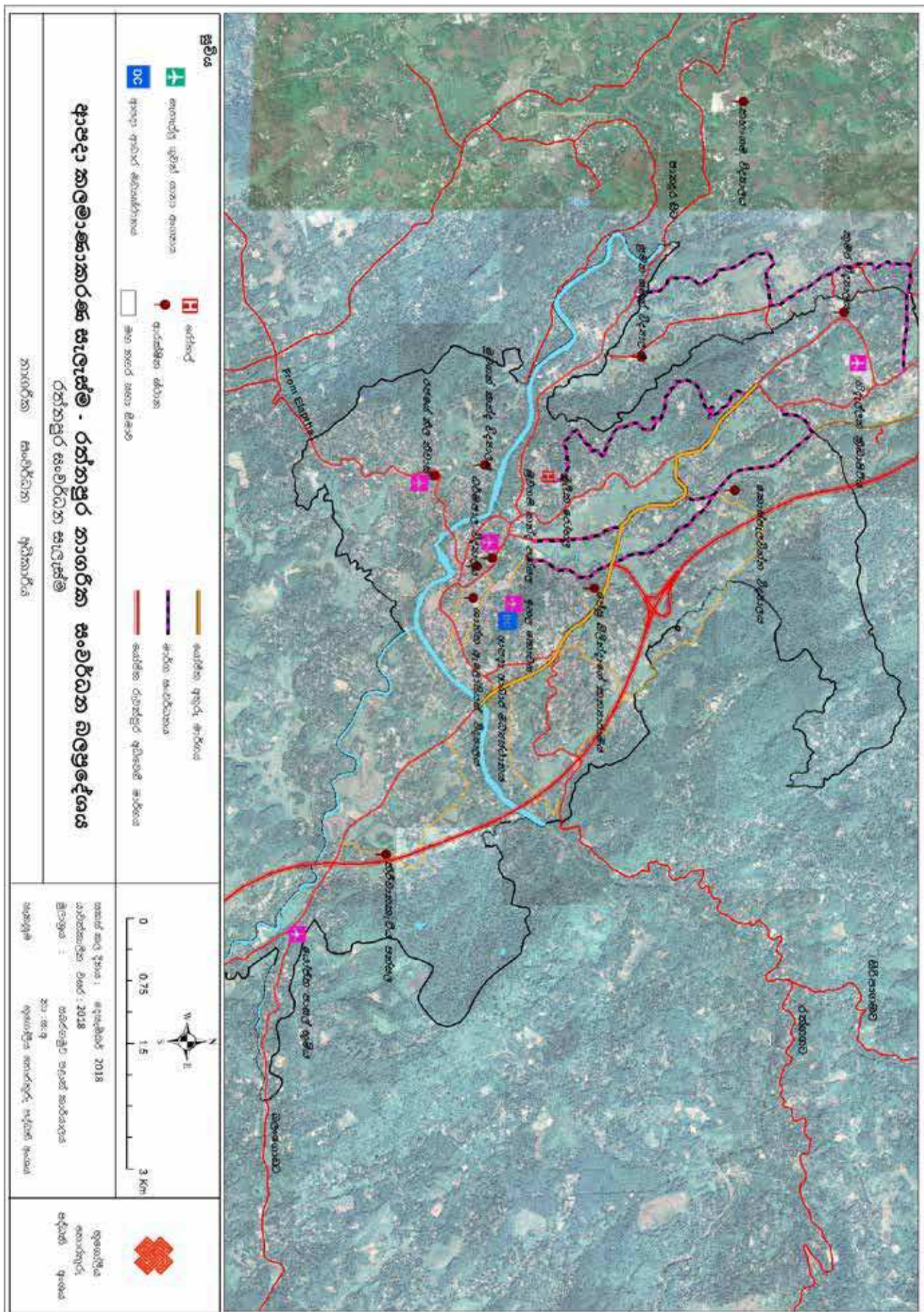
- උපාය මාර්ගය 07 :
 ගුවන් මගී පාලම් ඉදිකිරීම
  - ධර්මපාල විදුහලේ සිට බස් පර්යන්තය දක්වා
  - නරුණා බෞද්ධ සංගම් පරිශ්‍රයේ සිට මහජන සනී පොළ දක්වා

රූප සටහන් අංක 6.5.13 : යෝජිත ගුවන් මගී පාලම්

- උපාය මාර්ග 08 :
 පානදුර මාර්ගයේ ඇල්ලගාව ප්‍රදේශයේ පත්තිනි දේවාලය අසලදී කළු ගඟේ ස්වභාවික, සුමට බැස්මට අවහිර වන සේ පිහිටා ඇති කළු ගල කඩා ඉවත් කිරීම
- උපාය මාර්ග 09 :
 කාණු පද්ධති සැලැස්ම
- රත්නපුර මහ නගර සභා සීමාව තුළ පවතින කාණු පද්ධතිය පිළිබඳව නැවත වරක් සමීක්ෂණයක් සිදු කර මේ වන විට අවහිර වී ඇති ස්ථානයන්හි බාධා ඉවත් කර අවශ්‍ය ස්ථානයන්හි පිළිසකර කිරීම් සිදු කර සුමට ජල බැස්මක් රත්නපුර නගර සීමාව තුළ ඇති කිරීම.
- බටුගෙදර ඇහැලේපොළ වේලේල සංවර්ධනය කිරීම

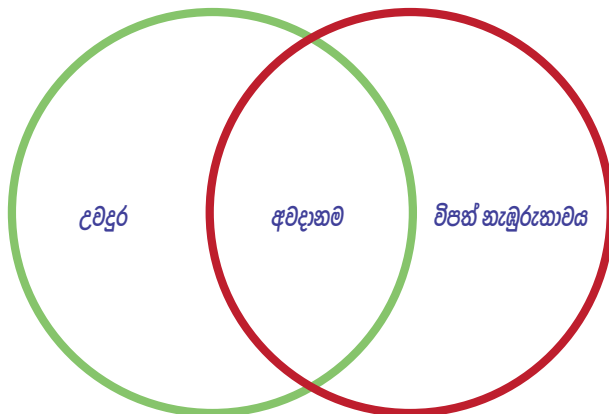
- උපක්‍රම 3.2
ජනතාවගේ අවදානම අවම කිරීම

ආපදා කළමනාකරණය සඳහා වූ ප්‍රයත්නයක, පළමු පියවර වන්නේ උපද්‍රව සිතියම් උපයෝගී කොටගෙන අවදානම් මට්ටම සහ අවදානම් සාධක පිළිබඳ විස්තර (සමාජ, ආර්ථික, භෞතික හා පාරිසරික වත්කම්) විශ්ලේෂණය කිරීමයි. ඉන් අනතුරුව මෙම විශ්ලේෂණයන් පදනම් කරගනිමින් සකස් කරනු ලබන උපාය මාර්ග සහ ක්‍රියාකාරී සැලසුම් තුළින් ආපදා තත්ත්වයන්ගේ අවදානම අවම කරගැනීමට හැකියාව ලැබේ.

06 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
සංවර්ධන උපායමාර්ග

ආපදා අවදානම
අවම කිරීමේ සැලැස්ම

රූප සටහන් අංක 6.5.14 : පාරිසරික අවදානම
මූලාශ්‍රය : එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව ජනාවාස වැඩසටහන විසින් 2013 වසරේදී සිදුකරන ලද ආපදා ප්‍රත්‍ය නගර සංවර්ධන උපායමාර්ග සකස් කිරීමේ අධ්‍යයනය

- උපක්‍රම 3.2.1
පූර්ව ආපදා අවස්ථාව
- උපාය මාර්ග 01 :
ජංගම පූර්ව අනතුරු ඇඟවීමේ පද්ධතිය හඳුන්වාදීම

පූර්ව ආපදා අවස්ථාවේදී ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය විසින් ආපදා තත්ත්වය පුරෝකථනය කිරීමක් සිදු කෙරෙනු ලබන අතර එම තොරතුරු ප්‍රජාව වෙත සන්නිවේදනය කිරීම සඳහා කැළි කසළ වෙනුවෙන් නිපදවන සන්නිවේදන මාදුකාංගයම භාවිතයට ගැනීම වඩා කාර්යක්ෂම වේ. මෙහිදී ජනතාව දැනුවත් කිරීම උදෙසා පහත පරිදි තොරතුරු ලබාදීම සුදුසු වේ.

- සතියකට පෙර
- දින 2 ට පෙර
- ආපදා අතරතුර
- ආපදාවෙන් පසු (මාස 01 දක්වා)

- උපාය මාර්ග 02 :
පූර්ව අනතුරු ඇඟවීමේ පද්ධතිය හඳුන්වාදීම

ආපදා කළමනාකරණ කාර්යාලය, ආපදා තත්ත්වයන්ට පූර්වයෙන් වාර්මාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව සහ ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනය සමග සම්බන්ධ වී ආපදා තත්ත්වයන් පුරෝකථනය කර දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල හරහා ජනතාව දැනුවත් කිරීම සුදුසු වේ.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
 සංවර්ධන උපායමාර්ග

ආපදා අවදානම
 අවම කිරීමේ සැලැස්ම

- පියවර 1 - ප්‍රතිවාර දැක්වීමට සූදානම් වීම
- පියවර II - නිරීක්ෂණය සහ අධීක්ෂණය
- පියවර III - සන්නිවේදනය සහ බෙදා හැරීම
- පියවර IV - සමාලෝචනය කිරීම සහ එම ක්‍රියාවලීන් ඉදිරියට පවත්වාගෙන යාම
 (ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාව සහ ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය සමග)

- උපාය මාර්ගය 03 :
 පූර්ව ආපදා සමාලෝචන රැස්වීම

මෙම රැස්වීමේ පරමාර්ථය වන්නේ ආපදා කළමනාකරණය සඳහා වැඩි වගකීම ඇති පාර්ශ්වයන් රැස්කර එළඹෙන කාලය තුළ සිදුවිය හැකි ආපදා සඳහා, 'පවතින ආපදා කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයන්' සුපරීක්ෂාකාරී ලෙස ක්‍රියාත්මක වනවා ද යන්න සලකා බැලීමයි. මෙම කාර්යය මේ වනවිට ද දිස්ත්‍රික්කයට අදාළව දිස්ත්‍රික් ලේකම්ගේ මූලිකත්වයෙන් සිදු වේ.

සමාලෝචන රැස්වීමේ දී පහත සඳහන් කරුණු සාකච්ඡා කළ යුතුය :

- ආපදා සැලැස්ම යලි සලකා බැලීම
- ආපදා කළමනාකරණය සඳහා සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ භූමිකාවන් හා වගකීම් පිළිබඳව එකඟතාව
- කාන්තාවන්, ගර්භණී මව්වරුන්, කිරි දෙන මව්වරුන්, වැඩිහිටියන්, ළමයින් හා ආබාධ සහිත පුද්ගලයන් වැනි වඩාත් අවදානමට ලක් වූ කණ්ඩායම්වලට අදාළ වැදගත් තොරතුරු යාවත්කාලීන කිරීම
- සන්නිවේදනය සහ බෙදා හැරීමේ පද්ධති පැහැදිලි කිරීම
- උපකරණ අවන්වැඩියා කිරීම සහ නඩත්තු කටයුතු පිරික්සීම
- අවදානමට ලක්වන පිරිස සඳහා පිහිටුවන කඳවුරු ස්ථාන, උවදුරු සහිත ස්ථානයන්ගෙන් ආරක්ෂිතව ඉවත් විය හැකි මාර්ග, අනතුරු හැඟවීම් සංඥා සහ ස්ථාන වල ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම පිළිබඳව ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීම

- උපක්‍රම 3.2.2
 ආපදා අවස්ථාව

- උපාය මාර්ග 01 :
 ආපදා කාලසීමා තුළ නගර මධ්‍යයේ ආපදා ආධාර ජාලයක් පිහිටුවීම

ආපදා සැලැස්මට අදාළව ගුවන්යානා ගොඩබැස්වීමේ ස්ථාන ද්විත්වයක් සහ ආපදා සහන මධ්‍යස්ථානයක් නගර මධ්‍යයට යෝජනා වේ. දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය මූලිකත්වයෙන් පොලිස් ස්ථානයේදී සහාය සහිතව ඉහත සඳහන් සහන සැපයීමේ ජාලය සක්‍රීය කිරීමෙන් කාර්යක්ෂමව ප්‍රජාවට උපකාරී කිරීමට හැකියාව උදා වේ.

- උපාය මාර්ග 02 :
 ආපදා අවස්ථාවලදී නගර මධ්‍යයෙන් පිටත ආපදා ආධාර ජාලයක් පිහිටුවීම

ආපදා සැලසුමට අදාළව ගුවන්යානා ගොඩබැස්වීමේ ස්ථාන ත්‍රිත්වයක් නගරයෙන් පිටත ස්ථානයන්ට යෝජනා වේ. ශ්‍රී ලංකා නාවුක හමුදාව සහ කුරුවිට යුද හමුදා කඳවුරේ සහාය සහිතව දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය මගින් ඉහත සඳහන් සහන සැපයීමේ ජාලය සක්‍රීය කිරීමෙන් කාර්යක්ෂමව ප්‍රජාවට උපකාරී කිරීමට හැකියාව උදා වේ.

මෙම කරුණු වලට අමතරව සංචාරක සැලැස්මෙන් යෝජිත බෝට්ටු සේවා හේතුවෙන් නගරය තුළ බෝට්ටු යම් ප්‍රමාණයක් ස්ථානගතව ඇති බැවින් එම බෝට්ටු මෙවන් ආපදා අවස්ථාවක දී ආපදා සහන ක්‍රියාවලිය සඳහා උපයෝගී කරගැනීමේ හැකියාවක් ද පවතී.

- උපක්‍රම 3.2.3
පශ්චාත් ආපදා අවස්ථාව
- උපාය මාර්ග 01 :
කෙටි කාලීන ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු

ආපදා සහන සේවා කණ්ඩායම් යොදවාගෙන පිරිසිදු කිරීමත් නාවකාලික නිවාස සහ සැපයුම් දාමය (ආහාර හා ජලය වෙත පිවිසීම) නැවත ආරම්භ කිරීමත් මේ යටතේ සිදු වේ.

- උපායමාර්ගය 02 :
දිගුකාලීන ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු

ආපදා සහන ලබාදී නැවත පදිංචි කිරීමත් පුනරුත්ථාපන ණය සහ නෛතික සහාය හරහා විපතට පත් ජනතාවට සහාය වීමත් මේ යටතේ සිදු වේ.

- උපාය මාර්ග 03 :
පශ්චාත් ආපදා සමාලෝචන රැස්වීම

මෙම රැස්වීමේ මූලික අරමුණ වන්නේ ගවහර අවස්ථාවේදී පැවති පද්ධතිවල කාර්යක්ෂමතාව සහ පාර්ශවකරුවන්ගේ කාර්ය සාධනය ඇගයීමයි.

සමාලෝචන රැස්වීමේ දී පහත සඳහන් කරුණු සාකච්ඡා කළ යුතුය :

- ධනාත්මක අත්දැකීම් සමාලෝචනය
- ලේඛන අධ්‍යයනය
- විවිධ පාර්ශවකරුවන්ගේ කාර්යභාරයන් හා වගකීම් අධීක්ෂණය කිරීම.
- වැදගත් දත්ත යාවත්කාලීන කිරීම
- පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් පද්ධතියේ වැඩි දියුණු කලයුතු ස්ථාන විශ්ලේෂණය කිරීම
- සහ ගවහර බලපෑ ප්‍රදේශ වෙත ගොස් උපකරණවල තත්වය පරීක්ෂා කිරීම.
- පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් පද්ධතිය යාවත්කාලීන කිරීම එය සහ පුජාව සහ පාර්ශවකරුවන් සමඟ හුවමාරු කර ගැනීම

ඒ අනුව පූර්ව ආපදා අවස්ථාවේ දී, ආපදා අවස්ථාවේදී සහ පශ්චාත් ආපදා අවස්ථාවේ දී සිදුකරනු ලබන රැස්වීම් සහ ක්‍රියාකාරකම් තුළ ඉස්මතු වන කරුණු සහ අවශ්‍යතා සලකා බලා ඉදිරි ව්‍යාපෘති සහ රෙගුලාසි සකස් කිරීම හා/හෝ සංශෝධනය කිරීම නාගරික සැලැස්ම තුළින් සිදු වේ.

06 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
සංවර්ධන උපායමාර්ග

ආපදා අවදානම
අවම කිරීමේ සැලැස්ම

06 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
 සංවර්ධන උපායමාර්ග
 පොදු අවකාශ සැලැස්ම

6.5.4. පොදු අවකාශ සැලැස්ම

විවෘත අවකාශයන් තනි තනි පුද්ගලයන්ට මෙන්ම සමස්ථයක් ලෙස ලෙස සමාජයට ද සමාජයීය, සෞඛ්‍ය, ආර්ථික සහ පාරිසරික ප්‍රතිලාභ රාශියක් සපයයි. සෑම විවෘත අවකාශයක්ම නගරයකට වටිනාකමක් එක් කරන අතර නාගරිකයන්ගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා ගුණාත්මක බවින් ඉහළ විවෘත අවකාශ ලබාදීම නාගරික සැලැස්මෙන් අපේක්ෂිත ය. කෙසේ නමුත්, පහසු ප්‍රවේශකත්වයක් සහිතව මනාව සැලසුම් කරන ලද විවිධාකාර වූ විවෘත අවකාශ නිර්මාණය කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම වර්තමානයේදී අභියෝගයක් බවට පත් ව ඇත. එහෙත් එමගින් නගරයට සහ නාගරිකයන්ට අත්වන ප්‍රතිලාභ පිළිබඳව සලකා බලා යෝග්‍ය පරිදි විවෘත අවකාශයන් ලබාදීමට සැලැස්මේ කටයුතු කර ඇත.

රත්නපුර නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ ක්‍රියාකාරී විනෝදාස්වාද ස්ථාන

වග අංක 6.5.3 : පවතින උද්‍යාන සහ ක්‍රීඩාංගණ - 2018

අංකය	උද්‍යාන සහ ක්‍රීඩාංගණ වර්ගය	භූමි ප්‍රමාණය (හෙක්.)	වර්තමාන භාවිතය	ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශය
	වර්තමාන පොකට් උද්‍යාන (EPP)			
1	EPP ₁	0.1	ක්‍රීඩාංගනය	බටුගෙදර
2	EPP ₂	0.1	ක්‍රීඩාංගනය	මිහිදුගම
3	EPP ₃	0.1	ක්‍රීඩාංගනය	නවනගරය
4	EPP ₄	0.1	ක්‍රීඩාංගනය	මුවගම
	උප එකතුව	0.4		
	වර්තමාන කුඩා උද්‍යාන (EMP)			
5	EPP ₁	0.3	ප්‍රති සංවර්ධිත	රත්නපුර නගරය බටහිර
6	EPP ₂	0.4	ප්‍රති සංවර්ධිත	රත්නපුර නගරය උතුර
7	EPP ₃	0.6	බටුගෙදර ක්‍රීඩාංගනය	බටුගෙදර
8	EPP ₄	0.3	මිහිදුගම ක්‍රීඩාංගනය	මිහිදුගම, ගොඩගමුව
9	EPP ₅	0.3	මහවල ක්‍රීඩාංගනය	මිහිදුගම
10	EPP ₆	0.3	ගොඩගමුව ක්‍රීඩාංගනය	මිහිදුගම
11	EPP ₇	0.2	සූරියන් ක්‍රීඩාංගනය	මිහිටිය
12	EPP ₈	0.7		මිහිටිය
13	EPP ₉	0.3		වෙරළ ප කොස්පලවිත්ත
14	EPP ₁₀	0.2	හිදැල්ලන කන්ද ක්‍රීඩාංගනය	නව නගරය
15	EPP ₁₁	0.5	කුඩුගල්ලවිත්ත ක්‍රීඩාංගනය	රත්නපුර නගරය උතුර, රත්නපුර නගරය, ගොඩගමුව
	උප එකතුව	3.6		
	වර්තමාන ප්‍රාදේශීය උද්‍යාන (ELP)			
16	EPP ₁	1.8	සීවලි ක්‍රීඩාංගනය	රත්නපුර නගරය උතුර
17	EPP ₂	2.9	මුද්දුව ක්‍රීඩාංගනය	මුද්දුව නැගෙනහිර
	එකතුව	4.7		

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ ප්‍රමිතීන්ට අනුව, සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී 1000 ක ජන-ගහනයකට හෙක්ටයාර් 1.4 ක අවම වශයෙන් පොදු විවෘත ප්‍රදේශයක් සඳහා වෙන් කළ යුතුය. ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන වාර්තා අනුව රත්නපුර මහ නගර සභා සීමාව තුළ ජනගහනය 49,083 කි. සංවර්ධන සැලැස්මේ දැන්වීම් විශ්ලේෂණයට අනුව වසර 2030 වන විට ජනගහනය 64,340 ක් බව පුරෝකථනය කර ඇත. ඒ අනුව හෙක්ටයාර් 85.6 ක අවම ඉඩමක් 2030 වන විට පොදු චලීමෙන් ස්ථාන ලෙස වෙන් කිරීමට නියමිතය. (වැඩිදුර තොරතුරු සඳහා ඇමුණුම 15 බලන්න)

o6 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
සංවර්ධන උපායමාර්ග

පොදු අවකාශ සැලැස්ම

• උපක්‍රම 4.1

වැවි සහ පොකුණු

1. වෙරළ ප්‍රදේශවල රැඳවුම් ප්‍රදේශයෙහි ජල රැඳවුම් වැව ඉදිකිරීම
2. නාගහමුත්තෙට්ටුව පරිශ්‍රයේ පොකුණක් ඉදිකිරීම

• උපක්‍රම 4.2

ක්‍රීඩාංගණ සහ ළමා උද්‍යාන සංවර්ධනය කිරීම

1. මොණරවිල ක්‍රීඩාංගණය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම
2. මුද්දුව ක්‍රීඩාංගණය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම
3. සිවලි ක්‍රීඩාංගණය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම
4. වෙරළ ප්‍රදේශ ක්‍රීඩාංගණය ඉදිකිරීම
5. නව නගරයේ ස්ථාපිත ළමා උද්‍යානය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම
6. වෙරළ ප්‍රදේශ ක්‍රීඩාංගණය අසල ළමා උද්‍යානය ඉදිකිරීම
7. කඳුන්ගොඩ ක්‍රීඩාංගණය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම

• උපක්‍රම 4.3

තේමා උද්‍යාන (Theme Park)

1. වෙරළ ක්‍රීඩාංගණය අසල ජලය තේමා කරගත් උද්‍යානයක් නිර්මාණය කිරීම

• උපක්‍රම 4.4

තෙත්තිම් උද්‍යාන

1. ලේන්තැඩිය පරිශ්‍රයේ තෙත්තිම් උද්‍යානයක් ඉදිකිරීම

• උපක්‍රම 4.5

හාගරික කුඩා උද්‍යාන (Pocket Parks)

1. YMBA පරිශ්‍රය අලංකාර පොදු අවකාශයක් ලෙස ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ නැවත සංවර්ධනය කිරීම
2. නානමළදොළ රක්ෂිත නාගරික කුඩා උද්‍යානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම
3. නාලන්ද චල්ලාවල නාගරික උද්‍යානය සංවර්ධනය

• උපක්‍රම 4.6

වනාන්තර හා හාගරික වනාන්තර

1. පාසැල් ළමුන් හා පර්යේෂකයින් සඳහා ජෛව විවිධත්වය විමර්ශනය කිරීමට පොම්ප කැළේ නාගරික වනෝද්‍යාන සහ අංගමිත වන රක්ෂිත පරිශ්‍රයන්හි පහසුකම් සැපයීම
2. පොම්ප කැළේ නාගරික වනෝද්‍යානය තුළ පවතින ස්වාභාවික පිහිනුම් තටාකය ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
සංවර්ධන උපායමාර්ග
පොදු අවකාශ සැලැස්ම

• උපක්‍රම 4.7
රේඛීය උද්‍යාන

1. ලංකාවේ ප්‍රධාන ගංගා භානරෙන් එකක් වන "කළු ගඟ" ගලා බසින්නේ රත්නපුර මහ නගර සභා සීමාව හරහා වන අතර කළු ගඟ රක්ෂිතයට අඩි 66 ක සීමාවක් අයත් වේ. මෙම සැලසුමට අනුව නගරාසන්නයෙන් ගලන ගඟ සීමාවේ රක්ෂිතයන් රේඛීය උද්‍යාන වශයෙන් සංවර්ධනය කිරීමට යෝජිතය.
2. කළු ගඟේ එක් අනු ගංගාවක් වන "වේ ගඟ" මෙම නාගරික සීමාවන් තුළින් ගලා එන අතර දෙපසින් අඩි 15 ක් රක්ෂිත ප්‍රදේශයක් ඒ සඳහා වෙන් වී ඇත. එම සීමාව ද රේඛීය උද්‍යාන සංකල්පය යටතේ සංවර්ධනය කිරීමට කිරීමට යෝජිතය.
3. කටුගස් ඇළ දෙපස ඇල රක්ෂිතය ගමන්කළහැකි මාර්ගයක් වශයෙන් සංවර්ධනය කිරීමට යෝජිතය.
4. යෝජිත වෙරළ වලට සහ නාගරික මුත්තෙට්ටුව පොකුණ වටා ඇවිදින මංහිරු ඉදිකිරීමට යෝජිතය.

යෝජිත පොදු එළිමහන් විනෝදාත්මක ප්‍රදේශ සැලසුම - 2030 (රත්නපුර මහා නගර සභා ප්‍රදේශය)

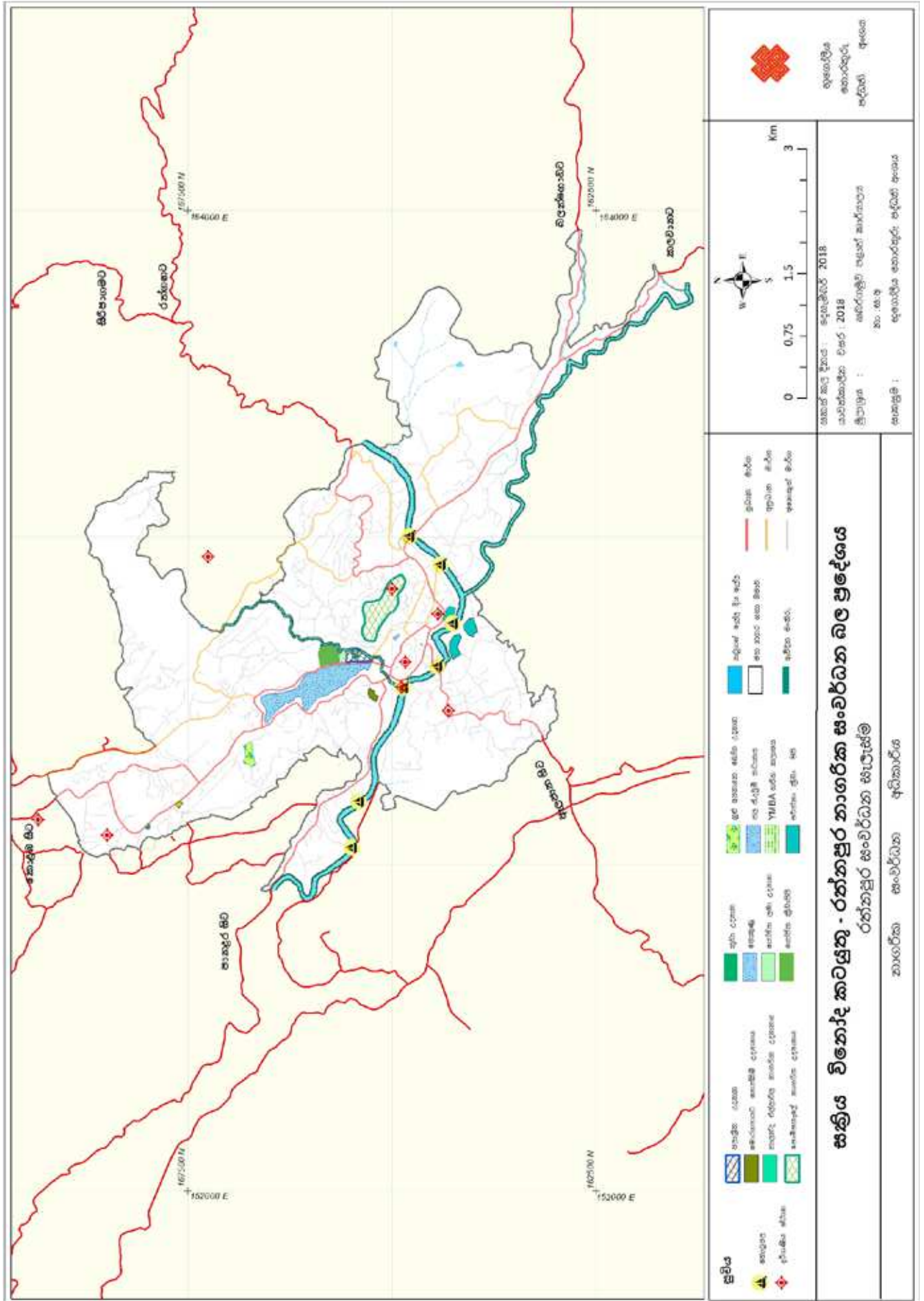
අංක	උද්‍යාන වර්ගය	ප්‍රමාණය (හෙක්.)
1	පොකට් උද්‍යාන (PPP)	0.2
2	කුඩා උද්‍යාන (PMP)	1.4
3	රේඛීය උද්‍යාන (PLi.P)	76.4
4	වනාන්තර උද්‍යාන (PFP)	20.9
	උප එකතුව	98.9
5	වර්තමාන PORS	8.7
	මුළු එකතුව	107.6

වගු අංක 6.5.3 : යෝජිත පොදු එළිමහන් විනෝදාත්මක ප්‍රදේශ සැලැස්ම

වගු අංක 6.5.4 : පොදු එළිමහන් විනෝදාත්මක අවකාශ සැලැස්ම - අවසර ලත් ක්‍රියාකාරකම්

අංක	උද්‍යාන වර්ගය	ප්‍රමාණය	ඉඩදිය හැකි භාවිතයන්
1	පොකට් උද්‍යාන	හෙක්ටයාර්. 0.2 අඩු (අක්.0.5)	<ul style="list-style-type: none"> • විසිරෙන ක්‍රීඩා ස්ථාන • විවේක ස්ථාන • බිම් කොටස්
2	කුඩා උද්‍යාන	හෙක්.0.2 – 1.0 (0.5- 2.5 අක්)	<ul style="list-style-type: none"> • දරුවන්ගේ ක්‍රීඩා ප්‍රදේශ • කුඩා තණබිම් ක්‍රීඩාංගන • රේඛීය වන උද්‍යාන • විවේක ස්ථාන
3	රේඛීය උද්‍යාන	වර්තමාන ගඟ/බස/ඇළ/ මාර්ග/ දුම්රිය මාර්ග සඳහා වෙන්කළ ප්‍රදේශ මත පදනම් වේ	<ul style="list-style-type: none"> • ඇවිදීම • ව්‍යායාම කිරීම • සයිකල් පැදීම • ස්වභාවික මාර්ග
4	වන උද්‍යාන	වනාන්තර වර්ගය මත පදනම් වේ	<ul style="list-style-type: none"> • විමසීම් මධ්‍යස්ථාන • ස්වභාවික මාර්ග • සෙවණ සහිත ඇවිදීමේ මාවත් • ඇවිදින මංහිරු • කැලවුරු බැඳීම (සීමිත කාර්යයන් සඳහා) • පර්යේෂණ

සිතියම් අංක 6.5.9 : ක්‍රියාකාරී විනෝදස්ථාද ස්ථාන

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

හිරසාර පරිසර
සංවර්ධන උපායමාර්ග
පොදු අවකාශ සැලැස්ම

රත්නපුර මහා නගර සභාවේ ක්‍රියාකාරී නොවන විනෝදාස්වාද මධ්‍යස්ථාන

- උපක්‍රම 4.8
මහජන ප්‍රස්ථාප

වර්තමානයේ වෙළඳ නගර මධ්‍යයේ සහ නව නගරයේ පුස්තකාල පිහිටා ඇත. එසේ වුවද වෙළඳ නගරයේ පවතින පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ල ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් නොවන අතර එම ස්ථානයද කලබලකාරී පරිසරයකින් යුක්ත වේ. මෙම ගොඩනැගිල්ල පෙරාණික වටිනාකමකින් යුක්ත වන බැවින් නව ඉදිකිරීම් සහිතව පුස්තකාලය සංවර්ධනය කිරීමද පුරාවිද්‍යා රෙගුලාසි අනුව දුෂ්කර වේ. එබැවින්, ප්‍රධාන පුස්තකාලය එම ස්ථානයෙන් ඉවත් කර සන්සුන් හා නිදහස් වටපිටාවක් තුළ වැඩි අවකාශ සහිතව නව පුස්තකාලයක් ඉදි කිරීමට සූදුසු වේ.

- a. රත්නපුර කෞතුකාගාර පර්ශ්‍ය තුළ යෝජිත නව පුස්තකාලය ඉදිකිරීම.
- b. නව නගරයේ පිහිටා ඇති පුස්තකාල පර්ශ්‍යට අවශ්‍ය පහසුකම් ලබා දීම සහ භූමි අලංකරණ කටයුතු සිදුකිරීම.

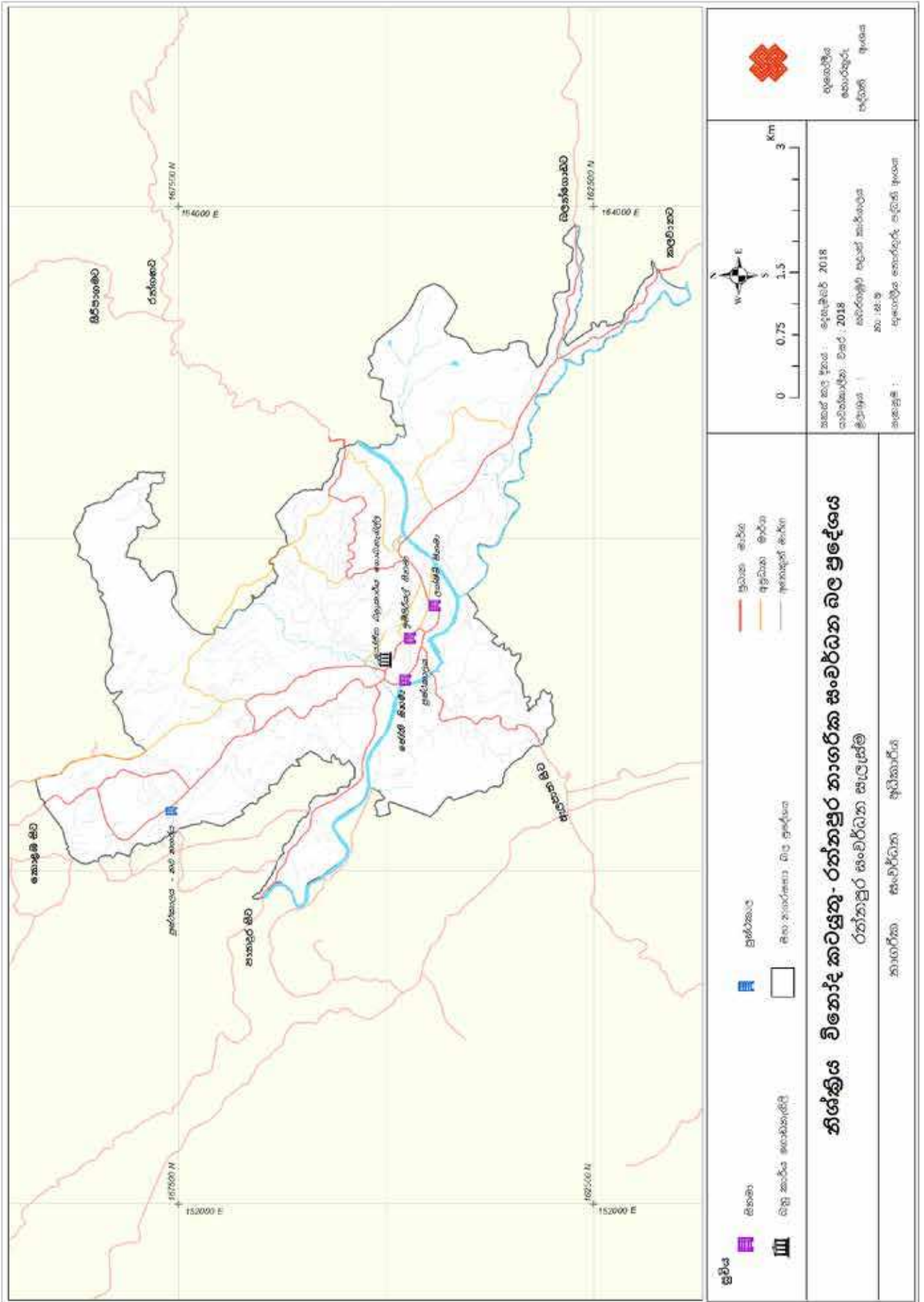
- උපක්‍රම 4.9
සිහලා ශාලා

- a. ජෝනි - බණ්ඩාරනායක මාවත (ආසන ධාරිතාව - 200-250)
- b. ලක්ෂ්මි - කුඩුගල්වත්ත - (ආසන ධාරිතාව - 200-250)
- c. ඉම්පිරියල් - ටෙලිකොම් ආයතනය අසල - (ආසන ධාරිතාව - 200-250)

- උපක්‍රම 4.10
නාට්‍ය ශාලා සහ කලාගාර

මහා නගර සභා ගොඩනැගිල්ලේ පවතින නගර ශාලාව නාට්‍ය ප්‍රදර්ශනය සඳහා යොදා ගන්නා නමුත් නගරය තුළ පාසැල් ළමුන් 12000 කට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් සිටින බැවින් ඒ සඳහා මෙම අවකාශය කිසිසේත්ම ප්‍රමාණවත් නොවේ. එබැවින්, ආසන පහසුකම් 750 - 1000 සහිත නව රංග ශාලාවක් සහ කලාගාරයක් කෞතුකාගාර පර්ශ්‍ය ආසන්නයේ ඉදිකිරීමට යෝජිතය.

සිතියම් අංක 6.5.10 : ත්‍රියකාරී නොවන විනෝදස්ථාල ස්ථාන

6.6. සංස්කෘතික සහ උරුමයන් පිළිබඳ උපායමාර්ග

6.6.1. උරුමයන්ට අයත් වන ස්ථාන

පුරාවිද්‍යා ස්ථාන, සංස්කෘතික ස්ථාන සහ ආගමික ස්ථාන

I. ඓතිහාසික මහ සමන් දේවාලය

සමන් දෙවියන් හා බැඳුණු ඉතිහාසයක් පවතින සමන් දේවාලය ශ්‍රී පාදස්ථානයේ සිට සතර දිසාවට පිහිටි වූ දේවාල සතරින් එකක් වන අතර ප්‍රධානතම දේවාලය වීම හේතුවෙන් සබරගමුව මහ සමන් දේවාලය ලෙස ප්‍රසිද්ධියට පත් ව ඇත. වාර්ෂික ඇසළ පෙරහැරන්, උඳුවස් පොහොය (දෙසැම්බර් මස) සිට වෙසක් පොහොය (මැයි මස) තෙක් පවත්නා ශ්‍රී පාද වන්දනා සමයන් හේතුවෙන් එම කාලයන් හිදී මෙහි පැමිණෙන බැතිමතුන් සංඛ්‍යාව ඉහළ අගයක් ගන්නා අතර දෛනිකව පැමිණෙන පිරිස ද හේතුවෙන් රත්නපුර නගරයට සමන් දේවාලය ඓතිහාසිකමය ලෙසත්, සංස්කෘතිමය ලෙසත් එක සේ වටිනාකමකින් යුත් ස්ථානයකි.

II. ඇහැලේපොළ වලව්ව

ඇහැලේපොළ අදිකාරම් වාසය කළ ස්ථානය ඇහැලේපොළ වලව්ව ලෙස හැඳින්වෙන අතර වර්තමානයේ දී එම ස්ථානය කොළඹකාගාරයක් ලෙස සංවර්ධනය කර ඇත. සබරගමු පළාතේ ප්‍රාග් ඉතිහාසය, පුරාණ සත්ව සංහතිය, ඉතිහාසය, සංස්කෘතිය සහ ස්වාභාවික උරුමය යන විෂය කේෂ්ත්‍රයන් නියෝජනය කෙරෙන කොළඹ කොළඹ භාණ්ඩ සහ ආදර්ශක එකතුවක් 3500 ක් පමණ මෙහි ප්‍රදර්ශනය කෙරේ. කොළඹකාගාරය මෙම ගොඩනැගිල්ලෙහි ස්ථාපිත කොට මහජනයා සඳහා විවෘත කරන ලද්දේ 1988 මැයි මස 13 වැනි දිනයි.

III. ලන්දේසි බලකොටුව

පෘතුගීසි, ලන්දේසි සහ ඉංග්‍රීසි යන යුගයන් තුනටම අයත් යැයි සැලකෙන වර්තමානයේදී 'ලන්දේසි බලකොටුව' නමින් හැඳින්වෙන පර්ශ්‍රය ඓතිහාසික වටිනාකමින් යුතු වන අතර මෙම බලකොටුවේ සැකැස්ම කළුතර බලකොටුවට සමාන යැයි පැවසේ. ආරක්ෂිත ස්ථානයක් ලෙස ද පරිපාලන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස ද හඳුනාගත හැකි මෙම ස්ථානය අනාගතය ට ද ආරක්ෂා කරගත යුතු වටිනා සම්පතකි.

6.6.2. සංස්කෘතික උත්සව (සමන් දේවාල පෙරහැර)

වාර්ෂිකව සැප්තැම්බර් මාසයේදී පැවැත්වෙන මහ සමන් දේවාල පෙරහැර රත්නපුර නගරයට අයත් එක් සුවිශේෂී අංගයක් වේ. සබරගමු සංස්කෘතියට අයත් නර්තනාංග ඇතුළු විවිධ වාර්තෘ වාර්තෘ නැරඹීමට දෙස් විදෙස් සංචාරකයන්ට මෙහිදී අවස්ථාව උදා වන අතර දේවාල පර්ශ්‍ය කළ පමණක් නීටි සංචාරය කිරීම මෙම පෙරහැරට ආවේණික ලක්ෂණයකි.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

සංස්කෘතික සහ උරුමයන්
පිළිබඳ උපායමාර්ග

උරුමයන්ට අයත් වන ස්ථාන

රූප සටහන් අංක 6.5.1 : සමන් දේවාලයේ පෙරහැර
ඡායාරූපකරණය : ෆොසාන් ටවුස්, 2016

6.6.3 පුරාවිද්‍යා සංරක්ෂණ ප්‍රදේශ

ස්ථානය	ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශය
මහා සමන් දේවාලය	දේවාලේගාව
ඇහැල්පොල වලව්ව	රත්නපුර නගරය
ඇහැල්පොල අන්ත:පුර ගොඩනැගිල්ල	රත්නපුර නගරය
ලන්දේසි බලකොටුව	රත්නපුර නගරය
පොලිස් ගොඩනැගිල්ල	රත්නපුර නගරය
වේස් අනුස්මරණ ශාලාව (පුස්තකාලය)	රත්නපුර නගරය
ප්‍රාදේශීය මිනින්දෝරු කාර්යාලය	රත්නපුර නගරය
ශාන්ත ඇලෝසියස් දේවස්ථානය	රත්නපුර නගරය
ගණේගොඩ විහාරය	තිරිවානකැටිය
ජයසුමනාරාම මහා විහාරය	තිරිවානකැටිය
ගල්ලෙන් විහාරය	වෙරළප

වගු අංක 6.5.1 :
පුරාවිද්‍යා සංරක්ෂණ ස්ථාන

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

සංස්කෘතික සහ උරුමයන්
 පිළිබඳ උපායමාර්ග

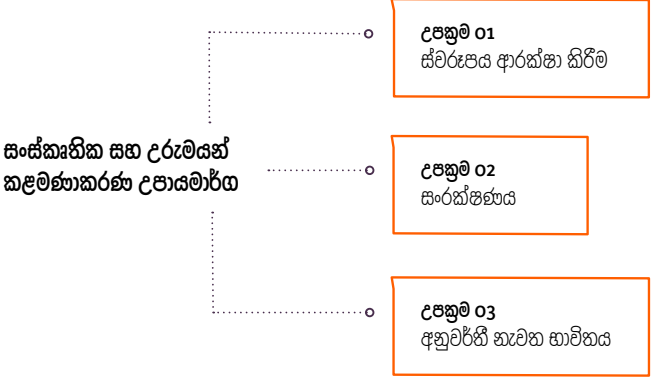
සංස්කෘතික උත්සව
 (සමන් දේවාල පෙරහැර)

පුරාවිද්‍යා සංරක්ෂණ ප්‍රදේශ

සංස්කෘතික සහ උරුමයන් කළමනාකරණ උපායමාර්ගය

සංචාරක කර්මාන්තය සංවර්ධනය කරමින් ආදායම උත්පාදනයට සමගාමීව අදාළ ස්ථානයන්හි ඓතිහාසික, සංස්කෘතික සහ අධ්‍යාපනික වටිනාකම් ආරක්ෂා කිරීම, ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා සැමරීම සංස්කෘතික උරුම කළමනාකරණය මගින් සිදු වේ. යුනෙස්කෝවට අනුව, සංස්කෘතික අනන්‍යතාව ශ්‍රී ලාංකිකයින්ගේ උරුමය වන අතර අනාගත පරපුර වෙත එය දායාද කිරීම වර්තමාන පරපුරට අයත් යුතුකමකි. එමෙන්ම, ස්පර්ශ කළහැකි ස්මාරක බාණ්ඩයට අයත් වන ඓතිහාසික හා ස්වාභාවික වටිනාකම්වලින් යුත් ස්ථාන මෙන්ම ගොඩනැගිලි සංකීර්ණ ද යුනෙස්කෝ විසින් උරුමයන් යටතට හඳුනාගනු ලබයි. කෙසේ වෙතත් ඉහත අංශයන්ට අමතරව මුඛ සම්ප්‍රදායයන් වන ජන සංගීතය හා නැටුම් වැනි සුවිශේෂී ලක්ෂණ ද මෙහි දී අදාළ වේ.

රත්නපුර සංස්කෘතිය සුමන සමන් දෙවියන්, සමන් දේවාලය සහ මැණික් කර්මාන්තය මත පදනම්ව ඇති අතර එහි ඇති ඓතිහාසික උරුමය ඇහැලේපොල යුගය මෙන්ම යටත්විජිත යුගය මත ද පදනම් වී ඇත. සබරගමු නර්තන සම්ප්‍රදාය වැනි ආවේණික ලක්ෂණයන්ද මෙහිදී දැකිය හැකි වීම අමතර විශේෂත්වයක් වේ. සංවර්ධන කටයුතු වලදී මෙම සංස්කෘතීන් සහ උරුමයන් නිසි ඇගයීමකට පාත්‍ර නොවූව ද වර්තමානය දක්වාම සුරක්ෂිත වී ඇති ප්‍රබල සංස්කෘතියක් හා උරුමයක් රත්නපුර නගරය සතුව පවතින බව හඳුනාගත හැකිය. මේ අනුව, පවත්නා සංස්කෘතික උරුමයන් ආරක්ෂා කිරීමත්, නාගරික ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම උදෙසා මෙම ඓතිහාසික හා සංස්කෘතික පසුබිම උපකාරී කරගැනීමත් රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මෙහි සංස්කෘතික හා උරුමයන් කළමනාකරණ උපාය මාර්ගය වේ.

රූප සටහන් අංක 6.6.2 : සංස්කෘතික හා උරුමයන් කළමනාකරණ උපාය මාර්ගය

මෙම සැලැස්මෙහි ප්‍රධාන අරමුණු වන "රත්නපුර නගරය, වාසය කිරීමට ප්‍රිය උපද්‍රවන නගරයක් ලෙස නිර්මාණය කිරීම" සහ "සංචාරකයන් හට ආකර්ශණීය ප්‍රදේශයක් බවට රත්නපුරය පත් කිරීම" යන්න මත පදනම් වෙමින් සංස්කෘතිය හා උරුම කළමනාකරණ උපාය මාර්ගය සැලසුම් කර ඇත.

- උපක්‍රම 01
ස්වරූපය ආරක්ෂා කිරීම

සමන් දේවාලය ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව පවතින දේවාල සංස්කෘතිය සහ මැණික් විදි ආශ්‍රිතව පවතින මැණික් සංස්කෘතිය එකිනෙකට අනන්‍ය වන අතර ලංකාවේ වෙනත් ප්‍රදේශයක දී එය දැකිය නොහැකි වේ. එබැවින් එම වටිනාකම් හඳුනාගැනීමත් එම ස්වරූපය තවදුරටත් ආරක්ෂා කර ගැනීමත් සැලැස්මෙන් අපේක්ෂිත ය. මෙහිදී, අදාළ සංවර්ධන කටයුතු මෙම ස්වරූපයන්ගේ වටිනාකමට හානි නොවන ආකාරයට හා එහි වටිනාකම ඉස්මතු වන ආකාරයට සිදු කිරීම යෝජිත වේ.

- උපක්‍රම 1.1 :
මැණික් විදි වල ආවේණික ස්වරූපය ආරක්ෂා කිරීම

1. ප්‍රධාන විදිය, ශාවියා මාවත සහ දෙමුවාවත යන විදි ප්‍රතිසංස්කරණය කොට මැණික් අනන්‍යතාවට අදාළ විදි දර්ශන සකස්කර පහසුකම් ලබාදීම.

- උපක්‍රම 1.2 :
සමන් දේවාලය අවට ප්‍රදේශයෙහි ස්වරූපය ආරක්ෂා කිරීම

1. එක් පසෙකින් මීටර් 500 බැගින් වන සේ සමන් දේවාලය දෙපස පානදුර මාර්ගයේ කි. මී 1 ක දුර ප්‍රමාණයක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම. එහිදී කලාපිකරණ සැලසුමට අදාළ රෙගුලාසිවලට අනුගත විය යුතු වේ. සමන් දේවාලය සතු ආගමික සහ සංස්කෘතික ලක්ෂණ වලට අනුකූල වන සේ මෙම ප්‍රදේශයට අදාළ වෙනත් විශේෂ රෙගුලාසි සකසා ඇති විට ඒවාට යටත්ව නව ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමත් පවත්නා ගොඩනැගිලි වෙනස් කිරීමත් සිදු කළ යුතු ය.
2. සමන් දේවාලයේ සිට කොට්ඨඹෙගාව දක්වා පෙරහැර විදිය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම. එහිදී දේවාලයේ අනන්‍යතාවය ආරක්ෂා වනලෙස විදි දර්ශනය සමග සකස් කල යුතු අතර දිය කැපීමේ පෙරහැරට මාර්ගය භාවිත කිරීමට සහ ඒ හේතුවෙන් රටවාහන ගමනාගමනයට බාධා නොවන අයුරින් පානදුර මාර්ගයේ අදාළ කොටස පුළුල් කිරීමකට සහ පහසුකම් සැපයීමට යෝජිත වේ.
3. සමන් දේවාලයට පැමිණෙන බැතිමතුන්ට පහසුකම් සැපයෙන පරිදි ප්‍රමාණවත් රටගාල් පහසුකම් සහිතව ආහාර පාන ලබාගැනීම උදෙසා හෙළබොජුන්හලක් ඉදි කිරීම කළයුතු වේ. මෙහිදී සමන් දේවාලයේ බාහිර පෙනුමට සහ අනන්‍යතාවයට අනුකූල වන ලෙස එහි ඉදි කිරීම් සිදු කළ යුතුය.

- උපක්‍රම 1.3 :
නගරයට පවත්නා ප්‍රවේශකක්වයේ ස්වරූපය ආරක්ෂා කිරීම

රත්නපුර නගරය වෙත ප්‍රවේශ වීම සඳහා පවත්නා ප්‍රධාන ප්‍රවේශයන් ත්‍රිත්වයම පාලම් වන අතර, නගරයට හිමි එම අනන්‍යතාවය ආරක්ෂා කර ගැනීම මෙහිදී අපේක්ෂිත ය. ඒ අනුව, පහත සඳහන් පාලම් රත්නපුර නගරයේ ජල අනන්‍යතාවය ඉස්මතු වන පරිදි ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම සැලැස්ම මගින් යෝජිත ය.

1. කටුගස් ඇල්ල පාලම
2. වරකානොට පාලම
3. මුවගම පාලම

06 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්ම

සංස්කෘතික සහ උරුමයන්
පිළිබඳ උපායමාර්ග

පුරාවිද්‍යා සංරක්ෂණ ප්‍රදේශ

- උපක්‍රම 02
සංරක්ෂණය

සංරක්ෂණයට අදාළ ස්ථානයන්හි කිසිදු වෙනස්කමක් සිදු කිරීමට නොහැකි අතර මේ යටතට ගැනෙන සමන් දේවාලය ආදී ස්ථානයන්හි සිදු කරන වෙනස්කම් පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ පූර්ණ අධීක්ෂණයට යටත්ව සිදු විය යුතු ය. කෙසේ වෙතත්, මෙම ආගමික, සංස්කෘතික සහ පුරාවිද්‍යාත්මක උරුමයන් යෝග්‍ය පරිදි සංරක්ෂණය කිරීම මගින් නාගරිකයන්ගේ ආර්ථිකයට ප්‍රතිලාභ හිමිවන අතර ඔවුන්ගේ අනන්‍යතාව හා අභිමානය ආරක්ෂා කරගැනීමට එය උපකාරී වනු ඇත.

- උපක්‍රම 2.1 :

සංස්කෘතික, ඓතිහාසික හා පුරා විද්‍යාත්මක ස්ථාන පුරාවිද්‍යාත්මක ප්‍රතිපත්ති හා රෙගුලාසි අනුව සංරක්ෂණය කළ යුතු වේ.

- උපක්‍රම 03
අනුවර්තී නැවත භාවිතය

රන්තපුරය සතු ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි ගණන ආසන්න වශයෙන් 15 ක් පමණ වේ. එම ගොඩනැගිලි වර්තමානයේදී රජයේ කාර්යාල සහ නිළ නිවාස සඳහා භාවිත කෙරෙන අතර කිසිදු අමතර ආර්ථික ප්‍රතිලාභයක් නගරයට උපයා නොදෙයි. එහෙත්, මෙම ගොඩනැගිලි එම ඉදිකිරීම් කටයුතු වලට කිසිදු වෙනසක් සිදු නොකර සංචාරක සහ වෙළඳ කටයුතු උදෙසා භාවිත කිරීමේ ඉහළ ශක්‍යතාවක් පවතී. එතුළින් නගරය තුළ හා ඒ අවට පවතින ඓතිහාසික වටිනාකම රැකගැනීමත් නගරයට ආර්ථික සහ සාමාජික අවස්ථා උදා කර දීමත් අපේක්ෂිත වේ.

- උපාය මාර්ග 3.1 :
භූමිකාගත් ඓතිහාසික ගොඩනැගිලිවල අනුවර්තී නැවත භාවිතය

1. ලන්දේසි කොටුව ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමෙන් අනතුරුව ජාතික මැණික් කොමිෂන්කාරයන්ට පත් කිරීම. මේ යටතට රැස්වීම් ශාලා සහ වෙන්දේසි පහසුකම් ද ලබාදීමට යෝජනා ය.
2. පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ අවන්හලක් ලෙස භාවිතා කිරීම. මැණික් ව්‍යාපාරික කටයුතු මේ ආශ්‍රිතව සිදුවන බැවින් එම ක්‍රියාවලීන්ට අවශ්‍ය පහසුකම් මේ මගින් සැපයෙනු ඇත.
3. පොලිස් ගොඩනැගිල්ල ඇතුළු පර්ශ්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ අවන්හලක් ලෙස භාවිතා කිරීම. මැණික් ව්‍යාපාරික කටයුතු මේ ආශ්‍රිතව සිදුවන බැවින් එම ක්‍රියාවලීන්ට අවශ්‍ය හෝඡන පහසුකම්, නිදහස් අවකාශ සහ රටවාහන නැවැත්වීමේ පහසුකම් ද මේ පර්ශ්‍ය මගින් සැපයෙනු ඇත.
4. ඇහැලේපොල මහාධිකාරම් ගේ අන්ත:පුර මාළිගා ගොඩනැගිල්ල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ අවන්හලක් ලෙස භාවිතා කිරීම. මෙම පර්ශ්‍යට ආසන්නයෙන් ආපදා කාලසීමාවේදී ගුවන් යානා ගොඩබස්වන ස්ථානය සැකසීම යෝජනා බැවින් ආපදා නොමැති කාලයන්හිදී එම ස්ථානය විවෘත අවන්හල් භූමියක් ලෙස යොදාගත හැකි වීම අමතර ප්‍රතිලාභයකි.

06 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්ම

සංස්කෘතික සහ උරුමයන්
පිළිබඳ උපායමාර්ග

පුරාවිද්‍යා සංරක්ෂණ ප්‍රදේශ

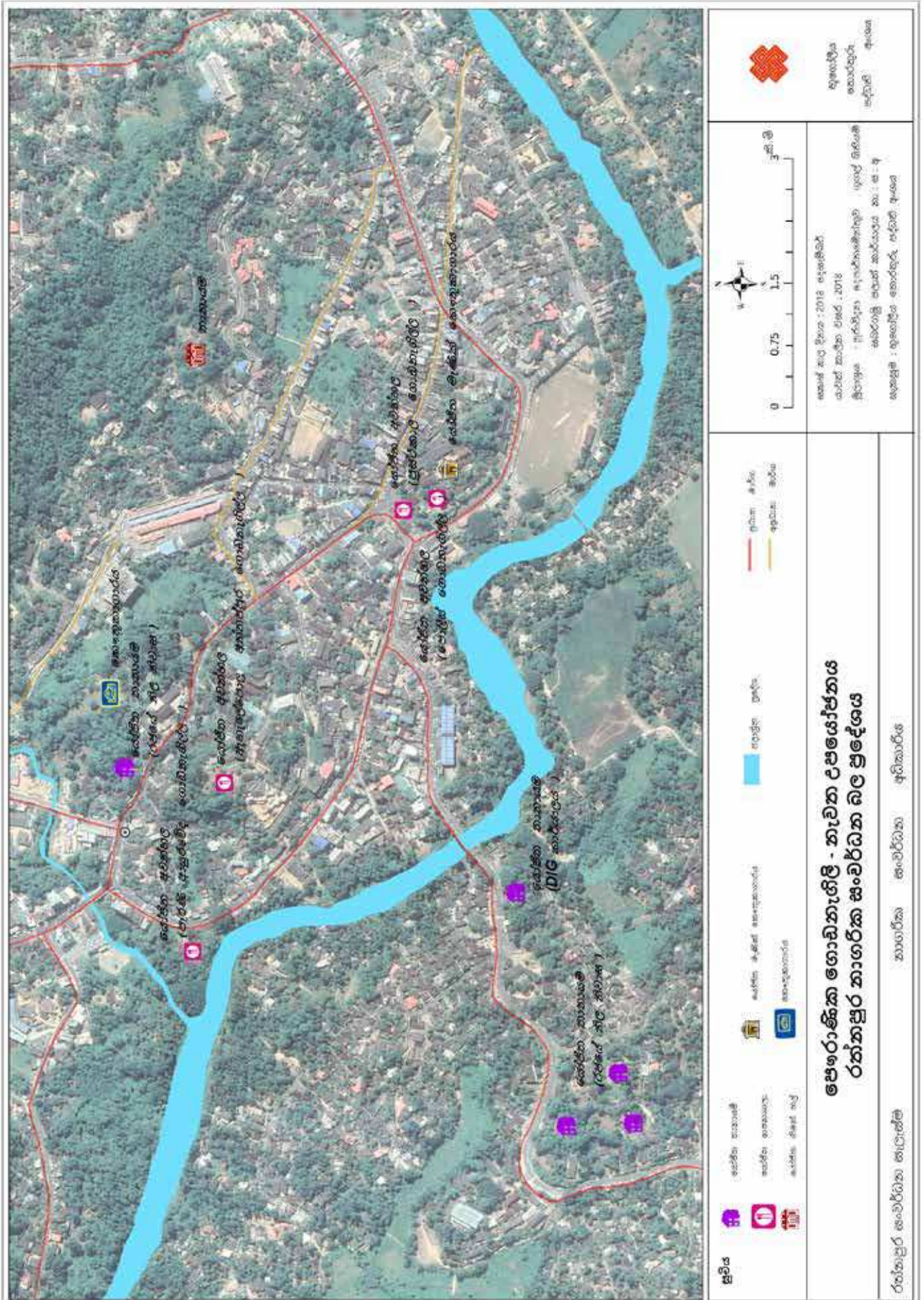
06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

සංස්කෘතික සහ උරුමයන්
පිළිබඳ උපායමාර්ග

පුරාවිද්‍යා සංරක්ෂණ ප්‍රදේශ

5. ආයුර්වේද කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල ඇතුළු පර්ශ්‍රය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ අවන්හලක් ලෙස භාවිතා කිරීම. කළු ගඟ මේ ආසන්නයෙන් ගලා යන බැවින් සහ යෝජිත ගංගා තොටුපළක් මේ ආශ්‍රිතව ඉදිවන බැවින් මේ ආශ්‍රිතව සිදු වේ යයි අපේක්ෂිත සංචාරක කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය හෝඡන පහසුකම්, නිදහස් අවකාශ සහ රටවාහන නැවැත්වීමේ පහසුකම් ද මේ පර්ශ්‍රය මගින් සැපයෙනු ඇත.
6. සෞඛ්‍ය අධ්‍යක්ෂක නිල නිවස ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ ආගන්තුක නිවසක් (Guest House) ලෙස භාවිතා කිරීම. සංචාරක කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය නේවාසික පහසුකම් නගර මධ්‍යය තුළ දී ප්‍රමාණවත් පරිදි ලබාදීම මෙහිදී අපේක්ෂිතයි.
7. මුවගම පිහිටා ඇති නියෝජිය පොලිස්පති කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ ආගන්තුක නිවසක් (Guest House) ලෙස භාවිතා කිරීම. සංචාරක කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය නේවාසික පහසුකම් නගරයෙන් පිටත දී ප්‍රමාණවත් පරිදි ලබාදීම මෙහිදී අපේක්ෂිතයි.
8. මුවගම පිහිටා ඇති දිස්ත්‍රික් විනිසුරු නිල නිවස ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ ආගන්තුක නිවසක් (Guest House) ලෙස භාවිතා කිරීම. සංචාරක කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය නේවාසික පහසුකම් නගරයෙන් පිටත දී ප්‍රමාණවත් පරිදි ලබාදීම මෙහිදී අපේක්ෂිත අතර මෙම පර්ශ්‍රයට සැහැල්ලු ගුවන් යානා ගොඩබැස්වීමේ අංගනයක් ද යෝජිත බැවින් එම ප්‍රතිලාභය ද ආගන්තුකයන්ට ලැබෙනු ඇත.
9. මුවගම පිහිටා ඇති හිටපු ප්‍රධාන ඇමතිගේ නිල නිවස ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ ආගන්තුක නිවසක් (Guest House) ලෙස භාවිතා කිරීම. මෙහිදී, සංචාරක කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය නේවාසික පහසුකම් නගරයෙන් පිටත දී ප්‍රමාණවත් පරිදි ලබාදීමට අමතරව නගරයෙන් පිටත දුර්ගතීය ස්ථානයක පිහිටීම සංචාරක කර්මාන්තයට වාසි සහගත තත්ත්වයක් වනු ඇත.
10. දිස්ත්‍රික් ඉංජිනේරු නිල නිවස ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ ආගන්තුක නිවසක් (Guest House) ලෙස භාවිතා කිරීම. සංචාරක කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය නේවාසික පහසුකම් නගරයෙන් පිටත දී ප්‍රමාණවත් පරිදි ලබාදීම මෙහිදී ද අපේක්ෂිතයි.

සිතියම් අංක 6.6.2 : ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංස්කරණය

06 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග
 උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති
 කෙටිකාලීන ව්‍යාපෘති

6.7. ක්‍රියාත්මක කිරීමේ උපායමාර්ග

6.7.1. උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති

කෙටිකාලීන ව්‍යාපෘති

අංකය	ව්‍යාපෘතිය	ස්ථානය	වගකිවයුතු ආයතනය (ක්‍රියාත්මක කිරීම)	වගකිවයුතු ආයතනය (නඩත්තු කිරීම)
1.	ලක්ෂ්මි වාණිජ ව්‍යාපෘතිය	ලක්ෂ්මි සිනමා ශාලා පරිශ්‍රය	රත්නපුර මහ නගර සභාව	රත්නපුර මහ නගර සභාව
2.	පොම්පකැලේ නාගරික වනෝද්‍යාන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	රත්නපුර මහ නගර සභාව
3.	ගංගා තොටුපොළ ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - අදියර 1	<ul style="list-style-type: none"> සීවලි ක්‍රීඩාංගණය පිටුපස ළමා උද්‍යාන අවකාශය සමන් දේවාලය ආසන්නයේ වැල් පාලම අසල විවෘත අවකාශය 	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	රත්නපුර මහ නගර සභාව
4.	පල්ලිය පාර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	රත්නපුර මහ නගර සභාව
5.	මහජන පොළ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	රත්නපුර මහ නගර සභාව
6.	පටු මංමාවත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	රත්නපුර මහ නගර සභාව
7.	නාගහමුත්තෙට්ටුව සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
8.	මුද්දුව ක්‍රීඩාංගණය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර මහ නගර සභාව	රත්නපුර මහ නගර සභාව
9.	සීවලි ක්‍රීඩාංගණය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර මහ නගර සභාව	රත්නපුර මහ නගර සභාව
10.	ළමා උද්‍යානය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - නව නගරය	නව නගරය	රත්නපුර මහ නගර සභාව	රත්නපුර මහ නගර සභාව
11.	නානමළදොළ කුඩා නාගරික උද්‍යානය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	නව නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	රත්නපුර මහ නගර සභාව
12.	නාලන්ද එල්ලාවල නාගරික උද්‍යානය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	රත්නපුර මහ නගර සභාව
13.	බටුගෙදර මංසන්ධියේ සිට කරපිංච මාර්ගය දක්වා ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය

14.	සේනානායක මාර්ගයේ සිට කුඩුගල්වත්ත යෝජිත හොට්පොළ දක්වා මාර්ගය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
15.	රත්නපුර රෝහලේ සිට නවනගරය දක්වා මාර්ගය (සමන් පොදෙස හරහා) ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	සමන් පොදෙස	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
16.	ගඟ අද්දර මාර්ගය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
17.	පිටරවුම් මාර්ගය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
18.	ඇතුල් රවුම් මාර්ගය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
19.	සීවලි ක්‍රීඩාංගණය අසල පාලම ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
20.	ඉන්දික හෝටලය අසල සිට පල්ලිය පාර දක්වා උමං මාර්ගයක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
21.	පුළුඟුපිටිය මංසංධියේ මගී ගුවන් පාලමක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	පුළුඟුපිටිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
22.	පැරණි බස් නැවතුම්පොළ නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
23.	රත්නපුර නගරයේ ප්‍රධාන බස් නැවතුම්පොළට අනුබද්ධ බස් රථ නැවැත්වීමේ ස්ථානය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
24.	නව බස් නැවතුම්පොළ ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	නව නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
25.	නගර මධ්‍යයේ සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව
26.	කැටන්දොළ ජල සැපයුම් ව්‍යාපෘතිය	කණාදොළ	ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය	ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ

උපායමාර්ග

උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති

කෙටිකාලීන ව්‍යාපෘති

06 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්ම

මධ්‍යකාලීන ව්‍යාපෘති

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග
 උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති
 මධ්‍යකාලීන ව්‍යාපෘති

අංකය	ව්‍යාපෘතිය	ස්ථානය	වගකිවයුතු ආයතනය (ක්‍රියාත්මක කිරීම)	වගකිවයුතු ආයතනය (නඩත්තු කිරීම)
1.	මැණික් වතුරග්‍රය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය	මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය
2.	වෙරළප ජලාශය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	වෙරළප	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	රත්නපුර මහ නගර සභාව
3.	වෙරළප ක්‍රීඩාංගණය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	වෙරළප	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	රත්නපුර මහ නගර සභාව
4.	තෙත්බිම් උද්‍යාන ව්‍යාපෘතිය	ලේන්තැබිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	රත්නපුර මහ නගර සභාව
5.	ගංගා හොට්පොළ ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - අදියර 2 සහ 3	වරකානොට පාලම අසල, කුඩුගල්වත්ත, ආයුර්වේද හංදිය සහ කොටම්බෙගාව	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව	රත්නපුර මහ නගර සභාව
6.	දර්ශණීය ස්ථාන සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය සහ නව නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව	රත්නපුර මහ නගර සභාව
7.	සැහැල්ලු ගුවන්යානා අංගන ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - අදියර 1	<ul style="list-style-type: none"> පැරණි දිසා විනිසුරු නිළ නිවාස පරිශ්‍රය අපර් ක්ලබ් පරිශ්‍රය 	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව	රත්නපුර මහ නගර සභාව
8.	ආපදා සහන මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව	රත්නපුර මහ නගර සභාව, දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය
9.	මොණරවිල ක්‍රීඩාංගනය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර මහ නගර සභාව	රත්නපුර මහ නගර සභාව
10.	තරුණ බෞද්ධ සංගම් පරිශ්‍රය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව	පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව
11.	ගල්කඩුවත්ත මධ්‍ය ආදායම් නිවාස ව්‍යාපෘතිය	නව නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
12.	මුවගම මධ්‍ය ආදායම් නිවාස ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය
13.	නිළධාරීන් උදෙසා කුලී පදනම මත ලබාදෙන ස්ටුඩියෝ නිවාස ව්‍යාපෘතිය	නව නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
14.	කහංගම අඩු ආදායම් නිවාස ව්‍යාපෘතිය	කහන්ගම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය
15.	විකල්ප මාර්ගය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ

උපායමාර්ග

උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති

මධ්‍යකාලීන ව්‍යාපෘති

16.	ගොඩවෙල මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
17.	බලිබන්ගොඩ පාලම ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
18.	කුඩුගල්වත්ත පාලම ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
19.	නගරයට ඇතුළු වීමට පවතින පාලම් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
20.	රථවාහන නැවතුම් පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව	රත්නපුර මහ නගර සභාව
21.	හෙළඬොජුන්හල ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	සමන් දේවාල පරිශ්‍රය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

06 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්ම

දිගුකාලීන ව්‍යාපෘති

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග
 උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති
 දිගුකාලීන ව්‍යාපෘති

අංකය	ව්‍යාපෘතිය	ස්ථානය	වගකිවයුතු ආයතනය (ක්‍රියාත්මක කිරීම)	වගකිවයුතු ආයතනය (නඩත්තු කිරීම)
1.	රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය	කොළඹ - පැල්මඩුල්ල	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
2.	මැණික් වීදි සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	ප්‍රධාන වීදිය, ශාඛික මාවත සහ දෙමුල්වන වීදිය	මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
3.	ආභරණ වීදි සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	උෂ්ණික හෙට්ටිආරච්චි මාවත	මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
4.	ලන්දේසි කොටුව ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතිය	ජාතික මැණික් කෞතුකාගාරය ලෙස - රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව
5.	සංචාරක නිවාස ලෙස ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංස්කරණ කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	<ul style="list-style-type: none"> සෞඛ්‍ය අධ්‍යක්ෂ නිළ නිවාස - රත්නපුර නගරය උප පොලිස් කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල - මුවගම දිසා විනිසුරු නිළ නිවාස - මුවගම පැරණි ප්‍රධාන ලේකම් නිළ නිවාස - මුවගම දිස්ත්‍රික් ඉංජිනේරු නිළ නිවාස - මුවගම 	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව
6.	අවන්හල් ලෙස ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංස්කරණ කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	<ul style="list-style-type: none"> පොලිස් ගොඩනැගිල්ල - රත්නපුර නගරය ප්‍රස්තකාල ගොඩනැගිල්ල - රත්නපුර නගරය ඇතැම්පොළ අන්තඃපුර ගොඩනැගිල්ල - රත්නපුර නගරය ආයුර්වේද කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල - රත්නපුර නගරය 	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව
7.	ජලය තේමා කරගත් විවේක හා විනෝද කටයුතු උද්‍යාන ව්‍යාපෘතිය	වෙරළප	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව	රත්නපුර මහ නගර සභාව
8.	මැණික් කුළුණ ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	තැපැල් කාර්යාල පරිශ්‍රය, රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
9.	වාණිජ සංකීර්ණ ව්‍යාපෘතිය - පොල්හුණුව පරිශ්‍රය	රත්නපුර නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
අංකය	ව්‍යාපෘතිය	ස්ථානය	වගකිවයුතු ආයතනය (ක්‍රියාත්මක කිරීම)	වගකිවයුතු ආයතනය (නඩත්තු කිරීම)

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ

උපායමාර්ග

උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති

දිගුකාලීන ව්‍යාපෘති

10.	සෞභෞමික ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	නාගභෞමික පරිශ්‍රය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
11.	ඇහැල්ලේ පොළ කෞතුකාගාර පරිශ්‍රය ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව	ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව
12.	කළු ගඟ උඩවලව ජලාශයට හැරවීමේ ව්‍යාපෘතිය		වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව	වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව
13.	ගංවතුර පාලන පැති බැම්ම ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව	වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව
14.	සැහැල්ලු ගුවන් සානා අංශන ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - අදියර 2	<ul style="list-style-type: none"> සීවලි විද්‍යාල ක්‍රීඩාංගණ පරිශ්‍රය දිසා විනිසුරු නිළ නිවාස පරිශ්‍රය (අතපන්න වලව්ව) යෝජිත හිරිවානකැටිය විද්‍යාල පරිශ්‍රය 	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව
15.	මගී ගුවන් පාලම් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	රත්නපුර නගරය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
16.	ළමා උද්‍යානය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	වෙරළප	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව
17.	නව පරිපාලන සංකීර්ණය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	නව නගරය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
18.	බහු කාර්යය සේවා ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	කෞතුකාගාර පරිශ්‍රය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
19.	මහවලවත්ත ඉහළ ආදායම් නිවාස ව්‍යාපෘතිය	මහවලවත්ත	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
20.	හිරිවානකැටිය යෝජිත පාසැල් ව්‍යාපෘතිය	හිරිවානකැටිය	අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව	අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
21.	නව නගරයට යෝජිත පාසැල් ව්‍යාපෘතිය	නව නගරය	අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව	අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
22.	මහවලවත්ත යෝජිත පාසැල් ව්‍යාපෘතිය	මහවලවත්ත	අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව	අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව

06 වන පරිච්ඡේදය
 සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග
 ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

6.7.2. ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

ව්‍යාපෘතීන් වල ස්වභාවය අනුව නිමා කිරීමට ගනවන කාලය සලකා බලා කෙටිකාලීන, මැදිකාලීන සහ දිගුකාලීන ලෙස වර්ග කිරීමක් සිදු කළ ද ව්‍යාපෘති සම්බන්ධයෙන් සිදු කරන ලද විශ්ලේෂණයකින් අනතුරුව ව්‍යාපෘති ප්‍රමුඛතා ලැයිස්තුවක් හඳුනාගන්නා ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතීන් සඳහා ප්‍රමුඛතාවය ලබා දීමේදී නගර සැලැස්මේ දැක්ම ළඟා කරගැනීම පිණිස වැඩි බර තැබීමක් සිදු කළ අතර මෙම ව්‍යාපෘති සම්බන්ධයෙන් නාගරිකයන්ගේ පිළිගැනීම සහ විවිධ පාර්ශවකරුවන් සතුව පවතින ආර්ථික ශක්‍යතාවය සලකා බලන ලදී. අවසාන වශයෙන්, 70 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් අතුරින් ව්‍යාපෘති 27 ක් ප්‍රමුඛතා ලැයිස්තුවට තෝරා ගන්නා ලද අතර එම ව්‍යාපෘති වෙනුවෙන් සංක්ෂිප්ත ව්‍යාපෘති සැලසුම් වාර්තා සකස් කර ඇත.

- උද්‍යාන හෙට්ටිආරවිච්චි මාවත ආහරණ විදියක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- ජාතික මැණික් කෞතුකාගාරය ලෙස ලන්දේසි කොටුව ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- අවන්හලක් ලෙස පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- සංචාරක නිවාස ලෙස ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- අවන්හලක් ලෙස ආයුර්වේද කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- අවන්හලක් ලෙස ඇහැලේපොළ අන්තඃපුර ගොඩනැගිල්ල ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතිය
- වෙරළ පව්වේක හා විනෝද කටයුතු පර්ෂදය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පොම්පකැලේ නාගරික වනෝද්‍යාන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය
- නාලන්ද චිල්ලාවල නාගරික උද්‍යානය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- උඩ සිටි පර්ශ්‍රයේ මැණික් චතුරශ්‍රය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- ප්‍රධාන විදිය, ශාවියා මාවත සහ දෙමුවාවත විදි මැණික් විදි ලෙස සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය
- නැපැල් කාර්යාල පර්ශ්‍රය තුළ මැණික් කුළුණ ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- හරිත අවකාශයක් ලෙස තරුණ බෞද්ධ සංගම් පර්ශ්‍රය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- ඇහැලේපොළ කෞතුකාගාර පර්ශ්‍රය මධ්‍ය උද්‍යානයක් ලෙස පු ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- නාගහමුත්තෙට්ටුව පර්ශ්‍රය හෙළබොජුන් හලක් සහ පොකුණක් සහිතව සංවර්ධන කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- දුර්ගණිය ස්ථාන සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- කෞතුකාගාර පර්ශ්‍රයේ පුස්තකාලයක් ශ්‍රවණාගාරයක් සහ කලාගාරයක් සහිතව බහු කාර්යය සේවා ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- වෙළඳ විදි සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (පල්ලිය පාර)
- රත්නපුර නගරයේ පටු මංමාවත් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- අපර් ක්ලබ් පර්ශ්‍රයේ සැහැල්ලු ගුවන්යානා අංගනයක් සහිතව ආපදා සහන මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පැරණි දිසා විනිසුරු නිල නිවස පර්ශ්‍රයේ සැහැල්ලු ගුවන්යානා අංගනයක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- රත්නපුර නගරයේ පැරණි බස් නැවතුම්පොළ නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- ගොඩවෙල මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- රත්නපුර රෝහලේ සිට නවනගරය දක්වා මාර්ගය (සමන් පෙදෙස හරහා) ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- රත්නපුර නගරයේ හඳුනාගත් ස්ථානයන්හි රචනාන නැවතුම් පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- නගර මධ්‍යයේ සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය
- නව පරිපාලන සංකීර්ණය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ ස්වර්ණාභරණ වීදිය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

01

- අංශය - නාගරික සංවර්ධනය
- ව්‍යාපෘතියේ නම - ස්වර්ණාභරණ වීදිය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	නගර මධ්‍යය

- ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

මැණික් කර්මාන්තය මත රත්නපුර නගරයේ ආර්ථිකය පදනම් වී ඇති අතර යටත්විජිත සමයට පෙර සිටම එය රත්නපුර නගරයේ ආර්ථිකය තුළ ප්‍රධාන ස්ථානයක් ගෙන ඇත. 2016 වසරේ මහ බැංකු වාර්තාවන්ට අනුව මැණික් කර්මාන්තය ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ආර්ථිකය තුළ පස්වන ස්ථානය ගනී. එමෙන්ම, වර්තමානයේ මැණික් කර්මාන්තය ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

ආදායමට 3%ක දායකත්වයක් දක්වන අතර රත්නපුර නගරයේ ජනතාවගෙන් 25%ක් පමණ මැණික් කර්මාන්තයේ නිරතව සිටියි. මැණික් වෙළඳාමේදී මැණික් සඳහා අගය එකතු වීම ප්‍රධාන වශයෙන් සිදුවන්නේ ආහරණ සැකසීමේදී වන බැවින් ඒ සඳහා විශේෂිත වූ විදියක් රත්නපුර නගරයට තිබීම අනාගතයේ දී සංචාරක ආකර්ෂණය ලබාගැනීමට සහ මැණික් කර්මාන්තය දියුණු කිරීමට හේතු වනු ඇත. එමගින් රත්නපුර ප්‍රජාවට වාසි රැසක් හිමිවනු ඇති අතර මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ වෙළඳාම තුළින් අපේක්ෂිත සංචාරක කර්මාන්තය හරහා සෘජු හා වක්‍ර ආර්ථික වාසි රැසක් නගරයට හිමිවනු ඇත.

මේ වනවිට රත්නපුර නගරය තුළ මැණික් කර්මාන්තය ස්ථාපිත වී ඇති නමුත් ඒ තුළින් ඉහළ ආදායමක් ඉපයීමට නම් එහි අනන්‍යතාව පිළිබිඹු වන ආකාරයට ආකර්ෂණීය මංමාවත් ඉදිකර මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ වෙළඳාම දියුණු කළ යුතු වේ. මේ සඳහා ප්‍රැන්ක් හෙට්ටිආරච්චි මාවත ස්වර්ණාභරණ විදියක් බවට සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ඉවහල් වනු ඇත.

- මෙම ව්‍යාපෘතිය භරණා පහත සඳහන් වාසි අත්වනු ඇත.
  - ස්වර්ණාභරණ වෙළඳාම සඳහාම විශේෂිත වූ විදි
  - විශේෂ ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පයන්ගෙන් යුත් විදි
  - වාණිජ ගොඩනැගිලි වල ඉදිරිපස සෙවන කළ පටු ආලින්ද සහිත මාර්ග
  - ස්වර්ණාභරණ වෙළඳාම සඳහාම විශේෂිත වූ සුබෝපහෝගි කඩ සාප්පු
  - දේශීය ව්‍යවසායකයින්ගේ නිෂ්පාදන ප්‍රදර්ශනයට හා විකිණීමට අවකාශ
  - ජාතික හා ජාත්‍යන්තර ව්‍යාපාරිකයින් සඳහා අනන්‍ය වූ සංඥා පුවරු
  - තෝරාගත් ප්‍රදේශ සඳහා සරිලන විදි ආලෝකකරණ පද්ධති හා බිම් සැකසීම්
  - ජලාපවහන පද්ධතිය

- මූල්‍ය සැලැස්ම

අංශය	රු. (මිලියන)
ස්වර්ණාභරණ විදිය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 200

- ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

භූමි භාවිතයේ වෙනස්වීම් මාධ්‍යයේ දැක්වීමට ඉඩ ලබා දීමට පුද්ගලික අංශයට අයත් වීම වේ. එබැවින්, මේ සඳහා කටයුතු කිරීමට රජයේ මහනගර සභාවෙන් හා පුද්ගලික අංශයෙන් සමන්විත කමිටුවක් පත්කරගත යුතුව ඇත. මෙහි ඇති බොහෝ පරිශ්‍රයන් නීතිඥවරුන් විසින් කල පදනම මත ලබාගෙන ඇති අතර ව්‍යාපෘතිය ඇරඹීමට පෙර වෙළඳ නගරයේ සිටින මෙම නීතිඥවරුන්ගේ කටයුතු නව නගරයේ ඒ සඳහා වෙන්කර ඇති අවකාශයන් තුළ ස්ථාපනය කළ යුතුය. අනතුරුව, භූමි භාවිතයේ වෙනස්වීම් මාධ්‍යයේ ස්වර්ණාභරණ විදියක් බවට සංවර්ධනය කිරීම රජයේ මහනගර සභාව විසින් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ උපදෙස් යටතේ සිදු කරනු ඇත. මෙසේ සංවර්ධනය කරනු ලබන ස්වර්ණාභරණ විදිය නඩත්තු කිරීම පුද්ගලික අංශය යටතේ සිදුවනු ඇත.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග
 ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ ඕලන්ද කොටුව අලුත්වැඩියා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

02

- අංශය - නාගරික සංවර්ධනය
- ව්‍යාපෘතියේ නම - ඕලන්ද කොටුව අලුත්වැඩියා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	නගර මධ්‍යය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුල ඉඩම් ප්‍රමාණය - අක්කර 1
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 100

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

යටත්විජිත සමයේ සිටම මෙම මිලන්ද කොටුව රත්නපුර නගරයේ විශේෂ ස්ථානයක් ගනී. නගර මධ්‍යයයේ ඇති කුඩා කඳු මුදුනක මෙම බලකොටුව පිහිටා ඇත. අතීතයේදී මෙය පර්පාලන හා ආරක්ෂක කටයුතු සඳහා භාවිත කර ඇති අතර වර්තමානයේදී එය මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය පිහිටා ඇති ස්ථානය වේ. මෙම ස්ථානය අවට මැණික් හා සම්බන්ධ කටයුතු ස්ථාපනය වී ඇති නිසාත් ස්වභාවික අනතුරුවලින් තොර ආරක්ෂිත ස්ථානයක් නිසාත් මෙය ජාතික මැණික් කෞතුකාගාරය ස්ථාපනය කිරීමට සුදුසුම ස්ථානය වේ. එබැවින්, රත්නපුර නගරයේ ආර්ථික වර්ධනය උදෙසාත් පෞරාණික හා සංස්කෘතික වටිනාකමකින් යුත් මෙම ගොඩනැගිල්ල ආරක්ෂා කර ගැනීම උදෙසාත් මෙම ස්ථානය අලුත්වැඩියා කොට ජාතික මැණික් කෞතුකාරයක් එහි පිහිටුවීම වඩාත් සුදුසු වේ.

යෝජිත මැණික් කෞතුකාගාරය හරහා නරඹන්නන්ට විවිධ මැණික් වර්ග මෙන්ම මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ නිෂ්පාදනයේ පැරණි නිෂ්පාදන ක්‍රම පිළිබඳව ද දැනගැනීමට හැකිවනු ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා රත්නපුර නගරයේ සංචාරක කර්මාන්තය දියුණු වනු ඇති අතර 5000කට අධික ජනතාවකට මෙමඟින් වක්‍රාකාරයෙන් වාසි අත්වනු ඇත. එසේම මේ හරහා රත්නපුර නගරයේ ආර්ථික හා සංස්කෘතිකමය වටිනාකම පිලිබිඹු වනු ඇත.

• මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- ප්‍රදර්ශන ශාලා
- සම්මන්ත්‍රණ ශාලා
- වෙන්දේසි මධ්‍යස්ථාන
- කුඩා වෙළඳසැල්
- දේශීය ව්‍යවසායකයින්ගේ නිෂ්පාදන ප්‍රදර්ශනයට හා විකිනීමට අවකාශය
- රටවාහන නැවැත්වීමේ පහසුකම්

• මූල්‍ය සැලැස්ම

අංශය	රු. (මිලියන)
මිලන්ද කොටුව අලුත්වැඩියා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 100

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග
ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

- ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

දැනට පවත්නා පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුවේ ගොඩනැගිලි මෙම ස්ථානයෙන් ඉවත් කොට නව නාගරයේ ඒ සඳහා වෙන්කර ඇති අවකාශයේ ස්ථාපනය කිරීමට යෝජිතය. අනතුරුව අලුත්වැඩියා කරනු ලබන ඕලන්ද බලකොටු පරිශ්‍රය තුළ මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය ස්ථාපනය කරනු ඇත. න්‍යූපාර්ශවික ගිවිසුමකට අනුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව හා මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය මෙහෙයවනු ඇත. අලුත්වැඩියා කටයුතු පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ අධීක්ෂණය හා මහපෙන්වීම යටතේ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය යටතේ සිදුකරනු ඇති අතර නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය යටතේ සිදුවනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ල අලුත්වැඩියා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

03

- අංශය - නාගරික සංවර්ධනය
- ව්‍යාපෘතියේ නම - පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ල අලුත්වැඩියා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	නගර මධ්‍යය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුල ඉඩම් ප්‍රමාණය - ප්ලට් 40
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 50

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග
 ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

- ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

මෙම ගොඩනැගිල්ල යටත්විජිත සමයේදී වේස් අනුස්මරණ ශාලාව ලෙස හඳුන්වා ඇති අතර නාගර මධ්‍යයේ පවතින ඕලන්ද කොටුව ආසන්නයේම පිහිටා ඇත. වර්තමානයේදී මෙම ගොඩනැගිල්ල පුස්තකාලය සඳහා භාවිත වේ. මෙම ස්ථානය අවට මැණික් හා සම්බන්ධ කටයුතු ස්ථාපනය වී ඇති නිසාත් ස්වභාවික අනතුරුවලින් තොර ආරක්ෂිත ස්ථානයක් නිසාත් මැණික් ව්‍යාපාරිකයන්ට සහ පැමිණෙන සංචාරකයින්ට සුබෝපහෝගී අත්දැකීම් රැසක් අත්විඳිය හැකි අවන්හලක් ඉදිකිරීමට සුදුසුම ස්ථානය වේ. එබැවින්, රත්නපුර නගරයේ ආර්ථික වර්ධනය උදෙසාත් පෞරාණික හා සංස්කෘතික වටිනාකමකින් යුත් මෙම ගොඩනැගිල්ල ආරක්ෂා කර ගැනීම උදෙසාත් පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ල අලුත්වැඩියා කොට සුබෝපහෝගී අවන්හලක් පිහිටුවීම වඩාත් සුදුසු වේ.

මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා රත්නපුර නගරයේ සංචාරක කර්මාන්තය නව දුරටත් දියුණු වනු ඇති අතර ජාතික මැණික් කෞතුකාගාරය නැරඹීමට පැමිණෙන්නන් හට පහසුකම් සැලසෙනු ඇත.

- මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි
  - • ආහාර පාන ලබාගැනීමේ පහසුකම්
  - • සනීපාරක්ෂක පහසුකම්

- මූල්‍ය සැලැස්ම

අංගය	රු. (මිලියන)
පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ල අලුත්වැඩියා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 50

- ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

දැනට පවතින පුස්තකාලය ඇහැළේපොල කෞතුකාගාර පර්ශ්‍රයේ ඉදිකිරීමට යෝජිත බහුකාර්ය ගොඩනැගිල්ල වෙත විතැන් කිරීමට නියමිතය. ද්විපාර්ශ්වික ගිවිසුමකට අනුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හා පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය මෙහෙයවනු ඇත. අලුත්වැඩියා කටයුතු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හා පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ සිදුවනු ඇති අතර නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය යටතේ සිදුවනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
 ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි අලුත්වැඩියා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

04

- අංශය - නාගරික සංවර්ධනය
- ව්‍යාපෘතියේ නම - ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි අලුත්වැඩියා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	මුල්වගම

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - අක්කර 4
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 200

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

රත්නපුර නගරයට පැමිණෙන දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන්ට හා ව්‍යාපාරිකයන්ට ප්‍රමාණවත් තරම් නවාතැන් පහසුකම් නගරයේ නොමැත. රත්නපුර නගරය තුළ දැනට පවතින සංචාරක නිකේතනයන්ගෙන් තුනෙන් දෙකකටම ප්‍රමාණවත් තරම් ඉඩ පහසුකම් නොමැති අතර දර්ශනීය ස්ථානවල පිහිටා නොමැත. මෙසේ දර්ශනීය ස්ථානවල පිහිටා ඇති සංචාරක නිකේතන කොහොමයක් නගරාසන්නව හෝ නගරය තුළ පිහිටා නොමැත.

කෙසේ නමුත්, රත්නපුර නගරයේ පවතින පෞරාණික ගොඩනැගිලි කොහොමයක් ඇහැළෙපොළ හෝ යටත් විජිත (බ්‍රිතාන්‍ය) ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පයන්ට අනුව ඉදිකර ඇති අතර වර්තමානය වන විට මේවා රජයේ කාර්යාල ලෙස හෝ රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ නිල නිවාස ලෙස භාවිත වේ. මෙම ඉපැරණි ගොඩනැගිලි සියල්ලම පිහිටා ඇත්තේ දර්ශනීය හා නිස්කලංක වටපිටාවකින් යුතු කුඩා කඳු මුදුන්වලය. එසේම, මෙම ස්ථාන සියල්ලම නගර මධ්‍යයයට ඉතාම ආසන්නව පිහිටා ඇති අතර මෙහි සිට මුවගම මාර්ගය හරහා පහසුවෙන් හා ඉක්මනින් නගර මධ්‍යයයට ළඟා විය හැක. රත්නපුර නගර සැලැස්මට අනුව යෝජිත අභ්‍යන්තර ගුවන් පවයන්ගෙන් එකක් ද මෙම කලාපය තුළ ඉදිකිරීමට නියමිත අතර මේ හරහා ද නගරයේ සංචාරක ආකර්ෂණය වැඩි වනු ඇත. එබැවින් මෙම පෞරාණික ගොඩනැගිලි අලුත්වැඩියා කර සංචාරක නිකේතන බවට පත්කිරීමෙන් ඒවායේ ඉපැරණි ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පයන් ආරක්ෂා වනු ඇති අතර නගරයේ ආර්ථිකය ද දියුණු වනු ඇත. එසේම, මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා නගරයට පැමිණෙන සංචාරකයන්ට හා ව්‍යාපාරිකයන්ට පහසුකම් රැසක් සැලසෙනු ඇත.

• මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- නවාතැන් පහසුකම්
- ආහාර පාන ලබාගැනීමේ පහසුකම්
- විනෝදාස්වාද පහසුකම්
- සනීපාරක්ෂක පහසුකම්
- වාහන නවතා තැබීමේ පහසුකම්
- දර්ශනීය ස්ථාන සංවර්ධනය කිරීම

• මූල්‍ය සැලැස්ම

අංශය	රු. (මිලියන)
ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි අලුත්වැඩියා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 200

- ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

මෙම ව්‍යාපෘතියට අනුව උප පොලිස් පරීක්ෂක කාර්යාලය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ලබා දී ඇති ස්ථානයට ද අනෙකුත් නිල නිවාස නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට අයත් නව නගරයේ පවතින වෙනත් ඉඩම්වලට විතැන් කරනු ඇත. ද්විපාර්ශවික ගිවිසුමකට අනුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හා පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය මෙහෙයවනු ඇත. අලුත්වැඩියා කටයුතු හා නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුදැනුම යටතේ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මඟින් සිදුවනු ඇත.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
 ආයුර්වේද කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල අලුත්වැඩියා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

05

- අංශය - නාගරික සංවර්ධනය
- ව්‍යාපෘතියේ නම - ආයුර්වේද කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල අලුත්වැඩියා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගර මධ්‍යය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - අක්කර 1
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 50
- ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

රත්නපුර නගරයට පැමිණෙන දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයින්ට හා ව්‍යාපාරිකයින්ට ප්‍රමාණවත් තරම් ආහාර පාන ලබාගැනීමේ පහසුකම් නගරයේ නොමැත. රත්නපුර නගරය තුළ දැනට ඇති අවන්හල්වලින් තුනෙන් දෙකකටම ප්‍රමාණවත් තරම් ඉඩ පහසුකම් නොමැති අතර දුර්ගතීය

ස්ථානවල පිහිටා නොමැත. මෙසේ දුර්ගතිය ස්ථානවල පිහිටා ඇති අවන්හල් බොහෝමයක් නගරාසන්නව හෝ නගරය තුළ පිහිටා නොමැත.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා යෝජිත ගොඩනැගිල්ල බ්‍රිතාන්‍ය ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පයන්ට අනුව ඉදිකර ඇති අතර වර්තමානය වන විට ආයුර්වේද කාර්යාලය ලෙස භාවිත වේ. මෙම ගොඩනැගිල්ල දුර්ගතිය වටපිටාවකින් යුත් කලු ගං ඉවුරේ පිහිටා ඇති අතර බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමයේ දී අවන්හලක් ලෙස භාවිත වී ඇති බව ජනප්‍රවාදයේ සඳහන් වේ. එසේම මෙම ගොඩනැගිල්ල නගර සීමාවේ පිහිටා ඇති නිසා නගරයේ ඕනෑම තැනක සිට ඉතාම පහසුවෙන් ළඟා විය හැක. රත්නපුර නගර සැලැස්මට අනුව යෝජිත ගංගා නොටුපොළවලින් එකක් මෙම ස්ථානය ආසන්නයේ ඉදිකිරීමට නියමිතව ඇති අතර ඒ තුළින් ද මෙම ස්ථානයට ඇති සංචාරක ආකර්ෂණය වැඩි වනු ඇත. එබැවින් මෙම පෞරාණික ගොඩනැගිල්ල අලුත්වැඩියා කර අවන්හලක් බවට පත්කිරීමෙන් එහි ඉපැරණි ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පයන් ආරක්ෂා වනු ඇති අතර නගරයේ ආර්ථිකය ද දියුණු වනු ඇත. එසේම, මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා නගරයට පැමිණෙන සංචාරකයින්ට හා ව්‍යාපාරිකයින්ට පහසුකම් රැසක් සැලසෙනු ඇත.

- මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි
  - නවාතැන් පහසුකම්
  - ආහාර පාන ලබාගැනීමේ පහසුකම්
  - විනෝදාස්වාද පහසුකම්
  - සනීපාරක්ෂක පහසුකම්
  - වාහන නවතා තැබීමේ පහසුකම්
  - දුර්ගතිය ස්ථාන සංවර්ධනය

• මූල්‍ය සැලැස්ම

අංශය	රු. (මිලියන)
ආයුර්වේද කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල අලුත්වැඩියා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 50

• ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

දැනට පවතින ආයුර්වේද කාර්යාලය නව නගරයේ පිහිටුවීමට යෝජිත පරිපාලන ගොඩනැගිලි සංකීර්ණය වෙත විතැන් කරනු ඇත. ද්විපාර්ශවික ගිවිසුමකට අනුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හා පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය මෙහෙයවනු ඇත. අලුත්වැඩියා කටයුතු පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුදැනුම යටතේ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මඟින් සිදුවනු ඇති අතර නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මඟින් සිදුවනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
 ඇහැළේපොළ අන්ත:පුර ගොඩනැගිල්ල ප්‍රතිසංස්කරණය
 කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

06

- අංශය - නාගරික සංවර්ධනය
- ව්‍යාපෘතියේ නම - ඇහැළේපොළ අන්ත:පුර ගොඩනැගිල්ල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගරය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුල ඉඩම් ප්‍රමාණය - 80 Perch
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 150

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

පිහිටීම හා පෙනුම අනුව ඇහැළේපොළ අන්තර්ජාතික ගොඩනැගිල්ල රත්නපුර නගරයට වටිනා සම්පතකි. මෙම ගොඩනැගිල්ල ඇහැළේපොළ, ලන්දේසි හා බ්‍රිතාන්‍ය යන යුග තුනෙහිම ලක්ෂණ පෙන්වනු කෙරේ. මුල් කාලීනව උඩරට ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පයන්ට අනුව නිමවා ඇති අතර ඇහැළේපොළ යුගයේ දී අන්තර්ජාතික ගොඩනැගිල්ල ලෙස මෙම ස්ථානය භාවිත කර ඇති බව පුරාවිද්‍යාත්මක වාර්තාවන්ට අනුව හෙළි වේ. පසු කාලීනව, බ්‍රිතාන්‍ය පාලකයින්ගේ නිල නිවාසයක් ලෙස භාවිත වී ඇති නිසා මෙම ගොඩනැගිල්ලට බ්‍රිතාන්‍ය හා ලන්දේසි ගෘහ නිර්මාණ ලක්ෂණ ද එකතුවී ඇත. එසේම නගර මධ්‍යයයේ ඇති දර්ශනීය වටපිටාවකින් යුත් කුඩා කඳු ගැටයක පිහිටා ඇති මෙම ඇහැළේපොළ ගොඩනැගිල්ල වර්තමානය වන විට පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය ලෙස භාවිත වේ.

එමෙන්ම, ස්වභාවික අනතුරුවලින් තොර දර්ශනීය වටපිටාවකින් යුතු ආකර්ෂණීය ස්ථානයක පිහිටා ඇති නිසාත්, සංස්කෘතික හා ඓතිහාසික වටිනාකමකින් යුත් නිසාත්, නගරයට පැමිණෙන දේශීය හා විදේශීය ව්‍යාපාරිකයින්ට පහසුකම් සැලසෙන ආකාරයේ කුඩා පර්මාණයේ සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවක් පිහිටුවීමට වඩාත් සුදුසුම ස්ථානය මෙය වේ. රත්නපුර නගරය යනු පළාත් අගනගරය වන බැවින් කුඩා කණ්ඩායම් සඳහා සම්මන්ත්‍රණ පැවැත්වීමට යෝග්‍ය සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවක අවශ්‍යතාව නගරයට තිබේ. එබැවින්, නගරයට ඒකරාශී වෙනැසි අපේක්ෂිත ජනගහනයට අවශ්‍ය පහසුකම් මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා සැලසෙනු ඇත. එසේම, නගරයේ ඉදිකිරීමට යෝජිත අභ්‍යන්තර සැහැල්ලු ගුවන් යානා අංගනයන්ගෙන් එකක් මෙම ස්ථානයට යාබදව ඉදිකිරීමට නියමිත අතර ස්වභාවික අනතුරු තොරතුරු කාලවලදී එය එළිමහන් අවන්හලක් ලෙස භාවිත කිරීමට හැකි වනු ඇත. ඒ අනුව මෙහි පැමිණෙන්නන්ට සුබෝපහෝගී අත්දැකීම් රැසක් මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා හිමි වනු ඇත.

මෙම පරිශ්‍රය සඳහා ඇතුළුවීම "මල් රේණු මාවත" ඔස්සේ සිදුවනු ඇති අතර පැරණි කම්කරු දෙපාර්තමේන්තු පරිශ්‍රය වාහන නැවැත්වීම සඳහා භාවිත කිරීමට හැකිවනු ඇත. එසේම මෙම ගොඩනැගිල්ලේ භාවිතය වෙනස් කිරීමේදී එම පරිශ්‍රය වෙත මෙතෙක් පැවති ෆර්ගසන් උසස් විද්‍යාල මාවතේ පිවිසුම වසා දැමෙනු ඇත.

මෙම පෞරාණික ඇහැළේපොළ ගොඩනැගිල්ල ප්‍රතිසංස්කරණය කර කුඩා සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවක් සහිත අවන්හලක් බවට පත්කිරීමෙන් මෙහි ඉපැරණි ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පයන් හා සංස්කෘතිකමය හා ඓතිහාසික වටිනාකම ආරක්ෂා වනු ඇති අතර නගරයේ ආර්ථිකය ද දියුණු වනු ඇත. එමෙන්ම, මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා නගරයට පැමිණෙන සංචාරකයින්ට හා ව්‍යාපාරිකයින්ට පහසුකම් රැසක් සැලසෙනු ඇත.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග
 ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

- මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි
  - පුද්ගලික හෝ රාජ්‍ය ආයතනවල කුඩා කණ්ඩායම් රැස් විය හැකි සම්මන්ත්‍රණ ශාලා පහසුකම්
  - සුබෝපහෝගී නවාතැන් පහසුකම්
  - ආහාර පාන ලබාගැනීමේ පහසුකම්
  - සනීපාරක්ෂක පහසුකම්
  - වාහන නවතා තැබීමේ පහසුකම්
  - විනෝදාස්වාද පහසුකම්
  - දර්ශනීය ස්ථාන සංවර්ධනය

• මූල්‍ය සැලැස්ම

අංශය	රු. (මිලියන)
ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි අලුත්වැඩියා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 150

• ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

මෙම ව්‍යාපෘතියට අනුව දැනට පවතින පුරවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව නව නගරයේ ඉදිකිරීමට යෝජිත පරිපාලන ගොඩනැගිලි සංකීර්ණය වෙත විතැන් කරනු ඇත. ද්විපාර්ශවික ගිවිසුමකට අනුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හා පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය මෙහෙයවනු ඇත. අලුත්වැඩියා කටයුතු හා නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මඟින් සිදුවනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
වෙරළ ප්‍රදේශයේ නව -වෙරළ ප්‍රදේශය හා විනෝද කටයුතු කලාපය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

07

- අංශය - නාගරික සංවර්ධනය
- ව්‍යාපෘතියේ නම -වෙරළ ප්‍රදේශය හා විනෝද කටයුතු කලාපය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	වෙරළප

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - අක්කර 120 ක් පමණ
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 1500

06 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

- ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

අතීතයේ සිටම රත්නපුර යනු ජල සම්පත උදෙසා ප්‍රසිද්ධ නගරයකි. එසේම රත්නපුර නගර සැලැස්මට අදාළ ප්‍රදේශයෙන් 80%ක්ම මිරිදිය ජලයෙන් සමන්විත අතර ඒ අතරින් "කලු" ගඟ, "වේ" ගඟ හා දිය ඇලි ප්‍රධාන වේ. එබැවින්, 2030 වන විට රත්නපුර නගරය ජීවත් වීමට සුදුසු නගරයක් බවට පත් කිරීමේ දී මෙම නගරය මතුපිට හා භූගතව පවත්නා ජල තලය ඒ සඳහා භාවිත කිරීම වැදගත් වේ. ඒ අනුව මෙම ජල සම්පත භාවිතයෙන් රත්නපුර නගරයට දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයින්ගේ ආකර්ෂණය ලබා ගැනීමට වෙරළප ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශයේ ජල රැඳවුම් වැටුප් හා ජලය නේමා කර ගත් උද්‍යානයක් ඉදිකිරීමට යෝජනා කර ඇත. එසේම මෙම යෝජනා ව්‍යාපෘතිය හරහා රත්නපුර නගරයේ ජල සම්පත තව දුරටත් ආරක්ෂා වනු ඇති අතර මෙමගින් දියුණු වනු ඇතැයි අපේක්ෂිත සංචාරක කර්මාන්තය තුළින් සෘජු හා වක්‍ර අදායම් මාර්ග රැසක් බිහි වනු ඇත.

එසේම රත්නපුර නගර සීමාව තුළ පිහිටා ඇති පාසැල් වලින් ප්‍රධාන පාසැල් 5ක් රත්නපුර නගර මධ්‍යය කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් පිහිටා ඇති අතර ඒවායේ ඉගෙනුම ලබන සමස්ත සිසුන් සංඛ්‍යාව 12000කට අධිකය. රත්නපුර නගරයේ පවතින ඉඩම් හිඟය හේතුවෙන් සෑම පාසලකටම වෙන වෙනම ක්‍රීඩාංගණ ලබා දීම අපහසු අතර කුඩා ළමුන් සඳහා විධිමත් ලෙස සැකසූ ළමා උද්‍යානයක් ද නගරය තුළ නොමැත. එබැවින්, යෝජිත වෙරළප ක්‍රීඩාංගණය හා ළමා උද්‍යානය තුළින් මෙම ගැටළු ද්විත්වයම විසඳෙනු ඇත.

එසේම, නව නගරය පිහිටා ඇත්තේ රත්නපුර ප්‍රධාන නගරයේ සිට කිලෝමීටර 5ක පමණ දුරින් වන අතර අද වන විට මෙම නගර දෙකම හුදෙකලා නගර දෙකක් ලෙස වෙන වෙනම සංවර්ධනය වෙමින් පවතී. මෙම නගර ද්විත්වය අතර පවතින ස්වභාවික බාධාවන් නිසාම, නගර දෙක යා කරමින් දිවෙන A004 මාර්ගයට අමතර ව වෙනත් කිසිදු පැහැදිලි සම්බන්ධතාවක් දැකිය නොහැකිය. එබැවින්, මෙම ව්‍යාපෘතියේ තවත් අරමුණක් වනුයේ, මෙම යෝජිත ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශය මගින් රත්නපුර නගරය හා නව නගරය අතර පැහැදිලි දෘශ්‍යමය සබඳතාවක් නිර්මාණය කිරීමයි.

- ඉදිකිරීමට ශේෂිත අංග

- ජල රැඳවුම් වැව
- ජලය නේමා කර ගත් උද්‍යානය
- ක්‍රීඩාංගණය
- ළමා උද්‍යානය

• මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- මුහුදු ගුවන් යානා ගොඩබැසවීමේ ස්ථානය
- ව්‍යායාම මංචි රු
- ඇවිදීමේ මංචි රු
- හංස බෝට්ටු
- පාවෙන අවන්හල්
- විනෝදාස්වාද ක්‍රියාකාරකම්
- ජලය පදනම් කරගත් ක්‍රියාකාරකම්
- ආහාර පාන ලබාගැනීමේ පහසුකම්
- සනීපාරක්ෂක පහසුකම්
- වාහන නවතා තැබීමේ පහසුකම්

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

• මූල්‍ය සැලැස්ම

අංශය	රු. (මිලියන)
වෙරළ ප විවේක හා විනෝද කටයුතු කලාපය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 1500

• ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

මෙම ව්‍යාපෘතියට තෝරා ගත් ප්‍රදේශයේ පවතින සියලු ඉඩම් පුද්ගලික හිමිකරුවන්ට අයත් කුඹුරු ඉඩම් වන අතර ඒවායේ වී ගොවිතැන් හෝ වෙනත් මහා පරිමාණ වගාවන් මේ වනවිට සිදු නොවේ. එබැවින්, මෙම ඉඩම් අත්පත් කරගැනීමට අදාළ කටයුතු සිදු වනු ඇත. මීට අමතරව, වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුදැනුම යටතේ මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වීමට නියමිත අතර ඉදිකිරීමේ කටයුතු හා නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු රත්නපුර මහ නගර සභාව මඟින් සිදුවනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
 පොළිපකැලේ නාගරික වනෝද්‍යාන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය

08

- අංශය - නාගරික සංවර්ධනය
- ව්‍යාපෘතියේ නම - පොළිපකැලේ නාගරික වනෝද්‍යාන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගර මධ්‍යය

- 3.2 ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - අක්කර 15
- 3.3 ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 100

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

2050 වසර ඉලක්ක කරගත් ජාතික භෞතික සැලැස්මට අනුව රත්නපුර නගරය පාරිසරික අධිසංවේදී කලාපයක් තුළ පිහිටයි. පොම්පකැලේ නාගරික වනාන්තරය යනු රත්නපුර නගරයට සොබාදහමෙන් ලැබුණු වටිනා න්‍යායයක් වන අතර අද වන විට මෙවැනි ස්වභාවික නාගරික වනාන්තර, නගර සීමාවක් තුළ දැකිය හැකි වනුයේ ඉතාම කලාතුරකිනි. ලංකාව තුළ පිහිටා ඇති නාගරික වනෝද්‍යාන හතරෙන් එකක් වන ජෛව විවිධත්වයෙන් අනූන මෙම වනාන්තරය රත්නපුර නගරයට අලංකාර හරිත වර්ණයක් එක් කරයි. එසේම, මෙම කුඩා වනාන්තර පරිශ්‍රය දේශීය මෙන්ම විදේශීය සංචාරකයින්ගේ ආකර්ෂණය ලබාගත හැකි ආකාරයේ කුඩා ස්වභාවික පිහිනුම් තටාකයකින් ද සමන්විත වේ. එබැවින් මෙම යෝජිත ව්‍යාපෘතිය හරහා රත්නපුර නගරයේ වන සම්පත තව දුරටත් ආරක්ෂා වනු ඇති අතර මෙමඟින් දියුණු වනු ඇතැයි අපේක්ෂිත සංචාරක කර්මාන්තය තුළින් සෘජු හා වක්‍ර අදායම් මාර්ග රැසක් බිහි වනු ඇත.

මෙම ව්‍යාපෘතිය තුළින් වෙනස් මාදිලියක විනෝදාස්වාදක අවකාශයක් රත්නපුර නගරයට නිර්මාණය වනු ඇති අතර ජෛව විවිධත්වයෙන් අනූන පරිසරයක් ආරක්ෂා වීම මගින් පාරිසරික ගවේෂකයින්ට, පාසල් සිසුන්ට හා පක්ෂීන් ගවේෂකයන්ට මෙන්ම නරඹන්නන්ට ද නම අධ්‍යයන කටයුතු කරගැනීමට අවශ්‍ය පහසුකම් හිමි වනු ඇත. මීට අමතරව නාගරිකයන්ගේ භෞතික හා මානසික සෞඛ්‍යය වර්ධනය කරන ආකාරයේ පරිසරයක් නිර්මාණය වීම තුළින් හා ගස් වැල් හා හරිත ශාකවලින් සමන්විත අලංකාර හා ජීවත් වීමට සුදුසු නගරයක් බවට රත්නපුර නගරය පත් වනු ඇත. එසේම ව්‍යාපෘතිය තුළින් රත්නපුර නගරයේ නිවාස හා ඉඩම්වල වටිනාකම ද ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යනු ඇති අතර ඒ තුළින් ද නගරයේ ආර්ථික මට්ටම ඉහළ යනු ඇත.

• මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- පිහිනුම් තටාකය සංවර්ධනය
- සතුන් නැරඹීම සඳහා ක්‍රමානුකූලව සැකසූ පරිසර හිතකාමී මංපෙත්
- වන ආවරණයට ඉහළින් නගරයේ දිසා තුනකට නාභිගත කළ නැරඹුම් මැදිරි
- භූමියට සහ භූමිය පරිහරණය කරන සතුන්ට හිරිහැර නොවන සේ භූමියට ඉහළින් වන ආවරණය අතරින් සකසනු ලබන මංපෙත්
- සාකච්ඡා කිරීමට අවකාශ
- ආසන පහසුකම්
- ආහාර පාන ලබාගැනීමේ පහසුකම්
- සනීපාරක්ෂක පහසුකම්

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

- මූල්‍ය සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග

අංගය	රු. (මිලියන)
පොම්පකැලේ නාගරික වනෝද්‍යාන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 100

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

- ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

ද්විපාර්ශවික ගිවිසුමකට අනුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හා රත්නපුර මහ නගර සභාව විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය මෙහෙයවනු ඇත. භෞතික පරිසරය සංවර්ධනය කිරීම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මඟින් සිදුවනු ඇති අතර නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු රත්නපුර මහ නගර සභාව මඟින් සිදුවනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
නාලන්ද එල්ලාවල නාගරික උද්‍යානය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධනය
- ව්‍යාපෘතියේ නම- නාලන්ද එල්ලාවල නාගරික උද්‍යානය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගර මධ්‍යය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුළු ඉඩම් ප්‍රමාණය - ප්‍ර.ව. 80
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 70

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග
 ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

- ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

රත්නපුර නගරයේ වැසියන්ට හා නගරයට පැමිණෙන සංචාරකයින්ට නිදහසේ කාලය ගත කිරීමට පවත්නා විවෘත අවකාශයන් ඉතාම සීමිත වේ. එම සීමිත අවකාශයන් අතුරින් එකක් වන නාලන්ද ඵල්ලාවල නාගරික උද්‍යානය, මීට දශක කිහිපයකට පෙර ඉදි කර ඇති අතර මේ වන විට එය අත් හැර දමා ඇත. යටත්විජිත සමයේ මෙම ස්ථානය සොල්දාදුවන් විසින් නැරඹුම් ස්ථානයක් (බැලුම්ගල) ලෙස භාවිත කර ඇති බව පුරාවිද්‍යාත්මක සාක්ෂි මඟින් හෙළිදරව් වේ. මෙම නාලන්ද ඵල්ලාවල නාගරික උද්‍යානය නගරය මධ්‍යයේ ඇති කඳු ගැටයක් මුදුනෙහි පිහිටා ඇති අතර එය දර්ශනීය වටපිටාවකින් ද සමන්විතය. මේ අනුව නාලන්ද ඵල්ලාවල නාගරික උද්‍යානය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය හරහා නගරයට පැමිණෙන සංචාරකයින්ට, ව්‍යාපාරිකයින්ට හා නගර වැසියන්ට නිදහස්, විවෘත අවකාශයක් හිමිවනු ඇත.

- මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- ආසන පහසුකම්
- ආහාර පාන ලබාගැනීමේ පහසුකම්
- සනීපාරක්ෂක පහසුකම්

- මූල්‍ය සැලැස්ම

අංශය	රු. (මිලියන)
නාලන්ද ඵල්ලාවල නාගරික උද්‍යානය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 70

- ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

නෞපාර්ශවික ගිවිසුමකට අනුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව හා රත්නපුර මහ නගර සභාව විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය මෙහෙයවනු ඇත. සංවර්ධන කටයුතු පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුදැනුම යටතේ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මඟින් සිදුවනු ඇති අතර නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු රත්නපුර මහ නගර සභාව මඟින් සිදුවනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
මැණික් වතුරසුය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධනය
- ව්‍යාපෘතියේ නම - මැණික් වතුරසුය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය - නගර මධ්‍යය - ෆ්‍රැන්කි සිටි පරිශ්‍රය, රත්නපුර

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගර මධ්‍යය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - පර්චස් 40
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 70

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග
 ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

මැණික් කර්මාන්තය, රත්නපුර නගරය තුළ ස්ථාපිත වී ඇති නමුත් මෙමගින් ඉහළ ආදායමක් ඉපයීමට නම් මැණික් වෙළඳාම සඳහා නගරය තුළ ඇති අවකාශය පුළුල් කළ යුතුය. වර්තමානයේදී මැණික් වෙළඳාම සඳහා රත්නපුර නගරයේ ඇති එකම හා ප්‍රධානම විවෘත අවකාශය වන්නේ අඹගහයට පර්ශ්‍රයයි. නමුත් වර්තමානය වන විට මෙම ස්ථානය පමණක් මැණික් වෙළඳාම සඳහා ප්‍රමාණවත් නොවන අතර අමතර ස්ථානයක් ඒ සඳහා වෙන්කිරීමේ අවශ්‍යතාවක් නගරයට පවතී. එමෙන්ම, මෙම වෙළඳ අවකාශය තව දුරටත් පුළුල් කිරීමෙන් නගරයට පැමිණෙන දේශීය හා විදේශීය මැණික් වෙළෙන්දන් හට ඒ සඳහා හිමිවන විවෘත අවකාශයන් ප්‍රමාණය ඉහළ යන අතර ඔවුන්ගේ ආකර්ෂණය කවදුරටත් නගරය වෙත රඳවා ගැනීමට හැකි වනු ඇත. නගර මධ්‍යයේ පිහිටි ෆුඩ් සිටි පර්ශ්‍රයේ ඉදි කිරීමට යෝජිත මැණික් චතුරස්‍රය තුළින් මෙම අවශ්‍යතාවය ඉටු කෙරෙනු ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය රත්නපුර නගරය තුළ මැණික් කර්මාන්තය නගා සිටුවීම සඳහා ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිත ව්‍යාපෘතීන්ගෙන් ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘතියකි.

• මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- දේශීය මැණික් වෙළඳාම සඳහා අවකාශය
- ව්‍යාපාරිකයින් සඳහා සනීපාරක්ෂක පහසුකම් හා ආහාරපාන ලබා ගැනීමේ පහසුකම්
- පුළුල් වූ මැණික් වෙළඳ අවකාශය

• මූල්‍ය සැලැස්ම

අංශය	රු. (මිලියන)
මැණික් චතුරස්‍රය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 70

• ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

මෙම ඉඩම දැනට අයිතිව පවතිනුයේ රත්නපුර මහ නගර සභාවට බැවින් ඉඩම නැවත අත්පත් කර ගැනීමේ අවශ්‍යතාවක් නොමැත. මෙම ව්‍යාපෘතිය මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරියේ අධීක්ෂණය යටතේ සිදුවනු ඇති අතර ඉදිකිරීමේ කටයුතු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් හා නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු රත්නපුර මහ නගර සභාව විසින් සිදු කරනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ මැණික් වීදි සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධනය
- ව්‍යාපෘතියේ නම - මැණික් වීදි සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගර මධ්‍යය

- ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

2030 වසර ඉලක්ක කරගත් රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව, මැණික් කර්මාන්තය හරහා ශ්‍රී ලංකාවේ දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයට 7% ක දායකත්වයක් ලබාදීමට අපේක්ෂිත ය. මෙම අරමුණ කරා ළඟාවීමටත් මැණික් සම්පත තුළින් ප්‍රාදේශීය ආර්ථිකය සමෘද්ධිමත් කිරීමටත් ඒ

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

සඳහා අවශ්‍ය භෞතික සංවර්ධනයන් සිදුකළ යුතුය. මැණික් කර්මාන්තය මේ වනවිටත් රත්නපුර නගරය තුළ ස්ථාපිත වී ඇති බැවින් ඒ සඳහා වෙන් වූ විශේෂිත වීදි නගරය ආශ්‍රිතව දැකිය හැකි අතර එම කර්මාන්තය තුළින් ඉහළ ආදායමක් ඉපයීම සඳහා දැනට ඒ සඳහා ප්‍රසිද්ධ වීදි, ආකර්ෂණීය හා දැකුම්කලු ආකාරයට සංවර්ධනය කළ යුතුය. මේ අනුව ප්‍රධාන වීදිය, ශාවියා මාවත හා දෙමුවාවත වීදිය මැණික් වීදි ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය තුළින් රත්නපුර නගරයේ මැණික් කර්මාන්තය තව තවත් ප්‍රවර්ධනය වනු ඇති අතර දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයින්ගේ හා ව්‍යාපාරිකයින්ගේ ආකර්ෂණය වැඩි වනු ඇතැයි අපේක්ෂිත ය.

- මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි
  - මැණික් කර්මාන්තය සඳහාම විශේෂ වූ වීදි
  - දේශීය හා විදේශීය ව්‍යාපාරිකයින්ට හඳුනාගැනීමට පහසු ආකාරයේ සංඥා පුවරු
  - මැණික් වෙළඳාම සඳහාම වෙන් වූ සුබෝපභෝගී වෙළඳ කුටි
  - සුදුසු ආකාරයේ වීදි ආලෝකකරණ පද්ධති හා පදික වේදිකා
  - වීදි ආසන පහසුකම්
  - ආහාර පාන ලබා ගැනීමේ පහසුකම්
  - සනීපාරක්ෂක පහසුකම්
  - දේශීය ව්‍යවසායකයින්ට තම නිෂ්පාදිතයන් ප්‍රදර්ශනය කිරීමට හා විකිණීමට අවකාශය
  - මැණික් කැපීම හා මප දැමීම සඳහා වෙන් වූ ස්ථාන

• මූල්‍ය සැලැස්ම

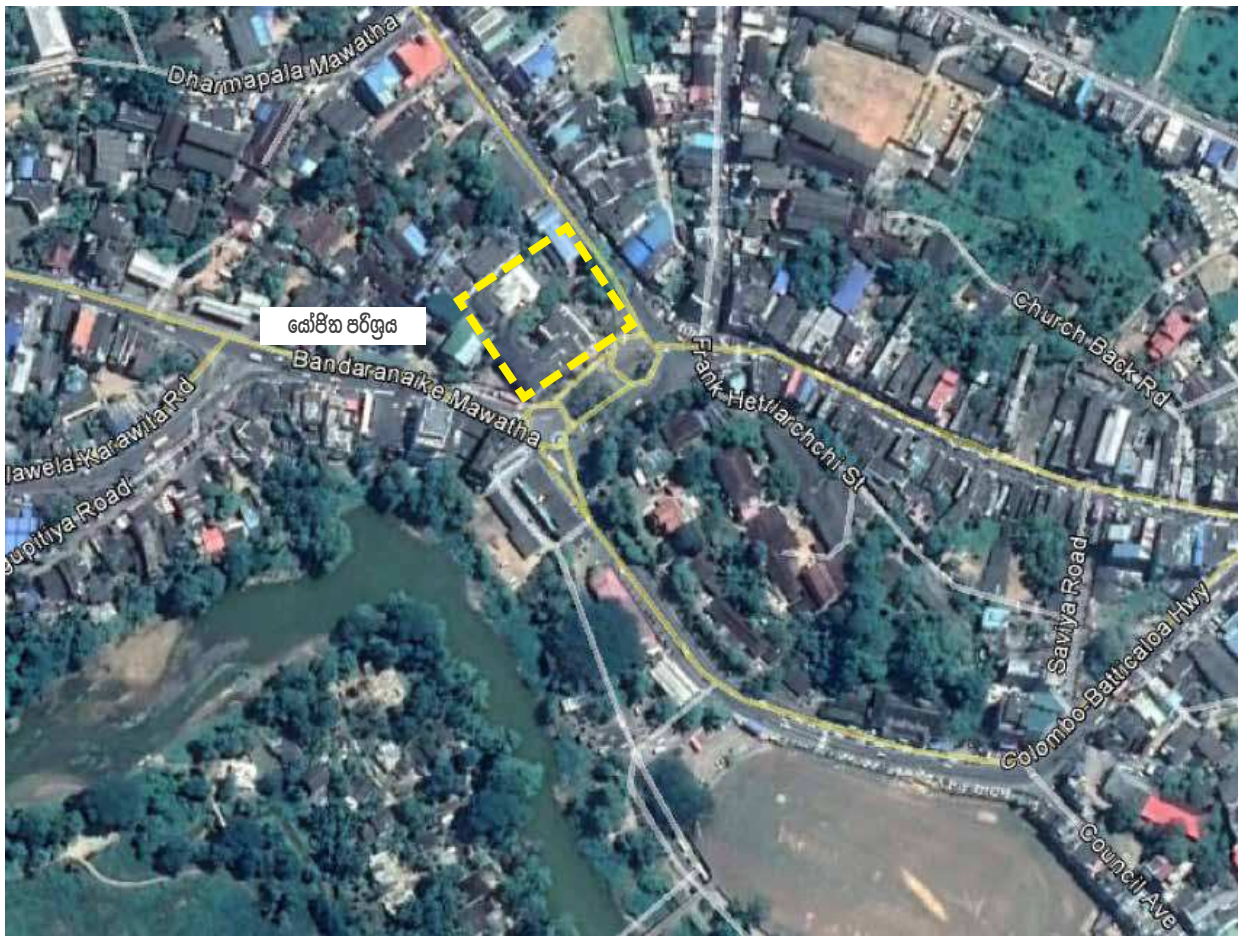
අංශය	රු. (මිලියන)
මැණික් වීදි සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 170

• ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

මෙම ව්‍යාපෘතියේ සංවර්ධන කටයුතු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ හා ජාතික ස්වර්ණාභරණ අධිකාරියේ අධීක්ෂණය යටතේ සිදුවනු ඇති අතර නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු රත්නපුර මහ නගර සභාව යටතේ සිදු වනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
මැණික් කුළුණ ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධනය
- ව්‍යාපෘතියේ නම - මැණික් කුළුණ ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය - නැපැල් කාර්යාල පරිශ්‍රය - රත්නපුර නගරය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගර මධ්‍යය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - ප්ලාන් 80
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 500

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

සබරගමුව පළාතේ ප්‍රධාන නගරය ලෙස කොළඹ නගරයට කි.මී.100 ක දුරින් ගිණිකොණ දෙසට වන්නට පිහිටා ඇති රත්නපුර නගරයේ ආර්ථිකය මැණික් කර්මාන්තය මත පදනම්ව පවතී. කෙසේ නමුත්, පූර්ව යටත් විජිත යුගයේ සිටම රත්නපුර නගරය තුළ ස්ථාපිතව පවතින මෙම මැණික් කර්මාන්තය තුළින් ඉහළ ආදායමක් ඉපයීමට දේශීය හා විදේශීය ව්‍යාපාරිකයින් අතර රත්නපුර නගරය ජනප්‍රිය වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස ප්‍රචලිත කළ යුතු වේ. ඒ සඳහා නගරය තුළ පවතින වාණිජ අවකාශයන් නවදුරටත් පුළුල් කළ යුතු වන අතර මැණික් කර්මාන්තයේ දිගු කාලීන පැවැත්ම සඳහා අවශ්‍ය කරන භෞතික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය එයට සමගාමීව සිදු කළ යුතු වේ. ඒ සඳහා යෝජිත මැණික් කුළුණ ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය මගින් අනාගතයේදී රත්නපුර නගරය මැණික් කර්මාන්තයේ කේන්ද්‍රස්ථානයක් වනු ඇතැයි අපේක්ෂිත ය.

රත්නපුර නැපැල් කාර්යාල පරිශ්‍රයේ ඉදිකිරීමට යෝජිත මෙම මැණික් කුළුණ මහල් 15කින් සමන්විත වනු ඇති අතර රත්නපුර නගරයට ආවේණික වූ මැණික් අනන්‍යතාවය පිළිබිඹු වන පරිදි එය ගොඩනැගෙනු ඇත. එමෙන්ම, මෙම යෝජිත කුළුණ නගර මධ්‍යයේ ඉදිකෙරෙනු ඇති බැවින් නගරයේ අනාගත අහස් රේඛාව (Sky Line) මෙම කුළුණෙහි උස මත පදනම් වනු ඇතැයි අපේක්ෂිත ය.

මෙම යෝජිත මැණික් කුළුණෙහි ඉහළ මහල් සුබෝපහෝගී නිවාස සඳහා ද පහළ මහල් වාණිජ අවකාශයන් සඳහා වෙන් කෙරෙනු ඇති අතර එම අවකාශයන්ට අමතරව සංචාරක තොරතුරු මධ්‍යස්ථානයක් හා සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථානයක් මෙම ස්ථානයට යෝජිත ය. එමෙන්ම, නව නගරයට විතැන් කිරීමට නියමිත පොලිස් ස්ථානයේ හා නැපැල් කාර්යාලයේ හදිසි අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් ප්‍රමාණවත් අවකාශයක් මෙම කුළුණ තුළ වෙන් කෙරෙනු ඇත. මෙම කුළුණෙහි බිම් මහල වාහන නවතා තැබීමේ අංගනයක් ඉදිකිරීමට වෙන් කෙරෙනු ඇති අතර නගර මධ්‍යයට අවශ්‍ය සනීපාරක්ෂක පහසුකම් ද මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා සැපයෙනු ඇත. මෙම මැණික් කුළුණෙහි පියැසි අවකාශය (rooftop) සඳහා අලංකාර අහස් දර්ශනයක් (Sky View) සහිත සුබෝපහෝගී අවන්හලක් යෝජිත වන අතර රත්නපුර ජනතාවට නැවුම් අත්දැකීමක් ඒ ඔස්සේ විඳිගැනීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

එබැවින්, මෙම මැණික් කුළුණ ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය තුළින් රත්නපුර නගරය සතු අනන්‍යතාවය පිළිබිඹු වනු ඇතැයි ද නගරය සතු ව්‍යාපාරික අවස්ථා පුළුල් වනු ඇතැයි ද නගරයේ ආර්ථිකය ශීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වනු ඇතැයි ද අපේක්ෂිත ය.

• මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- අලංකාර අහස් දර්ශනයක් (Sky View) සහිත සුබෝපහෝගී අවන්හල්
- දේශීය හා විදේශීය ව්‍යාපාරිකයින්ට පහසුකම් සැලසෙන ආකාරයේ සුබෝපහෝගී නවතැන් පහසුකම්
- සංචාරක තොරතුරු මධ්‍යස්ථානය
- සුබෝපහෝගී වෙළඳසැල්
- මෑණික් වෙළඳාම සඳහාම වෙන් වූ වෙළඳ කුටි
- සන්නිවේදන කටයුතු සඳහා ආධාරක ව්‍යුහයන්
- දේශීය ව්‍යවසායකයින්ට නම නිෂ්පාදිතයන් ප්‍රදර්ශනය කිරීමට හා විකිණීමට අවකාශය
- එක් රැස් වීමේ ස්ථානීය අවකාශයන් (Gathering Spaces)
- වාහන නවතා තැබීමේ පහසුකම්
- සනීපාරක්ෂක පහසුකම්

• මූල්‍ය සැලැස්ම

අංශය	රු. (මිලියන)
මැණික් කුළුණ ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 500

• ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

ඉඩම් හුවමාරු ක්‍රමය යටතේ මෙම ව්‍යාපෘතිය සිදු කෙරෙනු ඇත. ඒ අනුව, දැනට මෙම පරිශ්‍රයේ ස්ථානගතව පවතින තැපැල් කාර්යාලය නව නගරයේ ඉදිකිරීමට යෝජනා පරිපාලන සංකීර්ණය වෙත විතැන් කෙරෙනු ඇති අතර මෑණික් කුළුණ ඉදිකිරීමේ හා නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරය විසින් සිදු කරනු ඇත.

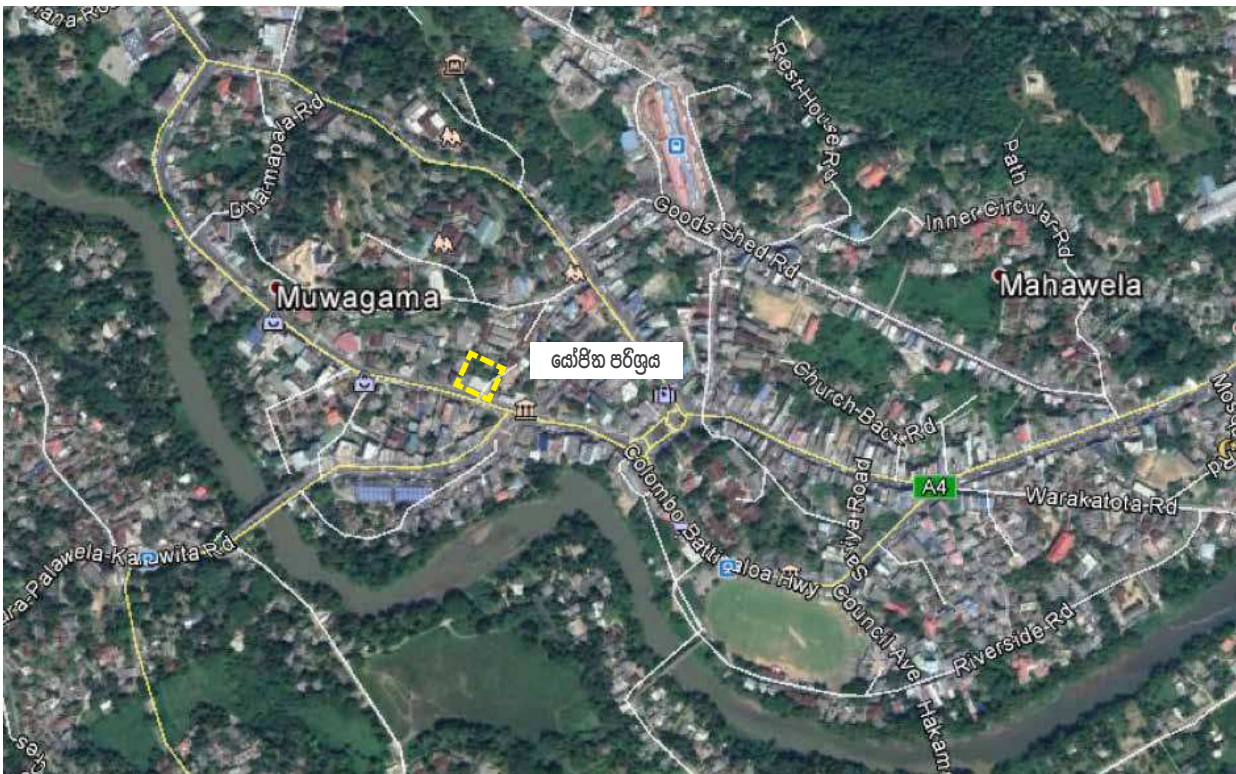
06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ තරණ බෞද්ධ සංගම් පරිශ්‍රය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධනය
- ව්‍යාපෘතියේ නම - තරණ බෞද්ධ සංගම් පරිශ්‍රය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගර මධ්‍යය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුද්‍ර ඉඩම් ප්‍රමාණය - පර්චස් 50
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 50

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

ගොඩනැගිලි හා විවිධ ඉදිකිරීම් කටයුතු හේතුවෙන් රත්නපුර නගරයේ ප්‍රමාණවත් තරම් හරින අවකාශයන් නොමැත. විශේෂයෙන්ම, රත්නපුර නගර මධ්‍යයේ පවතින ඛණ්ඩාරනායක මාවත දෙපස කිසිදු හරින අවකාශයක් දක්නට නොලැබේ. එමෙන්ම, මෙම මාර්ගය කෙන්ද්‍ර කරගනිමින් අතිරේක අධ්‍යාපන ආයතන ගොඩනැගී ඇති අතර ඒ ආශ්‍රිතව ගැවසෙන සිසුන්ට නම අමතර කාලය ආරක්ෂිතව ගත කිරීමට සුදුසු අවකාශයක් ද මෙම මාර්ගය අවට නොමැත. එබැවින්, මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා පාසල් සිසුන්ට මෙන්ම නගරයට පැමිණෙන්නන්ට ද රැඳී සිටිය හැකි හරින අවකාශයක් නගර මධ්‍යයේ නිර්මාණය වනු ඇත. ඒ අනුව ගස් වැල්වලින් සමන්විත දැකුම්කල නිදහස් අවකාශයක් නාගරික පරිසරය තුළ නිර්මාණය කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධානම අරමුණයි.

• මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- නාගරික පරිසරය තුළ අලංකාර හරින අවකාශය
- එක් රැස් වී සිටීමට අවකාශය
- ආසන පහසුකම්
- සනීපාරක්ෂක පහසුකම්

• මූල්‍ය සැලැස්ම

අංශය	රු. (මිලියන)
හරුණු බෞද්ධ සංගම් පරිශ්‍රය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 50

• ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

ද්විපාර්ශවික ගිවිසුමකට අනුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හා පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය මෙහෙයවනු ඇත. ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුදැනුම යටතේ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මඟින් සිදුවනු ඇති අතර නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු රත්නපුර මහ නගර සභාව මඟින් සිදුවනු ඇත.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
 ඇහැලේපොළ කෞතුකාගාර පරිශ්‍රය මධ්‍ය උද්‍යානයක් ලෙස
 ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධනය
- ව්‍යාපෘතියේ නම - ඇහැලේපොළ කෞතුකාගාර පරිශ්‍රය මධ්‍ය උද්‍යානයක් ලෙස ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගර මධ්‍යය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - අක්කර 5
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 70

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

රත්නපුර නගරයේ පවත්නා අවිධිමත් ඉදිකිරීම් හේතුවෙන් වර්තමානයේ දී නාගරික ජනතාවට හා නගරයට පැමිණෙන්නන්ට කාලය ගත කිරීමට ඇති විවෘත අවකාශයන් ඉතාම සීමිතය. නමුත් යෝජිත ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතිය හරහා රත්නපුර නගරය තුළ අලංකාර භූ දර්ශනයකින් හා නිස්කලංක පරිසරයකින් සමන්විත මධ්‍ය උද්‍යානයක් නිර්මාණය වනු ඇත. එසේම, මෙම ව්‍යාපෘතිය තුළින් මෙම නාගරික අවකාශය නොඉඳුල් හරිත අවකාශයක් ලෙස ආරක්ෂා කරගැනීම අපේක්ෂිත ය. මෙම යෝජිත මධ්‍ය උද්‍යානය මඟින් රත්නපුර නගරයේ පවතින නාගරික තදබදය අඩු වනු ඇති අතර ප්‍රදේශවාසීන්ට මෙන්ම සංචාරකයින්ට ද ඒ තුළින් පහසුකම් රැසක් සැලසෙනු ඇත. 2030 වසර ඉලක්ක කරගත් නගර සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව රත්නපුර නගරය පවුලේ සැමට එක්ව විනෝද විය හැකි සහි අන්ත නවාතැනක් ලෙස දේශීය සංචාරකයින් අතර ප්‍රචලිත වීම අපේක්ෂිත වන බැවින් නගරයේ ජීවත් වන්නන්ට හා නගරයට පැමිණෙන්නන්ට නිදහසේ කාලය ගත කිරීමට අවකාශය මෙම ව්‍යාපෘතිය තුළින් හිමිවනු ඇත.

මෙම පරිශ්‍රයට යාබදව පිහිටා ඇති නාගහමුත්තෙට්ටුව පරිශ්‍රය ද මෙම ව්‍යාපෘතියට සමගාමීව සංවර්ධනය කිරීමට යෝජිතව ඇති අතර අනාගතයේදී මෙම පරිශ්‍රයන් දෙකම ඒකාබද්ධව එක් පරිශ්‍රයක් ලෙස දිස්වනු ඇත. එමෙන්ම, මෙම කෞතුකාගාර පරිශ්‍රයේ ඉදිකිරීමට යෝජිතව ඇති, සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවකින්, පුස්තකාලයකින් හා කලාගාරයකින් සමන්විත බහු කාර්ය ගොඩනැගිල්ල මඟින් ද මෙම මධ්‍ය උද්‍යානයට ආර්ථිකමය හා සෞන්දර්යාත්මක වටිනාකමක් එකතු වනු ඇත.

• මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- නාගරික පරිසරය තුළ අලංකාර හරිත අවකාශයක් ලෙස
- ආසන පහසුකම්
- විනෝදාත්මක ක්‍රියාකාරකම්
- සතුන්ගේ අභිජනන කටයුතු සඳහා නාගරික ප්‍රදේශය තුළ වාසස්ථානයක් ලෙස
- ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශය සංරක්ෂණය

• මූල්‍ය සැලැස්ම

අංගය	රු. (මිලියන)
ඇහැලේපොළ කෞතුකාගාර පරිශ්‍රය මධ්‍ය උද්‍යානයක් ලෙස ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 70

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

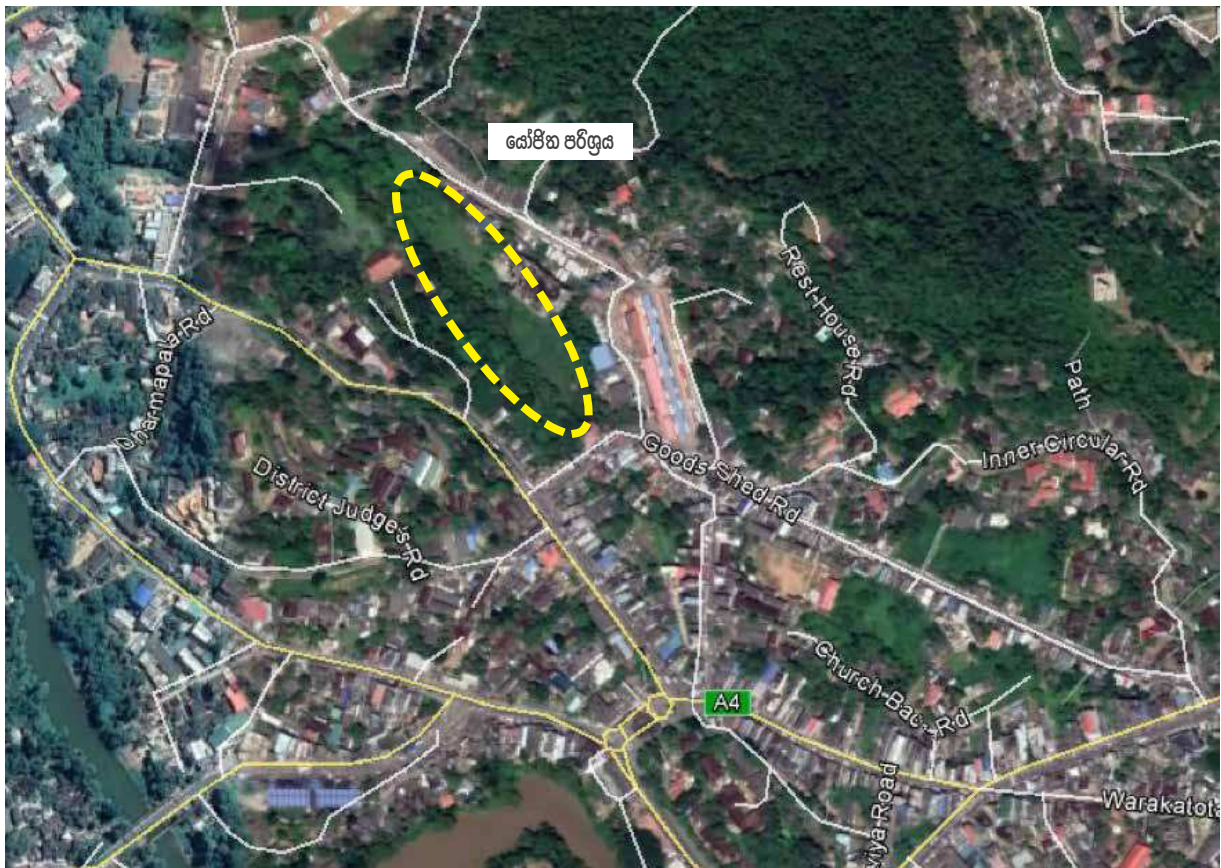
ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග
ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

- ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

ව්‍යාපෘතිය සඳහා තෝරාගෙන ඇති ඉඩම ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුවට අයිති බැවින් ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමක් අවශ්‍ය නොවේ. එසේම, මෙම ව්‍යාපෘතිය පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් අධීක්ෂණය කරනු ඇති අතර ද්විපාර්ශවික ගිවිසුමකට අනුව ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව හා පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය මෙහෙයවනු ඇත. නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් සිදු කරනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
නාගභවුන්තෙට්ටුව පරිශ්‍රය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධනය
- ව්‍යාපෘතියේ නම - නාගභවුන්තෙට්ටුව පරිශ්‍රය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගර මධ්‍යය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - අක්කර 3
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 70

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග
 ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

රත්නපුර නගරය සතුව පවත්නා සංවර්ධනය කල හැකි ඉඩම් සීමිත බැවින් පොදු අවකාශ උදෙසා එම ඉඩම් භාවිත කිරීම අපහසු වේ. එමෙන්ම, රත්නපුර නගරයට වාර්ෂිකව මුහුණ දීමට සිදු වන ගංවතුර ආපදාව හේතුවෙන් නගරය තුළ පවත්නා ජල රැඳවුම් කලාප නවදුරටත් ඒ ආකාරයෙන්ම ආරක්ෂා කර ගත යුතු වේ. නාගහමුත්තෙට්ටුව පරිශ්‍රය ජල රැඳවුම් කලාපයක් වන අතර එය වාණිජ භාවිතයකට පරිවර්තනය කිරීම පරිසර හිතකාමී නොවේ. එබැවින්, එම කලාපය එයට සුදුසු පරිසර හිතකාමී වෙනත් භාවිතයකට පරිවර්තනය කිරීම මෙහිදී අපේක්ෂිත ය. යෝජිත ව්‍යාපෘතියට අනුව මෙම පරිශ්‍රය පොකුණක් සහිත උද්‍යානයක් ලෙස සංවර්ධනය වනු ඇති අතර රත්නපුර නගරයට ආවේණික ආහාර සංස්කෘතිය විද්‍යාපාන හෙළ බොජුන්හළකින් ද සමන්විත වනු ඇත. එමෙන්ම, මෙම පරිශ්‍රය කෞතුකාගාර පරිශ්‍රයට යාබදව පිහිටා ඇති බැවින් ව්‍යාපෘතිය අවසානයේ දී මෙම කලාප ද්විත්වයම එක් කලාපයක් ලෙස දිස්වීම මෙහිදී අපේක්ෂිත අනෙකුත් අරමුණයි. නාගහමුත්තෙට්ටුව පරිශ්‍රය සංවර්ධනය කිරීම තුළින් මෙහි පැමිණෙන ජනතාවට ආහාරපාන ලබා ගැනීමේ පහසුකම්, ව්‍යායාම මංකීරු, ආසන පහසුකම් වැනි පහසුකම් රැසක් සැලසෙනු ඇති අතර නගරයට පැමිණෙන දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයින් වෙත නිදහස් පරිසර හිතකාමී අවකාශයක් අත්දැකීමට හැකිවනු ඇත.

• මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- ආසන පහසුකම්
- ආහාර පාන ලබාගැනීමේ පහසුකම් (හෙළ බොජුන්හළ)
- ව්‍යායාම මංකීරු
- සනීපාරක්ෂක පහසුකම්
- විනෝදාත්මක ක්‍රියාකාරකම්

• මූල්‍ය සැලැස්ම

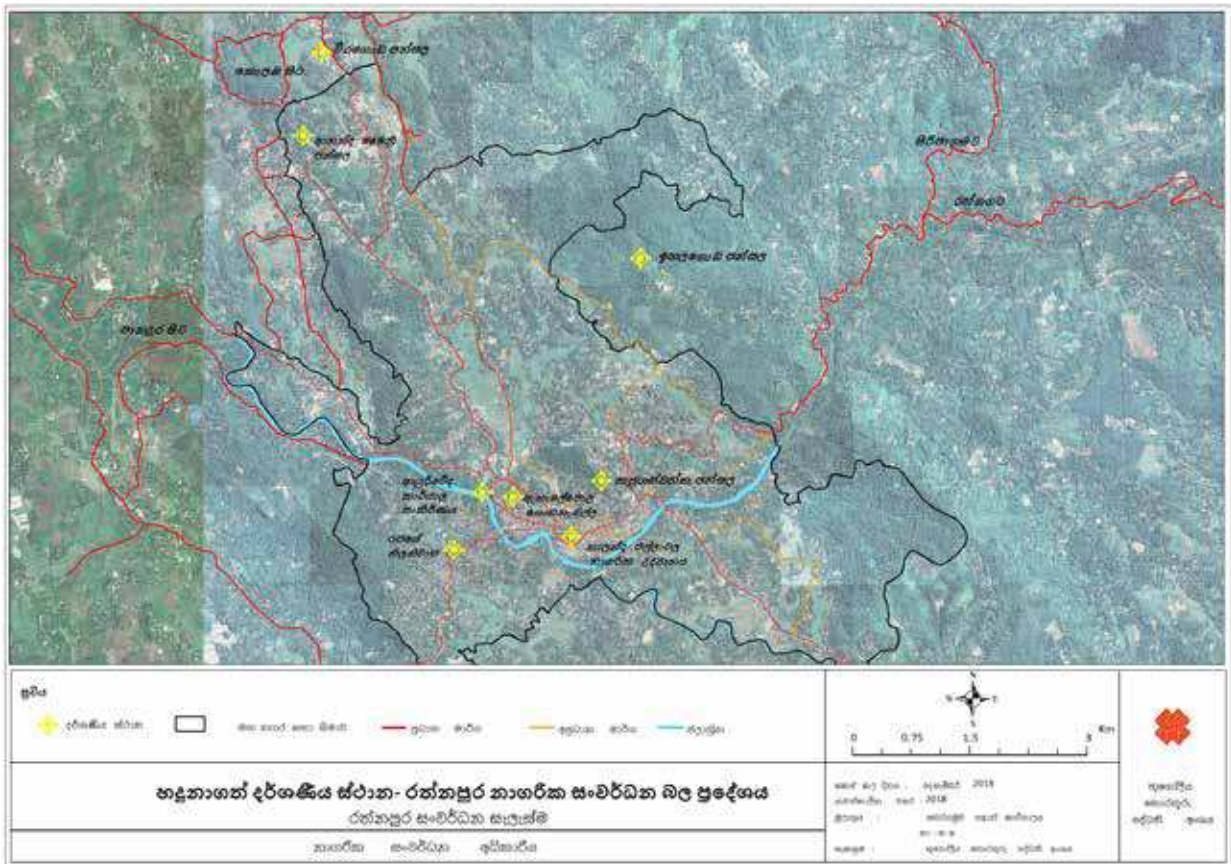
අංශය	රු. (මිලියන)
නාගහමුත්තෙට්ටුව පරිශ්‍රය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 70

• ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

නාගහමුත්තෙට්ටුව පරිශ්‍රයේ ඉඩම් පුද්ගලික හිමිකරුවන් සතු වගා නොකරනු ලබන කුඹුරු ඉඩම් වන අතර එම ඉඩම් පවරා ගැනීම මූලික අදියරේදී සිදු කළ යුතු වේ. අනතුරුව උද්‍යානය ඉදිකිරීම සහ නඩත්තු කිරීම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මඟින් සිදුකෙරෙනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ දර්ශනීය ස්ථාන සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධන
- ව්‍යාපෘතියේ නම - දර්ශනීය ස්ථාන සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගරය හා නව නගරය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - අක්කර 1
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 70

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

2030 වසර ඉලක්ක කරගත් සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව රත්නපුර නගරයට දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයින් 100,000ක් පමණ පැමිණෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මෙහිදී, රත්නපුර නගරයේ මෙතෙක් කලක් සැලව සහ විවෘතව තිබූ දර්ශනීය ස්ථාන සංවර්ධනය කිරීම තුළින් මෙම ඉලක්කයට ළඟා වීමට අපේක්ෂිත ය. මෙලෙස හඳුනාගත් දර්ශනීය ස්ථාන බොහෝමයක් පිහිටා ඇත්තේ නගර මධ්‍යයේ පවතින කුඩා කඳු මුදුන්වල වන අතර එම ස්ථානයන්ට ශ්‍රී පාදය, කලු ගල සහ රත්නපුර නගරය සෞන්දර්යාත්මක අයුරින් දිස් වේ. එහෙයින්, මෙම ව්‍යාපෘතිය තුළින් ඉලක්කගත සංචාරකයන් නවදුරටත් නගරය වෙත රඳවා තබා ගැනීමට අවශ්‍ය පසුබිම සැකසෙනු ඇත. එසේම, අදාළ ස්ථානවල පාරිසරික හා ආර්ථිකමය වටිනාකම ද මෙමගින් ඉහළ යනු ඇති අතර අවට පිහිටි ඉඩම් හා නිවාසවල ද වටිනාකම ද ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂිත ය.

• මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- විනෝදාත්මක ක්‍රියාකාරකම්
- ආගමික කටයුතු
- ඡායාරූපකරණයට සුදුසු වටපිටාව
- නාගරික පරිසරය තුළ පිහිටි දැකුම්කල දර්ශනයන්

• අපේක්ෂිත ස්ථානීය වෙනස්කම්

දර්ශනීය ස්ථානයේ නම	ප්‍රධාන ආකර්ෂණ හෝ ක්‍රියාකාරකම	ප්‍රවර්ධනය කිරීම	අදාළ ආයතනය
ආනන්ද මෙහි විහාර පරිශ්‍රය	කඳු මුදුන	දර්ශනීය පෙදෙස් සංරක්ෂණය කිරීම සහ නගරය නැරඹීම	ආනන්ද මෙහි පන්සල, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව
කපුගස්වත්ත විහාර පරිශ්‍රය	යෝධ බුදු පිළිමය, කඳු මුදුන	දර්ශනීය පෙදෙස් සංරක්ෂණය කිරීම සහ නගරය නැරඹීම	කපුගස්වත්ත පන්සල, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව
වීරගොඩ විහාර පරිශ්‍රය	යෝධ බුදු පිළිමය	දර්ශනීය පෙදෙස් සංරක්ෂණය කිරීම	වීරගොඩ පන්සල, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව
නාලන්ද එල්ලාවල නාගරික උද්‍යාන පරිශ්‍රය	නාගරික දර්ශනය	අතිරේක කලාත්මක නිර්මාණ සහ භූ දර්ශන අලංකරණය මගින් මෙම ස්ථානයේ දර්ශනීය බව ඉහළ නැංවිය හැකිය.	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව
මහවලවත්ත ඉහළ කොට්ඨාශ (Upper Division) පරිශ්‍රය	කඳු මුදුන	අතිරේක කලාත්මක නිර්මාණ සහ භූ දර්ශන අලංකරණය මගින් මෙම ස්ථානයේ දර්ශනීය බව ඉහළ නැංවිය හැකිය.	වතු සමාගම, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

- මූල්‍ය සැලැස්ම

අංගය	රු. (මිලියන)
දර්ශනීය ස්ථාන සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 70

- ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

නෛපාර්ශවික ගිවිසුමකට අනුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රත්නපුර මහ නගර සභාව හා අදාළ වෙනත් ආයතනයන් විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය මෙහෙයවනු ඇත. සංවර්ධන කටයුතු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හා රත්නපුර මහ නගර සභාව මඟින් සිදු කරනු ඇති අතර නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු රත්නපුර මහ නගර සභාව මඟින් හෝ අදාළ වෙනත් ආයතනයන් මඟින් සිදු කරනු ඇත.

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

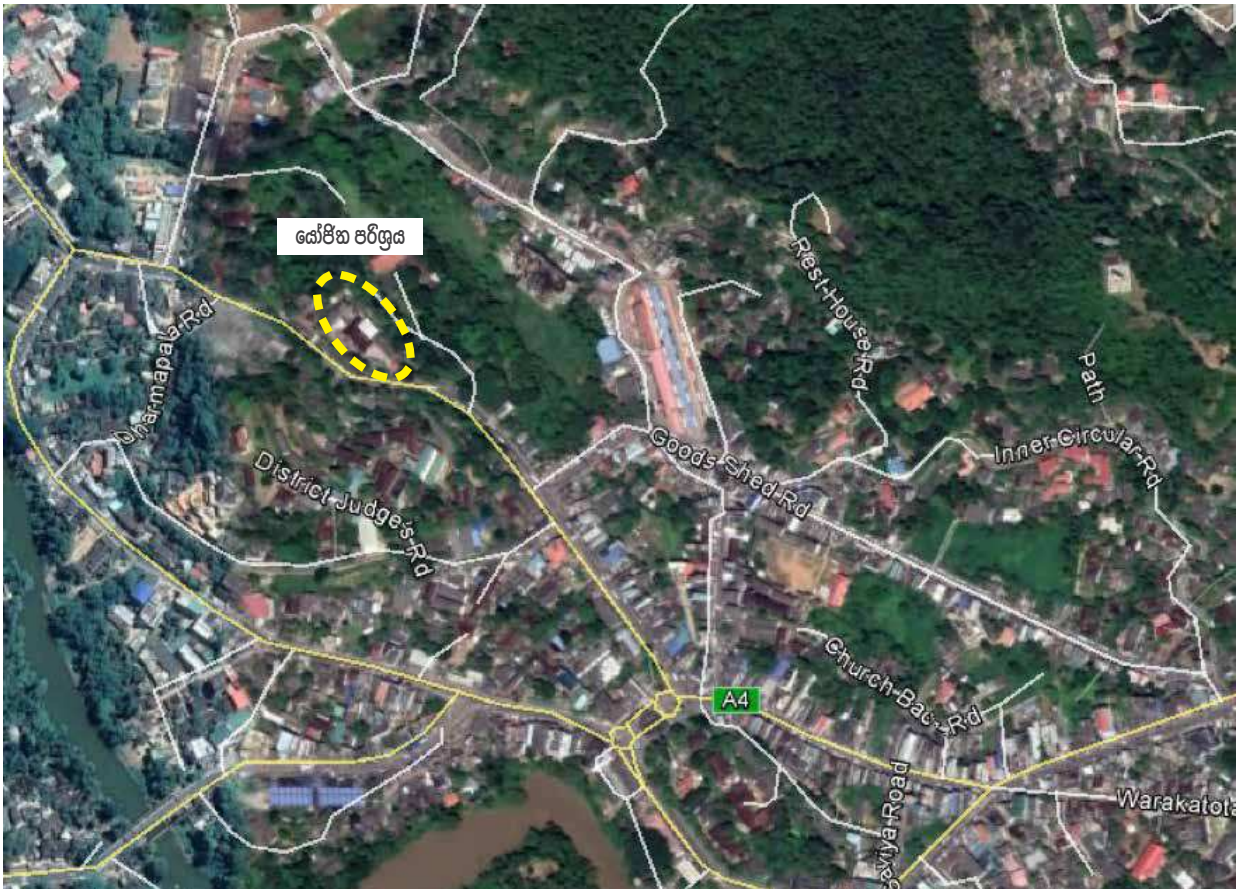
ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
 බහු කාර්ය සේවා ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධන
- ව්‍යාපෘතියේ නම - බහු කාර්ය සේවා ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	කොභුකාගාර පරිශ්‍රය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - අක්කර 1
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 200

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

රත්නපුර නගරය සබරගමුව පළාතේ ප්‍රධාන නගරය ලෙස පැවතිය ද ප්‍රමාණවත් ආසන පහසුකම් සහිත ශ්‍රවණාගාරයක් නගරයට නොමැත. එමෙන්ම, රත්නපුර නගර සීමාව තුළ පිහිටි පාසල්වල සිසුන් 12,000කට අධික සංඛ්‍යාවක් ඉගෙනුම ලබන අතර මේ වනවිට රත්නපුර නගර ශාලාව තුළ පවතින ශ්‍රවණාගාරයෙහි විශාල සිසුන් සංඛ්‍යාවකට එක වර අසුන් ගත හැකි පහසුකම් නොමැත. මේ හේතුවෙන් ප්‍රමාණවත් ආසන පහසුකම් සහ නවීන අංගෝපාංග සහිත විශාල පරිමාණයේ ශ්‍රවණාගාරයක අවශ්‍යතාව රත්නපුර නගරයට ඇත. එසේම 2030 සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව රත්නපුර නගරය ජීවත් වීමට සුදුසු නගරයක් බවට පත් කිරීමේ දී ප්‍රදර්ශන වැනි දෑ පැවැත්වීම සඳහා කලාගාරයක අවශ්‍යතාව නගරයට පවතී. එමෙන්ම, යෝජිත සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව දැනට පවතින පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ල අවන්හලක් බවට පත් කිරීමට යෝජිත බැවින් එම පුස්තකාලය වෙනත් සුදුසු ස්ථානයකට විතැන් කළ යුතුය. මෙම අවශ්‍යතා තුන ස්ථාන තුනක ඉදිකිරීමට ප්‍රමාණවත් ඉඩ පහසුකම් නගරය තුළ නොමැති වීමත් මේ සියල්ලටම අවශ්‍ය වන්නේ නිසිකලංක වටපිටාවක් වීමත් හේතුවෙන් ශ්‍රවණාගාරය, කලාගාරය සහ පුස්තකාලය සඳහා එක් පර්ශ්‍රයක් වෙන්කිරීම යෝග්‍ය වන අතර ඒ සඳහා බහු කාර්ය සේවා ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කිරීම මෙහිදී අපේක්ෂිත වේ.

එසේම නගරයට පැමිණෙන්නන්ගේ රථ වාහන නවතා තැබීමට ප්‍රමාණවත් ඉඩ පහසුකම් මේ වන විට නගරය තුළ නොමැති අතර මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා වාහන නවතා තැබීමේ පහසුකම් ද ආහාරපාන ලබා ගැනීමේ පහසුකම් හා සනීපාරක්ෂක පහසුකම් ද සැලසෙනු ඇත. ඇහැලේපොළ කෞතුකාගාර පර්ශ්‍රයේ ඉදි කිරීමට යෝජිත මධ්‍ය උද්‍යානයට හා නාගහමුත්තෙට්ටුව පර්ශ්‍රයට ආසන්නව මෙම බහු කාර්ය සේවා ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීමට යෝජිත බැවින් මෙහි පැමිණෙන නාගරිකයන්ට සහ සංචාරකයන්ට මෙම පර්ශ්‍රයන් සියල්ල එක් පර්ශ්‍රයක් ලෙස සලකා විනෝද විය හැකි වීම මෙහිදී අපේක්ෂිත අමතර වාසිදායක තත්ත්වයකි.

• මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- පුස්තකාල පහසුකම්
- සුවපහසු ආසන පහසුකම්
- විනෝදාස්වාද පහසුකම්
- සනීපාරක්ෂක පහසුකම්
- ආහාරපාන ලබා ගැනීමේ පහසුකම්
- වාහන නවතා තැබීමේ පහසුකම්

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

- මූල්‍ය සැලැස්ම

අංගය	රු. (මිලියන)
බහු කාර්ය සේවා ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 200

- ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

මෙම ව්‍යාපෘතියට අදාළ භූමිය කෞතුකාගාර පර්ශ්‍යයට අයිති බැවින් එය පවරා ගැනීම සිදු කළ යුතුය. එසේම මෙම ව්‍යාපෘතිය ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අධීක්ෂණය කරනු ඇත. මීට යාබදව පවතින මිනිඳු විද්‍යාලය විතැන් කිරීමට අවශ්‍ය වුවහොත්, නිර්වානකැටිය හා මහවලවත්ත ප්‍රදේශවල හඳුනාගත් පාසල් ඉදිකිරීමට යෝග්‍ය වූ යෝජනා භූමියකට විතැන් කළ හැකිය. මෙහි ඉදිකිරීම් හා නඩත්තු කිරීම් කටයුතු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සිදු කරනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
වෙළඳ වීදිය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (පල්ලිය පාර)

- අංශය - නාගරික සංවර්ධනය
- ව්‍යාපෘතියේ නම - වෙළඳ වීදිය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (පල්ලිය පාර)
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගර මධ්‍යය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - 500m (මාර්ගයේ දිග)
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 300

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

මාර්ග පදනම් කරගත් විදි වෙළඳාම නගරයක ප්‍රධාන ලක්ෂණයක් වන අතර එය නගරයට සජීවී බවක් ද ලබාදෙයි. රත්නපුර නගරය තුළ මෙම පසුබිම දැකගත හැකි වන්නේ පල්ලිය පාර පදනම් කරගෙන ය. කෙසේ නමුත්, මෙම මාර්ගය නගරය මධ්‍යය සහ ප්‍රධාන බස් නැවතුම්පොළ සෘජුව සම්බන්ධ කිරීමත්, අවම දුර ප්‍රමාණයකින් යුක්ත වීමත්, නගරයේ පවත්නා ප්‍රධාන පාසැලකට ප්‍රවේශකත්වය සැපයීමත් හේතුවෙන් එම මාර්ගය මත විදි වෙළඳාම සහ රථවාහන ගමනාගමනය එකවර සිදුවීමට අවකාශය ලබාදීම මගින් අනවශ්‍ය තදබදයක් සහ අනතුරුදායී බවක් නිර්මාණය කරයි. එබැවින්, එම විදි වෙළඳාම නගරයට අගනියක් නොවන පරිදි කලමණාකරණය කර ගැනීමටත් එම අවකාශය භාවිත කරන වෙළඳුන් සහ පාරිභෝගිකයන් අපහසුතාවයට පත් නොවීම පිණිස පහසුකම් සැලසීමටත් අවශ්‍ය වන බැවින් අදාළ කටයුතු එහි හැඩය වෙනස් නොකරමින් ඊට ආසන්න ස්ථානයකට විතැන් කිරීම මෙහිදී අපේක්ෂිත ය.

පල්ලිය පාරේ වෙළඳ කටයුතු හේතුවෙන් නගරයේ වාසය කරන විවිධ ස්ථරයන්ට අයත් බොහෝ මිනිසුන්ගේ අවශ්‍යතා සපුරාලීමක් සිදු වූ බැවින් රත්නපුර නගරයේ පල්ලිය පාරට ආවේණිකව පැවති පදික භිතකාම් වෙළඳපොළ ඊට ආසන්න ස්ථානයක, එම ලක්ෂණ නොනසා ස්ථාපිත කිරීම යෝජිත වෙළඳ විදි සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වේ. යෝජිත පරිශ්‍රය පල්ලිය පාරට යාබදව පවතින උග්‍ර උපයෝජිත භූමියකි. එම පරිශ්‍රය වෙත ඇතුල් වීමට පටු මාර්ග කිහිපයක් පවතින බැවින් එම මාර්ගයන් එකිනෙක සම්බන්ධ කර එම ජාලය මත විදි වෙළඳාම ප්‍රවර්ධනය කිරීම යෝජිත ය. ඒ අනුව, මෙතෙක් භාවිතයට නොගත් සහ අවිධිමත් ලෙස සැකසී තිබූ නගර මධ්‍ය අවකාශයක් යෝජිත සංවර්ධනය හේතුවෙන් ආර්ථික සහ සමාජීය වශයෙන් වැදගත් අවකාශයක් බවට පරිවර්තනය වනු ඇත. එමෙන්ම, ඉදිරියේදී එම අවකාශය හුදෙක් පදිකයන් වෙනුවෙන්ම පමණක් වෙන් වන බැවින් රථවාහන ගමනාගමනය හේතුවෙන් වෙළඳාමට බාධා වීම හෝ අනතුරුදායී බවක් නිර්මාණය වීම සිදු නොවෙනු ඇත. එසේම, මෙම ව්‍යාපෘතිය තුළින් පල්ලිය පාර රථවාහන ගමනාගමනය සඳහා නිදහස් කරගැනීමත් එමගින් රත්නපුර නගර මධ්‍යය තුළ සිදුවන රථවාහන සහ මගී සංසරණයට පහසුකම් සැලසීමත් සිදුවනු ඇත.

මීට අමතරව, රත්නපුර නගර සැලැස්ම මගින් සංචාරක කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කෙරෙන බැවින් මෙම පල්ලිය පාර රාත්‍රී කාලයේදී රථවාහන ගමනාගමනය අවහිර වන කලාපයක් බවට පත්කර විදි ආහාරපාන අලෙවිකරණ අවකාශයක් ලෙස නගරයට නැවුම් අත්දැකීමක් එක් කරනු ඇතැයි ද අපේක්ෂිත ය.

- මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි
  - බාධාකාරී බවින් තොර නිදහස් වෙළඳ විදි අන්දැකීම
  - වර්ෂාවෙන් බාධා නොවෙන ලෙස ඉදිවන වහල
  - ආවේණික විදි දර්ශනය
  - විදි ආලෝකකරණ පද්ධතිය
  - සුදුසු බිම් ඇතිරිලි

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

- මූල්‍ය සැලැස්ම

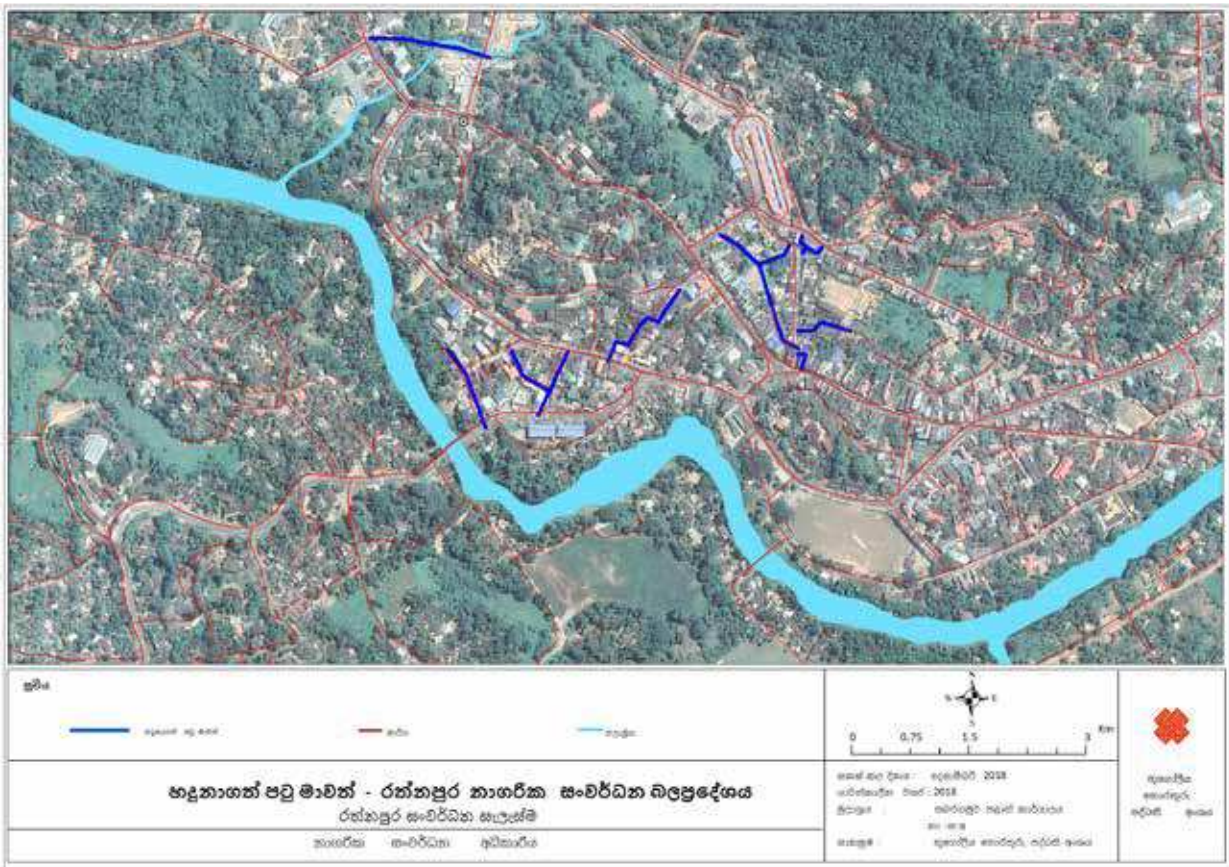
අංශය	රු. (මිලියන)
වෙළඳ විදිය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (ප්ලේලිය පාර)	මිලියන 300

- ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් හා නඩත්තු කිරීම් කටයුතු රත්නපුර මහ නගර සභාව මඟින් සිදු කරනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ පටු මංගල්ල සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධන
- ව්‍යාපෘතියේ නම - පටු මංගල්ල සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

1. මොරගහයට ලී මඩුව අසලින් ඇතුළු වී “කැලේ කඩේ” අවන්හල අසලින් පිටවීම
2. ලෝක වෙළඳපොල අසලින් ඇතුළු වී “නවාතැන” අවන්හල අසලින් පිටවීම
3. ධර්මපාල විදුහල අසලින් ඇතුළු වී IOC එක (බණ්ඩාරනායක මාවත) අසලින් පිටවීම.
4. ගුඩි ෂෙඩ් මාර්ගයේ පාලිත ස්ටෝරිස් අසලින් ඇතුළු වී ආලෝක රෝහල ඉදිරිපිටින් සහ පල්ලිය පාරෙන් පිටවීම
5. ඉන්දික හෝටලය අසලින් ඇතුළුවී පල්ලිය පාරෙන් පිටවීම
6. මහජන පොළ අසලින් ඇතුළු වී DFCC බැංකුව එක අසලින් පිටවීම
7. ශාන් වෙලඳසල (බණ්ඩාරනායක මාවත) අසලින් ඇතුළු වී මහජන පොළ ඉදිරිපසින් පිටවීම

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගර මධ්‍යය

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය – අදාළ නොවේ
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය – රු. මිලියන 20
- ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

ගොඩනැගිලි අතරින් එහා මෙහා ගමන් කිරීමට මිනිසුන් විසින් හඳුනාගත් කුඩා අවකාශයන් පටු මංමාවත් ලෙසින් හැඳින්වේ. මෙම අවකාශයන් ආරක්ෂිතව සහ පදික හිතකාමී ලෙස පැවතීම මගින් නගරය තුළ සැරිසරන මිනිසුන් හට ඇවිදීමට පවතින උනන්දුව ඉහළ යන අතර වක්‍රාකාරයෙන් එමගින් නගරය තුළ ජනනය වන රථවාහන හැසිරවීම් ප්‍රමාණය අවම වේ. රත්නපුර නගරයේ අවකාශීය සැකැස්මට අනුව නගරය පුරා මෙවන් පටු මංමාවත් ගණනාවක් මාර්ග පද්ධතියට සමගාමීව පවතින නමුත් මේ වනවිට එම පටු අවකාශයන්ගෙන් බොහොමයක් අප්‍රකටව සහ අවම භාවිතයකට යටත්ව පවතී. අනාරක්ෂිත බව, අපිරිසිදු බව, ප්‍රමාණවත් අලෝකකරණයක් නොමැති වීම, නෙතට ප්‍රිය නොවීම ආදී කරුණු මේ සඳහා හේතු වී ඇත. එබැවින්, මෙම ව්‍යාපෘතියට අනුව විදි ආලෝකකරණය හා බිම් ඇතිරිලි ද බිත්ති මත අඳිනු ලබන සිතුවම් ද සහිතව මෙම නාගරික පටු මංමාවත් සංවර්ධනය කිරීමට යෝජනා. එසේම, මේ හරහා පටු මංමාවත්වල ආරක්ෂාව ද ඉහළ යනු ඇති අතර පදිකයින්ට ඉතා පහසුවෙන් හා ඉක්මනින් නගරය තුළ ගමන්කිරීමට හැකි වීමෙන් ඔවුන්ගේ ආර්ථික හා සමාජ අවශ්‍යතා පහසුවෙන් සපුරා ගැනීමට ද හැකි වනු ඇත.

- මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි
  - ඉහළ ආරක්ෂාව
  - විදි ආලෝකකරණය
  - ආකර්ෂණීය විදි චිත්‍ර
  - සුදුසු බිම් ඇතිරිලි
  - ඇවිදීමේ හැකියාව ඉහළ නැංවීම

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

- මූල්‍ය සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග

අංගය	රු. (මිලියන)
පවු මංමාවත් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 20

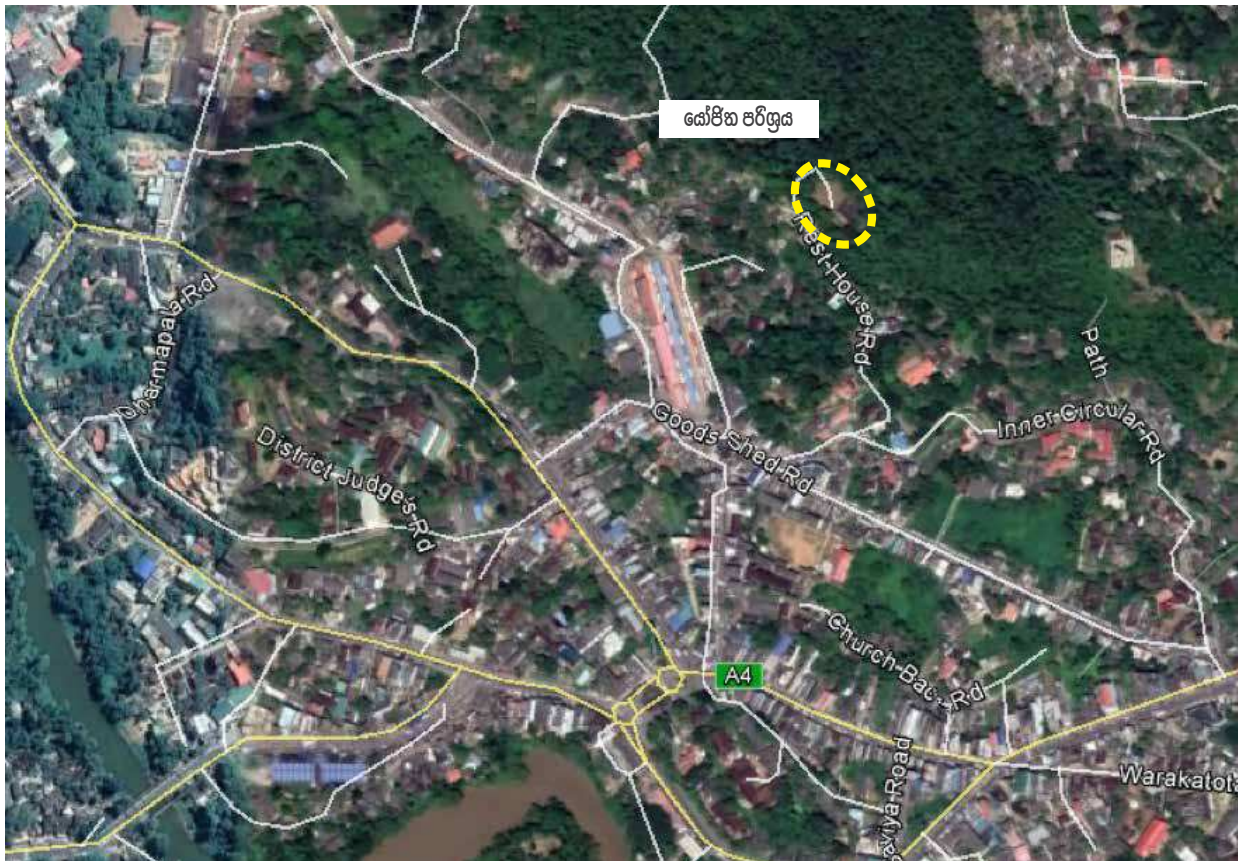
ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

- ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

හඳුනාගත් පවු මංමාවත් ප්‍රතිසංස්කරණ කිරීමේ කටයුතු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් හා නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු රත්නපුර මහ නගර සභාව මඟින් සිදු කරනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ ආපදා සහන මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධන
- ව්‍යාපෘතියේ නම - ආපදා සහන මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගර මධ්‍යය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - පර්චස් 40
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 150

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග
 ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

රත්නපුර නගරය තෙක් කලාපයේ පිහිටා ඇති බැවින් ද කලු ගං මිටියාවතේ පිහිටා ඇති බැවින් ද එය වාර්ෂිකව ජල ගැලීම්වලට ලක් වන නගරයකි. කෙසේ නමුත්, නිරන්තරයෙන් ස්වභාවික ආපදාවලට මුහුණ දෙන නගරයක් වුවද කිසිදු ආපදා සහන මධ්‍යස්ථානයක් රත්නපුර නගරය තුළ පිහිටා නොමැත. එබැවින් යෝජිත ව්‍යාපෘතියට අනුව ජල ගැලීම්වලට ලක් නොවන නගර මධ්‍යයේ පිහිටා ඇති කුඩා කඳු මුදුනක පිහිටි අපර් ක්ලබ් (Upper Club) පර්ශයේ සැහැල්ලු ගුවන්යානා අංගනයක් සහිතව ආපදා සහන මධ්‍යස්ථානයක් ඉදිකිරීමට අපේක්ෂිත ය.

ආපදාවන්ගෙන් වැඩි වශයෙන් බලපෑම්වලට ලක් වනුයේ රත්නපුර නගරය වන අතර පරිපාලන නගරය වන නව නගරය පාදක කරගනිමින් ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවා ඇත. නමුත් ආපදා අවස්ථාවක දී නව නගරය සහ රත්නපුර නගරය අතර මාර්ග සබඳතාව බිඳවැටෙන බැවින් ආපදා සහන යැවීම පහසු නොවේ. එබැවින්, ඉක්මනින් හා පහසුවෙන් ආපදා සහන බෙදාහැරීම උදෙසා රත්නපුර නගරය තුළ ආපදාවට පත් නොවන ස්ථානයක ආපදා සහන මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවා තිබීම වැදගත් වේ.

එමෙන්ම, ආපදා අවස්ථාවන්හිදී නගරයේ සැපයුම් දාමය ඉක්මනින් බිඳී යන බැවින්, මෙම යෝජිත ආපදා සහන මධ්‍යස්ථානය, මිනිසුන්ට අත්‍යාවශ්‍යය භාණ්ඩ ගබඩා කර නබා ගැනීමේ සහ බෙදා හැරීමේ අවකාශයක් ලෙස භාවිත කළ හැකි වේ. මීට අමතරව, යෝජිත මධ්‍යස්ථානයේ වහලය මතට සැහැල්ලු ගුවන් යානා ගොඩබැස්වීමේ අංගනයක් ඉදිකිරීමට සැලසුම් කර ඇති බැවින් හදිසි අවස්ථාවකදී ඉක්මනින් ප්‍රතිචාර දැක්වීමට ඒ තුළින් හැකිවනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය.

• මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- ගබඩා පහසුකම්
- සැහැල්ලු ගුවන් යානා ගොඩබැස්වීමේ පහසුකම්
- ආපදා සහනාධාර ක්‍රියාවලිය වේගවත් කිරීමේ පහසුකම්

• මූල්‍ය සැලැස්ම

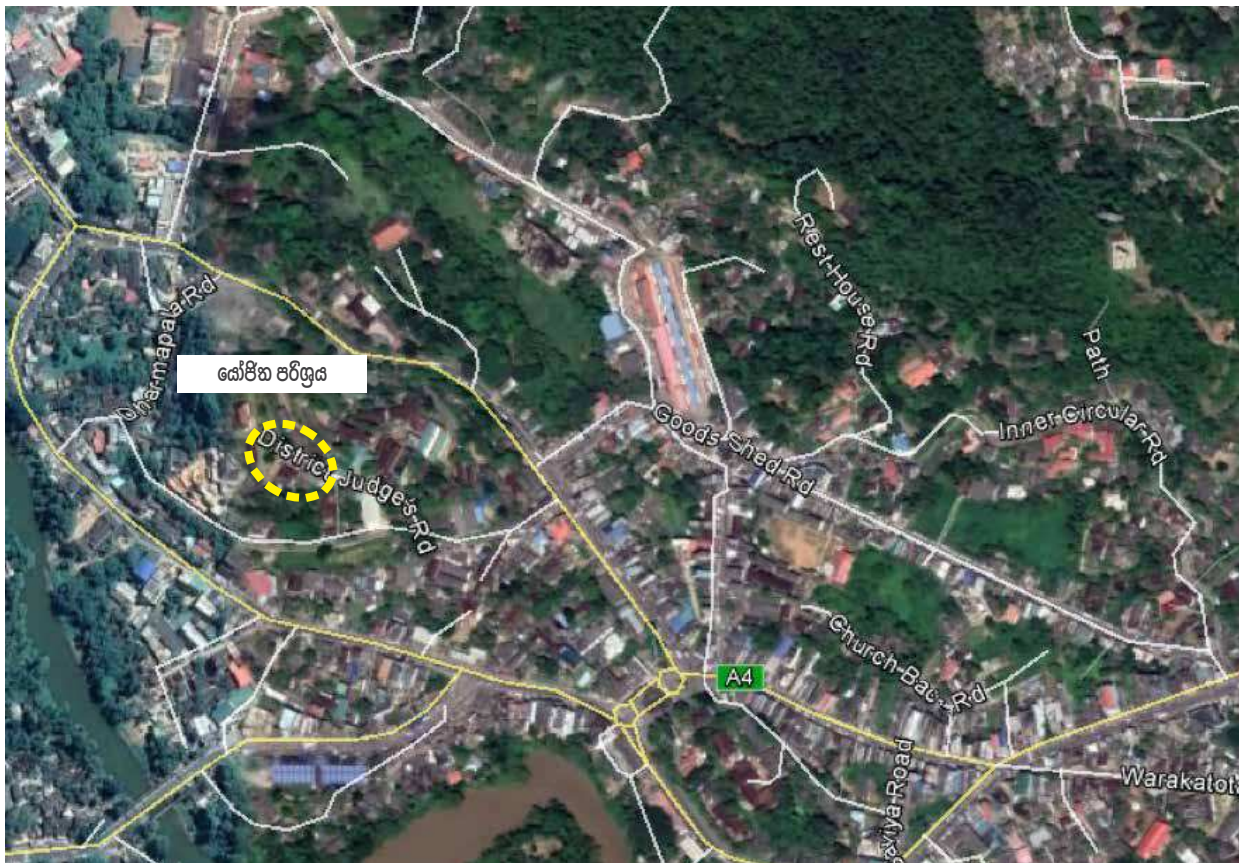
අංශය	රු. (මිලියන)
ආපදා සහන මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 150

• ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

ඉදිකිරීම් කටයුතු ආපදා කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුවේ අධීක්ෂණය යටතේ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හා රත්නපුර මහ නගර සභාව මඟින් සිදු කරනු ඇති අතර නඩත්තු කිරීම් කටයුතු රත්නපුර මහ නගර සභාව මඟින් සිදු කරනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ සැහැල්ලු ගුවන් යානා අංගන ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධන
- ව්‍යාපෘතියේ නම - සැහැල්ලු ගුවන් යානා අංගන ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගර මධ්‍යය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - පර්චස් 20
- 3.3 ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 70

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
 උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

රත්නපුර නගරයේ යෝජිත සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව සැහැල්ලු ගුවන් යානා අංගන 5 ක් ඉදිකිරීමට නියමිතය. පැරණි දිසා විනිසුරු නිල නිවස පර්ශ්‍රයේ ඉදිකිරීමට නියමිත අංගනය ඉන් එකක් වන අතර එම පර්ශ්‍රය රත්නපුර ෆර්ගසන් උසස් විද්‍යාලයට යාබදව කුඩා කඳු ගැටයක් මුදුනෙහි පිහිටා ඇත. මෙම යෝජිත ගුවන් යානා අංගනය වාර්ෂිකව රත්නපුර නගරයට බලපාන ආපදා අවස්ථාවන්හි දී මිනිසුන්ට සහන සැලසීමට බෙහෙවින් උපකාරී වනු ඇති අතර ඒ තුළින් ආපදා සහනාධාර ලබාදීමේ ක්‍රියාවලිය කඩිනම් කල හැකි වේ. එමෙන්ම, ජලගැලීම් සිදුවන කාලවලදී මෙම පර්ශ්‍රයට යාබදව පිහිටි ෆර්ගසන් උසස් විදුහල ආරක්ෂිත ස්ථානයක් ලෙස ක්‍රියා කරන බැවින් ද යෝජිත මගී ගුවන් පාලම් ද්විත්වයක් මෙම කඳු ගැටයේ සිට දෙපසට සැලසුම් කර ඇති බැවින් ද (රත්නපුර ධර්මපාල විද්‍යාලයේ සිට එක් පසෙකින් ප්‍රධාන බස් නැවැත්වීමේ පොළ දක්වාත් අනෙක් පසින් පොදු වෙළඳපොළ දක්වාත්) මෙම යෝජිත ගුවන් යානා අංගනය උපකාරී කරගනිමින් ආපදා කළමනාකරණ කටයුතු සිදු කිරීම අනාගතයේ දී පහසු වනු ඇත.

රත්නපුර නගරය ආපදාවන්ට ලක් වන කාලය වසරකට කිහිප වරක් වන අතර ඉතිරි කාලයේදී මෙම අංගනය එළිමහන් අවන්හලක් (Heli-Lounge) ලෙස භාවිත කිරීමට හැකි වනු ඇත. එමෙන්ම, මෙම පර්ශ්‍රය ඇහැලේපොළ අන්තඃපුර ගොඩනැගිලි පර්ශ්‍රයට යාබදව පිහිටා ඇති බැවින් එම ස්ථානයට යෝජිත ව්‍යාපෘතියෙහි විස්තාරිත අවකාශයක් (extended space) ලෙස ක්‍රියාත්මක වෙනු ඇතැයි අපේක්ෂිත ය. ඒ අනුව, අනාගතයේ දී මෙම පර්ශ්‍රයන් දෙකම එකිනෙකට සම්බන්ධව පෙනෙනු ඇති අතර එම ස්ථානයට පැමිණෙන සංචාරකයන්ට ද සුබෝපහෝගී අත්දැකීම් රැසක් මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා හිමි වනු ඇත.

- මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි
  - සැහැල්ලු ගුවන් යානා ගොඩබැස්වීමේ පහසුකම්
  - ආපදා සහනාධාර ක්‍රියාවලිය වේගවත් කිරීමේ පහසුකම්
  - සුබෝපහෝගී එළිමහන් අවන්හල් අත්දැකීම

• මූල්‍ය සැලැස්ම

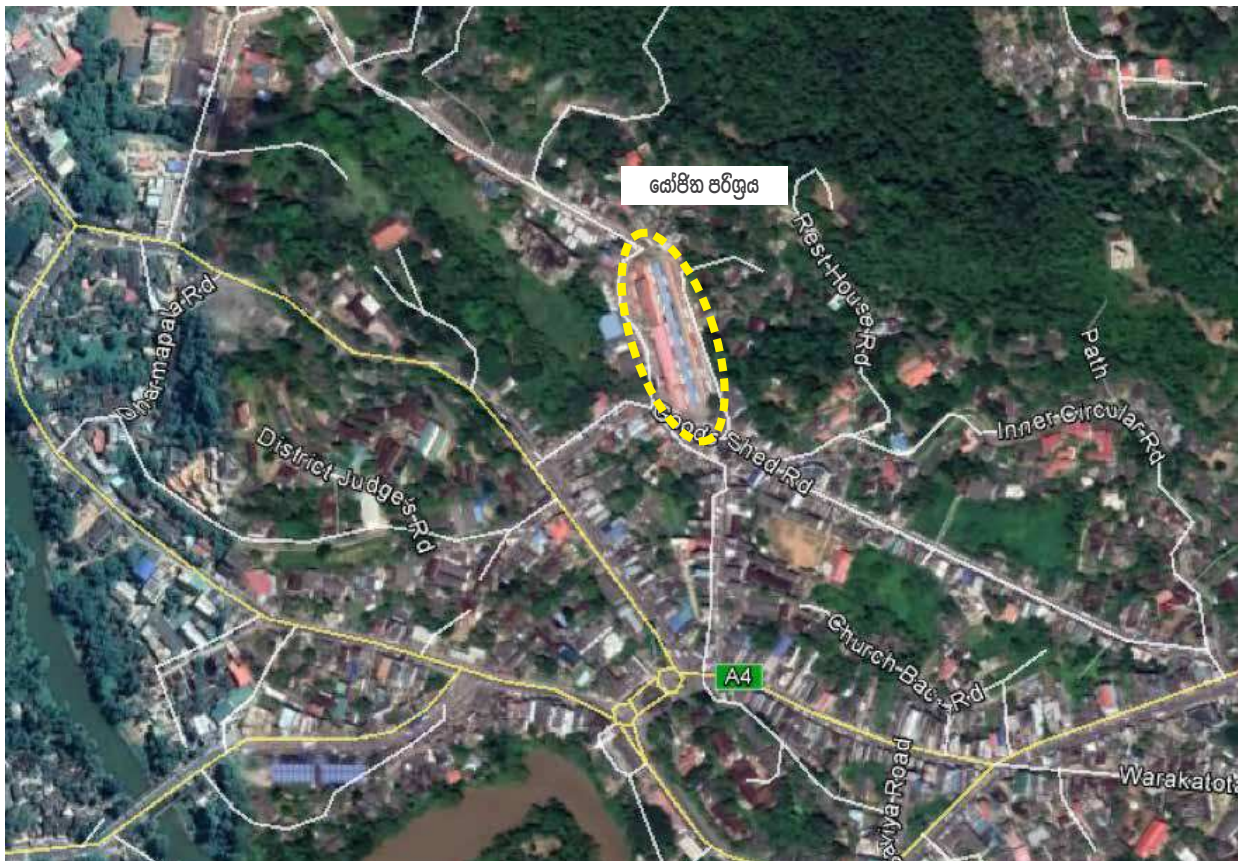
අංගය	(රු. මිලියන)
සැහැල්ලු ගුවන් යානා අංගන ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 70

• ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

ද්විපාර්ශ්වික ගිවිසුමකට අනුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හා රත්නපුර මහ නගර සභාව විසින් මෙම ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් කටයුතු මෙහෙයවනු ඇති අතර නඩත්තු කිරීම් කටයුතු රත්නපුර මහ නගර සභාව විසින් සිදු කරනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
පැරණි බස් නැවැත්වීමේ පොළ නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධන
- ව්‍යාපෘතියේ නම - පැරණි බස් නැවැත්වීමේ පොළ නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගර මධ්‍යය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - අක්කර 2
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 250

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණු කොටසට අයත් මාර්ග ජාලය තුළ වැදගත් සංධිස්ථානයක රත්නපුර නගරය පිහිටා ඇත. කොළඹ - මඩකලපුව දක්වා දිවෙන A 004 මාර්ගය එම මාර්ග ජාලය තුළ සුවිශේෂී වේ. එමෙන්ම, මෙම දිස්ත්‍රික්කයට මායිම්ව දිස්ත්‍රික්ක 9ක් පිහිටා ඇත. එබැවින්, එම නගර වෙතට රත්නපුර නගරයෙන් ගමන්වාර ඇරඹෙන බස් රථ සහ නගරය පසු කර යන බස් රථ ප්‍රමාණය සංඛ්‍යාත්මකව ඉහළ අගයක් ගනී. එමෙන්ම, රත්නපුර නගරය සබරගමුව පළාතේ අග නගරය වන බැවින් ද රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධානතම වෙළඳ නගරය වන බැවින් ද මෙම කලාපය තුළ ප්‍රධානතම සේවා සැපයුම් මධ්‍යස්ථානය වශයෙන් ක්‍රියා කරන බැවින් ද දෛනිකව විශාල සංසරණ ජනගහනයක් නගරය වෙතට ආකර්ෂණය කරගනියි.

කෙසේ නමුත්, වර්තමානය වනවිට ද නගරය තුළ ප්‍රධාන බස් නැවැත්වීමේපොළ ලෙස භාවිත වනුයේ පසුකාලීනව නවීකරණයට ලක් වූ පැරණි දුම්රිය නැවැත්වීමේපොළයි. මේ හේතුවෙන් දෛනිකව නගරයට පැමිණෙන සංසරණ ජනතාවට සහ රත්නපුර නගර සීමාවේ වාසය කරන ජනතාවට අවශ්‍ය ගමනාගමන පහසුකම් සපුරාලීමට මෙම බස් නැවැත්වීමේපොළ සතු අවකාශය මෙන්ම පහසුකම් ද කිසිසේත්ම ප්‍රමාණවත් නොවේ.

2030 සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව දෛනිකව 150,000 ක පමණ සංසරණ ජනගහනයක් ද වසරකට 100,000ක පමණ සංචාරකයන් ද නගරයට පැමිණෙනු ඇති අපේක්ෂා කෙරේ. එබැවින්, මෙම අපේක්ෂිත ජනගහනයට පහසුකම් සැපයීමට හැකි පරිදි ප්‍රමාණවත් අවකාශීය පහසුකම්, ආසන පහසුකම් හා සනීපාරක්ෂක පහසුකම් ද සහිතව දැනට පවතින බස් නැවැත්වීමේපොළ පුළුල් හා නවීකරණය කළ යුතු වේ.

• මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- මනා ලෙස කළමනාකරණය කරන ලද පොදු ප්‍රවාහන පහසුකම්
- සනීපාරක්ෂක පහසුකම්
- ආසන පහසුකම්
- ආහාර පාන ලබාගැනීමේ පහසුකම්

- මූල්‍ය සැලැස්ම

අංශය	රු. (මිලියන)
පැරණි ධන නැවැත්වූ පොළ නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 250

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

- ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

මෙම ව්‍යාපෘතිය භාණ්ඩාගාර අරමුදල්වලින් ක්‍රියාත්මක වීමට නියමිතය. ව්‍යාපෘති සැලසුම්කරණය හා කළමනාකරණය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හා මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සිදු කරනු ඇත. ඉඩම් හිමිකාරීත්වය රජයට මහ නගර සභාව යටතේ පවතින බැවින් නඩත්තු කටයුතු එම ආයතනය මඟින් සිදු කරනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
 ගොඩවෙල මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධන
- ව්‍යාපෘතියේ නම - ගොඩවෙල මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගරය

- 3.2 ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - කි.මී. 4 (මාර්ගයේ දිග)
- 3.3 ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 70

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

රත්නපුර නගරය යනු රටවාහන නදබදය අධික නගරයකි. මේ සඳහා හේතූන් ගණනාවක් බලපෑව ද මාර්ගයේ ධාරිතාව අවම වීම ද එම හේතූන් අතරින් හඳුනාගත් එක් හේතුවකි. මේ වනවිට මංජීරු ද්විත්වයකින් පමණක් සමන්විත A 004 මාර්ගය ද භූ විද්‍යාත්මක පිහිටීම නිසා පළල් කිරීමේ හැකියාවක් නොපවතින බැවින් නගරයට ප්‍රවේශ විය හැකි විකල්ප මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම අනිවාර්යයෙන්ම සිදු කළ යුතු වේ. මේ සඳහා හඳුනාගත් එක් ප්‍රධානතම මාර්ගයක් වන්නේ ගොඩවෙල මාර්ගයයි. මෙම මාර්ගය තැනිතලා භූමියක පිහිටා ඇති බැවින් එය තව දුරටත් පුළුල් කළ හැකි අතර වෙරළප කලාපයට යෝජිත විවේක හා විනෝද කටයුතු පර්ෂදයට ප්‍රවේශ මාර්ගය වන්නේ ද මෙම ගොඩවෙල මාර්ගයයි. එමෙන්ම, යෝජිත වෙරළප වැව හේතුවෙන් මෙම ගොඩවෙල මාර්ගය අනාගතයේ දී ගංවතුර ආපදාවට ලක් නොවනු ඇතැයි අපේක්ෂිත ය.

• මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- පහසුවෙන් හා ඉක්මනින් නගරයට ප්‍රවේශ වීමට ඇති හැකියාව
- නගර මධ්‍යය සහ නව නගරය අතර ඇතිවන රටවාහන නදබදය අඩු වීම
- කාලය ඉතිරි වීම
- යෝජිත වෙරළප විවේක හා විනෝද කටයුතු පර්ෂදයට ප්‍රවේශය

• මූල්‍ය සැලැස්ම

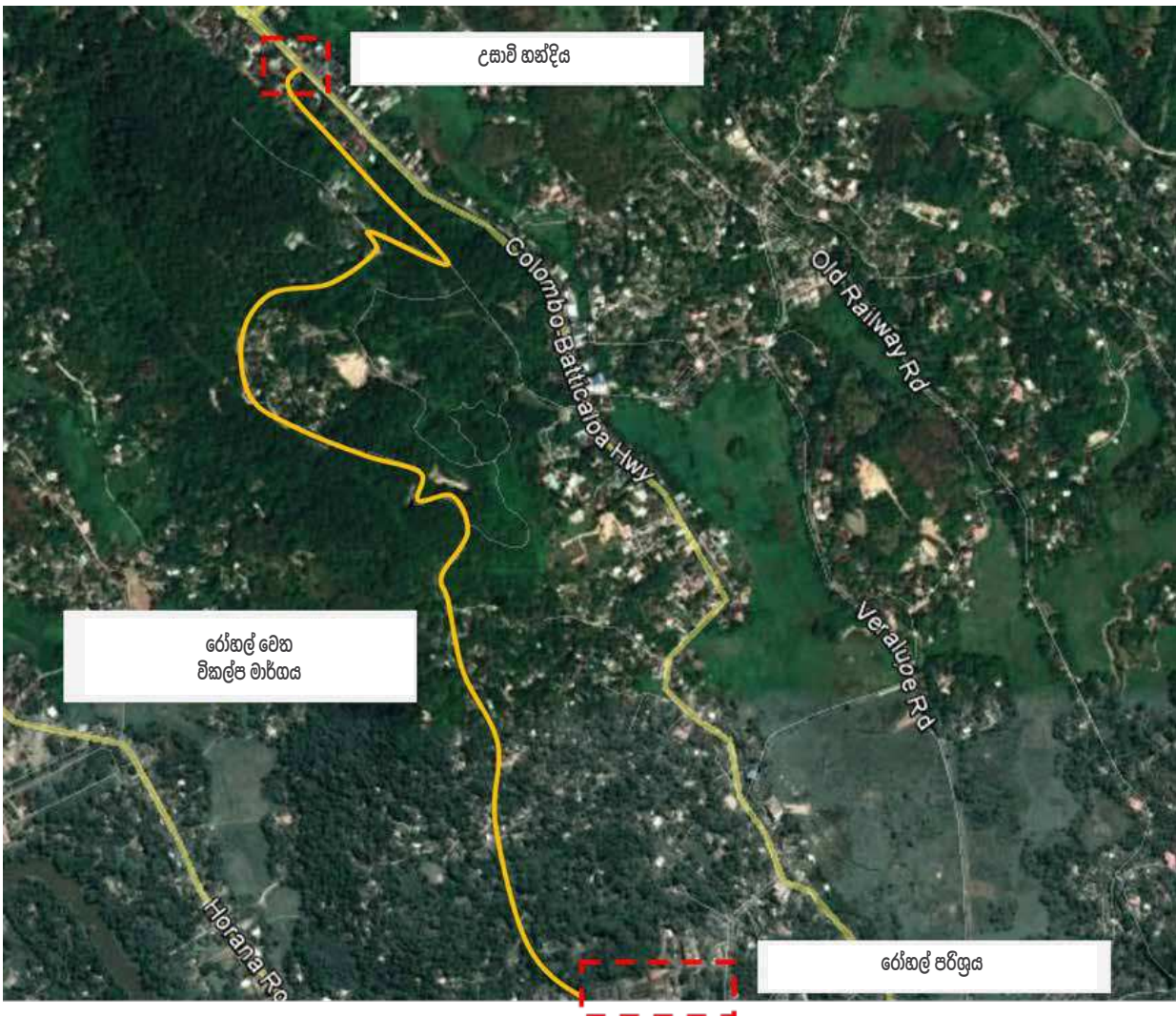
අංශය	රු. (මිලියන)
ගොඩවෙල මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 70

• ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

ගොඩවෙල මාර්ගයේ අයිතිය වර්තමානයේ දී රත්නපුර මහ නගර සභාව සතු වේ. මෙය අත්‍යවශ්‍ය විකල්ප මාර්ගයක් බැවින් වැඩිදුර සංවර්ධන කටයුතු උදෙසා ගොඩවෙල මාර්ගය, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට භාර දිය යුතු යැයි මෙහිදී යෝජනා කෙරේ. අනතුරුව, මෙම මාර්ගයේ ඉදිකිරීම කටයුතු හා නඩත්තු කිරීම කටයුතු මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සිදු කරනු ඇත.

**රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
 රත්නපුර රෝහලේ සිට නව නගරය දක්වා විකල්ප මාර්ගය
 සංවර්ධනය කිරීම**

- අංශය - නාගරික සංවර්ධන
- ව්‍යාපෘතියේ නම - රත්නපුර රෝහලේ සිට නව නගරය දක්වා වූ විකල්ප මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	සමන් පෙදෙස

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - කි.මී. 3 ක් පමණ (මාර්ගයේ දිග)
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 50

• ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

රත්නපුර නගරය තෙක් කලාපයේ පිහිටා ඇති නිසාත් කලු ගං මිටියාවතේ පිහිටා ඇති නිසාත් එය වාර්ෂිකව ජල ගැලීම්වලට ලක් වන නගරයකි. එයින් වැඩි වශයෙන් බලපෑම්වලට ලක් වනුයේ රත්නපුර නගරයයි. මෙසේ සිදුවන ජලගැලීම් හේතුවෙන් එම කාලවලදී රත්නපුර මූලික රෝහලට ළඟා වීමේ ප්‍රවේශ මාර්ග අවහිර වේ. එහෙයින්, ආපදා අවස්ථාවන්හි දී මූලික රෝහලට ළඟා වීම උදෙසා විකල්ප මාර්ගයක් සංවර්ධනය කර තැබීම වැදගත් වේ. මීට අමතරව, සබරගමුව විශ්ව විද්‍යාලයේ වෛද්‍ය පීඨය රත්නපුර මහ රෝහලට අනුබද්ධව 2019 වසරේ දී පිහිටුවා ඇති අතර මෙම වෛද්‍ය පීඨයේ ඉදිකිරීම් සඳහා වෙන් කරන ලද පරිශ්‍රය රෝහල හා නව නගරය අතර ඉඩමක පිහිටා ඇති බැවින් ඒ සඳහා ප්‍රවේශ මාර්ගයක් සංවර්ධනය කර තැබීම ද අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

ඉහත කරුණු ද්විත්වයම සඳහා යොදාගත හැකි විකල්ප මාර්ගයක් ලෙස සමන් පෙදෙස හරහා දිවෙන පටු මාර්ගය හඳුනාගෙන ඇති අතර එම මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම මගින් විශාල පිරිසකට ගමනාගමන පහසුකම් සැලසෙනු ඇත.

- මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි
  - පහසුවෙන් හා ඉක්මනින් රෝහලට ප්‍රවේශ වීමට ඇති හැකියාව
  - ශික්ෂණ රෝහල, වෛද්‍ය පීඨය හා නව නගරය අතර අතර මාර්ග පද්ධතිය සංවර්ධනය වීම

• මූල්‍ය සැලැස්ම

අංශය	රු. (මිලියන)
රත්නපුර රෝහලේ සිට නව නගරය දක්වා විකල්ප මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම	මිලියන 50

• ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

මෙම ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් කටයුතු හා නඩත්තු කිරීම් කටයුතු රත්නපුර මහ නගර සභාව මඟින් සිදු කරනු ඇත.

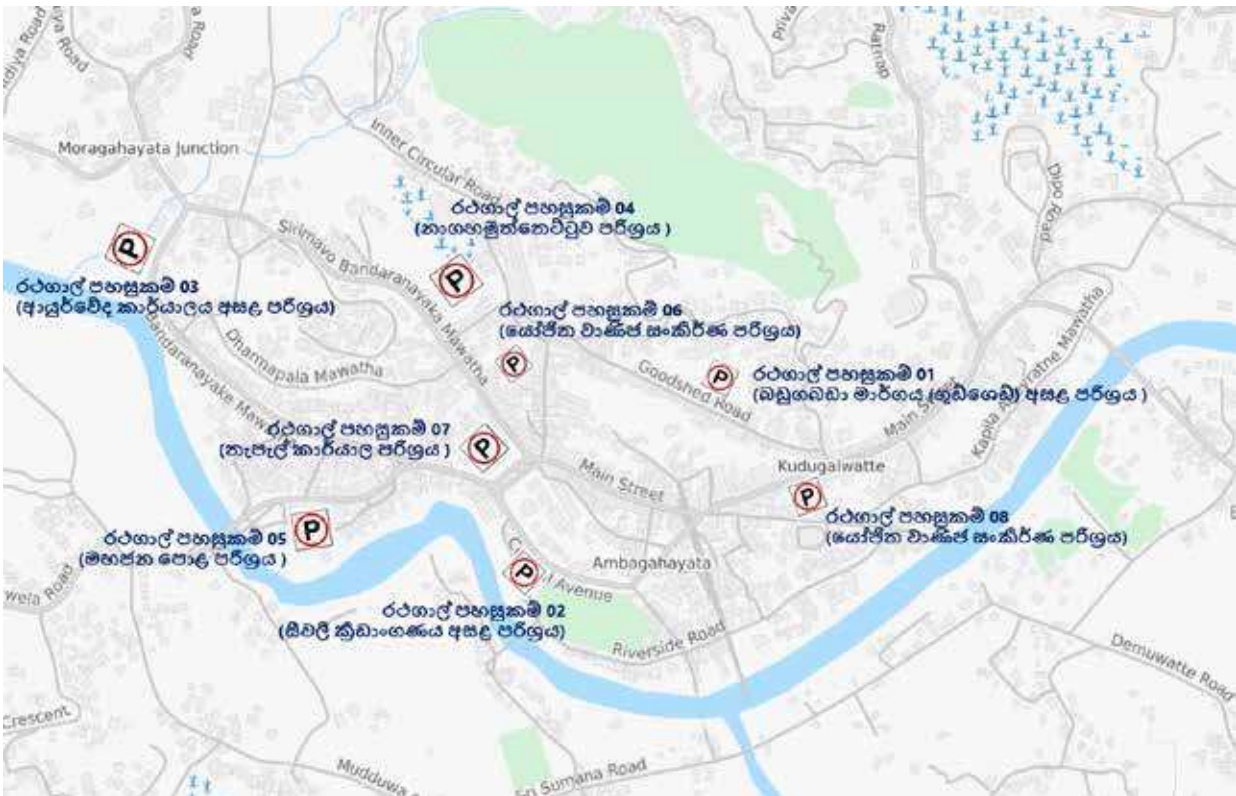
06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ රථවාහන නැවතුම් පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධන
- ව්‍යාපෘතියේ නම - රථවාහන නැවතුම් පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගර මධ්‍යය

1. පොල්හුනුව පරිශ්‍රය, ගුඩ් ශෙඩ් පාර
2. මහ නගර සභා රථභාර, සීවලී ක්‍රීඩාංගණයට යාබද පරිශ්‍රය
3. ආයුර්වේද කාර්යාලයට යාබද පරිශ්‍රය
4. නාගහමුත්තෙට්ටුව පරිශ්‍රය
5. මහජන පොළ පරිශ්‍රය
6. යෝජිත වාණිජ සංකීර්ණ පරිශ්‍රය (නගර මධ්‍යය)
7. තැපැල් කාර්යාල පරිශ්‍රය
8. යෝජිත වාණිජ සංකීර්ණ පරිශ්‍රය (ලක්ෂ්මි සිනමා ශාලාව)

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුදල ඉඩම් ප්‍රමාණය – අදාළ නොවේ
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය – රු. මිලියන 70

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

- ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

රත්නපුර නගරය යනු සබරගමුව පළාතේ ප්‍රධාන නගරය වන අතර, 2030 වසර ඉලක්ක කරගත් නගර සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව රත්නපුර නගරයට දෛනිකව සංසරණය වෙතැයි අපේක්ෂිත ජනගහනය 150,000කි. නමුත් දැනට පවතින නගර ව්‍යුහයට අනුව එම අපේක්ෂිත සංසරණ ජනගහනයට සාපේක්ෂව රථවාහන නැවතුම් පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවේ. එමෙන්ම, නගරයේ භූගෝලීය පිහිටීම සහ අවකාශීය සැකැස්ම පිළිබඳව සලකා බලන විට රථවාහන පහසුකම් වෙනුවෙන් විශාල පරිශ්‍රයන් වෙන් කිරීම ද ප්‍රායෝගික නොවේ. එබැවින්, මෙම නගර සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව නගර මධ්‍යයෙහි පවත්නා විවිධ කලාප වෙත වෙනම හඳුනාගෙන ඇති අතර එකී කලාපයන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වයට අනුකූලව එම කලාප සඳහා අවශ්‍ය වන රථගාලී අවකාශය එම කලාපය තුළම ලබා දීමට යෝජනා ය. ඒ අනුව මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා නගරයේ සෑම කුඩා කලාපයකටම සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සහිතව වෙන වෙනම රථවාහන නැවතුම් පහසුකම් ලබා දෙනු ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා නගරයට පැමිණෙන සංචාරකයන්ට, ව්‍යාපාරිකයන්ට සහ නගර වැසියන්ට පහසුකම් රැසක් සැලසෙනු ඇතැයි අපේක්ෂිත ය.

- මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි
  - මනාව කළමනාකරණය වුණු රථවාහන නැවතුම් පහසුකම්
  - සනීපාරක්ෂක පහසුකම්

- මූල්‍ය සැලැස්ම

අංශය	රු. (මිලියන)
රථවාහන නැවතුම් පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 70

- ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

ද්විපාර්ශවික ගිවිසුමකට අනුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හා රත්නපුර මහ නගර සභාව විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය සිදු කරනු ඇති අතර නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු රත්නපුර මහ නගර සභාව විසින් සිදු කරනු ඇත.

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධන
- ව්‍යාපෘතියේ නම - සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	සබරගමුව	රත්නපුර	රත්නපුර නගරය	රත්නපුර නගර මධ්‍යය

1. පොල්හුනුව පරිශ්‍රය, ගුඩි ගෙඩි පාර
2. මහ නගර සභා රථභාල, සීවලී ක්‍රීඩාංගණයට යාබද පරිශ්‍රය
3. ආයුර්වේද කාර්යාලයට යාබද පරිශ්‍රය
4. නාගරික මුත්තෙට්ටුව පරිශ්‍රය
5. මහජන පොළ පරිශ්‍රය
6. ප්‍රධාන බස් නැවතුම්පොළ පරිශ්‍රය
7. කැපැල් කාර්යාල පරිශ්‍රය
8. යෝජිත වාණිජ සංකීර්ණ පරිශ්‍රය (ලක්ෂ්මි සිනමා ශාලාව)

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුදල ඉඩම් ප්‍රමාණය - අදාළ නොවේ
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - 6෭. මිලියන 70

- ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

රත්නපුර නගරය යනු සබරගමුව පළාතේ ප්‍රධාන නගරය වන අතර වසර 2030 ඉලක්ක කරගත් සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව නගරයට සංසරණය වෙනැයි අපේක්ෂිත ජනගහනය 150,000 කි. නමුත් දැනට පවතින නගර ව්‍යුහයට අනුව එම අපේක්ෂිත සංසරණ ජනගහනයට සාපේක්ෂව පවත්නා සනීපාරක්ෂක පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවේ. එබැවින්, මෙම නගර සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව නගර මධ්‍යයෙහි පවත්නා විවිධ කලාප වෙන වෙනම හඳුනාගෙන ඇති අතර එම කලාප සඳහා අවශ්‍ය වන සනීපාරක්ෂක පහසුකම් එම කලාපය තුළම ලබා දීමට යෝජනා ය. රචනාන නැවැත්වීමේ පහසුකම් ද මෙම පරිශ්‍රයන්හි ලබාදෙන බැවින් එය වඩාත් සුවපහසු සේවාවක් වනු ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා නගරයට පැමිණෙන සංචාරකයින්ට, ව්‍යාපාරිකයින්ට හා නගර වැසියන්ට පහසුකම් රැසක් සැලසෙනු ඇතැයි අපේක්ෂිත ය.

- මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- සුවපහසු සනීපාරක්ෂක පහසුකම්
- රචනාන නැවැත්වීමේ පහසුකම්

- මූල්‍ය සැලැස්ම

අංශය	රු. (මිලියන)
සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 70

- ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

මෙම සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, සංවර්ධනය කිරීම හා නඩත්තු කිරීම රත්නපුර මහ නගර සභාව විසින් සිදු කරනු ඇත.

06 වන පරිච්ඡේදය සංවර්ධන සැලැස්ම

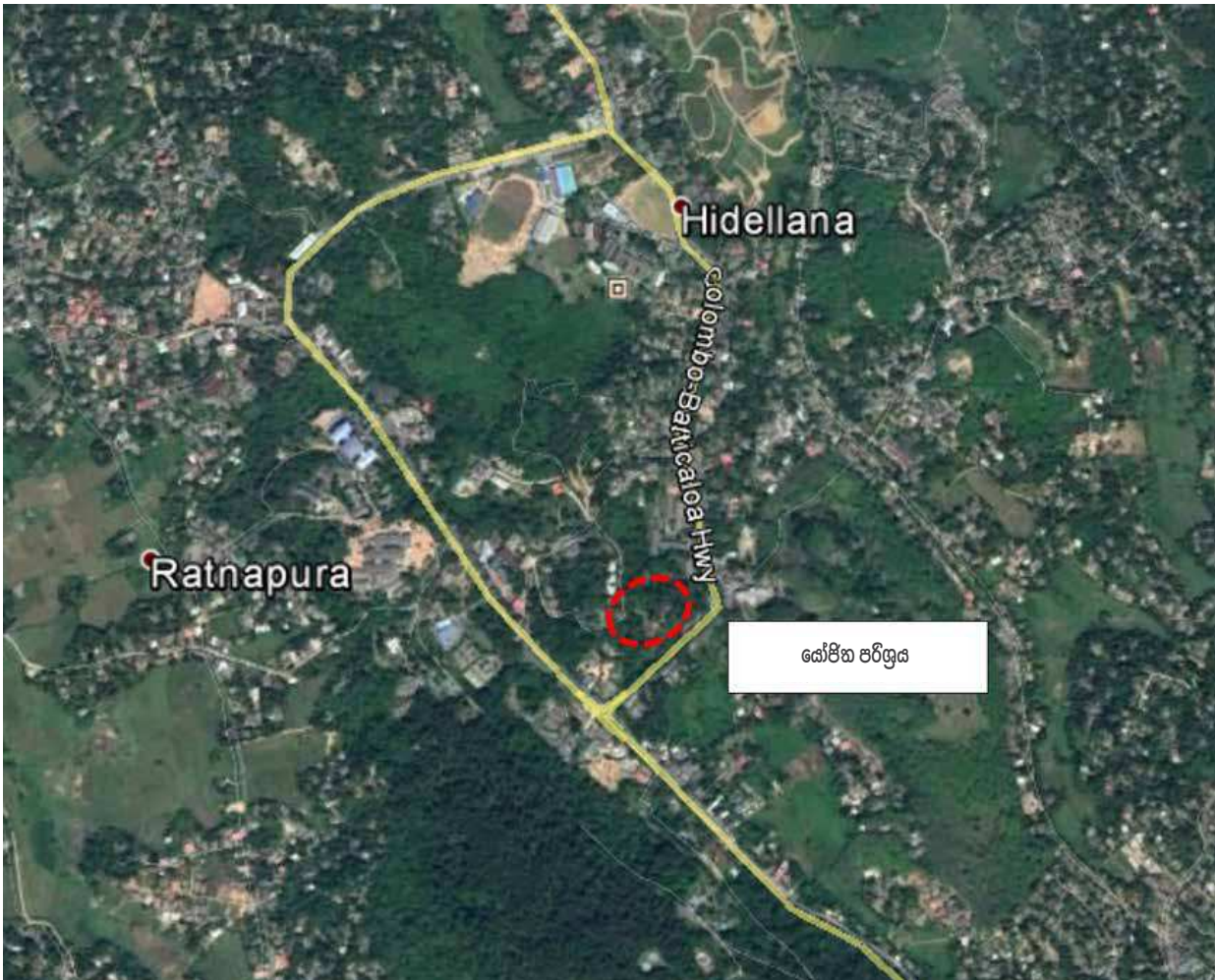
ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ
 නව පරිපාලන සංකීර්ණය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- අංශය - නාගරික සංවර්ධන
- ව්‍යාපෘතියේ නම - නව පරිපාලන සංකීර්ණය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
-
- පිහිටි ස්ථානය

- පිහිටීම විස්තර කිරීම

	පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	කොට්ඨාශය	ස්ථානය
01	කබරගමුව	රත්නපුර	නව නගරය	නව නගරය

- ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මුලු ඉඩම් ප්‍රමාණය - අක්කර 2
- ව්‍යාපෘති පිරිවැය - රු. මිලියන 200

06 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන සැලැස්ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ
උපායමාර්ග

ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති

- ව්‍යාපෘතියේ අදාළත්වය

රත්නපුර නගරය සබරගමුව පළාතේ පරිපාලන අගනගරය වේ. ආපදා අවදානම කළමනාකරණය කිරීමේ අවශ්‍යතාව මත නව නගරය, රත්නපුර නගරයෙන් කි.මී. 5 ක පමණ දුරකින් නිර්මාණය කර ඇති අතර බොහොමයක් පරිපාලන කටයුතු මේ වනවිට නව නගරය පාදක කරගනිමින් සිදු වේ. එහෙත්, නවදුරටත් ඇතැම් පරිපාලන ගොඩනැගිලි රත්නපුර නගරයේ ස්ථානගතව පවතින අතර පරිපාලන සේවා ලබාගැනීමට පැමිණෙන මිනිසුන්ගේ පහසුව පිණිස ඒවා නව නගරය වෙත විතැන් කිරීමේ කාලීන අවශ්‍යතාවක් මේ වනවිට නිර්මාණය වී ඇත. එමෙන්ම, රත්නපුර නගරයේ පවතින පරිපාලන කටයුතු බොහොමයක් පැරණි ගොඩනැගිලි තුළ සිදුවන අතර එම ගොඩනැගිලි සතුව වෙනත් බොහෝ නගරයන්ට අනිමි ඓතිහාසික වටිනාකම් පවතී. 2030 වසර ඉලක්ක කරගත් නගර සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව මෙම ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි අලුත්වැඩියා කර ආර්ථිකමය වටිනාකම් උත්පාදනය කළහැකි අවකාශයන් බවට පත් කිරීමට යෝජිත වේ. කෙසේ නමුත්, මෙම ආයතන සියල්ලම වෙන් වෙන්ව ඉදිකිරීමට තරම් ප්‍රමාණවත් අවකාශයක් නොමැති බැවින් සියලුම ආයතන එක් ස්ථානයකට ඒකරාශී කිරීම යෝග්‍යතම විසඳුම වන අතර ඒ තුළින් පරිපාලන ආයතනවල නිලධාරීන්ට මෙන්ම සේවාවලාභීන්ට ද නම කාර්යයන් පහසු වනු ඇත.

එබැවින්, එම ගොඩනැගිලි තුළ ස්ථානගතව පවතින සියලු පරිපාලන කටයුතුන් ඉදිරියේදී නගරය වෙතට සංකේන්ද්‍රණය විය හැකි පරිපාලන කටයුතුන් රත්නපුර නගරයේ වෙනත් ස්ථානයන්හි පවත්නා පරිපාලන කටයුතුන් නව නගරයට විතැන් කොට එක් පරිපාලන සංකීර්ණයක් වෙතට කේන්ද්‍ර කිරීමට මෙහිදී අපේක්ෂිත ය.

- මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් හිමිවන වාසි

- පරිපාලන කටයුතු පහසු වීම
- මනාව කළමනාකරණය කරන ලද කාර්යාල සංකීර්ණය
- ආයතන සියල්ලටම එක වර පහසුකම් සැලසීමේ හැකියාව

- මූල්‍ය සැලැස්ම

අංශය	රු. (මිලියන)
නව පරිපාලන සංකීර්ණය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මිලියන 200

- ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, සංවර්ධනය කිරීම හා නඩත්තු කිරීම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සිදු කරනු ඇත.

II කොටස

භෞතික සංවර්ධන
උපායමාර්ග සහ නියමනා

පරිච්ඡේදය 07

සංවර්ධන කලාප සහ
පොදු කලාපීකරණ නියමනා

07 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන කලාප සහ
කලාපීකරණ නියමතා

හැඳින්වීම

සංවර්ධන කලාප

7.1. හැඳින්වීම

“හරිත වර්ණ වූ මැණික් පුරවරය” යන දැක්ම සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම (2021-2030) සකස් කර ඇත. මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් ඉදිරි වසර 10 තුළ දී ඉටුකර ගැනීමට නියමිත අරමුණු සහ අභිමතාර්ථ හඳුනාගෙන ඇති අතර එම කරුණු යථාර්ථයක් කරගැනීම පිණිස උපායමාර්ගික සැලසුම් නිර්මාණය කර ඇත. ඒ අනුව, 2030 වර්ෂය ඉලක්ක කරගනිමින් සකස් කරන ලද යෝජිත ඉඩම් පරිහරණ සැලැස්මට අදාළ භෞතික සංවර්ධන උපායමාර්ග සහ නියමතා මෙම කොටස තුළ අන්තර්ගත වේ.

සංවර්ධනය සඳහා වැඩි අවස්ථා ප්‍රමාණයක් ලැබෙන පරිදි සාම්ප්‍රදායික කලාපකරණ සැලසුම්කරණයෙන් මිදී ස්වයංපෝෂිත මන පදනම්ව නගර සැලසුම් කිරීම මෙහිදී සිදුකර ඇත. එමෙන්ම, අපේක්ෂිත නාගරික ස්වරූපය නිර්මාණය කරගැනීම උදෙසා ද කලාපීකරණ සැලැස්ම භාවිත කර ඇත. සැලසුම් ප්‍රදේශයට අදාළව සිදුකරන ලද අවකාශීය විශ්ලේෂණයන් කිහිපයක් මත පදනම්ව මෙම කලාපකරණ සැලැස්ම සකස් කිරීම සහ එහි මායිම් හඳුනාගැනීම සිදුකර ඇති අතර මේ සඳහා රත්නපුර සංවර්ධන සැලැස්මේ (2021-2030) දැක්ම, සැලසුම් සංකල්පය, සංවර්ධන ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය (Development Pressure Analysis), සංවේදී කලාප විශ්ලේෂණය (Sensitivity Analysis), මාර්ග සම්බන්ධතා විශ්ලේෂණය (Connectivity Analysis), යෝග්‍යතා භූමි විශ්ලේෂණය (Livability Analysis) ආදිය උපයෝගී කරගෙන ඇත. එයට අමතරව, භූමි පරිහරණ සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී රත්නපුර මහ නගර සභා සීමාව තුළ පවතින ස්වභාවික උපද්‍රව වලට ගොදුරුවීමට ඇති හැකියාව, සංවර්ධනය කළහැකි ඉඩම් හිඟ බව, ඉහල සංසරණ ජනගහනය සහ බලපෑ හැකි අනෙකුත් සාධක සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී. එමෙන්ම, යෝජිත රැවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය සහ විකල්ප මාර්ගය හේතුවෙන් අනාගතයේදී සිදුවිය හැකි වෙනස්කම් සහ සංවර්ධන ප්‍රවණතාවයන් පිළිබඳව ද මෙහිදී අවධානය යොමු කර ඇත.

ඉහත සඳහන් කරන ලද විශ්ලේෂණයන් සහ උපායමාර්ගයන් පිළිබඳව සලකා බැලීමෙන් අනතුරුව එක් එක් ප්‍රදේශයන්හි පවතින විභවතාවන් සහ ප්‍රවර්ධනය කළ හැකි භාවිතයන් පිළිබඳව සලකා බලා කලාපීකරණය සිදු කර ඇති අතර එකිනෙක කලාපයේ අනන්‍යතාව රඳවා ගත හැකි පරිදි අදාළ කලාප සඳහා භාවිතයන් තීරණය කර ඇත. මේ අනුව, අවසාන වශයෙන් රත්නපුර නගර සභා සීමාව තුළ කලාප දහයක් හඳුනාගෙන ඇත. එයට අදාළ විශේෂ නියමතා සහ අනුමත භාවිතයන් ද එකී කලාපයන් සමග දක්වා ඇත. ඊට අමතරව, කලාප දහය සඳහාම අදාළ වන පොදු නියමතා ද මෙම පරිච්ඡේදයේ අන්තර්ගත වේ.

7.2. සංවර්ධන කලාප

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම තුළ යෝජිත සංවර්ධන කලාප පහත පරිදි වේ.

1. වන සංරක්ෂණ කලාපය
2. ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය
3. වාණිජ කලාපය
4. පරිපාලන කලාපය
5. සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය
6. සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය
7. වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය
8. නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය
9. මධ්‍ය ස්ථර නේවාසික කලාපය
10. අඩු ස්ථර නේවාසික කලාපය

යෝජිත කලාපීකරණ සැලැස්ම සිතියම් අංක 7.1 මගින් දක්වා ඇත.

07 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන කලාප සහ
කලාපීකරණ නියමනා

කලාප සංගුණකය

7.3. කලාප සංගුණකය

කලාප සංගුණකය යනු මෙතෙක් කාලයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලද සැලසුම් සහ ගොඩනැගිලි රෙගුලාසි තුළ ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාවට නංවන ලද ගෙබිම් අනුපාතය වෙනුවට හඳුන්වා දුන් නව සංකල්පයකි. එමගින් යම් ප්‍රදේශයක් තුළ යම් නිශ්චිත කාල පරාසයක් ඇතුළත සිදුවිය හැකි සංවර්ධනයේ නිවුනාවය තීරණය කරනු ලබයි. ඒ අනුව, රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මට අදාළ ප්‍රදේශයේ සංවර්ධනය 2030 වර්ෂය වන විට, ස්ථාවර පදනම් කරගනිමින් සිදුවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. විශේෂයෙන් ඉහළ ස්ථාවර සංවර්ධනයක් වාණිජ සහ පරිපාලන කලාපයන්හි අපේක්ෂා කෙරෙන අතර අඩු ස්ථාවර සංවර්ධනයක් අඩු ස්ථාවර නේවාසික කලාපයන් අපේක්ෂා කෙරේ. වන සංරක්ෂණ සහ ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපයන්හි යෝජිත සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හැරුණු විට ස්ථාවර සංවර්ධනයක් අපේක්ෂා නොකෙරේ. ඒ අනුව, 2030 වන විට යෝජිත නාගරික ආකෘතිය කලාප සංගුණකය මත පදනම් වූ කලාපීකරණය තුළින් ස්ථාවර කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එමගින්, රත්නපුර මහ නගර සභා ප්‍රදේශයේ ඉඩම්වල සිදුවන සංවර්ධනයේ ස්වභාවය වෙත සෘජුවම බලපෑමක් සිදුවනු ඇත.

යම් ප්‍රදේශයක උපරිම සංවර්ධනයේ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීමට පෙර සංවර්ධනය සඳහා සුදුසු ප්‍රදේශ හඳුනා ගැනීම සිදු කළ යුතු වේ. මේ සඳහා අධි ස්ථාවර, මධ්‍යස්ථ ස්ථාවර සහ අඩු ස්ථාවර සංවර්ධන කලාපවල අරමුණ තීරණය කරනු ලබන්නේ ඒ සඳහා සිදුකරනු ලබන අවකාශීය විශ්ලේෂණයන් නිරීක්ෂණය කිරීමෙන් සහ නගර සීමාව තුළ එකිනෙක ප්‍රදේශයන්හි සිදුවන ක්‍රියාකාරකම් රටා තීරණය කිරීමෙනි. නගර සීමාවක් තුළ සිදුවන සංවර්ධනය භෞතික, සමාජය, පාරිසරික හා ආර්ථික අංශයන්හි සමතුලිත විය යුතු බැවින් සවිස්තරාත්මක විශ්ලේෂණ මගින් ලබාගත් නිගමන ප්‍රදේශයේ ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කිරීම අවශ්‍ය වේ.

ඒ අනුව, පාරිසරික සංවේදීතාව, සංවර්ධනයේ නිවුනාවය සහ එහි දිශාව, යටිතල පහසුකම් බෙදා හැරීම, වාණිජ කටයුතුවල සංවර්ධනය, භූගෝලීය තත්වයන් සහ ජනගහනයේ ස්ථාවරය මත පදනම්ව කලාපීකරණය තීරණය කර ඇත. ඉහළ කලාපීය සාධක ඇති කලාප මගින් සංකේන්ද්‍රිත යටිතල පහසුකම් ජාලය, ඉහළ වාණිජ සංවර්ධනයක් සහ කලාපය තුළ ඉහළ ජනගහන ආකර්ෂණයක් පවත්නා බව පිළිබිඹු කරයි. නමුත්, අදාළ ප්‍රදේශය පාරිසරික වශයෙන් සංවේදී ප්‍රදේශයක් නම් හෝ සංවර්ධනය සඳහා ඉඩම් හිඟයක් තිබේ නම් හෝ යටිතල පහසුකම් හිඟයක් තිබේ නම් එවැනි ප්‍රදේශයන්ට ඉහළ ජන ස්ථාවරයක් අපේක්ෂා නොකරන අතර එවැනි අවස්ථාවක දී කලාප සංගුණකය අඩු වීමේ හැකියාවක් පවතී.

ඒ අනුව සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ සෑම කලාපයක් සඳහාම කලාප සංගුණකයක් ලබා දී ඇත.

7.3.1. කලාප සංගුණකය නිර්ණය කිරීම

සංවර්ධන සැලැස්මට අනුකූලව සකස් කරන ලද අරමුණු හා අභිමතාර්ථ මගින් අනාගතයේදී ප්‍රදේශය තුළ දැකිය හැකි නාගරික ආකෘතියන් (Urban Form), අනාගත සංවර්ධනයන් සීමා කරන මූලික සාධක වන පරිසර සංවේදීතාව, සංවර්ධනය සඳහා වන විභාවනාවයන් හා දරාගැනීමේ ශක්තිය යන සාධකයන් සලකා ගණනය කරන ලද නේවාසික, වාණිජ, හා වෙනත් භාවිත සඳහා යොදාගත හැකි මුළු භූමි ප්‍රමාණය දැනට ප්‍රදේශය තුළ සංවර්ධනය සඳහා යොදාගත හැකි භූමි ප්‍රමාණයෙන් බෙදූ විට ලැබෙන අගය එම කලාපයේ කලාප සංගුණකයයි.

මේ අනුව, සංවර්ධන සැලැස්මෙහි යෝජිත කලාපීකරණ සැලැස්ම තුළ වූ එක් එක් ස්ථානව කලාපයන්හි යෝජිත ස්ථානවයන්ට අනුකූලව බලාපොරොත්තුවන සංවර්ධනයට අවකාශ ලබාදීමට උචිත අයුරින් කලාප සංගුණකය ගණනය කරනු ලබයි. කලාප සංගුණකය මූලිකව 2.5 ඉහලම අගයක් සිට 0.75 අවම අගයන් දක්වා විචලනය වේ. කලාප තුළ ඉතා ඉහල සංවර්ධනයක් අපේක්ෂා කරන අවස්ථාවන්හිදී මෙම අගය 2.0 ට වඩා ඉහල අගයන් දක්වාද වෙනස් වේ. උදාහරණයක් ලෙස කලාප සංගුණකය 2.0 හෝ ඊට වැඩිනම් එයින් අදහස් කෙරෙනුයේ කලාපය තුළ ඉහල ස්ථානව සංවර්ධනයක් කරා ගමන් කිරීමට අවකාශ සපයා දිය හැකි බවයි. 0 න් 1.0 න් අතර අගය මගින් ඉතා සුළු හෝ / හා සාමාන්‍ය සංවර්ධනයක් සඳහා 1.5 න් 2.0 න් අගය මධ්‍ය ස්ථානව සංවර්ධනයක් දක්වාත් අවකාශ සලසා දෙනු ලබයි.

මේ අනුව, රත්නපුර නගර සැලසුම් බල ප්‍රදේශය තුළ නගර ආකෘතිය සලකා බැලීමේදී ගොඩනැගිලි ස්ථානවය සාපේක්ෂව රත්නපුර නගරයේදී ඉහල යන ආකාරයටත් අනෙකුත් ප්‍රදේශයන්හි දී ක්‍රමයෙන් අඩුවෙමින් යන ආකාරයටත් නගර ආකෘතිය (Urban Form) සකස් වීම අනාගත නගර සංකල්පය තුළින් අපේක්ෂා කර ඇත. රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මේ කලාප සංගුණකය ගණනය කල ආකාරය ඇමුණුම් අංක 19 මගින් දැක්වේ. ඒ අනුව, සංවර්ධනයන් සඳහා අවසරලත් ගෙබිම් ප්‍රමාණය නිර්ණය කිරීම 2021 ජූලි මස 08 බ්‍රහස්පතින්දා දින අංක 2235/54 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනයේ IV වන කොටසේ 6 වන උප ලේඛනයේ 'අ' සහ 'ආ' යන ආකෘති පත්‍රයන්ට අනුකූලව, රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මට අදාළව උපලේඛන 01 හි 'අ' සහ 'ආ' පෝරම ලෙස දක්වා ඇත.

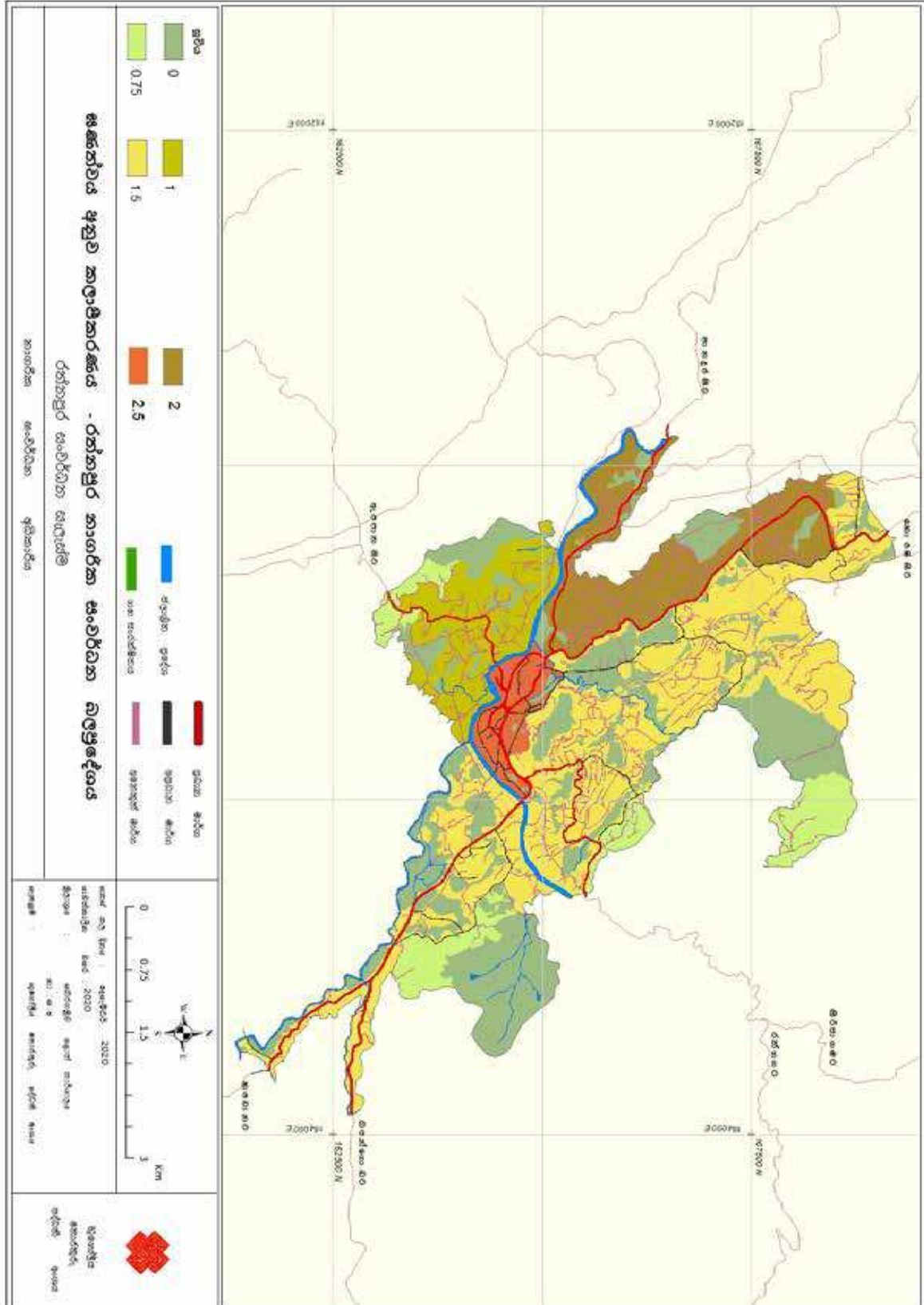
07 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන කලාප සහ
කලාපීකරණ නියමනා

කලාප සංගුණකය

කලාප සංගුණකය
නිර්ණය කිරීම

7.3.2. කලාප සඳහා අදාළ කලාප සංගුණකය (2021–2030)

සිතියම් අංක 7.2 : සහතිවය අනුව කලාපීකරණය

7.4. සැලසුම් ප්‍රදේශය සඳහා වූ පොදු කලාපීකරණ නියමනා

07 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන කලාප සහ
කලාපීකරණ නියමනා

අට (8) වන පරිච්ඡේදයේ දී යෝජිත කලාපකරණ සැලැස්මේ සෑම කලාපයක් සඳහාම වෙන් වෙන්ව අවසර ලත් භාවිතයන් සහ එකී කලාපයන් සඳහා විශේෂ නියමනා හඳුන්වා දී ඇති බැවින් එම කලාප සියල්ලම සඳහා අදාළ වන පොදු නියමනා මෙම පරිච්ඡේදයේ දී විස්තර කෙරේ.

සැලසුම් ප්‍රදේශය සඳහා වූ
පොදු කලාපීකරණ නියමනා

- 7.4.1. වර්ෂ 1978 අංක 41 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය පනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ අංක 38/16 හා 1979.06.01 දිනැති අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ නාගරික සංවර්ධන ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ පරිපාලන සීමාවන් තුළ පිහිටි සියලුම ප්‍රදේශයන් සඳහා මෙම නියමනා බල පැවැත්වේ.
- 7.4.2. කිසියම් සංවර්ධන කටයුත්තක් සිදු කිරීමේදී ඊට අදාළවන සැලසුම් හා සංවර්ධන නියමනා සඳහා මෙම කලාපීකරණ සැලැස්මේ නියමනාවන්ට අමතරව 2021 ජූලි මස 08 දිනැති හා අංක 2235 / 54 දරන ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති සැලසුම් හා සංවර්ධන රෙගුලාසි රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා බලාත්මක වේ.
- 7.4.3. කලාපීකරණ සැලැස්ම මඟින් යම් ස්ථානයක් හෝ දේපලක් යම් විශේෂිත භාවිතාවක් සඳහා පමණක් නම් කර ඇති විටකදී, එම ස්ථානය හෝ දේපල එම නම් කරන ලද භාවිතය සඳහා පමණක් යොදා ගත යුතුය.
- 7.4.4. අධිකාරිය විසින් නම් කරන විශේෂ ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය තුළ කිනම් හෝ විශේෂිත ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීම සඳහා බිම් පෙදෙස භාවිතා කිරීම, සීමා කිරීම හෝ නහනම් කිරීම, මෙම සැලැස්මෙන් පනවා ඇති නියෝග, නහනම් ලිහිල් කිරීම හෝ ප්‍රදේශය සඳහා නියම කර ඇති කාර්යයන් ඉටුකර ගැනීම සඳහා වෙනත් ව්‍යවස්ථා පැනවීම හෝ අධිකාරිය විසින් සිදු කරනු ලැබිය හැක.
- 7.4.5. පොදු එළිමහන් උද්‍යාන, විනෝද කටයුතු අවකාශ සඳහා දැනට භාවිතා වන හා හදුනාගෙන ඇති ප්‍රදේශ එම කටයුතු සඳහා පමණක් අවසර දෙනු ලැබේ.
- 7.4.6. සැලැස්මේ රෙගුලාසි බලපවත්වනු ලබන දිනය වන විට, කිසියම් නීත්‍යානුකූලව ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන භාවිතයක් එම කලාපයට නොගැලපේ නම්, එකී භාවිතය කාලය දීර්ඝ කිරීමෙන් හෝ එහි ගොඩනැගිලි කොටස් හෝ යන්ත්‍ර සූත්‍ර ව්‍යාප්ත කිරීමෙන් හෝ යාබද ඉඩම්වලින් කොටස් එකතු කිරීමෙන් හෝ කිසියම් ව්‍යාපෘතියකට තුඩුදෙන ක්‍රියාකාරකම් සඳහා හෝ අවසර දෙනු නොලැබෙන අතර අන්‍යවශ්‍ය නඩත්තු කටයුතු සඳහා පමණක් අවසර දෙනු ලැබේ. තවද, යෝජිත භූමිය හෝ ගොඩනැගිල්ල දිගින් දිගටම පවත්වාගෙන යාම අහිතකර යයි හැඟෙන්නේ නම් එකී නොගැලපෙන භාවිතය නතර කරන ලෙස නියම කරනු ලැබිය හැක.
- 7.4.7. යම් ස්ථානයක් හෝ දේපලක් යම් විශේෂිත භාවිතාවක් සඳහා නම් කර නොමැති විටකදී එහි පවත්නා භාවිතයන් කලාපීකරණ සැලැස්ම අනුව එකී කලාපයේ අවසරලත් භාවිතා සඳහා කිසිදු අවහිරතාවයක් නොවිය යුතුය.
- 7.4.8. අදාළ කලාපයේ වෙන් වෙන් වශයෙන් දක්වා ඇති භාවිතයන්ට අමතරව, අනෙකුත් ඒ හා සමාන භාවිතයන් සඳහා අවම භූමි ප්‍රමාණය සැලකිල්ලට ගෙන කොන්දේසි වලට යටත්ව අධිකාරිය විසින් අවසර ලබා දෙනු ලැබේ.

07 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන කලාප සහ
කලාපීකරණ නියමනා

සැලසුම් ප්‍රදේශය සඳහා වූ
 පොදු කලාපීකරණ නියමනා

- 7.4.9. යම් කිසි දේපලක් කලාප දෙකකට හෝ වැඩි ගණනකට අයත් වේ නම් එකී බිම් කට්ටියෙහි වැඩි භූමි ප්‍රතිශතයක් අයත් වන කලාපය හෝ එකී බිම් කට්ටියෙහි හෝ ගොඩනැගිල්ලේ ප්‍රධාන ප්‍රවේශ මාර්ගය අයත් වන කලාපය එම දේපලෙහි හෝ ගොඩනැගිල්ලෙහි නීත්‍යානුකූල කලාපය ලෙස සැලකිය යුතුය.
- 7.4.10. කලාපීකරණ සිතියමේ පෙන්වා දී ඇති මායිම් බොහෝ විට පදනම් වී ඇත්තේ පවතින මහා මාර්ග, අතුරු මාර්ග, දුම්රිය මාර්ග හා ජල මාර්ග වන අතර, එවැනි මායිම් නොමැති අවස්ථාවකදී සංවර්ධන සැලැස්මේ කලාප මායිම් සඳහා Google Earth හි Degree අනුව පෙන්වා දී ඇති X සහ Y ඛණ්ඩාංක පදනම් කරගත යුතුය.
- 7.4.11. සංවර්ධන සැලැස්මට අදාළව සංවර්ධන කටයුත්තක් සඳහා අනුමැතිය ලබාදෙන මුළු ගෙබිම් ප්‍රමාණය, මහල් සංඛ්‍යාව හා ගොඩනැගිලි අවට විවෘත ප්‍රදේශය තීරණය කිරීම සඳහා උපලේඛන O1 යටතේ සඳහන් "අ", "ආ" සහ "ඉ" පෝරම භාවිත කළ යුතුය.
- 7.4.12. මෙම කලාප තුළ සෑම ඉදිකිරීමක් සඳහාම භූමි යෝග්‍යතාව හා ඉදිකිරීම සම්බන්ධව ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ (NBRO) නිර්දේශය ලබාගත යුතුය.
- 7.4.13. සුසාන භූමියක් හෝ ආදිනතාගාරයක් සඳහා යම්කිසි ඉඩමක් හෝ භූමි භාගයක් වෙන් කරනු ලබන විට නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ නිර්දේශය ලබා ගත යුතුය.
- 7.4.14. යෝජිත භූමි භාවිතය සඳහා වන කලාප සැලැස්ම තුළ දැනටමත් පිහිටි ගොඩනැගිලිවල සහ නව ඉදිකිරීම්වල දී ඒ ඒ කලාපවල අනන්‍යතාව ආරක්ෂා වන පරිදි වහලය, වර්ණය, යොදා ගන්නා ද්‍රව්‍ය සහ ගෘහනිර්මාණය සම්බන්ධයෙන් වන නවීකරණය කිරීමක් හෝ වෙනස් කිරීමක් සඳහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් නියමතා නියම කළ හැකිය.
- 7.4.15. මහ නගර සභා සීමාව තුළ පවත්නා අඩිපාරවල, පඩිපෙළ හා සියලුම මාර්ග වලට අදාළ වන ගොඩනැගිලි සීමා හා යෝජිත අවම මාර්ග පළල ද ගංගා සහ ඇළ මාර්ගවලට අදාළ රක්ෂිත ප්‍රදේශයන් ද 09 වන පරිච්ඡේදයට අනුකූල විය යුතුය. නව ද, ගංගා සහ ඇළ මාර්ගවලට අදාළ රක්ෂිත ප්‍රදේශයන් සුදුසු ශාක වගාවන් සහිතව පවත්වා ගත යුතුය.
- 7.4.16. අන්තරාදායක, විෂ හා දූෂණ කාරක කර්මාන්ත හෝ ව්‍යාපාර ඉදිකිරීම හෝ ව්‍යාප්ත කිරීම සඳහා අන්තරායකාරී ඖෂධ පාලක මණ්ඩලය, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය හා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් නිර්දේශයන් ලබා ගත යුතුය.
- 7.4.17. ඇමුණුම 20 මගින් දක්වා ඇති පුරාවිද්‍යාත්මක, පුරාණ ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීය ක්‍රම සහිත සහ සංස්කෘතික, ජාතික උරුමයන් හා සම්බන්ධ සියළු ගොනැගිලි හා භූමි භාගයන් පවතින ආකාරයන්ට සංරක්ෂණය කළ යුතු අතර වැඩි දියුණු කිරීමක් හෝ ප්‍රතිසංස්කරණයක් සිදු කිරීමේදී සහ නව ඉදි කිරීමක් සිදු කිරීමේ දී පුරාවිද්‍යාත්මක අගයක් ආරක්ෂා වන පරිදි සැලසුම් කළ යුතු අතර ඒ සඳහා පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ හා අදාළ ආයතනයන්හි නිර්දේශ ලබා ගත යුතුය.
- 7.4.18. ඒකක දෙකට වැඩි නේවාසික ගොඩනැගිලි සහ ව.මි.200 ට වැඩි වාණිජ හෝ වෙනත් ගොඩනැගිලි අයදුම්පත් ඉදිරිපත් කිරීමේදී ස්ථ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්මක් ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
- 7.4.19. කසළ ප්‍රතිචක්‍රීකරණ මධ්‍යස්ථාන, සහිපාරක්ෂක කසළ මධ්‍යස්ථාන හෝ වෙනත් ඒ ආශ්‍රිත කාර්යයන් සඳහා යම් භූමියක් යොදා ගැනීමේදී හෝ පවත්නා භූමියක් පුළුල් කිරීමේදී එම සීමාව වටා අදාළ ආයතනවලින් නිර්දේශිත ආකාරයට සුදුසු හරින වැටියක් නඩත්තු කළ යුතුය.

7.4.20. බෑවුම් ආනතියක් සහිත භූමි භාගයක සංවර්ධන කටයුත්තක් සිදුකිරීමේදී භූ විෂමතාව සලකා බලා මීටර් 1 ක පියගැටපෙලකින් ප්‍රවේශකත්වය සලකා බලනු ලැබේ.

7.4.21. ජලගැලීම් අවදානම සහිත ප්‍රදේශයන්හි දී සිදුකරනු ලබන සංවර්ධන කටයුතු වලදී පහත සඳහන් නියමතාවයන්ට අනුකූලව සංවර්ධන කටයුතු සිදු කළ යුතුය.

7.4.21.1. සියලුම කලාපයන්ට අයත් ජලගැලීම් අවදානම සහිත ප්‍රදේශයන්හි නේවාසික ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේදී එම ගොඩනැගිල්ලේ ස්ථානීය පිහිටීම සැලකිල්ලට ගෙන අවම වශයෙන් මහල් දෙකක්වත් ඉදිකිරීම හෝ කණු මත ඉදිකිරීම හෝ අත්තිවාරම් මට්ටම උස් කිරීම හෝ සිදු කළ යුතුය.

7.4.21.2. වාණිජ කලාපය තුළ ජල ගැලීම් අවදානමට ලක්වන ප්‍රදේශයන්හි ඉදිකරනු ලබන වාණිජ ගොඩනැගිලි අවම වශයෙන් මහල් දෙකකින් සමන්විත යුතුය. එකී ගොඩනැගිලිවල බිම් මහල තුළ බිත්ති ඉදිකිරීමට ඉඩ දෙනු නොලබන අතර එය කුළුණු වලින් පමණක් සමන්විත විය යුතුය. තවද, වාණිජ කලාපය තුළ ජල ගැලීම් අවදානමට ලක්වන ප්‍රදේශයන්හි වාණිජ ගොඩනැගිලි සඳහා බිම් මහල භාවිතා කිරීමට ඉඩදෙනු ලබන්නේ වාහන නැවතුම් ස්ථාන හෝ වෙනත් තාවකාලික කටයුතු සඳහා පමණි.

7.4.21.3. සියලුම කලාපයන්ට අයත් ජල ගැලීම් අවදානමට ලක්වන ප්‍රදේශයන් තුළ සිදුකරන සියළු ඉදිකිරීම්හි ගොඩනැගිලි සැලසුම් සහ අත්තිවාරම් ජල ගැලීම් ප්‍රදේශයකට සුදුසු වන බවට වරලත් ව්‍යුහාත්මක ඉංජිනේරු වරයෙකු (Chartered Structural Engineer) විසින් සහතික කොට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

7.4.21.4. සියලුම කලාපයන්ට අයත් ජල ගැලීම් අවදානමට ලක්වන ප්‍රදේශයන්හි ඉදිකරනු ලබන සියලු ගොඩනැගිලිවල ජල ගැලීම් අවස්ථාවලදී ජලය පහසුවෙන් ඉවත්වීම පිණිස බිම් මහල් අවකාශයෙන් 25% ක ප්‍රමාණයක් විවෘත කළ හැකි පරිදි ජනෙල් සහ දොරවල් තැබිය යුතුය.

7.4.21.5. සියලුම කලාපයන්ට අයත් ගොඩනැගිලි සැලසුම් අනුමත කිරීමේදී නේවාසික සහ නේවාසික නොවන ගොඩනැගිලි සඳහා වැසි ජලය එක් රැස් කිරීමේ පද්ධතියක් (Rainwater Harvesting System) සැලැස්මකට ඇතුළත් කළ යුතුය.

7.4.21.6. සියලුම කලාපයන්ට අයත් ජල ගැලීම් අවදානමට ලක්වන ප්‍රදේශයන්හි සිදුකරනු ලබන සියලු ඉදිකිරීම් සඳහා සැලසුම් අනුමැතියට ඉදිරිපත් කරන අවස්ථාවේදී ජල බැස්මේ සැලැස්මක් ඉදිරිපත් කල යුතුය.

7.4.21.7. සියලුම කලාපයන්ට අයත් ජල ගැලීම් අවදානමට ලක්වන ප්‍රදේශයන්හි ඉදිකරනු ලබන නේවාසික ගොඩනැගිලිවල මහල් දෙකක් හෝ ඊට වැඩිවන අවස්ථාවලදී, ජල ගැලීම් අවස්ථාවකදී ගැටළුවක් ඇති නොවන පරිදි අවම වශයෙන් එක් ඉහළ මහලකවත් සනීපාරක්ෂක පහසුකම් තිබිය යුතුය.

7.4.21.8. ගංවතුර අවධානම අධික ප්‍රදේශයන්හිදී ඉදිකරනු ලබන සියලු වැසිකිළි වලවල් මෘදුක වැසිකිළි වලවල් විය යුතුය.

7.4.21.9. ගංවතුර අවධානම අධික ප්‍රදේශවල මායිම් තාප්ප ඉදිකිරීම සඳහා අවසර ලබා නොදෙන අතර ඒ සඳහා දැල් සහිත වැටවල් නිර්දේශ කෙරේ.

07 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන කලාප සහ
කලාපීකරණ නියමතා

සැලසුම් ප්‍රදේශය සඳහා වූ
පොදු කලාපීකරණ නියමතා

07 වන පරිච්ඡේදය
සංවර්ධන කලාප සහ
කලාපීකරණ නියමතා

සැලසුම් ප්‍රදේශය සඳහා වූ
පොදු කලාපීකරණ නියමතා

- 7.4.22. ගෘහස්ථ කර්මාන්තශාලා ඇතුළු සියලුම ආකාරයේ කර්මාන්තශාලා සඳහා පරිසර අධිකාරියේ නිර්දේශ ලබා ගත යුතුය.
- 7.4.23. මෙම කලාප තුළ පවත්නා යම් භූමි ප්‍රදේශයක් සඳහා මෙම සැලැස්ම තුළින් යම් ව්‍යාපෘතියක් හඳුනාගෙන පවතී නම් එකී භූමිය එම ව්‍යාපෘතිය සඳහා පමණක් යොදා ගත යුතු අතර වෙනත් කිසිදු සංවර්ධන කටයුත්තක් සඳහා අවසර ලබා දෙනු නොලැබේ.
- 7.4.24. වන සංරක්ෂණ කලාපය සහ ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය සඳහා යෝජිත ව්‍යාපෘති හැර වෙනත් කිසිදු ඉදිකිරීමක් සඳහා අවසර ලබා නොදෙන බැවින් ගෙබිම් අනුපාතය සහ අනුමත බිම් කට්ටි ආවරණය එකී කලාප සඳහා වලංගු නොවේ.

උපලේඛනය 01

"අ" පෝරමය - අවසරලත් ගෙබිම් අනුපාතයන්																																
ඉඩමේ ප්‍රමාණය (ව. මීටර්)	කලාපීය සංගුණකය = 0.75-0.99				කලාපීය සංගුණකය = 1.00-1.24				කලාපීය සංගුණකය = 1.25-1.49				කලාපීය සංගුණකය = 1.50-1.74				කලාපීය සංගුණකය = 1.75-1.99				කලාපීය සංගුණකය = 2.00-2.24				කලාපීය සංගුණකය = 2.25-2.49				කලාපීය සංගුණකය = 2.50-2.74			
	මාර්ගයේ අවම පළල				මාර්ගයේ අවම පළල				මාර්ගයේ අවම පළල				මාර්ගයේ අවම පළල				මාර්ගයේ අවම පළල				මාර්ගයේ අවම පළල				මාර්ගයේ අවම පළල							
	**6 මීටර්	9 මීටර්	12 මීටර්	15 මීටර් සහ වැඩි	**6 මීටර්	9 මීටර්	12 මීටර්	15 මීටර් සහ වැඩි	**6 මීටර්	9 මීටර්	12 මීටර්	15 මීටර් සහ වැඩි	**6 මීටර්	9 මීටර්	12 මීටර්	15 මීටර් සහ වැඩි	**6 මීටර්	9 මීටර්	12 මීටර්	15 මීටර් සහ වැඩි	**6 මීටර්	9 මීටර්	12 මීටර්	15 මීටර් සහ වැඩි	**6 මීටර්	9 මීටර්	12 මීටර්	15 මීටර් සහ වැඩි				
150 - 250 ට අඩු	1.3	1.3	1.4	1.4	1.6	1.7	1.8	1.9	2.0	2.2	2.3	2.4	2.4	2.6	2.7	2.8	2.8	3.0	3.2	3.3	3.0	3.4	3.6	3.8	3.0	3.4	3.6	4.0	3.0	3.4	3.6	4.0
250 - 375 ට අඩු	1.3	1.6	1.8	2.0	1.8	2.2	2.4	2.7	2.2	2.7	3.0	3.3	2.6	3.2	3.6	4.0	3.0	3.4	4.3	4.7	3.2	3.6	4.5	4.5	3.5	3.8	4.5	5.0	3.5	4.0	5.0	5.5
375 - 500 ට අඩු	1.3	1.6	1.9	2.1	1.9	2.2	2.5	2.8	2.3	2.8	3.2	3.4	2.7	3.3	3.8	4.2	3.2	3.5	4.5	5.0	3.4	3.7	4.8	5.2	3.6	4.5	4.7	5.5	3.6	4.6	5.2	6.0
500 - 750 ට අඩු	1.4	1.7	2.0	2.2	2.0	2.3	2.7	3.0	2.4	3.0	3.4	3.5	2.8	3.4	4.0	4.5	3.4	3.6	4.7	5.5	3.5	4.0	5.0	6.0	3.7	5.0	5.0	6.0	3.7	5.1	5.5	6.5
750 - 1000 ට අඩු	1.5	1.8	2.2	2.5	2.1	2.4	2.9	3.3	2.6	3.0	3.6	4.0	3.1	3.6	4.3	5.0	3.5	3.8	5.1	6.0	3.6	4.5	5.7	6.5	3.8	5.1	6.0	6.5	3.8	5.2	6.5	7.0
1000 - 1500 ට අඩු	1.6	1.9	2.3	2.7	2.2	2.5	3.0	3.6	2.7	3.1	3.8	4.5	3.2	3.8	4.6	5.5	3.6	4.0	5.4	6.5	3.7	5.0	6.1	8.0	3.9	5.3	6.5	8.5	3.9	5.4	7.0	9.0
1500 - 2000 ට අඩු	1.7	2.1	2.5	3.0	2.3	2.7	3.4	4.0	2.9	3.4	4.2	5.0	3.4	4.0	5.0	6.0	3.7	4.2	5.8	7.0	3.8	5.1	6.7	9.0	4.0	5.4	7.0	*10	4.0	5.5	7.5	*10.5
2000 - 2500 ට අඩු	1.8	2.3	2.7	3.1	2.4	2.8	3.5	4.2	3.0	3.5	4.4	5.4	3.5	4.2	5.2	6.5	3.8	4.4	6.2	7.5	3.9	5.2	7.1	*10	4.0	5.5	7.5	*10.5	4.0	5.6	7.5	*11
2500 - 3000 ට අඩු	1.9	2.4	3.0	3.6	2.5	3.2	4.0	4.7	3.1	3.8	4.7	5.8	3.6	4.4	5.5	7.0	3.9	4.6	6.5	8.0	4.0	5.3	7.4	*10.5	4.0	5.6	7.5	*11	4.0	5.7	8.0	*11.5
3000 - 3500 ට අඩු	2.0	2.5	3.1	3.7	2.6	3.4	4.2	5.0	3.2	4.0	5.0	6.2	3.7	4.6	6.0	7.5	4.0	4.8	6.9	8.5	4.0	5.4	7.6	*11	4.0	5.7	8.0	*11.5	4.0	5.8	8.0	*12
3500 - 4000 ට අඩු	2.2	2.6	3.3	3.9	2.8	3.6	4.3	5.3	3.3	4.3	5.5	6.6	3.8	4.8	6.3	7.7	4.0	5.0	7.3	9.0	4.0	5.5	7.8	*11.5	4.0	5.8	8.0	*12	4.0	5.9	8.0	*12
4000 ට වැඩි	2.5	2.8	3.5	4.0	3.0	3.8	4.5	5.5	3.5	4.5	6.0	7.0	4.0	5.0	6.5	8.0	4.0	5.2	7.5	9.5	4.0	5.6	8.0	*12	4.0	5.9	8.0	*UL	4.0	6.0	8.0	*UL
<p>UL - අසීමිතයි</p> <p>වාහන නැවතුම් සඳහා වෙන්කර ඇති ගෙබිම් ප්‍රමාණයන් ගෙබිම් අනුපාතය සඳහා ගණනය නොකරයි</p> <p>කලාපීය රෙගුලාසි යටතේ මහල් ප්‍රමාණය හෝ ගෙබිම් අනුපාතය දකවා ඇති විටකදී ඉහත ගෙබිම් අනුපාතයන් අදාළ නොවේ.</p> <p>සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ ඉඩමේ ආනතියට අනුව ඉහත ගෙබිම් අනුපාතයන් වෙනස් විය හැක</p> <p>ඉඩමේ ආනතිය අංශක 11 ට වඩා වැඩිවන විට ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනයේ අනුමැතිය ලබාගත යුතුය</p>																																
<p>* ගෙබිම් අනුපාතය 10.0 හෝ ඊට වැඩි ප්‍රමාණයක් සඳහා අවසර ලැබෙනුයේ අවම වශයෙන් මීටර් 12ක (මාර්ගයේ මැද සිට) ගොඩනැගිලි සීමාවක් පනවා ඇති ප්‍රවේශ මාර්ගය සඳහා පමණි. එසේ නොවන අවස්ථාවක උපරිම ගෙබිම් අනුපාතය 9.0 ට සීමා විය යුතුය.</p> <p>**සංවර්ධන සැලැස්මේ මීටර් 7 ක් පළල මාර්ගයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති මාර්ග සඳහා අවම මාර්ග පළල මීටර් 7 ක් ලෙස සලකනු ලැබේ</p>																																

"ආ" පෝරමය - මීටර් 3 සහ 4.5 මාර්ග සදහා මහල් ප්‍රමාණයන්						
මාර්ගයේ අවම පළල	ඉඩමේ මුහුණතෙහි අවම පළල	ගෙඩිම් ආවරණ ප්‍රතිශතය*	උපරිම මහල් ප්‍රමාණය			
			කලාපීය සංගුණකය 0.5 - 0.74	කලාපීය සංගුණකය 0.75 - 1.24	කලාපීය සංගුණකය 1.25 - 3.49	කලාපීය සංගුණකය 3.50 - 4.00
3.0 මීටර්	6 මීටර්	65%	1 (G)	2 (G+1)	3 (G+2)	3 (G+2)
4.5 මීටර්	6 මීටර්	65%	1 (G)	2 (G+1)	3 (G+2)	4 (G+3)

වාහන නැවතුම් ඉඩකඩද ඇතුළත්ව ඉහත මහල් ප්‍රමාණයන් දක්වා ඇත
එක් එක් මාර්ග සදහා නියමිත නිවාස ඒකක ප්‍රමාණයන් වෙනස් නොවේ
* කලාපීය රෙගුලාසි යටතේ ගෙඩිම් ආවරණ ප්‍රතිශතයන් දක්වා නොමැති විටකදී

"ඉ" පෝරමය - විවෘත අවකාශයන්										
ගොඩනැගිලි කාණ්ඩය	ගොඩනැගිලිල්ලේ උස (මීටර්)	ඉඩමේ මුහුණතෙහි අවම පළල (මීටර්)	ගෙඩිම් ආවරණ ප්‍රතිශතය*		පසුපස අවකාශය (මීටර්)		පැති අවකාශය (මීටර්)		ස්වභාවික ආලෝකය හා වාතාශ්‍රය ලබාගන්නා වාලිං සදහා	
			කේවාසික	කේවාසික	මෙම අන්තයෙන් ස්වභාවික ආලෝකය හා වාතාශ්‍රය ලබා ගන්නාවිට	මෙම අන්තයෙන් ස්වභාවික ආලෝකය හා වාතාශ්‍රය ලබා ගන්නාවිට	මෙම අන්තයෙන් ස්වභාවික ආලෝකය හා වාතාශ්‍රය ලබා ගන්නාවිට	මෙම අන්තයෙන් ස්වභාවික ආලෝකය හා වාතාශ්‍රය ලබා ගන්නාවිට	අවම පළල	අවම ගෙඩිම් ප්‍රමාණය
අඩු උස	70 අඩු	6	80%**	65%	2.3 මීටර්	2.3 මීටර්	-	2.3 මීටර්	2.3 මීටර්	5 ව. මීටර්
	7 - 150 අඩු	6	65%	65%	3.0 මීටර්	3.0 මීටර්	-	3.0 මීටර්	3.0 මීටර්	9 ව. මීටර්
අතරමැදි උස	15 - 300 අඩු	12	65%	65%	4.0 මීටර්	4.0 මීටර්	1.0 මීටර් සහ 3.0 මීටර්	4.0 මීටර්	4.0 මීටර්	16 ව. මීටර්
මධ්‍යම උස	30 - 500 අඩු	20	65%	65%	4.0 මීටර්	5.0 මීටර්	3.0 මීටර් දෙපසින්	5.0 මීටර්	5.0 මීටර්	25 ව. මීටර්
අධි උස	50 - 750 අඩු	30	50%***	50%***	5.0 මීටර්	6.0 මීටර්	4.0 මීටර් දෙපසින්	6.0 මීටර්	6.0 මීටර්	36 ව. මීටර්
	75 සහ ඊට වැඩි	400 වැඩි	50%***	50%***	5.0 මීටර්	6.0 මීටර්	5.0 මීටර් දෙපසින්	6.0 මීටර්	6.0 මීටර්	****

ගොඩනැගිලිල්ලේ උස - ප්‍රවේශ මාර්ගය මට්ටමේ සිට ඉහල සදල තලය හෝ වහලය මට්ටම දක්වා උස (වාහන නැවතුම් මහල්ද ඇතුළත්ව)
* කලාපීය රෙගුලාසි යටතේ ගෙඩිම් ආවරණ ප්‍රතිශතයන් දක්වා නොමැති විටකදී
** සම්පූර්ණයෙන්ම කේවාසික නොවන සංවර්ධන කටයුතු සදහා
*** ගොඩනැගිලි උසින් 20% හෝ මහල් 12 යන දෙකෙන් අවම උසක් සහිත පොඩියම් (Podium) මහල් සදහා 65% ගෙඩිම් ආවරණ ප්‍රතිශතයක් ලබා දියහැක
**** අමතර සෑම උස මී 3ක් සදහාම අවම ගෙඩිම් ප්‍රමාණය ව. මීටර් 1 කින් වැඩිවිය යුතුය

පරිච්ඡේදය 08

කලාපිකරණ නියමනා

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

වන සංරක්ෂණ කලාපය

වන සංරක්ෂණ කලාපය
 සඳහා වන කලාපීකරණ නියමනා
 සහ අනුමත භාවිතයන්

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මට අදාළ මෙම කලාපීකරණ සැලැස්ම මගින් සංවර්ධන කලාප 10 ක් හඳුනාගෙන ඇති අතර ඒ සඳහා අදාළ වන නියමනා මෙම පරිච්ඡේදයේ දී විස්තර කෙරේ.

8.1. වන සංරක්ෂණ කලාපය

මෙම කලාපය පිහිටුවීමේ අරමුණ වන්නේ අධි සංවේදී මධ්‍යම පාරිසරික කලාපයේ පවතින ජල පෝෂක ප්‍රදේශ ආරක්ෂා වන සේ අධික පාරිසරික සංවේදීතාවයකින් යුතු ප්‍රදේශ ආරක්ෂා කිරීමයි. මෙම කලාපය තුළ පවතින සියලු ඉඩම් අංශක 60 ක් හෝ වියට වැඩි බැවුම් සහිතව පිහිටා ඇති බැවින්, මෙම සංරක්ෂණ කටයුතු දිගුකාලීනව අත්‍යවශ්‍ය වේ.

8.1.1. වන සංරක්ෂණ කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

වගු අංක 8.1.1 : වන සංරක්ෂණ කලාපය තුළ කලාපීකරණ නියමනා

මායිම් (භූ ඛණ්ඩාංක)	ඇමුණුම 17 හි සඳහන් කර ඇත.
කලාප සංගුණකය	-
කලාපයට අදාළ විශේෂ නියමනා	I. පාරිසරික ප්‍රසන්නතාවය රැකගැනීම සඳහා යම් වෘක්ෂ සමූහයක් හෝ වෘක්ෂලතාදිය කපා හෙලීම හෝ ඕනෑකමින් විනාශ කිරීම හෝ නැතහොත් ඒ ප්‍රදේශයේ ඇති යම් භූමි දර්ශනය වැදගත්කමක් ඇති ලක්ෂණයක් වෙහෙස් කිරීම අධිකාරිය විසින් තහනම් කරනු ලැබිය හැකිය. II. ප්‍රාථමික වනාන්තර නොවන ප්‍රදේශයන්හි ප්‍රතිවනරෝපණ ක්‍රියාකාරකම් සිදුකරන විට පරිසරයට බලපෑමක් නොවන ආර්ථිකමය වශයෙන් වැදගත් වන වගාවකට අධිකාරිය විසින් අනුමැතිය ලබාදුන් විටකදී සිදු කළ හැකිය.

වගු අංක 8.1.2 : වන සංරක්ෂණ කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම භූමි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
	ස්වභාවික වනාන්තර, වනවගා	-
	ප්‍රතිවනරෝපණ ක්‍රියාකාරකම්	-
	පානීය ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති	-
	ආරක්ෂක කුටි, අවසරපත් නිකුත් කරන කඩුල් (වර්ග මීටර් 25 ට නොවැඩි ගෙඩිම් ප්‍රමාණයක)	-

8.2. ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය

පවතින වගා කුඹුරු, පුරන් වූ කුඹුරු බිම් සහ ඊට සම්බන්ධ දෙනිය, ඕවිට යනාදී අනුශාංගික ප්‍රදේශන් තෙත්බිම් ආශ්‍රිත කෘෂිකර්මාන්තය සිදුකෙරෙන ප්‍රදේශන් මෙම කලාපයට අයත් වේ. නිරන්තරයෙන් ගංවතුර ආපදාවට ලක්වන බැවින් ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශ සංරක්ෂණය කරගැනීමට මෙම කලාපය ස්ථාපිත කර ඇත. එමෙන්ම, මෙම කලාපයේ තෝරාගත් ඇතැම් ප්‍රදේශ විවේක හා විනෝද කටයුතු උදෙසා යොදා ගැනීමට අපේක්ෂිත ය.

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

ස්වභාවික
සංරක්ෂණ කලාපය

ස්වභාවික සංරක්ෂණ
කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ
නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

8.2.1. ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

වගු අංක 8.2.1 : ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය තුළ කලාපීකරණ නියමනා

මායිම් (භූ ඛණ්ඩාංක)	ඇමුණුම 17 හි සඳහන් කර ඇත.
කලාප සංගුණකය	-
කලාපයට අදාළ විශේෂ නියමනා	<ol style="list-style-type: none"> I. පහත් බිමක්/පුරන් වූ කුඹුරු සහ වගා කුඹුරු සංවර්ධනය කිරීමට පෙර ඇමුණුම් 21 හි සඳහන් උපලේඛනයට අයත් අදාළ ආයතනවලින් අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය. එසේම, විවිධ පහත් මගින් තෙත්බිම්වල අයිතිය අදාළ ආයතනවල විෂයපථයට අයත් වන අවස්ථාවල දී උපලේඛනයේ සඳහන් ආයතන වලින් සහ අනෙකුත් අදාළ ආයතන වලින් අවශ්‍ය නිර්දේශය සහ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය. II. තෙත්බිම් ආශ්‍රිත පරිසරයට බලපෑම් ඇති විය හැකි ඕනෑම සංවර්ධන කටයුත්තක් සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියෙන් හා උපලේඛනයේ සඳහන් ආයතනවල නිර්දේශයන්ට යටත්ව රත්නපුර මහ නගර සභාව මගින් නිකුත් කරනු ලබන නිරවුල් කිරීමේ සහතිකය හෝ පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රය ලබා ගත යුතු අතර නියමිත කාලය ඉක්මවීමට පෙර එකී බලපත්‍රය වාර්ෂිකව යාවත්කාලීන කළ යුතුය. III. ඇමුණුම් 21 ට අයත් උපලේඛනයේ සඳහන් ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාවට අයත් තෙත් බිමක් සංවර්ධන කාර්යයක් සඳහා ලබා දෙන නිර්දේශ/අනුමැතිය එම ආයතනයේ සැලසුම් කමිටු තීරණය පරිදි වාර්ෂිකව අළුත් කළ යුතුය. IV. ජල බැස යාම් හා ගංවතුර රැඳවුම් ධාරිතාවයන්ට බාධා වන කිසිම ඉදිකිරීමක් තෙත් බිමක ජලාශ්‍රිතව හෝ ජල මාර්ග වල සිදු නොකළ යුතුය. නමුත් මහා සැලසුමකට (Master Plan) හෝ නිර්මාණ උපදේශක මාර්ගෝපදේශ සැලැස්මකට අනුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් නිර්දේශ කරන ලද විශේෂ ව්‍යාපෘතීන්ට හෝ ජල ගැලීම් වලට හා ගංවතුර ඉසිලුම් ධාරිතාවයන්ට බාධා නොවන ලෙස කරනු ලබන ඉදිකිරීම් ඇමුණුම් 21 ට අයත් උපලේඛනයේ සඳහන් අංක. 01 දරණ ආයතනයෙන් හා අනෙකුත් අදාළ ආයතනයන් වල නිර්දේශය හා අනුමැතියට යටත්ව සිදු කළ යුතු අතර එම ඉදිකිරීම් නියම කරන ලද ශිල්පීය ප්‍රමිතීන් සහිත හරිත ගොඩනැගිලි සංකල්පයකට අනුව නිර්මාණය විය යුතුය.

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

	<p>V. පාරිසරික සංවේදී වටිනාකම සහිත තෙත් බිම් වල ආගන්තුක ආක්‍රමණශීලී ශාක හා සතුන් හැර වෙනත් ශාක හා සතුන් ඉවත් නොකළ යුතුය.</p> <p>VI. තෙත් බිම් වල අනුමත කාර්යයන් වලදී නීත්‍යානුකූල වූ පොදු අඩි පාරවල්, පොදු නාන ස්ථාන සංරක්ෂණය කිරීම හෝ ඒවා සුදුසු ළඟම ස්ථානයක ස්ථාන ගත කල යුතුයි.</p> <p>VII. සංවර්ධනකරුවන් විසින් සැලසුම් සකස් කිරීම හා නිර්මාණ සහ අධීක්ෂණ කටයුතු කිරීම සඳහා වෘත්තීය සුදුසුකම්ලත් වෘත්තීයවේදීන්ගේ සේවය ලබා ගත යුතුය.</p> <p>VIII. තෙත්බිම් වල කසළ බැහැර කිරීම සඳහා අවසර නොදිය යුතුය. (ගෘහස්ථ, ආයතනික, කාර්මික, වෙළඳ, විද්‍යුත්, සහ සායනික අපද්‍රව්‍ය)</p> <p>IX. තෙත්බිම් වලට අපජලය බැහැර නොකළ යුතුය. නමුත් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ නිර්දේශයට යටත්ව පිරිපහදු කළ ජලය පමණක් මුදාහැරිය හැකිය.</p> <p>X. තෙත්බිම් කලාපයන්හි සංවර්ධන කටයුතු සිදුකිරීම සම්බන්ධයෙන් උපලේඛනයේ සදහන් ආයතනයන් මගින් බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමේදී මෙම මාර්ගෝපදේශයන් එම බලපත්‍රවල කොන්දේසි ලෙස ඇතුළත් කල යුතු අතර එකී කොන්දේසි කඩකිරීම එකී බලපත්‍රය අවලංගු කිරීමට හෝ දඬුවම් නියම කිරීමට හේතුවනු ඇත.</p> <p>XI. ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී පහත සඳහන් කොන්දේසි වලට යටත් වේ.</p> <p>(අ). වැදගත් පොදු අපර ව්‍යුහ ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය වූ විටකදී, ඉහත කොන්දේසි ලිහිල් කළ හැක. (අවසර ඇති උපරිම යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති -විදුලිය, ජලසැපයුම, දුරකථන, මහා මාර්ග, දුම්රිය මාර්ග ආදිය)</p> <p>(ආ). රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තියට අනුව පුරන් කුඹුරු යලි අස්වැද්දීමට යෝජිත බැවින් පුරන් කුඹුරු ආශ්‍රිත ඉඩම් වෙනත් සංවර්ධන කටයුතු වලට යොදාගැනීමේදී ඇමුණුම් 21 ට අයත් උපලේඛනයේ සදහන් අදාළ ආයතනයන්ගේ නිර්දේශයන්ට යටත්ව සිදු කළ යුතුය.</p> <p>(ඇ). තෙත්බිමක් ආශ්‍රිතව හෝ තෙත්බිමක් තුළ උස්බිම් ප්‍රදේශ (Highland areas) පවතින අවස්ථාවේදී යෝජිත සංවර්ධන කටයුතු සදහා අනුමැතිය ලබාදීමට පෙර සීමා මායිම් නිර්ණය කර ගැනීම සදහා මිනුම්දෝරු සැලැස්ම (Survey Plan) සලකා බැලිය යුතුය.</p>
--	--

	<p>(ඇ). භූගෝලීය පිහිටුම් පද්ධතියට අනුව ස්ථානීය පිහිටීම නිවැරදිව නිර්ණය කරගැනීමේදී පවතින දෝෂ සහගත තත්ත්වය පවතින අවස්ථා වලදී තෙත්බිම් කලපිකරණයට අනුව යම් තෙත්බිම් කලාපයක මාසිමේ සිට පිටතට මීටර් 10 ක දුර ප්‍රමාණයක් ආසන්න තෙත්බිම් කලාපයට අයත් වන අතර එම කලාපයේ අදාළ නීති රෙගුලාසි සහ අනුමත භාවිතයන්ට යටත්ව ක්‍රියාකල යුතුය.</p> <p>(ඉ). අවශ්‍ය අවස්ථාවන්හිදී පරිසර පනත යටතේ පවතින “ නියමිත ව්‍යාපෘති “ සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, ගොවිජන සේවා සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව සහ වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව ආදී ආයතනයන්ගේ අතිරේක වැඩ බිම් විශේෂිත තත්වයන් ආරෝපනය කල හැක.</p> <p>කිසියම් තෙත්බිමක් සංවර්ධනය කිරීමේදී ඉහත කොන්දේසිත් උල්ලංඝනය වීමක් සිදුකළහොත් උපලේඛනගත ආයතන සතු බලතල යටතේ නීතිමය පියවර ගත හැකිය.</p>
--	--

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

වගු අංක 8.2.2 : ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම භූමි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
(අ) කෘෂිකර්මාන්ත		
i.	පවතින වගා කුඹුරු හා පුරන් කුඹුරු බිම් සහ ඊට සම්බන්ධ දෛණිය, ඕවිට යනාදී අනුශාංගික ප්‍රදේශ තුළ ගොවිජන සංවර්ධන පනතට අනුකූල වන අනුමත භාවිතයන් පමණක් සිදු කළ හැකිය.	-
ii.	තෙත්බිම් ආශ්‍රිතව සිදු කරන කෘෂිකර්මාන්තය	-
iii.	අපි ශාක වගාවන්	-
iv.	අවිධිමත් භූමිය යථා තත්වයට පත් කිරීමේ කටයුතු වලට යටත්ව භූ විද්‍යා හා පතල් කැනීම් කාර්යාංශයේ සහ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ කොන්දේසි වලට යටත්ව සිදුකරනු ලබන කැණීම් කටයුතු (මැටි වලවල් සහ පස් කැණීම්)	-
(ආ) සමාජ සේවා		
i.	ගංවතුර ආරක්ෂණ ඉදිකිරීම්, නව වාරිමාර්ග ඉදිකිරීම	-
ii.	විවෘත ප්‍රදේශ, පාසැල් ක්‍රීඩාංගණ, වියළි කාලගුණ තත්ත්වයේදී පමණක් ක්‍රීඩා කළ හැකි ස්ථාන (වර්ග මීටර් 25 ට නොවැඩි ගෙබිම් ප්‍රමාණයක)	-
iii.	එලිමහන් ශරීර සුවතා ප්‍රදේශ / ශාරීරික ව්‍යායාම් පහසුකම් ඇති ස්ථාන (වර්ග මීටර් 25 ට නොවැඩි ගෙබිම් ප්‍රමාණයක)	-

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

වාණිජ කලාපය

වාණිජ කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම භූමි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
(ඇ) විවේක හා විනෝද කටයුතු		
i.	ස්වභාවික උද්‍යාන, තෙත් බිම්, උද්‍යාන, භූ දර්ශන ප්‍රදේශ (වර්ග මීටර් 25 ට නොවැඩි ගෙබිම් ප්‍රමාණයක)	-
ii.	තේමා උද්‍යාන (ජලාශ්‍රිත)	-
(ඈ) රථවාහන		
i.	රථගාලු (කුළුණු මත ඉදි වූ) - ගෙබිම් ආවරණය 50%	-
(ඉ) වෙනත්		
i.	මල් වගාව (නෙළුම් කුලයේ) යෝජිත වැව ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයට පමණි	-
ii.	තෙත්බිම් ආශ්‍රිතව සිදුකරන කෘෂිකර්මාන්ත	-
iii.	ජාතික වැදගත් කමක් සහිත රජයේ අනුමත පොදු අපරව්‍යුහ ව්‍යාපෘති	-

8.3. වාණිජ කලාපය

මෙම කලාපය පිහිටුවීමේ පරමාර්ථය වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ මැණික් නගරය ලෙස හැඳින්වෙන රත්නපුර නගරයේ ආර්ථික අනන්‍යතාවය ආරක්ෂා කරන අතරම නගරයට පැමිණෙන නේවාසික (නගරය තුළ සහ අවට වාසය කරන) සහ සංසරණ ජනතාවගේ යහපත උදෙසා වාණිජ කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කිරීමයි.

8.3.1. වාණිජ කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

වගු අංක 8.3.1 : වාණිජ කලාපය සඳහා කලාපීකරණ නියමනා

මායිම් (භූ කණ්ඩාංක)	ඇමුණුම 17 හි සඳහන් කර ඇත.
කලාප සංගුණකය	2.5
අවම භූමි ප්‍රමාණය	වර්ග මීටර් 150 (පර්චස් 06)
කලාපයට අදාළ විශේෂ නියමනා	I. සංවර්ධන සැලැස්මේ පළමු කොටසෙහි රූප සටහන් අංක 6.4.5 ට අදාළව හඳුනාගන්නා ලද මැණික් කේන්ද්‍රස්ථාන, විදී සහ වතුරලයන් සහිත කලාපයේ දක්වා ඇති පැරණි ගොඩනැගිලිවලට අදාළව භාවිතය වෙනස් කිරීමේදී එහි සඳහන් භාවිතයන් හෝ ඊට සමගාමී භාවිතයන් සඳහා පමණක් යොදා ගත යුතුය. II. වාණිජ කලාපය තුළ පවත්නා කිසියම් මාර්ගයකට ඉහළින් යම් ව්‍යුහාත්මක ඉදිකිරීමක් සිදු කරන්නේ නම් එකී සංවර්ධන කටයුත්ත සඳහා අදාළ ආයතනයන්හි නිර්දේශ සහිතව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ මූලික සැලසුම් නිරාකරණයකට යටත් විය යුතුය.

<p>කලාපයට අදාළ විශේෂ නියමනා</p>	<p>III. වාණිජ කලාපය තුළ ප්‍රධාන මාර්ගවලට යාබදව පිහිටා ඇති ගොඩනැගිලිවල බිම් මහල නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ අවසරය ලබා ඇති අවස්ථාවලදී හැර නේවාසික කටයුතු සඳහා භාවිතා නොකළ යුතුය.</p> <p>IV. වාණිජ කලාපය තුළ ප්‍රධාන මාර්ගයේ ප්‍රවේශකක්වය ලබා ගන්නා සියලු ගොඩනැගිලි සඳහා අධිකාරිය විසින් නියම කරනු ලබන අවස්ථාවල දී රථවාහන නැවතුම් ඉඩකඩ අදාළ දේපල තුළම වෙන්කරදීමට කටයුතු කල යුතු අතර කිසිදු විටක එහි භාවිතය වෙනත් භාවිතයකට යොදා නොගත යුතුය.</p> <p>V. දුර්ගතීය ස්ථානයන් වන කපුගස්වත්ත විහාර පරිශ්‍රය, නාලන්ද එල්ලාවල නාගරික උද්‍යාන පරිශ්‍රය, ඇහැලේපොළ අන්ත:පුර මාළිගා පරිශ්‍රය සහ ආයුර්වේද කාර්යාල පරිශ්‍රය සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා සුදුසු යයි සලකනු ලබන විධිවිධාන අධිකාරිය විසින් පනවනු ලැබිය හැකි අතර එම පරිශ්‍රයන්ගේ දුර්ගතයට හානි වන අයුරින් එකී පරිශ්‍රයන් අවට ඉදිකිරීම් සිදුකිරීම සහ දැන්වීම් පුවරු සවිකිරීම නොකළ යුතුය.</p> <p>VI. තිරසර පරිසර සංවර්ධන සැලැස්මේ හැ දර්ශන කළමනාකරණ සැලැස්ම යටතේ වාණිජ කලාපය තුළ හඳුනාගත් මාර්ගයන්හි සංවර්ධන කටයුතු සිදුකිරීමේදී එම සැලැස්මට අනුකූල විය යුතුය.</p> <p>VII. මෙම කලාපය තුළ පිහිටා ඇති ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේදී සැලැස්මේ සඳහන් භාවිතයන් සඳහා පමණක් යොදා ගත යුතු අතර එකී අවස්ථාවන්හිදී සුදුසු යැයි හැඟෙන විධිවිධාන අධිකාරිය විසින් පනවනු ලැබිය හැකිය. (සංස්කෘතික සහ උරුමයන් පිලිබඳ උපායමාර්ගය යටතේ 3.1 කොටසේ අදාළ ගොඩනැගිලි සහ යෝජිත භාවිතයන් පිලිබඳව දක්වා ඇති අතර ඊට අනුකූල විය යුතුය.)</p>
---------------------------------	--

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

වාණිජ කලාපය

වාණිජ කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

වගු අංක 8.3.2 : වාණිජ කලාපය සඳහා අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම භූමි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
(අ) වාණිජ		
	මැණික් කර්මාන්තය ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් (මැණික් කැපීම, ඔප දැමීම, වෙන්දේසි කිරීම සහ මැණික් ආශ්‍රිත කඩ සාප්පු, මැණික් ප්‍රවර්ධන කර්මාන්ත, මැණික් කෞතුකාගාර, මැණික් වෙන්දේසි ස්ථාන යනාදී)	150
	ආහරණ - අත්කම් භාණ්ඩ සාප්පු සහ ප්‍රදර්ශන කුටි	150
	වෙළඳ ආයතන, වෙළඳ සැල්	150
	ප්‍රදර්ශනාගාර, සුපිරි වෙළඳ සැල්	500
	ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය අලෙවිසැල්	500
	ගොඩනැගිලි මත ඉදිකරනු ලබන සන්නිවේදන කුළුණු	150
	භූමිය මත ඉදිකරනු ලබන සන්නිවේදන කුළුණු	500

08 වන පරිච්ඡේදය
 කලාපීකරණ නියමනා

වාණිජ කලාපය

වාණිජ කලාපය සඳහා වන
 කලාපීකරණ නියමනා
 සහ අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම භූමි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
	පාරිභෝගික සේවා මධ්‍යස්ථාන	150
	විවෘත වෙළඳපොළ / පොදු වෙළඳපොළ	-
	මුද්‍රණාල	150
	ආහාර සහ බීම නිෂ්පාදන ආයතන	500
	මත්පැන් අලෙවිසැල්	150
	ඇඹරුම්හල්	250
	පෘස්තුම් සහ ලියවන පට්ටල්	500
(ආ) නේවාසික		
	නේවාසික ගොඩනැගිලි	150
(ඇ) අධ්‍යාපන		
	අධ්‍යාපනික ආයතන, උපකාරක පන්ති	500
(ඈ) සෞඛ්‍ය		
	වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන, වෛද්‍ය රසායනාගාර, ආයුර්වේද වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන	150
	සෞඛ්‍ය ආයතන	250
(ඉ) ආයතන		
	බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන, රක්ෂණ ආයතන	500
	උකස් මධ්‍යස්ථාන	150
	වෘත්තීය කාර්යාල	250
	සේවා කර්මාන්ත	250
(ඊ) සමාජ සේවා		
	සිනමා ශාලා, සමාජ ශාලා, කලාගාර, සම්මන්ත්‍රණ ශාලා, සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථාන	1000
	පුස්තකාල	500
	මහජන ශාලා	1000
(උ) සංචාරක කටයුතු		
	හෝටල්, ආගන්තුක නිවාස, තානායම්, ලැගුම්හල්	500
	අවන්හල්, ආපනශාලා	150
(ඌ) රථවාහන		
	බහු මහල් රථගාලු සංකීර්ණ	1000
	රථගාලු	-
(එ) විවේක හා විනෝද කටයුතු		
	උද්‍යාන, විවෘත ස්ථාන, විවේක සහ විනෝදස්ථාන ස්ථාන	-

8.4. පරිපාලන කලාපය

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමතා

මෙම කලාපය පිහිටුවීමේ අරමුණ වන්නේ සබරගමුව පළාතේ පරිපාලන අගනගරය ලෙස හඳුනාගත හැකි රත්නපුර නව නගරයේ අනන්‍යතාවයට නවදුරටත් පහසුකම් සැලසීමයි. ආපදා අවදානම අවම ප්‍රදේශයක පිහිටා ඇති බැවින් නේවාසික සහ සංසරණ ජනතාවගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා පරිපාලන කටයුතු සහ ඒ ආශ්‍රිත පහසුකම් වෙනුවෙන් කලාපය තුළ වැඩි අවකාශයක් ලබාදීම මෙහිදී අපේක්ෂිතය.

පරිපාලන කලාපය

පරිපාලන කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමතා සහ අනුමත භාවිතයන්

8.4.1. පරිපාලන කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමතා සහ අනුමත භාවිතයන්

වගු අංක 8.4.1 : පරිපාලන කලාපය තුළ කලාපීකරණ නියමතා

මායිම් (භූ කණ්ඩාංක)	ඇමුණුම 17 හි සඳහන් කර ඇත.
කලාප සංගුණකය	2.0
අවම භූමි ප්‍රමාණය	වර්ග මීටර් 250 (පර්චස් 10)
කලාපයට අදාළ විශේෂ නියමතා	1. දර්ශනීය ස්ථානයක් වන ආනන්ද මෙහි විහාර පරිශ්‍රය සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා සුදුසු යයි සලකනු ලබන විධිවිධාන අධිකාරිය විසින් පනවනු ලැබිය හැකි අතර එම පරිශ්‍රයන්ගේ දර්ශනයට හානි වන අයුරින් එකී පරිශ්‍රයන් අවට ඉදිකිරීම් සිදුකිරීම සහ දැන්වීම් පුවරු සවිකිරීම නොකළ යුතුය.

වගු අංක 8.4.2 : පරිපාලන කලාපය සඳහා අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම භූමි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
(අ) ආයතන		
	පරිපාලන සංකීර්ණ	1000
	රාජ්‍ය, අර්ධ රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික ආයතන / කාර්යාල	500
	බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන, රක්ෂණ ආයතන	500
	වෘත්තීය කාර්යාල	250
(ආ) වාණිජ		
	වෙළඳ ආයතන, වෙළඳසැල්	250
	සුපිරි වෙළඳසැල්	1000
	සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථාන, කාර්යාලීය උපකරණ සාප්පු, පොත් සාප්පු	250
	ඉන්ධන පිරවුම්හල්, ගෑස් පිරවුම්හල් සහ විදුලි ආරෝපණ මධ්‍යස්ථාන	1000
(ඇ) නේවාසික		
	නේවාසික ගොඩනැගිලි, නිල නිවාස	250

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

පරිපාලන කලාපය

පරිපාලන කලාපය සඳහා
 වන කලාපීකරණ නියමනා
 සහ අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම ගුණි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
(අ) අධ්‍යාපන		
	අධ්‍යාපන හා පුහුණු ආයතන	500
	ළදරු පාසැල්	500
	ප්‍රාථමික පාසැල්	4000
	ද්විතියික පාසැල්	10,000
(ඉ) සෞඛ්‍ය		
	පෞද්ගලික රෝහල්	4000
	වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන, වෛද්‍ය රසායනාගාර	250
(ඊ) සමාජ සේවා		
	දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන	500
	සමාජ හා සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථාන, මහජන රැස්වීම් ශාලා, සම්මන්ත්‍රණ ශාලා	1000
	පුස්තකාල	500
	සිනමා ශාලා	1000
(උ) සංචාරක කටයුතු		
	හෝටල් / සංචාරක නිකේතන	1000
	ආපනශාලා, අවන්හල්	250
(ඌ) රථවාහන		
	බහු මහල් රථගාලු සංකීර්ණ	
	රථගාලු	
(එ) විවේක හා විනෝද කටයුතු		
	උද්‍යාන, විවෘත ස්ථාන, විවේක සහ විනෝදාස්වාද ස්ථාන	-

8.5. සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

රත්නපුර නගරය පදනම් කරගත් සෞඛ්‍ය කටයුතු සමස්ථ දිස්ත්‍රික්කයම ආවරණය කරනු ලබන බැවින් නගර සීමාව තුළදී එම සෞඛ්‍ය කටයුතු එක් කලාපයක් තුළට සංකේන්ද්‍රණය කිරීමත් ඒ ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් සඳහා එම කලාපය තුළ පහසුකම් සකසා දීමත් මෙහිදී අපේක්ෂිතය.

සෞඛ්‍ය සේවා
ප්‍රවර්ධන කලාපය

8.5.1. සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන
කලාපය සඳහා වන
කලාපීකරණ නියමනා සහ
අනුමත භාවිතයන්

වගු අංක 8.5.1 : සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ කලාපීකරණ නියමනා

මායිම් (භූ කණ්ඩාංක)	ඇමුණුම 17 හි සඳහන් කර ඇත.
කලාප සංගුණකය	2.0
අවම භූමි ප්‍රමාණය	වර්ග මීටර් 150 (පර්චස් 06)
කලාපයට අදාළ විශේෂ නියමනා	<ol style="list-style-type: none"> I. 1999.03.19 දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රය මගින් නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ පනත 21 (2) (අ) යටතේ ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති උතුරු, නැගෙනහිර, දකුණු හා බටහිරින් පී. එල්. 384/87 දරණ සැලැස්මට අනුව මායිම් වන්නා වූ මෙම කලාපය තුළ පිහිටා ඇති භූමි ප්‍රදේශය පුජා භූමි ප්‍රදේශයක් ලෙස තවදුරටත් බල පැවැත්වේ. II. සබරගමුව මහා සමන් දේවාල භූමියේ සිට මීටර් 500 ක වපසරිය තුළ කිසිදු මස් මාංශ වෙළඳ කටයුත්තක්, ඔට්ටු පොළවල්, සුදු පොළවල් හෝ සුරා සැල්, සමාජශාලා හෝ සම්භාහන මධ්‍යස්ථාන ඉදිකිරීම හෝ පවත්වාගෙන යාම සඳහා අවසර ලබා දෙනු නොලැබේ. III. රෝහලක් ඉදිරිපිට මල්ශාලා හෝ අවමංගලය ශාලා පවත්වාගෙන යන විටකදී එකී භාවිතයන් රෝගීන්ට දර්ශනය නොවන පරිදි පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

වගු අංක 8.5.2 : සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම භූමි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
(අ) සෞඛ්‍ය		
	රජයේ සහ පෞද්ගලික රෝහල්, වෛද්‍ය පුහුණු ආයතන	4000
	වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන, වෛද්‍ය රසායනාගාර, ආයුර්වේද වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන	150
	වෛද්‍ය උපදේශන සේවා මධ්‍යස්ථාන	500
	ආයුර්වේද සම්භාහන මධ්‍යස්ථාන	250

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

සෞඛ්‍ය සේවා
 ප්‍රවර්ධන කලාපය

සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන
 කලාපය සඳහා වන
 කලාපීකරණ නියමනා සහ
 අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම ගුණි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
(ආ) වාණිජ		
	වෙළඳසැල්	150
	ප්‍රදර්ශනාගාර, සුපිරි වෙළඳසැල්	1000
	ආහාර සහ ධීම නිෂ්පාදන ආයතන	500
	ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය අලෙවිසැල්	500
	ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදන ආයතන	500
	ලී මෝල්	1000
	පෘස්ඤ්චි සහ ලියවන පට්ටල්	500
	ගුණිමය මත ඉදිකරන සන්නිවේදන කුළුණු	500
	ඇඹරුම්හල්	250
	ඉන්ධන පිරවුම්හල්, ගෘහ පිරවුම්හල් සහ විදුලි ආරෝපණ මධ්‍යස්ථාන	1000
	මල් ශාලා, අවමංගලය ශාලා	250
(ඇ) නේවාසික		
	නේවාසික ගොඩනැගිලි	150
	නිල නිවාස	250
(ඈ) අධ්‍යාපන		
	අධ්‍යාපන හා පුහුණු ආයතන	500
	ළදරු පාසැල්	500
	ප්‍රාථමික පාසැල්	4000
(ඉ) ආයතන		
	බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන, රක්ෂණ ආයතන	500
	උකස් මධ්‍යස්ථාන	150
	සේවා කර්මාන්ත	250
(ඊ) සමාජ සේවා		
	දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන	500
	සමාජ හා සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථාන, මහජන රැස්වීම් ශාලා	1000
	පුස්තකාල	500
	වැඩිහිටි නිවාස	1000
	ළමා නිවාස	500
	පුනරුත්ථාපන මධ්‍යස්ථාන	1000

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම ගුණි ප්‍රමාණය (ව.මි.)
(උ) සංචාරක කටයුතු		
	හෝටලු, ආගන්තුක නිවාස, තානායම්	1000
	ලැගුම්හල්	500
	ආපනශාලා, අවන්හල්	150
(ඌ) රථවාහන		
	වාහන අලුත්වැඩියා මධ්‍යස්ථාන, වාහන සේවා මධ්‍යස්ථාන	500
	රථභාලු	-
	සේවා මධ්‍යස්ථාන	150
(එ) විවේක හා විනෝද කටයුතු		
	උද්‍යාන, ළමා උද්‍යාන, විවෘත ස්ථාන, විවේක සහ විනෝදාස්වාද පහසුකම්	-
(ඒ) කර්මාන්ත		
	ශාභස්ථ කර්මාන්ත ශාලා	250

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

සෞඛ්‍ය සේවා
ප්‍රවර්ධන කලාපය

සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන
කලාපය සඳහා වන
කලාපීකරණ නියමනා සහ
අනුමත භාවිතයන්

08 වන පරිච්ඡේදය
 කලාපීකරණ නියමනා

සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය

සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය
 සඳහා වන කලාපීකරණ
 නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

8.6. සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය

ප්‍රදේශය තුළ පවත්නා පාරිසරික සංවේදීතාව ආරක්ෂා කර ගැනීමත් නගරයේ ආදායම් වැඩිදියුණු කරගැනීමට හැකිවන පරිදි එම කලාපය තුළ සංචාරක සහ විනෝදාස්වාද ක්‍රියාකාරකම් ප්‍රවර්ධනය කර ගැනීමත් මෙම කලාපය පිහිටුවීමේ අරමුණ වේ.

8.6.1. සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

වගු අංක 8.6.1 : සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ කලාපීකරණ නියමනා

මායිම් (භූ කණ්ඩාංක)	ඇමුණුම 17 හි සඳහන් කර ඇත.
කලාප සංගුණකය	1.5
අවම භූමි ප්‍රමාණය	වර්ග මීටර් 150 (පර්චස් 06)
කලාපයට අදාළ විශේෂ නියමනා	<p>I. යෝජිත වැවෙහි දර්ශනපථයට අවහිර නොවීම සඳහා කොළඹ - රත්නපුර ප්‍රධාන මාර්ගයේ වෙරළප මංසන්ධියේ සිට රත්නපුර දෙසට මාර්ගයේ වම්පසින් කිලෝ මීටර් 2 කින් යුත් දුරකට අයත් වන බිම් තීරුවේ සිදුකරන සංවර්ධන කටයුතු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ මූලික සැලසුම් නිරාකරණයකට යටත් විය යුතුය.</p> <p>II. එකී බිම් තීරුවේ සංවර්ධන කටයුතු සිදුකිරීමේදී මාර්ග මට්ටමේ සිට 50% ක බිම් ආවරණ අනුපාතයක් පවත්වා ගත යුතුය.</p> <p>III. එකී බිම් තීරුවේ ඉදිකරනු ලබන ගොඩනැගිලිවල වහල සඳහා උළු භාවිත නොකරන්නේ නම්, ඇලුමිනියම් තහඩු වහලක් යෙදිය හැකි අතර ඒ සඳහා තද කොළ වර්ණය හෝ තද දුඹුරු වර්ණය යොදා ගත යුතුය.</p> <p>IV. එකී බිම් තීරුවේ ඉදිකරනු ලබන ගොඩනැගිලිවල පිටත වර්ණයන් පරිසරයට ගැළපෙන ආකාරයට යෙදිය යුතු අතර, ඒ සඳහා තද කොළ වර්ණය හෝ තද දුඹුරු වර්ණය යොදා ගත යුතු අතර, බාහිර ජනේල සහ දොරවල් සඳහා ආලෝකය පරාවර්තනය නොවන ද්‍රව්‍ය යෙදිය යුතු අතර, ඒ සඳහා පරිසරය හා සැසඳෙන වර්ණ භාවිත කල යුතුය.</p> <p>V. එකී බිම් තීරුවේ ඉදිකරනු ලබන මායිම් තාප්ප මාර්ග මට්ටමේ සිට මීටරයක උසක් දක්වා පමණක් ඉදිකිරීමට ඉඩදෙනු ලබන අතර, ඉතිරි උස මට්ටමේ ඉදිකිරීම් යෝජිත වැවේ දර්ශනපථයට අවහිර නොවන පරිදි සිදුකළ යුතුය.</p> <p>VI. එකී බිම් තීරුවේ නාමප්‍රවරු සවිකිරීමට ඉඩදෙනු නොලැබේ.</p>

වගු අංක 8.6.2 : සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම භූමි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
(අ) සංචාරක කටයුතු		
	හෝටල් / සංචාරක නිකේතන, ආගන්තුක නිවාස, තානායම්	1000
	ලැගුම්හල්	500
	නිවාස ආශ්‍රිත සංචාරක කටයුතු (Homestay)	250
	අවන්හල්, ආපන ශාලා	150
	කෞතුකාගාර	500
(ආ) වාණිජ		
	වෙළඳ ආයතන, වෙළඳසැල්	150
	ආහාර සහ බීම නිෂ්පාදන ආයතන	500
	භූමිය මත ඉදිකරනු ලබන සන්නිවේදන කුළුණු	500
	ගොඩනැගිලි ද්‍රවය අලෙවිසැල්	500
	ගොඩනැගිලි ද්‍රවය නිෂ්පාදන ආයතන	500
	ලී මෝල්	1000
	පෑස්සුම් සහ ලියවන පට්ටල්	500
	භූමිය මත ඉදිකරන සන්නිවේදන කුළුණු	500
	ඇඹරුම්හල්	250
	මැණික් කර්මාන්ත ආශ්‍රිත භාවිතාවන්	150
(ඇ) නේවාසික		
	නේවාසික ගොඩනැගිලි	150
(ඈ) අධ්‍යාපන		
	අධ්‍යාපන හා පුහුණු ආයතන	500
	ළදරු පාසැල්	500
	ප්‍රාථමික පාසැල්	4000
(ඉ) සෞඛ්‍ය		
	වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන	150
	ආයුර්වේද සම්භාහන මධ්‍යස්ථාන	250
(ඊ) සමාජ සේවා		
	සිනමා ශාලා	1000
	දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන	500

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමතා

සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය

සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය
සඳහා වන කලාපීකරණ
නියමතා සහ අනුමත භාවිතයන්

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය

සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය
 සඳහා වන කලාපීකරණ
 නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම භූමි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
	කලාගාර, සමාජ හා සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථාන, මහජන රැස්වීම් ශාලා	1000
	පුස්තකාල	500
	ව්‍යායාම මධ්‍යස්ථාන	250
	වැඩිහිටි නිවාස	1000
	ළමා නිවාස	500
	පුනුරුත්ථාපන මධ්‍යස්ථාන	1000
(උ) රථවාහන		
	වාහන අලුත්වැඩියා මධ්‍යස්ථාන, වාහන සේවා මධ්‍යස්ථාන	500
	රථගාර	-
	සේවා මධ්‍යස්ථාන	150
(ඌ) විවේක හා විනෝද කටයුතු		
	උද්‍යාන, ළමා උද්‍යාන, ක්‍රීඩාංගණ, ගෘහස්ථ ක්‍රීඩාංගණ	-
	විවෘත ස්ථාන, විවේක සහ විනෝදාස්වාද ස්ථාන	-
(එ) වෙනත්		
	කෘෂිකර්ම සහ පුෂ්ප උද්‍යාන, ස්වභාවික උද්‍යාන, පැළ තවාන්	-

8.7. වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය

සංවර්ධන ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණයට අනුව නගරයේ සංවර්ධනය නිරායාසයෙන් ගලායන දිශාවන් දෙකක් හඳුනාගෙන ඇති අතර නගර මධ්‍ය කුළ පවත්නා වාණිජ පීඨනය ඉහතදී හඳුනාගත් දිශාවන් ද්විත්වයෙන් එකක් වන වරකානොට ප්‍රදේශයට මුදා හැරීම මෙහිදී අපේක්ෂිත ය.

8.7.1. වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

වගු අංක 8.7.1 : වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ කලාපීකරණ නියමනා

මායිම් (භූ කණ්ඩාංක)	ඇමුණුම 17 හි සඳහන් කර ඇත.
කලාප සංගුණකය	1.5
අවම භූමි ප්‍රමාණය	වර්ග මීටර් 150 (පර්චස් 06)
කලාපයට අදාළ විශේෂ නියමනා	

වගු අංක 8.7.2 : වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම භූමි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
(අ) වාණිජ		
	මැණික් කර්මාන්තය ආශ්‍රිත භාවිතයන්, මැණික් ආශ්‍රිත කඩ සාප්පු, මැණික් ප්‍රවර්ධන කර්මාන්ත	150
	මැණික් පුහුණු මධ්‍යස්ථාන	500
	වෙළඳ ආයතන, වෙළඳ සැල්	150
	ප්‍රදර්ශනාගාර, සුපිරි වෙළඳ සැල්	1000
	ආහාර සහ බීම නිෂ්පාදන ආයතන	500
	ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය අලෙවිසැල්	500
	ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදන ආයතන	500
	ලී මෝල්	1000
	පෘස්ඪුම් සහ ලියවන පට්ටල්	500
	භූමිය මත ඉදිකරන සන්නිවේදන කුළුණු	500
	ඇඹරුම්හල්	250
	ඉන්ධන පිරවුම්හල්, යෑස් පිරවුම්හල් සහ විදුලි ආරෝපණ මධ්‍යස්ථාන	1000
	ගබඩා	1000
(ආ) නේවාසික		
	නේවාසික ගොඩනැගිලි	150

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය

වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය
සඳහා වන කලාපීකරණ
නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය

වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය
 සඳහා වන කලාපීකරණ
 නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම භූමි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
(ඇ) අධ්‍යාපන		
	අධ්‍යාපන හා පුහුණු ආයතන	500
	ප්‍රවේශන පාසැල්	500
	ප්‍රාථමික පාසැල්	4000
	ද්විතියික පාසැල්	10,000
(ඈ) සෞඛ්‍ය		
	වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන, වෛද්‍ය රසායනාගාර, ආයුර්වේද වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන	150
	වෛද්‍ය උපදේශන සේවා මධ්‍යස්ථාන	500
	සෞඛ්‍ය ආයතන	
(ඉ) ආයතන		
	බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන, රක්ෂණ ආයතන	500
	උකස් මධ්‍යස්ථාන	150
	වෘත්තීය කාර්යාල	250
	සේවා කර්මාන්ත	250
(ඊ) සමාජ සේවා		
	දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන	500
	සමාජ හා සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථාන, මහජන රැස්වීම් ශාලා	1000
	පුස්තකාල	500
	ව්‍යායාම මධ්‍යස්ථාන	250
(උ) සංචාරක කටයුතු		
	හෝටල්, ආගන්තුක නිවාස, උත්සව ශාලා	1000
	ලැගුම්හල්	500
	අවන්හල්, ආපනශාලා	150
(ඌ) රථවාහන		
	වාහන අලුත්වැඩියා මධ්‍යස්ථාන, වාහන සේවා මධ්‍යස්ථාන	500
	රථභාර	-
	සේවා මධ්‍යස්ථාන	150
(එ) කර්මාන්ත		
	ගෘහස්ථ කර්මාන්තශාලා	250
(ඒ) විවේක හා විනෝද කටයුතු		
	උද්‍යාන, ප්‍රවාහන උද්‍යාන, විවෘත ස්ථාන, විවේක සහ විනෝදාස්වාද ස්ථාන	-

8.8. නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමතා

සංවර්ධන ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණයට අනුව නගරයේ සංවර්ධනය නිරායාසයෙන් ගලායන දිශාවන් දෙකක් හඳුනාගෙන ඇති අතර නගර මධ්‍යය තුළ පවත්නා වාණිජ සහ නේවාසික පීඩනය ඉහතදී හඳුනාගත් දිශාවන් ද්විත්වයෙන් එකක් වන නිදැල්ලන ප්‍රදේශයට මුදා හැරීම මෙහිදී අපේක්ෂිත ය.

නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය

නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය
සඳහා වන කලාපීකරණ නියමතා
සහ අනුමත භාවිතයන්

8.8.1. නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමතා සහ අනුමත භාවිතයන්

වගු අංක 8.8.1 : නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ කලාපීකරණ නියමතා

මායිම් (භූ කණ්ඩාංක)	ඇමුණුම 17 හි සඳහන් කර ඇත.
කලාප සංගුණකය	1.5
අවම භූමි ප්‍රමාණය	වර්ග මීටර් 150 (පර්චස් 06)
කලාපයට අදාළ විශේෂ නියමතා	1. දර්ශනීය ස්ථානයක් වන වීරගොඩ විහාර පරිශ්‍රයේ දර්ශනයට හානි වන අයුරින් එකී පරිශ්‍රය අවට ඉදිකිරීම් සිදුකිරීම සහ දැන්වීම් පුවරු සවිකිරීම නොකළ යුතුය.

වගු අංක 8.8.2 : නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම භූමි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
(අ) නේවාසික		
	නේවාසික ගොඩනැගිලි	150
	නිල නිවාස	250
(ආ) වාණිජ		
	වෙළඳ ආයතන, වෙළඳ සැල්	150
	ප්‍රදර්ශනාගාර, සුපිරි වෙළඳ සැල්	1000
	ආහාර සහ බීම නිෂ්පාදන ආයතන	500
	ගොඩනැගිලි ද්‍රවය අලෙවිසැල්	500
	ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදන ආයතන	500
	ලී මෝල්	1000
	පෑස්සුම් සහ ලියවන පට්ටල්	500
	භූමිය මත ඉදිකරන සන්නිවේදන කුළුණු	500
	ඇඹරුම්සල්	250
	ඉන්ධන පිරවුම්හල්, ගෑස් පිරවුම්හල් සහ විදුලි ආරෝපණ මධ්‍යස්ථාන	1000
	ගබඩා	1000

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය

නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය
 සඳහා වන කලාපීකරණ නියමනා
 සහ අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම හැඹිල්ල (ව.මී.)
(අ) අධ්‍යාපන		
	ප්‍රාථමික පාසැල්	500
	ප්‍රාථමික පාසැල්	4000
	ද්විතියික පාසැල්	10,000
	අධ්‍යාපන හා පුහුණු ආයතන	500
	උපකාරක පන්ති	500
(ඈ) සෞඛ්‍ය		
	වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන, වෛද්‍ය රසායනාගාර, ආයුර්වේද වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන	150
(ඉ) ආයතන		
	බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන, රක්ෂණ ආයතන	500
	උකස් මධ්‍යස්ථාන	150
	වෘත්තීය කාර්යාල	250
(ඊ) සමාජ සේවා		
	පුස්තකාල	500
	දිවා සැරැකුම් මධ්‍යස්ථාන	500
	සමාජ හා සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථාන, මහජන රැස්වීම් ශාලා	1000
	ව්‍යායාම මධ්‍යස්ථාන	250
	වැඩිහිටි නිවාස	1000
	ප්‍රමා නිවාස	500
(උ) සංචාරක කටයුතු		
	හෝටලු, උත්සව ශාලා	1000
	ලැගුම්හල්	500
	අවන්හල්	500
(ඌ) රථවාහන		
	වාහන අලුත්වැඩියා මධ්‍යස්ථාන, වාහන සේවා මධ්‍යස්ථාන	500
	රථගාලු	-
	සේවා මධ්‍යස්ථාන	150
(එ) කර්මාන්ත		
	ගෘහස්ථ කර්මාන්ත ශාලා	250
(ඒ) විවේක හා විනෝද කටයුතු		
	උද්‍යාන, ප්‍රමා උද්‍යාන, ක්‍රීඩාංගණ, ගෘහස්ථ ක්‍රීඩාංගණ	-
	විවෘත ස්ථාන, විවේක සහ විනෝදාස්වාද ස්ථාන	-

8.9. මධ්‍ය සහතික නේවාසික කලාපය

මධ්‍ය ආපදා අවදානමක් සහිතව අර්ධ නාගරික ප්‍රදේශයක පවතින හෙයින් මෙම කලාපය නේවාසික භාවිතය පිණිස හඳුනාගෙන ඇත. මධ්‍ය සහතිකයකට යටත්ව නේවාසික කටයුතු ඒකරාශී කිරීමත් වඩාත් සුවදායී නේවාසික ප්‍රදේශයක් බවට මෙම කලාපය පත් කිරීමත් මෙහිදී අපේක්ෂිත ය.

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

මධ්‍ය සහතික
නේවාසික කලාපය

8.9.1. මධ්‍ය සහතික නේවාසික කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමනා සහ අනුමත භාවිතයන්

මධ්‍ය සහතික නේවාසික
කලාපය සඳහා වන
කලාපීකරණ නියමනා සහ
අනුමත භාවිතයන්

වගු අංක 8.9.1 : මධ්‍ය සහතික නේවාසික කලාපය තුළ කලාපීකරණ නියමනා

මායිම් (භූ කණ්ඩාංක)	ඇමුණුම 17 හි සඳහන් කර ඇත.
කලාප සංගුණකය	1.0
අවම භූමි ප්‍රමාණය	වර්ග මීටර් 150 (පර්චස් 06)
කලාපයට අදාළ විශේෂ නියමනා	1. මෙම කලාපය තුළ පිහිටා ඇති ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේදී සැලැස්මේ සඳහන් භාවිතයන් සඳහා පමණක් යොදා ගත යුතු අතර එකී අවස්ථාවන්හිදී සුදුසු යැයි හැඟෙන විධිවිධාන අධිකාරිය විසින් පනවනු ලැබිය හැකිය. (සැලැස්මේ පළමු කොටසට අයත් සංස්කෘතික සහ උරුමයන් පිලිබඳ උපායමාර්ගය යටතේ 3.1 කොටසේ දක්වා ඇති ගොඩනැගිලි සහ යෝජිත භාවිතයන්ට අනුකූල විය යුතුය.)

වගු අංක 8.9.2 : මධ්‍ය සහතික නේවාසික කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම භූමි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
(අ) නේවාසික		
	නේවාසික ගොඩනැගිලි	150
	නිල නිවාස	250
(ආ) වාණිජ		
	වෙළඳ ආයතන, වෙළඳසැල්	150
	සුපිරි වෙළඳ සැල්	1000
	ආහාර සහ බීම නිෂ්පාදන ආයතන	500
	ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය අලෙවිසැල්	500
	ලී මෝල්	1000
	පෑස්සුම් සහ ලියවන පට්ටල්	500
	භූමිය මත ඉදිකරන සන්නිවේදන කුළුණු	500
	ඇඹරුම්සල්	250
	ඉන්ධන පිරවුම්හල්, ගෑස් පිරවුම්හල් සහ විදුලි ආරෝපණ මධ්‍යස්ථාන	1000

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

මධ්‍ය සහතික
 නේවාසික කලාපය

මධ්‍ය සහතික නේවාසික
 කලාපය සඳහා වන
 කලාපීකරණ නියමනා සහ
 අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම හැඹිල්ල (ව.මී.)
(අ) අධ්‍යාපන		
	ප්‍රාථමික පාසැල්	500
	ප්‍රාථමික පාසැල්	4000
	ද්විතියික පාසැල්	10,000
	අධ්‍යාපන හා පුහුණු ආයතන, උපකාරක පන්ති	500
(ආ) සෞඛ්‍ය		
	වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන, වෛද්‍ය රසායනාගාර, ආයුර්වේද වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන	150
(ඉ) ආයතන		
	බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන, රක්ෂණ ආයතන	500
	උකස් මධ්‍යස්ථාන	150
	රාජ්‍ය හෝ පෞද්ගලික කාර්යාල ගොඩනැගිලි	500
(ඊ) සමාජ සේවා		
	පුස්තකාල	500
	දිවා සැරැකුම් මධ්‍යස්ථාන	500
	සමාජ හා සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථාන, මහජන රැස්වීම් ශාලා	1000
	ව්‍යායාම මධ්‍යස්ථාන	250
(උ) සංචාරක කටයුතු		
	1000	
	ලැගුම්හල්	500
	ආපනශාලා, අවන්හල්	150
(ඌ) රථවාහන		
	වාහන අලුත්වැඩියා මධ්‍යස්ථාන	500
	රථභාල	-
	සේවා මධ්‍යස්ථාන	150
(එ) කර්මාන්ත		
	ගෘහස්ථ කර්මාන්ත ශාලා	250
(ඒ) විවේක හා විනෝද කටයුතු		
	උද්‍යාන, ළමා උද්‍යාන, ක්‍රීඩාංගණ, ගෘහස්ථ ක්‍රීඩාංගණ	-
	විවෘත ස්ථාන, විවේක සහ විනෝදාස්වාද ස්ථාන	-
(ඈ) වෙනත්		
	ස්වභාවික උද්‍යාන, පැල හවාන්	

8.10. අඩු සත්ව නේවාසික කලාපය

නගරය අවට ඉහළ ආපදා අවදානමක් සහිත කඳු ප්‍රදේශයන්හි අඩු සත්ව පොකුරු ජනාවාස කටයුතු සඳහා අවකාශ ලබාදීම මෙහිදී අපේක්ෂිත ය.

8.10.1. අඩු සත්ව නේවාසික කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ නියමතා සහ අනුමත භාවිතයන්

වගු අංක 8.10.1 : අඩු සත්ව නේවාසික කලාපය තුළ කලාපීකරණ නියමතා

මායිම් (භූ කණ්ඩාංක)	ඇමුණුම 17 හි සඳහන් කර ඇත.
කලාප සංගුණකය	0.75
අවම භූමි ප්‍රමාණය	වර්ග මීටර් 250 (පර්චස් 10)
කලාපයට අදාළ විශේෂ නියමතා	

වගු අංක 8.10.2 : අඩු සත්ව නේවාසික කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන්

අංක	අනුමත භාවිතයන්	අවම භූමි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
(අ) නේවාසික		
	නේවාසික ගොඩනැගිලි	250
(ආ) වාණිජ		
	වාණිජ ගොඩනැගිලි	250
(ඇ) අධ්‍යාපන		
	ළදරු පාසැල්	500
(ඈ) සෞඛ්‍ය		
	වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන	250
(ඉ) ආයතන		
	බැංකු හා මූල්‍ය පහසුකම්	250
(ඊ) සමාජ සේවා		
	පුස්තකාල	500
	සමාජ හා සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථාන, මහජන රැස්වීම් ශාලා	1000
(උ) සංචාරක කටයුතු		
	හෝටලු, ආගන්තුක නිවාස, උත්සව ශාලා	1000
	ලැගුම්හල්	500
	අවන්හල්	150

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමතා

අඩු සත්ව
නේවාසික කලාපය

අඩු සත්ව නේවාසික
කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ
නියමතා සහ අනුමත භාවිතයන්

08 වන පරිච්ඡේදය
කලාපීකරණ නියමනා

අඩු ඝණත්ව
 නේවාසික කලාපය

අඩු ඝණත්ව නේවාසික
 කලාපය සඳහා වන කලාපීකරණ
 නියමනා සහ අනුමත ආවේණික

අංක	අනුමත ආවේණික	අවම භූමි ප්‍රමාණය (ව.මී.)
<i>(ඌ) රථවාහන</i>		
	වාහන අලුත්වැඩියා මධ්‍යස්ථාන	500
	රථභාලු	-
<i>(එ) විවේක හා විනෝද කටයුතු</i>		
	උද්‍යාන, ළමා උද්‍යාන, ක්‍රීඩාංගණ	-
	විවෘත ස්ථාන, විවේක සහ විනෝදාස්වාද ස්ථාන	-
<i>(ඒ) වෙනත්</i>		
	ස්වභාවික උද්‍යාන, පැල තවාන්	

පරිච්ඡේදය 09

යෝජිත මාර්ග පළල,
ගොඩනැගිලි සීමා සහ රක්ෂිත

09 වන පරිච්ඡේදය
 යෝජිත මාර්ග පළල,
 ගොඩනැගිලි සීමා
 සහ රක්ෂිත

පවත්නා මාර්ග සඳහා
 යෝජිත මාර්ග පළල
 සහ ගොඩනැගිලි සීමා

පවත්නා A මාර්ග

9.1. පවත්නා මාර්ග සඳහා යෝජිත මාර්ග පළල සහ ගොඩනැගිලි සීමා

9.1.1. පවත්නා A මාර්ග

වගු අංක 9.1 : පවත්නා A මාර්ග

අංකය	මාර්ගයේ නම	ගොඩනැගිලි සීමාව මාර්ගය මධ්‍යයේ සිට දෙපසට (මීටර්)
1	රත්නපුර පලාවෙල පාර (පොත්ගුල් විහාර මාවත) ප්‍රධාන පාලම දක්වා	15
2	රත්නපුර පලාවෙල පාර (පොත්ගුල් විහාර මාවත) ප්‍රධාන පාලමේ සිට ඉදිරිය දක්වා	15
3	කොළඹ - බදුල්ල පාර I. කොළඹ - රත්නපුර පාර II. රත්නපුර - බලංගොඩ පාර	15 15
4	රත්නපුර - පානදුර පාර	15
5	සේනානායක මාවත	15
6	කෙලින් විදිය	15
7	නගර සභා පෙදෙස	15
8	වෙරළප පරණ පාර (බස්නාහල මාවත දක්වා)	15
9	බණ්ඩාරනායක මාවත	15
10	දුම්රියපල පාර	12
11	රත්නපුර - කරවිට පාර	15
12	හිදුල්ල පාර (තේ පර්යේෂණ ආයතනය දක්වා)	15
13	රත්නපුර - වේවැල්වත්ත පාර	15
14	බඹු ගඬ පාර	12
15	වෙරළප පරණ පාර	12

සකස් කිරීම : සබරගමුව පළාත් කාර්යාලය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - 2020

9.1.2. පවත්නා C මාර්ග

වගු අංක 9.2 : පවත්නා C මාර්ග

අංකය	මාර්ගයේ නම	ගොඩනැගිලි සීමාව මාර්ගය මධ්‍යයේ සිට දෙපසට (මීටර්)
1	රෝහල පාර	09
2	වෙරළප - කොස්පැලවින්න පාර	09
3	බේමානන්ද පාර	09
4	මුද්දුව මාවත	09
5	මහවලවත්ත පාර	09
6	පල්ලිය පාර	09
7	ධර්මපාල මාවත	09
8	බණ්ඩාරවත්ත පාර	09
9	මුස්ලිම් පල්ලිය පාර	09
10	නගර සභා පෙදෙස	09
11	ඒ.සී.ආටිගල මාවත	09
12	බෝධිගිර විහාර පාර	09
13	ශෛලනලාරාම මාවත	09
14	අංගම්මන පාර	09
15	සුමනපෝති මාවත	09
16	අබේරත්න මාවත	09
17	බටුගෙදර පරණ පාර	09
18	තබකොළ කොටුව පොළ පාර	09
19	මුණිදාස කුමරතුංග මාවත	09
20	ශාවියා මාවත	09
21	කැටලියම්පල්ල පාර	09
22	ගනේගොඩ පාර දේවාලයගාව	09
23	සමගිපුර මාවත	09
24	ඥාණාලංකාර මාවත	09
25	ශ්‍රී සුමන මාවත	09

09 වන පරිච්ඡේදය
යෝජිත මාර්ග පළල,
ගොඩනැගිලි සීමා
සහ රක්ෂිත

පවත්නා මාර්ග සඳහා
යෝජිත මාර්ග පළල
සහ ගොඩනැගිලි සීමා

පවත්නා C මාර්ග

09 වන පරිච්ඡේදය
 යෝජිත මාර්ග පළල,
 ගොඩනැගිලි සීමා
 සහ රක්ෂිත

පවත්නා මාර්ග සඳහා
 යෝජිත මාර්ග පළල
 සහ ගොඩනැගිලි සීමා

පවත්නා C මාර්ග

පවත්නා E මාර්ග

අංකය	මාර්ගයේ නම	ගොඩනැගිලි සීමාව මාර්ගය මධ්‍යයේ සිට දෙපසට (මීටර්)
26	ඇන්ඩ්‍ය පාර	09
27	ගොළඹාවිල පාර	09
28	පොල්හේන්ගොඩ පාර	09
29	ඇතුල් රවුම් පාර	09
30	පිටරවුම් පාර	09
31	ජලශය පාර	09
32	බටුගෙදර දෙමුල්වන පාර	09
33	ප්‍රෑන්ක් හෙට්ටිආරච්චි මාවත	09
34	රත්න ජෝති මාවත	09
35	හිදුල්ලන පාර	09
36	පිටරවුම් පාර	09

සකස් කිරීම : සබරගමුව පළාත් කාර්යාලය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - 2020

9.1.3. පවත්නා E මාර්ග

වගු අංක 9.3 : පවත්නා E මාර්ග

අංකය	මාර්ගයේ නම	ගොඩනැගිලි සීමාව මාර්ගය මධ්‍යයේ සිට දෙපසට (මීටර්)
1	බටුගෙදර බෝතලෙවත්ත පාර	06
2	පොම්ප කැලේ 2 පටුමග	06
3	පුබුදුගම ගොළඹාවිල පාර	06
4	තණබිම පාර	06
5	හිදුල්ලන දිවියගල්ලෙන පාර	06
6	නගරසභාගම නාලන්ද එල්ලාවල මාවත	06
7	පෙනෙල වත්ත	06
8	ඌරුමුල්ල පාර	06
9	ඥාණභාෂ මාවත 02 පටුමග	06
10	බැද්දෙගෙදර වත්ත පාර	06

අංකය	මාර්ගයේ නම	ගොඩනැගිලි සීමාව මාර්ගය මධ්‍යයේ සිට දෙපසට (මීටර්)
11	සමගපුර 05 වන පටුමග	06
12	සමගපුර විහාර මාවත	06
13	ජයමංගලාරාමය පාර	06
14	මිහිඳුගම 01 වන පටුමග	06
15	මිහිඳුගම 05 වන පටුමග	06
16	පුජ්පාරාම පාර 01 වන පටුමග	06
17	ගොළොවිල පටුමග	06
18	මහවලවත්ත 05 වන පටුමග	06
19	ගොරොක්ගොඩ නැඳුරණ පෙදෙස පාර	06
20	ගෝල්ඩන් ශ්‍රෝ පාර	06
21	දේවාලයගාව සුසාන භූමිය පාර	06
22	සමන් දේවාලය පන්සල පාර	06
23	අංගම්මන විහාර මාවත	06
24	සමන් පෙදෙස අරලිය මාවත	06
25	ආම් ධාර්ඩන් පන්සල පාර	06
26	කුමාර පෙදෙස පාර	06
27	හිදැල්ලන 01 වන පටුමග	06
28	හිදැල්ලන 02 වන පටුමග	06
29	හිදැල්ලන 03 වන පටුමග	06
30	හිදැල්ලන 04 වන පටුමග	06
31	හිදැල්ලන 05 වන පටුමග	06
32	පොක්ගල් විහාර මාවත 01 වන පටුමග	06
33	පොල්හේන්ගොඩ 02 වන පටුමග	06
34	කෙල්වත්ත පාර	06
35	කණාදොළ පාර	06
36	යලි ඉපදුනගම පාර	06
37	රොස්මේරි උද්‍යානය පාර	06
38	සමන් පෙදෙස	06

09 වන පරිච්ඡේදය
යෝජිත මාර්ග පළල,
ගොඩනැගිලි සීමා
සහ රක්ෂිත

පවත්නා මාර්ග සඳහා
 යෝජිත මාර්ග පළල
 සහ ගොඩනැගිලි සීමා

පවත්නා E මාර්ග

09 වන පරිච්ඡේදය
 යෝජිත මාර්ග පළල,
 ගොඩනැගිලි සීමා
 සහ රක්ෂිත

පවත්නා මාර්ග සඳහා
 යෝජිත මාර්ග පළල
 සහ ගොඩනැගිලි සීමා

පවත්නා E මාර්ග

අංකය	මාර්ගයේ නම	ගොඩනැගිලි සීමාව මාර්ගය මධ්‍යයේ සිට දෙපසට (මීටර්)
39	කොලින් ඡන්ද්‍රාවංකය 01 වන පටුමග	06
40	බටුගෙදර බෝතලේ වත්ත පටුමග	06
41	දේවාලයගාව උඩවත්ත පාර	06
42	නව රෝහල පාර	06
43	ගුරු පෑලියගොඩ පාර	06
44	පොල්හේන්ගොඩ අලුණ පාර	06
45	රණවිරු සම්පත් මාවත	06
46	කලාවතිය පාර	06
47	අජන්ත රණවිරු මාවත	06
48	පෙන්නරේවත්ත පාර	06
49	සමඟිපුර 02 වන පටුමග	06
50	සිරිසුමනගම කෝවිල පාර	06
51	අභයරාජ මාවත	06
52	මයිසමලේ පාර	06
53	මහවල බටුගෙදර විහාර මාවත	06
54	පුබුදුගම 02 වන පටුමග	06
55	මඩොල්දෙණිය පාර	06
56	රත්නපෝති මාවත ගොඩැල්ල පාර	06
57	ගොරොක්කොඩ පාර	06
58	අංගම්මන විහාර මාවත 04 වන පටුමග	06
59	සමඟිපුර 01 වන පටුමග	06
60	සමඟිපුර 03 වන පටුමග	06
61	අංගම්මන විහාර මාවත 01 වන පටුමග	06
62	බෝගහවෙල පාර	06
63	ගල්ඇක්ද පාර	06
64	සමඟිපුර නන්ද ඵල්ලාවල මාවත	06
65	සමඟිපුර 06 වන පටුමග	06
66	පොම්පකැළය කෝවිල පාර	06

අංකය	මාර්ගයේ නම	ගොඩනැගිලි සීමාව මාර්ගය මධ්‍යයේ සිට දෙපසට (මීටර්)
67	අංගම්මන හේන පාර	06
68	අංගම්මන තලංගම වත්ත පාර	06
69	සමඟිපුර හරස් පාර	06
70	තැන්නවත්ත පාර 02 වන පටුමය	06
71	ගල්කඩුව පීල්ල පාර 01 වන පටුමය	06
72	විත්ත විවේකාරාමය	06
73	රණවිරු ජයසේන මාවත	06
74	රණවිරු භූසිත මාවත	06
75	මිහිඳුගම 06 වන පටුමය	06
76	මිහිඳුගම 07 වන පටුමය	06
77	ප්‍රියානි සොයිසා මාවත	06
78	සිරිසුමනගම 01 වන පටුමය	06
79	සිරිසුමනගම 02 වන පටුමය	06
80	සිරිසුමනගම 03 වන පටුමය	06
81	සිරිසුමනගම 04 වන පටුමය	06
82	සිරිසුමනගම 05 වන පටුමය	06
83	සිරිසුමනගම 06 වන පටුමය	06
84	සිරිසුමනගම 07 වන පටුමය	06
85	උක්තැන්න දෙණිය පාර	06
86	ඇලිස්ටන් වත්ත පාර	06
87	මිහිඳුගම අහයරාජ මාවත	06
88	බටුගෙදර මහවෙල හරස් පාර	06
89	පොල්හේන්ගොඩ බෝධිය පාර	06
90	මිහිඳුගම 03 වන පටුමය	06
91	මිහිඳුගම 02 වන පටුමය	06
92	නගර සභා පෙදෙස 01 පටුමය	06
93	සංඝමිත්තා මාවත	06
94	ගල්කඩුව පීල්ල පාර 01 වන පටුමය	06

09 වන පරිච්ඡේදය
යෝජිත මාර්ග පළල,
ගොඩනැගිලි සීමා
සහ රක්ෂිත

පවත්නා මාර්ග සඳහා
 යෝජිත මාර්ග පළල
 සහ ගොඩනැගිලි සීමා

පවත්නා E මාර්ග

09 වන පරිච්ඡේදය
 යෝජිත මාර්ග පළල,
 ගොඩනැගිලි සීමා
 සහ රක්ෂිත

පවත්නා මාර්ග සඳහා
 යෝජිත මාර්ග පළල
 සහ ගොඩනැගිලි සීමා

පවත්නා E මාර්ග

අංකය	මාර්ගයේ නම	ගොඩනැගිලි සීමාව මාර්ගය මධ්‍යයේ සිට දෙපසට (මීටර්)
95	මිහිඳුගම මහවල වත්ත හරස් පාර	06
96	පොම්ප කැළය 01 වන පටුම	06
97	රත්නපෝති මාවත	06
98	බේමානන්ද මාවත බෝගහවෙල පාර	06
99	ගල්ඇන්ද ගෝල්ඩන් ග්‍රෝ අතුරු පාර	06
100	කපුගමපිටිය 01 වන පටුම	06
101	සමඟපුර පෙරේරා මාවත	06
102	ගොරොක්ගොඩ අතුරු පාර	06
103	කිරිවානාකැටිය අතුරු පාර	06
104	ශ්‍රී ජිඤ්ඤානන්ද මාවත	06
105	අංගම්මන ටැංකිය පාර	06
106	ඇහැලපොල මාවත	06
107	දේවානන්ද මාවත	06
108	ග්‍රාස්නෝදය මාවත	06
109	වේ ගඟ පාර	06
110	පරණ හිරගෙදර පාර	06
111	සාගර පලන්කුරිය මාවත	06
112	කපුගමපිටිය පාර/ අතුරු පාර	06
113	ලේන් තැකිය පාර	06
114	මධුරාවල පාර	06
115	නම්බපාන පාර	06
116	මොරගහයට වැසිකිළිය පාර	06
117	මැණික් පුදුරුගොනාගාරය පිටුපස පාර	06
118	රත්තිහතැන්න පාර	06
119	මුද්දුව මාවත (පටුම)	06
120	කොස්පැලවින්න පන්සල පාර	06
121	කුප්පායම පාර	06
122	මුවගම් කන්ද පාර	06

අංකය	මාර්ගයේ නම	ගොඩනැගිලි සීමාව මාර්ගය මධ්‍යයේ සිට දෙපසට (මීටර්)
123	වෙරළප පන්සල පාර	06
124	ගම ගාතකා පාර	06
125	තානායම් පාර (පිහිනුම් තටාකය පාර)	06
126	පොදු සුසාන භූමිය පාර	06
127	ශ්‍රී පාද මාවත 01 වන පටුමග	06
128	නිවාස සංකීර්ණ පාර	06
129	විදුලි බලාගාර පාර	06
130	නාගරික කොමසාරිස් නිල නිවාස පාර	06
131	කැකුණගහ ගොඩැල්ල පාර	06
132	බටුගෙදර ඉඹුල්ල පාර	06
133	මහින්ද මාවත	06
134	සේනානායක මාවත (අතුරු පාර)	06
135	බටුගෙදර ඉඹුල්ගොඩ පාර	4.5
136	පිටරවුම් පාර 01 වන පටුමග	4.5

09 වන පරිච්ඡේදය
 යෝජිත මාර්ග පළල,
 ගොඩනැගිලි සීමා
 සහ රක්ෂිත

පවත්නා මාර්ග සඳහා
 යෝජිත මාර්ග පළල
 සහ ගොඩනැගිලි සීමා

පවත්නා E මාර්ග

සකස් කිරීම : සබරගමුව පළාත් කාර්යාලය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - 2020

සැලකිය යුතුය :

1. ඉහත ලේඛනයේ සඳහන් නොකරන ලද නමුත් රත්නපුර මහ නගර සභාව විසින් නඩත්තු කරගෙන යනු ලබන මාර්ග සඳහා මාර්ග මධ්‍යයේ සිට දෙපසට මීටර් 6 ක ගොඩනැගිලි සීමාවක් නැඹිය යුතුය.
2. රත්නපුර මහ නගර සභා සීමාව තුළ පවතින අඩි පාර සම්බන්ධයෙන් භූමියේ පවතින භෞතික ලක්ෂණ ගැන සලකා බලා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ලිහිල් කිරීම කරනු ලැබේ.
3. කිසියම් පොදු අඩි පාරකට පියගැට පෙලකට යාබදව පිහිටා ඇති ස්ථානයක් සඳහා ගොඩනැගිලි රේඛාව අඩි පාර මධ්‍යයේ සිට මීටර් 2.0 ට නොඅඩු විය යුතුය.
4. 2030 වර්ෂය වනවිට මෙම සැලැස්ම මගින් සංවර්ධනය කල යුතු යැයි හඳුනාගන්නා ලද මාර්ග සඳහා යෝජිත මාර්ග පළල සහ ගොඩනැගිලි සීමා පහත පරිදි විය යුතුය.

09 වන පරිච්ඡේදය
 යෝජිත මාර්ග පළල,
 ගොඩනැගිලි සීමා
 සහ රක්ෂිත

පවත්නා මාර්ග සඳහා
 යෝජිත මාර්ග පළල
 සහ ගොඩනැගිලි සීමා

සංවර්ධනය කළයුතු මාර්ග
 සඳහා යෝජිත මාර්ග
 පළල සහ ගොඩනැගිලි සීමාව

9.1.4. සංවර්ධනය කළයුතු මාර්ග සඳහා යෝජිත මාර්ග
 පළල සහ ගොඩනැගිලි සීමාව

අංකය	මාර්ගයේ නම	යෝජිත මාර්ග පළල (මී)	ගොඩනැගිලි සීමාව මාර්ගය මධ්‍යයේ සිට දෙපසට (මීටර්)
1	බටුගෙදර මංසන්දියේ සිට කරපිංච මාර්ගය දක්වා වූ මාර්ගය විකල්ප මාර්ගයක් වශයෙන් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම.	09	06
2	විකල්ප මාර්ගයක් වශයෙන් පැරණි දුම්රිය මාර්ගය ආම් ගාඩින් සිට පිටත වටරවුම් මාර්ගය දක්වා ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම.	07	06
3	ප්‍රධාන මාවත පට්ටිඹිවිට ප්‍රදේශයේ සිට ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම	07	06
4	ගොඩවෙල මාර්ගය ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම	12	15
5	රෝහලේ සිට සමන් පෙදෙස දක්වා දිවෙන මාර්ගය විකල්ප මාර්ගයක් වශයෙන් සංවර්ධනය කිරීම.	07	06
6	සමන් පෙදෙස සිට නව නගරය දක්වා මාර්ගය වකල්ප මාර්ගයක් වශයෙන් සංවර්ධනය කිරීම.	07	06
7	බේමානන්ද මාවතේ සිට ගිනිහිරිය දක්වා වූ මාර්ගය වැඩිදියුණු කිරීම.	09	06

සකස් කිරීම : සබරගමුව පළාත් කාර්යාලය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - 2020

9.2. ගංගා සහ ඇළ මාර්ග සඳහා රක්ෂිත

එක් එක් ගඟට මෙන්ම ඇළ මාර්ගයන්ට අදාළ වන්නා වූ ගඟ / ඇළ මාර්ග රක්ෂිතය අදාළ ගඟේ / ඇළ මාර්ගයේ ඉවුරේ සිට නිර්ණය වේ. නගරය තුළ පවතින්නා වූ ගංගා සහ ඇළ මාර්ග රක්ෂිතයන් පහත සඳහන් වගුවේ විස්තර කර ඇත.

ගඟා / ඇළ මාර්ගයේ නම	රක්ෂිතය (ඉවුරේ සිට)	
	මීටර්	අඩි
කළු ගඟ	20	66
වේ ගඟ	20	66
කටුගස් ඇළ	4.5	15
හීන් ඇළ	4.5	15
දොඩමන්ගඟ ඇළ	4.5	15
නම් නොකළ වෙනත් ඇළ මාර්ග	3	10

ඉහත වගුවේ සඳහන් වන රක්ෂිත සීමාවන් තුළ කිසිදු ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමකට අවසර ලබා නොදෙන අතර පොදු විනෝදාස්වාද කටයුතු උදෙසා සිදුකරනු ලබන ව්‍යාපෘති සඳහා පමණක් කොන්දේසි වලට යටත්ව අධිකාරිය විසින් අවසර දෙනු ලැබේ. (නොටුපොල සංවර්ධන ව්‍යාපෘති, රේඛීය උද්‍යාන ව්‍යාපෘති, ඇවිදින මංජීරු ආදී කටයුතු) කෙසේ නමුත්, මෙම රක්ෂිත සීමාවන් තුළ සිදුකරනු ලබන සියළුම සංවර්ධන කටයුතු සඳහා අනුමැතිය ලබා ගැනීමට ඉදිරිපත් කරන අයදුම් පත් රත්නපුර මහ නගර සභාවට ඉදිරිපත් කිරීමට ප්‍රථම ඒ සඳහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ මූලික සැලසුම් අනුමැතිය ලබා ගැනීම අනිවාර්යය වේ.

09 වන පරිච්ඡේදය
 යෝජිත මාර්ග පළල,
 ගොඩනැගිලි සීමා
 සහ රක්ෂිත

ගංගා සහ ඇළ මාර්ග
 සඳහා රක්ෂිත

සිතියම් ලැයිස්තුව

සිතියම් අංක 2.1 :	රත්නපුර නාගරික බල ප්‍රදේශය	11
සිතියම් අංක 2.2 :	සංවර්ධන ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය	17
සිතියම් අංක 2.3 :	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් ප්‍රදේශය	21
සිතියම් අංක 5.1 :	නාගරික නාපය	66
සිතියම් අංක 6.2.1 :	භූමි පරිහරණ සිතියම (2017)	79
සිතියම් අංක 6.2.2 :	යෝජිත භූමි පරිහරණ සිතියම (2030)	80
සිතියම් අංක 6.3.1.1.1 :	නිවාස ස්ථානවල	83
සිතියම් අංක 6.3.1.1.2 :	වාසය කිරීමට වඩා සුදුසු ප්‍රදේශ	85
සිතියම් අංක 6.3.1.1.3 :	යෝජිත නිවාස ව්‍යාපෘති	86
සිතියම් අංක 6.3.1.2.1 :	පවත්නා අධ්‍යාපන පහසුකම්	89
සිතියම් අංක 6.3.1.2.2 :	යෝජිත අධ්‍යාපන පහසුකම්	90
සිතියම් අංක 6.3.1.3.1 :	සෞඛ්‍ය පහසුකම්	92
සිතියම් අංක 6.3.1.4.1 :	පරිපාලන සේවාවන්	93
සිතියම් අංක 6.3.2.1 :	යෝජිත රූවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය සහ විකල්ප මාර්ගය	97
සිතියම් අංක 6.3.2.2 :	යෝජිත ප්‍රවාහන සැලසුම	100
සිතියම් අංක 6.3.2.3 :	යෝජිත සැලසුම් ප්‍රදේශයේ මාර්ග සම්බන්ධතාවයේ වර්තමාන තත්වය (2018)	101
සිතියම් අංක 6.3.2.4 :	යෝජිත සැලසුම් ප්‍රදේශයේ මාර්ග සම්බන්ධතාවයේ අපේක්ෂිත තත්වය (2030)	102
සිතියම් අංක 6.3.3.1 :	වසර 2030 වනවිට ජල සැපයුම් ව්‍යාප්තිය	105
සිතියම් අංක 6.3.4.1 :	වසර 2018 වනවිට විදුලි සැපයුම	107
සිතියම් අංක 6.3.5.1 :	රත්නපුර ජලාපවහන සැලැස්මට අදාළ ගලා යාමේ දිශාවන්	109
සිතියම් අංක 6.3.5.2 :	රත්නපුර ජලාපවහන සැලැස්ම	110
සිතියම් අංක 6.3.6.1 :	යෝජිත කසළ කළමනාකරන සැලැස්මට අදාළ කසළ බැහැර කිරීමේ ස්ථාන	121
සිතියම් අංක 6.4.1 :	වසර වනවිට වාණිජ භාවිත ව්‍යාප්තිය	123
සිතියම් අංක 6.4.2 :	සංචාරක ප්‍රවර්ධනය උදෙසා නීල හරිත ජාලයක් නිර්මාණය	133
සිතියම් අංක 6.4.3 :	රත්නපුර නගරයේ දුර්ගතිය ස්ථාන	135
සිතියම් අංක 6.4.4 :	යෝජිත ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම	138
සිතියම් අංක 6.5.1 :	රත්නපුර නගරයේ සංරක්ෂිත සැලැස්ම	142
සිතියම් අංක 6.5.2 :	සංවර්ධනය කිරීම පිණිස හඳුනාගත් පටු මංමාවත්	149
සිතියම් අංක 6.5.3 :	ගංවතුර උවදුර බලපාන ප්‍රදේශ	156
සිතියම් අංක 6.5.4 :	පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ	157
සිතියම් අංක 6.5.5 :	විවේක හා විනෝද කටයුතු සඳහා යෝජිත වෙරළිප කලාපය	158
සිතියම් අංක 6.5.6 :	.විවේක හා විනෝද කටයුතු සඳහා යෝජිත නගර මධ්‍යය කලාපය	159
සිතියම් අංක 6.5.7 :	අභ්‍යන්තර ජලවහන රටාව	163
සිතියම් අංක 6.5.8 :	ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම	164
සිතියම් අංක 6.5.9 :	ක්‍රියාකාරී විනෝදාස්වාද ස්ථාන	171
සිතියම් අංක 6.5.10 :	ක්‍රියාකාරී නොවන විනෝදාස්වාද ස්ථාන	173
සිතියම් අංක 6.6.1 :	ස්වරූප සංරක්ෂණය	178
සිතියම් අංක 6.6.2 :	ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංස්කරණය	181
සිතියම් අංක 7.1 :	කලාපකරණ සිතියම	261
සිතියම් අංක 7.2 :	කලාප ස්ථානව සිතියම	264

වගු ලැයිස්තුව

වගු අංක 2.1 : සැලසුම් ප්‍රදේශය පිළිබඳ තොරතුරු සාරාංශය	20
වගු අංක 3.1 : රත්නපුරයේ ගංවතුර ආපදා ඉතිහාසය (2018 වසර වනවිට)	27
වගු අංක 3.2 : වසරේ ඇති වූ ගංවතුර තත්ත්වයේ සංමිඡනය	29
වගු අංක 3.4 : රත්නපුර කෞතුකාගාරයට පැමිණෙන සංචාරකයන් සංඛ්‍යාව (2017)	41
වගු අංක 3.3 : සමන් දේවාලයට පැමිණෙන සංචාරකයන් සංඛ්‍යාව (2017)	41
වගු අංක 3.5 : රත්නපුර කලාපයේ පවතින ජෛව විවිධත්වය (2017)	42
වගු අංක 3.6 : රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය පිළිබඳ තොරතුරු	44
වගු අංක 5.1 : පළමු අරමුණ සඳහා වූ ශුද්ධ චිත්‍රලේඛනය	52
වගු අංක 5.2 : දෙවන අරමුණ සඳහා වූ ශුද්ධ චිත්‍රලේඛනය	60
වගු අංක 5.3 : තෙවන අරමුණ සඳහා වූ ශුද්ධ චිත්‍රලේඛනය	69
වගු අංක 6.3.1.1 : නිවාස පිළිබඳ තත්වය	82
වගු අංක 6.3.1.3 : රත්නපුර පළාත් මූලික රෝහල - පහසුකම් සහ සේවක සංයුතිය 2017	91
වගු අංක 6.3.1.1 : ජල පරිභෝජනය - 2017	103
වගු අංක 6.3.3.2 : ජල පරිභෝජන අවශ්‍යතාවය - 2030	104
වගු අංක 6.3.1.1 : විදුලි සැපයුම - 2018	106
වගු අංක 6.3.1.1 : සමාජ අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනයේ සංයුතිය	111
වගු අංක 6.3.6.2 : වසර 2030 සඳහා ප්‍රක්ෂේපිත සමාජ අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය	115
වගු අංක 6.4.1 : හඳුනාගත් දුර්ගතිය ස්ථාන	134
වගු අංක 6.5.1 : රත්නපුර නගරයේ පාරිසරික ව්‍යුහය	139
වගු අංක 6.5.2 : දුර්ගතිය ස්ථානයන්හි පවත්නා ආකර්ෂණීය අංශ	141
වගු අංක 6.5.3 : පවතින උද්‍යාන සහ ක්‍රීඩාංගණ - 2018	168
වගු අංක 6.5.4 : පොදු එළිමහන් විනෝදාත්මක අවකාශ සැලැස්ම - අවසර ලත් ක්‍රියාකාරකම්	170
වගු අංක 6.5.3 : යෝජිත පොදු එළිමහන් විනෝදාත්මක ප්‍රදේශ සැලැස්ම	170
වගු අංක 6.5.1 : පුරාවිද්‍යා සංරක්ෂණ ස්ථාන	175
වගු අංක 8.1.1 : වන සංරක්ෂණ කලාපය තුළ කලාපීකරණ රෙගුලාසි	272
වගු අංක 8.1.2 : වන සංරක්ෂණ කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන්	272
වගු අංක 8.2.1 : ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය තුළ කලාපීකරණ රෙගුලාසි	273
වගු අංක 8.2.2 : ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන්	275
වගු අංක 8.3.1 : වාණිජ කලාපය සඳහා කලාපීකරණ නියමනා	276
වගු අංක 8.3.2 : වාණිජ කලාපය සඳහා අනුමත භාවිතයන්	277
වගු අංක 8.4.1 : පරිපාලන කලාපය තුළ කලාපීකරණ රෙගුලාසි	279
වගු අංක 8.3.2 : වාණිජ කලාපය සඳහා අනුමත භාවිතයන්	279
වගු අංක 8.5.1 : සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ කලාපීකරණ රෙගුලාසි	281
වගු අංක 8.5.2 : සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන්	281
වගු අංක 8.6.1 : සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ කලාපීකරණ රෙගුලාසි	284
වගු අංක 8.6.2 : සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන්	285
වගු අංක 8.7.1 : වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ කලාපීකරණ රෙගුලාසි	287
වගු අංක 8.6.2 : සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන්	287
වගු අංක 8.8.1 : වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ කලාපීකරණ රෙගුලාසි	289
වගු අංක 8.8.2 : සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන්	289
වගු අංක 8.9.1 : මධ්‍යම සමාජ නේවාසික කලාපය තුළ කලාපීකරණ රෙගුලාසි	291
වගු අංක 8.8.2 : සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන්	291
වගු අංක 8.10.1 : අඩු සමාජ නේවාසික කලාපය තුළ කලාපීකරණ රෙගුලාසි	293
වගු අංක 8.10.2 : අඩු සමාජ නේවාසික කලාපය තුළ අනුමත භාවිතයන්	293
වගු අංක 9.1 : පවත්නා A මාර්ග	298
වගු අංක 9.2 : පවත්නා C මාර්ග	299
වගු අංක 9.3 : පවත්නා E මාර්ග	300

රූප සටහන් ලැයිස්තුව

රූප සටහන් අංක 1.1 :	සැලසුම් ක්‍රියාවලිය	7
රූප සටහන් අංක 2.1 :	රත්නපුර නගරයේ හරස් පැතිකඩ	10
රූප සටහන් අංක 2.2 :	රත්නපුර නගරයේ කාළගුණික වෙනස්වීම (2018)	12
රූප සටහන් අංක 2.3 :	සමන් දේවාලයේ පිහිටීම	13
රූප සටහන් අංක 2.4 :	කලාපීය සම්බන්ධතා ඡාලය	14
රූප සටහන් අංක 2.5 :	රත්නපුර සංසරණ ජනගහනය	14
රූප සටහන් අංක 2.6 :	රත්නපුර නගරය ද්විත්ව නගරයක් ලෙස පිහිටීම	16
රූප සටහන් අංක 2.7 :	රත්නපුර ක්‍රියාකාරී සීමාව	18
රූප සටහන් අංක 2.8 :	රත්නපුර නගරයේ භූගෝලීය පසුබිම	19
රූප සටහන් අංක 2.9 :	ජන සංයුතිය - 2017	22
රූප සටහන් අංක 2.10 :	වයස පදනම් කරගෙන ජනගහනය බෙදී යාම - 2017	22
රූප සටහන් අංක 2.11 :	රැකියාව පදනම් කරගෙන ජනගහනය බෙදී යාම - 2017	23
රූප සටහන් අංක 3.1 :	සාමාන්‍ය මාසික වර්ෂාපතනය - 2016	27
රූප සටහන් අංක 3.2 :	රත්නපුර වෙළඳ කටයුතු වල පසුබිම - 2016	28
රූප සටහන් අංක 3.3 :	මූල්‍ය ව්‍යාපාරය ආශ්‍රිත තත්ත්වය	30
රූප සටහන් අංක 3.4 :	මූල්‍ය කර්මාන්තයේදී මුදල් ගලායාම පිළිබඳ උදාහරණය	31
රූප සටහන් අංක 3.5 :	පොම්ප කැණේ නාගරික වනාන්තරයේ සිදුවන අනවසර ඉදිකිරීම් - 2017	32
රූප සටහන් අංක 3.6 :	රත්නපුර නගරයේ භූගෝලීය සැකැස්ම - පාලම්	33
රූප සටහන් අංක 3.7 :	රත්නපුර නගරයේ භූගෝලීය සැකැස්ම - මාර්ග	34
රූප සටහන් අංක 3.8 :	රත්නපුර නගරයේ අවකාශීය සැකැස්ම - පාසැල් වල පිහිටීම	35
රූප සටහන් අංක 3.9 :	2010 - 2016 අතර කාලය තුළ නිකුත් කර ඇති කැණීම් බලපත්‍ර ප්‍රමාණය	36
රූප සටහන් අංක 3.10 :	නගරය තුළ ඇති කැණීම් ප්‍රදේශ - 2017	37
රූප සටහන් අංක 3.11 :	අපනයන සංයුතිය - 2016	38
රූප සටහන් අංක 3.12 :	මූල්‍ය ව්‍යාපාරයෙහි ධාරක ප්‍රදේශය	39
රූප සටහන් අංක 3.13 :	පැරණි ශ්‍රී පාද මාවත (රජමාවත)	40
රූප සටහන් අංක 3.14 :	කළු ගඟ	43
රූප සටහන් අංක 5.1 :	ශ්‍රී ලංකාවේ මූල්‍ය නිධිවල පිහිටීම	53
රූප සටහන් අංක 5.2 :	මූල්‍ය කර්මාන්තයට අදාළ ක්‍රියාවලිය සහ ඡාලය	54
රූප සටහන් අංක 5.3 :	මූල්‍ය බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම	55
රූප සටහන් අංක 5.4 :	මූල්‍ය අපනයනය	55
රූප සටහන් අංක 5.5 :	රත්නපුර සහ අවට කලාපය තුළ ගංවතුර බලපාන ප්‍රදේශ	58
රූප සටහන් අංක 5.6 :	මූල්‍ය වෙළඳාම	59
රූප සටහන් අංක 5.7 :	සබරගමුව පළාතට පැමිණි දේශීය සහ විදේශීය සංචාරකයන් (2014 - 2015)	63
රූප සටහන් අංක 5.8 :	2007 වසර වනවිට වන ආවරණය	64
රූප සටහන් අංක 5.9 :	2017 වසර වනවිට වන ආවරණය අඩු වීම	65
රූප සටහන් අංක 5.10 :	සබරගමුව පළාත් සංචාරක සිතියම - 2017	67
රූප සටහන් අංක 6.1 :	නිල් ආරනුල සංකල්පය	76
රූප සටහන් අංක 6.2 :	සංවර්ධන සැලැස්මේ සංකල්පය	77
රූප සටහන් අංක 6.2.1 :	දැනට පවතින අහස් රේඛාව - 2018	81
රූප සටහන් අංක 6.2.2 :	යෝජිත අහස් රේඛාව - 2030	81
රූප සටහන් අංක 6.3.1.2.1 :	ශිෂ්‍ය ව්‍යාප්තිය	87
රූප සටහන් අංක 6.3.1.2.2 :	නගර මධ්‍යයේ ශිෂ්‍ය ජනගහනයේ ව්‍යාප්තිය	88
රූප සටහන් අංක 6.3.2.1 :	මාර්ග නදබදයට හේතු	94
රූප සටහන් අංක 6.3.2.2 :	වර්තමාන බස් නැවතුම්පොළ	94
රූප සටහන් අංක : 6.3.2.3 :	ප්‍රවාහන උපායමාර්ගය	95
රූප සටහන් අංක 6.3.2.4 :	යෝජිත ගංගා නොටුපළවල්	98
රූප සටහන් අංක 6.3.2.5 :	යෝජිත රවිගාල් ස්ථාන	99
රූප සටහන් අංක 6.3.4.1 :	යෝජිත සුහුරු විදි ආලෝකකරණ පද්ධතිය	108
රූප සටහන් අංක 6.3.6.1 :	දෛනිකව රැස් කරන කසල සංයුතිය - 2017	112
රූප සටහන් අංක 6.3.6.2 :	නාගරික අපද්‍රව්‍යය රැස්කිරීම - 2017	112
රූප සටහන් අංක 6.3.6.3 :	අපද්‍රව්‍යය උන්පාදනය කිරීමේ මූලාශ්‍ර අනුව නාගරික අපද්‍රව්‍යය රැස්කිරීම - 2017	113
රූප සටහන් අංක 6.3.6.4 :	වර්ග අනුව නාගරික අපද්‍රව්‍යය එක්රැස් කිරීම - 2017	113

රූප සටහන් අංක 6.4.1 :	රත්නපුර නගරයේ ආර්ථික ව්‍යුහය - 2017	122
රූප සටහන් අංක : 6.4.2 :	ආර්ථික සංවර්ධන උපායමාර්ගය	124
රූප සටහන් අංක 6.4.3 :	වර්තමාන මූණුක් කේන්ද්‍රස්ථාන සහ විදි - 2017	125
රූප සටහන් අංක 6.4.4 :	භූමියේ හෙට්ටිආරච්චි මාවත ස්වර්ණාභරණ මාවතක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම	128
රූප සටහන් අංක 6.4.5 :	යෝජිත පහසුකම් සහිත මූණුක් කේන්ද්‍රස්ථාන, විදි සහ වතුරල	128
රූප සටහන් අංක 6.4.6 :	යෝජිත වෙරළප වැව	129
රූප සටහන් අංක 6.4.7 :	භාවිතය වෙනස්කලයුතු ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි	130
රූප සටහන් අංක 6.4.8 :	පල්ලිය පාර සංවර්ධනය	136
රූප සටහන් අංක 6.4.9 :	දේශීය ආර්ථිකය ප්‍රශස්ථකරණ ව්‍යාපෘති	137
රූප සටහන් අංක 6.5.1 :	නිරසාර පාරිසරික උපායමාර්ග	140
රූප සටහන් අංක 6.5.2 :	පොම්ප කැලේ හරින නිරය	141
රූප සටහන් අංක 6.5.3 :	නාගරික හරින ස්ථාන	144
රූප සටහන් අංක 6.5.4 :	ගං ඉවුර සංවර්ධනය හා භූ දර්ශන අලංකරණය	145
රූප සටහන් අංක 6.5.5 :	රත්නපුර නගර මධ්‍යයේ ඇති මාර්ග සහ මංසන්ධි	147
රූප සටහන් අංක 6.5.6 :	හඳුනාගත් පටු මාර්ග මාදිලි	148
රූප සටහන් අංක 6.5.7 :	නව නගරයේ භූමි අලංකරණය සඳහා තෝරාගත් අවකාශයන්	151
රූප සටහන් අංක 6.5.8 :	වෙළඳ නගරයේ භූමි අලංකරණය සඳහා තෝරාගත් අවකාශයන්	151
රූප සටහන් අංක 6.5.9 :	ආපදා කළමනාකරණ උපායමාර්ග	153
රූප සටහන් අංක 6.5.10 :	කළු ගඟ හැරවීම	155
රූප සටහන් අංක 6.5.11 :	ජල පාලන පැනි බැම්ම	160
රූප සටහන් අංක 6.5.12 :	යෝජිත ගුවන්යානා ගොඩබැස්වීමේ ස්ථාන	161
රූප සටහන් අංක 6.5.13 :	යෝජිත ගුවන් මගී පාලම්	162
රූප සටහන් අංක 6.5.14 :	පාරිසරික අවදානම	165
රූප සටහන් අංක 6.5.1 :	සමන් දේවාලයේ පෙරහැර	175
රූප සටහන් අංක 6.6.2 :	සංස්කෘතික හා උරුමයන් කළමනාකරණ උපාය මාර්ගය	176

කෙටි යෙදුම්

නා.සං.අධි.	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
ර.ම.ස.	රත්නපුර මහ නගර සභාව
ග්‍රා.නි.ව.	ග්‍රාම නිලධාරී වසම

III කොටස

ඇමුණුම්

ඇමුණුම 01 : ජනගහන ව්‍යාප්තිය - 2020

ග්‍රාම නිලධාරී වසම	ග්‍රා. නි. ව. අංකය	ජනගහනය	භූමි ප්‍රමාණය (හෙක්ටයාර)	හෙක්ටයාර් 1 කට දළ ජන සණස්වය
අන්ගම්මන	181C	2154	103.87	21
බටුගෙදර	180	1835	90.39	20
දේවාලොගාව	151A	1950	74.42	26
ගොඩිගමුව	152	2854	122.77	23
කොළඹගල	181A	222	132.24	2
කොස්පැලවින්න	153A	5076	450.28	11
මහවල	152C	1346	38.20	35
මිහිඳුගම	152D	6006	54.45	110
මුද්දුව	182A	164	5.49	27
මුද්දුව - නැගෙනහිර	182A	3950	102.66	38
මුවගම	182	2208	105.49	21
නව නගරය	153A	3521	311.59	11
රත්නපුර නගරය	152	1641	29.01	57
රත්නපුර නගරය - උතුර	152E	4596	86.20	53
රත්නපුර නගරය - බටහිර	152F	1283	51.12	25
සමගිපුර	182C	3002	75.64	40
තිරිවානාකැටිය	180B	2442	174.22	14
වෙරළප	153A	4833	210.00	23
එකතුව (18)		49083	2218	557

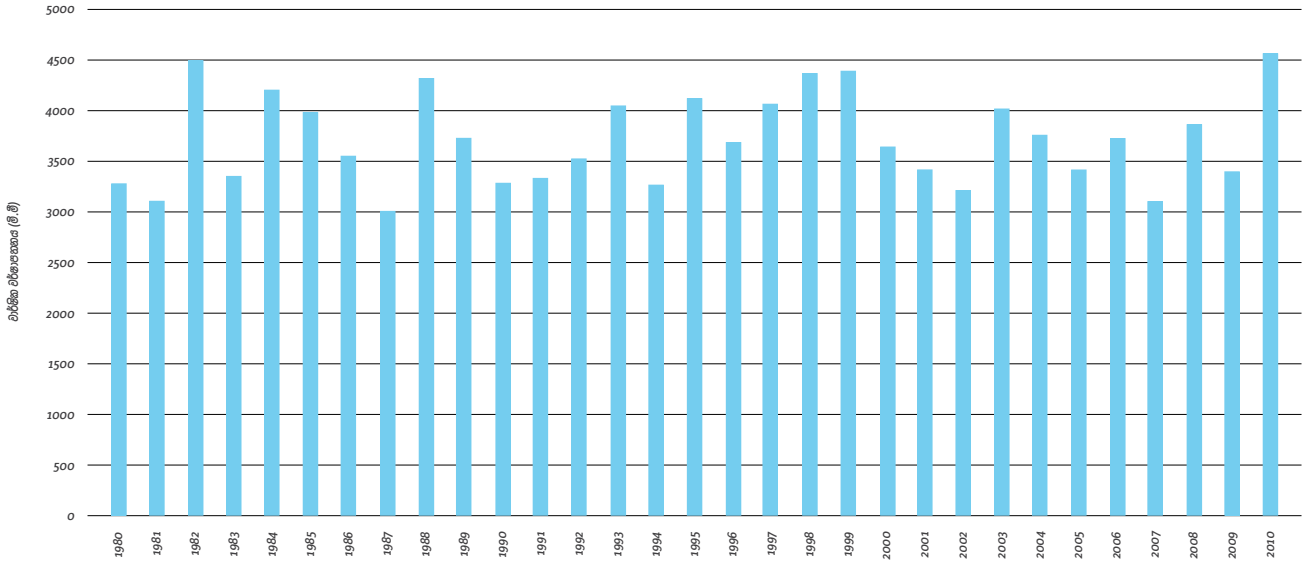
මූලාශ්‍රය : ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ 2011 දත්ත මත පදනම්ව
 *ග්‍රාම නිලධාරී වසම් මට්ටමින් ජනගහනය

ඇමුණුම 02 : පවත්නා භූමි පරිහරණ රටාව – 2020

භූමි පරිභෝජනය	භූමි ප්‍රමාණය (හෙක්ටයාර්)	මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් ප්‍රතිශතය
නේවාසික	951.2	42.90
වාණිජ	46.57	2.10
කර්මාන්ත	0.22	0.01
පරිපාලන ආයතන	88.72	4.00
මාර්ග	117.55	5.30
උද්‍යාන, ක්‍රීඩා භූමි සහ විවෘත භූමි	22.18	1.00
ආගමික	4.43	0.20
නාගරික වනෝද්‍යාන, ළඳු කැලෑ	307.85	13.88
සුසාන භූමි	0.22	0.01
කුඹුරු ඉඩම්	252.85	11.40
ගෙවතු වගාවන් (හේ / රබර් / පොල්)	312.73	14.10
මිශ්‍ර හෝඟ / ගෙවතු වගාවන්	26.61	1.20
තෙත්බිම්	11.99	0.50
ජල මාර්ග	66.54	3.00
හිස් ඉඩම්	8.02	0.40
එකතුව	2218	100.00

මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ 2018 - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

ඇමුණුම 03 : වාර්ෂික වර්ෂාපතන රටාව

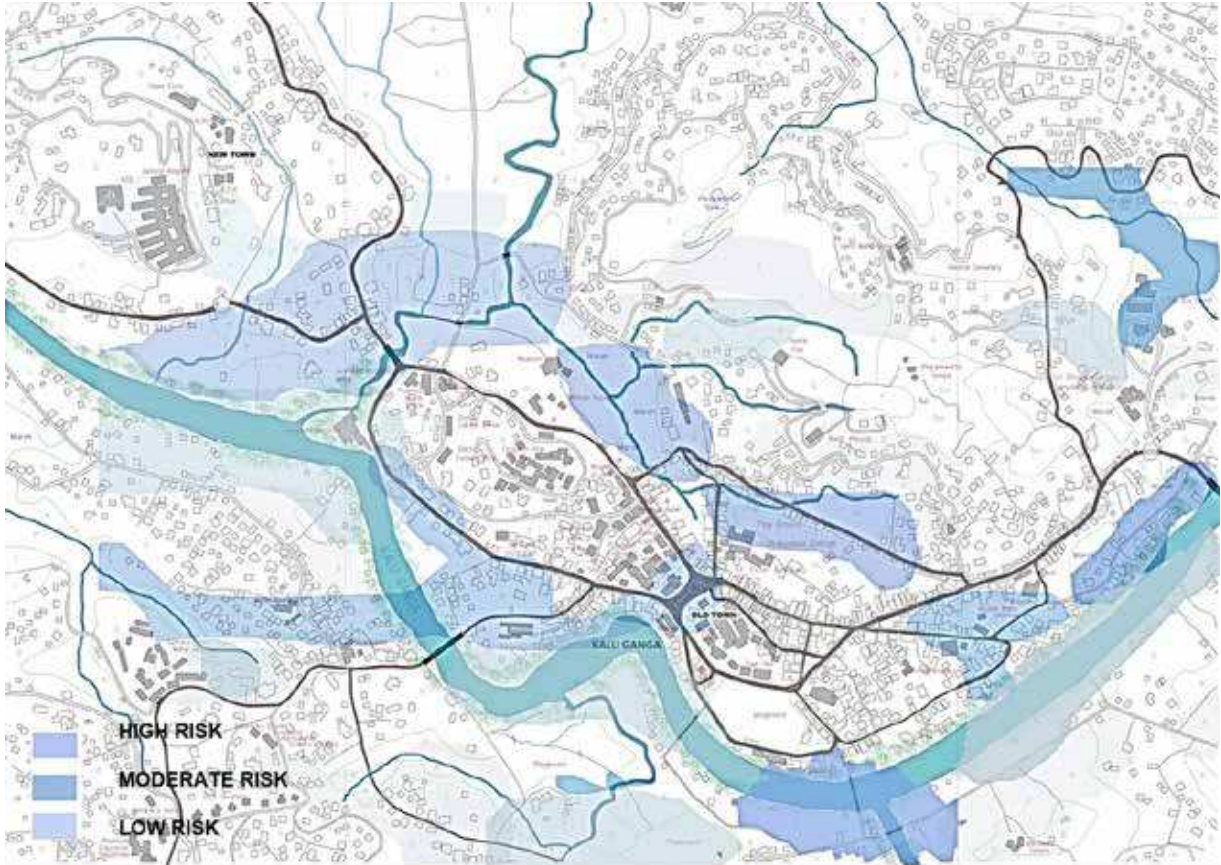
මූලාශ්‍රය : වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව, රත්නපුර

ඇමුණුම 04 : ගංවතුර සඳහා හඳුනාගත් හේතු

මූලාශ්‍රය : මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලයේ නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුවේ 2006/2010 සිසුන් කණ්ඩායම රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය සම්බන්ධයෙන් 2009 වසරේදී සිදු කළ ප්‍රාදේශීය අධ්‍යයනය

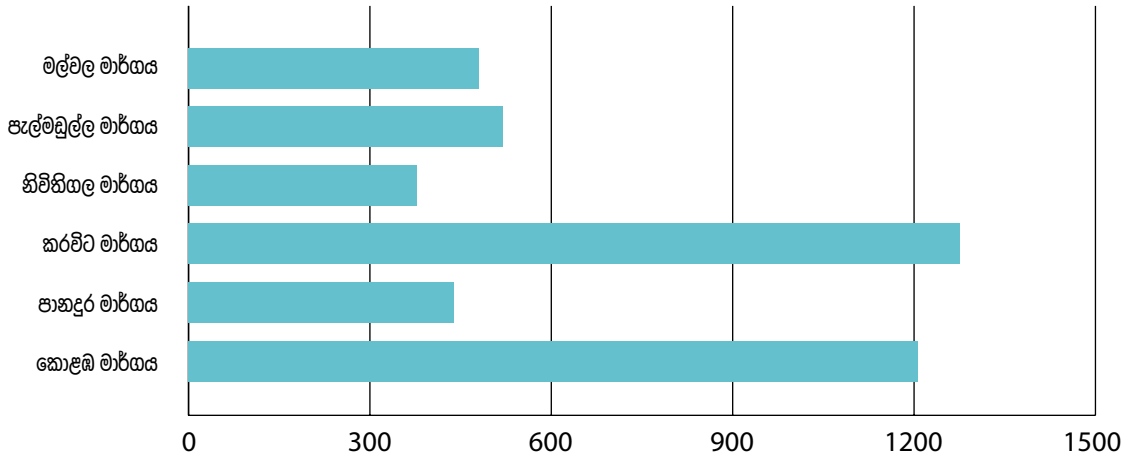
ඇමුණුම 05 : නගර මධ්‍යය තුළ ගංවතුර ආපදාවට ලක්වන ස්ථාන

මූලාශ්‍රය : ස්ට්‍රැටිජි 5 (2017/18) - කොළඹ වාස්තු විද්‍යා පාසල

ඇමුණුම 06 : නගර මධ්‍යයෙහි උදේ කාලයේදී පවතින රථවාහන තදබදය පිළිබඳ තොරතුරු

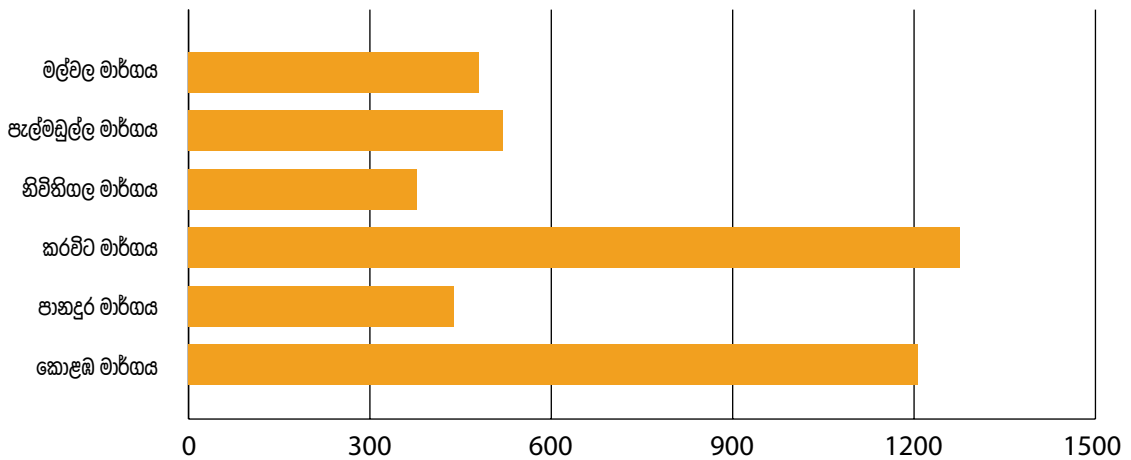
මුළු වාහන සංඛ්‍යාව (පෙ.ව. 7 සිට පෙ.ව. 7.30 දක්වා)

මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ 2017 - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

ඇමුණුම 07 : නගර මධ්‍යයෙහි දහවල් කාලයේදී පවතින රථවාහන තදබදය පිළිබඳ තොරතුරු

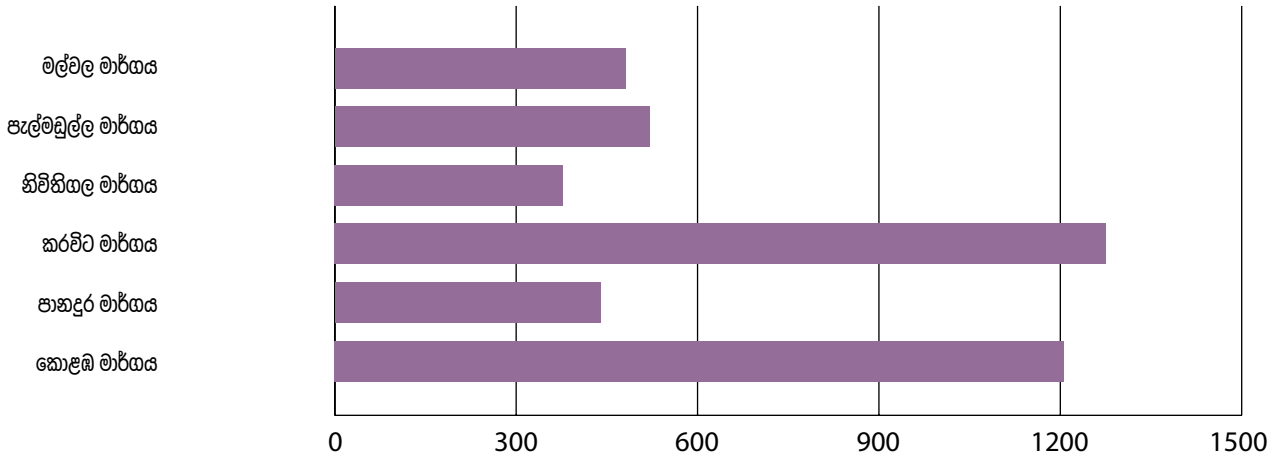
මුළු වාහන සංඛ්‍යාව (ප.ව. 1.30 සිට ප.ව. 2.00 දක්වා)

මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ 2017 - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

ඇමුණුම 08 : නගර මධ්‍යයෙහි සවස් කාලයේදී පවතින රථවාහන
 තදබදය පිළිබඳ තොරතුරු

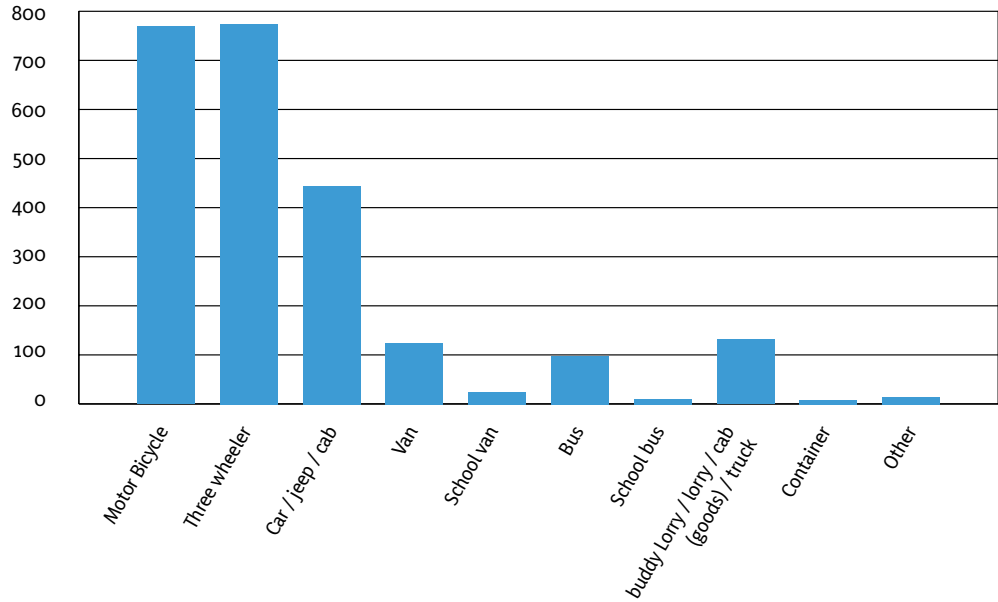
මුළු වාහන සංඛ්‍යාව (ප.ව. 4.15 සිට ප.ව. 4.45 දක්වා)

මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ 2017 - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

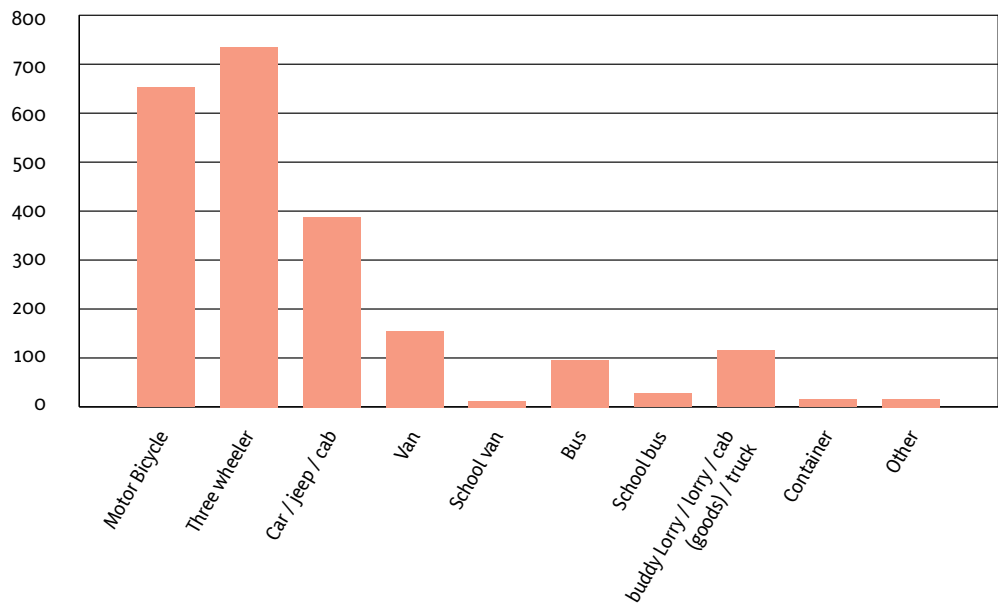

ඇමුණුම 09 : වාහන ප්‍රවාහයට අනුව රථවාහන තදබදය (නගරයට ඇතුළුවීම)

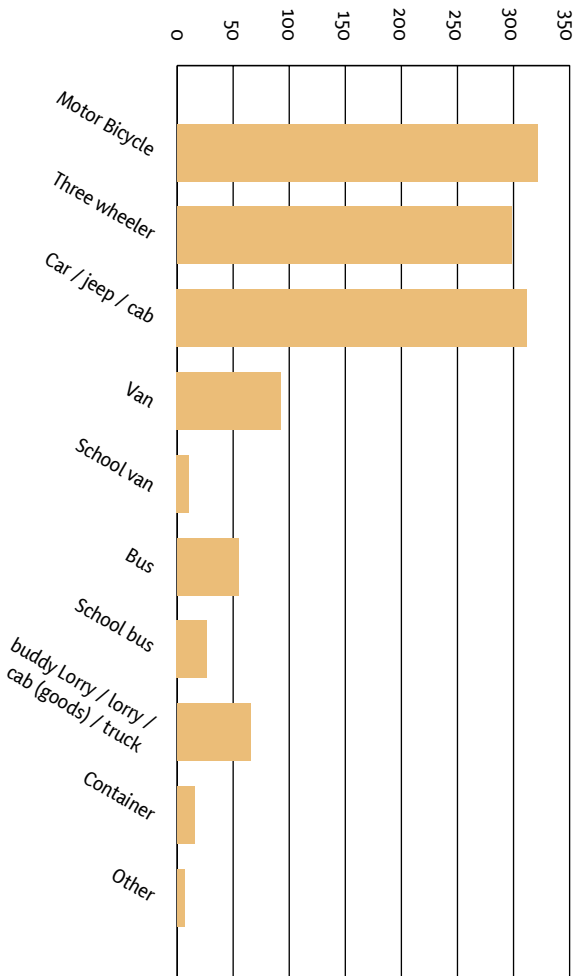
මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ 2017 - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

ඇමුණුම 10 : වාහන ප්‍රවාහයට අනුව රථවාහන තදබදය (නගරයෙන් පිටවීම)

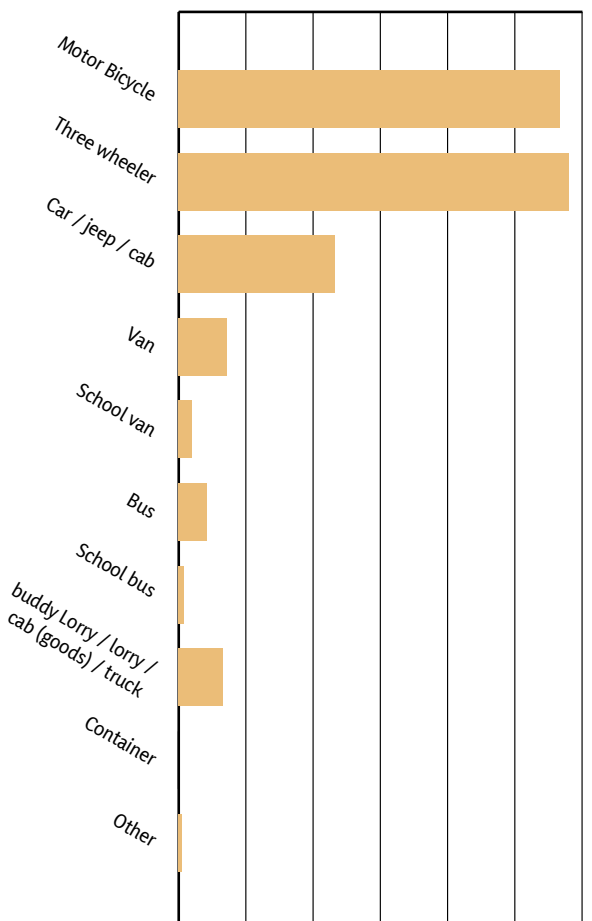
මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ 2017 - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

ඇමුණුම 11 : වාහන වර්ග අනුව කොළඹ පාරේ රථවාහන තදබදය

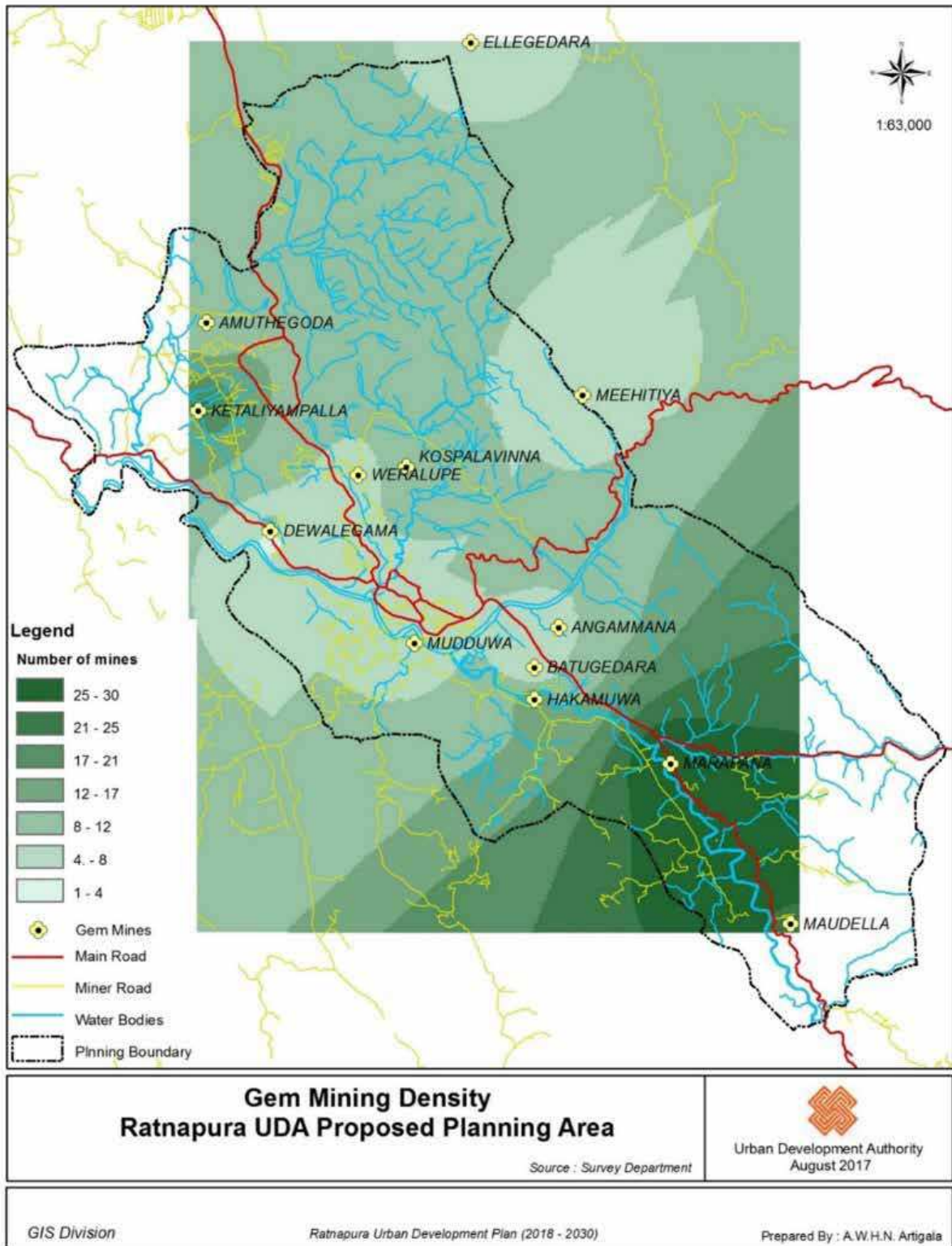
මූලාශ්‍රය : කි්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ 2017 - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

ඇමුණුම 12 : වාහන වර්ග අනුව කරවිට පාර තුළ රථවාහන තදබදය

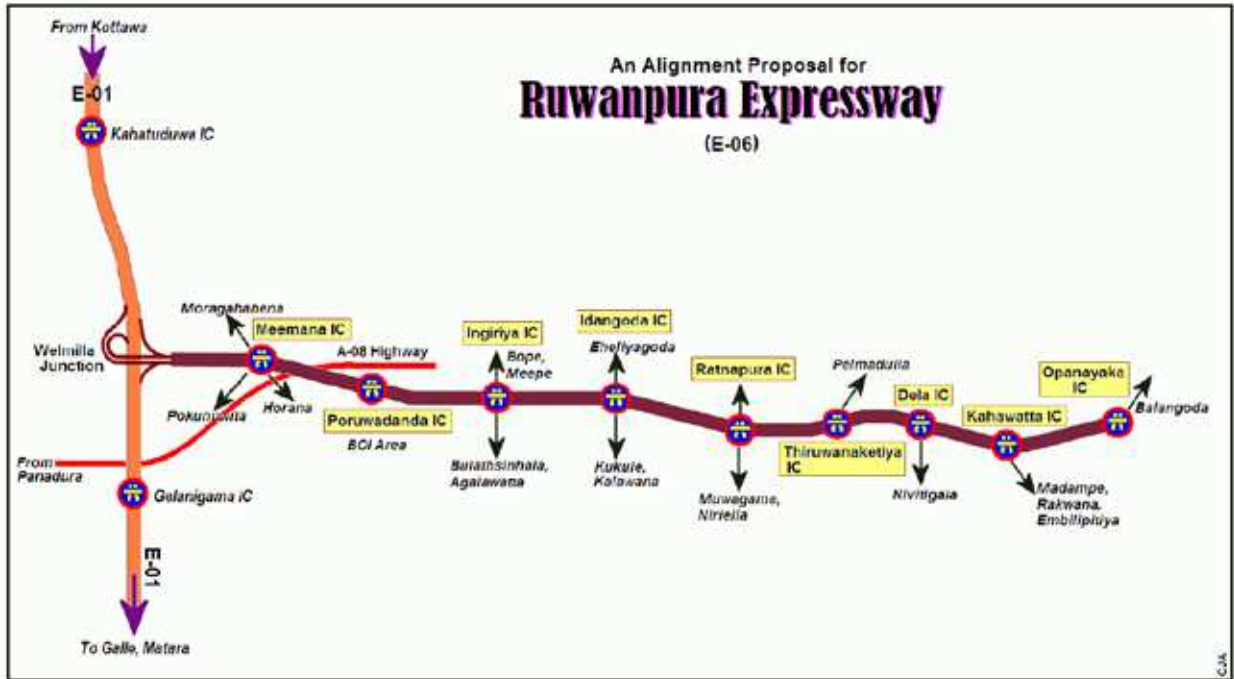
මූලාශ්‍රය : කි්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ 2017 - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

ඇමුණුම 13 : සැලසුම් ප්‍රදේශයේ පතල් කැණීම් ප්‍රදේශ

මූලාශ්‍රය : මැණික් හා සවර්ණාභරණ අධිකාරිය

අමුණුම 14 : රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය පිළිබඳ තොරතුරු

මූලාශ්‍රය : මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය

රත්නපුර සම්බන්ධ ප්‍රචණ්ඩත්ව වාර්තා (2017-2020)

ඇමුණුම 15 : 2021-2030 රත්නපුර මහ නගර සභා ප්‍රදේශය සඳහා වන පොදු එළිමහන් විනෝද පහසුකම් සපුරාගත් හැකි ස්ථාන (PORS) සඳහා වන සැලැස්ම පිළිබඳ තොරතුරු (පරිසර හා භූ දර්ශන අංශය)

පවත්නා පොදු උද්‍යාන සහ ක්‍රීඩා පිටි පිළිබඳ විස්තර

රත්නපුර මහ නගර සභා ප්‍රදේශය තුළ මේ වනවිට පවත්නා උද්‍යාන හා ක්‍රීඩා පිටි අයත් වපසරිය හෙක්ටයාර් 21.52කි. නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ පොදු එළිමහන් විනෝද පහසුකම් සපුරාගත් හැකි ස්ථාන සංකල්පයන්ට අනුකූලව ඒවා වගු අංක 01 සහ 04 තුළ වර්ගීකරණය කර ඇත.

වගුව 01 - පවත්නා එළිමහන් විනෝද පහසුකම් සපුරාගත් හැකි ස්ථාන- 2020 (රත්නපුර ම.න.ස. ප්‍රදේශය)

අංකය	උද්‍යාන වර්ගය	ප්‍රමාණය (හෙක්.)
1.	පවතින ඉතා කුඩා උද්‍යාන (EPP)	0.26
2.	පවතින කුඩා උද්‍යාන (EMP)	4.54
3.	පවත්නා දේශීය උද්‍යාන (ELP)	7.76
4.	පවත්නා ප්‍රජා උද්‍යාන (ECP)	8.96
	එකතුව	21.52

2030 වර්ෂය සඳහා පුරෝකථනය කරන ජනගහනය 64,340 ක් වන අතර 2030 වර්ෂය සඳහා රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ මුළු ජනගහනය සඳහා විනෝද අවකාශ සඳහා ඉඩම් අවශ්‍යතාවය දළ වශයෙන් හෙක්ටයාර් 86 කි. (වගුව 02 සහ 05) (සිතියමේ දක්වා ඇති යෝජිත පොදු එළිමහන් විනෝද පහසුකම් සපුරාගත් හැකි ස්ථාන සැලැස්ම මෙම කොටසට ඇතුළත් වේ.).

වගුව 02 - යෝජිත එළිමහන් විනෝද පහසුකම් සපුරාගත් හැකි ස්ථාන- 2020 (රත්නපුර ම.න.ස. ප්‍රදේශය)

අංකය	උද්‍යාන වර්ගය	ප්‍රමාණය (හෙක්.)
1.	යෝජිත ඉතා කුඩා උද්‍යාන (EPP)	1.30
2.	යෝජිත කුඩා උද්‍යාන (EMP)	3.55
3.	යෝජිත අසල උද්‍යාන (ELP)	79.38
4.	යෝජිත ප්‍රජා උද්‍යාන (ECP)	21.00
	එකතුව	107.70
5	පවත්නා එළිමහන් විනෝද පහසුකම් සපුරාගත් හැකි ස්ථාන	21.52
	මුළු එකතුව	129.22

වගුව 03 - පොදු එළිමහන් විනෝද පහසුකම් සපුරාගත් හැකි අවකාශ (PORS) සැලැස්ම - අවසර ලත් ක්‍රියාකාරකම්

අංකය	උද්‍යාන කාණ්ඩය	ප්‍රමාණය	අවසර ලත් භාවිතයන්
1	ඉතා කුඩා උද්‍යාන	හෙක්ටයාර 0.2 (අක්කර 0.5) ට අඩු	<ul style="list-style-type: none"> විසිරුණු ක්‍රීඩා අවකාශ විවේක ප්‍රදේශ උද්‍යාන කැබලි
2	කුඩා උද්‍යාන	හෙක්ටයාර 0.2 – 1.0 (0.5- 2.5 A)	<ul style="list-style-type: none"> ළමුන්ගේ ක්‍රීඩා පිටිය කුඩා තණකොළ සහිත ක්‍රීඩා පිටියක් රේඛීය වනාන්තර උද්‍යානය විවේක උද්‍යානය
3	අසල උද්‍යාන	1.0-3.0 ha (2.5 –7.5 acres)	<ul style="list-style-type: none"> ළමයින් ක්‍රීඩා කරන ප්‍රදේශය සහ අවිධිමත් විවේක අවකාශය සමඟ පාපන්දු තණතීරුව විශාල අවිධිමත්, තණකොළ සහිත පෙදෙස කුඩා වනාන්තර උද්‍යානයක් සහ අවිධිමත් ධාවන පුහුණු ප්‍රදේශයක්.
4	ප්‍රජා උද්‍යාන	හෙක්ටයාර 3.0 6.0 (7.5 සිට අක්කර 15 දක්වා)	<ul style="list-style-type: none"> He 2 හෙක් - පාපන්දු / හොකී + ධාවන පථ හා මලල ක්‍රීඩා පුහුණු පථ. හෙක්ටයාර 1.0 සිට 1.5 දක්වා - කුඩා ක්‍රිකට් තණතීරුව. 0.25 - 0.5 හෙට්ටිබෝල් සහ / හෝ බාස්කට් බෝල් සහ / හෝ වොලි බෝල් හෙක්ටයාර් 0.25 - ළමා විශේෂ ක්‍රීඩා පිටිය.
5	රේඛීය උද්‍යාන	කළු ගංගා රක්ෂිතය, වේ ගංගා රක්ෂිතය, කටුගස් ඇල්ල රක්ෂිතය සහ යෝපිත වෙරළප වැව රක්ෂිතය	<ul style="list-style-type: none"> ඇවිදීමට ව්‍යායාම කිරීමට බයිසිකල් පැදීම ස්වභාවික මංහීරු
6	වන උද්‍යාන	පොම්පකැලේ වනාන්තරය	<ul style="list-style-type: none"> තොරතුරු මධ්‍යස්ථානය ස්වභාවික මංහීරු ඇවිදීමේ මංහීරු පදික වේදිකා කඳවුරු බැඳීම (සීමිත ක්‍රියාකාරකම්) පර්යේෂණ

වගුව 04 - පවත්නා උද්‍යාන සහ ක්‍රීඩා පිටි

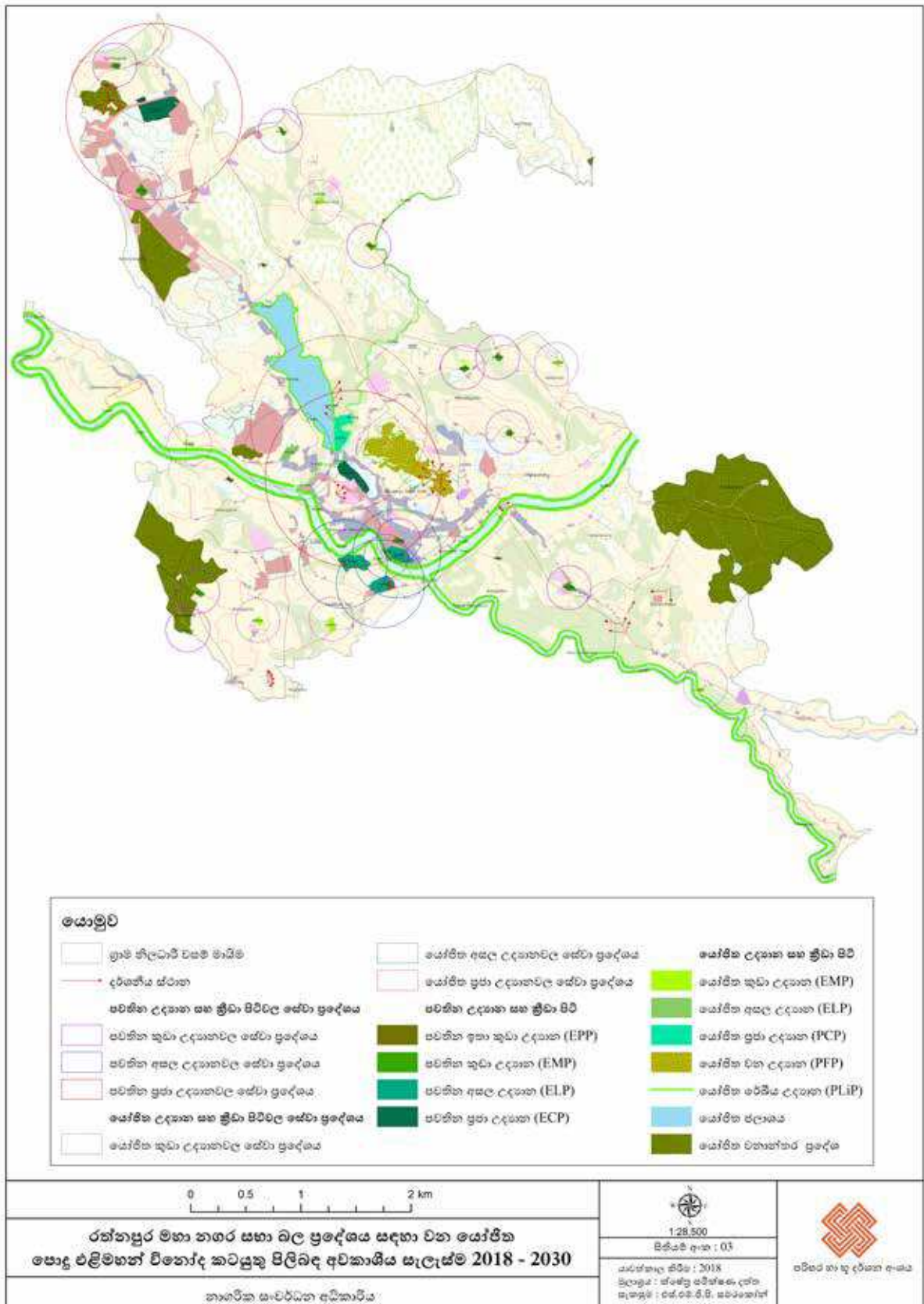
අංකය	උද්‍යාන වර්ගය සහ ක්‍රීඩා පිටිය	ප්‍රමාණය (හෙක්)	පවතින භාවිතය / භාවිතයන්	යෝජිත භාවිතය	ග්‍රා.භි. කොට්ඨාසය
පවතින ඉතා කුඩා උද්‍යාන (EPP)					
1.	EPP01	0.07	වොලිබෝල් ක්‍රීඩා පිටිය	ඉතා කුඩා උද්‍යාන	බටුගෙදර
2.	EPP02	0.01	පුබුදුගම ක්‍රීඩා පිටිය	ඉතා කුඩා උද්‍යාන	නව නගරය
3.	EPP03	0.18	ක්‍රීඩා පිටිය	ඉතා කුඩා උද්‍යාන	මුවගම
	එකතුව	0.26			

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2021-2030
 නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

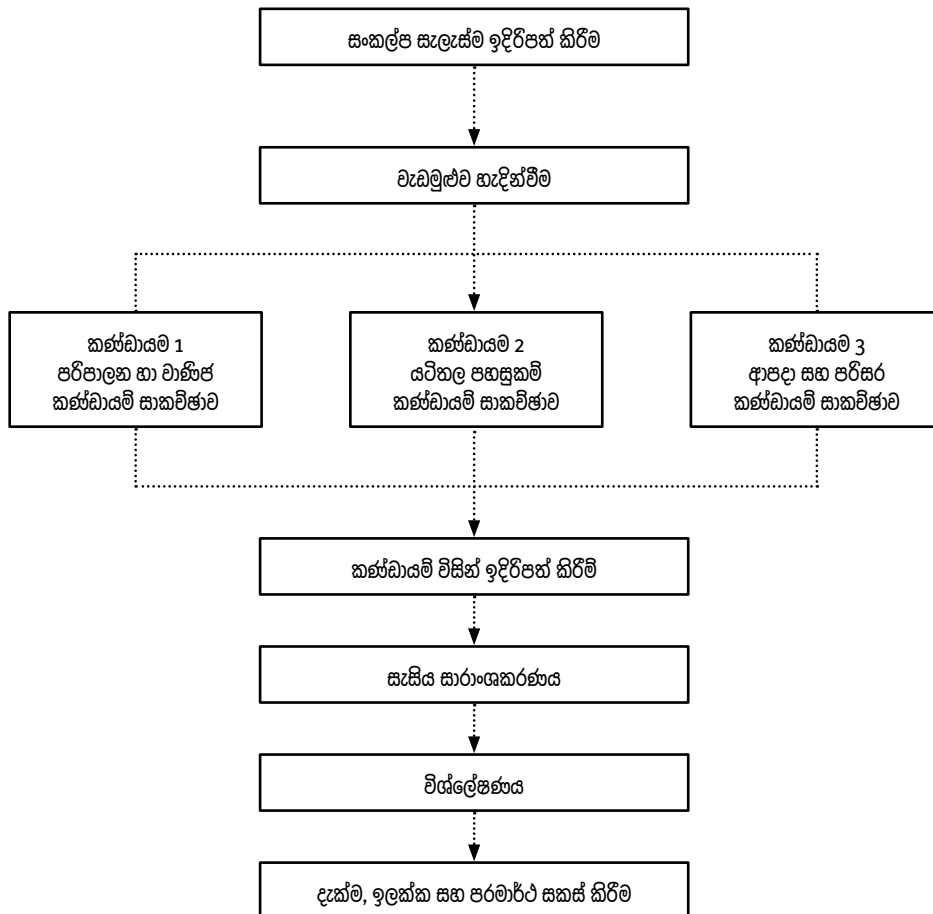
අංකය	උද්‍යාන වර්ගය සහ ක්‍රීඩා පිටිය	ප්‍රමාණය (හෙක්)	පවතින භාවිතය / භාවිතයන්	යෝජිත භාවිතය	ග්‍රා.නි. කොට්ඨාසය
පවතින කුඩා උද්‍යාන (EMP)					
4.	EMPO1	0.35	මහ නගර සභා ළමා උද්‍යානය (නැවත සංවර්ධනය කරන ලද)	කුඩා උද්‍යානය	රත්නපුර නගර උතුර
5.	EMPO2	0.40	එල්ලාවල උද්‍යානය (නැවත සංවර්ධනය කරන ලද)	කුඩා උද්‍යානය	රත්නපුර නගර උතුර
6.	EMPO3	0.61	බටුගෙදර ක්‍රීඩා පිටිය	කුඩා උද්‍යානය	බටුගෙදර
7.	EMPO4	0.30	නිලන්ත රොනාන් ක්‍රීඩා පිටිය	කුඩා උද්‍යානය	ගොඩිගමුව
8.	EMPO5	0.31	මහවෙල ක්‍රීඩා පිටිය	කුඩා උද්‍යානය	මිහිදුගම
9.	EMPO6	0.30	ගොඩිගමුව ක්‍රීඩා පිටිය	කුඩා උද්‍යානය	මිහිදුගම
10.	EMPO7	0.34	හිඳැල්ලන ක්‍රීඩා පිටිය	කුඩා උද්‍යානය	අමුතාගොඩ
11.	EMPO8	0.72	රුවන්පුර නාගරික ළමා උද්‍යානය	කුඩා උද්‍යානය	නව නගරය
12.	EMPO9	0.27	ගොලුවාවිල ක්‍රීඩා පිටිය	කුඩා උද්‍යානය	කොස්පැලවිත්ත
13.	EMP10	0.31	කටුගස් ඇල්ල ක්‍රීඩා පිටිය	කුඩා උද්‍යානය	කොස්පැලවිත්ත
14.	EMP11	0.40	සමගිපුර ක්‍රීඩා පිටිය	කුඩා උද්‍යානය	සමගිපුර
15.	EMP12	0.23	ක්‍රීඩා පිටිය	කුඩා උද්‍යානය	කරංගොඩ
	එකතුව	4.54			
පවත්නා දේශීය උද්‍යාන (ELP)					
16.	ELPO1	2.32	සීවලි ක්‍රීඩා පිටිය	දේශීය උද්‍යානය	රත්නපුර නගර උතුර
17.	ELPO2	2.48	මුද්දුව ක්‍රීඩා පිටිය	දේශීය උද්‍යානය	මුද්දුව නැගෙනහිර
18.	ELPO3	2.96	මොනරවිල ක්‍රීඩා පිටිය	දේශීය උද්‍යානය	මුද්දුව නැගෙනහිර
	එකතුව	7.76			
පවත්නා පුජා උද්‍යාන (ECP)					
19.	ECPO1	3.50	පැලියෝ ජෛව විවිධත්ව කෞතුකාගාර උද්‍යානය	පුජා උද්‍යානය	රත්නපුර නගරය උතුර
20.	ECPO2	5.46		පුජා උද්‍යානය	නව නගරය
	එකතුව	8.96			
	මුළු එකතුව	21.52			
යෝජිත කුඩා උද්‍යාන (PMP)					
1.	PMP01	0.46	ලඳු කැලෑව	කුඩා උද්‍යානය	හිරිවානකැටිය
2.	PMP02	0.30	ලඳු කැලෑව	කුඩා උද්‍යානය	මහවල
3.	PMP03	0.42	ලඳු කැලෑව	කුඩා උද්‍යානය	කොස්පැලවිත්ත

අංකය	උද්‍යාන වර්ගය සහ ක්‍රීඩා පිටිය	ප්‍රමාණය (හෙක්)	පවතින භාවිතය / භාවිතයන්	යෝජිත භාවිතය	ග්‍රා.භි. කොට්ඨාසය
4.	PMP04	0.67	ලඳු කැලෑව	කුඩා උද්‍යානය	මුද්දුව නැගෙනහිර
5.	PMP05	0.40	ලඳු කැලෑව	කුඩා උද්‍යානය	සමගිපුර
6.	PMP06	0.22	වගුරු බිම	කුඩා උද්‍යානය	දේවාලය ගාව/වෙරළ
	එකතුව	2.47			
යෝජිත අසල උද්‍යාන (PMP)					
7.	PLP01	1.30	වගුරු බිම	දේශීය උද්‍යානය	වෙරළ
	එකතුව	1.30			
යෝජිත ප්‍රජා උද්‍යානය (PCP)					
8.	PCP01	3.55	කුඹුර	ප්‍රජා උද්‍යාන	වෙරළ
	එකතුව	3.55			
යෝජිත රේඛීය උද්‍යාන (PLi.P)					
9.	PLi.P 01 (මී.30 වැටිය)	48.83	කලු ගඟ රක්ෂිතය	රේඛීය උද්‍යාන	
10.	PLi.P 02 (මී.20 වැටිය)	24.85	වේ ගඟ රක්ෂිතය	රේඛීය උද්‍යාන	
11.	PLi.P 03 (මී.5 වැටිය)	4.50	කටුගස් ඇල්ල රක්ෂිතය	රේඛීය උද්‍යාන	
12.	PLi.P 04 (මී.5 වැටිය)	1.20	යෝජිත වෙරළ වැව රක්ෂිතය	රේඛීය උද්‍යාන	වෙරළ
	එකතුව	79.38			
යෝජිත වනෝද්‍යාන (PFP)					
13.	යෝජිත වනෝද්‍යානය	21.00	වනාන්තරය	වනෝද්‍යානය	පොම්ප කැලේ වනාන්තරය
	එකතුව	21.00			
	මුළු එකතුව	107.70			

ඇමුණුම 16 : පාර්ශ්වකරුවන්ගේ රැස්වීම් විශ්ලේෂණ වාර්තාව (NVIVO Analysis) - උපායමාර්ගික සැලසුම් අංශය

කණ්ඩායම් වර්ගීකරණය

රත්නපුර පාර්ශ්වකරුවන්ගේ රැස්වීම් 2017 වසරේ සැප්තැම්බර් 14 වන දින පැවැත්වූ අතර පාර්ශ්ව-කරුවන් කණ්ඩායම් තුනකට වෙන් කිරීමෙන් රැස්වීම් පැවැත්වූ අතර සෑම කණ්ඩායම සාකච්ඡාවක්ම ඔවුන්ගේ අදහස් අනුව විශ්ලේෂණය කරන ලදී. විශ්ලේෂණය පදනම් වූයේ එක් එක් කණ්ඩායම විසින් රත්නපුර හඳුනාගත් ගැටළු සහ විභවතාවයන් අනුව ය.

01 වන කණ්ඩායම - පරිපාලන හා වාණිජ

- ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය
- මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය
- රත්නපුර මහ නගර සභාව
- ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය
- ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව
- පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව
- වෙළෙඳ සංගමය
- සබරගමුව පළාත් සභාව
- වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය
- මැණික් වෙළෙඳ සංගමය

02 වන කණ්ඩායම- යටිතල පහසුකම්

- මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
- සෞඛ්‍ය සේවා කාර්යාලය
- මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහන අධිකාරිය
- සබරගමුව පළාත් සභාව
- පළාත් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
- රත්නපුර මහාමාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය
- රත්නපුර මහ නගර සභාව
- ප්‍රාදේශීය සභා
- ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය
- පුජා ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය
- ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය
- රත්නපුර ඩිපෝව්
- ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම්
- ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය
- සෞඛ්‍ය සේවා දෙපාර්තමේන්තුව
- ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය
- පළාත් සංචාරක අමාත්‍යාංශය
- පළාත් ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය
- පළාත් අධ්‍යාපන කාර්යාලය
- ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව

03 වන කණ්ඩායම - ආපදා හා පරිසරය

- පළාත් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
- වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව
- භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය
- මිනින්දෝරු දෙපාර්තමේන්තුව
- මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය
- කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව
- වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
- අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
- ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
- රත්නපුර මහ නගර සභාව
- ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය
- ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය
- දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය

01 වන කණ්ඩායමේ විශ්ලේෂණ ප්‍රතිඵල

කණ්ඩායම් 01 සාකච්ඡා විශ්ලේෂණයට අනුව වැඩිපුරම සාකච්ඡා වූ අංශය සංවර්ධනයයි. ඔවුන් ප්‍රධාන වශයෙන් අවධානය යොමු කර ඇත්තේ නගර වැසියන්ට සේවය කිරීම සඳහා සංවර්ධනය පිළිබඳවය.

02 වන කණ්ඩායමේ විශ්ලේෂණ ප්‍රතිඵල

02 වන කණ්ඩායම වැඩි වශයෙන් අවධානය යොමු කර ඇත්තේ මාර්ග සහ නිවාස සංවර්ධනයන් සහ රථවාහන නදබදය අවම කර ගැනීමට සහ ප්‍රවාහනයට වැඩි ඉඩක් නිර්මාණය කරන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමට ය. නගරයේ මහින්ට පහසුකම් සපයන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව ඔවුන් වැඩි අවධානයක් යොමු කර ඇත.

03 වන කාණ්ඩයේ විශ්ලේෂණ ප්‍රතිඵල

03 වන කාණ්ඩයට වැඩිපුරම සාකච්ඡා කරන ලද අංශය වූයේ ගංවතුර, මාර්ග සහ නිසි ක්‍රමවේදයි. ඔවුන්ගේ සාකච්ඡාවේදී ගංවතුර අවම කිරීම සහ ගංවතුර සමයේදී නගර වැසියන් දිවි ගලවා ගන්නේ කෙසේද යන්න සහ ගංවතුරෙන් පසු නගරය පුනරුත්ථාපනය කරන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව අවධානය යොමු විය. තවද ඔවුන් ගංවතුර ව්‍යසනයට ප්‍රධාන හේතු හඳුනාගෙන ඇත.

සමස්ත වචන වළාකුල (word cloud)

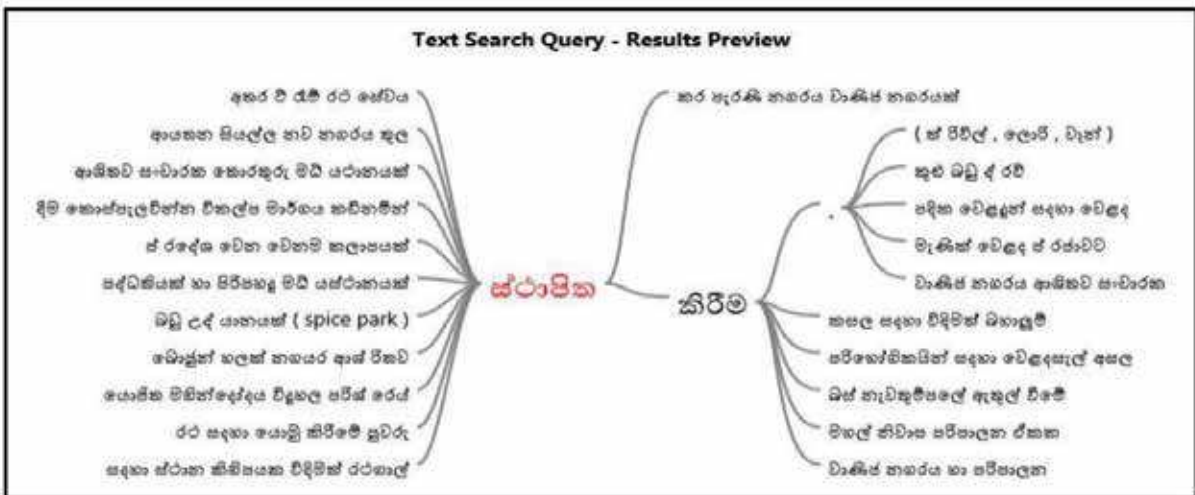
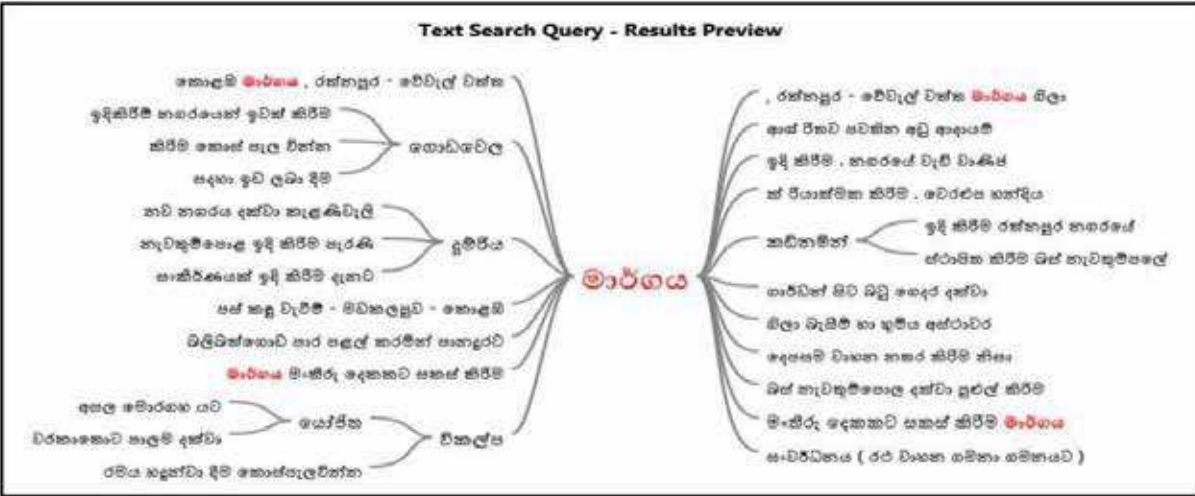
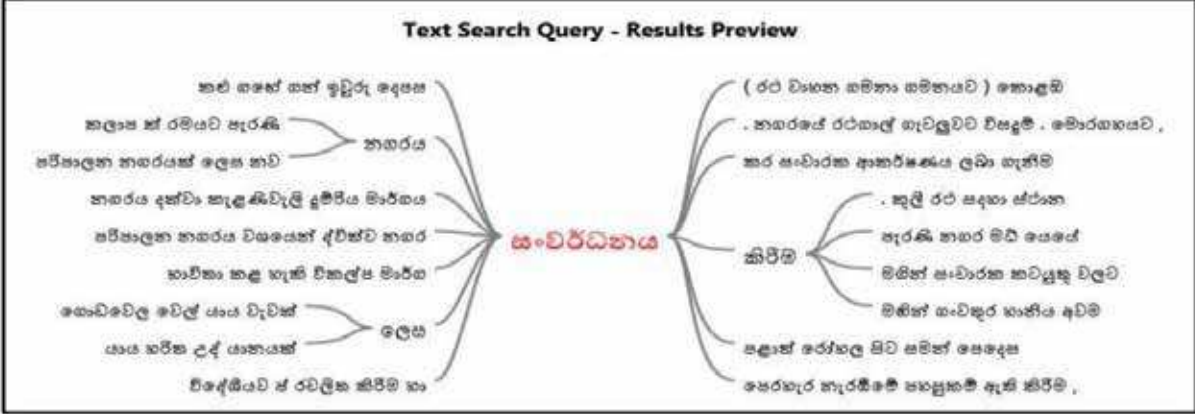
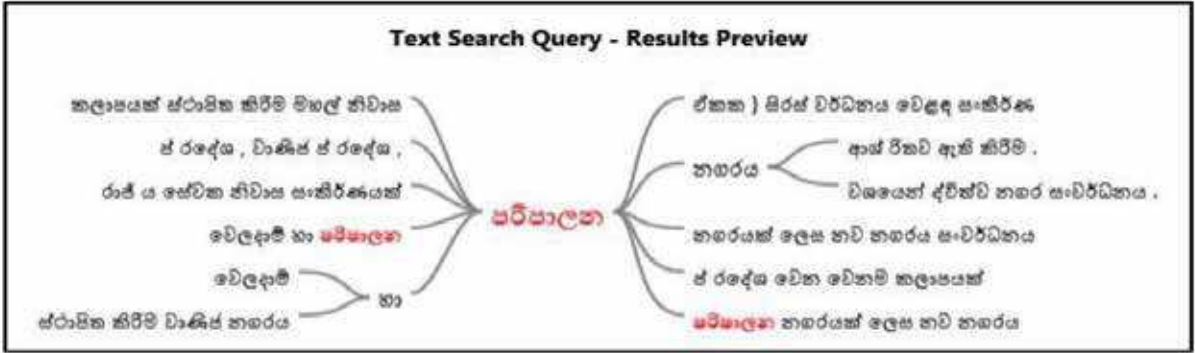

සමස්ත වචන වළාකුල (word cloud) මගින් වැඩිපුරම සාකච්ඡාවට භාජනය වූ ක්ෂේත්‍ර ඉස්මතු කර ඇති අතර එක් එක් කාණ්ඩයේ වල සමස්ත සාකච්ඡාව සහ මෙම විශ්ලේෂණය තුළ ඇතුළත් වේ. එබැවින් මෙම පාර්ශවකරුවන්ගේ කාණ්ඩයේ මාර්ග සංවර්ධනය, ගංවතුර අවම කිරීම සහ නගරයේ වාණිජ සංවර්ධනයන් පිළිබඳව ඔවුන්ගේ සාකච්ඡාවන් ඉලක්ක කර ඇත.

මෙම විශ්ලේෂණය තුළින්, සියළු කාණ්ඩයේ විසින් සිදුකරන ලද සාකච්ඡා සියල්ලෙහි දී ඔවුන් විසින් අවධානය යොමු කර ඇති ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර මොනවාද සහ අනාගත සංවර්ධන සැලැස්මේ දී ඉස්මතු කළ යුතු කරුණු ලෙස ඔවුන් විසින් හඳුනාගන්නා ලද්දේ මොනවාද යන්න විශ්ලේෂණය කර ඇත.

සමස්ත වචන ගස

වචන වළාකුලෙන් ප්‍රධාන වචන හඳුනාගත් පසු සාකච්ඡාව ප්‍රධාන වචන සමඟ සම්බන්ධ වන ආකාරය සොයා ගනු ලබයි. මෙම වචන ගස් එක් එක් අතර සම්බන්ධතාවය නිරූපණය කරන අතර සමස්ත පින්තූරය සලකා බැලීමේදී මාර්ග සංවර්ධනය, ගංවතුර අවම කිරීම සහ වාණිජ සංවර්ධනය රත්නපුර ප්‍රධාන අංශ තුන ලෙස හඳුනාගත හැකිය

සන්ධිස්ථාන

සන්ධිස්ථාන (node) වල පදනම එක් එක් කණ්ඩායම් වල සමස්ත වචන වලාකුළු සහ සමස්ත වචන ගස් වලින් ලබා ගන්නා ලදී. සන්ධිස්ථාන වලට අනුව පහත දැක්වෙන අංශ මත පදනම්ව ප්‍රදේශය සංවර්ධනයට යොමු විය යුතුය.

1. වාණිජ සංවර්ධනය
2. ගංවතුර අවම කිරීම
3. මැණික් වෙළඳපොල

හඳුනාගත් ගැටළු සහ විභවයන්

ගැටළුව	විශේෂිත ප්‍රදේශය
ගං වතුර	ගංවතුර සම්මත ආරක්ෂිත කලාපයක් නොමැති බැවින්, එය විශාල ලෙස ජීවිත හා දේපල හානි ඇති කරයි.
රථ වාහන හඳුබදය	ගමනාගමනය සඳහා විකල්ප මාර්ග නොමැති බැවින් ගමනාගමනය සඳහා වැඩි කාලයක් වැය කිරීමට සිදුවේ.
නව නගරය ක්‍රියාත්මක නොවීම	නව නගරය ක්‍රියාකාරීව නොපවතින බැවින් නගර වැසියන්ගේ සහ මගීන්ගේ ආකර්ෂණය අඩුය.
නිසි මැණික් වෙළඳපල ස්ථානයක් නොමැතිවීම	නිසි මැණික් වෙළඳපල ස්ථානයක් නොමැත. මැණික් වෙළඳපොල ස්ථාන නගරය පුරා විසිරී ඇත.

විභවයන්

1. නව නගරය හා පැරණි නගරය එකිනෙකට සම්බන්ධ කිරීමේ හැකියාව
2. මෑණික් සඳහා ජාත්‍යන්තර පිළිගැනීම
3. සබරගමුව පළාතේ පරිපාලන අගනුවර
4. සමන් දේවාලයේ ආගමික ප්‍රතිරූපය ප්‍රදේශයට වෙනිභාසික වටිනාකමක් නිර්මාණය කර තිබේ

විශ්ලේෂණයේ නිගමනය

විශ්ලේෂණයට අනුව පාර්ශවකරුවන්ගේ රැස්වීම් ප්‍රතිඵල ප්‍රධාන අංශ තුනක් වශයෙන් නිගමනය කළ හැකිය. සංවර්ධන සැලැස්ම මඟින් රත්නපුර නගරය ආමන්ත්‍රණය කළ යුතු ආකාරය විශ්ලේෂණය අර්ථ නිරූපණය කරයි. වාණිජ සංවර්ධනයට අනුව, සංවර්ධන සැලැස්මේ ප්‍රධාන වශයෙන් සලකා බැලිය යුතු අංශ වන්නේ ගංවතුර අවම කිරීම සහ මෑණික් වෙළඳපොලයි. මෙම සමස්ත විශ්ලේෂණය තුළින් රත්නපුර ප්‍රදේශයේ දැක්ම, ඉලක්ක සහ අරමුණු කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතු ආකාරය පෙන්නුම් කරයි.

දැක්ම

- උපද්‍රව රහිතවීම මඟින් සුවිශේෂී මෑණික් පුරවරයක්

දැක්ම ප්‍රකාශය

මෑණික් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සලකුණ වන අතරම ජීවිතවල වටිනාකම සුවිශේෂී මට්ටමකින් විස්තෘත කරන්නාවූ උපද්‍රව රහිත (ආපදාවන්ගෙන් ආරක්ෂිත) නගරයක්.

ඉලක්ක

- නිරසාර ජීවන පරිසරයක් සඳහා ආපදා නන්වයට මරොත්තු දෙන නගරයක්
- ලෝකයේ මෑණික් විද්‍යා ශාස්ත්‍රීය විශේෂ මධ්‍යස්ථානයක්

අරමුණු

- ආපදාවන්ට මුහුණ දෙමින් ස්වයංපෝෂිත ජීවන පරිසරයක් සැපයීම.
- නව නගරය සහ පැරණි නගරය අතර සම්බන්ධතාවය ශක්තිමත් කිරීම
- පවත්නා ස්වාභාවික ආවරණය සංරක්ෂණය කිරීම
- ස්වාභාවික විපත් අවම කිරීම සඳහා ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ පද්ධතියක් ඇති කිරීම.

කණ්ඩායම් අංක 01 - වෙලඳාම් හා පරිපාලන

1. පරිපාලන නගරයක් ලෙස නව නගරය සංවර්ධනය කිරීම.
  - පැරණි නගර මධ්‍යයේ ඇති රජයේ ආයතන නව නගරයට ගෙන ඒම (පොලිසිය, ටෙලිකොම්, නැපැල් ආදී)
2. නාගරික අඩු පහසුකම් සහිත පාසල් වෙනත් ස්ථානවලට ගෙන යාම.
  - මිනිඳු, සෙන්ලුක්, ධර්මපාල යන විද්‍යාල යෝජිත මහින්දෝදය විදුහල පරිශ්‍රයේ ස්ථාපිත කිරීම
1. වාණිජ නගරය හා පරිපාලන නගරය වශයෙන් ද්විත්ව නගර සංවර්ධනය.
2. නගරයේ රථගාලී ගැටළුවට විසඳුම්.
  - මොරගහයට, දෙමුවාවන ආශ්‍රිත, බටුගෙදර පාලම ආශ්‍රිතව.
3. නැපැල් කන්තෝරු, ටෙලිකොම්, බැංකු සිරස් අවකාශ භාවිතා කිරීම.
4. පාසැල් ප්‍රවාහන බස් රථ සඳහා නව රථ ගාලක් හඳුන්වාදීම.
5. පදික වෙළඳුන්ට වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයක් ඉදිකිරීම.
6. දුර ගමන් යන රථ සඳහා යොමු කිරීමේ පුවරු ස්ථාපිත කිරීම.
7. මැණික් වෙළඳ ප්‍රජාවට සුදුසු පරිශ්‍රයක් ඇති කිරීම හා මුදල් පිටතට ගලා යාම වැළකෙන ක්‍රමවේදයක් ඇති කිරීම.
8. නගරය ගංවතුරින් වාර්ෂිකව යටවීමේ අවදානම අවම කිරීමට විධිමත් වැඩ පිළිවෙලක් ඇති කිරීම.
9. කළු ගඟ යෝජනාව ක්‍රියාත්මක කිරීම.
10. වෙරළ තීර වානකැටිය විකල්ප මාර්ගයක් ඉදිකිරීම.
11. බටු ගෙදර සිට මුවගම බලිබන්ගොඩ පානදුර පාර හරහා නව නගරයට විකල්ප මාර්ගයක් ඉදිකිරීම.
12. නගරයේ වාණිජ බිම් අවම නිසා කළු ගඟෙන් එගොඩ ප්‍රදේශය වාණිජ කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීමට හැකිවන පරිදි නගරය පුළුල් කිරීම. ඊට සමගාමීව කළු ගඟේ ගන් ඉවුරු දෙපස සංවර්ධනය කිරීම මඟින් සංචාරක කටයුතුවලට යොදා ගැනීම.
13. වෙරළ පර්ණ පාර ආශ්‍රිත ගොඩවෙල වෙල් යාය වැවක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම මඟින් ගංවතුර හානිය අවම කිරීම හා සංචාරක කර්මාන්තයට යොදා ගැනීම.
14. රත්නපුර නගරය සඳහා මාර්ග සංඥා පද්ධතියක් සවි කිරීම.
15. මුවගම හරහා බලිබන්ගොඩ පාර පළල් කරමින් පානදුරට මාර්ගය ඉදි කිරීම.
16. නගරයේ වැඩි වාණිජ වටිනාකමින් යුත් ස්ථාන වල පදිංචිකරුවන්ට තට්ටු නිවාස ක්‍රමයක් ඇති කිරීම.
17. නව ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීමේදී ප්‍රමිති අනුකූල ක්‍රමයක් ඇති කිරීම.
18. රාජ්‍ය සේවක නිවාස සංකීර්ණයක් පරිපාලන නගරය ආශ්‍රිතව ඇති කිරීම.
19. වාණිජ කලාප ක්‍රමයට පැරණි නගරය සංවර්ධනය කිරීම.
20. කුලී රථ සඳහා ස්ථාන කිහිපයක විදිමන් රථගාලී ස්ථාපිත කිරීම. (නිවිල්, ලොරි, වෑන්)
21. මැණික් කෞතුකාගාරයක් ඉදිකිරීම.
22. සංචාරකයන් ආකර්ෂණය කර ගැනීම අරමුණු කරමින් නගර අලංකරණය සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමු කිරීම.
23. නගරය ආශ්‍රිත විවේක උද්‍යාන ඇති කිරීම.
24. කුළු බඩු උද්‍යානයක් (Spice park) ස්ථාපිත කිරීම.
  - කුළු බඩු ද්‍රව්‍ය අලෙවිසැලක්.
  - කුළු බඩු කැලේ - කුළු බඩු ආශ්‍රිත කෞතුකාගාරයක් හා කියවීම් ශාලාවක්.
  - ආයුර්වේද සම්භාහන මධ්‍යස්ථාන.
25. හෙළ බොජුන් හලක් නගරය ආශ්‍රිතව ස්ථාපිත කිරීම.
26. වාණිජ නගරය ආශ්‍රිතව සංචාරක තොරතුරු මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපිත කිරීම.
27. පදික වෙළඳුන් සඳහා වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයක් ඉදිකිරීම.

28. ස්ථාවර පුද්ගල භූමියක් ඉදිකිරීම (නාවකාලික පුද්ගල අවශ්‍යතා සඳහා)
29. සංවර්ධන වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ආයතන ඒකාබද්ධ කරන බලයලත් ආයතනයක් ඇති කිරීම. (ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශය සඳහා)
30. සමන් දේවාලය මූලික කර ගනිමින් අනෙකුත් ඓතිහාසික ස්ථාන දේශීය විදේශීයව ප්‍රවලිත කිරීම හා සංවර්ධනය.
  - පෙරහැර නැරඹීමේ පහසුකම් ඇති කිරීම, ප්‍රවේශ පහසුකම් ඇති කිරීම.

කණ්ඩායම් අංක 02 - යටිතල පහසුකම්

වාහන තදබදය

1. වෙරළප හදිසේ සිට වරකානොට පාලම දක්වා යෝජිත විකල්ප මාර්ගය කඩිනමින් ඉදිකිරීම.
2. රත්නපුර නගරයේ හා නව නගරයේ පදික වේදිකා ඉදිකිරීම.
3. කොස්පැලවින්න ගොඩවෙල මාර්ගය බස් නැවතුම්පොළ දක්වා පුළුල් කිරීම.
4. රත්නපුර නව නගරය බස් රථ සඳහා නව නගරයේ පළාත් සභාව ඉදිරිපිට ඇති ඉඩමේ නැවතුම්පොළ ඉදිකිරීම.
5. පැරණි දුම්රිය මාර්ගය ගාඩ්න් සිට බටු ගෙදර දක්වා ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම හා වාහන ගමනා ගමනයට යොදා ගැනීම.
6. වරකානොට සිට මොරගහයට දක්වා ගුවන් පාලම ඉදිකිරීම.
7. රත්නපුර ෆුඩ් සිටි අසල පැරණි බස් නැවතුම්පල වාහන නැවතීමේ ස්ථානයක් සහිත මහල් ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීම.
8. රත්නපුර නගරය හා නව නගරය අතර ටීරුම් රථ සේවය ස්ථාපිත කිරීම.
9. පර්හෝගිකයින් සඳහා වෙළඳසැල් අසල වාහන නැවතුම් නොමැතිවීම.
10. නිරෝද රථ සඳහා කාල සටහන් ක්‍රමය හඳුන්වාදීම.
11. කොස්පැලවින්න විකල්ප මාර්ගය කඩිනමින් ස්ථාපිත කිරීම.
12. බස් නැවතුම්පලේ ඇතුල්වීමේ හා පිටවීමේ දිශා වෙනස් කිරීම.
13. බස් නැවතුම්පොළ ප්‍රතිසංවිධානය කිරීම.
14. ඉන්දික හෝටලය අසල ඇති කඩ වීදිය ඉවත් කර වාහන සඳහා ඉඩ ලබා දීම.
15. ගොඩවෙල මාර්ගය මංකිරු දෙකකට සකස් කිරීම.
16. මාර්ගය දෙපසම වාහන නතර කිරීම නිසා වාහන ගමනාගමනයට සහ පදිකයින්ට ගමන් කිරීමට අපහසු වීම.
17. නගරය තුළ ක්‍රීඩිල් 2400 පමණ පැවතීම සහ එම නිසා වාහන තදබදය වැඩිවීම.
18. වාහන නවතා තැබීමේ ස්ථාන අඩුකම නිසා පාර දෙපසම වාහන ගාල් කිරීම නිසා වාහන තද බදය වැඩිවීම.
19. වාහන නවතා තැබීම සඳහා වාහන නැවතුම්පොළ වල් 4 හෝ 5 නගරය තුළ හෝ නගරයට 100km පමණ දුරින් හෝ ඉදිකිරීම.

අපවිත්‍ර කාණු හා කසල

1. රත්නපුර නගරයේ අපවහන පද්ධතිය නිතර නිතර පිරිසිදු කිරීම හා නඩත්තු කිරීම.
2. ක්‍රමවත් පල්දෝරු පද්ධතියක් හා පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපිත කිරීම.
3. කසල සඳහා විධිමත් බහාලුම් පිහිටුවීම.
4. කසල කළමනාකරණය පිළිබඳ ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
5. විධිමත් ලෙස කසල බැහැර කිරීම හා මාර්ග හා කාණු පද්ධතිය නිරන්තරයෙන් පිරිසිදු කිරීම.
6. හොඳ වැසිකිළි පද්ධතියක් නගරයේ නොමැතිවීම.

නිවාස හා ගොඩනැගිලි

1. රත්නපුර නගරයේ ඇති රාජ්‍ය ආයතන සියල්ල නව නගරය තුළ ස්ථාපිත කර පැරණි නගරය වාණිජ නගරයක් ලෙස පමණක් යොදා ගැනීම.
2. පැරණි නගරයේ ඉවත් කළ රාජ්‍ය ආයතන භූමි කොටස තුළ තරු පන්තියේ සංචාරක හෝටලයක් ඉදිකිරීම.
3. රජයේ සේවකයන් හා මධ්‍යම පන්තික ආදායම් ලාභී ජනතාව උදෙසා නව නගරයේ නිවාස සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම.
4. දැනට දුම්රිය මාර්ගයේ ආශ්‍රිත පවතින අඩු ආදායම් ලාභී ජනයාගේ නිවාස වෙනුවට සුදුසු ස්ථානයක නව නිවාස සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම.
5. නව නගරයේ ක්‍රියාකාරීත්වය වැඩි කරන පැරණි නගරයේ බැංකු වැනි සේවාවන් නව නගරයට ගෙන ඒම.

ආරක්ෂාව හා අලංකරණය

1. රත්නපුර නගරයේ සෞභාග්‍ය ගැවසෙන ස්ථාන අසල (බණ්ඩාරනායක මාවතේ සිට ධර්මපාල විද්‍යාලය හරහා) මාර්ගයේ ප්‍රමාණවත් විදුලි බුබුළු හා CCTV කැමරා සවි කිරීම.
2. නාගරික උද්‍යානයක් ඉදිකිරීම.
3. නගරයේ ප්‍රසන්නතාවය සඳහා මල් වැවීම් හා මල් පෝච්චි තැබීම.
4. අනවසර කඩ හා අනෙකුත් අනවසර ඉදිකිරීම් නගරයෙන් ඉවත් කිරීම.
5. ගොඩවෙල මාර්ගය මංකිරු දෙකකට සකස් කිරීම.

කණ්ඩායම් අංක 03 - ආපදා හා පාරිසරික

ගැටළු

1. රත්නපුර මහ නගර සභා සීමාව සම්පූර්ණයෙන්ම ගංවතුර තත්ත්වයන් සඳහා මුහුණ දෙන අතර, කොස්පැලවින්න ප්‍රදේශයන්ගෙන් බොහෝ ප්‍රදේශයේ කොටසක් ඉතා දරුණු ලෙස ගංවතුරෙන් හානියට පත්වේ. මහ නගර සභා සීමාවෙන් එහා ප්‍රදේශයන්ගෙන් බොහෝ ප්‍රදේශ මහා ගංවතුර තත්ත්වයන්ගෙන් හානියට පත්වේ.
2. නාය යාම් හා පස් කඳු වැටීම් - මඩකලපුව - කොළඹ මාර්ගය, රත්නපුර වේවැල්වත්ත මාර්ගය.
3. ගිලා බැසීම් හා භූමිය අස්ථාවර වීම.
4. අවිධිමත් කසළ බැහැර කිරීම.
5. අවිධිමත් මළාපවහනය.
6. ගංගා ආශ්‍රිත හා ගොඩබිම්වල අනවසර ඉදිකිරීම්.
7. මැණික්, පස්, වැලි, හා ගඟ පතුළ අවිධිමත්ව කැණීම.

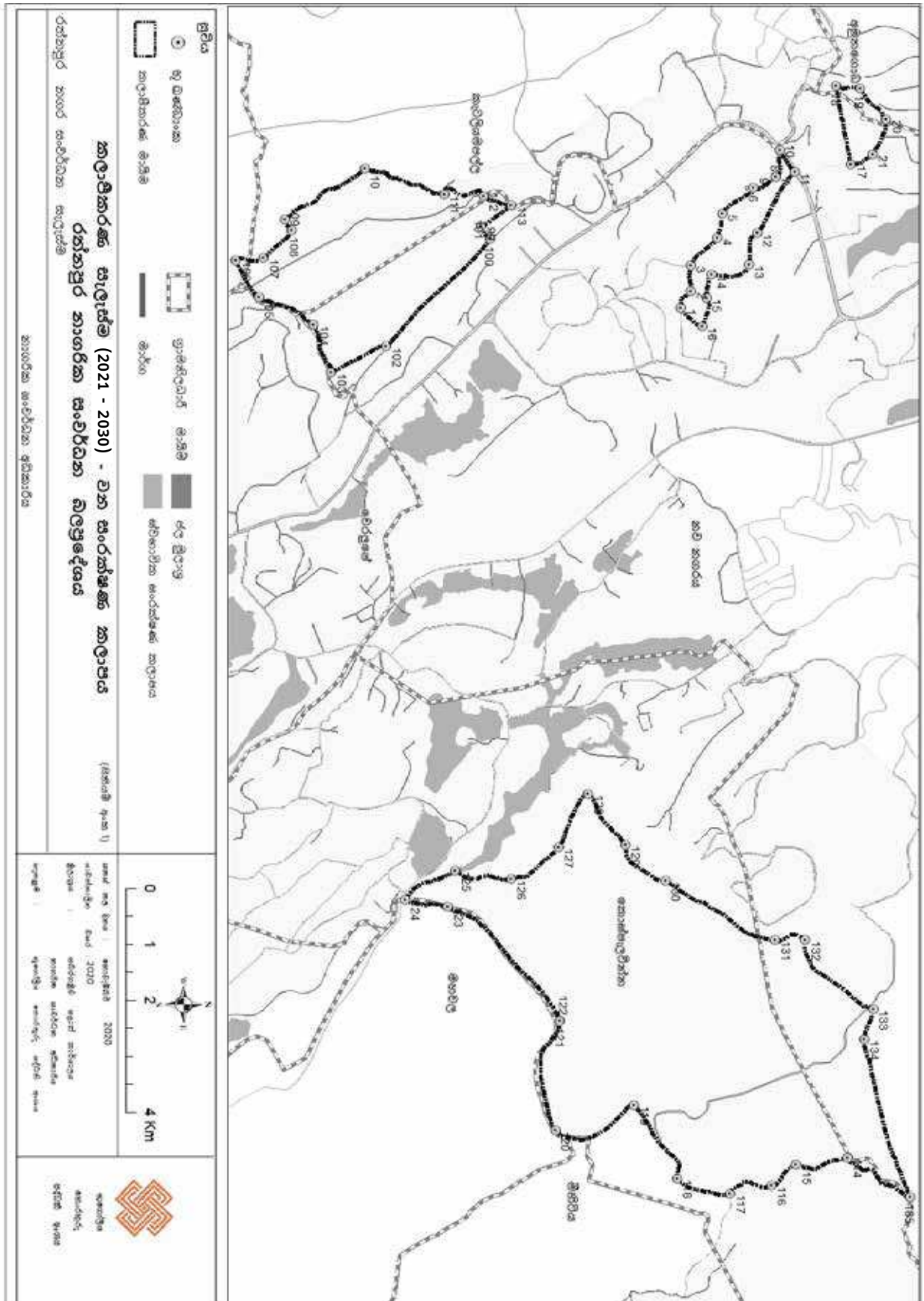
විසදුම් හා යෝජනා.

1. ඉහළ ධාරා ප්‍රදේශයේ ජලාශ ඉදිකිරීම.
  - a. මල්වල ජලාශය.
  - b. පිටාර, පොකුණු, කළු ගඟ.
    - i. වේ ගඟ.
    - ii. කුරු ගඟ.
    - iii. රන් ගඟ.
    - iv. දෙනවක ගඟ.
2. ගංවතුර වැලැක්වීමේ පැති බැම්ම - මුවගම පාලම හා වරකානොට පාලම අතර.
3. කළු ගඟ ජලය වලවේ ගඟට හැරවීම.
4. ගංගා ඉවුරු සංරක්ෂණය කර ගංපතුළ ගැඹුරු කිරීම.
5. ගං වතුර අවස්ථාවේ භාවිතා කළ හැකි විකල්ප මාර්ග සංවර්ධනය.
  - a. පළාත් රෝහල සිට සමන් පෙදෙස සිට නව නගරය දක්වා.
  - b. කැලණිවැලි දුම්රිය මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම. (රථ වාහන ගමනා ගමනය.)
6. කොළඹ - රන්නපුර ප්‍රධාන මාර්ගයේ ගංවතුරට යටවන ස්ථාන උස්කර සැකසීම.
  - a. දුරියන් ගස් දෙක අසල.
  - b. මොරගහ යට.
7. යෝජිත විකල්ප මාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම.
  - a. වෙරළප හංදිය - ඩිපෝව හංදිය.
8. පවතින කාළගුණයට ගැලපෙන පරිදි නාගරික කාණු පද්ධතිය සකස් කිරීම.
9. සියළු ඉදිකිරීම්වලට නීති පද්ධතිය සක්‍රීය කිරීම හා ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීම.
10. ඉදිකිරීම් වලදී භූමිය අභ්‍යන්තරය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විධිමත් නවීන තාක්ෂණික ක්‍රමවේද භාවිතා කිරීම. (මැණික් පතල් සහ දෝනා නිසා)
11. කසල කළමනාකරණය සඳහා ප්‍රතිචක්‍රීකරණයට සුදුසු ක්‍රමවේදයක් සැකසීම - ඇළපහන, රඹුක්කන්ද.
12. නාගරික මළ අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිකර්ම පද්ධතිය හඳුන්වා දීම.
13. රන්නපුර ගංගා ආශ්‍රිත රක්ෂිත වෙන්කර නොමැති නිසා අනවසර ඉදිකිරීම් හැකි තාක් නීති මඟින් පාලනය කිරීම.
14. නේවාසික ප්‍රදේශ, වාණිජ ප්‍රදේශ, පරිපාලන ප්‍රදේශ වෙත වෙනම කලාපයන් තුළ ස්ථාපිත කිරීම.
  - a. මහල් නිවාස
  - b. පරිපාලන ඒකක සිරස් වර්ධනය.
  - c. වෙළඳ සංකීර්ණ
15. හරිත ගොඩනැගිලි.
16. වෙරළප වෙල්යාය හරිත උද්‍යානයක් ලෙස සංවර්ධනය කර සංචාරක ආකර්ශනය ලබා ගැනීම.
17. කෘෂිකාර්මික මහා වාරි මාර්ග කොන්ක්‍රීට් කිරීම සහ ආවරණය.
  - a. ඇහැලේපොල වේල්ල (බටු ගෙදර වෙල්යාය - අක්කර 250)
18. මාර්ග සංවර්ධනයේදී කපා ඇති ඉවුරු (දැනට පවතින) විධිමත් ලෙස ආරක්ෂා කිරීම.

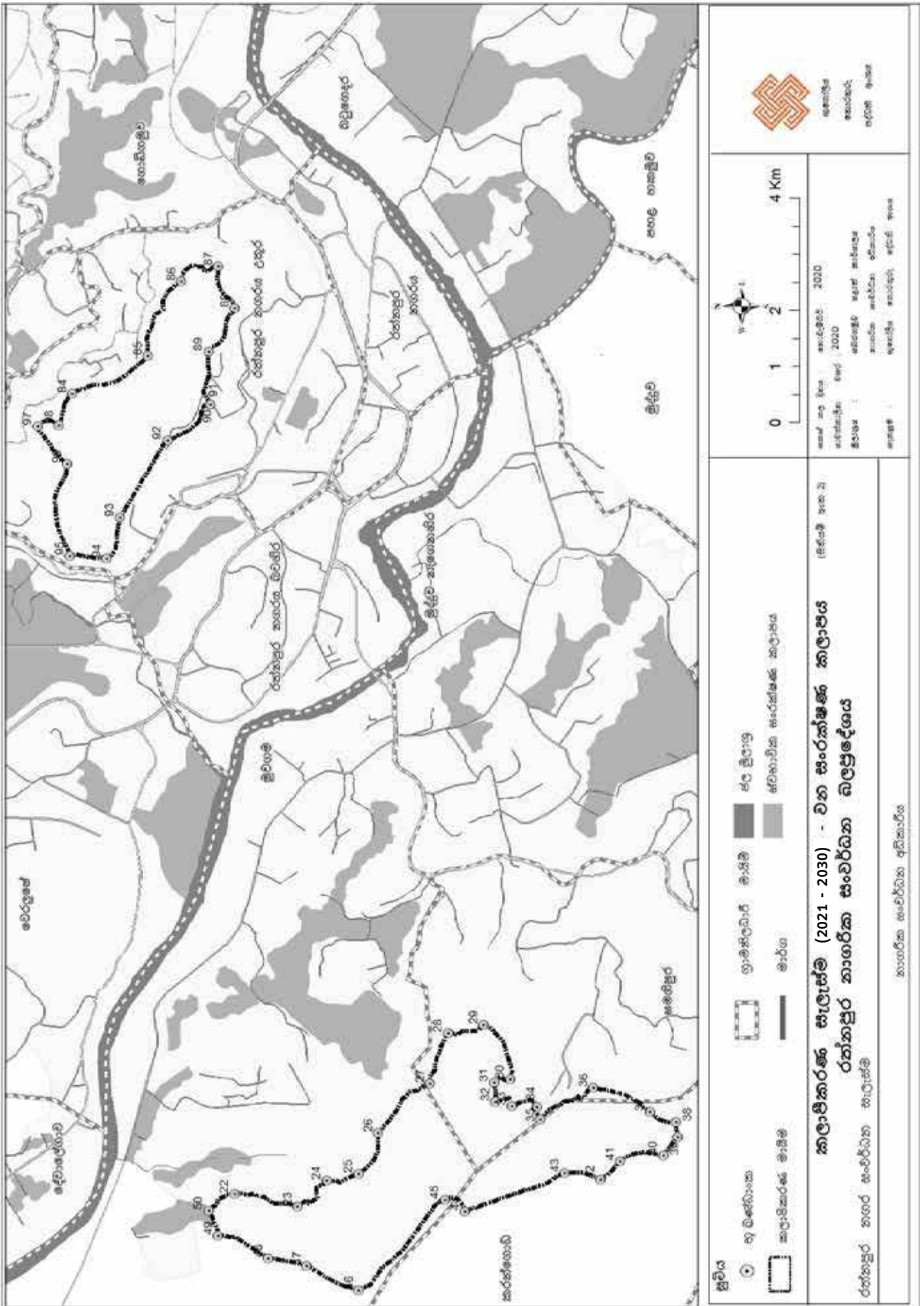
ඇමුණුම 17 : කලාපකරණ මායිම්

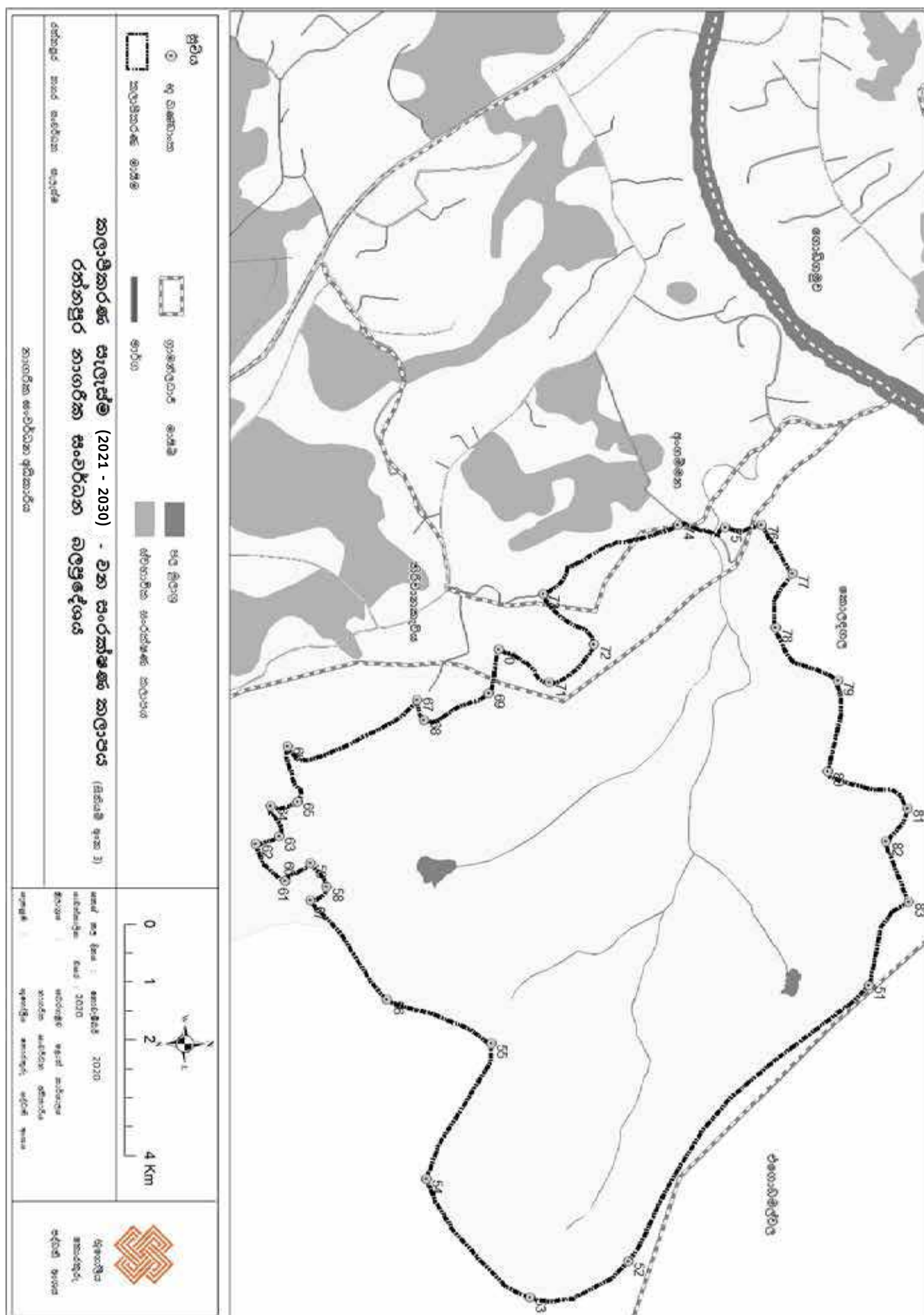
01. වන සංරක්ෂණ කලාපය

සිතියම් අංක 1.1 : වන සංරක්ෂණ කලාපය

සිතියම් අංක 1.2 : වන සංරක්ෂණ කලාපය

වන සංරක්ෂණ කලාපය 1 (නව නගර රක්ෂිත 01)

	බලයලත් මිනින්දෝරු ජී.එම්. ගුණදාස මහතා විසින් මැන සකස් කරන ලද රත්නපුර නව නගර 460 මැනුම් සැලැස්මේ අංක 01 සිට 68 දක්වා බිම් කැබලි වලින් දක්වා ඇති භූමි ප්‍රදේශය
--	--

වන සංරක්ෂණ කලාපය 1 (නව නගර රක්ෂිත 02)

	බලයලත් මිනින්දෝරු ජී.එම්. ගුණදාස මහතා විසින් මැන සකස් කරන ලද නව නගර 460 මැනුම් සැලැස්මේ අංක 305, 308, 309 බිම් කැබලි මගින් දක්වා ඇති භූමි ප්‍රදේශය
--	--

වන සංරක්ෂණ කලාපය 1 (නව නගර රක්ෂිත 03)

උතුර	රෝහල පාරේ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය හා තරුණ සේවා සභා ඉඩමේ දකුණු මායිම එකිනෙකට හමුවන ලක්ෂ්‍යය ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය වශයෙන් ගෙන එතැන් සිට එකී ඉඩමේ දකුණු මායිම ඔස්සේ ඊසාන දෙසට විනිසුරු නිල නිවාස මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද,
නැගෙනහිර	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට; විනිසුරු නිල නිවාස මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ ගිනිකොන දෙසට ආණ්ඩුකාර නිල නිවාස ඉඩමේ උතුරු මායිම ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී ඉඩමේ උතුරු හා බටහිර මායිම ඔස්සේ නිරිත හා දකුණු දෙසට රෝහල අතුරු මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද,
දකුණ	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට රෝහල අතුරු මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ බටහිර හා නිරිත දෙසට රෝහල පාරේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට බටහිර දෙසට අඳින ලද සෘජු රේඛාව රත්නපුර මහ නගර සභා බටහිර සීමා මායිම ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද,
බටහිර	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට එකී මහ නගර සභා මායිම ඔස්සේ වයඹ දෙසට සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලය අසළින් පිහිටා ඇති අබිපාරේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී අබිපාරේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ වයඹ උතුරු දෙසට නව නගර රෝහල පාරේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී රෝහල පාරේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය දක්වා අඳින ලද රේඛාව ඇතුළත පිහිටි භූමි ප්‍රදේශය.

වන සංරක්ෂණ කලාපය 2 (කටුගස්ඇල්ල රක්ෂිතය)

උතුර	අවසන් ගම් සිතියම් 347 මගින් දක්වා ඇති හල්දොළ හි මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය හා රත්නපුර මහ නගර සභා උතුරු සීමා මායිම එකිනෙකට ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය වශයෙන් ගෙන එතැන් සිට එකී මහ නගර සභා මායිම ඔස්සේ ඊසාන දෙසට කටුගස්ඇල්ල ඇළ මාර්ගයේ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද,
නැගෙනහිර	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට කටුගස්ඇල්ල ඇළ මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ දකුණු දෙසට මහ නගර සභා නැගෙනහිර සීමා මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද,
දකුණ	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට මහ නගර සභා නැගෙනහිර සීමා මායිම ඔස්සේ නිරිත දෙසට හල්දොළ හි මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද,
බටහිර	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට හල්දොළ හි මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ උතුර, වයඹ හා ඊසාන දෙසට ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය දක්වා අඳින ලද රේඛාව ඇතුළත පිහිටි භූමි ප්‍රදේශය.

වන සංරක්ෂණ කලාපය 3 (පොම්පකැලේ රක්ෂිතය)

<p>උතුර :</p>	<p>බලයලත් මිනින්දෝරු කේ. නන්දසේන මහතා විසින් 1992 දී මැන සකස් කරන ලද සැලසුම් අංක 355 දරණ පොම්පකැලේ මිනින්දෝරු සැලැස්මේ සඳහන් උතුරු සීමා මායිම ආරම්භක ලක්ෂයේ සිට එකී සීමා මායිම ඔස්සේ නැගෙනහිර හා ඊසාන දෙසටද, නවදුරටත් ගිණිකොන දෙසට අඳින ලද රේඛාව එකී සැලැස්මේ උතුරු සීමා මායිම අවසන් වන ලක්ෂය දක්වාද (පි.පී3909/1 සිට පි.පී.3609/5 දක්වාද)</p>
<p>නැගෙනහිර :</p>	<p>අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂයේ සිට දකුණු දෙසට ඉහත සඳහන් මිනින්දෝරු සැලැස්මේ සඳහන් පොම්පකැලේ රක්ෂිතයේ නැගෙනහිර සීමා මායිම ඔස්සේ නැගෙනහිර දෙසට මල්වල පාර දක්වා වැටී ඇති අප්‍රධාන පාරේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන ලක්ෂය හෙක්ද, එතැන් සිට නවදුරටත් එකී පාරේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ ගිණිකොන හා නැගෙනහිර දෙසට අඳින ලද රේඛාව ඉහත සඳහන් මිනින්දෝරු සැලැස්මේ නැගෙනහිර සීමා මායිම අවසන් වන ලක්ෂය දක්වාද,</p>
<p>දකුණ :</p>	<p>අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂයේ සිට ඉහත සඳහන් පොම්පකැලේ රක්ෂිත මිනින්දෝරු සැලැස්මේ දකුණු සීමා මායිම ඔස්සේ නිරිත හා වයඹ දෙසට ඇඳී රේඛාව නවදුරටත් ජලාශය පාරේ මධ්‍ය රේඛාව හා පුත්තිරිමදොලේ මධ්‍ය රේඛාව එකිනෙකට හමුවන ලක්ෂය දක්වා ද (දකුණු සීමා මායිම අවසන් වන ලක්ෂය),</p>
<p>බටහිර :</p>	<p>අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂයේ සිට ජලාශය පාරේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ (ඉහත සඳහන් සැලැස්මේ බටහිර මායිම ඔස්සේ) ඊසාන හා බටහිර දෙසටද උතුරු දෙසටද නැවතත් ඊසාන දෙසට ආරම්භක ලක්ෂය හමුවන හෙක් අඳින ලද රේඛාවෙන් ඇතුලත පිහිටි ප්‍රදේශය (උතුරු සීමා මායිම ආරම්භක ලක්ෂය හෙක්).</p>

වන සංරක්ෂණ කලාපය 4 (අංගම්මන රක්ෂිතය)

<p>උතුර :</p>	<p>රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ දකුණු සීමා මායිමත් උමංදොළ මධ්‍ය ලක්ෂයත් එකිනෙකට හමුවන ලක්ෂය ආරම්භක මධ්‍ය ලක්ෂය ලෙස ගෙන එතැන් සිට රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ දකුණු සීමා මායිම ඔස්සේ නැගෙනහිර හා ගිණිකොණ දෙසට 2003 වර්ෂයේ නැවත මැන සකස් කරන ලද අවසන් ගම් සිතියම් අංක.15 හි 144 වනාන්තර ඉඩම් කැබැල්ලේ නැගෙනහිර හා දකුණු මායිම් එකිනෙකට හමුවන ලක්ෂය දක්වා අඳින ලද රේඛාවෙන ද,</p>
<p>නැගෙනහිර :</p>	<p>අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂයේ සිට රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ දකුණු සීමා මායිම ඔස්සේ නිරිත හා වයඹ දෙසට ද ඇඳී රේඛාව නවදුරටත් එකී නගර සභා සීමා මායිම ඔස්සේ නිරිත දිශානුගතව ඇඳින ලද රේඛාව ඉහත සඳහන් කරන ලද අවසාන ගම් සිතියම් අංක.15 හි කැබලි අංක.58 වනාන්තර ඉඩම් කැබැල්ලේ දකුණු හා බටහිර මායිම එකිනෙකට හමුවන ලක්ෂය දක්වාද,</p>
<p>දකුණ :</p>	<p>රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ දකුණු සීමා මායිම ඔස්සේ දකුණු හා නිරිත දිශානුගතව ඉහත සඳහන් කරන ලද අවසාන ගම් සිතියමේ කැබලි අංක.835 වනාන්තර ඉඩමේ දකුණු හා බටහිර මායිම එකිනෙකට හමුවන ලක්ෂය දක්වා අඳින ලද රේඛාව නව දුරටත් එකී බටහිර මායිම ඔස්සේ ඊසාන හා වයඹ දෙසට ඉහත කී ගම් සිතියමේ 833 වනාන්තර ඉඩම් කැබැල්ලේ නැගෙනහිර හා දකුණු මායිම එකිනෙකට හමුවන ලක්ෂය දක්වා ද, ඇඳින ලද රේඛාව ඉහත සඳහන් කරන ලද අවසාන ගම් සිතියම් අංක.15 හි කැබලි අංක.58 වනාන්තර ඉඩම් කැබැල්ලේ දකුණු හා බටහිර මායිම එකිනෙකට හමුවන ලක්ෂය දක්වාද, එතැන් සිට එකී ඉඩමේ දකුණු මායිම ඔස්සේ බටහිර දිශානුගතව ඉහත කී ගම් සිතියමේ 834 ඉඩම් කැබැල්ලේ දකුණු හා නැගෙනහිර මායිම එකිනෙකට හමුවන ලක්ෂය හෙක් අඳින ලද රේඛාව එතැන් සිට එකී ඉඩමේ දකුණු මායිම ඔස්සේ නිරිත දෙසට හා බටහිර මායිම ඔස්සේ වයඹ දෙසට ඉහත කී ගම් සිතියමේ 833 වනාන්තර ඉඩමේ දකුණු හා බටහිර මායිම එකිනෙකට හමුවන ලක්ෂය දක්වාද, එතැන් සිට එකී ඉඩමේ බටහිර මායිම ඔස්සේ වයඹ දෙසට ද, උතුරු මායිම ඔස්සේ නැගෙනහිර දෙසට අඳින ලද රේඛාව ඉහත කී අවසාන ගම් සිතියමේ 828 වනාන්තර ඉඩම් කැබැල්ලේ දකුණු හා බටහිර මායිම එකිනෙකට හමුවන ලක්ෂය දක්වාද,</p>

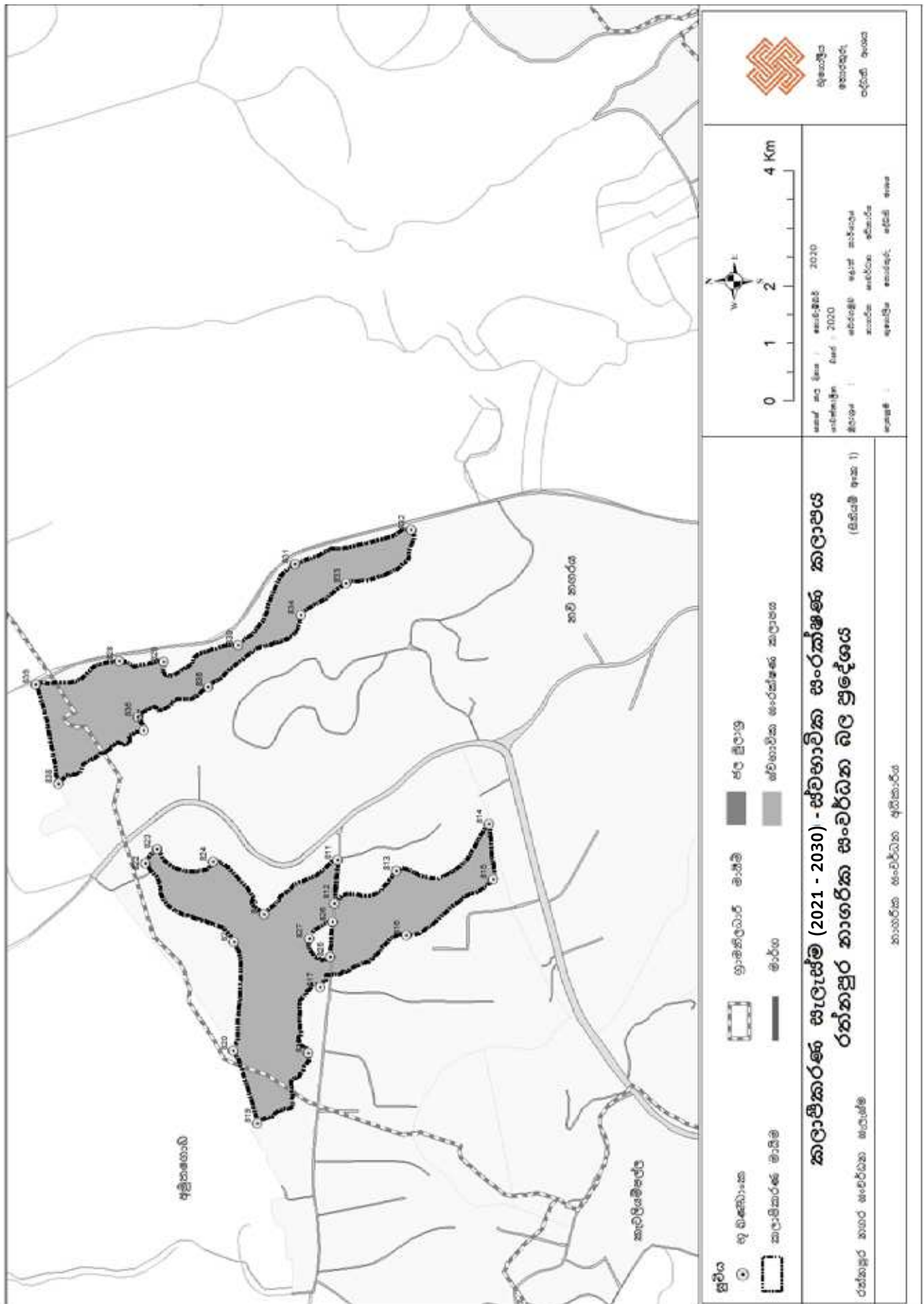
බටහිර :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට ඉහත කී අවසාන ගම් සිතියමේ 828 වනාන්තර ඉඩම් කැබැල්ලේ බටහිර මායිම ඔස්සේ වයඹ දෙසට ද උතුරු මායිම ඔස්සේ නැගෙනහිර දෙසට ද එකී ඉඩම් කැබැල්ලේ නැගෙනහිර මායිම හමුවන තෙක් ඇදී රේඛාව එතැන් සිට තව දුරටත් ඉහත කී අවසාන ගම් සිතියමේ 829 ඉඩම් කැබැල්ලේ බටහිර මායිම ඔස්සේ උතුරු දෙසට ඉහත කී අවසන් ගම් සිතියමේ 826 වනාන්තර ඉඩමේ දකුණු හා බටහිර මායිම එකිනෙකට හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී ඉඩමේ බටහිර මායිම ඔස්සේ වයඹ දෙසට හා ඊශාන දෙසට ඉහත කී අවසාන ගම් සිතියමේ 58 ඉඩම් කැබැල්ලේ බටහිර මායිම හමුවන තෙක්ද, එතැන් සිට එකී ඉඩමේ බටහිර මායිම ඔස්සේ වයඹ දිශානුගතව ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය හමුවන ස්ථානය දක්වා අදින ලද රේඛාවෙන් ඇතුළත පිහිටි ප්‍රදේශය.
---------	---

වන සංරක්ෂණ කලාපය 5 (කණාදොළ රක්ෂිතය)

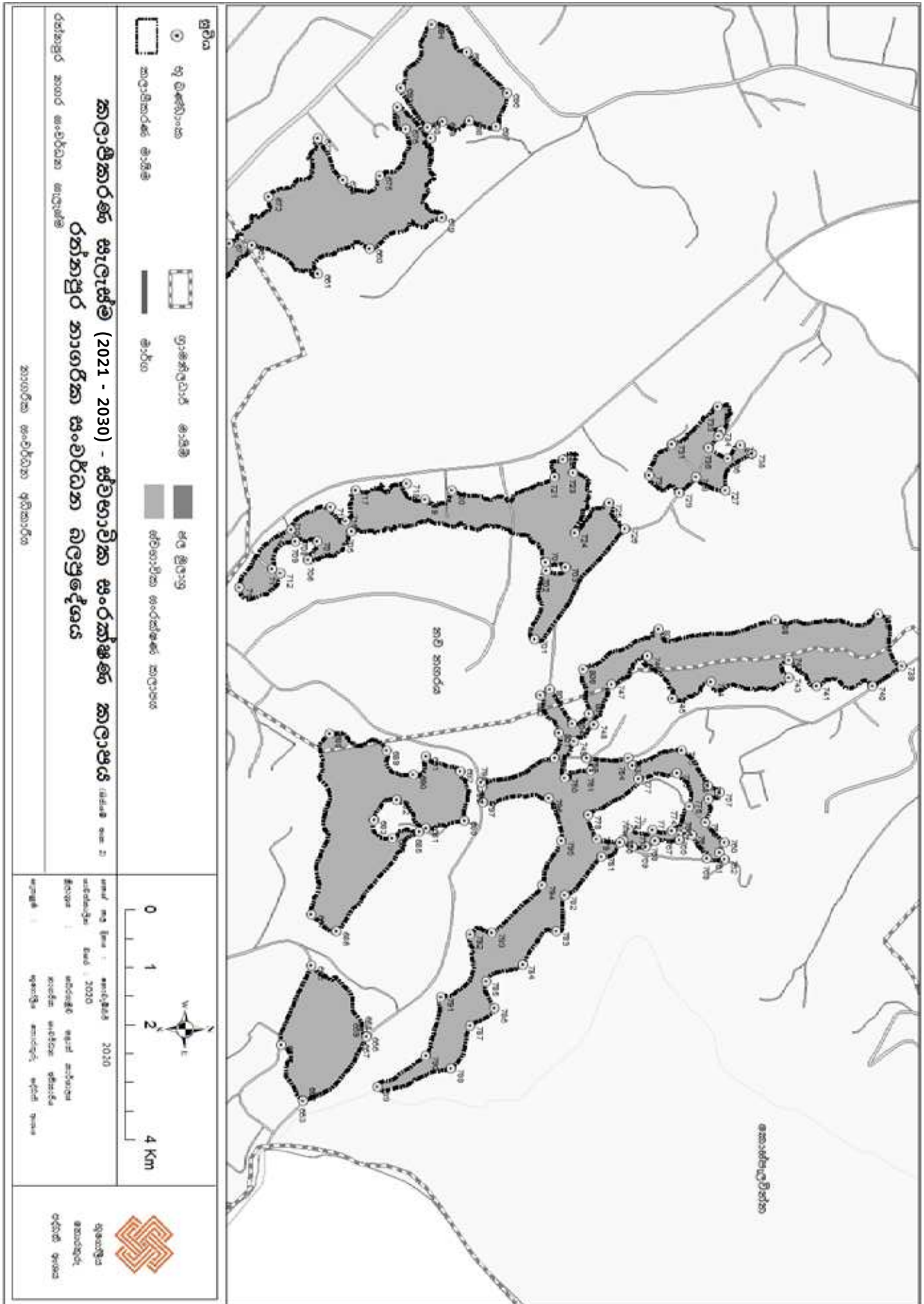
උතුර :	වර්ෂ 1967 හි අංක. එල්24/3/4 ඩබ් දරණ නගර මැනුම් සිතියමේ කොට්ඨාශ අංක.15 (අළුකැටිය) හි උතුරු මායිම් හා බටහිර මායිම එකිනෙකට මුණ ගැසෙන ස්ථානයේ පිහිටි පොත්ගුල් විහාර කන්දේ මුදුන් ලක්ෂ්‍යය (ක්‍රිකෝණමිතික ලක්ෂ්‍යය) ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය ලෙස ගෙන රත්නපුර මහ නගර සභාවේ දකුණු සීමා මායිම ඔස්සේ ඊශාන දෙසට, ගම්මුවෙදොළේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන තෙක් අදින ලද රේඛාවෙන් ද,
නැගෙනහිර :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට රත්නපුර වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ 2003 වර්ෂයේ නැවත මැන සැකසූ අ.ග.සිතියම් අංක.73,80,81,82 හි වනාන්තර කැබලිවලින් පෙන්වා ඇති කණාදොළ රක්ෂිත කලාපයේ උතුරු හා නැගෙනහිර මායිම් ඔස්සේ ගිණිකොණ දිශානුගතව අදින ලද රේඛාව අංක.61 දරණ සංරක්ෂිත කලාපයේ දකුණු මායිම ඔස්සේ හමුවන ගිණිකොණ දෙසට ඉහත කී මිනින්දෝරු සැලැස්මේ 245 ඉඩම් කැබැල්ලේ නැගෙනහිර මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී මායිම ඔස්සේ ගිණිකොණ දෙසට 248 ඉඩම් කැබැල්ලේ උතුරු මායිම දක්වා ඇති රේඛාව තව දුරටත් එකී මායිම ඔස්සේ නැගෙනහිර දිශානුගතව 123 වනාන්තර ඉඩම් කැබැල්ලේ නැගෙනහිර මායිම හමුවන තෙක් ඇදී රේඛාව, එතැන් සිට එකී මායිම ඔස්සේ ඉහත කී සැලැස්මේ පෙන්වා ඇති රත්නපුර - ඇත්ඔය පාර දක්වා වැටී ඇති ගම් සභා පාරේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන තෙක්ද,
දකුණ :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට ඉහත කී මිනින්දෝරු සැලැස්මේ පෙන්වා ඇති 131 ඉඩම් කැබැල්ලේ නැගෙනහිර මායිම ඔස්සේ නිරිත දිශානුගතව හුනුගල්ගාව දොලේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන තෙක් අදින ලද රේඛාව, එතැන් සිට එකී මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ දකුණු සීමා මායිම එකිනෙකට හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා නිරිත දිශානුගතව අදින ලද රේඛාවෙන්ද
බටහිර :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට රත්නපුර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ දකුණු සීමා මායිම ඔස්සේ උතුරු දිශානුගතව හා වයඹ දිශානුගතව ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය හමුවන ස්ථානය දක්වා අදින ලද රේඛාවෙන් ඇතුළත පිහිටි ප්‍රදේශය.

02. ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය

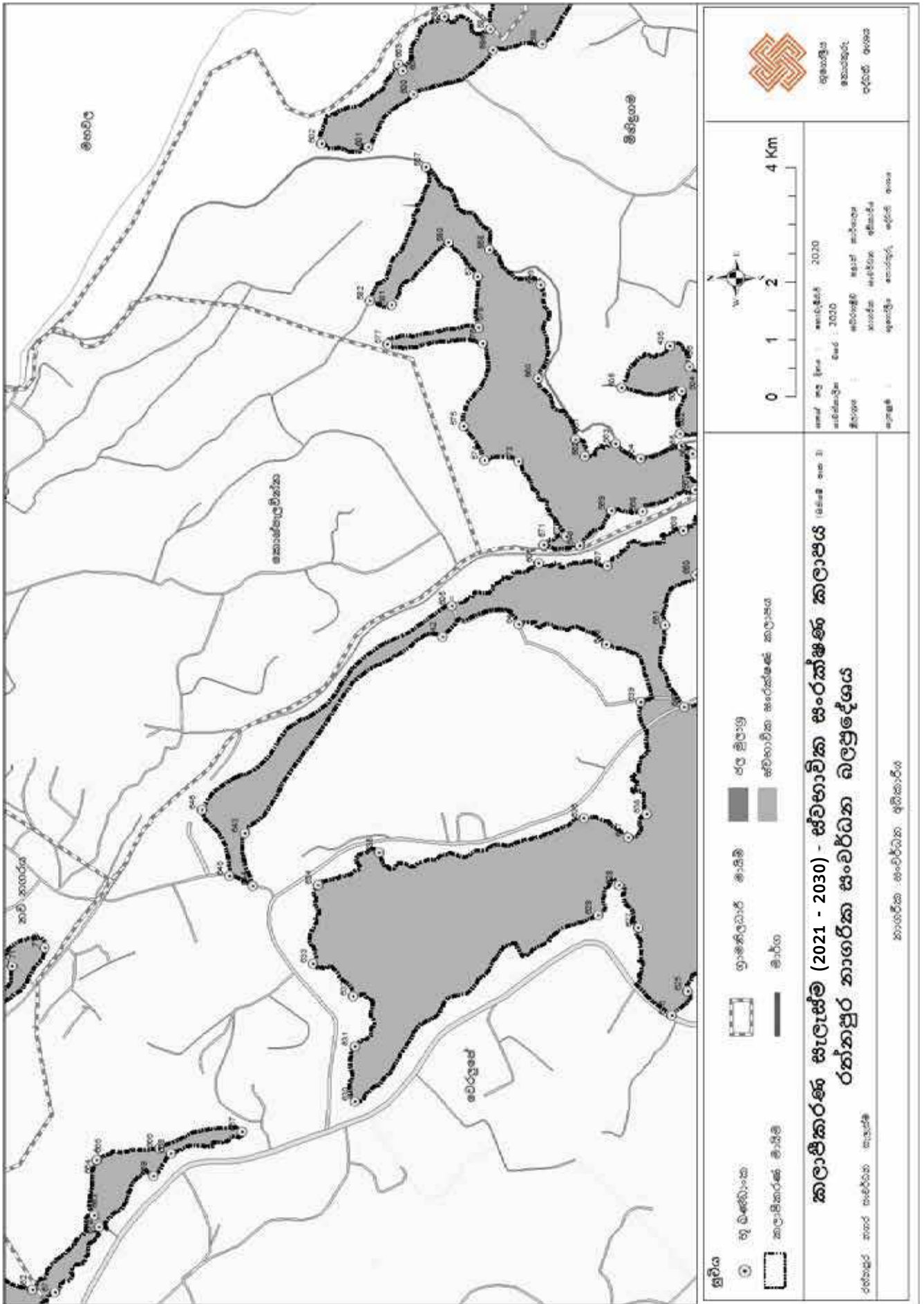
සිතියම් අංක 2.1 : ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය

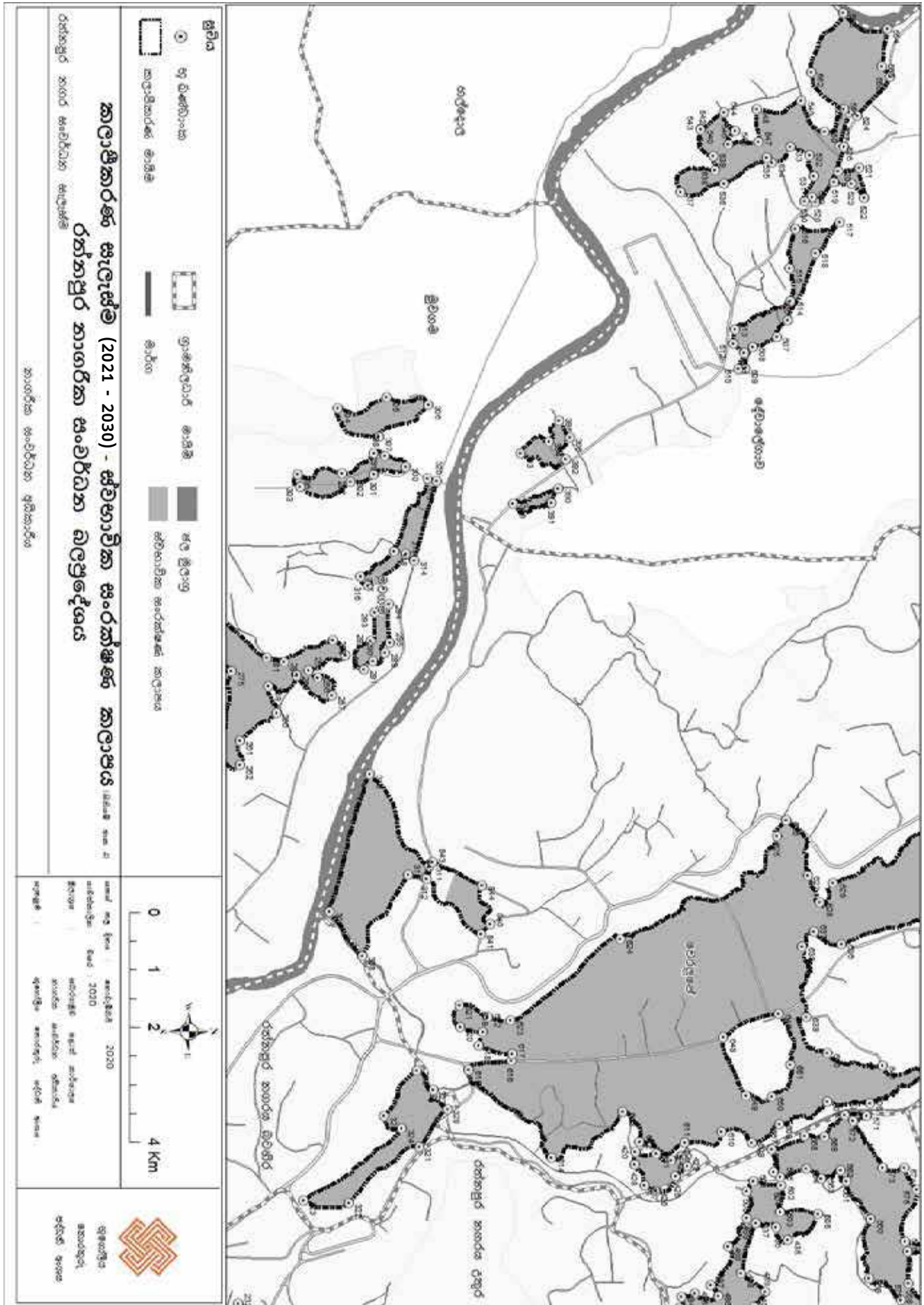
සිතියම් අංක 2.2 : ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය

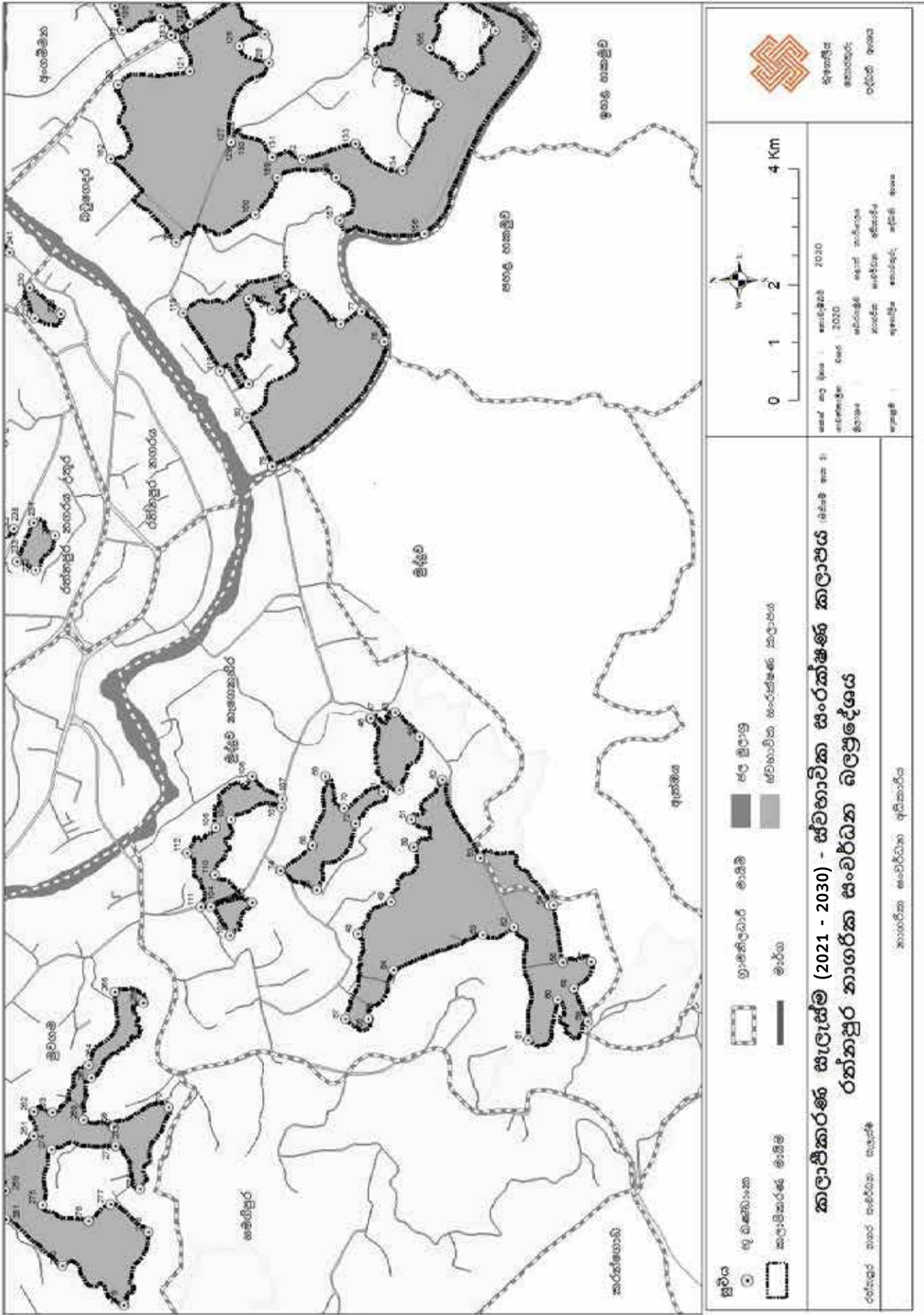

සිතියම් අංක 2.3 : ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය

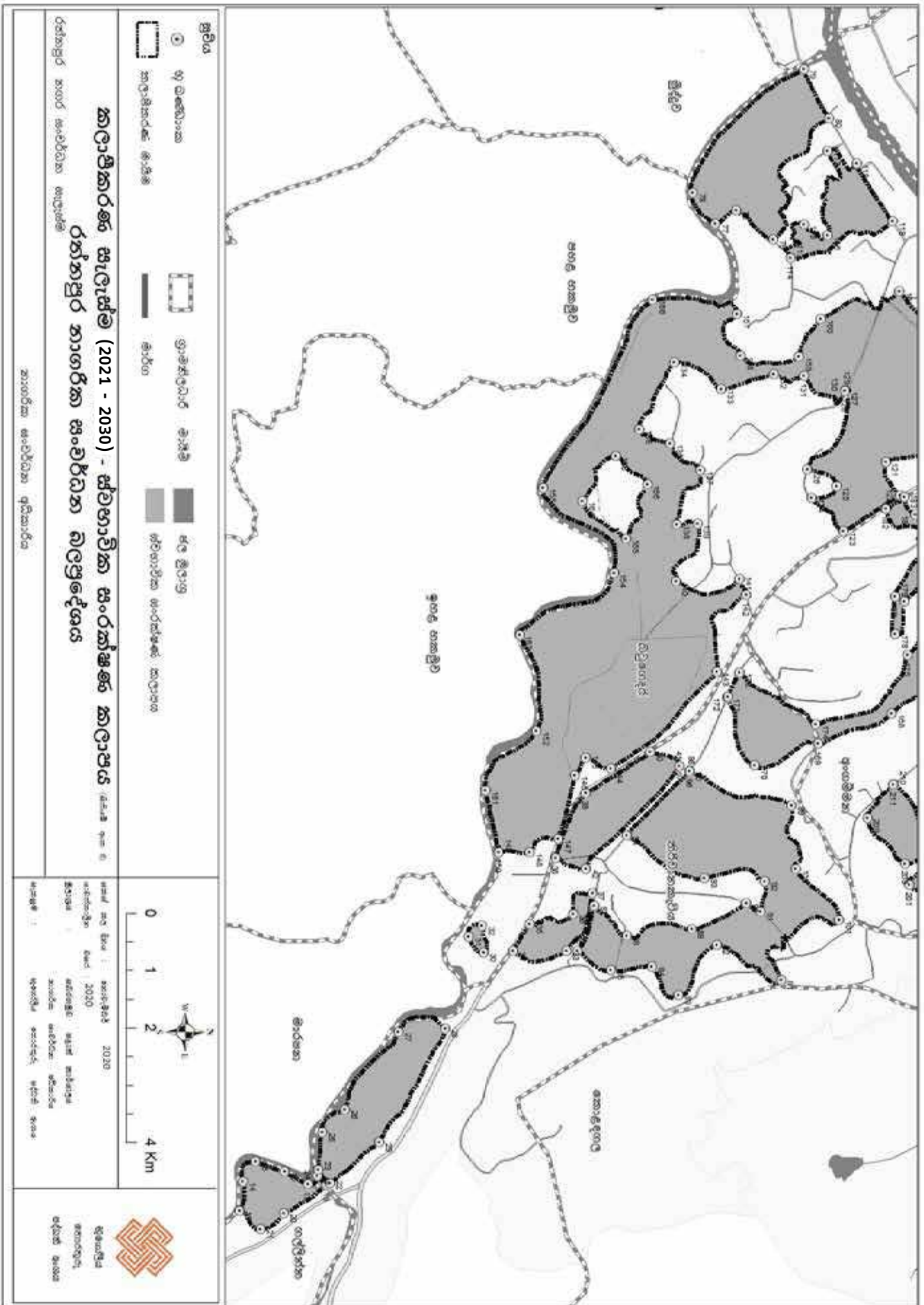

සිතියම් අංක 2.4 : ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය

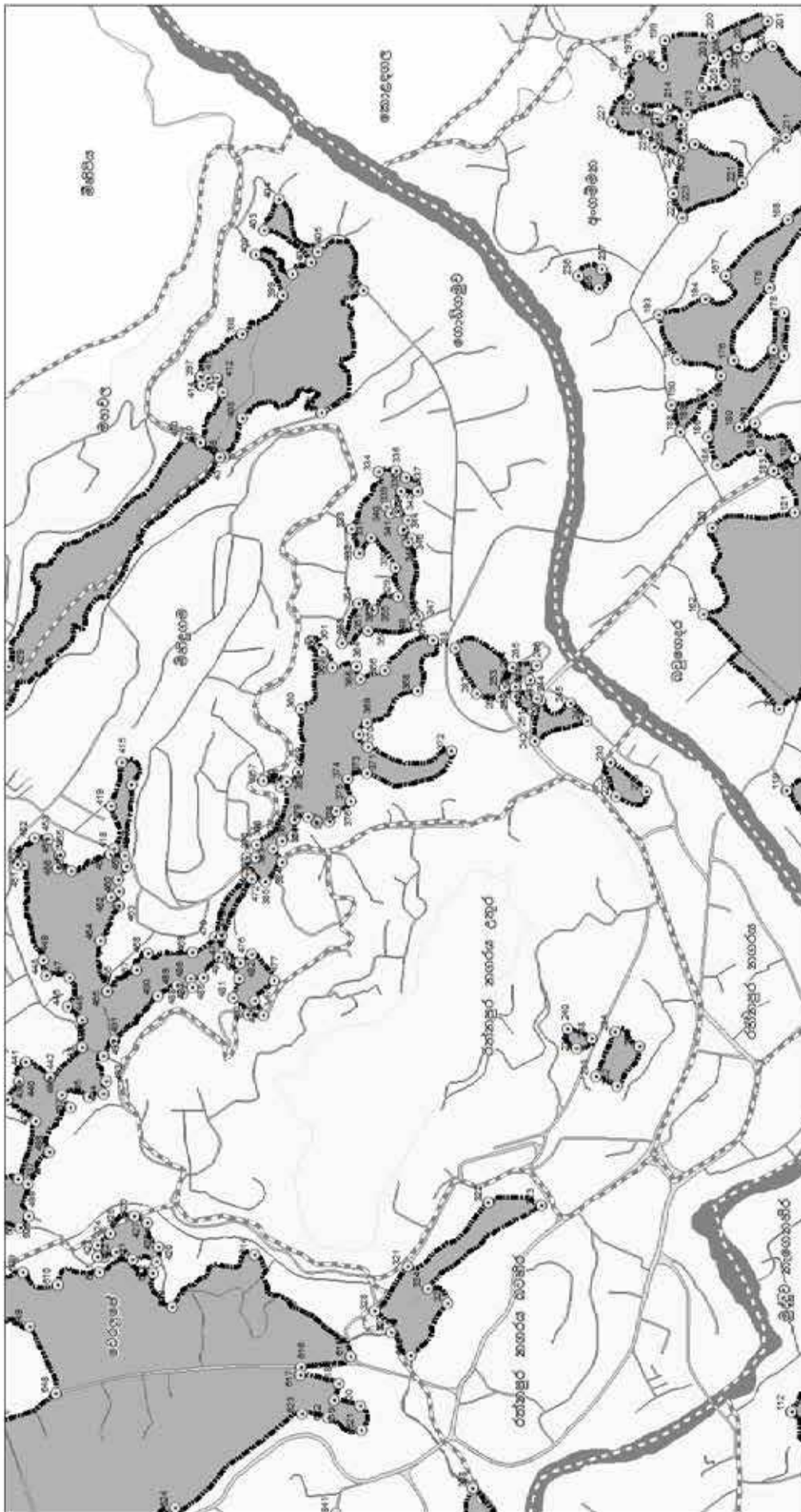

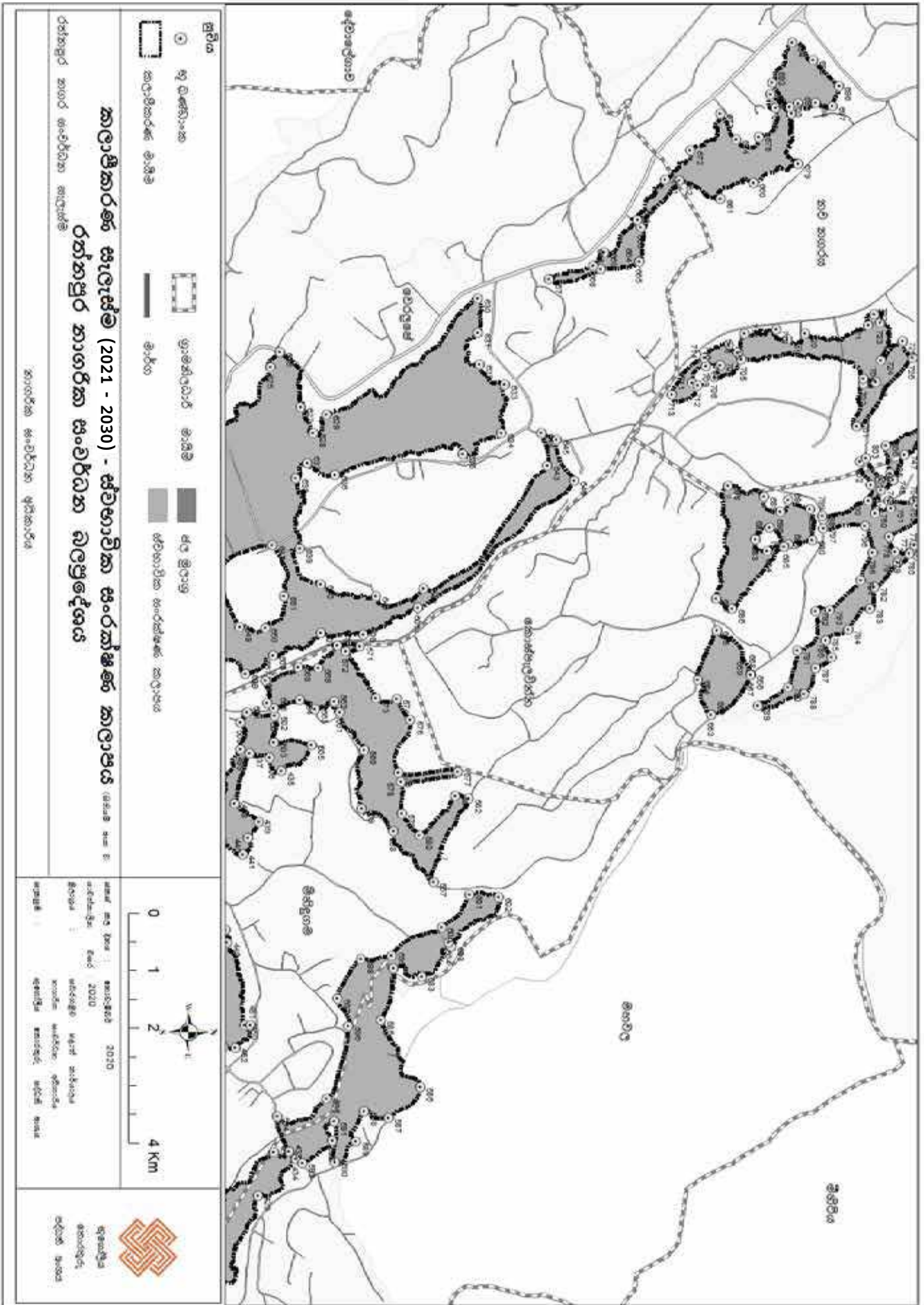

සිතියම් අංක 2.7 : ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය

<p>පිටුව</p> <ul style="list-style-type: none"> භූ විභේදනය කලාපීකරණය මාර්ග මාර්ග මාර්ග මාර්ග මාර්ග මාර්ග මාර්ග මාර්ග 	<p>ප්‍රාග්ධන විද්‍යා පාලන කොමිෂන් ජයග්‍රහණය 2020 ව්‍යාප්තිය : 2020 මාර්ග : 2020 මාර්ග : 2020 මාර්ග : 2020 මාර්ග : 2020 මාර්ග : 2020 මාර්ග : 2020 මාර්ග : 2020 මාර්ග : 2020 මාර්ග : 2020 මාර්ග : 2020</p>	<p>ජාතික වනජීවී ජාතික සංරක්ෂණ කොමිෂන්</p>	<p>0 1 2 4 Km</p>	<p>ජාතික වනජීවී ජාතික සංරක්ෂණ කොමිෂන්</p>
<p>කලාපීකරණ සැලැස්ම (2021 - 2030) - ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය (අංක 7) රක්ෂා කලාපය සංවර්ධන සැලැස්ම</p>				
<p>ජාතික වනජීවී ජාතික සංරක්ෂණ කොමිෂන්</p>				

සිතියම් අංක 2.8 : ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාප - 1 (කුඹුරු ඉඩම)

1937 වර්ෂයේ අංක 342 (නිදැල්ලන) දරණ අවසාන ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 152, 153, 156, 158 දරණ නිදැල්ලනායාස කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාප - 2 (කුඹුරු ඉඩම)

1937 වර්ෂයේ අංක 347 (වෙරළිපේ) දරණ අවසාන ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 84 න් දුක්වෙන මඩොල්දෙනියාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාප - 3 (කුඹුරු ඉඩම)

1937 වර්ෂයේ අංක 347 (වෙරළිපේ) දරණ අවසාන ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 73, 74 දරණ පැණිදොඩම්ගස්යාය පහල කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාප - 4 (කුඹුරු ඉඩම)

1937 වර්ෂයේ අංක 347 (වෙරළිපේ) ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බස්නාහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 101 න් දැක්වෙන පැණිදොඩම්ගස්යාය (ඉහළ) කුඹුරු ඉඩම හා කැබලි අංක 73 න් දැක්වෙන දෙනිය ප්‍රදේශය.

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාප - 5 (කුඹුරු ඉඩම)

1937 වර්ෂයේ අංක 347 (වෙරළිපේ) දරණ අවසාන ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 51, 52, 59, 69, 110, 111½ දරණ බරවදෙනියාය කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය හා කැබලි අංක 115 න් දැක්වෙන දෙනිය කොටස.

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාප - 6 (කුඹුරු ඉඩම)

1937 වර්ෂයේ අංක 347 (වෙරළිපේ) දරණ අවසාන ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 130 හා 120 දරණ මහදෙනියාය කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය (කැබලි අංක 120 වර්තමානයේ ක්‍රීඩාපිටිය)

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාප - 7 (කුඹුරු ඉඩම)

- A. 1967 වර්ෂයේ අංක එල්/24/4/1ඩබ් දරණ නගර මැනුම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති නාගහමුත්තෙට්ටුව නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.
- B. 1967 වර්ෂයේ අංක එල්/1959/2ඊ හා එල්/19/59/4ඊ නගර මැනුම් සිතියම් වලින් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති මඩවෙල්යාය, නෙල්දියවෙල්යාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය (II බී).
- C. 1967 වර්ෂයේ අංක එල්/19/59/4ඊ හා එල්/19/60/3ඩබ් නගර මැනුම් සිතියම් වලින් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති ගොඩවෙල්යාය, නාරංගස්වෙල්යාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.

- D. 1967 වර්ෂයේ අංක එල්/19/60/3ඩබ් හා එල්/19/60/3ඊ නගර මැනුම් සිතියම් වලින් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති රුක්ගස්සාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.
- E. 1967 වර්ෂයේ අංක එල්/19/60/4ඊ හා එල්/24/42ඊ නගර මැනුම් සිතියම් වලින් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති මහවෙල්සාය අත්අස්වැද්දුම් නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාප - 8 (කුඹුරු ඉඩම)

1967 වර්ෂයේ අංක එල්/24/4/2ඩබ්, එල්/19/60/3ඊ, එල්/24/4/1ඊ නගර මැනුම් සිතියම් වලින් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති ගොඩගමුව පහල වෙල්සාය හා ගොඩගමුව ඉහල වෙල්සාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාප - 9 (කුඹුරු ඉඩම)

1937 වර්ෂයේ අංක 15 (බටුගෙදර) දරණ අවසාන ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 71 න් දැක්වෙන පෙන්නරේ අමුණාසාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාප - 10 (කුඹුරු ඉඩම)

- A. 1937 වර්ෂයේ අංක 15 (බටුගෙදර) දරණ අවසන් ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 124 න් දැක්වෙන දෙනියවන්තාසාය හා 168 න් දැක්වෙන අංගම්මනාසාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.
- B. 1937 වර්ෂයේ අංක 15 (බටුගෙදර) දරණ අවසන් ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 206, 208, 209, 210, 266, 264 වලින් දැක්වෙන ගනේගොඩසාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.
- C. 1937 වර්ෂයේ අංක 15 (බටුගෙදර) දරණ අවසන් ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 271, 272, 273, 292, 314 න් දැක්වෙන නිර්වානකැටියසාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.
- D. 1937 වර්ෂයේ අංක 15 (බටුගෙදර) දරණ අවසන් ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 304, 307, 309, 313, 310, 312 හා 297 න් කැබලි අංක වලින් දැක්වෙන දෙනිපිටියවෙල්සාය හා මහවෙල්සාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.
- E. 1937 වර්ෂයේ අංක 15 (බටුගෙදර) දරණ අවසන් ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 169 න් දැක්වා ඇති හල්ගස්වෙල්සාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.
- F. 1937 වර්ෂයේ අංක 15 (බටුගෙදර) දරණ අවසන් ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 179 න් දැක්වෙන කන්නේරියන්සාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.
- G. 1937 වර්ෂයේ අංක 15 (බටුගෙදර) දරණ අවසන් ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 349, 351 න් දැක්වෙන හනගල්සාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාප - 11 (කුඹුරු ඉඩම)

1937 වර්ෂයේ අංක 80 (මුද්දුව) අවසන් ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 60 න් දැක්වෙන පනාගොඩයාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාප - 12 (කුඹුරු ඉඩම)

1937 වර්ෂයේ අංක 80 (මුද්දුව) අවසන් ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 56, 53 න් දැක්වෙන ඇන්ඔයයාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාප - 13 (කුඹුරු ඉඩම)

1937 වර්ෂයේ අංක 80 (මුද්දුව) අවසන් ගම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කැබලි අංක 63 න් දැක්වෙන පුරන්වූ කුඹුරු ඉඩම්යාය හා 8, 9 න් දක්වා ඇති වතුපිටිය යාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාප - 14 (කුඹුරු ඉඩම)

1967 වර්ෂයේ අංක එල්/24/3/4 ර් දරණ නගර මැනුම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති කෙල්දියයාය හා පීල්ලවල අමුණයාය නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.

ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාප - 15 (කුඹුරු ඉඩම)

1967 වර්ෂයේ අංක එල්/24/3/2ර් දරණ නගර මැනුම් සිතියමෙන් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ හා බටහිර මායිම් දක්වා ඇති ලේන්තැඩියාය කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශය.

ජල මාර්ග රක්ෂිත

කළු ගඟ දකුණු ඉවුරු රක්ෂිතය

කළු ගඟේ දකුණු ඉවුර මායිම හා රත්නපුර මහ නගර සභාවේ නැගෙනහිර මායිම එකිනෙකට ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය වශයෙන් ගෙන එතැන් සිට රත්නපුර මහ නගර සභා සීමාවේ නැගෙනහිර මායිම ඔස්සේ අඩි 66 (මීටර් 20) උතුරින් පිහිටි ලක්ෂ්‍යයක් දක්වා ඇදී රේඛාවෙන් ද, එතැන් සිට ඉහත කී ගඟේ දකුණු ඉවුර රේඛාවට සමාන්තර රේඛාවක් ඔස්සේ නිර්ණය කළ දෙසට ද වයඹ දෙසට හා ඊසාන දෙසට රත්නපුර මහ නගර සභාවේ බටහිර සීමා මායිම හමුවන තෙක් ද, එතැන් සිට එකී නගර සභා මායිම ඔස්සේ නැවතත් අඩි 66 (මීටර් 20) දකුණු දෙසට, කළු ගඟේ දකුණු ඉවුර දක්වා ඇදී රේඛාවෙන් ද එතැන් සිට එකී දකුණු ඉවුර රේඛාව ඔස්සේ ගිණිකොණ හා ඊසාන දිශානුගතව රත්නපුර මහ නගර සභාවේ නැගෙනහිර මායිම හා ඉහත කී ගං ඉවුර හමුවන තෙක් ද අදින ලද රේඛාවෙන් මායිම් වූ ප්‍රදේශය.

කළු ගඟ වම් ඉවුරු රක්ෂිතය

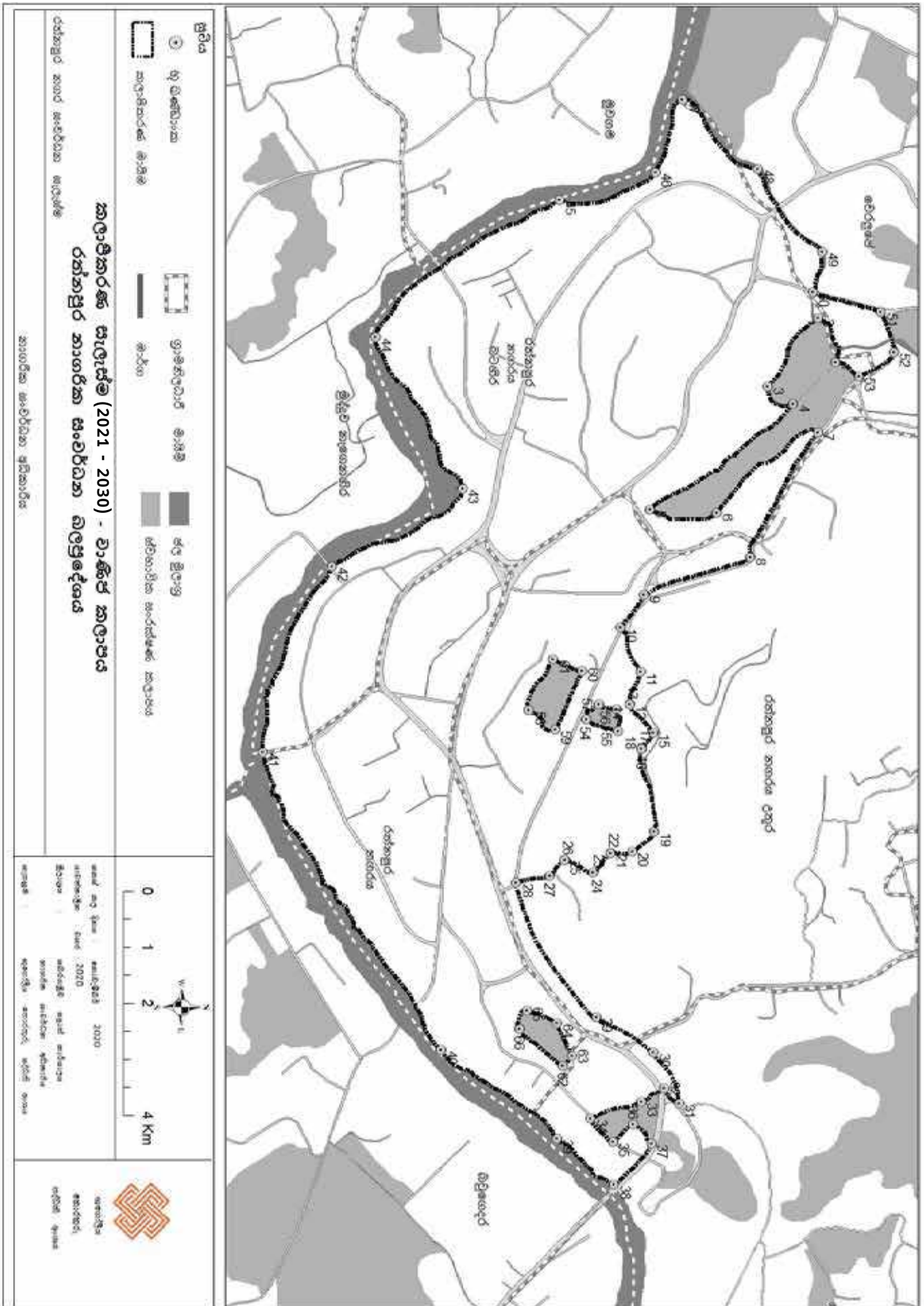
කළු ගඟේ වම් ඉවුරු රේඛාව හා රත්නපුර මහ නගර සභාවේ නැගෙනහිර සීමා මායිම කැපී යන ස්ථානය ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය වශයෙන් ගෙන එකී නගර සභා මායිම ඔස්සේ අඩි 66 (මීටර් 20) දකුණු දෙසින් ඇති ලක්ෂ්‍යයක් දක්වා ඇදී එතැන් සිට අඩි 66 දකුණු දෙසින් ගඟේ ඉවුරට සමාන්තර රේඛාවක් ඔස්සේ නිර්න දෙසට හා වයඹ දෙසට එකී නගර සභා සීමාවේ බටහිර සීමා මායිම හමුවන තෙක්ද, එතැන් සිට එකී සීමා මායිම ඔස්සේ ඊශාන දෙසට අඩි 66 ක් කළු ගඟේ වම් ඉවුරු රේඛාව හමුවන තෙක් ඇදී රේඛාව එතැන් සිට කළු ගඟ වම් ඉවුරු ඔස්සේ ගිණිකොණ හා ඊශාන දිශානුගතව ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය දක්වා ඇදී රේඛාවෙන් ද ඇතුළත පිහිටි ප්‍රදේශය.

වේ ගඟ දකුණු ඉවුරු රක්ෂිතය

රත්නපුර මහ නගර සභාවේ දකුණු සීමා මායිමක් වේ ගඟෙහි දකුණු ඉවුරුන් එකිනෙකට හමුවන ලක්ෂ්‍යය ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය ලෙස ගෙන එතැන් සිට වේ ගඟෙහි දකුණු ඉවුරට අඩි 66 ක් ඊසාන දෙසින් පිහිටි ලක්ෂ්‍යයක් දක්වා එකී නගර සභා දකුණු සීමා මායිම ඔස්සේ අදින ලද රේඛාව. එතැන් සිට වේ ගඟෙහි දකුණු ඉවුරට සමාන්තරව වයඹ දිශානුගතව කළු ගඟෙහි වම් ඉවුරු රක්ෂිතය එකිනෙකට හමුවන ලක්ෂ්‍යය තෙක් ද, එතැන් සිට එකී රක්ෂිත සීමා මායිම ඔස්සේ නිර්න දෙසට වේ ගඟෙහි දකුණු ඉවුර හමුවන තෙක් ද එතැන් සිට එකී දකුණු ඉවුරු සීමාව ඔස්සේ ගිණිකොණ දෙසට ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය තෙක් අදින ලද රේඛාවෙන් ඇතුළත පිහිටි ප්‍රදේශය.

03. වාණිජ කලාපය

සිතියම් අංක 3 : වාණිජ කලාපය

ID	X	Y
1	80.397	6.685
2	80.396	6.685
3	80.397	6.684
4	80.397	6.685
5	80.399	6.682
6	80.399	6.683
7	80.398	6.685
8	80.400	6.684
9	80.400	6.682
10	80.401	6.682
11	80.402	6.682
12	80.402	6.682
13	80.402	6.682
14	80.402	6.682
15	80.403	6.682
16	80.403	6.682
17	80.403	6.682

ID	X	Y
18	80.403	6.682
19	80.404	6.682
20	80.405	6.682
21	80.405	6.682
22	80.405	6.682
23	80.405	6.682
24	80.405	6.681
25	80.405	6.681
26	80.405	6.681
27	80.405	6.681
28	80.405	6.680
29	80.407	6.681
30	80.408	6.682
31	80.408	6.683
32	80.408	6.682
33	80.408	6.682
34	80.409	6.681

ID	X	Y
35	80.409	6.682
36	80.409	6.682
37	80.409	6.682
38	80.410	6.682
39	80.409	6.681
40	80.408	6.679
41	80.403	6.676
42	80.400	6.677
43	80.399	6.679
44	80.396	6.678
45	80.394	6.681
46	80.394	6.682
47	80.393	6.683
48	80.394	6.684
49	80.395	6.685
50	80.396	6.685
51	80.396	6.686

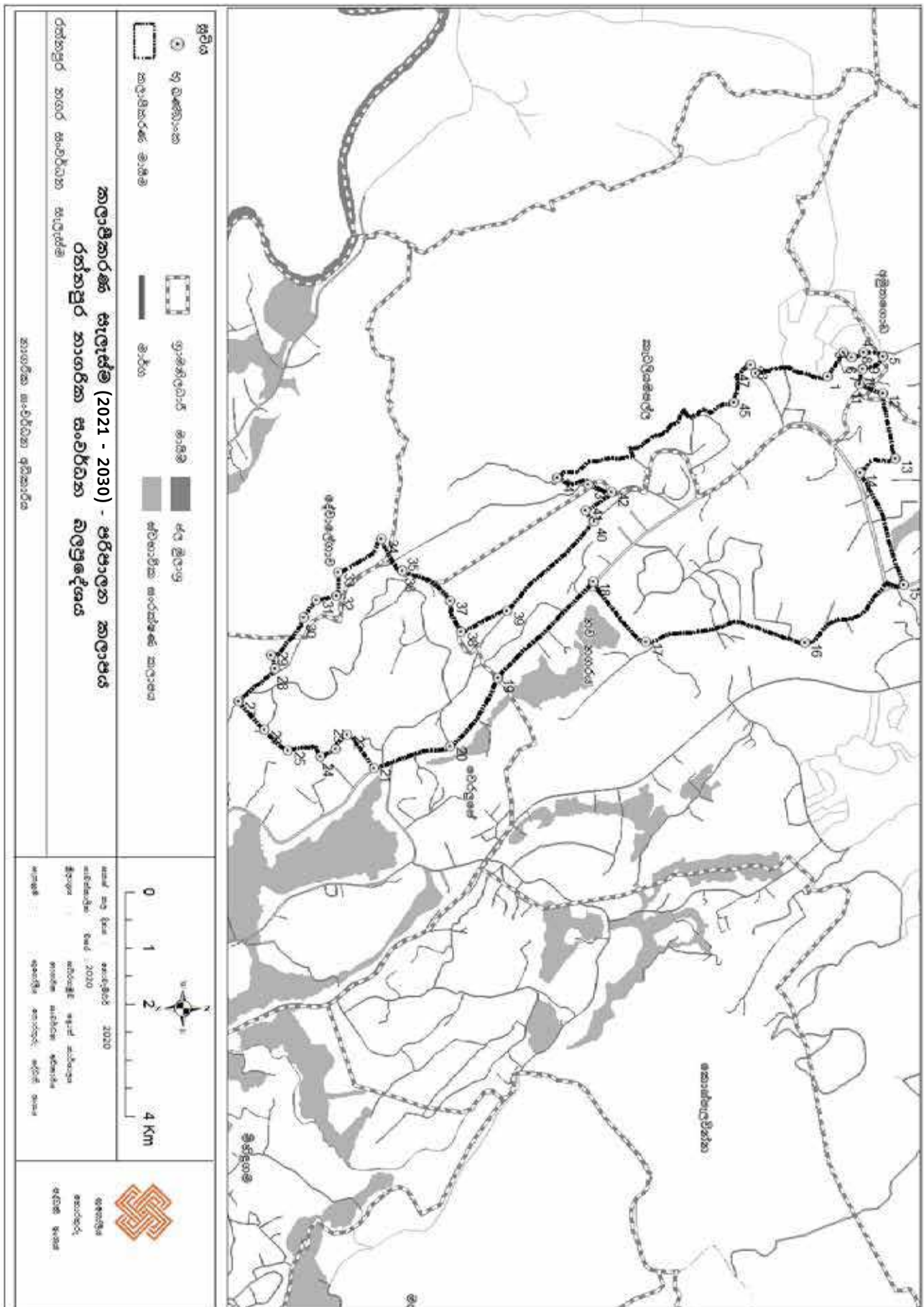
ID	X	Y
52	80.397	6.686
53	80.397	6.686
54	80.402	6.681
55	80.403	6.682
56	80.402	6.682
57	80.402	6.681
58	80.402	6.680
59	80.403	6.681
60	80.402	6.681
61	80.402	6.681
62	80.408	6.681
63	80.408	6.681
64	80.407	6.681
65	80.407	6.680
66	80.407	6.680

මාණිෂ් කලාපය

උතුර :	රත්නපුර - කොළඹ ප්‍රධාන මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාවත් කටුගස්ඇල්ල ඇළ මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාවත් එකිනෙකට ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍ය ආරම්භක ලක්ෂ්‍ය ලෙස ගෙන එතැන් සිට කටුගස්ඇල්ල ඇළ මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ රඟන වයඹ හා නැගෙනහිර දෙසට වෙරළප පරණ පාරේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍ය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී වෙරළප පරණ පාරේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ කටුගස්ඇල්ල මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය කරමින් නැගෙනහිර හා ගිණිකොන දෙසට පිට රවුම් පාරේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන ලක්ෂ්‍ය දක්වා ද, එතැන් සිට නව දුරටත් වෙරළප පරණ පාරේ (ඔස් නැවතුම්පොළ දක්වා) මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ ගිණිකොණ දෙසට ප්‍රධාන ඔස් නැවතුම් පල ඉඩමේ උතුරු මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍ය දක්වාද එතැන් සිට එකී ඔස් නැවතුම්පල ඉඩමේ උතුරු හා නැගෙනහිර මායිම ඔස්සේ නව දුරටත් ගුඩි ෂෙඩ් මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍ය දක්වාද එතැන් සිට එකී ගුඩි ෂෙඩ් මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ ගිණිකොන දෙසට ඇතුල් රවුම් පාරේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන ලක්ෂ්‍ය දක්වා ද,
නැගෙනහිර :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යේ සිට ඇතුල් රවුම් පාරේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ නැගෙනහිර හා දකුණු දෙසට පැරණි දුම්රිය මාර්ගයේ උතුරු රක්ෂිත මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍ය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී පැරණි දුම්රිය මාර්ගයේ උතුරු රක්ෂිත මායිම ඔස්සේ රසාන දෙසට ධර්මභාලා පිරිවෙණ මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන ලක්ෂ්‍ය දක්වාද එතැන් සිට එකී මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ දකුණු දෙසට කොළඹ - බදුල්ල මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍ය දක්වාද එතැන් සිට එකී පාරේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ රඟන හා ගිණිකොණ දෙසට කළුගල දකුණු ඉවුරු රක්ෂිත මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍ය දක්වාද එතැන් සිට එකී කළු ගඟේ දකුණු ඉවුරු රක්ෂිත මායිම ඔස්සේ නිරිත දෙසට දෙමුවාවන පාරේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන ලක්ෂ්‍ය දක්වා ද,
දකුණ :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට කළු ගඟේ දකුණු ඉවුරු රක්ෂිත මායිම ඔස්සේ වයඹ, නිරිත හා නැවතත් වයඹ දෙසට රත්නපුර-කරවිට පාරේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන ලක්ෂ්‍ය දක්වා ද,
බටහිර :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට එකී රක්ෂිත මායිම ඔස්සේ උතුරු හා වයඹ දෙසට කටුගස්ඇල්ල ඇළ මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන ලක්ෂ්‍ය දක්වාද එතැන් සිට එකී ඇළ මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ නැගෙනහිර හා රඟන දෙසට ආරම්භක ලක්ෂ්‍ය දක්වා අදින ලද රේඛාවෙන් ඇතුලත පිහිටි භූමි ප්‍රදේශය.

04. පරිපාලන කලාපය

සිතියම් අංක 4 : පරිපාලන කලාපය

ID	X	Y
1	80.376	6.713
2	80.375	6.714
3	80.375	6.714
4	80.375	6.714
5	80.375	6.715
6	80.375	6.714
7	80.375	6.714
8	80.375	6.714
9	80.375	6.714
10	80.375	6.714
11	80.376	6.714
12	80.376	6.715

ID	X	Y
13	80.378	6.716
14	80.379	6.714
15	80.383	6.716
16	80.385	6.712
17	80.385	6.707
18	80.383	6.705
19	80.386	6.702
20	80.388	6.700
21	80.389	6.698
22	80.388	6.697
23	80.388	6.696
24	80.389	6.696

ID	X	Y
25	80.388	6.695
26	80.388	6.694
27	80.387	6.693
28	80.386	6.694
29	80.385	6.694
30	80.384	6.695
31	80.383	6.696
32	80.383	6.696
33	80.382	6.696
34	80.381	6.698
35	80.382	6.699
36	80.382	6.699

ID	X	Y
37	80.383	6.700
38	80.384	6.701
39	80.384	6.702
40	80.380	6.705
41	80.380	6.705
42	80.379	6.706
43	80.379	6.705
44	80.379	6.704
45	80.376	6.710
46	80.375	6.711
47	80.375	6.711

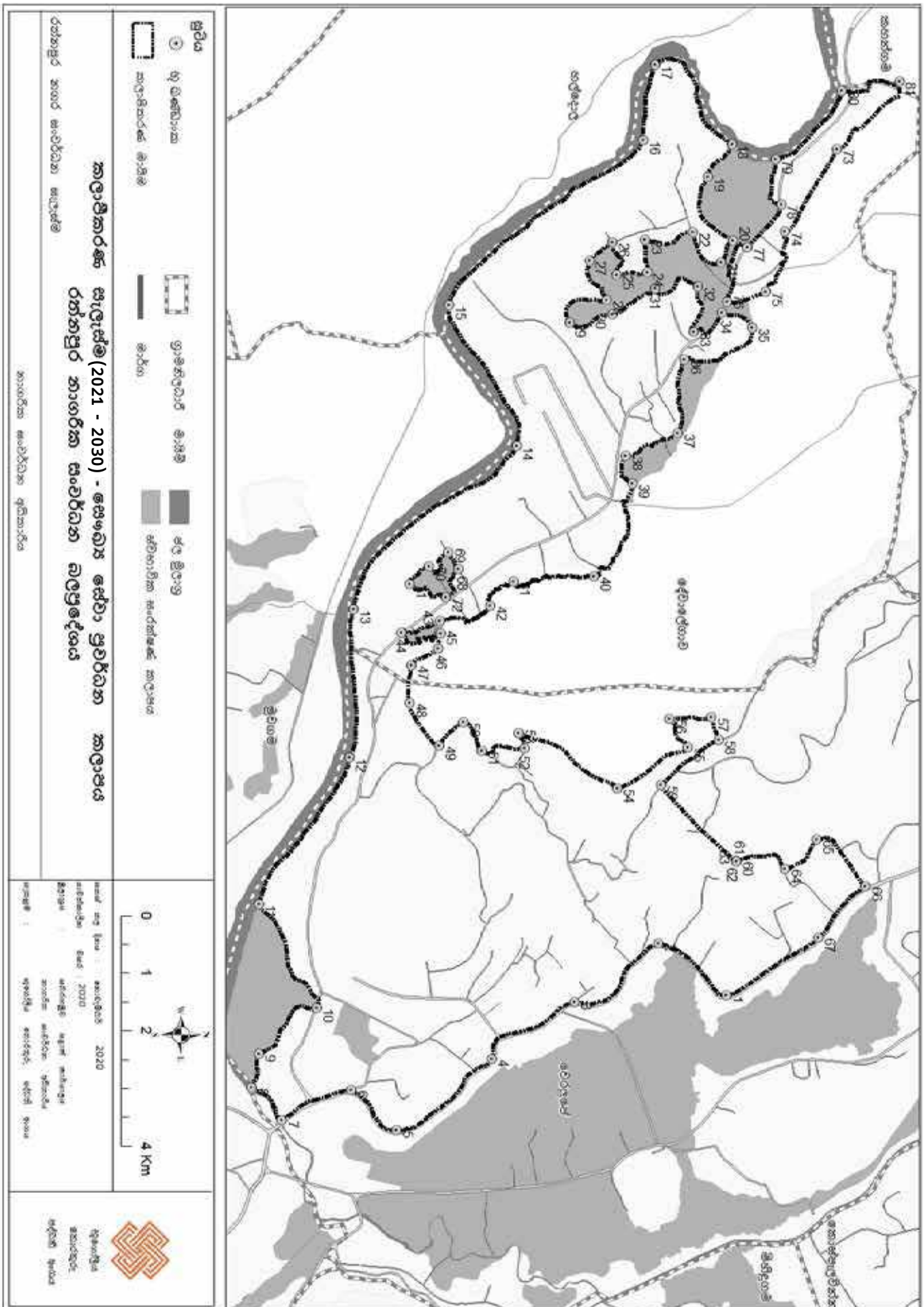
පරිපාලන කලාපය

උතුර :	රත්නපුර මහ නගර සභා බටහිර සීමා මායිමත් රත්නපුර නව නගර එක්සත් මාවතේ මධ්‍ය රේඛාවත් එකිනෙකට ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය, ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය වශයෙන් ගෙන එතැන් සිට එකී එක්සත් මාවතේ මධ්‍යය රේඛාව ඔස්සේ නැගෙනහිර දෙසට රත්නපුර නව නගර සැලැස්මේ (පී.එම්.ගුණදාස මහතා විසින් මැන පිළියෙල කරන ලද නවනගර පිඹුරු අංක 460 සැලැස්ම) උතුරු මායිම ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වාද, එතැන් සිට එකී උතුරු මායිම ඔස්සේ රඳාගත දෙසට ගිනිකොණ, නැගෙනහිර දෙසට රත්නපුර - මඩකලපුව (A4) මාර්ගයේ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වාද,
නැගෙනහිර :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට කොළඹ - මඩකලපුව (A4) මාර්ගයේ මධ්‍යය රේඛාව ඔස්සේ දකුණු දෙසට, නිරිත දෙසට හා නැවතත් ගිණිකොණ දෙසට වෙරළප මන්සන්ටියේ පිහිටි බලශල්‍ය මිනින්දෝරු පී.එම්.ගුණදාස මහතා විසින් මැන සකස් කරන ලද 460 සැලැස්මේ දකුණු මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වාද,
දකුණ :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලක්ෂ්‍යයේ සිට, එකී 460 නව නගර සැලැස්මේ දකුණු මායිම ඔස්සේ නිරිතට, දකුණට, නැවතත් නිරිතට, වයඹට හා බටහිර දෙසට රත්නපුර මහ නගර සභා බටහිර සීමා මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වාද,
බටහිර :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට, මහ නගර සභා බටහිර සීමා මායිම ඔස්සේ වයඹ හා උතුරු දෙසට ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය දක්වා අදින ලද රේඛාව ඇතුලත පිහිටි භූමි ප්‍රදේශය.

05. සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය

සිතියම් අංක 5 : සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය

ID	X	Y
1	80.391	6.694
2	80.390	6.693
3	80.392	6.691
4	80.393	6.689
5	80.395	6.687
6	80.394	6.686
7	80.394	6.684
8	80.394	6.684
9	80.393	6.684
10	80.392	6.685
11	80.389	6.684
12	80.386	6.686
13	80.383	6.686
14	80.379	6.690
15	80.376	6.688
16	80.372	6.693
17	80.370	6.693
18	80.372	6.695
19	80.373	6.694
20	80.374	6.695
21	80.375	6.694

ID	X	Y
22	80.374	6.694
23	80.374	6.693
24	80.375	6.693
25	80.375	6.692
26	80.374	6.692
27	80.375	6.691
28	80.376	6.692
29	80.376	6.691
30	80.376	6.692
31	80.375	6.693
32	80.375	6.694
33	80.376	6.694
34	80.376	6.694
35	80.376	6.695
36	80.377	6.694
37	80.379	6.693
38	80.379	6.692
39	80.380	6.692
40	80.382	6.691
41	80.382	6.690
42	80.383	6.689

ID	X	Y
43	80.383	6.688
44	80.383	6.687
45	80.383	6.688
46	80.384	6.688
47	80.384	6.687
48	80.385	6.687
49	80.386	6.688
50	80.385	6.688
51	80.386	6.689
52	80.386	6.690
53	80.385	6.690
54	80.387	6.692
55	80.386	6.694
56	80.385	6.693
57	80.385	6.694
58	80.386	6.694
59	80.387	6.693
60	80.388	6.695
61	80.388	6.695
62	80.388	6.695
63	80.388	6.695

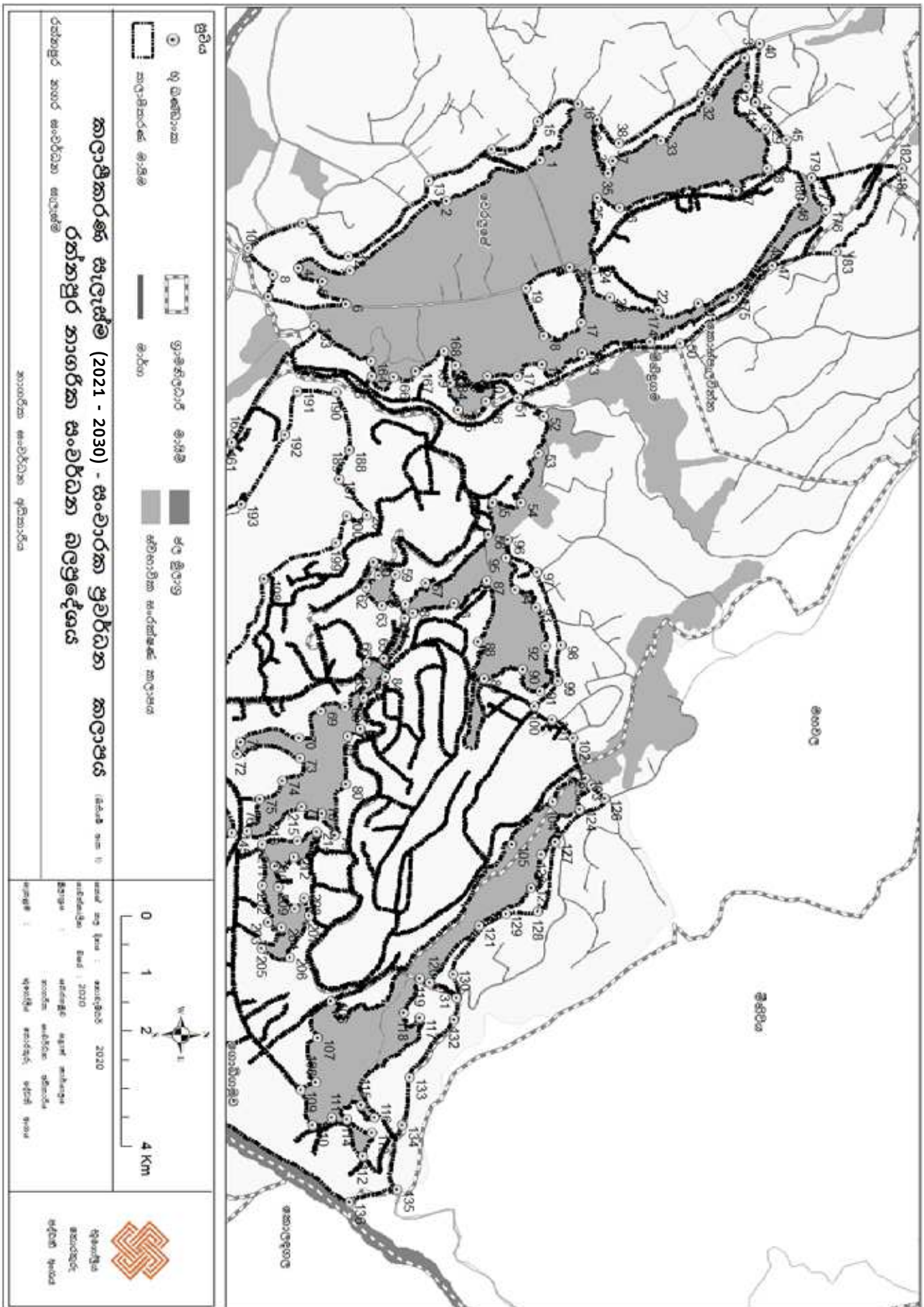
ID	X	Y
64	80.389	6.696
65	80.388	6.697
66	80.389	6.698
67	80.390	6.697
68	80.382	6.688
69	80.381	6.688
70	80.382	6.688
71	80.382	6.687
72	80.382	6.688
73	80.372	6.697
74	80.374	6.696
75	80.375	6.695
76	80.376	6.694
77	80.374	6.695
78	80.373	6.696
79	80.372	6.696
80	80.371	6.697
81	80.371	6.698

සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන කලාපය.

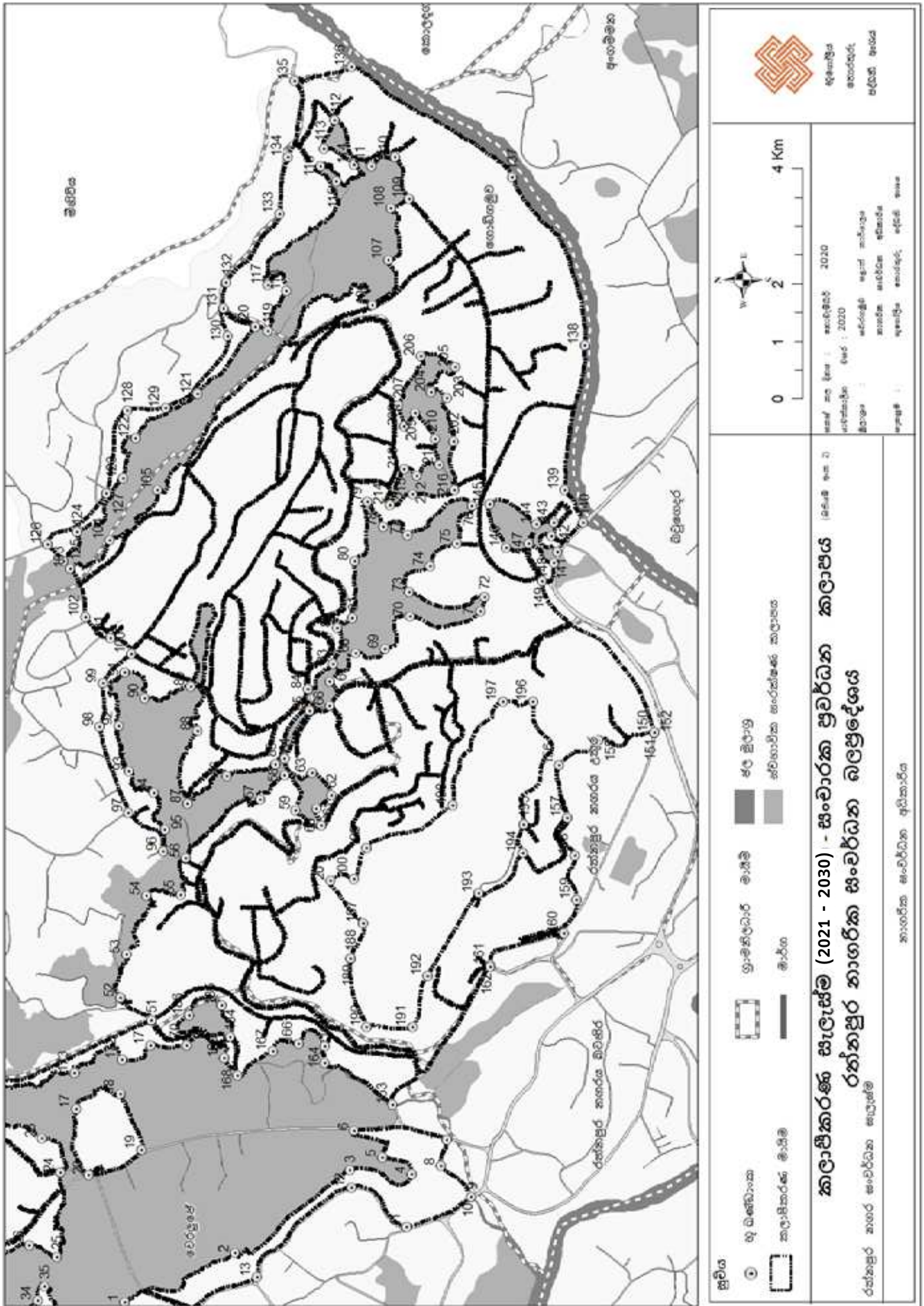
උතුර :	රත්නපුර මහ නගර සභා බටහිර සීමා මායිමේ බලයලත් මිනින්දෝරු ජී.එම්.ගුණදාස මහතා විසින් මැන පිළියෙල කරන ලද 460 සැලැස්මේ දකුණු සීමා මායිමෙන් එකිනෙකට ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය වශයෙන් ගෙන එතැන් සිට එකී 460 නව නගර මැනුම් සිතියමේ දකුණු සීමා මායිම ඔස්සේ දකුණු, නැගෙනහිර උතුර හා ඊසාන දෙසට රත්නපුර - මඩකලපුව (A4) මාර්ගයේ මධ්‍යය ලක්ෂ්‍යය ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වාද,
නැගෙනහිර :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට රත්නපුර - මඩකලපුව (A4) මාර්ගය මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය ඔස්සේ දකුණු දෙසට කටුගස් ඇල්ල ඇල මාගයේ මධ්‍යය ලක්ෂ්‍යය ඡේදනය කරන ලද ලක්ෂ්‍යය දක්වාද,
දකුණ :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලක්ෂ්‍යයේ සිට, කටුගස්ඇල්ල ඇල මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ නිරිත දෙසට කළුගඟේ මධ්‍යය රේඛාව ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වාද, එතැන් සිට කළුගඟේ මධ්‍යය රේඛාව ඔස්සේ වයඹ දෙසට රත්නපුර, නගර සභා සීමා මායිමේ බටහිර මායිම ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වාද, එතැන් සිට එකී බටහිර මායිම ඔස්සේ පානදුර - රත්නපුර ප්‍රධාන මාර්ගයේ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වාද,
බටහිර :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට එකී රත්නපුර නගර සභා බටහිර සීමා මායිම ඔස්සේ උතුර හා ගිණිගොණ, නැවතත් උතුර දෙසට හා වයඹ දෙසට ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය දක්වා අදින ලද රේඛාව ඇතුලත පිහිටි භූමි ප්‍රදේශය.

06. සමාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය

සිතියම් අංක 6.1 : සමාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය

සිතියම් අංක 6.2 : සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය

ID	X	Y
1	8.0391	6.6923
2	8.0393	6.6898
3	8.0395	6.6871
4	8.0394	6.6857
5	8.0395	6.6864
6	8.0395	6.6870
7	8.0395	6.6849
8	8.0395	6.6850
9	8.0394	6.6843
10	8.0394	6.6844
11	8.0393	6.6858
12	8.0394	6.6871
13	8.0392	6.6893
14	8.0391	6.6910
15	8.0390	6.6922
16	8.0390	6.6933
17	8.0396	6.6934
18	8.0396	6.6924
19	8.0395	6.6919
20	8.0394	6.6931
21	8.0395	6.6966
22	8.0396	6.6955
23	8.0395	6.6942
24	8.0394	6.6938
25	8.0393	6.6938
26	8.0393	6.6945
27	8.0392	6.6976
28	8.0392	6.6985
29	8.0391	6.6984
30	8.0389	6.6979
31	8.0389	6.6978
32	8.0390	6.6969
33	8.0391	6.6956
34	8.0392	6.6943
35	8.0392	6.6941
36	8.0390	6.6938
37	8.0391	6.6944
38	8.0391	6.6944
39	8.0390	6.6967
40	8.0388	6.6982
41	8.0390	6.6981
42	8.0390	6.6981

ID	X	Y
43	8.0390	6.6981
44	8.0390	6.6981
45	8.0391	6.6990
46	8.0393	6.6994
47	8.0394	6.6986
48	8.0394	6.6986
49	8.0394	6.6986
50	8.0396	6.6961
51	8.0398	6.6917
52	8.0398	6.6924
53	8.0399	6.6923
54	8.0401	6.6918
55	8.0401	6.6910
56	8.0402	6.6909
57	8.0403	6.6892
58	8.0404	6.6886
59	8.0403	6.6884
60	8.0402	6.6878
61	8.0403	6.6879
62	8.0403	6.6876
63	8.0404	6.6880
64	8.0404	6.6886
65	8.0405	6.6881
66	8.0405	6.6876
67	8.0406	6.6876
68	8.0406	6.6870
69	8.0406	6.6863
70	8.0407	6.6858
71	8.0407	6.6842
72	8.0408	6.6841
73	8.0408	6.6858
74	8.0408	6.6853
75	8.0409	6.6847
76	8.0410	6.6843
77	8.0409	6.6858
78	8.0409	6.6864
79	8.0410	6.6867
80	8.0408	6.6870
81	8.0407	6.6871
82	8.0407	6.6874
83	8.0406	6.6875
84	8.0406	6.6881

ID	X	Y
85	8.0404	6.6888
86	8.0404	6.6899
87	8.0403	6.6909
88	8.0405	6.6906
89	8.0406	6.6908
90	8.0405	6.6918
91	8.0406	6.6923
92	8.0405	6.6924
93	8.0404	6.6922
94	8.0403	6.6916
95	8.0402	6.6914
96	8.0402	6.6914
97	8.0403	6.6922
98	8.0405	6.6929
99	8.0406	6.6928
100	8.0406	6.6921
101	8.0407	6.6926
102	8.0407	6.6932
103	8.0408	6.6935
104	8.0409	6.6926
105	8.0410	6.6915
106	8.0414	6.6866
107	8.0415	6.6863
108	8.0417	6.6862
109	8.0417	6.6858
110	8.0418	6.6861
111	8.0417	6.6867
112	8.0419	6.6875
113	8.0418	6.6877
114	8.0418	6.6871
115	8.0417	6.6874
116	8.0417	6.6878
117	8.0415	6.6890
118	8.0415	6.6886
119	8.0414	6.6890
120	8.0414	6.6893
121	8.0412	6.6906
122	8.0411	6.6921
123	8.0410	6.6923
124	8.0409	6.6934
125	8.0408	6.6937
126	8.0409	6.6940

ID	X	Y
127	8.0410	6.6927
128	8.0412	6.6922
129	8.0412	6.6914
130	8.0414	6.6899
131	8.0414	6.6900
132	8.0415	6.6900
133	8.0416	6.6888
134	8.0418	6.6886
135	8.0419	6.6884
136	8.0420	6.6871
137	8.0417	6.6834
138	8.0413	6.6818
139	8.0410	6.6822
140	8.0409	6.6818
141	8.0409	6.6824
142	8.0409	6.6825
143	8.0409	6.6825
144	8.0409	6.6829
145	8.0410	6.6839
146	8.0409	6.6836
147	8.0409	6.6831
148	8.0408	6.6825
149	8.0408	6.6827
150	8.0405	6.6802
151	8.0405	6.6802
152	8.0405	6.6802
153	8.0404	6.6814
154	8.0404	6.6814
155	8.0404	6.6814
156	8.0404	6.6823
157	8.0403	6.6822
158	8.0402	6.6820
159	8.0401	6.6820
160	8.0400	6.6822
161	8.0399	6.6839
162	8.0399	6.6839
163	8.0396	6.6861
164	8.0397	6.6877
165	8.0397	6.6877
166	8.0397	6.6883
167	8.0397	6.6889
168	8.0397	6.6897

ID	X	Y
169	8.0397	6.6900
170	8.0397	6.6909
171	8.0397	6.6917
172	8.0397	6.6923
173	8.0397	6.6934
174	8.0396	6.6953
175	8.0395	6.6975
176	8.0393	6.7000
177	8.0392	6.6996
178	8.0392	6.6996
179	8.0392	6.6996
180	8.0392	6.6997

ID	X	Y
181	8.0392	6.7021
182	8.0392	6.7021
183	8.0394	6.7003
184	8.0398	6.6899
185	8.0398	6.6901
186	8.0398	6.6908
187	8.0400	6.6868
188	8.0399	6.6871
189	8.0399	6.6871
190	8.0398	6.6867
191	8.0398	6.6857
192	8.0399	6.6854

ID	X	Y
193	8.0401	6.6842
194	8.0402	6.6832
195	8.0402	6.6831
196	8.0405	6.6830
197	8.0405	6.6836
198	8.0403	6.6848
199	8.0402	6.6868
200	8.0401	6.6870
201	8.0401	6.6876
202	8.0411	6.6848
203	8.0412	6.6849
204	8.0412	6.6853

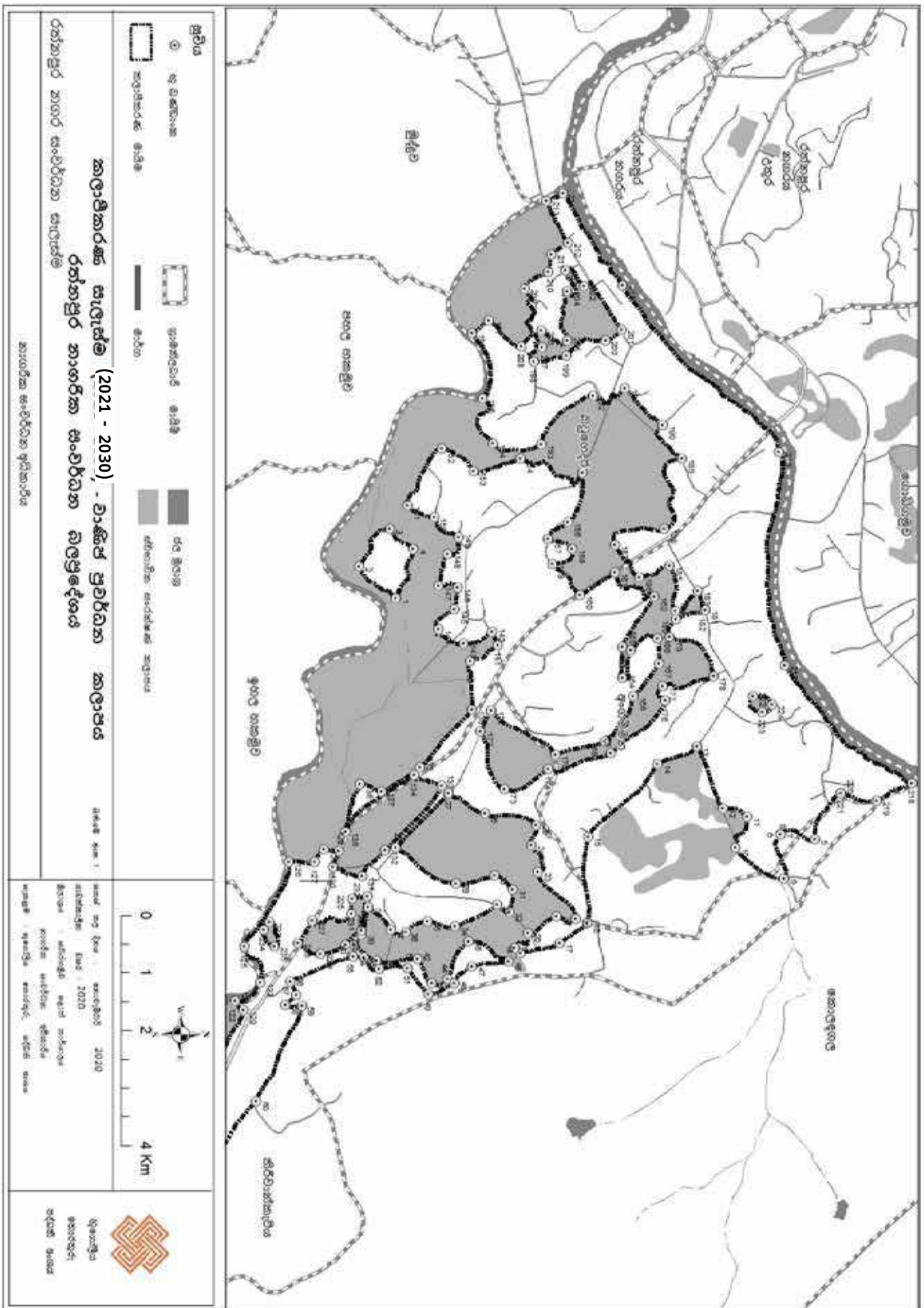
ID	X	Y
205	8.0413	6.6847
206	8.0413	6.6855
207	8.0412	6.6860
208	8.0412	6.6859
209	8.0412	6.6857
210	8.0411	6.6852
211	8.0411	6.6851
212	8.0410	6.6856
213	8.0411	6.6859
214	8.0410	6.6862
215	8.0410	6.6857
216	8.0410	6.6848

සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය.

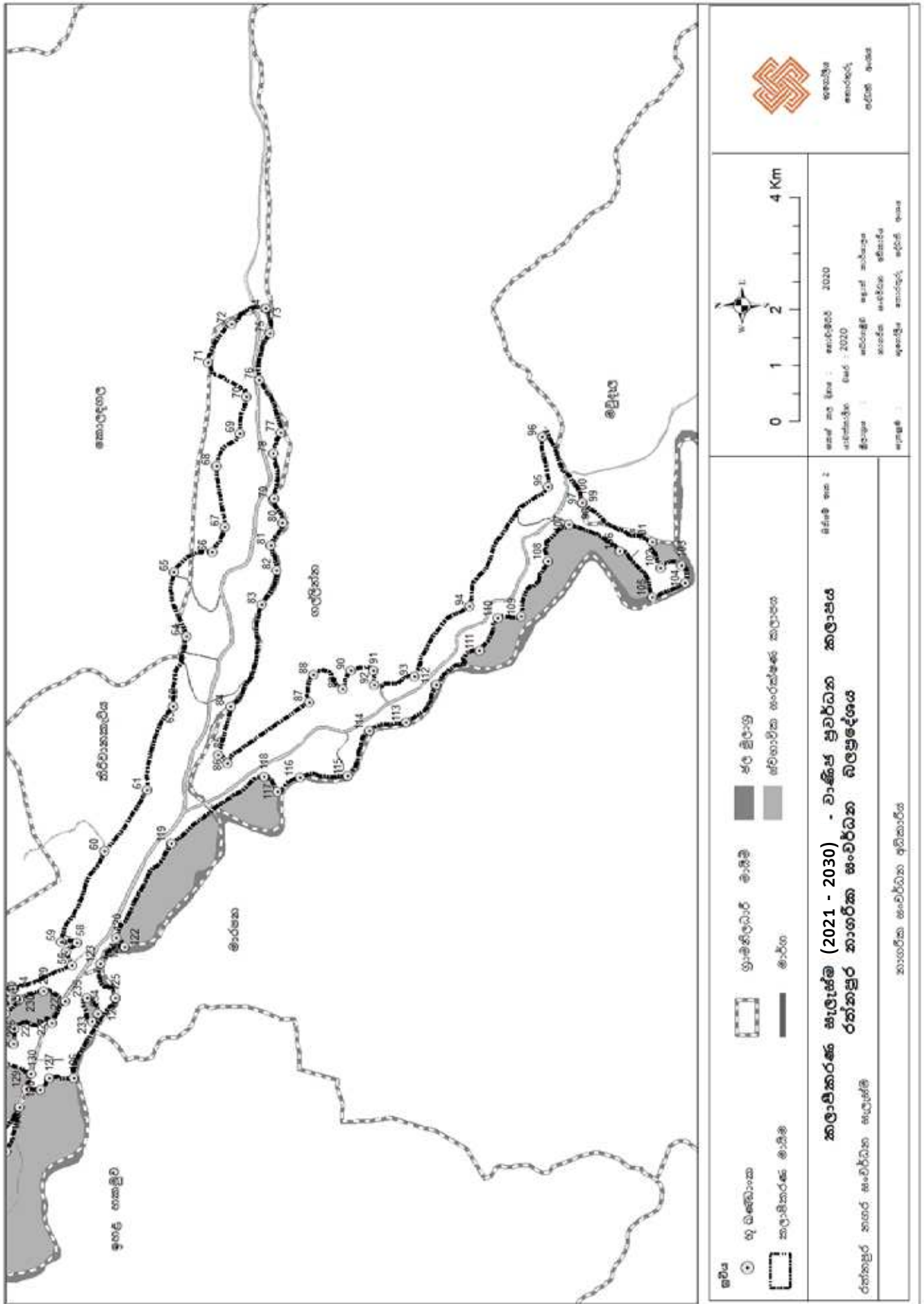
උතුර :	රත්නපුර - මඩකලපුව (A4) මාර්ගය මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය හා පරණ වෙරළ මාර්ගයේ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය එකිනෙකට ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය වශයෙන් ගෙන එතැන් සිට පරණ වෙරළ මාර්ගයේ මධ්‍යය රේඛාව ඔස්සේ නැගෙනහිර දෙසට කොස්පැලවින්න මාර්ගයේ මධ්‍යය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ උතුරු දෙසට පරණ දුම්රිය මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී පැරණි දුම්රිය මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ ගිණිකොණ දෙසට කටුගස්ඇල්ල ඇලේ මධ්‍යය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී කටුගස්ඇල්ල ඇල මාර්ගයේ මධ්‍යය රේඛාව ඔස්සේ උතුරු දෙසට කුඹුරු මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී කුඹුරේ දකුණු මායිම ඔස්සේ ගිණිකොණ දෙසට පොල්හේන්ගොඩ මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට පොල්හේන්ගොඩ අතුරු මාර්ගයේ මධ්‍යය රේඛාව ඔස්සේ මහවලවන්න මාර්ගයේ මධ්‍යය රේඛාව හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද,
නැගෙනහිර :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට මහවලවන්න මාර්ගයේ මධ්‍යය රේඛාව ඔස්සේ ගිණිකොණ දෙසට රත්නපුර සිරිපායම මාර්ගයේ මධ්‍යය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී සිරිපායම මාර්ගයේ මධ්‍යය රේඛාව ඔස්සේ තව දුරටත් ගිණිකොණ දෙසට රත්නපුර මහ නගර සභාව නැගෙනහිර සීමා මායිම ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට රත්නපුර මහ නගර සභා නැගෙනහිර සීමා මායිම ඔස්සේ දකුණු දෙසට කළුගඟ දකුණු ඉවුරු රක්ෂිතය හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද,
දකුණ :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලක්ෂ්‍යයේ සිට කළුගඟ දකුණු ඉවුරු රක්ෂිත මායිම ඔස්සේ නිරිත දෙසට හා බටහිර දෙසට රත්නපුර - මඩකලපුව මාර්ගයේ (A 004) මධ්‍යය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ, වයඹ හා නිරිත දෙසට වාණිජ කලාපයේ නැගෙනහිර සීමා මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී වාණිජ කලාපයේ නැගෙනහිර සීමා මායිම ඔස්සේ උතුරු දෙසට හා නිරිත දෙසට උතුරු සීමා මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී උතුරු සීමා මායිම ඔස්සේ වයඹ දෙසට, බටහිරට හා නැවතත් වයඹට රත්නපුර - මඩකලපුව (A4) මාර්ගය මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද,
බටහිර :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට රත්නපුර - මඩකලපුව (A4) මාර්ගය මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය ඔස්සේ වයඹ දෙසට ආරම්භ වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා අදින ලද රේඛාව ඇතුලත පිහිටි භූමි ප්‍රදේශය.

07. වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය

සිතියම් අංක 7.1 : වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය

සිතියම් අංක 7.2 : වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය

ID	X	Y
1	80.415	6.671
2	80.414	6.670
3	80.413	6.671
4	80.413	6.672
5	80.421	6.683
6	80.421	6.682
7	80.421	6.682
8	80.421	6.682
9	80.422	6.682
10	80.421	6.681
11	80.421	6.681
12	80.420	6.680
13	80.419	6.680
14	80.419	6.678
15	80.421	6.677
16	80.423	6.677
17	80.424	6.676
18	80.424	6.675
19	80.424	6.675
20	80.424	6.675
21	80.423	6.676
22	80.423	6.676
23	80.422	6.675
24	80.421	6.675
25	80.421	6.675
26	80.420	6.674
27	80.420	6.673
28	80.421	6.671
29	80.422	6.673
30	80.422	6.674
31	80.423	6.675
32	80.423	6.674
33	80.423	6.674
34	80.424	6.673
35	80.423	6.672
36	80.424	6.672
37	80.424	6.671
38	80.423	6.671
39	80.424	6.670
40	80.424	6.670
41	80.424	6.671
42	80.424	6.672
43	80.425	6.672
44	80.425	6.673
45	80.424	6.673
46	80.424	6.674

ID	X	Y
47	80.425	6.673
48	80.425	6.673
49	80.425	6.672
50	80.425	6.672
51	80.425	6.672
52	80.425	6.671
53	80.424	6.670
54	80.424	6.670
55	80.424	6.670
56	80.425	6.668
57	80.425	6.669
58	80.426	6.668
59	80.426	6.669
60	80.428	6.668
61	80.430	6.666
62	80.432	6.666
63	80.432	6.666
64	80.434	6.665
65	80.436	6.666
66	80.437	6.664
67	80.438	6.664
68	80.439	6.664
69	80.440	6.664
70	80.441	6.663
71	80.442	6.665
72	80.443	6.664
73	80.444	6.663
74	80.444	6.663
75	80.443	6.663
76	80.442	6.663
77	80.440	6.663
78	80.440	6.663
79	80.438	6.663
80	80.438	6.662
81	80.437	6.663
82	80.436	6.663
83	80.435	6.663
84	80.432	6.664
85	80.431	6.664
86	80.431	6.664
87	80.433	6.662
88	80.433	6.662
89	80.433	6.661
90	80.433	6.660
91	80.433	6.660
92	80.433	6.660

ID	X	Y
93	80.433	6.659
94	80.435	6.657
95	80.439	6.655
96	80.440	6.655
97	80.438	6.654
98	80.438	6.654
99	80.438	6.654
100	80.438	6.654
101	80.437	6.652
102	80.436	6.652
103	80.437	6.651
104	80.436	6.651
105	80.436	6.652
106	80.437	6.653
107	80.438	6.654
108	80.437	6.655
109	80.435	6.656
110	80.435	6.656
111	80.434	6.657
112	80.433	6.658
113	80.432	6.659
114	80.432	6.660
115	80.430	6.661
116	80.430	6.662
117	80.430	6.663
118	80.430	6.663
119	80.429	6.666
120	80.426	6.667
121	80.426	6.667
122	80.426	6.667
123	80.425	6.668
124	80.424	6.667
125	80.424	6.667
126	80.422	6.668
127	80.422	6.669
128	80.421	6.669
129	80.421	6.670
130	80.422	6.670
131	80.422	6.670
132	80.421	6.671
133	80.420	6.673
134	80.419	6.672
135	80.421	6.670
136	80.420	6.670
137	80.420	6.671
138	80.419	6.672

ID	X	Y
139	80.418	6.673
140	80.416	6.673
141	80.416	6.674
142	80.416	6.674
143	80.416	6.673
144	80.415	6.673
145	80.415	6.673
146	80.414	6.673
147	80.414	6.673
148	80.413	6.673
149	80.413	6.673
150	80.412	6.672
151	80.412	6.672
152	80.411	6.673
153	80.411	6.673
154	80.411	6.675
155	80.411	6.676
156	80.413	6.676
157	80.413	6.675
158	80.413	6.676
159	80.414	6.676
160	80.415	6.676
161	80.414	6.677
162	80.415	6.678
163	80.416	6.678
164	80.417	6.677
165	80.416	6.678
166	80.416	6.678
167	80.416	6.678
168	80.417	6.678
169	80.419	6.677
170	80.419	6.676
171	80.418	6.674
172	80.418	6.674
173	80.420	6.674
174	80.419	6.675
175	80.419	6.677
176	80.417	6.679
177	80.417	6.679
178	80.417	6.680
179	80.416	6.679
180	80.415	6.679
181	80.415	6.680
182	80.415	6.680
183	80.414	6.680
184	80.415	6.679

ID	X	Y
185	80.414	6.679
186	80.414	6.678
187	80.413	6.677
188	80.413	6.679
189	80.411	6.679
190	80.410	6.679
191	80.409	6.678
192	80.409	6.677
193	80.410	6.675
194	80.410	6.674
195	80.409	6.674
196	80.407	6.673
197	80.407	6.674
198	80.408	6.675

ID	X	Y
199	80.408	6.676
200	80.408	6.677
201	80.407	6.677
202	80.406	6.676
203	80.406	6.676
204	80.406	6.676
205	80.408	6.676
206	80.407	6.675
207	80.408	6.675
208	80.408	6.675
209	80.406	6.675
210	80.406	6.675
211	80.405	6.676
212	80.405	6.676

ID	X	Y
213	80.404	6.675
214	80.404	6.676
215	80.406	6.677
216	80.411	6.682
217	80.416	6.682
218	80.420	6.685
219	80.420	6.684
220	80.420	6.683
221	80.420	6.683
222	80.417	6.681
223	80.418	6.681
224	80.418	6.682
225	80.423	6.670
226	80.423	6.670

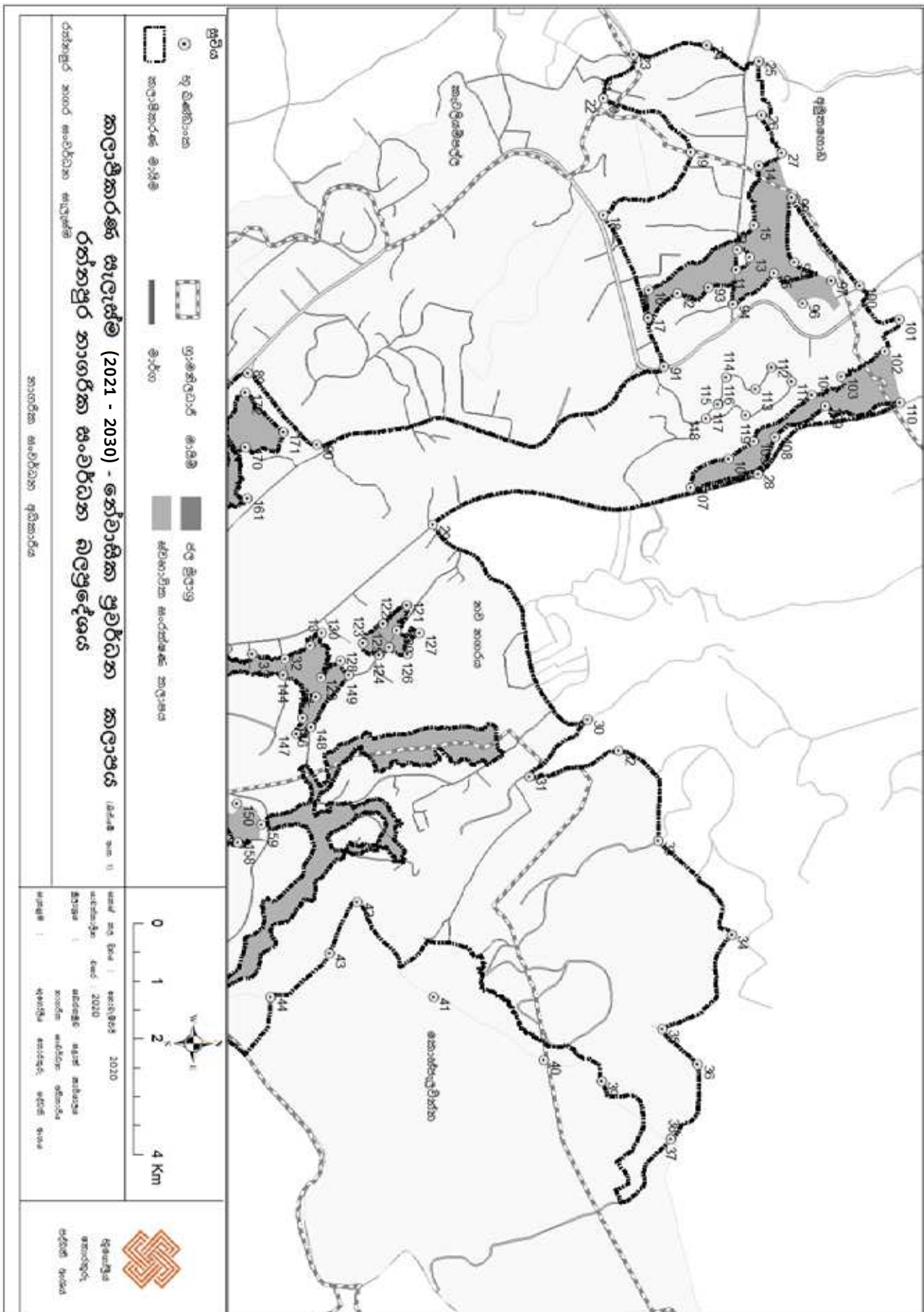
ID	X	Y
227	80.423	6.669
228	80.424	6.669
229	80.424	6.669
230	80.424	6.670
231	80.424	6.670
232	80.423	6.671
233	80.423	6.668
234	80.424	6.668
235	80.424	6.668

වාර්ෂික ප්‍රවර්ධන කලාපය.

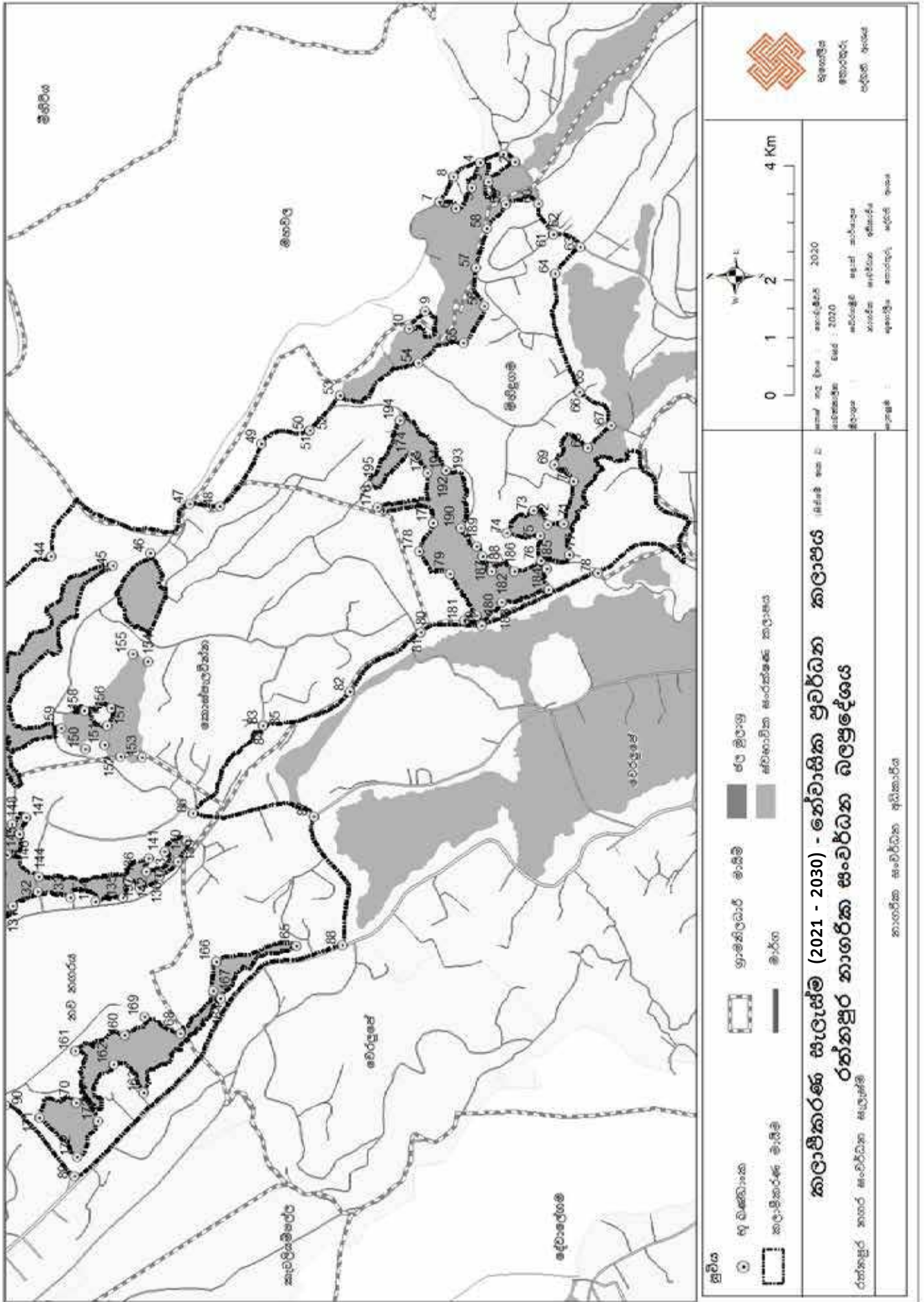
දකුණ :	කළුගඟ වම් ඉවුරු රක්ෂිතය හා රත්නපුර - මඩකලපුව (A 004) මාර්ගය ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය වශයෙන් ගෙන එතැන් සිට කළුගඟ වම් ඉවුරු රක්ෂිතය මායිම ඔස්සේ ඊසාන දෙසට රත්නපුර මහ නගර සභා නැගෙනහිර සීමා මායිම දක්වාද,
නැගෙනහිර :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට ගිණිකොන දෙසට රත්නපුර මහ නගර සභා සීමා මායිම ඔස්සේ අංගම්මන රක්ෂිතයේ බටහිර මායිම ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී රක්ෂිත මායිම ඔස්සේ දකුණු දෙසට අංගම්මන අතුරු මාර්ගයේ මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී ප්‍රවේශ මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ බටහිර දෙසට අංගම්මන මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී අංගම්මන මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ ගිණිකොන හා දකුණු දෙසට මුවන්තැන්න මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී මුවන්තැන්න මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ රත්නපුර මහ නගර සභා දකුණු සීමා මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද එතැන් සිට, එකී සීමා මායිම ඔස්සේ ගිණිකොන දෙසට රත්නපුර - බදුල්ල මාර්ගයේ මධ්‍ය රක්ෂ්‍යය ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද,
දකුණ :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට බටහිර හා ගිණිකොන දෙසට රත්නපුර නගර සභා දකුණු මායිම ඔස්සේ කලවාන - රත්නපුර ප්‍රධාන මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී රත්නපුර මහ නගර සභා දකුණු මායිම ඔස්සේ වේගඟ දකුණු ඉවුරු රක්ෂිතය ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට, වේ ගඟ දකුණු ඉවුර රක්ෂිතය ඔස්සේ වයඹ දෙසට කළුගඟ වම් ඉවුරු රක්ෂිතය හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද,
බටහිර :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට එකී කළුගඟ වම් ඉවුරු රක්ෂිතය ඔස්සේ ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය දක්වා අඳින ලද රේඛාව ඇතුළත පිහිටි භූමි ප්‍රදේශය.

08. භෞමික ප්‍රවර්ධන කලාපය

සිතියම් අංක 8.1 : භෞමික ප්‍රවර්ධන කලාපය

සිතියම් අංක 8.2 : නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය

ID	X	Y
1	8.0409	6.6941
2	8.0409	6.6938
3	8.0408	6.6945
4	8.0409	6.6948
5	8.0408	6.6950
6	8.0407	6.6954
7	8.0408	6.6958
8	8.0408	6.6954
9	8.0405	6.6962
10	8.0404	6.6966
11	8.0380	6.7177
12	8.0379	6.7177
13	8.0379	6.7181
14	8.0377	6.7183
15	8.0379	6.7182
16	8.0380	6.7155
17	8.0381	6.7155
18	8.0378	6.7143
19	8.0377	6.7165
20	8.0375	6.7143
21	8.0375	6.7143
22	8.0375	6.7143
23	8.0374	6.7151
24	8.0374	6.7170
25	8.0374	6.7183
26	8.0376	6.7184
27	8.0377	6.7189
28	8.0385	6.7183
29	8.0386	6.7099
30	8.0391	6.7139
31	8.0393	6.7124
32	8.0392	6.7147
33	8.0394	6.7157
34	8.0397	6.7176
35	8.0399	6.7158
36	8.0400	6.7167
37	8.0402	6.7160
38	8.0402	6.7160
39	8.0400	6.7143
40	8.0400	6.7128

ID	X	Y
41	8.0398	6.7100
42	8.0396	6.7080
43	8.0397	6.7073
44	8.0398	6.7058
45	8.0398	6.7042
46	8.0398	6.7033
47	8.0400	6.7022
48	8.0400	6.7015
49	8.0401	6.7004
50	8.0402	6.6991
51	8.0402	6.6991
52	8.0402	6.6991
53	8.0403	6.6984
54	8.0403	6.6963
55	8.0404	6.6952
56	8.0405	6.6946
57	8.0406	6.6949
58	8.0407	6.6946
59	8.0407	6.6941
60	8.0407	6.6932
61	8.0407	6.6929
62	8.0407	6.6929
63	8.0406	6.6922
64	8.0406	6.6928
65	8.0403	6.6922
66	8.0403	6.6922
67	8.0402	6.6914
68	8.0401	6.6920
69	8.0401	6.6928
70	8.0400	6.6923
71	8.0399	6.6926
72	8.0399	6.6930
73	8.0400	6.6934
74	8.0399	6.6940
75	8.0399	6.6932
76	8.0398	6.6932
77	8.0398	6.6924
78	8.0398	6.6917
79	8.0397	6.6947
80	8.0396	6.6963

ID	X	Y
81	8.0396	6.6963
82	8.0395	6.6981
83	8.0394	6.7003
84	8.0394	6.7003
85	8.0394	6.7003
86	8.0392	6.7021
87	8.0392	6.6990
88	8.0388	6.6983
89	8.0382	6.7052
90	8.0384	6.7070
91	8.0382	6.7159
92	8.0380	6.7162
93	8.0380	6.7170
94	8.0381	6.7176
95	8.0380	6.7187
96	8.0381	6.7194
97	8.0380	6.7201
98	8.0379	6.7192
99	8.0378	6.7191
100	8.0380	6.7209
101	8.0381	6.7219
102	8.0382	6.7215
103	8.0382	6.7204
104	8.0383	6.7196
105	8.0384	6.7182
106	8.0385	6.7175
107	8.0385	6.7166
108	8.0384	6.7187
109	8.0383	6.7200
110	8.0383	6.7219
111	8.0383	6.7191
112	8.0382	6.7186
113	8.0383	6.7182
114	8.0382	6.7174
115	8.0383	6.7173
116	8.0383	6.7173
117	8.0383	6.7173
118	8.0384	6.7170
119	8.0383	6.7180
120	8.0389	6.7090

ID	X	Y
121	8.0388	6.7093
122	8.0389	6.7087
123	8.0389	6.7082
124	8.0390	6.7086
125	8.0389	6.7088
126	8.0390	6.7093
127	8.0389	6.7096
128	8.0390	6.7076
129	8.0390	6.7071
130	8.0389	6.7071
131	8.0389	6.7068
132	8.0390	6.7062
133	8.0390	6.7053
134	8.0389	6.7047
135	8.0390	6.7039
136	8.0390	6.7038
137	8.0390	6.7035
138	8.0390	6.7030
139	8.0390	6.7025
140	8.0391	6.7023
141	8.0391	6.7029
142	8.0390	6.7034
143	8.0391	6.7033
144	8.0390	6.7061
145	8.0391	6.7070
146	8.0391	6.7066
147	8.0392	6.7064
148	8.0391	6.7068
149	8.0390	6.7078
150	8.0393	6.7049
151	8.0393	6.7044
152	8.0393	6.7040
153	8.0393	6.7034
154	8.0396	6.7033
155	8.0396	6.7037
156	8.0394	6.7042
157	8.0394	6.7044
158	8.0394	6.7050
159	8.0394	6.7056
160	8.0386	6.7039

ID	X	Y
161	8.0386	6.7052
162	8.0385	6.7042
163	8.0384	6.7034
164	8.0387	6.7014
165	8.0388	6.6995
166	8.0388	6.7015
167	8.0387	6.7016
168	8.0386	6.7025
169	8.0386	6.7034
170	8.0384	6.7051

ID	X	Y
171	8.0384	6.7061
172	8.0383	6.7051
173	8.0384	6.7046
174	8.0401	6.6965
175	8.0400	6.6961
176	8.0400	6.6974
177	8.0399	6.6959
178	8.0398	6.6963
179	8.0398	6.6955
180	8.0397	6.6948

ID	X	Y
181	8.0397	6.6951
182	8.0397	6.6942
183	8.0397	6.6942
184	8.0397	6.6930
185	8.0398	6.6930
186	8.0398	6.6939
187	8.0398	6.6944
188	8.0398	6.6947
189	8.0399	6.6948
190	8.0399	6.6952

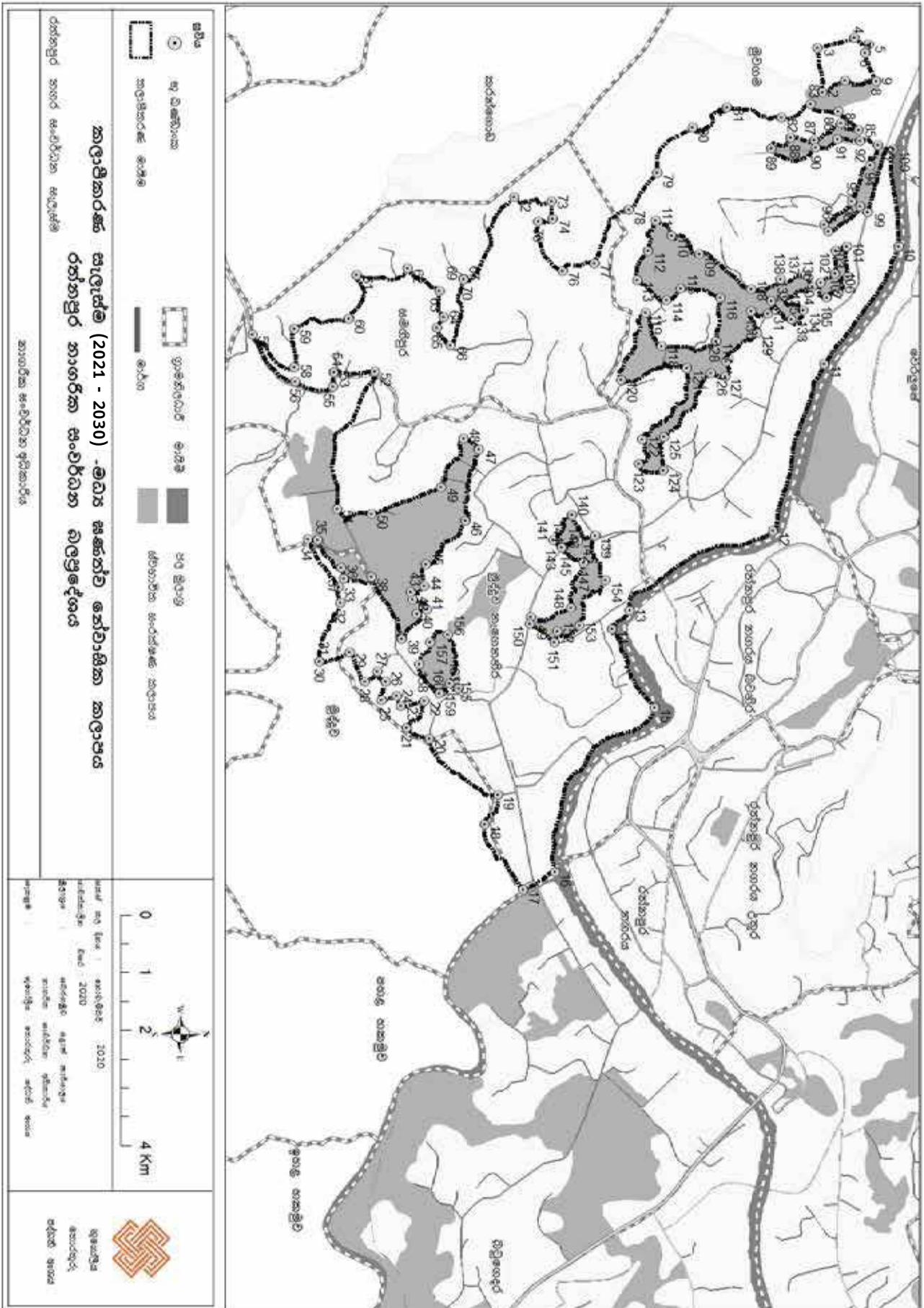
ID	X	Y
191	8.0401	6.6956
192	8.0401	6.6956
193	8.0401	6.6956
194	8.0402	6.6968
195	8.0400	6.6976

නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය.

උතුර :	රත්නපුර මහ නගර සභා බටහිර සීමා මායිමේ මධ්‍ය රේඛාවත් නව නගර එක්සත් මාවතේ මධ්‍යය ලක්ෂ්‍යයත් එකිනෙකට ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය වශයෙන් ගෙන එතැන් සිට රත්නපුර නගර සභා බටහිර සීමා මායිම ඔස්සේ උතුර හා රඳාන දෙසට රත්නපුර - කරපිංච මාර්ගයේ මධ්‍යය ලක්ෂ්‍යය ඡේදනය කරමින් තවදුරටත් රත්නපුර - මඩකලපුව මාර්ගයේ මධ්‍යය ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට තවදුරටත් එකී සීමා මායිම ඔස්සේ රඳාන දෙසට ගිණිකොන දෙසට නැවතත් රඳාන දෙසට, හා නැගෙනහිර දෙසට හල්දොලේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද,
නැගෙනහිර :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට එකී හල්දොලේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ නිරිත හා දකුණු දෙසට කටුගස්ඇල්ල ඇලේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වාද එතැන් සිට එකී ඇළ මාර්ගය ඔස්සේ නිරිත දෙසට හා ගිණිකොන දෙසට රත්නපුර නගර සභා නැගෙනහිර සීමා මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී නැගෙනහිර සීමා මායිම ඔස්සේ දකුණු දෙසට මහවල වත්ත මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, (අඩු සහතිකව නේවාසික කලාපයේ බටහිර මායිම) එතැන් සිට එකී මහවල වත්ත මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපයේ උතුර මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද,
දකුණ :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපයේ උතුර මායිම ඔස්සේ බටහිරට, වයඹට, නැවතත් බටහිර දෙසට රත්නපුර - මඩකලපුව (A 004) මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, (පරිපාලන කලාපයේ බටහිර මායිම)
බටහිර :	අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට පරිපාලන කලාපයේ බටහිර හා උතුර මායිම ඔස්සේ ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය දක්වා අදින ලද රේඛාව ඇතුළත පිහිටි භූමි ප්‍රදේශය.

09. මධ්‍ය ඝණත්ව නේවාසික කලාපය

සිතියම් අංක 9 : මධ්‍ය ඝණත්ව නේවාසික කලාපය

ID	X	Y
1	80.381	6.684
2	80.381	6.684
3	80.380	6.683
4	80.380	6.684
5	80.380	6.685
6	80.380	6.685
7	80.380	6.685
8	80.381	6.685
9	80.381	6.685
10	80.386	6.686
11	80.389	6.684
12	80.394	6.682
13	80.396	6.678
14	80.396	6.678
15	80.399	6.679
16	80.403	6.676
17	80.404	6.675
18	80.402	6.674
19	80.401	6.674
20	80.400	6.672
21	80.399	6.672
22	80.399	6.672
23	80.399	6.672
24	80.398	6.671
25	80.398	6.671
26	80.398	6.671
27	80.398	6.671
28	80.398	6.670
29	80.397	6.670
30	80.397	6.669
31	80.397	6.669
32	80.396	6.670
33	80.395	6.670
34	80.394	6.669
35	80.394	6.669
36	80.395	6.670
37	80.395	6.670
38	80.395	6.671
39	80.397	6.672
40	80.396	6.672
41	80.396	6.672
42	80.396	6.672

ID	X	Y
43	80.395	6.672
44	80.395	6.672
45	80.395	6.672
46	80.393	6.673
47	80.391	6.674
48	80.391	6.673
49	80.392	6.673
50	80.393	6.671
51	80.393	6.670
52	80.389	6.671
53	80.389	6.670
54	80.389	6.670
55	80.390	6.670
56	80.389	6.668
57	80.388	6.667
58	80.389	6.668
59	80.388	6.668
60	80.388	6.670
61	80.386	6.670
62	80.386	6.672
63	80.387	6.673
64	80.388	6.673
65	80.388	6.673
66	80.388	6.673
67	80.386	6.673
68	80.386	6.673
69	80.386	6.673
70	80.386	6.673
71	80.386	6.673
72	80.384	6.675
73	80.384	6.676
74	80.385	6.676
75	80.385	6.675
76	80.386	6.676
77	80.386	6.677
78	80.384	6.678
79	80.383	6.679
80	80.382	6.680
81	80.382	6.681
82	80.382	6.682
83	80.381	6.683
84	80.382	6.684

ID	X	Y
85	80.382	6.685
86	80.382	6.684
87	80.383	6.683
88	80.382	6.683
89	80.383	6.682
90	80.383	6.683
91	80.382	6.684
92	80.383	6.685
93	80.383	6.685
94	80.383	6.685
95	80.384	6.684
96	80.385	6.684
97	80.385	6.684
98	80.384	6.685
99	80.385	6.685
100	80.383	6.686
101	80.386	6.684
102	80.386	6.684
103	80.386	6.684
104	80.387	6.683
105	80.387	6.684
106	80.387	6.684
107	80.386	6.684
108	80.387	6.681
109	80.386	6.680
110	80.385	6.679
111	80.385	6.679
112	80.386	6.679
113	80.386	6.678
114	80.387	6.679
115	80.387	6.679
116	80.387	6.681
117	80.388	6.680
118	80.388	6.679
119	80.387	6.678
120	80.389	6.678
121	80.389	6.680
122	80.391	6.678
123	80.392	6.678
124	80.392	6.679
125	80.391	6.679
126	80.389	6.680

ID	X	Y
127	80.389	6.681
128	80.389	6.681
129	80.388	6.682
130	80.387	6.681
131	80.387	6.682
132	80.387	6.682
133	80.388	6.683
134	80.387	6.683
135	80.387	6.682
136	80.387	6.683
137	80.386	6.683
138	80.386	6.682
139	80.394	6.677
140	80.393	6.676
141	80.394	6.676
142	80.394	6.677
143	80.394	6.676
144	80.394	6.676
145	80.394	6.676
146	80.394	6.676
147	80.395	6.677
148	80.396	6.676
149	80.396	6.675
150	80.396	6.675
151	80.397	6.676
152	80.397	6.676
153	80.396	6.677
154	80.395	6.677
155	80.398	6.673
156	80.397	6.673
157	80.397	6.672
158	80.397	6.672
159	80.398	6.673
160	80.398	6.673
161	80.398	6.673

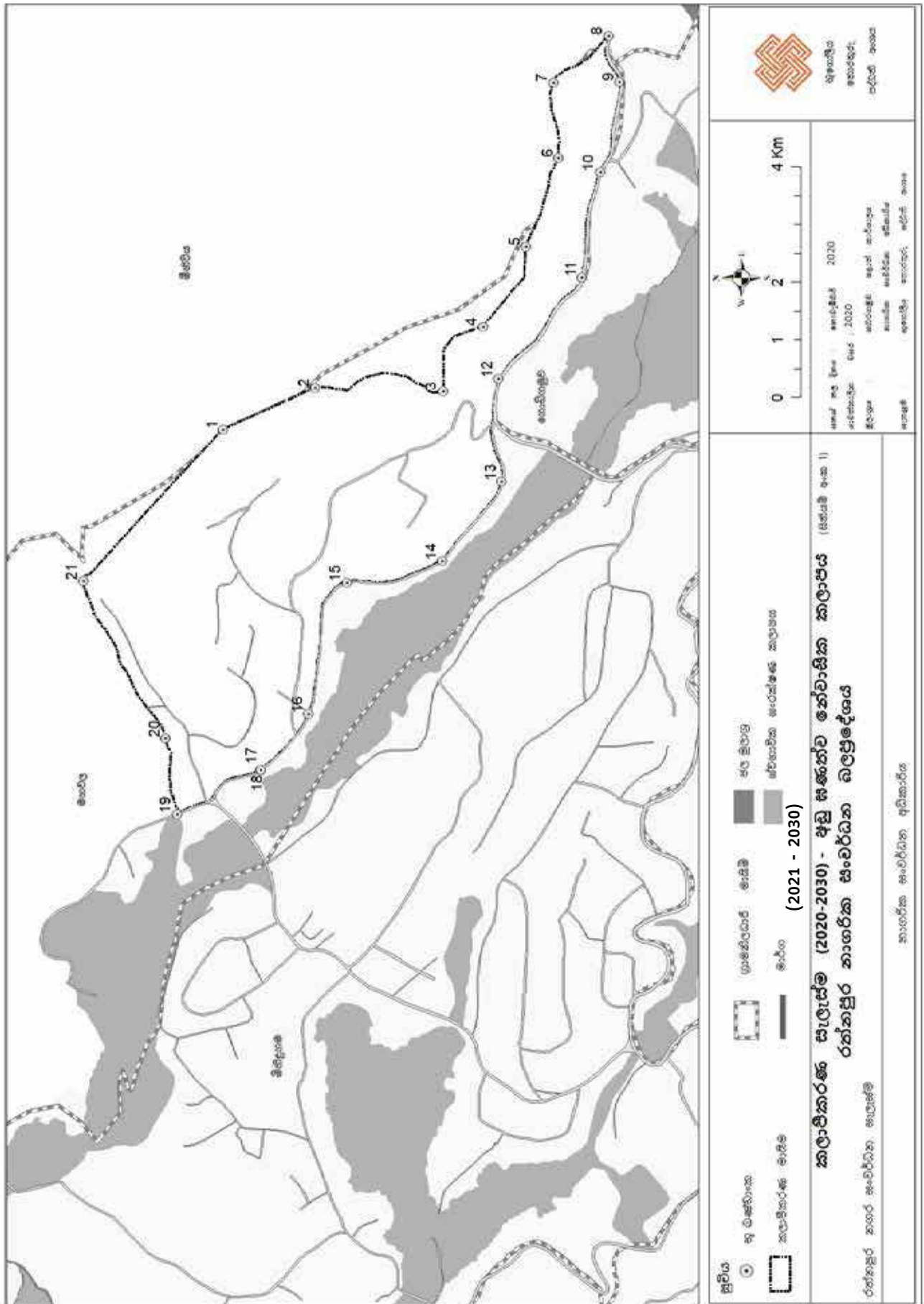

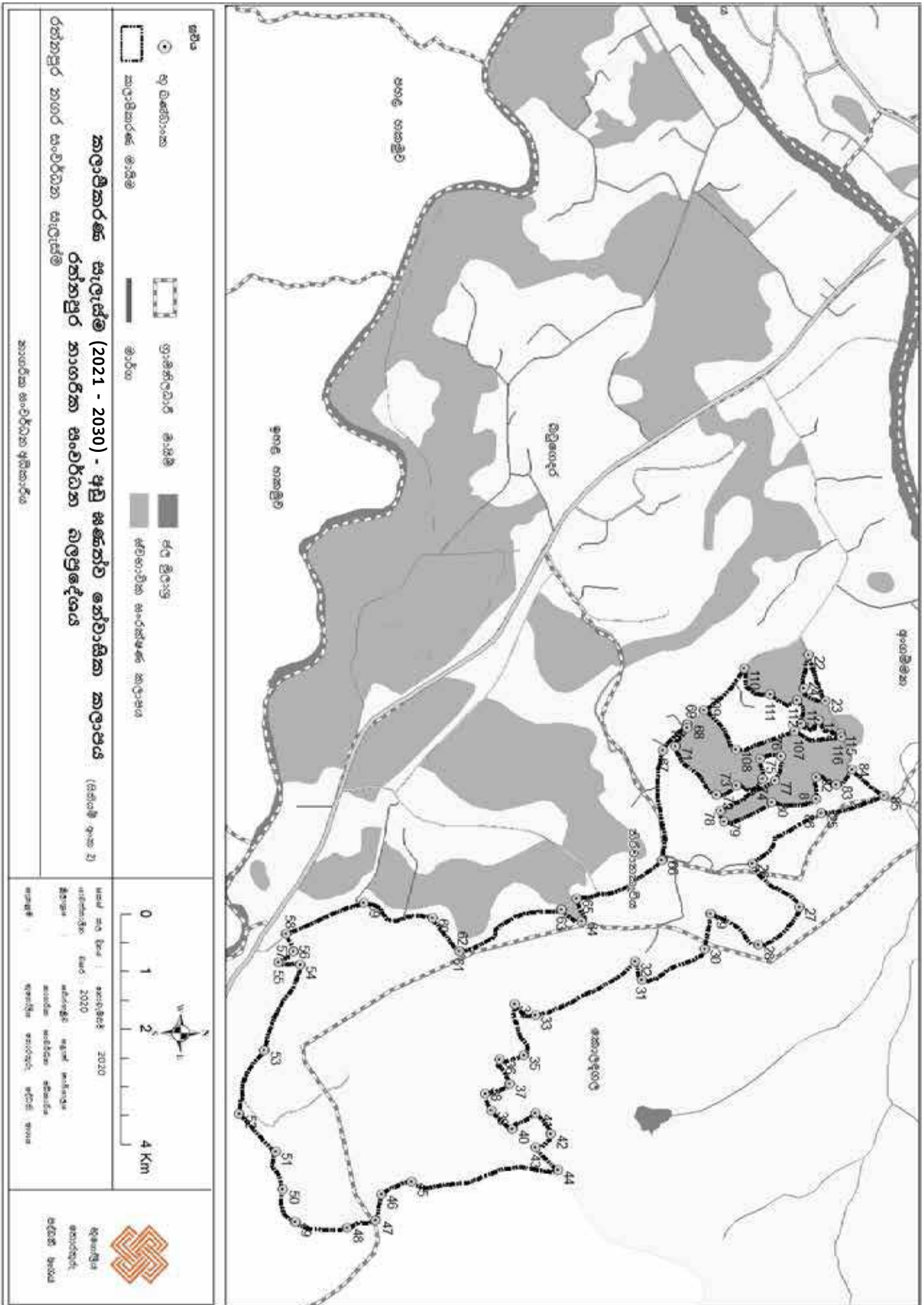
මධ්‍යය සඳහා වූ නේවාසික කලාපය

<p>උතුර :</p>	<p>කණාදොල රක්ෂිතය හා රත්නපුර මහ නගර සභා සීමා මායිම එකිනෙකට ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය ලෙස ගෙන එතැන් සිට එකී නගර සභා මායිම ඔස්සේ උතුර - බටහිර හා නැවතත් උතුර දෙසට කළු ගඟ වම් ඉවුරු රක්ෂිත මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී කළු ගඟ වම් ඉවුරු රක්ෂිත මායිම ඔස්සේ නැගෙනහිර දෙසට රත්නපුර - කරවිට මාර්ගයේ මධ්‍යය ලක්ෂ්‍යය හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද,</p>
<p>නැගෙනහිර :</p>	<p>එතැන් සිට කළු ගඟේ වම් ඉවුරු මායිම ඔස්සේ වේ ගඟේ වම් ඉවුරු මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට වේ ගඟ වම් ඉවුරු මායිම ඔස්සේ නගර සභා සීමා මායිම දක්වා ද,</p>
<p>දකුණ :</p>	<p>එතැන් සිට නගර සභා සීමා මායිම ඔස්සේ නිරිත දෙසට හා බටහිර දෙසට දික්කේතේ දොලේ මධ්‍යය රේඛාව ඔස්සේ වයඹ දෙසට රත්නපුර කරවිට මාර්ගය මධ්‍යය රේඛාව ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද,</p>
<p>බටහිර :</p>	<p>අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂ්‍යයේ සිට එකී මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ නිරිත දෙසට සමග්‍රිපුර මාවතේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී සමග්‍රිපුර මාවතේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ උතුර දෙසට ප්‍රාදේශීය සභා අතුරු මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී මාර්ගය ඔස්සේ උතුර දෙසට කණාදොල රක්ෂිතයේ බටහිර මායිම ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී රක්ෂිතයේ බටහිර මායිම ඔස්සේ උතුර දෙසට ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය දක්වා අදින ලද රේඛාව ඇතුළත පිහිටි භූමි ප්‍රදේශය.</p>

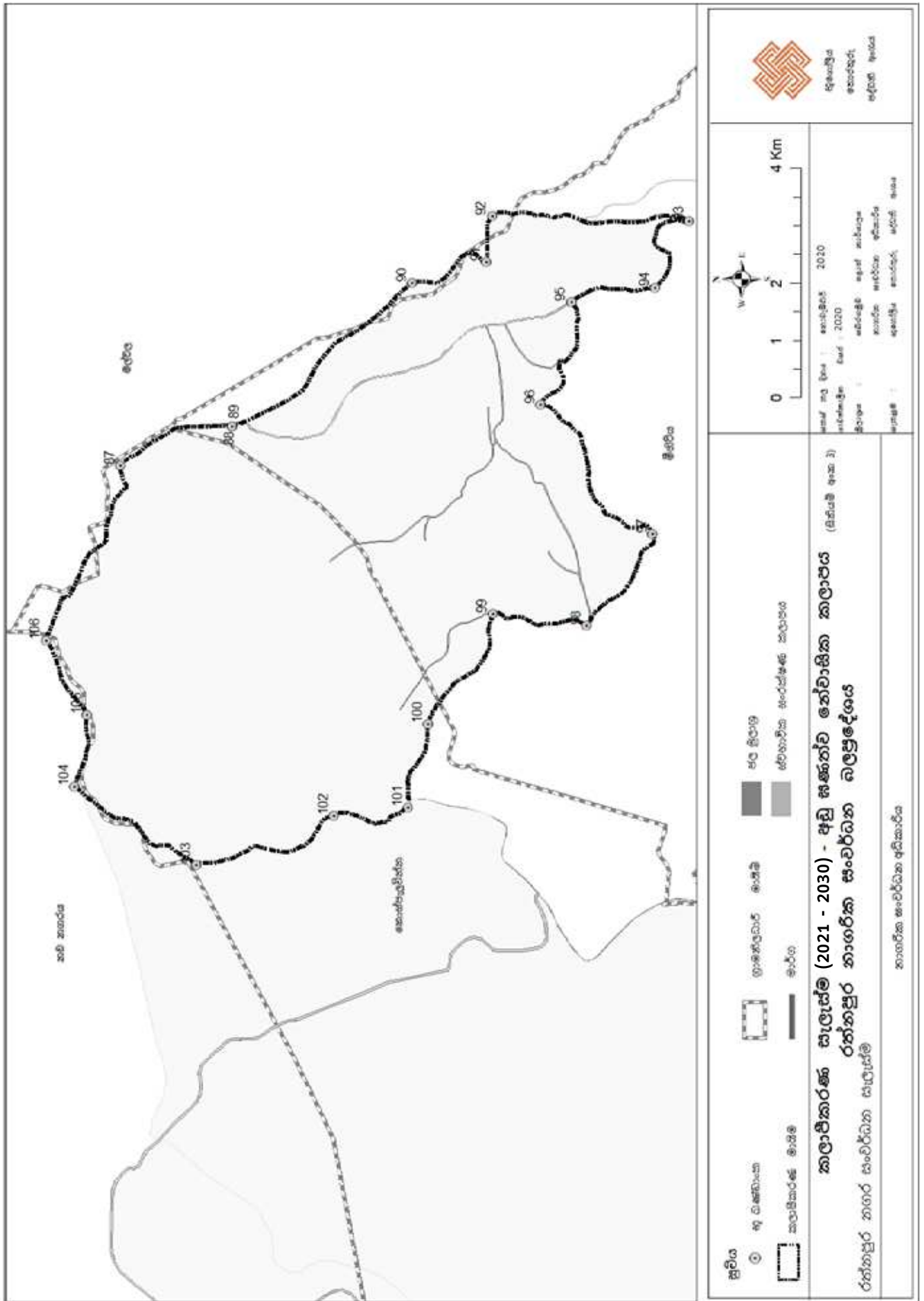
10. අඩු සහනවල නේවාසික කලාපය

සිතියම් අංක 10.1 : අඩු සහනවල නේවාසික කලාපය

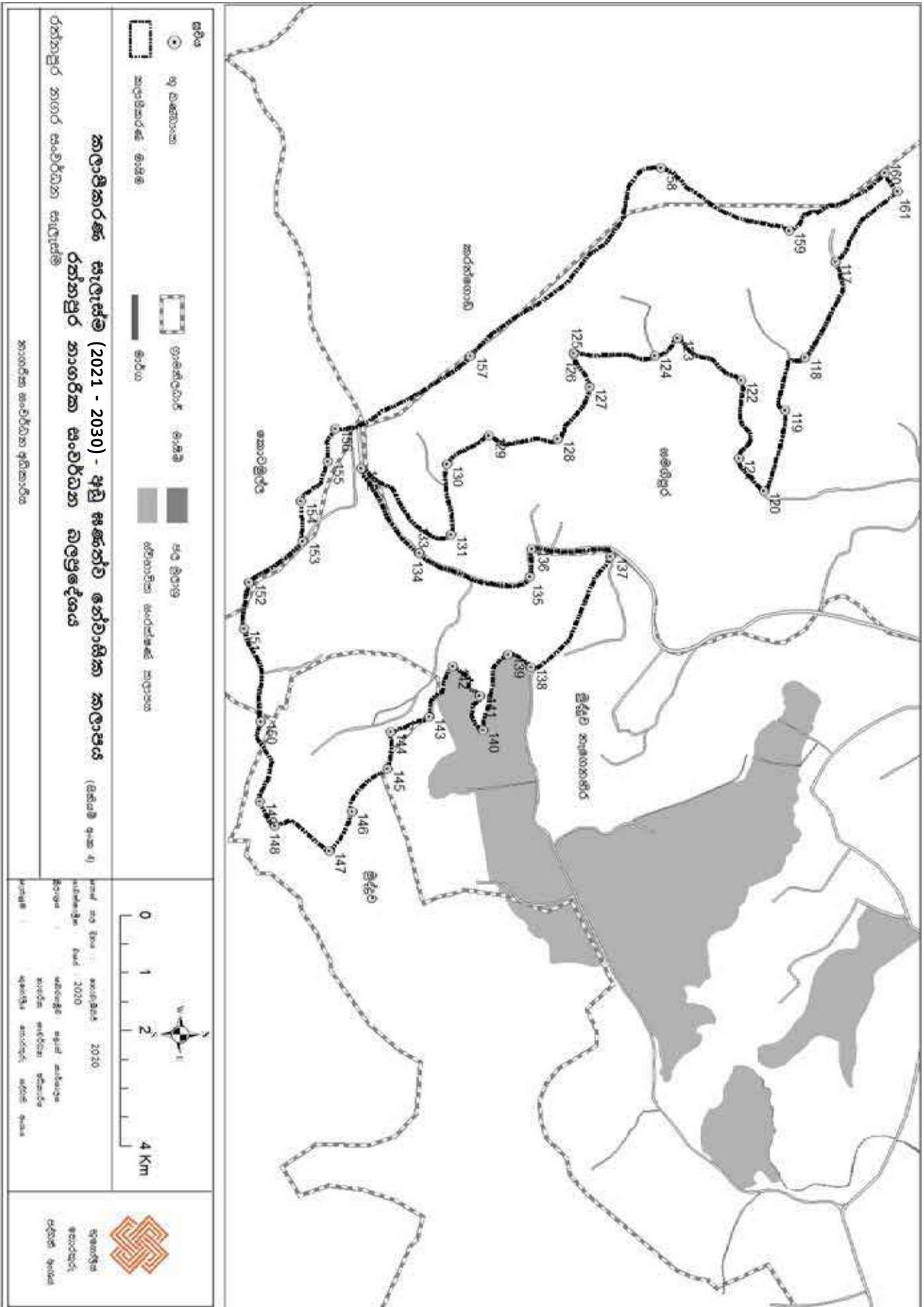

සිතියම් අංක 10.3 : අඩු ඝණත්ව නේවාසික කලාපය

සිතියම් අංක 10.4 : අඩු සහස්ව හේවාසික කලාපය

ID	X	Y
1	6.694	80.415
2	6.693	80.415
3	6.691	80.415
4	6.690	80.416
5	6.690	80.417
6	6.689	80.419
7	6.689	80.420
8	6.688	80.420
9	6.688	80.420
10	6.689	80.418
11	6.689	80.417
12	6.690	80.415
13	6.690	80.414
14	6.691	80.413
15	6.692	80.412
16	6.693	80.411
17	6.693	80.410
18	6.693	80.410
19	6.695	80.409
20	6.695	80.410
21	6.696	80.412
22	6.680	80.419
23	6.680	80.420
24	6.680	80.420
25	6.680	80.422
26	6.679	80.424
27	6.680	80.424
28	6.679	80.425
29	6.678	80.425
30	6.677	80.425
31	6.676	80.426
32	6.676	80.426
33	6.674	80.427
34	6.673	80.427
35	6.674	80.428
36	6.673	80.428
37	6.673	80.428
38	6.673	80.428
39	6.673	80.429
40	6.673	80.429
41	6.674	80.429
42	6.674	80.429

ID	X	Y
43	6.674	80.430
44	6.674	80.430
45	6.671	80.430
46	6.671	80.431
47	6.670	80.431
48	6.670	80.431
49	6.669	80.431
50	6.668	80.431
51	6.668	80.430
52	6.668	80.429
53	6.668	80.428
54	6.669	80.426
55	6.668	80.426
56	6.669	80.425
57	6.669	80.425
58	6.669	80.425
59	6.670	80.424
60	6.672	80.425
61	6.672	80.425
62	6.672	80.425
63	6.674	80.425
64	6.675	80.425
65	6.675	80.424
66	6.677	80.423
67	6.677	80.421
68	6.677	80.421
69	6.677	80.421
70	6.677	80.421
71	6.677	80.421
72	6.678	80.422
73	6.678	80.422
74	6.679	80.422
75	6.679	80.421
76	6.679	80.421
77	6.679	80.422
78	6.678	80.422
79	6.678	80.423
80	6.679	80.422
81	6.680	80.422
82	6.680	80.422
83	6.680	80.422
84	6.681	80.422

ID	X	Y
85	6.681	80.422
86	6.680	80.422
87	6.717	80.413
88	6.715	80.414
89	6.715	80.414
90	6.712	80.416
91	6.711	80.416
92	6.711	80.417
93	6.708	80.417
94	6.708	80.416
95	6.710	80.416
96	6.710	80.414
97	6.708	80.412
98	6.709	80.411
99	6.711	80.411
100	6.712	80.409
101	6.712	80.408
102	6.713	80.408
103	6.715	80.407
104	6.717	80.408
105	6.717	80.409
106	6.718	80.410
107	6.679	80.421
108	6.678	80.421
109	6.677	80.420
110	6.678	80.419
111	6.679	80.420
112	6.679	80.420
113	6.680	80.421
114	6.680	80.420
115	6.680	80.421
116	6.680	80.421
117	6.674	80.385
118	6.673	80.386
119	6.673	80.387
120	6.673	80.388
121	6.673	80.388
122	6.673	80.387
123	6.672	80.386
124	6.671	80.386
125	6.670	80.386
126	6.670	80.386

ID	X	Y
127	6.670	80.387
128	6.670	80.388
129	6.669	80.388
130	6.668	80.388
131	6.668	80.389
132	6.667	80.388
133	6.668	80.389
134	6.668	80.389
135	6.670	80.390
136	6.670	80.389
137	6.671	80.389
138	6.670	80.391
139	6.669	80.391
140	6.669	80.392
141	6.669	80.391
142	6.668	80.391
143	6.668	80.392
144	6.668	80.392
145	6.668	80.392
146	6.667	80.393
147	6.667	80.393
148	6.666	80.393
149	6.666	80.393
150	6.666	80.392
151	6.666	80.390
152	6.666	80.390
153	6.666	80.389
154	6.666	80.388
155	6.667	80.388
156	6.667	80.387
157	6.669	80.386
158	6.671	80.384
159	6.673	80.385
160	6.675	80.384
161	6.675	80.384

අඩු ඝණත්ව නේවාසික කලාපය (1)

	<p>කටුගස් ඇල්ල ඇල මාර්ගයේ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය හා රත්නපුර නගර සභා සීමා මායිමේ උතුරු මායිම ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය වශයෙන් ගෙන එකී උතුරු මායිම ඔස්සේ රත්නපුර මහ නගර සභා නැගෙනහිර මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍ය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී නැගෙනහිර සීමා මායිම ඔස්සේ දකුණු දෙසට, බටහිර හා වයඹ දෙසට කටුගස්ඇල්ල ඇළ මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වාද, එතැන් සිට එකී ඇල මාර්ගය ඔස්සේ උතුරු දෙසට ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය දක්වා අදින ලද රේඛාව ඇතුළත පිහිටි භූමි ප්‍රදේශය.</p>
--	---

අඩු ඝණත්ව නේවාසික කලාපය (2)

	<p>සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපයේ නැගෙනහිර මායිමත්, මහවලවත්ත මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාවත් හමුවන ලක්ෂ්‍යය ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය වශයෙන් ගෙන එතැන් සිට එකී මහවලවත්ත මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ උතුරු දෙසට රත්නපුර මහ නගර සභා නැගෙනහිර සීමා මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද, එතැන් සිට එකී සීමා මායිම ඔස්සේ නැගෙනහිර දෙසට හා ගිනිකොණ දෙසට රත්නපුර සිරිපායම මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද (සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපයේ නැගෙනහිර මායිම) එතැන් සිට එකී සීමා මායිම ඔස්සේ වයඹ දෙසට ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය දක්වා අදින ලද රේඛාව ඇතුළත පිහිටි භූමි ප්‍රදේශය.</p>
--	--

අඩු ඝණත්ව නේවාසික කලාපය (3)

	<p>උමංදොලේ මධ්‍ය රේඛාව හා අංගම්මන රක්ෂිතයේ බටහිර මායිම ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍යය ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය ලෙස ගෙන, එතැන් සිට එකී අංගම්මන රක්ෂිතයේ බටහිර මායිම ඔස්සේ දකුණු හා නැගෙනහිර දිශානුගතව රත්නපුර මහ නගර සභා නැගෙනහිර සීමා මායිම දක්වා ද එතැන් සිට එකී නැගෙනහිර මායිම ඔස්සේ දකුණු හා නිරිත දිශානුගතව වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපයේ නැගෙනහිර මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද එතැන් සිට එකී වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපයේ නැගෙනහිර මායිම ඔස්සේ වයඹ උතුරු හා නැගෙනහිර දිශානුගතව ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය දක්වා අදින ලද රේඛාව ඇතුළත පිහිටි භූමි ප්‍රදේශය.</p>
--	--

අඩු ඝණත්ව නේවාසික කලාපය (4)

	<p>රත්නපුර මහ නගර සභා දකුණු සීමා මායිමත්, කණාදොල රක්ෂිතයේ දකුණු මායිමත් හමුවන ලක්ෂ්‍යයේ සිට කණාදොල රක්ෂිතයේ නැගෙනහිර මායිම ඔස්සේ උතුරු දිශානුගතව මධ්‍ය ඝණත්ව නේවාසික කලාපයේ බටහිර මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍ය දක්වා ද එතැන් සිට එකී බටහිර මායිම ඔස්සේ නැගෙනහිර දකුණු දිශානුගතව රත්නපුර - කරවිට මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය කරන ලක්ෂ්‍යය දක්වාද එතැන් සිට එකී මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ උතුරු දිශානුගතව දික්හේනේ දොල ඡේදනය ව ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද එතැන් සිට එකී දික්හේනේ දොලේ මධ්‍ය රේඛාව ඔස්සේ ගිණිකොණ දිශානුගතව රත්නපුර මහ නගර සභාව සීමා මායිම හමුවන ලක්ෂ්‍යය දක්වා ද එතැන් සිට එකී සීමා මායිම ඔස්සේ ගිණිකොණ දකුණු බටහිර වයඹ දිශානුගතව ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය දක්වා අදින ලද රේඛාව ඇතුළත පිහිටි භූමි ප්‍රදේශය.</p>
--	---

ඇමුණුම 18 : කලාපකරණ භාවිතයන්

භාවිතය	වන සංරක්ෂණ කලාපය	ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය	වාණිජ කලාපය	පරිපාලන කලාපය	සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය	සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය	වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය	නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය	මධ්‍ය ස්ථරයේ නේවාසික කලාපය	අඩු ස්ථරයේ නේවාසික කලාපය
මැණික් කර්මාන්තය ආශ්‍රිත භාවිතාවන් (මැණික් කැපීම, බප දැමීම, වෙන්දේසි කිරීම සහ මැණික් ආශ්‍රිත කඩ සාප්පු, මැණික් ප්‍රවර්ධන කර්මාන්ත, මැණික් කෞතුකාගාර, මැණික් වෙන්දේසි ස්ථාන යනාදී)			✓			✓	✓			
මැණික් පුහුණු මධ්‍යස්ථාන							✓			
ආහාරණ - අන්කම් හාණ්ඩ සාප්පු සහ ප්‍රදර්ශන කුටි			✓				✓			
වෙළඳ සැල්			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
සුපිරි වෙළඳ සැල්			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
ප්‍රදර්ශනාගාර			✓		✓	✓	✓	✓		
සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථාන			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය අලෙවිසැල්			✓		✓	✓	✓	✓	✓	
ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදන ආයතන					✓	✓	✓	✓	✓	
සන්නිවේදන කුළුණු			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
පාරිභෝගික සේවා මධ්‍යස්ථාන			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
විවෘත වෙළඳපොළ / පොදු වෙළඳපොළ			✓				✓	✓		
මුද්‍රණාල			✓	✓			✓			
ආහාර සහ බීම නිෂ්පාදන ආයතන			✓		✓	✓	✓	✓	✓	
මත්පැන් අලෙවිසැල්			✓				✓			
ඇඹරුම්හල්			✓				✓	✓	✓	
පෑස්සුම් සහ ලියවන පට්ටල්			✓				✓	✓	✓	
ලී මෝල්							✓	✓	✓	
ඉන්ධන පිරවුම්හල්, ගෑස් පිරවුම්හල් සහ විදුලි ආරෝපණ මධ්‍යස්ථාන				✓	✓	✓	✓	✓	✓	
ගබඩා				✓	✓		✓	✓		
මල් ශාලා, අවමංගල ශාලා					✓		✓			
නේවාසික										
නේවාසික ගොඩනැගිලි			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
නිල නිවාස				✓	✓			✓	✓	

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2021-2030
නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

භාවිතය		වන සංරක්ෂණ කලාපය	ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය	වාණිජ කලාපය	පරිපාලන කලාපය	සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය	සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය	වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය	සේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය	මධ්‍ය ඝණත්ව සේවාසික කලාපය	අඩු ඝණත්ව සේවාසික කලාපය
අධ්‍යාපනික	අධ්‍යාපන ආයතන			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
	උපකාරක පන්ති			✓				✓	✓	✓	
	පුහුණු ආයතන				✓	✓	✓	✓	✓	✓	
	ළදරු පාසැල්				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	ප්‍රාථමික පාසැල්				✓	✓	✓	✓	✓	✓	
	ද්විතියික පාසැල්				✓			✓	✓	✓	
සෞඛ්‍ය	රජයේ රෝහල්					✓					
	පෞද්ගලික රෝහල්					✓		✓			
	වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	වෛද්‍ය රසායනාගාර			✓	✓	✓		✓	✓	✓	
	ආයුර්වේද වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
	සෞඛ්‍ය ආයතන			✓		✓		✓			
	වෛද්‍ය පුහුණු ආයතන					✓					
	වෛද්‍ය උපදේශන සේවා මධ්‍යස්ථාන					✓		✓			
	ආයුර්වේද සම්භාහන මධ්‍යස්ථාන					✓	✓				
ආයතන	පරිපාලන සංකීර්ණ				✓						
	රාජ්‍ය, අර්ධ රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික ආයතන / කාර්යාල				✓					✓	
	බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන			✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓
	රක්ෂණ ආයතන			✓	✓	✓		✓	✓	✓	
	උකස් මධ්‍යස්ථාන			✓		✓		✓	✓	✓	
	වාණිජ කාර්යාල			✓	✓			✓	✓		
	සේවා කර්මාන්ත			✓		✓		✓			
සමාජ සේවා	සිනමා ශාලා			✓	✓		✓	✓			
	සමාජ ශාලා			✓							
	කලාගාර			✓			✓				
	සම්මන්ත්‍රණ ශාලා			✓	✓						
	සමාජ හා සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථාන			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

භාවිතය		වන සංරක්ෂණ කලාපය	ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය	වාණිජ කලාපය	පරිපාලන කලාපය	සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය	සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය	වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය	සේවාසිත ප්‍රවර්ධන කලාපය	මධ්‍ය ඝණත්ව සේවාසිත කලාපය	අඩු ඝණත්ව සේවාසිත කලාපය
සමාජ සේවා	පුස්තකාල			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	මහජනයා රැස්වන ස්ථාන			✓							
	මහජන රැස්වීම් ශාලා				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන				✓	✓	✓	✓	✓	✓	
	වැඩිහිටි නිවාස					✓	✓		✓		
	ඉමා නිවාස					✓	✓		✓		
	පුනුරුත්ථාපන මධ්‍යස්ථාන					✓	✓		✓		
	ව්‍යායාම මධ්‍යස්ථාන				✓		✓	✓	✓	✓	
	විවෘත ප්‍රදේශ, පාසැල් ක්‍රීඩාංගණ, වියළි කාලගුණ තත්වයේදී පමණක් ක්‍රීඩා කළහැකි ස්ථාන (වර්ග මීටර් 25 ට නොවැඩි ගෙබිම් ප්‍රමාණයක)		✓								
	එලිමහන් ශරීර සුවතා ප්‍රදේශ / ශාරීරික ව්‍යායාම් පහසුකම් ඇති ස්ථාන (වර්ග මීටර් 25 ට නොවැඩි ගෙබිම් ප්‍රමාණයක)		✓								
සංචාරක කටයුතු	හෝටල් / සංචාරක නිකේතන			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	ආගන්තුක නිවාස			✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
	තානායම්			✓		✓	✓	✓	✓	✓	
	ලැගුම්හල්			✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
	නිවාස ආශ්‍රිත සංචාරක කටයුතු (Homestay)						✓				
	උත්සව ශාලා							✓	✓	✓	✓
	අවන්හල්			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	ආපනශාලා			✓	✓	✓	✓	✓		✓	
	කෞතුකාගාර						✓	✓			
ප්‍රවාහන	බහු මහල් රථභාලේ සංකීර්ණ			✓	✓						
	රථභාලේ		කුළුණු මහ ඉදි වූ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	වාහන අලුත්වැඩිසා මධ්‍යස්ථාන			✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
	වාහන සේවා මධ්‍යස්ථාන					✓	✓	✓	✓		
	සේවා මධ්‍යස්ථාන					✓	✓	✓	✓	✓	

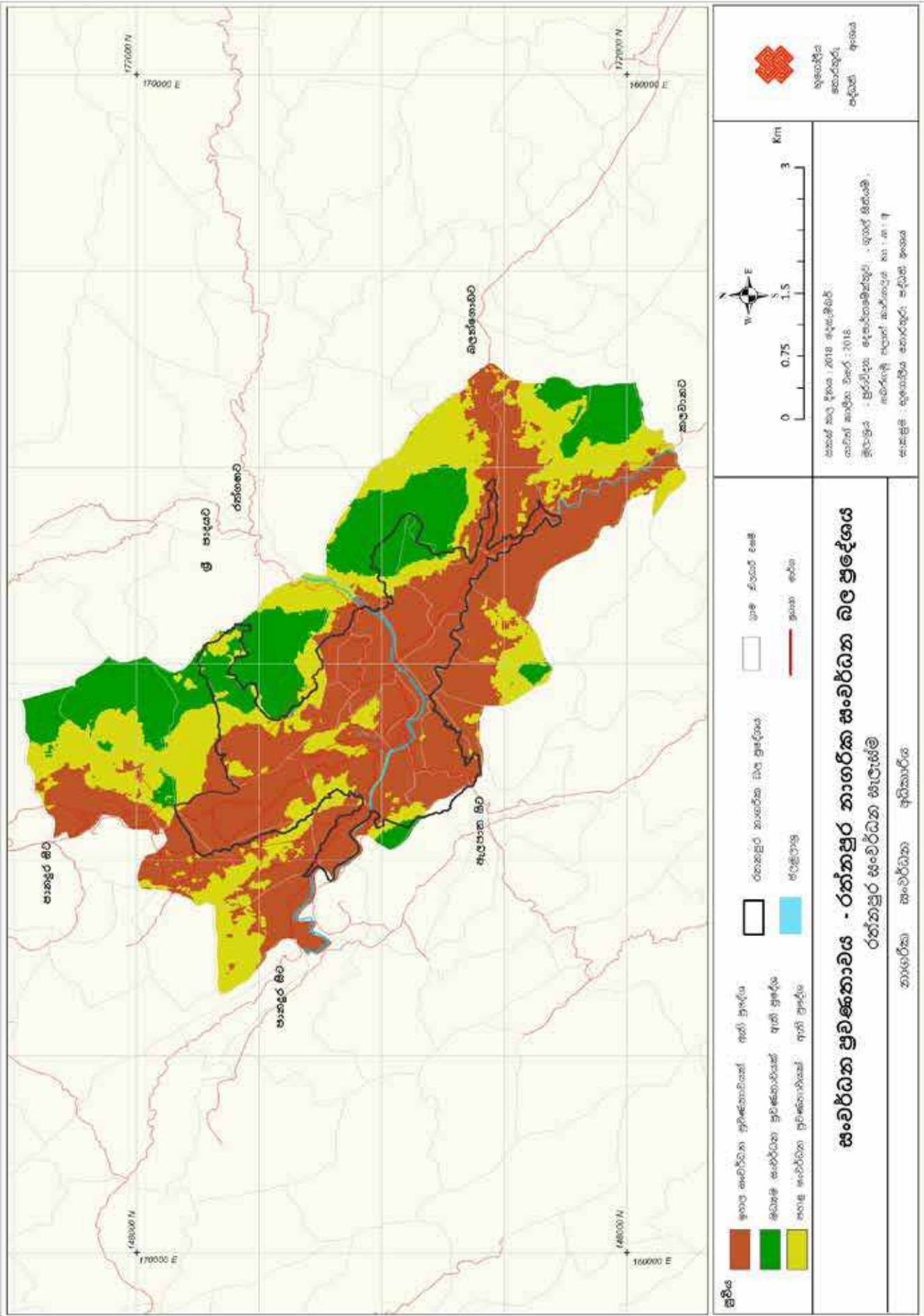
භාවිතය	වන සංරක්ෂණ කලාපය	ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය	වාණිජ කලාපය	පරිපාලන කලාපය	සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය	සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය	වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය	සේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය	මධ්‍ය සහණත්ව සේවාසික කලාපය	අඩු සහණත්ව සේවාසික කලාපය
විවේක හා විනෝද විනෝද කටයුතු	උද්‍යාන		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	ප්‍රමා උද්‍යාන				✓	✓	✓	✓	✓	✓
	ක්‍රීඩාංගණ					✓	✓	✓	✓	✓
	ගෘහස්ථ ක්‍රීඩාංගණ					✓		✓	✓	
	විවෘත ස්ථාන			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	විවේක සහ විනෝදස්වාද ස්ථාන			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	ස්වාභාවික උද්‍යාන (වර්ග මීටර් 25 ට නොවැඩි ගෙබිම් ප්‍රමාණයක)		✓				✓		✓	✓
	තෙත් බිම් (වර්ග මීටර් 25 ට නොවැඩි ගෙබිම් ප්‍රමාණයක)		✓							
	උද්‍යාන (වර්ග මීටර් 25 ට නොවැඩි ගෙබිම් ප්‍රමාණයක)		✓							
	භූ දර්ශන ප්‍රදේශ (වර්ග මීටර් 25 ට නොවැඩි ගෙබිම් ප්‍රමාණයක)		✓							
	කේවා උද්‍යාන (ජලාශ්‍රිත)		✓							
කර්මාන්ත	ගෘහස්ථ කර්මාන්ත ශාලා						✓	✓	✓	
වෙනත්	පැළ තවාන්					✓			✓	✓
	මල් වගාව (නෙළුම් කුලයේ)		✓							
	ස්වභාවික වනාන්තර, වනවගාව	✓								
	ප්‍රතිවනරෝපණ ක්‍රියාකාරකම්	✓								
	පානීය ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති	✓								
	ආරක්ෂක කුට්, අවසරපත් හිඟුන් කරන කවුළු (වර්ග මීටර් 25 ට නොවැඩි ගෙබිම් ප්‍රමාණයක)	✓								
කෘෂිකර්මාන්තය	පවතින වගා කුඹුරු හා පුරන් කුඹුරු බිම් සහ ඊට සම්බන්ධ දෙණිය, ඕවිට යනාදී අනුඥාංගික ප්‍රදේශ තුළ ගොවිජන සංවර්ධන පනතට අනුකූල වන අනුමත භාවිතයන්		✓							
	තෙත්බිම් ආශ්‍රිතව සිදු කරන කෘෂිකර්මාන්තය		✓							
	අපි ශාක වගාවන්		✓							
	අවිධිමත් භූමිය යථා තත්වයට පත් කිරීමේ කටයුතු වලට යටත්ව භූ විද්‍යා හා පහල් කැනීම් කාර්යාංශයේ සහ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ කොන්දේසි වලට යටත්ව සිදුකරනු ලබන කැණීම් කටයුතු (මැටි වලවල් සහ පස් කැණීම්)		✓							

ඇමුණුම 19 : කලාපකරණ සංගුණකය සකස් කරන ලද ආකාරය

සමාන්තර කලාප හඳුනා ගැනීම

රත්නපුර නගර සංවර්ධන සැලැස්මට අදාළ බල ප්‍රදේශය සඳහා කලාපීකරණ සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී සංවර්ධන ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය (Development Pressure Analysis), මාර්ග සම්බන්ධතා විශ්ලේෂණය (Connectivity Analysis), නේවාසික කලාප සඳහා යෝග්‍යතා භූමි විශ්ලේෂණය (Livability Analysis), පාරිසරික සංවේදී කලාප විශ්ලේෂණය (Sensitivity Analysis) යන විශ්ලේෂණයන් තුළින් ලබාගත් ප්‍රතිපල මත පදනම් වී ඇති අතර නාගරික මට්ටම (Urban Level) සහ ජන සමාන්තරය (Density) ආදිය පිළිබඳව ද සලකා බලා ඇත.

ජනගහන ව්‍යාප්තිය සහ සමාන්තරය, භෞතික සහ සමාජීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් වල ව්‍යාප්තිය සහ එම සේවාවන් වෙත ළඟාවීමට ඇති පහසුව, ස්වභාවික විපත් සහ උවදුරු ආදියට නිරාවරණය වීමේ හැකියාව යනාදී කරුණු විශාල ප්‍රමාණයක් පිළිබඳව එක් එක් විශ්ලේෂණයේදී සලකා බලා ඇති අතර ඒවායෙහි නිවුනාවය අනුව 1 සිට 5 දක්වා බර තැබීම සිදු කර අදාළ සිතියම් සකස් කර ඇත. එමෙන්ම, අදාළ ප්‍රදේශයේ නාගරික ස්වභාවය නාගරික, අර්ධ නාගරික හෝ ග්‍රාමීය වශයෙන් ද ජන සමාන්තරය එයට අනුරූපව ද හඳුනාගන්නා ලදී. මේ අනුව, සිදු කරන ලද ඒකාබද්ධ විශ්ලේෂණයකට අනුව කලාපීකරණ භාවිතය තීරණය කර ඇති අතර අවසාන වශයෙන් රත්නපුර නගර සභා සීමාව තුළ කලාප දහයක් හඳුනාගෙන ඇත. මෙහිදී, එක් එක් කලාපය සතුව පවතින විභවතාවන් පිළිබඳව සලකා බලා ප්‍රවර්ධන භාවිතය තීරණය කර ඇත.

පිටිය

- ඉහල සංවර්ධන ප්‍රවණතාවයේ අග්නි ප්‍රදේශ
- අධිකම සංවර්ධන ප්‍රවණතාවයේ අග්නි ප්‍රදේශ
- අධික සංවර්ධන ප්‍රවණතාවයේ අග්නි ප්‍රදේශ

- රත්තපුර නාගරික වර්ග ප්‍රදේශය
- ජලසම්ප්‍රාප්ත
- මාර්ග ආර්ථික
- මාර්ග ආර්ථික

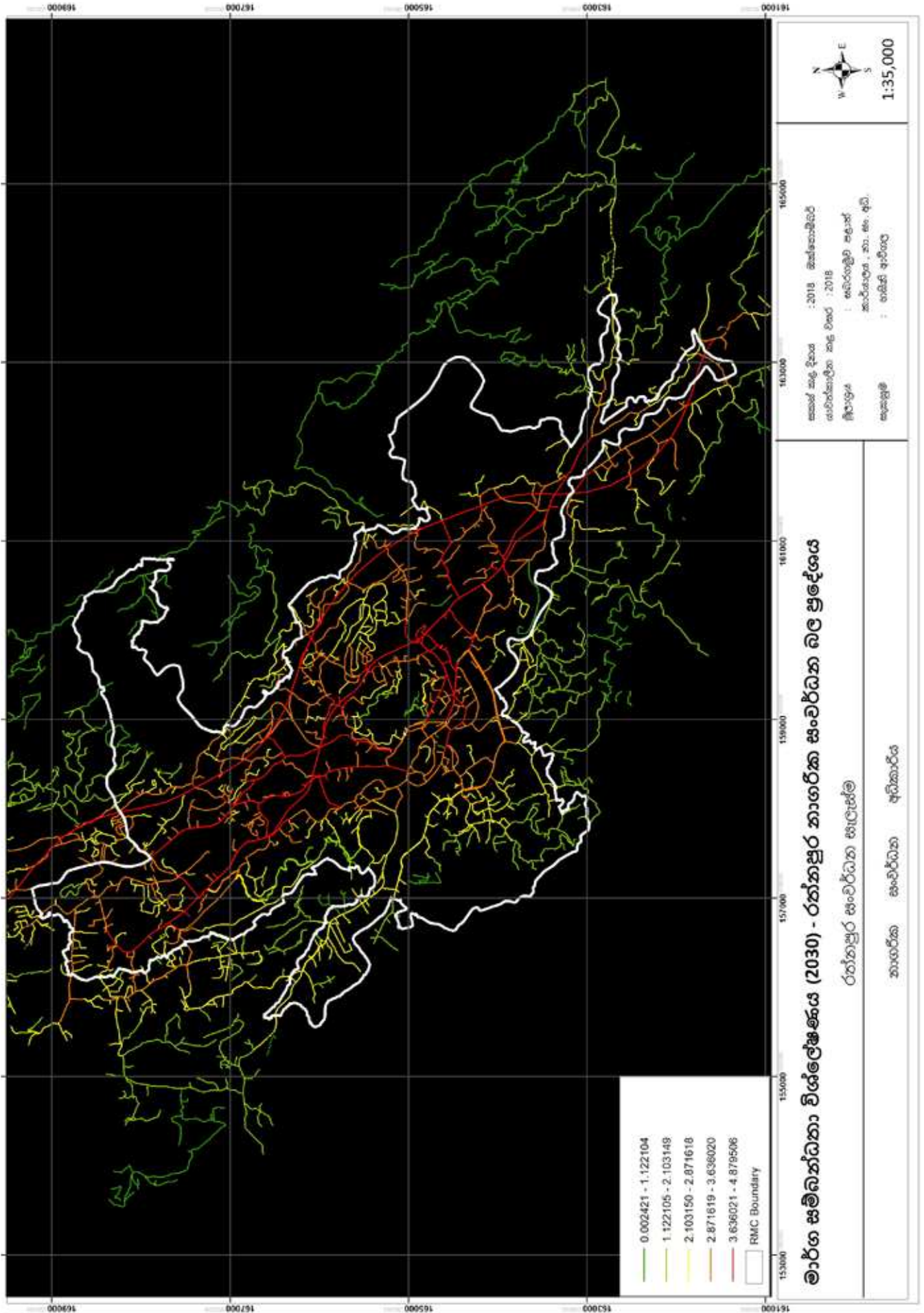
සංවර්ධන ප්‍රවණතාවය - රත්තපුර නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ
රත්තපුර සංවර්ධන ප්‍රවණතා

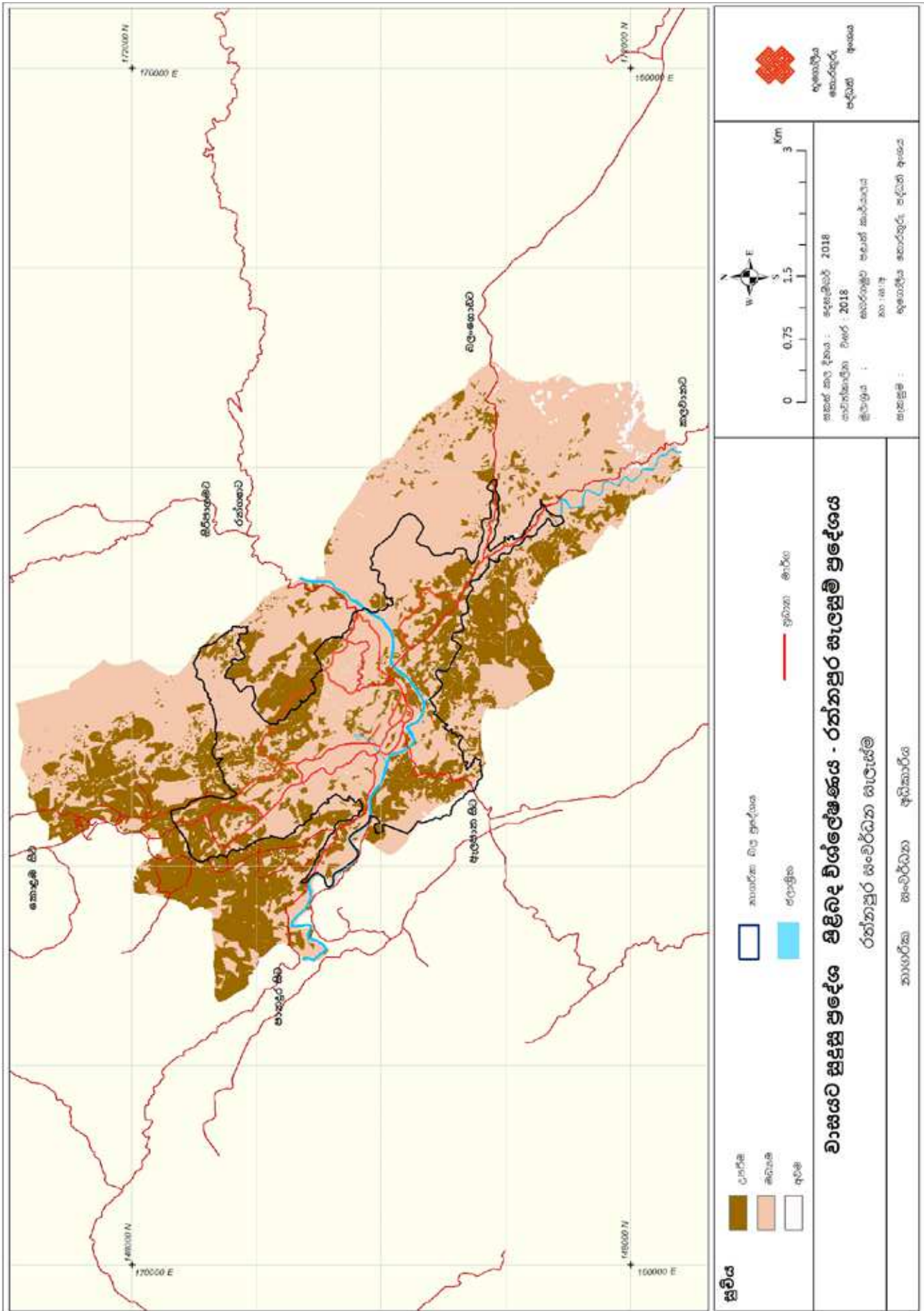
නාගරික සංවර්ධන ප්‍රවණතා

0 0.75 1.5 3 Km
 සකස් කළ දිනය : 2018 අප්‍රේල් 18
 සකස් කළ අංක : 2018
 මෙහි ඇති සියලුම අංකයන්, ප්‍රමාණ, ප්‍රවණතා, සහ අනෙකුත් සියලුම අංකයන්, අවසරය ඇති නොවන අතර, ඒවායේ නිවැරදි බව, සහ ඒවායේ භාවිතය සඳහා, කිසිදු වගකීමක් නොමැත.

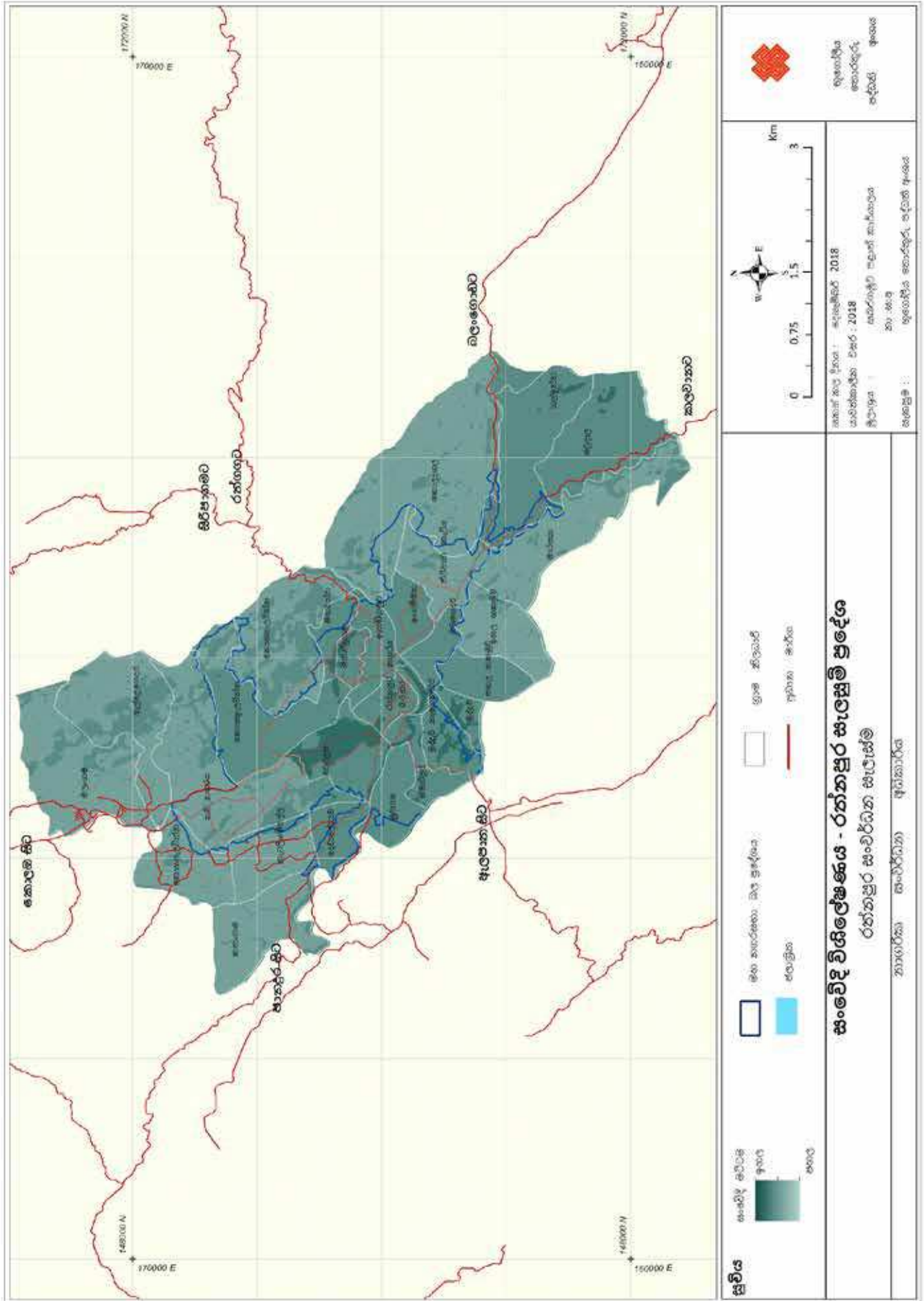

ඉහල සංවර්ධන ප්‍රවණතාවය
 අධිකම සංවර්ධන ප්‍රවණතාවය
 අධික සංවර්ධන ප්‍රවණතාවය

සිතියම් අංක 04 : පාරිසරික සංවේදී කලාප විශ්ලේෂණය

සණ්චල කලාප සහ ප්‍රවර්ධන භාවිත හඳුනා ගැනීමට අදාළ පදනම

සංවර්ධන ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය	මාර්ග සම්බන්ධතා විශ්ලේෂණය	තේවාසික කලාප සඳහා යෝග්‍යතා භූමි විශ්ලේෂණය	පාරිසරික සංවේදී කලාප විශ්ලේෂණය	නාගරික මට්ටම	ජන සණ්චය	ප්‍රවර්ධන භාවිතය	කලාපය
පහළ	පහළ	පහළ	මධ්‍යම	ග්‍රාමීය	පහළ	පාරිසරික	වන සංරක්ෂණ කලාපය
මධ්‍යම	පහළ	මධ්‍යම	ඉහළ	ග්‍රාමීය	පහළ	පාරිසරික	ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය
ඉහත ඉහළ	ඉහත ඉහළ	මධ්‍යම	මධ්‍යම	නාගරික	ඉහත ඉහළ	වාණිජ	වාණිජ කලාපය
ඉහළ	මධ්‍යම	ඉහළ	පහළ	අර්ධ නාගරික	ඉහළ	පරිපාලන	පරිපාලන කලාපය
මධ්‍යම	මධ්‍යම	මධ්‍යම	මධ්‍යම	අර්ධ නාගරික	මධ්‍යම	සෞඛ්‍ය	සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය
ඉහළ	මධ්‍යම	මධ්‍යම	ඉහළ	අර්ධ නාගරික	මධ්‍යම	සංචාරක	සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය
ඉහත ඉහළ	ඉහළ	ඉහළ	පහළ	අර්ධ නාගරික	ඉහළ	වාණිජ	වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය
ඉහත ඉහළ	ඉහළ	ඉහළ	පහළ	අර්ධ නාගරික	මධ්‍යම	තේවාසික	තේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය
ඉහළ	මධ්‍යම	ඉහළ	මධ්‍යම	අර්ධ නාගරික	මධ්‍යම	තේවාසික	මධ්‍ය සණ්චල තේවාසික කලාපය
පහළ	පහළ	මධ්‍යම	මධ්‍යම	ග්‍රාමීය	පහළ	තේවාසික	අඩු සණ්චල තේවාසික කලාපය

කලාප සඳහා කලාප සංගුණකය ගණනය කිරීම

ඉහත විශ්ලේෂණයට අනුව හඳුනාගත් කලාප සඳහා අදාළ වන කලාප සංගුණකය පහත පෙන්නුම් කරන සමීකරණයට අනුව ගණනය කරන ලදී.

$$\text{කලාප සංගුණකය} = (\text{අනාගත සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය කරන ඉඩම් ප්‍රමාණය} / \text{සංවර්ධනය කළ හැකි ඉඩම් ප්‍රමාණය})$$

අනාගත සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය කරන ඉඩම් ප්‍රමාණය ගණනය කිරීම

අනාගත සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය කරන ඉඩම් ප්‍රමාණය ගණනය කිරීමේදී ඒ ඒ කලාපයන්ට අදාළව 2030 වර්ෂය වන විට බලපොරොත්තු විය හැකි ජනගහනය හා සංසරණ ජනගහනයට අනුව ගණනය කරන ලදී. ඒ අනුව, තේවාසික ජනගහනයට අදාළව එක් පුද්ගලයෙකුට අවශ්‍ය කරන ඉඩම් ප්‍රමාණයන් සංසරණ ජනගහනයට අදාළව එක් පුද්ගලයෙකුට අවශ්‍ය කරන භූමි ප්‍රමාණයන් වෙත වෙනම ගණනය කරන ලදී.

සංසරණ ජනගහනය ගණනයේදී, ස්ථාවර කලාපයන්ට අදාළව ක්‍රමයෙන් යටිතල පහසුකම් දැනට ලබාදී ඇති හා අනාගතයේ ලබාදීමට යෝජනා වී ඇති ආකාරය අනුව 2030 වර්ෂය වන විට මෙම කලාප තුළ බලාපොරොත්තු වන නේවාසික, වාණිජ සේවා හා වෙනත් සංවර්ධනයන් සඳහා බලමින් ඒ ඒ කලාපයට පැමිණෙන සංසරණ ජනගහනය ගණනය කර ඇත.

කලාපය	උපරිම සංසරණ ජනගහනය 2030								මුළු සංසරණ ජනගහනය
	නේවාසික ජනගහනය	වාණිජ කටයුතු සඳහා	පරිපාලන සේවා කටයුතු සඳහා	අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා	සෞඛ්‍ය කටයුතු සඳහා	අධිකරණ කටයුතු සඳහා	ප්‍රවාහන සේවා සඳහා	සංචාරක කටයුතු සඳහා	
වන සංරක්ෂණ කලාපය	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය	-	-	-	-	-	-	-	-	-
වාණිජ කලාපය	3850	35000	500	8400	2000	-	1300	2400	53450
පරිපාලන කලාපය	2300	5600	4250	5600	6000	25000	400	-	49300
සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය	7800	1400	-	-	32000	-	-	2400	43600
සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය	18500	1400	-	1400	-	-	-	3200	24500
වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය	3400	8400	-	4200	-	-	100	-	16100
නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය	11950	14000	-	2800	-	-	100	-	28850
මධ්‍ය ශ්‍රේණි නේවාසික කලාපය	10100	2800	250	2800	-	-	100	-	16100
අඩු ශ්‍රේණි නේවාසික කලාපය	6550	1400	-	2800	-	-	-	-	10750

උපකල්පන

1. නේවාසික භාවිතය සඳහා එක අයෙකුට අවශ්‍ය කරන ඉඩම් ප්‍රමාණය ව.මී. 50 ක් ලෙස උපකල්පනය කරන ලදී.
2. අනෙකුත් සේවා අවශ්‍යතාවයන් ලබාගැනීම සඳහා පැමිණෙන සංසරණ ජනගහනයෙන් එක් අයෙක් සඳහා වෙන්විය යුතු ඉඩම් ප්‍රමාණය ලෙස ව.මී. 30 ක් ලෙස උපකල්පනය කරන ලදී.

ඒ අනුව, අනාගතයේදී සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය වන ඉඩම් ප්‍රමාණය ගණනය කරන ලදී.

කලාපය	ජනගහනය			අනාගත සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය වන ඉඩම් ප්‍රමාණය (ව.මී)		
	නේවාසික ජනගහනය	සංසරණ ජනගහනය	මුළු ජනගහනය	නේවාසික ජනගහනය සඳහා අවශ්‍ය වන ඉඩම් ප්‍රමාණය	සංසරණ ජනගහනය සඳහා අවශ්‍ය වන ඉඩම් ප්‍රමාණය	මුළු ජනගහනය සඳහා අවශ්‍ය වන ඉඩම් ප්‍රමාණය
වන සංරක්ෂණ කලාපය	-	-	-	-	-	-
ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය	-	-	-	-	-	-
වාණිජ කලාපය	3,850	49,600	53,450	192,500	1,488,000	1,680,500
පරිපාලන කලාපය	2,300	46,850	49,150	115,000	1,405,500	1,520,500
සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය	7,800	35,800	43,600	390,000	1,074,000	1,464,000
සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය	18,500	6,000	24,500	925,000	180,000	1,105,000
වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය	3,400	12,700	16,100	170,000	381,000	551,000
නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය	11,950	16,900	28,850	597,500	507,000	1,104,500
මධ්‍ය ඝණත්ව නේවාසික කලාපය	10,100	5,950	16,050	505,000	178,500	683,500
අඩු ඝණත්ව නේවාසික කලාපය	6,550	4,200	10,750	327,500	126,000	453,500

අනාගතයේ සංවර්ධනය කළ හැකි ඉඩම් ප්‍රමාණය ගණනය කිරීම

මේ සඳහා වර්තමාන ඉඩම් පරිහරණ රටාව මනාව අධ්‍යයනය කොට, අනාගත සංවර්ධනය සඳහා භාවිතා කළ නොහැකි ඉඩම් (උදා: මාර්ග, ජලාශ, රක්ෂිත, කඳු වැටි, ගල්, කුඹුරු) අනහැර ඉතිරි වන ඉඩම් ප්‍රමාණය සංවර්ධනය කළහැකි ඉඩම් ප්‍රමාණය ගණනය කර ඇත. ප්‍රධාන ස්ථාවර කලාප දහයක් මෙම සැලැස්ම තුළින් හඳුනාගෙන පවතින නමුත් පාරිසරික හේතූන් මත එම කලාපයන්ගෙන් දෙකක් තුළ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා අවකාශය නොදෙන බැවින් ඉතිරි කලාප අට සඳහා මෙහිදී ගණනය කිරීම් සිදු කරන ලදී.

	සංවර්ධනය කළ හැකි ඉඩම් ප්‍රමාණය
වන සංරක්ෂණ කලාපය	-
ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය	-
වාණිජ කලාපය	674,531
පරිපාලන කලාපය	857,954
සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය	735,857
සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය	750,402
වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය	380,656
නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය	872,435
මධ්‍ය සණත්ව නේවාසික කලාපය	778,690
අඩු සණත්ව නේවාසික කලාපය	722,192

කලාප සංගුණකය ගණනය කිරීම

	අනාගත සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය කරන ඉඩම් ප්‍රමාණය (ව.මී)	සංවර්ධනය කළ හැකි ඉඩම් ප්‍රමාණය (ව.මී)		කලාප සංගුණකය
වන සංරක්ෂණ කලාපය	-	-	-	-
ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය	-	-	-	-
වාණිජ කලාපය	1,680,500	674,531	2.49	2.5
පරිපාලන කලාපය	1,520,500	857,954	1.77	2.0
සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධන කලාපය	1,464,000	735,857	1.99	2.0
සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය	1,105,000	750,402	1.47	1.5
වාණිජ ප්‍රවර්ධන කලාපය	551,000	380,656	1.45	1.5
නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය	1,104,500	872,435	1.27	1.5
මධ්‍ය සණත්ව නේවාසික කලාපය	683,500	778,690	0.88	1.0
අඩු සණත්ව නේවාසික කලාපය	453,500	722,192	0.63	0.75

ඇමුණුම 20 : ඓතිහාසික / පුරාවිද්‍යාත්මක හා ගෘහ නිර්මාණාත්මක වටිනාකමකින් යුත් ගොඩනැගිලි

අංකය	ගොඩනැගිල්ලේ නම	පිහිටි ස්ථානය
01	සබරගමුව මහ සමන් දේවාලය පර්ශ්‍රය	රත්නපුර නගරයේ පිහිටි
02	කෞතුකාගාරය (ඇහැල්ලේපොළ වලව්ව සහ එයට අදාළ සම්පූර්ණ භූමි ප්‍රමාණය)	රත්නපුර නගරයේ පිහිටි
03	දිසා විනිසුරු නිළ නිවස හෙවත් ඇහැල්ලේපොළ නිළමේගේ අන්ත:පුරය.	රත්නපුර නගරයේ පිහිටි
04	රත්නපුර නානායම	රත්නපුර නගරයේ පිහිටි
05	ඓතිහාසික ඕලන්ද බලකොටු පර්ශ්‍රය	රත්නපුර නගරයේ පිහිටි
06	පොලිස් ගොඩනැගිල් පර්ශ්‍රය	රත්නපුර නගරයේ පිහිටි
07	වේස් ගොඩනැගිල්ල (පුස්තකාලය)	රත්නපුර නගරයේ පිහිටි
08	පැරණි බලේසු කණුව	රත්නපුර නගරයේ පිහිටි
09	ප්‍රාදේශීය මිනිස්දේරු කාර්යාලය පවත්වාගෙන යන ගොඩනැගිල්ල	රත්නපුර නගරයේ පිහිටි
10	වරිපනම් අංක 1/1 දරන ප්‍රාදේශීය මිනිස්දේරු කාර්යාලයට අයත් ගොඩනැගිල්ල	රත්නපුර ප්‍රෑන්ක් හෙට්ටිආරච්චි මාවත
11	වරිපනම් අංක 58/1 දරන පොලිස් බන්ධනාගාර ගොඩනැගිල්ල	රත්නපුර ඕලන්ද බල කොටුව
12	වරිපනම් අංක 4 දරන මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට අයත් ගොඩනැගිල්ල	රත්නපුර බණ්ඩාරනායක මාවත
13	රත්නපුර තරුණ බෞද්ධ සමිති ශාලා ගොඩනැගිල්ල (බෞද්ධ මන්දිරය.)	රත්නපුර නගරයේ පිහිටි
14	ශාන්ත ඇලෝසියස් ජාතික පාසැල් භූමියේ පිහිටා ඇති පැරණි දෙමහල් ගොඩනැගිල්ල	රත්නපුර නගරයේ පිහිටි
15	ශාන්ත පවුළු පේදුරු ආසන දෙව්මැදුර භූමියේ පිහිටා ඇති පැරණි දේව මන්දිර ගොඩනැගිල්ල	රත්නපුර නගරයේ පිහිටි
16	ආයුර්වේද කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල	රත්නපුර නගරයේ පිහිටි
17	සෞඛ්‍ය අධ්‍යක්ෂක නිල නිවස	රත්නපුර නගරයේ පිහිටි
18	දිස්ත්‍රික් ඉංජිනේරු නිල නිවස	මුමගම
19	දිසා විනිසුරු නිල නිවස	මුමගම
20	හිටපු ප්‍රධාන අමාත්‍යතුමාගේ පැරණි නිල නිවස	මුමගම
21	නියෝජ්‍ය පොලිස්පති කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල	මුමගම
22	ගනේගොඩ පුරාණ විහාර භූමියේ පැරණි මූර්ති සිතුවම් සහිත ප්‍රතිමා ගෘහය	තිරිවනාකැටිය
23	ජයසුමනාරාම විහාර භූමියේ පැරණි දෙමහල් ධර්ම ශාලාව	තිරිවනාකැටිය
24	දේවාලෙගාව ගල්කඩුව පුරාණ ගල්ලෙන් විහාරය	වෙරළප
25	පැරණි දුම්රිය පාලුව	වරකාකොට

සැලකිය යුතුය:-

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ අනුමැතිය හෝ අවසරයකින් තොරව මෙහි සඳහන් කිසිදු ගොඩනැගිල්ලක් වෙනස් කිරීමට, අළුත්වැඩියාවන් හෝ කඩාබිඳ දැමීමක්, විකෘති කිරීමකට හෝ අලාභනානියකට හෝ තුඩුදෙන කිසිදු කටයුත්තක් සිදු නොකළ යුතුය.

ඇමුණුම 21 : ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපයට අදාළ උපලේඛනය

1.0 ආයතන

1. ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව
2. වාර්මාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව
3. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය
4. නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
5. රත්නපුර මහා නගර සභාව
6. වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
7. වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
8. ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනය
9. ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
10. පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව
11. මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය
12. භූ විද්‍යා හා පතල් කැණීම් කාර්යාංශය
13. සබරගමුව පළාත් සභාව
14. ජල සම්පත් මණ්ඩලය
15. ජලජීවී සංවර්ධන අධිකාරිය
16. ශ්‍රී ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය
17. ශ්‍රී ලංකා ගොඩනැගිලි දෙපාර්තමේන්තුව
18. මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
19. නාවික හමුදාව
20. රත්නපුර දිස්ත්‍රික් ලේකම් සහ රත්නපුර ප්‍රාදේශීය ලේකම්

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍යාංශය